

Regeringens skrivelse 2023/24:101

Årsredovisning för staten 2023

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 11 april 2024

Ulf Kristersson

Elisabeth Svantesson
(Finansdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten 2023. Skrivelsen omfattar en uppföljning av de budgetpolitiska målen, utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag samt övriga finansiella befogenheter, resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, utvecklingen av statsskulden, redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning samt nationellt intygande och avgifter till och bidrag från EU.

Vidare lämnas en sammanställning av Riksrevisionens granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen under året och regeringens åtgärder med anledning av dessa. Slutligen redovisas vilka myndigheter som fått en modifierad revisionsberättelse från Riksrevisionen och skälen för detta.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	12
1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen.....	15
1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande	15
1.2 Utgiftstaket för 2023	17
2 Utfallet för statens budget.....	23
2.1 Saldot i statens budget 2023.....	23
2.2 Ändringar i statens budget 2023.....	26
2.3 Poster i statens budget som ska finansieras av Europeiska faciliteten för återhämtning och resiliens.....	27
2.4 Inkomster i statens budget 2023	27
2.5 Utgifter i statens budget 2023.....	48
2.6 Förändring av anslagsbehållningar.....	60
2.7 Riksgäldskontorets nettoutlåning.....	63
2.8 Kassamässig korrigerig	69
2.9 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	71
2.10 Realekonomisk fördelning av anslagen av statens budget	75
3 Utfall per utgiftsområde	79
3.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	79
3.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.....	82
3.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	87
3.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	88
3.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	91
3.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.....	93
3.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	96
3.8 Utgiftsområde 8 Migration.....	100
3.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101
3.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.....	106
3.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	110
3.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	112
3.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	115
3.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.....	116
3.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd	122
3.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	124
3.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	129
3.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.....	133
3.19 Utgiftsområde 19 Regional utveckling	136
3.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	138
3.21 Utgiftsområde 21 Energi	141
3.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer.....	145
3.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	151
3.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	154
3.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	160
3.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	161
3.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	164
4 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys	167
4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.....	167
4.2 Resultaträkning.....	183

4.3	Balansräkning	187
4.4	Finansieringsanalys	190
4.5	Noter.....	193
5	Utvecklingen av statsskulden.....	249
5.1	Definition av statsskulden.....	250
5.2	Regeringens styrning av statsskuldsvärdningen	250
5.3	Statsskuldens sammansättning.....	251
5.4	Statsskuldens kostnader.....	253
6	Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning.....	255
6.1	Statliga garantier.....	255
6.2	Statlig utlåning med kreditrisk	269
6.3	Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier.....	276
7	Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU.....	281
7.1	Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen.....	281
7.2	Redovisning av samtliga EU-medel.....	286
7.3	Räkenskapssammanställning av EU-medel.....	289
7.4	Ansvariga myndigheters bedömningar.....	295
7.5	Regeringens övergripande bedömning och nationella intygande av EU-medel.....	302
Bilaga 1	Specifikation av inkomster i statens budget	
Bilaga 2	Specifikation av utgifter i statens budget	
Bilaga 3	Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget	
Bilaga 4	Beställningsbemyndiganden	
Bilaga 5	Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter	
Bilaga 6	Tabellsamling	
Bilaga 7	Statliga myndigheter	
Bilaga 8	Ordlista	

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2024

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för 2023

Den offentliga sektorns finansiella sparande 2023 uppgick till -40 miljarder kronor eller -0,6 procent av BNP. I förhållande till 2022 försvagades det finansiella sparandet med ca 111 miljarder kronor.

Utgifterna under utgiftstaket uppgick till 25,0 procent av BNP. Överskottet i statens budget uppgick till 19 miljarder kronor, vilket är en försämring med 145 miljarder kronor jämfört med 2022.

Resultaträkningen uppvisade ett överskott på 44 miljarder kronor. Jämfört med 2022 förbättrades resultatet med 18 miljarder kronor.

Statsskulden minskade med 61 miljarder kronor till 970 miljarder kronor vid utgången av 2023. Som andel av BNP minskade statsskulden från 17,3 procent 2022 till 15,4 procent 2023.

I följande tabell redovisas några nyckeltal för det ekonomiska utfallet 2023 jämfört med 2022.

Tabell 0.1 Nyckeltal för det ekonomiska utfallet

Miljarder kronor

	2023	Procent av BNP ¹	2022	Procent av BNP ²
Den offentliga sektorns finansiella sparande	-40	-0,6%	71	1,2%
Statens budgetsaldo	19	0,3%	164	2,7%
Utgiftstak	1 665	26,5%	1 634	27,4%
Takbegränsade utgifter	1 575	25,0%	1 559	26,1%
Statens nettoförmögenhet	160	2,5%	112	1,9%
Statsskuld	970	15,4%	1 031	17,3%
Årets överskott i resultaträkningen	44	0,7%	26	0,4%
Utlåning ³	262	4,2%	323	5,4%
Garantiåtaganden ⁴	2 828	44,9%	2 657	44,5%

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Preliminär BNP för 2023 uppgår till 6 295 miljarder kronor (löpande priser).

² Reviderad BNP för 2022 uppgår till 5 972 miljarder kronor (löpande priser).

³ Inklusiv utlåning till Riksbanken.

⁴ Exklusive icke beloppssatta kapitaltäckningsgarantier och investerarskydd.

Den offentliga sektorns finansiella sparande

Tabell 0.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor

	2023	2022
Inkomster	2 949	2 872
Skatter och avgifter	2 558	2 486
Övriga inkomster	391	385
Utgifter	2989	2 801
Finansiellt sparande	-40	71
<i>varav staten</i>	<i>-4</i>	<i>26</i>
<i>varav ålderspensionssystemet</i>	<i>14</i>	<i>21</i>
<i>varav kommunala sektorn</i>	<i>-51</i>	<i>24</i>
<i>Finansiellt sparande, bakåtblickande åttaårssnitt, procent av BNP</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Den offentliga sektorn redovisade 2023 ett underskott som uppgick till ca 40 miljarder kronor eller 0,6 procent av BNP. I förhållande till 2022 försvagades det finansiella sparandet med ca 111 miljarder kronor eller 1,8 procent av BNP. Försvagningen mellan 2022 och 2023 förklaras till stor del av den höga inflationen som innebar att utgifterna i framför allt kommunsektorn växte snabbt.

Regeringen bedömer att det bakåtblickande åttaåriga genomsnittet av det finansiella sparandet ligger strax under målnivån 2023. Denna avvikelse är dock motiverad av stabiliseringspolitiska skäl med anledning av de ekonomiska effekterna av spridningen av covid-19.

Utgiftstaket för staten

Tabell 0.3 Utgiftstaket för staten

Miljarder kronor

	2023	2022
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	1 539	1 502
Tekniska justeringar	2	2
Reella justeringar	124	130
Utgiftstak, slutligt fastställt	1 665	1 634
Takbegränsade utgifter	1 575	1 559
Budgeteringsmarginal	90	75
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	5,7	4,8

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Det av riksdagen slutligt fastställda utgiftstaket för 2023 uppgick till 1 665 miljarder kronor. Enligt utfallet för statens budget uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket till 1 575 miljarder kronor, dvs. 90 miljarder kronor lägre än det fastställda taket.

Utfallet för statens budget

Tabell 0.4 Utfallet för statens budget

Miljarder kronor

	Statens budget ¹ 2023	2023	2022
Totala inkomster	1 279	1 243	1 286
Statens skatteinkomster	1 313	1 318	1 308
Övriga inkomster	-33	-75	-22
Totala utgifter m.m.	1 195	1 224	1 123
Utgiftsområden exkl. statsskuldräntor m.m.	1 239	1 214	1 211
Statsskuldräntor m.m.	13	32	27
Förändring av anslagsbehållningar	-4		
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-52	-11	-111
Kassamässig korrigerig	0	-10	-5
Budgetsaldo	84	19	164

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Med statens budget menas den ursprungliga budgeten sammanställd av riksdagen i december 2022.

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 279 miljarder kronor. Utfallet blev 1 243 miljarder kronor, vilket var 37 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev drygt 5 miljarder kronor högre än beräknat och övriga inkomster blev 42 miljarder kronor lägre än beräknat. Att övriga inkomster blev lägre beror främst på att s.k. flaskhalsintäkter har betalats ut som stöd till hushåll och företag under 2023. Dessa redovisas som en skatteintäkt 2023 men avräknas under övriga inkomster för att de totala skatterna ska vara kassamässiga och inte påverka saldot.

Utgifterna i statens budget uppgick till 1 224 miljarder kronor. Det var 28 miljarder kronor (2,4 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Med riksdagens beslut om ändringar i statens budget anvisades sammanlagt ytterligare 32 miljarder kronor. I förhållande till totalt anvisade medel (statens budget och ändringar i statens budget) blev utgifterna 4 miljarder kronor (0,3 procent) lägre.

Budgetsaldo visade för 2023 ett överskott på 19 miljarder kronor, vilket var en försämring med 145 miljarder kronor jämfört med 2022.

Resultaträkning

Tabell 0.5 Resultaträkning

Miljarder kronor

	2023	2022
Intäkter		
Skatteintäkter	1 649	1 598
Övriga intäkter	144	150
Summa intäkter	1 793	1 748
Kostnader		
Transfereringar m.m.	-1 387	-1 346
Statens egen verksamhet	-384	-355
Summa kostnader	-1 770	-1 701
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	35	20
Finansiella intäkter och kostnader, netto	-13	-41
Årets överskott	44	26

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Resultaträkningen för 2023 visade ett överskott om 44 miljarder kronor, vilket var 18 miljarder kronor högre än 2022 då överskottet uppgick till 26 miljarder kronor.

Skatteintäkterna ökade med nära 52 miljarder kronor medan övriga intäkter minskade med 6 miljarder kronor.

Kostnaderna för transfereringar m.m. uppgick till 1 387 miljarder kronor, vilket var en ökning med 41 miljarder kronor jämfört med 2022.

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 384 miljarder kronor vilket var en ökning med 28 miljarder kronor jämfört med 2022.

Resultat från andelar i hel- och delägda företag uppgick till 35 miljarder kronor, en ökning med 15 miljarder kronor jämfört med 2022.

Finansiella intäkter och kostnader, netto uppgick till -13 miljarder kronor, en förbättring med 27 miljarder kronor jämfört med 2022. Den positiva förändringen av finansnettot förklaras av såväl minskad nettokostnad för statsskulden som övriga finansiella kostnader i kombination med högre övriga finansiella intäkter jämfört med 2022.

Balansräkning

Tabell 0.6 Balansräkning

Miljarder kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	13	13
Materiella anläggningstillgångar	825	766
Finansiella anläggningstillgångar	593	564
Utlåning	262	323
Varulager m.m.	4	3
Fordringar	132	180
Periodavgränsningsposter	315	305
Kortfristiga placeringar	20	37
Kassa och bank	10	9
Summa tillgångar	2 174	2 200
Kapital och skulder		
Nettoförmögenhet	160	112
Fonder	234	216
Avsättningar	406	376
Statsskulden	970	1 031
Skulder m.m.	319	347
Periodavgränsningsposter	86	117
Summa kapital och skulder	2 174	2 200
Garantiförbindelser	7	7
Övriga ansvarsförbindelser	99	87

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Statens nettoförmögenhet, dvs. skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde (motsvarande eget kapital i ett företag), uppgick till 160 miljarder kronor vid utgången av 2023. I förhållande till 2022 ökade nettoförmögenheten med 48 miljarder kronor.

Den konsoliderade statsskulden minskade med 61 miljarder kronor till 970 miljarder kronor vid utgången av 2023. Lån i svenska kronor ökade med 59 miljarder kronor och lån i utländsk valuta minskade med 120 miljarder kronor.

Statliga garantier

Tabell 0.7 Statliga garantier

Miljarder kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Insättningsgarantin	2 294	2 131
Investerarskyddet		
Kreditgarantier	320	316
Garantier om tillförsel av kapital	208	204
Pensionsgarantier	6	6
Totalt	2 828	2 657

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

De statliga garantiåtagandena ökade med 171 miljarder kronor jämfört med 2022 och uppgick till 2 828 miljarder kronor vid utgången av 2023. Som andel av BNP uppgick de statliga garantiåtagandena till 44,9 procent.

Insättningsgarantin uppgick till 2 294 miljarder kronor, vilket var en ökning med 163 miljarder kronor jämfört med 2022.

Kreditgarantierna inklusive exportkreditgarantier uppgick till 320 miljarder kronor, vilket var ökning med 4 miljarder kronor i förhållande till 2022. Garantier om tillförsel av kapital uppgick till 208 miljarder kronor, vilket var en ökning med 4 miljarder kronor jämfört med 2022.

Risken för stora förluster i den ordinarie portföljen och för stora förluster i form av direkta infrianden av insättningsgarantin bedöms vara måttlig.

Statlig utlåning

Tabell 0.8 Statlig utlåning

Miljarder kronor

Lån	2023-12-31	2022-12-31
CSN:s utlåning	249	238
Lån till Riksbanken	3	76
Övriga lån	10	9
Summa	262	323

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Statens utlåning uppgick till 262 miljarder kronor. Centrala studiestödsnämndens utlåning för studielån utgör huvuddelen av statens utlåning.

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

Det nationella intygandet grundas på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar om hanteringen av EU-medel, Riksrevisionens uttalande från granskningen av myndigheternas räkenskaper och deras interna styrning och kontroll samt Ekonomistyrningsverkets revisionsutlåtanden varpå regeringen lämnar följande intygande.

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Betryggande intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen.

Avgift till och bidrag från EU (kassamässigt)

Tabell 0.9 Avgift till och bidrag från EU (kassamässigt)

Miljarder kronor

	2023	2022
Betalningar till EU	44	48
Betalningar från EU	18	16
Nettoflöde från statens budget till EU	25	33

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Sveriges avgift till EU uppgick till 44 miljarder kronor, vilket var en minskning med drygt 4 miljarder kronor jämfört med 2022. Merparten av minskningen berodde på att den BNI-baserade avgiften blev lägre. Bidragen från EU uppgick till 18 miljarder kronor. Det kassamässiga nettoflödet från statens budget till EU uppgick till 25 miljarder kronor, vilket var en minskning med drygt 7 miljarder kronor jämfört med 2022.

Inledning

Regeringen ska varje år senast den 15 april året efter budgetåret lämna en årsredovisning för staten till riksdagen.

Årsredovisningen för staten 2023 har upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken och AP-fonderna ingår dock inte. Inte heller ingår premiepensions-systemets tillgångar och skulder med dess avkastning i konsolideringen.

Redovisningen omfattar all verksamhet i de ingående organisationerna oavsett finansiering och baseras på information som de statliga myndigheterna och affärsverken lämnar till statsredovisningen och information som presenteras i myndigheternas årsredovisningar. I fall där informationen inte varit tillräcklig har kompletterande information inhämtats. Underlaget har kompletterats med ekonomiska händelser som inte har redovisats av myndigheterna, framför allt beräkningar av skatteintäkter som ännu inte har debiterats.

Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor utsträckning som möjligt hålls oförändrade över tiden. En utveckling av den statliga redovisningen sker dock fortlöpande. Gällande principer och förutsättningar beskrivs i avsnitt 4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Resultaträkningen ger underlag för bedömning av statens samlade inflöde och förbrukning av resurser. Värdet av statens tillgångar och skulder per den 31 december 2023 redovisas i balansräkningen. Finansieringsanalysen visar statens betalningsflöden. I skrivelsen jämförs utfallet för 2023 i resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalys och noter med utfallet för 2022.

Statens budget omfattar alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. I skrivelsen jämförs och kommenteras budgetens utfall för 2023 dels med inkomsterna och utgifterna i den av riksdagen beslutade ursprungliga budgeten för 2023, dels med utfallet för 2022.

Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret har lämnat underlag till denna skrivelse (Fi2024/00722).

Olika avgränsningar av staten

Statens ekonomiska utfall redovisas utifrån olika utgångspunkter beroende på att informationen har olika syften. Avgränsningen av staten kan därmed variera. Redovisningarna kan vidare skilja sig åt på grund av att olika principer tillämpas i räkenskaperna och vid framtagande av statens budget. Beroende på utgångspunkt kan en enskild ekonomisk händelse få delvis olika konsekvenser och utfallet kan därmed skilja sig åt mellan redovisningarna.

Informationen om det ekonomiska utfallet i staten utgör även underlag för nationalräkenskaperna som är en statistisk sammanställning i kontoform över den samlade svenska ekonomin.

Nationalräkenskapernas avgränsning av staten utgår från definitioner etc. som följer rekommendationer från FN samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen. Nationalräkenskapernas avgränsning skiljer sig från årsredovisningen, bl.a. genom att affärsverken inte ingår i dess avgränsning av staten.

Underlag för och kvalitetssäkring av årets skrivelse

Årsredovisningen för staten bygger huvudsakligen på underlag som har lämnats av Ekonomistyrningsverket (ESV) och Riksgäldskontoret. ESV:s underlag omfattar utfallet för statens budget inklusive finansiella befogenheter i form av beställningsbemyndiganden, garantier etc. Vidare omfattar det resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, statskuldens utveckling samt redovisning av avgifter till och bidrag från EU. Riksgäldskontorets underlag omfattar redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning.

Redovisningen har i övrigt kompletterats eller tagits fram internt inom Regeringskansliet. Det gäller t.ex. uppföljningen av de budgetpolitiska målen. När det gäller uppföljningen av överskottsmålet utgår denna dels från officiell statistik från Statistiska centralbyrån, dels från de indikatorer som regeringen använder för att följa upp överskottsmålet i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen. Hur uppföljningen sker beskrivs närmare i regeringens skrivelse Ramverk för finanspolitiken (skr. 2017/18:207).

Kvaliteten i årsredovisningen för staten granskas dels genom Riksrevisionens årliga revision av myndigheterna och deras årsredovisningar, som ligger till grund för resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt utfallet för statens budget, dels myndighetsledningarnas intygande om att respektive myndighets årsredovisning ger en rättvisande bild.

En kvalitetskontroll sker även genom etablerade kvalitetssäkringsrutiner i samband med ESV:s konsolideringsarbete och genom Regeringskansliets beredning av skrivelsen. Kvalitetssäkringen innefattar bl.a. kontroller av att myndigheternas rapporterade finansiella information överensstämmer med deras respektive årsredovisningar, formella kontroller, motpartsavstämning av mellanhavanden mellan myndigheter, rimlighetskontroller och analys av poster samt dokumenterade metoder för de beräkningar och förutsättningar som gäller för konsolideringsarbetet.

Riksrevisionens årliga revision

Granskning av myndigheternas årsredovisningar 2023

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat 221 myndigheters årsredovisningar för 2023.

För 2023 har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelse med reservation för följande sju myndigheter: Boverket, Etikprövningsmyndigheten, Högskolan i Kristianstad, Jämställdhetsmyndigheten, Karlstads universitet, Linköpings universitet, Lunds universitet, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Myndigheten för stöd till trossamfund, Spelinspektionen, Statens skolverk, Statistiska centralbyrån, Statskontoret och Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete.

En revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att dessa inte är genomgripande för årsredovisningen eller när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men bedömer att de möjliga felen inte är genomgripande.

Av granskade myndigheter har en fått revisionsberättelse med upplysning.

I vissa fall lämnar Riksrevisionen en revisionsberättelse med standardutformning, men vill ändå lyfta fram viktig information och lämnar därför en upplysning i revisionsberättelsen.

De myndigheter som har fått en modifierad revisionsberättelse eller med upplysning återges även utgiftsområdesvis i avsnitt 3.

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av antalet modifierade revisionsberättelser för 2019–2023. Myndigheternas årsredovisningar ger överlag en god och rättvisande bild av verksamheten.

Tabell 0.10 Antal modifierade revisionsberättelser 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Summa	9	12	10	13	17

1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen

1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Det finansiella sparandet 2023

Den offentliga sektorn redovisade 2023 ett finansiellt sparande som uppgick till ca -40 miljarder kronor eller -0,6 procent av BNP. I förhållande till 2022 försvagades det finansiella sparandet med ca 111 miljarder kronor eller ca 1,8 procent av BNP (se tabell 1.1). I prognosen till budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1) beräknades ett överskott på 11 miljarder kronor eller 0,2 procent av BNP. Det finansiella sparandet blev därmed ca 50 miljarder kronor lägre än prognostiserat. Inkomsterna från skatter blev sammantaget något högre än förväntat. Det rör i första hand socialavgifter och kapitalskatt, medan inkomster från moms i stället blev lägre än förväntat.

Det lägre finansiella sparandet förklaras av att utgifterna blev högre än beräknat. En anledning till avvikelsen är den höga inflationen som framför allt medförde att utgifterna för konsumtion underskattades i budgetpropositionen för 2023. Även utgifter för investeringar och räntor underskattades till följd av den höga inflationen. Brutto medförde högre konsumtionsutgifter även att övriga inkomster blev högre än väntat, detta beror på att kapitalförslitningen redovisas som en s.k. tillräknad inkomst. Noterbart är att transfereringarna från offentlig sektor blev lägre än bedömningen i budgetpropositionen för 2023, detta trots att de flaskhalsintäkter som betalades ut till hushåll och näringsliv beslutades efter budgetpropositionen för 2023. Övriga transfereringar överskattades i både kommunsektorn och staten (för avvikelser i staten se avsnitt 2). Redovisningen av flaskhalsintäkterna är i stort sett neutral för den offentliga sektorns finansiella sparande.

Överskattningen av de offentliga finanserna i budgetpropositionen i förhållande till utfallet gjordes för samtliga sektorer, men avvikelsen var störst för kommunsektorn och staten. Det var framför allt den snabba prisutvecklingen som medförde att utgifterna för konsumtion, investeringar samt räntor blev högre än förväntat.

Tabell 1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor om annat inte anges

	BP 2023	Utfall 2023	Utfall - BP23	Utfall 2022
Inkomster	2 911	2 949	37	2 872
Skatter och avgifter	2 545	2 558	13	2 486
Kapitalinkomster	85	87	2	105
Övriga inkomster	281	303	22	280
Utgifter	2 901	2 989	89	2 801
Transfereringar	1 014	1 002	-12	987
Konsumtion	1 557	1 617	60	1 485
Räntor ¹	41	58	17	42
Investeringar m.m. ²	289	312	24	287
Finansiellt sparande	11	-40	-51	71
procent av BNP	0,2	-0,6	-0,8	1,2
Stat	18	-4	-22	26

Ålderspensionssystem	17	14	-3	21
Kommunsektorn	-25	-51	-27	24

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusive kapital avkastning på pensionsrätter.

² Inklusive ofördelade utgifter.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

De förändringar som tillkommit på ändringsbudgetar beräknas ha medfört att den offentliga sektorns utgifter blev högre än beräknat i budgetpropositionen för 2023 (se tabell 1.2). Den redovisningsmässiga revideringen av de stöd som betalats ut för att kompensera hushåll för höga elavgifter medförde avvikelser på ca 26 miljarder kronor både på inkomst- och utgiftssidan.

Tabell 1.2 Orsaker till avvikelser mot budgetpropositionen för 2023, offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor

	BP23	Ändrings- budget 2023	Elstöd, NR redovisning ¹	Utfall 2023	Utfall - totalt anvisat 2023	Utfall 2022
Inkomster	2 911	0	26,2	2 949	37	2 872
Utgifter	2 901	10,0	26,2	2 989	89	2 801
Finansiellt sparande	11	-10,0	0	-40	-51	71

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan. Effekten av inkomst- och utgiftsavvikelsena till följd av de extra ändringsbudgetarna skiljer sig från motsvarande på budgeten till följd av annorlunda redovisning enligt NR.

¹ Enligt direktiv från Eurostat ska de stöd som betalats ut för att kompensera för de höga flaskhalsintäkterna redovisas som skatter resp. transfereringar till och från staten. Detta i sig medför att inkomster och utgifter brutto ökar i motsvarande grad och är neutrala för det finansiella sparandet.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Principer för uppföljning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Målnivån för det finansiella sparandet (överskottsmålet) anger att sparandet i den offentliga sektorn i genomsnitt ska motsvara en tredjedels procent av BNP över en konjunkturcykel. Det strukturella sparandet innevarande och nästkommande år används för att bedöma måluppfyllelsen i förhållande till överskottsmålet i ett framåtblickande perspektiv. För att i efterhand utvärdera om överskottsmålet uppnåtts, och för att upptäcka systematiska avvikelser, används ett bakåtblickande åttaårigt genomsnitt av det faktiska finansiella sparandet. Det bakåtblickande genomsnittet ska dock inte styra finanspolitiken på kort sikt.

Avstämning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande t.o.m. 2023

Regeringen bedömde i 2023 års budgetproposition att överskottsmålet skulle nås och att finanspolitiken skulle vara svagt åtstramande. Bedömningen av avvikelserna baseras på det strukturella sparandet, dvs. ett mått på offentliga sektorns finansiella sparande där den konjunkturella effekten räknats bort. Det strukturella sparandet har sedan dess reviderats ner. Det strukturella sparandet 2023 och det bakåtblickande genomsnittet av det finansiella sparandet för 2016–2023 bedöms ligga något under målnivån 2023 (se tabell 1.3).

Tabell 1.3 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för avstämning mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP om annat ej anges

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Finansiellt sparande	1,0	1,4	0,8	0,5	-2,8	0,0	1,2	-0,6

varav staten	1,4	1,6	1,3	1,3	-2,8	-0,7	0,4	-0,1
varav ålderspensions-systemet	0,1	0,0	0,1	0,1	-0,2	0,0	0,3	0,2
varav kommunala sektorn	-0,6	-0,3	-0,7	-0,9	0,2	0,7	0,4	-0,8
Bakåtblickande åttaårsnitt	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1	-0,3	-0,1	0,3	0,2
Strukturellt sparande¹	-0,1	0,0	-0,3	0,1	-0,7	0,4	0,9	0,1
BNP-gap ²	0,9	1,5	1,4	1,1	-3,5	0,1	0,7	-1,2

¹ Procent av potentiell BNP. Strukturellt sparande är justerat för BNP-gap, arbetslöshetsgap, skattebasernas sammansättning och för engångseffekter, se tabell 9.2 i 2024 års ekonomiska vårproposition. Till följd av den höga inflationen har regeringen även valt att justera priset vid beräkningen av BNP-gap. Engångseffekter för 2015 rör återbetalningen av försäkringspremier från AFA Försäkring. Engångseffekter 2015–2016 beror på periodisering av Sveriges avgift till Europeiska unionen. År 2015 inkluderar även en engångsvis skattebetalning från en internationell koncern.

² Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

1.2 Utgiftstaket för 2023

Tabell 1.4 Utgiftstaket

Miljarder kronor	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	1 103	1 123	1 167	1 210	1 332	1 392	1 471	1 430	1 502	1 539
Tekniska justeringar	4	2	7	12	5	10	10	6	2	2
Reella justeringar ¹	0	33	41	52	0	-51	262	259	130	124
Utgiftstak, slutligt fastställt	1 107	1 158	1 215	1 274	1 337	1 351	1 743	1 695	1 634	1 665
Takbegränsade utgifter	1 096	1 135	1 184	1 229	1 282	1 308	1 501	1 551	1 559	1 575
Budgeteringsmarginal	11	23	31	45	55	43	242	144	75	90
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	1,0	2,0	2,6	3,6	4,3	3,3	16,1	9,3	4,8	5,7

Anm.: För 1997–2007 se Årsredovisningen för staten 2009 och för 2008–2013 Årsredovisningen för staten 2018.

¹ Utgiftstakets nivå för 2015, 2016 och 2017 höjdes med 33, 41 respektive 52 miljarder kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2015. Nivån sänktes för 2019 och 2020 med 51 respektive 88 miljarder kronor i riksdagens beslut om statens budget för 2019. Nivån höjdes för 2021 med 9 miljarder kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2019. Nivån höjdes för 2020 med 350 miljarder kronor efter förslag i Vårändringsbudget för 2020. Nivån höjdes för 2021 med 250 miljarder kronor och för 2022 med 130 miljarder kronor efter förslag i budgetpropositionen för 2021. Nivån höjdes för 2023 med 124 miljarder kronor efter förslag i budgetpropositionen för 2023. Dessa ändringar av nivån är inte tekniska justeringar utan finanspolitiskt motiverade ändringar. Finanspolitiskt motiverade ändringar av utgiftstakets nivå medför en reell förändring av utgiftstakets begränsande effekt på de takbegränsade utgifterna.

Den statliga budgetprocessen kännetecknas av ett medelfristigt uppifrån- och nedperspektiv. Utgiftstaket är den övergripande restriktionen som i termer av totala utgifter begränsar budgetprocessen från det att utgiftstaket fastställs till dess att budgetåret är slut. Därmed understryks behovet av prioriteringar mellan olika utgifter. Det medelfristiga perspektivet skapar dessutom förutsättningar för att undvika att tillfälligt höga inkomster, t.ex. på grund av en god konjunktur, används för att finansiera permanent högre utgifter. I och med detta begränsas också möjligheterna att bedriva en destabiliserande (procyklisk) finanspolitik på budgetens utgiftssida. Utgiftstaket infördes 1997 och fastställda utgiftstak har aldrig överskridits (se tabell 1.4 för slutligt fastställda utgiftstak samt budgeteringsmarginaler sedan 2014). Utgiftstaket är ett viktigt budgetpolitiskt åtagande som främjar budgetdisciplinen och stärker trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaket kan användas som ett verktyg för att uppnå överskotts målet och långsiktigt hållbara offentliga finanser.

Utgångspunkten är att de nivåer på utgiftstaket som riksdagen har beslutat om inte ska ändras till följd av andra orsaker än s.k. tekniska justeringar (se vidare i avsnitt om tekniska justeringar nedan) eller till följd av en ändrad inriktning på finanspolitiken efter att en ny regering tillträtt. Det finns dock inte några formella hinder för riksdagen att besluta om att ändra en tidigare fastställd nivå på utgiftstaket. Nivån kan exempelvis ändras om finanspolitiken behöver anpassas till betydande nya yttre

förutsättningar, men detta bör endast ske i väldigt speciella undantagssituationer. I budgetpropositionen för 2023 föreslog regeringen en finanspolitiskt motiverad höjning av utgiftstakets nivå för 2023 med 124 miljarder kronor med anledning av den ändrade finanspolitiska inriktning som den nya regeringen föreslog.

De takbegränsade utgifterna är summan av utgifterna under utgiftsområdena 1–25 och 27 samt utgifterna i ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De utgörs av faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att även myndigheternas utnyttjande av anslagssparande och anslagskredit ingår. De takbegränsade utgifterna omfattar därmed större delen av utgifterna i staten och ålderspensionssystemet. Utrymmet mellan utgiftstaket och de faktiska beräknade takbegränsade utgifterna kallas budgeteringsmarginalen.

Utfallet för de takbegränsade utgifterna

Enligt utfallet för statens budget 2023 uppgick de takbegränsade utgifterna till 1 575 miljarder kronor. Därmed underskreds det slutligt fastställda utgiftstaket med en marginal på 90 miljarder kronor (se tabell 1.5).

Tabell 1.5 Takbegränsade utgifter 2023

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - totalt anvisat 2023	Utfall 2022
Utgiftsområden exkl. statsskuld räntor m.m. ¹	1 234 413	9 982	1 214 077	-20 336	-30 318	1 210 805
Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten	359 856		360 860	1 004	1 004	347 902
Takbegränsade utgifter	1 594 269	9 982	1 574 937	-19 332	-29 314	1 558 707
Marginal till utgiftstaket	70 731		90 063			75 293
Utgiftstak	1 665 000		1 665 000			1 634 000

¹ Inklusive posten förändring av anslagsbehållningar

I avsnitt 2 redovisas skillnader mellan utfall och budgeterade belopp för olika utgiftsområden och vissa anslag.

Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå

Utgiftstakets ursprungliga nivå för 2023 fastställdes av riksdagen i december 2020 till 1 539 miljarder kronor. Därefter har utgiftstakets nivå justerats av tekniska och finanspolitiska skäl.

Tabell 1.6 Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå

Miljarder kronor

	2023
Ursprungligt fastställd nivå på utgiftstaket i budgetpropositionen för 2021	1 539
Tekniska justeringar i budgetpropositionen för 2021	
Reglering kommunalekonomisk utjämning: skattelättnad för cykelförmån	0,09
Ny nivå i budgetpropositionen för 2022	1 539
Tekniska justeringar i budgetpropositionen för 2023	
Reglering kommunalekonomisk utjämning: ändrade skatteregler för reseavdrag	1,80
Reglering kommunalekonomisk utjämning: sänkt utjämningsbelopp Sverige-Danmark	-0,15
Nivåhöjning utjämningsbidrag för LSS-kostnader	0,64
Finanspolitiskt motiverad ändring i budgetpropositionen för 2023	

	2023
Förändrad inriktning på finanspolitiken efter riksdagsval	124
Ny nivå i budgetpropositionen för 2023	1 665
Slutligt utgiftstak	1 665

Anm.: Tekniska justeringar görs i budgetpropositionen och avrundas enligt praxis till hela miljarder kronor.

Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket ska utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som motiverar justeringen. För att motivera en teknisk justering av utgiftstaket ska den förändring som ger upphov till justeringen inte ha samma nettoeffekt på den konsoliderade offentliga sektorns utgifter eller det offentliga finansiella sparandet, som på de takbegränsade utgifterna. Sedan utgiftstaket infördes 1997 har nivåerna justerats regelbundet. Tekniska justeringar görs i budgetpropositionen och enligt praxis avrundas de årsvisa justeringarna till hela miljarder kronor.

Sammantaget har utgiftstakets nivå för 2023 höjts med 2 miljarder kronor till följd av tekniska justeringar (se tabell 1.6). Flera av dessa tekniska justeringar hänförs till budgetförändringar som motiverat justeringar av statsbidragen till kommuner och landsting. Framför allt har förslagen om höjd schablon för avdrag för resor till och från arbetsplatsen med egen bil samt justerade avdrag för tjänsteresor och hemresor, benämnt ändrade skatteregler för reseavdrag i tabell 1.6, lett till att kommunernas och landstingens skatteintäkter försämrats, vilket motiverat en höjning av statsbidraget till kommunsektorn i motsvarande mån. Detta har medfört en teknisk justering av utgiftstaket.

Utöver de tekniska justeringarna har utgiftstakets nivå för 2023 även ändrats av finanspolitiskt motiverade skäl. Ändringen motiverades av den förändring av finanspolitikens inriktning som regeringen föreslog efter riksdagsvalet 2022. Finanspolitiskt motiverade ändringar av utgiftstakets nivå medför, till skillnad från tekniska justeringar, en reell förändring av utgiftstakets begränsande effekt på de takbegränsade utgifterna.

Budgeteringsmarginalens användning sedan utgiftstakets nivå för 2023 fastställdes

Utgiftstaket är en restriktion för hur mycket de statliga utgifterna som högst får uppgå till. Utgiftstakets nivå bör dock inte betraktas som ett mål för den faktiska utgiftsnivån eftersom denna behöver anpassas till bl.a. den makroekonomiska utvecklingen. I tabell 1.7 redovisas förändringen av budgeteringsmarginalen för 2023 från det att riksdagen fastställde nivån på utgiftstaket för 2023 efter förslag från regeringen i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1). Förändringen är uppdelad på ett antal kategorier baserat på motsvarande redovisning för 2023 i de budgetpropositioner och ekonomiska vårpropositioner som regeringen lämnat till riksdagen sedan nivån på utgiftstaket för 2023 fastställdes. Uppdelningen på de olika kategorierna i baseras på egna beräkningar.

Tabell 1.7 Förändring av budgeteringsmarginalen från fastställandet av utgiftstaket för 2023 till utfallet för 2023

Miljarder kronor

	2023
Budgeteringsmarginal när utgiftstakets nivå fastställdes ¹	80,3
Åtgärder	-117,8
Reviderad pris- och löneomräkning	-3,2
Övriga makroekonomiska förändringar	-21,0

	2023
Volymförändringar	8,5
Övrigt ²	19,3
Finanspolitiskt motiverad ändring av utgiftstakets nivå	124,0
Total förändring av budgeteringsmarginalen	9,8
Budgeteringsmarginal i utfallet för 2023	90,1

Anm.: Negativt förändringstal innebär ianspråktagande av budgeteringsmarginalen, dvs. högre utgifter.

¹ Prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FIU1, rskr. 2020/21:63.

² Inklusivt förändring av anslagsbehållningar.

Källa: Egna beräkningar.

När riksdagen ursprungligen fastställde utgiftstakets nivå för 2023 uppgick budgeteringsmarginalen till 80,3 miljarder kronor. I utfallet för 2023 uppgick marginalen till 90,1 miljarder kronor. Det betyder att budgeteringsmarginalen har blivit 9,8 miljarder kronor större sedan utgiftstaket för 2022 fastställdes. Det inkluderar den finanspolitiskt motiverade ändringen av utgiftstakets nivå.

Sammantaget har regeringen föreslagit och riksdagen beslutat om nya åtgärder för 117,8 miljarder kronor sedan utgiftstaket ursprungligen fastställdes. Budgeteringsmarginalen har minskat med motsvarande belopp. Beloppet avser reformer på budgetens utgiftssida och är en nettoeffekt, där beslut om finansiering genom minskade utgifter ingår. I huvudsak består dessa åtgärder av förslag och aviseringar från regeringen i budgetpropositionen för 2022, (prop. 2021/22:1), samt i budgetpropositionen för 2023.

Reviderade bedömningar av de makroekonomiska förutsättningarna har sammantaget medfört att budgeteringsmarginalen blivit ca 21 miljarder kronor mindre. Den främsta förklaringen är att utgifterna i ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten blivit högre, vilket beror på att bedömningen av inkomstindex för 2023 successivt har reviderats upp sedan bedömningen i budgetpropositionen för 2021 som låg till grund för utgiftsberäkningen när utgiftstaket fastställdes. En annan förklaring är att utgifterna för biståndet blivit högre i takt med att bedömningen av BNI har reviderats upp jämfört med den nivå som låg till grund för biståndsramen i budgetpropositionen för 2021. Efter förslag i budgetpropositionen för 2023 frikopplades biståndsbudgeten från BNI, vilket motverkade den utgiftsökning som skulle följa av ökningen av BNI. Budgeteffekten av det motverkande förslaget redovisas i denna sammanställning som ett beslut om ny åtgärd. Ytterligare en förklaring är att den relativt höga inflationen har medfört att prisbasbeloppet för 2023 blev högre än den ursprungliga bedömningen när utgiftstaket fastställdes. Det har medfört högre utgifter inom utgiftsområdena 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom, 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn samt 15 Studiestöd som innefattar transfereringssystem där ersättningsnivåerna påverkas av prisutvecklingen. Förändringar till följd av den makroekonomiska utvecklingen medför samtidigt lägre utgifter inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Det förklaras främst av att bedömningen av antalet personer som uppbar arbetslöshetsersättning 2023 successivt har reviderats ner.

Reviderade bedömningar av volymerna i de olika statliga transfereringssystemen har medfört att budgeteringsmarginalen blivit ca 8,5 miljarder kronor större. Begreppet volym innefattar utgiftsförändringar till följd av bl.a. antal personer i transfereringssystemen, längden på den tid som en person finns i ett system samt förändringar av nivån på styckkostnader i transfereringssystemen som inte direkt kan kopplas till den makroekonomiska utvecklingen. Det förklaras bl.a. av att antalet ersatta föräldrapenningdagar 2023 blev ca 18 procent färre än vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2021, vilket har bidragit till lägre utgifter inom utgifts-

område 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn till följd av volymrelaterade utgiftsförändringar. När det gäller utgifterna inom utgiftsområde 15 Studiemedel har de blivit lägre bl.a. för att antalet personer med studiemedel var ca 9 procent färre än vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2021. Vidare var antalet personer med inkomstpension och med tilläggs pension färre 2023 jämfört med den ursprungliga bedömningen vilket bidragit till lägre utgifter i ålderspensionssystemet.

Utgiftsförändringar till följd av övriga faktorer kan följa av nya prognosmetoder, justeringar till följd av ny information, korrigeringar av tidigare gjorda fel samt regeländringar utom regeringens direkta kontroll, t.ex. ändringar i EU:s regelverk. Sammantaget har förändringar till följd av övriga faktorer medfört att budgeteringsmarginalen blivit 19,3 miljarder kronor större. Det förklaras till stor del av att utfallet för 2023 har på flera områden blivit lägre, till följd av övriga faktorer, än vad som ursprungligen beräknades i budgetpropositionen för 2021. En betydande del av förändringen har uppstått under 2023 och förklaras i avsnitt 3 Utfall per utgiftsområde. De utgiftsområden som uppvisar störst skillnad till följd av övriga faktorer, är 4 Rättsväsendet, 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom, 16 Utbildning och universitetsforskning samt 22 Kommunikationer.

2 Utfallet för statens budget

I avsnitt 2 och 3 redovisas utfallet för statens budget och övriga finansiella befogenheter som regeringen har fått från riksdagen.

Redovisningen av budgeten avser inkomster, utgifter och saldot i statens budget. Redovisningen av skatter avser både skatteinkomster och skatteintäkter. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna avser den skatt som löpande har betalats in under året, intäkterna avser de skatter som ska hänföras till året, oavsett när i tiden de betalas. Redovisningen av utgifter görs dels i sammandrag, dels per utgiftsområde.

Dessutom ingår en redovisning av Riksgäldskontorets nettoutlåning, kassamässig korrigerings samt förändringen av anslagsbehållningar. I avsnittet redovisas även saldot i statens budget, vilket är detsamma som statens lånebehov uttryckt med omvänt tecken. Ett positivt saldo innebär att staten har möjlighet att amortera på statsskulden. Ett negativt saldo innebär att staten behöver låna medel.

Med statens budget menas den av riksdagen ursprungligen beslutade budgeten för 2023 (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). Med totalt anvisade medel menas däremot summan av både statens budget och de beslut om ändringar i budgeten som riksdagen har fattat under året. Riksdagen beslutade om ändringar i budgeten i enlighet med vad som framgår av tabell 2.5 Ändringar i statens budget 2023.

En mer utförlig redovisning finns i bilaga 1 Specifikation av inkomster i statens budget och bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget. I bilaga 3 specificeras samtliga ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget.

2.1 Saldot i statens budget 2023

Saldot i statens budget blev 19 miljarder kronor 2023 (tabell 2.1) och därmed kunde statsskulden amorteras med motsvarande belopp. I budgeten beräknades saldot till 84 miljarder kronor. Saldot blev därmed 65 miljarder kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Inkomsterna blev knappt 37 miljarder kronor lägre och utgifterna blev drygt 28 miljarder kronor högre.

Tabell 2.1 Utfallet för statens budget 2023

Miljoner kronor

	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall 2023	Utfall - statens budget
Totala inkomster	1 279 473		1 242 911	-36 562
Statens skatteinkomster	1 312 674		1 318 055	5 381
Övriga inkomster	-33 200		-75 143	-41 943
Totala utgifter m.m.	1 195 470	31 970	1 223 848	28 378
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	1 238 716	9 982	1 214 077	-24 639
Statsskuldsräntor m.m.	13 155	21 988	31 626	18 471
Förändring av anslagsbehållningar	-4 393			4 393
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-52 379		-11 473	40 907
Kassamässig korrigerings	371		-10 383	-10 754
Budgetsaldo	84 004		19 064	-64 940

Statens inkomster blev 37 miljarder kronor lägre än beräknat

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 279 miljarder kronor. Utfallet blev 1 243 miljarder kronor, vilket är 37 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev drygt 5 miljarder kronor högre än beräknat medan övriga inkomster blev 42 miljarder kronor lägre. Att övriga inkomster blev lägre beror främst på att s.k. flaskhalsintäkter har betalats ut som stöd till hushåll och företag under 2023. Dessa redovisas som en skatteintäkt 2023, men avräknas under övriga inkomster för att de totala inkomsterna ska vara kassamässiga och inte påverka saldot.

Utgifterna blev 28 miljarder kronor högre än budgeterat

Utgifterna i statens budget uppgick till 1 224 miljarder kronor. Det är 28 miljarder kronor (2,4 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten, men nästan 4 miljarder kronor (0,3 procent) lägre än totalt anvisat. Inom 6 av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor högre än vad som anvisades i statens budget. För 10 av utgiftsområdena blev utfallet mer än 1 miljard kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Riksgäldskontorets nettoutlåning, som redovisas på utgiftssidan i statens budget, blev 41 miljarder kronor högre än beräknat i den ursprungliga budgeten.

I tabell 2.2 redovisas de utgiftsområden m.m. som har mer än 1 miljard kronor i skillnad mellan statens budget och utfallet.

Tabell 2.2 Utgifter som skiljer sig mer än en miljard mot statens budget 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall	Utfall - statens budget
4 Rättsväsendet	68 306	750	69 772	1 467
6 Försvar och samhällets krisberedskap	93 953	3 684	95 987	2 034
8 Migration	16 020		11 999	-4 021
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	110 430	603	108 833	-1 597
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	106 427	1 150	110 618	4 190
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	55 394	204	56 427	1 033
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	105 160	720	101 665	-3 494
13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	5 565	-100	4 490	-1 075
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	90 104	-19	79 842	-10 261
15 Studiestöd	27 912	259	25 335	-2 577
16 Utbildning och universitetsforskning	94 992	710	92 967	-2 025
20 Allmän miljö- och naturvård	19 543	23	17 880	-1 663
22 Kommunikationer	78 952	36	80 407	1 454
24 Näringsliv	11 408	8	7 640	-3 768
26 Statsskuldräntor m.m.	13 155	21 988	31 626	18 471
27 Avgiften till Europeiska unionen	45 870		43 585	-2 284
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-52 379		-11 473	40 907
Kassamässig korrigerig	371		-10 383	-10 754
Övriga utgifter	304 288	1 955	306 630	2 342
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 195 470	31 970	1 223 848	28 378

Utfallet för statens budget 2023 jämfört med 2022

I tabell 2.3 redovisas utfallet för statens budget för 2023 och 2022. Utfallet för statens budget visar för 2023 ett överskott på 19 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett överskott på 164 miljarder kronor för 2022. Överskottet i statens budget var därmed 145 miljarder kronor lägre 2023 jämfört med 2022.

Tabell 2.3 Utfallet för statens budget 2023–2022

Miljoner kronor

	Utfall 2023	Utfall 2022	Skillnad mot 2022
Totala inkomster	1 242 911	1 286 133	-43 221
Statens skatteinkomster	1 318 055	1 308 118	9 936
Övriga inkomster	-75 143	-21 986	-53 157
Totala utgifter m.m.	1 223 848	1 122 503	101 345
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	1 214 077	1 210 805	3 272
Statsskuldsräntor m.m.	31 626	27 155	4 471
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-11 473	-110 926	99 453
Kassamässig korrigerig	-10 383	-4 532	-5 851
Budgetsaldo	19 064	163 630	-144 566

Statens inkomster minskade med 3 procent

Statens inkomster minskade med 43 miljarder kronor (3 procent) jämfört med 2022. Statens skatteinkomster ökade med 10 miljarder kronor (0,8 procent) medan övriga inkomster minskade med 53 miljarder kronor. Minskningen av övriga inkomster beror dels på att utdelningar av statens aktier blev 26 miljarder kronor lägre, dels på att s.k. flaskhalsintäkter om 26 miljarder kronor har avräknats under övriga inkomster.

Utgifterna ökade med 9 procent

Utgifterna i statens budget ökade med 101 miljarder kronor (9,0 procent) mellan 2022 och 2023. Att utgifterna ökade så mycket beror till största delen på förändringar i Affärsverket svenska kraftnäts inlåning i Riksgäldskontoret. Under 2023 minskade affärsverkets placeringar på konton i Riksgäldskontoret med 37 miljarder kronor, då elstöd till hushåll och företag finansierades med flaskhalsinkomster (kapacitetsavgifter). Under 2022 ökade i stället placeringarna med 41 miljarder kronor då inbetalningarna från kapacitetsavgifter ökade kraftigt. Det medför att Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 78 miljarder kronor högre med anledning av förändringar i Affärsverket svenska kraftnäts placeringar i Riksgäldskontoret. Nettoutlåningen ökar när inlåningen minskar, vilket ökar utgifterna i statens budget.

Utgifterna för Försvar och samhällets krisberedskap ökade med drygt 12 miljarder kronor och utgifterna för Ekonomisk trygghet vid ålderdom blev 10 miljarder kronor högre än 2022.

Tabell 2.4 visar de utgiftsområden, inklusive posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och kassamässig korrigerig, som hade störst förändringar av utfallet mellan 2022 och 2023.

Tabell 2.4 Utgifter för statens budget 2022–2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Skillnad mot 2022
4 Rättsväsendet	69 772	61 496	8 276
6 Försvar och samhällets krisberedskap	95 987	83 541	12 446

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Skillnad mot 2022
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	108 833	118 165	-9 331
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	110 618	114 340	-3 723
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	56 427	46 341	10 087
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 691	19 733	-3 042
20 Allmän miljö- och naturvård	17 880	20 740	-2 860
21 Energi	4 426	12 634	-8 208
22 Kommunikationer	80 407	72 878	7 529
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18 602	21 935	-3 333
24 Näringsliv	7 640	10 274	-2 634
26 Statsskuldräntor m.m.	31 626	27 155	4 471
27 Avgiften till Europeiska unionen	43 585	48 240	-4 654
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-11 473	-110 926	99 453
Kassamässig korrigerig	-10 383	-4 532	-5 851
Övriga utgifter	583 208	580 490	2 718
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 223 848	1 122 503	101 345

2.2 Ändringar i statens budget 2023

Riksdagen har fattat beslut om ändringar i statens budget vid flera tillfällen under 2023. Ändringsbudgeterna innehåller bl.a. bidrag till olika insatser för att stötta Ukraina med anledning av Rysslands invasion, ökat anslag för räntor på statsskulden, samt tillfälliga anstånd med inbetalning av skatter och avgifter.

Beslut om ändringar i statens budget 2023

Tabell 2.5 visar samtliga förslag om ändringar i statens budget för 2023. Tabellen visar regeringens propositioner och riksdagsbeteckningarna för samtliga beslut som fattats om statens budget under 2023.

Totalt har riksdagen anvisat ytterligare 31 970 miljoner kronor i ändringsbudget under 2023. Vidare har inkomsterna beräknats minska med 15 878 miljoner kronor i ändringsbudget. Riksdagen har även bemyndigat regeringen att ingå ytterligare ekonomiska åtaganden med 61 496 miljoner kronor som medför behov av framtida anslag efter 2023. Riksdagen har också bemyndigat regeringen att skänka försvarsmateriel till Ukraina till ett värde av högst 15 523 miljoner kronor, vilket minskar statens tillgångar med samma belopp.

Tabell 2.5 Ändringar i statens budget 2023

Miljoner kronor

Riksdagsbeslut	Proposition/betänkande	Beteckning	Utgifter	Inkomster	Beställnings- bemyndiganden	Övrigt
2023-02-08	Extra ändringsbudget för 2023 – Stöd till Ukraina samt åtgärder riktade till företag och hushåll till följd av höga energipriser	Prop 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31, rskr. 2022/23: 118–120	1 787	-16 240	5 745	4 349
2023-02-22	Extra ändringsbudget för 2023 – Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter	Prop. 2022/23:58, bet. 2022/23:FiU33, rskr. 2022/23:125		362		
2023-03-23	Extra ändringsbudget för 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38, rskr. 2022/23: 150–151	730		8 430	6 267

Riksdagsbeslut	Proposition/betänkande	Beteckning	Utgifter	Inkomster	Beställnings- bemyndiganden	Övrigt
2023-06-20	Vårändringsbudget för 2023	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21, rskr. 2022/23:254	3 975		33 536	
2023-08-17	Ändringar i statens budget för 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina och försäljning av jaktrobotar till USA	Bet. 2022/23:FiU32, rskr. 2022/23:267	545		2 825	3 250
2023-10-25	Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina	Prop. 2023/24:25, bet. 2023/24:FiU27, rskr.2023/24:7–8				1 657
2023-11-29	Höständringsbudget för 2023	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11, rskr. 2023/24: 48–57 samt 64	24 933		10 960	
Summa			31 970	-15 878	61 496	15 523

2.3 Poster i statens budget som ska finansieras av Europeiska faciliteten för återhämtning och resiliens

Den 12 februari 2021 beslutades Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF). Återhämtningsfaciliteten inrättades för att stötta medlemsstaterna att hantera effekterna med anledning av spridningen av covid-19. Faciliteten utgör merparten av EU:s återhämtningsinstrument NextGenerationEU, som löper fram till utgången av 2026. Medlemsstater som ansöker om medel från RRF upprättar en nationell återhämtningsplan med en redogörelse för de reformer och offentliga investeringar som medlemsstaten avser söka finansiellt stöd för fram till 2026. Sveriges återhämtningsplan innehåller åtgärder som genomförs under perioden 2020–2026. Regeringen ansvarar för den svenska återhämtningsplanen, men myndigheterna ansvarar för genomförandet av åtgärderna och har fått i uppdrag av regeringen att säkerställa att kraven i RRF-förordningen uppfylls. Myndigheterna finansierar åtgärderna med anslag i statens budget. Inbetalda medel från EU:s återhämtningsfacilitet kommer att redovisas mot inkomstitel på statens budget. Faciliteten är resultatbaserad och inbetalning sker efter det att åtgärderna genomförts. Sverige har ännu inte lämnat in en ansökan om utbetalning av medel från RRF och har inte heller begärt någon förskottsutbetalning. Tidpunkten för utbetalningarna till Sverige liksom delbeloppens storlek är vid upprättande av Årsredovisning för staten 2023 osäker.

2.4 Inkomster i statens budget 2023

I inkomsterna i statens budget ingår kassamässiga skatteinkomster samt övriga inkomster. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna visar den skatt som betalas in respektive år, medan intäkterna redovisar skatterna det år de avser, dvs. det år den skattepliktiga händelsen äger rum. Statens skatteinkomster för 2023 är ett slutligt utfall, medan skatteintäkterna, som är periodiserade, till stor del är en prognos och blir definitiva först ett och ett halvt år efter budgetårets utgång. Detta gäller främst de årligt fastställda inkomstskatterna för individer och företag. En fullständig redovisning av utfallet på inkomstitlar i statens budget finns i bilaga 1.

Prognosförutsättningar

Utfallet för inkomsterna för ett flertal skatter baseras på löpande debiteringar av skatter som avser flera inkomstår. I analysen av hur inkomsterna har utvecklats

jämfört med budgeten beaktas utvecklingen av makroekonomin och förändringar i regelverken. Statens budget för 2023 omfattade skattereformer som sammanlagt bedömdes minska skatteintäkterna med 10,8 miljarder kronor, medan ändringsbudgetar för 2023 innehöll reformer som ökade skatteintäkterna med 0,4 miljarder kronor. Se tabell 2.6.

Tabell 2.6 Skattereformer i statens budget för 2023 och i ändringsbudgetar för 2023

Miljarder kronor

Skatteintäkter som påverkats av beslut	SB2023	ÄB2023	Totalt
Skatt på arbete	-3,0		-3,0
Skatt på kapital	0,0		0,0
Skatt på konsumtion och insatsvaror	-7,8	0,4	-7,4
Övriga skatter	0,0		0,0
Summa skattebeslut	-10,8	0,4	-10,4

Skatteintäkterna har minskat till följd av de regeländringar som riksdagen beslutat om inför 2023. I huvudsak avser det intäkter från skatt på konsumtion och insatsvaror som bedöms ha minskat med 7,4 miljarder kronor, vilket främst beror på beslut om sänkt energiskatt på bensin- och diesel. Intäkterna från skatt på arbete bedöms ha minskat med 3,0 miljarder kronor och beror främst på beslut om höjd schablon för reseavdrag. Regeländringarna beräknas sammantaget ha minskat skatteintäkterna med 10,4 miljarder kronor 2023.

Makroekonomiska förutsättningar

Utvecklingen av skatteintäkterna följer i hög grad den underliggande ekonomiska utvecklingen. I tabell 2.7 redovisas några av de makroekonomiska förutsättningar som påverkar skatteintäkterna. I tabellen jämförs dessa med de makroantaganden som låg till grund för statens budget för 2023.

En viktig variabel för prognosen på skatt på arbete är utvecklingen av lönesumman. Lönesumman beräknas ha ökat med 5,3 procent, vilket är 1,1 procentenheter högre än i prognosen i budgetpropositionen för 2023.

Inflationstakten enligt konsumentprisindex (KPI) juni–juni påverkar skatteintäkterna både via grundavdraget och via skiktgränsen för statlig inkomstskatt då denna styrs av detta index plus 2 procentenheter. Om KPI ökar så höjs även skiktgränsen. KPI används även till att indexera skattesatserna för skatt på energi. Inflationstakten enligt KPI juni–juni var 9,3 procent 2023.

Hushållens konsumtionsutgifter ökade, främst till följd av prisökningarna, med 3,6 procent, vilket är 0,7 procentenheter lägre än den prognos som låg till grund för statens budget för 2023. Hushållens konsumtionsutgifter, tillsammans med andra faktorer, påverkar intäkterna från mervärdesskatt.

Utfallet för den nominella BNP-tillväxten 2023 blev 1,6 procentenheter högre än vad som förväntades i statens budget för 2023. Även det förklaras främst av prisökningarna under 2023, justerat för prisökningarna blev utfallet 0,2 procentenheter högre.

Tabell 2.7 Antaganden i utfallet för statens budget 2023 jämfört med budgetpropositionen för 2023

Procentuell utveckling om inget annat anges

	2023
BNP, marknadspris ¹	5,4
Diff. BP23	1,6
Arbetade timmar ²	2,0

	2023
Diff. BP23	1,4
Timlön ³	3,3
Diff. BP23	-0,2
Utbetald lönesumma	5,3
Diff. BP23	1,1
Arbetslöshet ⁴	7,7
Diff. BP23	0,0
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	3,6
Diff. BP23	-0,7
Kommunal medelutdebitering ⁵	32,2
Diff. BP23	0,0
Statslåneränta ⁵	2,5
Diff. BP23	0,1
KPI juni-juni	9,3
Diff. BP23	0,1
Inkomstbasbelopp ⁶	74,3
Diff. BP23	0,0
Prisbasbelopp ⁶	52,5
Diff. BP23	0,0
Inkomstindex	203,1
Diff. BP23	0,0
Skiktgräns ⁷	598,5
Diff. BP23	0,0

¹ Löpande priser, procentuell förändring.

² Kalenderkorrigerat, anställda.

³ Enligt Nationalräkenskapernas (NR) definition.

⁴ Arbetslöshet 15–74 år.

⁵ Medelvärde under året, procent.

⁶ Tusental kronor.

⁷ Avser skiktgräns för statlig inkomstskatt. Tusental kronor.

Källor: Statistiska centralbyrån, Skatteverket och egna beräkningar.

Bedömningar av utfallet för 2023

För ett antal inkomstitlar under inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, är de redovisade beloppen bedömningar eftersom skatterna redovisas periodiserat och därmed inte är fastställda vid tidpunkten för publiceringen av denna skrivelse. Däremot är det totala beloppet för inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, ett fastställt utfall för 2023 eftersom det avser de belopp som har betalats in till staten under året.

I tabell 2.8 nedan redovisas berörda inkomstitelgrupper och tidpunkt för fastställt utfall. Om inte annat anges avses alla inkomstitlar i inkomstitelgruppen.

Tabell 2.8 Tidpunkt för fastställande av utfall för de inkomstitlar som ännu saknar utfall för 2023

1100	Direkta skatter på arbete	
1110	Inkomstskatter	Jan 2025
1120	Allmän pensionsavgift	Jan 2025
1140	Skattereduktioner	Dec 2024
1200	Indirekta skatter på arbete	

1210	Arbetsgivaravgifter, 1218	Aug 2024
1240	Egenavgifter	Dec 2024
1270	Särskild löneskatt, 1274	Dec 2024
1280	Nedsättningar, 1283–1284	Feb 2025
1300	Skatt på kapital	
1310	Skatt på kapital, hushåll	Dec 2024
1320	Skatt på företagsvinster	Dec 2024
1340	Avkastningsskatt, 1341–1342	Dec 2024
1350	Fastighetsskatt	Dec 2024
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	
1410	Mervärdesskatt, 1411	Sep 2024
1431	Skatt på elektrisk kraft	Mar 2024
1600	Restförda och övriga skatter	
1620	Övriga skatter, hushåll	Apr 2025
1630	Övriga skatter, företag	Apr 2025
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	
1810	Skatter till andra sektorer	Dec 2024
1900	Periodiseringar	
1910	Uppbördsförskjutningar	Apr 2025
1920	Betalningsförskjutningar	Dec 2024

Statens skatteintäkter och skatteinkomster 2023 och 2022

I tabellerna för skatter nedan jämförs utfallen med beräkningarna i statens budget för 2023 och 2022.

Tabell 2.9 Statens skatteintäkter och skatteinkomster

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1100 Direkta skatter på arbete	746,3	724,1	7,5	26,9
1200 Indirekta skatter på arbete	728,5	676,5	17,0	20,3
1300 Skatt på kapital	356,1	365,6	10,9	48,8
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	718,8	692,6	-16,9	23,3
1500 Skatt på import	7,9	9,3	-1,5	2,3
1600 Restförda och övriga skatter	8,5	10,2	-4,9	-4,0
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7,9	-9,3	1,5	-2,3
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 230,0	-1 174,5	-13,5	-36,0
Statens skatteintäkter	1 328,2	1 294,4	0,0	79,3
1900 Periodiseringar	-10,2	13,7	5,4	8,5
1000 Statens skatteinkomster	1 318,1	1 308,1	5,4	87,8

Statens skatteintäkter

Statens skatteintäkter uppgick till 1 328,2 miljarder kronor 2023, vilket är som beräknat i statens budget.

Jämfört med 2022 ökade intäkterna med 33,8 miljarder kronor (2,6 procent). Intäkterna från indirekta skatter på arbete ökade med 52,0 miljarder kronor, vilket

främst beror på att lönesumman beräknas ha ökat med 5,3 procent jämfört med 2022. Intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 26,2 miljarder kronor. Det beror på att från och med 2023 redovisas s.k. flaskhalsintäkter, som uppstått till följd av de höga elpriserna och som betalats ut som stöd till hushåll och företag, som en skatt. Flaskhalsintäkterna uppgick till sammanlagt 26,2 miljarder kronor. Skatt på kapital beräknas ha minskat med 9,5 miljarder kronor, vilket främst beror på att hushållens skattereduktioner för underskott av kapital ökade under 2023 till följd av högre ränteutgifter.

Statens skatteinkomster

Statens skatteinkomster 2023 blev 5,4 miljarder kronor (0,4 procent) högre än beräknat i statens budget. Periodiseringarna, dvs. skillnaden mellan statens skatteintäkter och statens skatteinkomster, blev -10,2 miljarder kronor och har påverkat inkomsterna i statens budget negativt. Skillnaden jämfört med beräkningen till statens budget är 5,4 miljarder kronor. Periodiseringarna utgörs av de ytterligare inkomster, avräkningar eller andra justeringsposter som måste läggas till eller dras ifrån för att inkomsterna i statens budget på total nivå ska vara kassamässiga.

För 2023 blev statens skatteinkomster 9,9 miljarder kronor (0,8 procent) högre än för 2022.

Skatt på arbete

Under inkomsthuvudgruppen Skatt på arbete redovisas dels direkta skatter på arbete som består av inkomstskatter, allmän pensionsavgift, särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. och skattereduktioner, dels indirekta skatter på arbete som består av arbetsgivaravgifter, egenavgifter och särskild löneskatt.

Tabell 2.10 Skatt på arbete

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1100	Direkta skatter på arbete	746,3	724,1	7,5	26,9
1110	Inkomstskatter	947,8	913,2	12,8	33,3
1111	Statlig inkomstskatt	55,9	60,7	2,1	6,1
1115	Kommunal inkomstskatt	891,9	852,5	10,6	27,3
1120	Allmän pensionsavgift	153,1	145,3	1,5	3,3
1130	Artistskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
1140–1160	Skattereduktioner	-354,6	-334,5	-6,8	-9,7
1200	Indirekta skatter på arbete	728,5	676,5	17,0	20,3
1210	Arbetsgivaravgifter	707,7	669,5	10,2	18,8
1240	Egenavgifter	12,0	11,8	-0,6	-2,1
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	-49,1	-46,4	-0,6	-1,8
1270	Särskild löneskatt	65,6	58,3	7,9	3,7
1280	Nedsättningar	-8,3	-17,3	0,2	1,6
1290	Tjänstegruppliv	0,6	0,6	-0,1	0,0
	Skatt på arbete	1 474,9	1 400,6	24,5	47,2

Intäkter från skatt på arbete ökade mer än beräknat 2023

Skatt på arbete uppgick till 1 474,9 miljarder kronor, vilket är 24,5 miljarder kronor (1,7 procent) högre än i beräkningen till statens budget. Lönesumman beräknas ha ökat mer än vad som antogs i statens budget, 5,3 procent i stället för 4,2 procent.

För inkomståret 2023 beräknas de direkta skatterna på arbete uppgå till 746,3 miljarder kronor. Det är 7,5 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget. Intäkterna från inkomstskatter blev 12,8 miljarder kronor högre till följd av den högre lönesumman. Skattereduktionerna, som minskar intäkterna från direkta skatter, blev 6,8 miljarder kronor högre än beräknat i den ursprungliga budgeten. Skattereduktionen för installation av grön teknik blev 4,8 miljarder kronor högre. Det beror på att antalet hushåll som investerat i bl.a. solceller ökade mer än beräknat samtidigt som många installationer som beställdes under 2022 utfördes först under 2023. Reduktionen för den allmänna pensionsavgiften blev 1,5 miljarder kronor högre och jobbskatteavdragen 2,1 miljarder kronor högre, även det en följd av att lönesumman utvecklades bättre än vad som antogs i beräkningen i statens budget. Husavdragen blev däremot 2,2 miljarder kronor lägre.

Indirekta skatter på arbete beräknas ha uppgått till 728,5 miljarder kronor, vilket är 17,0 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget. Av de indirekta skatterna är huvuddelen arbetsgivaravgifter, vilka uppgick till 707,7 miljarder kronor för inkomståret 2023. Det är 10,2 miljarder kronor högre jämfört med statens budget och beror på att lönesumman ökade mer än beräknat.

Intäkterna från skatt på arbete ökade med 5,3 procent jämfört med 2022

Jämfört med 2022 blev intäkterna från skatt på arbete 74,3 miljarder kronor (5,3 procent) högre.

Direkta skatter på arbete ökade med 22,3 miljarder kronor (3,1 procent). Den kommunala inkomstskatten ökade med 39,4 miljarder kronor (4,6 procent). Det förklaras främst av att lönesumman ökat med 5,3 procent. Timlönen ökade med 3,3 procent och antalet arbetade timmar med 2,0 procent mellan åren. Intäkterna från statlig inkomstskatt minskade dock med 4,8 miljarder kronor. Det beror på att skiktgränsen för att betala statlig skatt höjdes med 11 procent 2023, från 540 700 kronor till 598 500 kronor samtidigt som lönerna inte ökade i samma takt.

Skattereduktionerna beräknas ha ökat med 20,1 miljarder kronor jämfört med 2022. Det är främst reduktionen för den allmänna pensionsavgiften och jobbskatteavdragen som har ökat. Det beror i huvudsak beror på att lönerna ökat och att fler personer har inkomster från arbete. Skattereduktionen för installation av grön teknik ökade med 4,2 miljarder kronor. Det beror dels på att riksdagen beslutade om att förstärka skattereduktion för installation av solceller från 15 procent till 20 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna, dels på att antalet hushåll som investerat i solceller fortsatte att öka under 2023. Husavdragen uppgår till 18,0 miljarder kronor, vilket är en minskning med 1,0 miljard kronor jämfört med 2022.

Intäkterna från arbetsgivaravgifter 5,7 procent högre 2023

Indirekta skatter på arbete ökade med 52,0 miljarder kronor (7,7 procent) jämfört med 2022. Arbetsgivaravgifterna ökade med 38,2 miljarder kronor (5,7 procent), vilket främst beror på att lönesumman ökat med 5,3 procent jämfört med 2022. Särskild löneskatt ökade med 7,3 miljarder kronor, varav drygt hälften var särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP) till följd av det nya pensionsavtalet för kommuner och regioner som trädde i kraft den 1 januari 2023. Premien som kommuner och regioner betalar för anställdas tjänstepensioner höjdes i det nya avtalet från 4,5 procent av den anställdes lön till 6 procent.

Nedsättningarna av arbetsgivaravgifter minskade med 9,0 miljarder kronor. Det beror på att den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga upphörde i april 2023.

Skatt på kapital

Under inkomsthuvudgruppen Skatt på kapital redovisas skatt på företagsvinster, skatt på hushållens kapitalinkomster samt kommunal fastighetsavgift och statlig fastighetsskatt.

Tabell 2.11 Skatt på kapital

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1310	Skatt på kapital, hushåll	71,6	92,9	-6,0	6,8
1320	Skatt på företagsvinster	199,9	193,0	21,8	26,1
1330	Kupongskatt	9,4	12,3	-0,7	6,6
1340	Avkastningsskatt	18,9	8,3	-0,5	0,9
1350	Fastighetsskatt	39,7	38,6	1,7	2,7
1360	Stämpelskatt	10,3	15,8	-4,3	1,0
1390	Riskskatt för kreditinstitut	6,4	4,7	-1,1	4,7
1300	Skatt på kapital	356,1	365,6	10,9	48,8

Intäkter från skatt på kapital högre än beräknat

Intäkterna från skatt på kapital beräknas ha uppgått till 356,1 miljarder kronor 2023.

Det är 10,9 miljarder kronor (3,2 procent) högre än i statens budget för 2023.

Intäkterna från skatt på företagsvinster blev 21,8 miljarder kronor (12,2 procent) högre medan intäkterna från skatt på hushållens kapitalinkomster blev 6,0 miljarder kronor (7,7 procent) lägre än beräknat. Hushållens lägre kapitalinkomster beror främst på att både bostadspriserna och antalet bostadsförsäljningar blev lägre än beräknat. Hushållens skattereduktioner, som minskar statens intäkter från skatt på kapital, blev 3,8 miljarder kronor högre. Det beror främst på att räntorna och därmed även ränteavdragen blev högre än vad som beräknades i statens budget.

Intäkterna från stämpelskatt dvs. den avgift den skattskyldige betalar vid förvärv av fast egendom (Lagfart) eller tomträtt, blev 4,3 miljarder kronor lägre än beräknat.

Även det beror på lägre bostadspris och omsättning på bostadsmarknaden än väntat.

Kraftigt stigande avdrag för utgiftsräntor 2023

Jämfört med 2022 blev intäkterna från skatt på kapital 9,5 miljarder kronor (2,6 procent) lägre. Det beror på att hushållens skattereduktioner för underskott av kapital ökade med 16,2 miljarder kronor (64,4 procent), främst till följd av högre ränteutgifter.

Avkastningsskatten dvs. den schablonskatt företag betalar för pensions- och kapitalförsäkringar och avsatta pensionsmedel, t ex livförsäkringsbolag eller företag som redovisat avsatta pensionsmedel i sin balansräkning, ökade med 10,6 miljarder kronor. Ökningen beror främst på att den genomsnittliga statslåneräntan ökade från 1,46 procent 2022 till 2,48 procent 2023¹.

Intäkterna från stämpelskatt minskade till följd av den vikande bostadsmarknaden med 5,4 miljarder kronor (34,6 procent) jämfört med 2022.

¹ Avkastningsskatten är lika med beskattningsunderlaget multiplicerat med (skattesats * genomsnittlig statslåneränta).

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Under inkomsthuvudgruppen Skatt på konsumtion och insatsvaror redovisas mervärdesskatt och skatt på alkohol och tobak, skatt på energi och miljö samt skatt på vägtrafik och vissa andra skatter och avgifter.

Tabell 2.12 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1410	Mervärdesskatt	559,4	559,6	-35,1	33,0
1420	Skatt på alkohol och tobak	28,6	29,7	-1,8	1,2
1430	Energiskatt	43,5	44,7	-3,7	-9,3
1440	Koldioxidskatt	22,7	21,2	0,2	-0,7
1450–1460	Övriga skatter på energi och miljö	35,8	8,1	27,7	0,9
1470	Skatt på vägtrafik	22,1	22,5	-3,2	-0,9
1480	Övriga skatter	6,8	6,6	-1,1	-0,9
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	718,8	692,6	-16,9	23,3

Intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror uppgick till 718,8 miljarder kronor, vilket är 16,9 miljarder kronor (2,3 procent) lägre än beräkningen till statens budget. Jämfört med 2022 ökade skatteintäkterna med 26,2 miljarder kronor (3,8 procent).

Mervärdesskatt

Intäkterna från mervärdesskatt påverkas främst av hushållens konsumtionsutgifter. Eftersom olika varu- och tjänstegrupper beskattas med olika mervärdesskattesatser beror intäkterna både på storleken på den totala konsumtionen och på sammansättningen av konsumtionen. Mervärdesskatt tas ut på varor och tjänsters marknadspris, vilket medför att intäkterna också är starkt kopplade till prisökningar i ekonomin. Utöver hushållens konsumtion består skattebasen för mervärdesskatt även av investeringar och förbrukning i privat och offentlig sektor.

Hushållens konsumtion och bostadsbyggandet lägre än väntat 2023

Intäkterna från mervärdesskatt uppgick till 559,4 miljarder kronor, vilket är 35,1 miljarder kronor (5,9 procent) lägre än beräknat i den beslutade budgeten. Det beror främst på att hushållens konsumtion blev lägre än väntat. Hushållens konsumtionsutgifter ökade med 3,6 procent, vilket är 0,7 procentenheter lägre än den beräkning som låg till grund för statens budget för 2023. Det beror även på lägre intäkter från mervärdesskatt på bostadsinvesteringar, till följd av en lägre byggtakt än beräknat.

Jämfört med 2022 blev de totala intäkterna från mervärdesskatt i stort sett oförändrade. Intäkterna från främst hushållens konsumtion och den offentliga konsumtionen ökade medan intäkter från mervärdesskatt på bostadsinvesteringarna minskade. Intäkterna från mervärdesskatt på hushållens konsumtion ökade med 1,3 miljarder kronor och intäkterna från den offentliga konsumtionen ökade med 6,4 miljarder kronor. Det var främst intäkterna från mervärdesskatt på livsmedel och fjärrvärme som blev högre, vilket är en följd av fortsatta prisökningar under 2023. Intäkterna från mervärdesskatt på el minskade dock, vilket beror dels på lägre priser, dels på minskad elförbrukning jämfört med 2022. Åt motsatt håll gick intäkterna från mervärdesskatt på investeringar som minskade med 11,0 miljarder kronor under 2023, varav intäkterna från mervärdesskatt på bostadsinvesteringar minskade med

13,1 miljarder kronor. Preliminärt minskade påbörjade byggnationer av flerbostadshus och småhus med 49 procent respektive 47 procent jämfört med 2022.

Punktskatter

Avsikten med flertalet punktskatter är att de ska kompensera för de negativa externa effekter för samhället som uppstår i samband med förbrukningen av vissa varor. Detta gäller t.ex. konsumtion av bensin, diesel, alkohol och tobak som ger negativa effekter på miljö och hälsa. Punktbeskattning används för att påverka konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning, även om de också har en klar offentligfinansiell betydelse. Punktskatterna är i allmänhet fixerade till ett visst belopp per enhet av varan eller proportionell mot det innehåll i varan som är skadligt.

Skatt på alkohol och tobak

Intäkterna från skatt på alkohol och tobak uppgick till 28,6 miljarder kronor, vilket är 1,8 miljarder kronor (5,8 procent) lägre än beräknat i budgeten och 1,1 miljarder kronor (3,9 procent) lägre än 2022.

Intäkterna från skatt på tobak blev 1,2 miljarder kronor (10,1 procent) lägre än budget och minskade med 1,8 miljarder kronor (14,2 procent) jämfört med 2022. Under 2022 fattade riksdagen beslut om att skatten på tobak skulle höjas från och med den 1 januari 2023, vilket medförde kraftigt ökade inköp av tobak i december 2022. Detta innebar att inköpen blev lägre under 2023, och därmed även intäkterna från skatt på tobak, både jämfört med budget och föregående år.

Intäkterna från skatt på alkohol blev 0,9 miljarder kronor (5,2 procent) lägre än beräknat. Det beror på att försäljningen av alkohol blev mindre än väntat. Jämfört med 2022 så ökade dock intäkterna med 0,4 miljarder kronor till följd av att skatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin eller öl samt mellanklassprodukter höjdes med 5 procent och skatten på sprit (etylalkohol) med 1 procent 2023.

Tabell 2.13 Skatt på alkohol och tobak

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1421	Skatt på tobak	11,0	12,8	-1,2	0,8
1422	Skatt på etylalkohol	5,6	5,5	-0,2	0,2
1423	Skatt på vin	6,6	6,4	-0,3	-0,1
1424	Skatt på mellanklassprodukter	0,1	0,1	0,0	0,0
1425	Skatt på öl	4,7	4,6	-0,5	0,1
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak	0,1	0,0	0,1	0,0
1427	Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	0,5	0,4	0,3	0,2
1420	Skatt på alkohol och tobak	28,6	29,7	-1,8	1,2

Skatt på energi och miljö

Intäkterna från skatt på energi och miljö uppgick till 102,0 miljarder kronor och blev därmed 24,2 miljarder kronor (31,1 procent) högre än budgeterat. Jämfört med 2022 ökade intäkterna från skatt på energi och miljö med 27,9 miljarder kronor (37,7 procent).

Flaskhalsintäkter redovisas som skatteintäkt i statens budget 2023

Redovisade flaskhalsintäkter blev 26,2 miljarder kronor högre än statens budget och jämfört med föregående år. EU:s statistikmyndighet Eurostat har ställt upp riktlinjer

för att harmonisera redovisningen av olika typer av elstöd i EU. Det innebär att överskott från s.k. flaskhalsintäkter som uppstått till följd av de höga elpriserna och som betalats ut som stöd till hushåll och företag under 2023 ska redovisas som en skatt. Riktlinjerna fastställdes av Eurostat efter att riksdagen fattat beslut om statens budget för 2023 och flaskhalsintäkter ingick därför inte i den ursprungliga beräkningen, vilket förklarar den stora skillnaden. De ingick dock i vårpropositionen för 2023, och redovisas därför som en intäkt under 2023. Se även inkomstyp 7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystem.

Minskad elförbrukning och sänkt skatt på bensin och diesel 2023

Intäkterna från skatt på elektrisk kraft blev 2,6 miljarder kronor lägre än beräknat i statens budget. Det beror främst på att elförbrukningen blev lägre än beräknat. Jämfört med 2022 så minskade elanvändningen i Sverige med 3 procent (SCB). Intäkterna ökade trots det med 0,7 miljarder kronor (2,7 procent). Det beror främst på att skatten för 2023 på elektrisk kraft räknades upp med 3,2 öre per kilowattimme.

Intäkterna från energiskatt på oljeprodukter blev 1,6 miljarder kronor lägre än budget. Det beror främst på att försäljningen av diesel blev lägre än beräknat. Jämfört med 2022 minskade intäkterna med 2,0 miljarder kronor. Det beror främst på att skatten på diesel sänktes under 2023 men även på att dieselanvändningen inom transportsektorn minskade med cirka 1 procent.

Tabell 2.14 Skatt på energi och miljö

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1430	Energiskatt	43,5	44,7	-3,7	-9,3
1431	Skatt på elektrisk kraft	25,7	25,0	-2,6	-3,9
1432	Energiskatt bensin	9,3	9,3	0,6	-1,7
1433	Energiskatt oljeprodukter	8,2	10,2	-1,6	-3,3
1434	Energiskatt övrigt	0,3	0,2	-0,2	-0,5
1440	Koldioxidskatt	22,7	21,2	0,2	-0,7
1441	Koldioxidskatt bensin	7,8	7,2	0,2	-0,7
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter	14,1	13,7	-0,6	-0,2
1443	Koldioxidskatt övrigt	0,7	0,3	0,6	0,1
1450–1460	Övriga skatter på energi och miljö	35,8	8,1	27,7	0,9
1451	Svavelskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
1452	Skatt på råttolja	0,1	0,0	0,1	0,0
1453	Särskild skatt mot försumning	0,1	0,1	0,0	0,0
1454	Skatt på bekämpningsmedel	0,1	0,1	0,0	0,0
1455	Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	0,0	0,0	0,0	0,0
1456	Avfallsskatt	0,3	0,3	0,0	0,1
1457	Avgifter till Kemikalieinspektionen	0,0	0,0	0,0	0,0
1458	Övriga skatter	0,3	-0,1	0,1	-0,2
1459	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	4,4	3,5	0,9	0,8
1461	Kemikalieskatt	2,0	1,6	0,1	-0,1
1462	Flygskatt	1,5	1,1	0,4	0,4
1463	Skatt på avfallsförbränning	0,0	0,6	0,0	0,1
1464	Skatt på plastbarkassar	0,5	0,5	-0,1	0,1

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1465	<i>Intäkter från handel med elcertifikat</i>	0,2	0,3	0,0	-0,4
1467	<i>Flaskhalsintäkter</i>	26,2		26,2	
	Skatt på energi och miljö	102,0	74,0	24,2	-9,2

Antalet flygresenärer fortsatte att öka 2023

Intäkterna från skatt på flygresor blev 0,4 miljarder kronor högre än beräknat i statens budget och beror främst på att antalet flygresenärer blev högre än väntat. Jämfört med 2022 har intäkterna från flygskatt ökat med 0,4 miljarder kronor (33,9 procent).

Flygresandet har ökat med 17 procent eller knappt 2,4 miljoner avgående resenärer under 2023.

Skatt på vägtrafik

I gruppen Skatt på vägtrafik redovisas fordonsskatt, vägavgifter, trängselskatt och skatt på trafikförsäkringspremier. Intäkterna av skatt på vägtrafik uppgick till 22,1 miljarder kronor och blev därmed 3,2 miljarder kronor lägre än budgeterat. Intäkterna från fordonsskatt blev 2,6 miljarder kronor lägre än beräknat. Det beror främst på att antalet nyregistrerade fordon blev lägre än beräknat.

Jämfört med 2022 blev intäkterna av skatt på vägtrafik 0,5 miljarder kronor lägre.

Övriga skatter

Övriga skatter består av inlevererade överskott från Svenska Spel AB och Systembolaget AB samt skatt på spel, telekommunikationer m.m. Totalt beräknas dessa skatter uppgå till 6,8 miljarder kronor, vilket är 1,1 miljarder kronor lägre än beräkningen till statens budget. Inlevererat överskott från Svenska Spel AB avseende verksamhetsåret 2023 väntas uppgå till 1,9 miljarder kronor, vilket är 0,7 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatt på spel blev 0,5 miljarder kronor lägre.

Jämfört med 2022 är intäkterna från övriga skatter 0,1 miljard kronor högre än 2023. Inlevererat överskott från Systembolaget ökade med 0,3 miljarder kronor.

Skatt på import

Skatt på import består av tullmedel, jordbrukstullar och sockeravgifter. Tillsammans uppgick intäkterna till 7,9 miljarder kronor, vilket är 1,5 miljarder kronor lägre än beräknat i den beslutade budgeten. Det beror främst på att importen blev lägre än beräknat under 2023 till följd av minskade inhemsk efterfrågan. Jämfört med 2022 minskade intäkterna från skatt på import med 1,4 miljarder kronor (14,9 procent). Den största enskilda minskningen är inom varugruppen textilier där debiterad tull minskat med 669 miljoner kronor eller knappt 28 procent.

Restförda och övriga skatter

I denna inkomsthuvudgrupp redovisas bl.a. restförda skatter (uppbördsförluster), omprövningar, anstånd, skattetillägg, förseningsavgifter och intäkter som förs till fonder.

Tabell 2.15 Restförda och övriga skatter

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1610	Restförda skatter	-13,0	-13,7	-4,9	-7,7
1620	Övriga skatter, hushåll	6,4	7,0	0,5	1,9
1630	Övriga skatter företag	-1,3	0,9	-0,8	1,4
1640	Intäkter som förs till fonder	7,0	6,6	0,8	0,6
1650	Avgifter till public service	9,3	9,4	-0,5	-0,2
1600	Restförda och övriga skatter	8,5	10,2	-4,9	-4,0

Restförda och övriga skatter uppgick till 8,5 miljarder kronor för 2023, vilket är 4,9 miljarder kronor lägre än budgeterat. Utfallet för restförda skatter blev -13,0 miljarder kronor. Skillnaden mot budget är -4,9 miljarder kronor och beror på att uppbördsförluster, både för hushåll och företag, blev högre än beräknat.

Jämfört med 2022 bedöms restförda och övriga skatter minska med 1,7 miljarder kronor. Företagens netto 2023 av medgivna anstånd och anstånd som upphör var negativt och uppgick till -0,9 miljarder kronor. Nettot för 2022 var positivt, 3,1 miljarder kronor, eftersom anstånd som upphörde var högre än beviljade anstånd med att betala skatt. Skillnaden mellan åren är -4,1 miljarder kronor.

Avgående poster och periodiseringar

I inkomsthuvudgruppen 1700 Avgående poster, skatter till EU görs avdrag för skatter till EU. Dessa läggs sedan till i inkomsttitelgruppen 7110 EU-skatter.

I inkomsthuvudgruppen 1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer görs avdrag för kommunala inkomstskatter och avgifter till AP-fonder.

I inkomsthuvudgruppen 1900 Periodiseringar redovisas uppbördsförskjutningar, betalningsförskjutningar och anstånd, så att summan av skatterna blir kassamässig.

Tabell 2.16 Avgående poster och periodiseringar

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2023	Prognos/ utfall 2022	Skillnad mot statens budget 2023	Skillnad mot statens budget 2022
1700	Avgående poster, skatter till EU	-7,9	-9,3	1,5	-2,3
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 230,0	-1 174,5	-13,5	-36,0
1811	Kommunala skatter	-914,4	-873,9	-11,4	-28,2
1812	Avgifter till AP-fonder	-315,7	-300,5	-2,1	-7,9
1900	Periodiseringar	-10,2	13,7	5,4	8,5
1910	Uppbördsförskjutningar	41,5	25,7	24,4	29,9
1920	Betalningsförskjutningar	-42,3	-8,5	0,9	-4,6
1930	Anstånd	-9,4	-3,5	-20,0	-16,8
	Avgående poster och periodiseringar	-1 248,2	-1 170,1	-6,7	-29,8

Avgående poster, skatter till andra sektorer

Totalt uppgick avgående poster, skatter till andra sektorer till 1 230,0 miljarder kronor. Det är 13,5 miljarder kronor högre än beräkningen till statens budget och 55,6 miljarder kronor högre avräkning än föregående år. Eftersom kommunsektorns och

ålderspensionssystemets intäkter i huvudsak består av skatt på arbete (kommunal inkomstskatt, ålderspensionsavgifter och allmän pensionsavgift) beror avvikelserna mot budget främst på att lönesumman blev 1,1 procentenheter högre än beräknat i statens budget för 2023. Skillnaden mot 2022 förklaras av utvecklingen av lönesumman, 5,3 procent under 2023.

Periodiseringar

Periodiseringarna för 2023 beräknas uppgå till -10,2 miljarder kronor, och har påverkat inkomsterna i statens budget negativt. I statens budget för 2023 beräknades periodiseringarna uppgå till -15,5 miljarder kronor. Skillnaden är 5,4 miljarder kronor. Jämfört med 2022 så blev periodiseringarna 23,8 miljarder kronor lägre.

Uppbördsförskjutningen för 2023 blev positiv och uppgick till 41,5 miljarder kronor och beror på att de inkomster som redovisats löpande (9000 Löpande avräknade skatter m.m.) under 2023 blev större än den periodiserade intäkten avseende 2023. Den främsta orsaken är att kapitalvinsterna var höga under 2022, vilket gav höga inkomster under 2023, eftersom dessa inte preliminärbeskattas. Till skillnad från de flesta övriga skatter så betalas skatt på kapitalvinster inte in löpande under året utan i samband med deklarationen året efter. Skillnaden jämfört med beräkningen av uppborädsförskjutningar till statens budget är 24,4 miljarder kronor.

Betalningsförskjutningar blev negativt och uppgick till 42,3 miljarder kronor, vilket är 0,9 miljarder kronor högre än beräknat. Betalningsförskjutningar är skillnaden mellan å ena sidan intäkterna till kommuner, regioner, ålderspensionssystem och kyrkosamfund och å andra sidan de utbetalningar som sker under kalenderåret till dessa sektorer, och för företag och hushåll, skillnaden mellan in- respektive utbetalningar på samtliga skattekonton och debiterade skatter. Detta kan också uttryckas som skatteintäkter minus utbetalda förskott och slutregleringar.

Betalningsförskjutningar för företag och hushåll uppgick till -30,2 miljarder kronor, vilket innebär att företag och hushåll har betalat in mindre skatt, främst på kapital, än vad de förväntas betala i slutlig skatt för 2023.

Betalningsförskjutningar gentemot kommuner och regioner, dvs. skillnaden mellan det som staten har betalat ut i förskott till kommunsektorn 2023, inkl. utbetalning av slutreglering för 2021, och den beräknade slutliga kommunalskatten för 2023, blev -14,7 miljarder kronor. Skillnaden beror främst på att den slutliga kommunala inkomstskatten för 2021 blev 24,1 miljarder kronor högre än vad staten betalade ut i förskott under 2021. Statens skuld till kommunsektorn slutreglerades i januari 2023, vilket innebär att utbetalningarna till kommuner och regioner blev högre än den beräknade kommunala skatteintäkten för 2023. Det motverkas av att den kommunala skatteintäkten för 2023 bedöms vara 7,5 miljarder kronor högre än vad som har betalats ut i förskott till kommunerna för 2023.

Anstånd med att betala skatt ökade med 9,4 miljarder kronor under 2023. I statens budget antogs anstånden minska med 10,6 miljarder kronor. Skillnaden är -20,0 miljarder kronor. Det beror främst på att en lägre andel av de tillfälliga anstånd med att betala in skatt och som beviljades under 2020, har betalats in till skattekonto under 2023.

Behållningarna på skattekontot minskade 2023

Framför allt företag, men även hushåll, gör av olika skäl inbetalningar till skattekontot utöver vad som behövs för att täcka kommande skattedebiteringar s.k. överinsättningar, vilket påverkar statens skatteinkomster positivt. När dessa överinsättningar tas ut från skattekontot påverkas skatteinkomsterna negativt. För 2023 bedöms överinsättningar på skattekontot ha minskat med 15 miljarder kronor, och har därmed påverkat statens

skatteinkomster för 2023 negativt med samma belopp. Bolagens överinsättningar beräknas ha minskat med 10 miljarder kronor och hushållens med 5 miljarder kronor. Statens skatteintäkter påverkas inte av överinsättningar på skattekontot. Överinsättningarna utgör en del av Skatteverkets redovisade överskott på skattekontot.

Tabell 2.17 Saldot på skattekontot

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Behållning på skattekontot	56	56	76	66	51
Påverkan på statens inkomster och budgetsaldot	-5	0	20	-10	-15 ¹

¹ Siffran -15 är en gemensam bedömning av Riksgäldskontoret och ESV.

Källa: ESV och Skatteverket

Övriga inkomster

Övriga inkomster omfattar inkomsttyperna Inkomster av statens verksamhet, Inkomster av försåld egendom, Återbetalning av lån, Kalkylmässiga inkomster och Bidrag m.m. från EU. Dessutom ingår inkomsttyperna Avräkningar i anslutning till skattesystemet och Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto. Det totala utfallet för övriga inkomster 2023 uppgick till -75 143 miljoner kronor och blev därmed 41 943 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. Övriga inkomster blev 53 157 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år.

Tabell 2.18 Övriga inkomster, sammanfattning

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
2000 Inkomster av statens verksamhet	42 613	55 765	13 152	71 949
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000	92	-4 908	941
4000 Återbetalning av lån	528	432	-96	1 380
5000 Kalkylmässiga inkomster	19 134	19 922	788	18 164
6000 Bidrag m.m. från EU	32 477	18 262	-14 215	15 620
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-132 953	-169 616	-36 663	-130 040
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto				
Övriga inkomster	-33 200	-75 143	-41 943	-21 986

Inkomster av statens verksamhet

Inom inkomsttypen redovisas bl.a. rörelseöverskott från statliga affärsverk och Riksbanken samt överskott av statens fastighetsförvaltning. Dessutom redovisas ränteinkomster, aktieutdelningar från bolag med statligt ägande, offentligrättsliga avgifter, försäljningsinkomster, böter och övriga inkomster av statens verksamhet.

Tabell 2.19 Inkomster av statens verksamhet, översikt

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
2100 Rörelseöverskott	860	604	-255	4 733
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	268	705	437	263
2300 Ränteinkomster	2 057	2 991	934	3 267

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
2400 Inkomster av statens aktier	20 700	19 929	-771	46 207
2500 Offentligrättsliga avgifter	11 802	13 364	1 562	12 225
2600 Försäljningsinkomster	60	51	-9	56
2700 Böter m.m.	2 046	2 888	842	1 830
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	4 820	15 232	10 411	3 368
2000 Inkomster av statens verksamhet	42 613	55 765	13 152	71 949

Inkomsterna av statens verksamhet uppgick till 55 765 miljoner kronor, vilket är 13 152 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 16 184 miljoner kronor (22,5 procent) lägre.

Lägre rörelseöverskott än beräknat i statens budget och lägre än föregående år

Rörelseöverskotten uppgick till 604 miljoner kronor, vilket är 255 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 4 129 miljoner kronor (87,2 procent) lägre.

Tabell 2.20 Rörelseöverskott

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	0		0	
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	382	381	-1	348
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	0		0	
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	105	78	-27	69
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	0		0	
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter	373	146	-227	417
2131 Riksbankens inlevererade överskott	0		0	3 900
2100 Rörelseöverskott	860	604	-255	4 733

Affärsverket svenska kraftnäts inlevererade överskott uppgick till 381 miljoner kronor, vilket är 55 procent av årets resultat för koncernen 2023. Exportkreditnämndens (EKN) inlevererade överskott uppgick till 145 miljoner kronor, vilket är 224 miljoner kronor (60,8 procent) lägre än 2022. På grund av Riksbankens stora underskott 2022 och trots Riksbankens vinst om 16 miljarder kronor 2023 har Grundfonden ännu inte återställts till sitt fulla värde. Riksbanken levererade därför inte in något överskott för 2023, vilket ger en skillnad på 3 900 miljoner kronor jämfört med 2022.

Överskott av statens fastighetsförvaltning blev högre än beräknat i statens budget

Överskotten av statens fastighetsförvaltning uppgick till 705 miljoner kronor, vilket är 437 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 442 miljoner kronor högre. Under året har Statens fastighetsverk bl.a. avslutat försäljningen av fastigheterna Cepheus 2–3 i Stockholm och Nebraska Avenue 3900 i Washington.

Statens ränteinkomster från skattekonto lägre än 2022

Ränteinkomster uppgick till 2 991 miljoner kronor. Det är 934 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget men 276 miljoner kronor (8,5 procent) lägre än föregående år.

Tabell 2.21 Ränteinkomster

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
2320 Räntor på näringslån	0	0	0	0
2340 Räntor på studielån	23	17	-6	19
2390 Övriga ränteinkomster	2 034	2 974	940	3 249
2300 Ränteinkomster	2 057	2 991	934	3 267

I Övriga ränteinkomster ingår räntor på skattekonto som uppgick till 2 934 miljoner kronor, vilket är 175 miljoner kronor (5,6 procent) lägre än 2022. Skillnaden jämfört med föregående år beror framför allt på att utfallet för intäktsränta vid överskott på skattekonto blev lägre.

Staten erhöll 20 miljarder kronor i aktieutdelning 2023

Inkomster av statens aktier består av utdelning och andra inkomster från statligt ägda bolag. Utdelningen baseras generellt på bolagens resultat från året innan. Inkomster av statens aktier uppgick till 19 929 miljoner kronor, vilket är 26 277 miljoner kronor (56,9 procent) lägre än föregående år. Det beror framför allt på att Vattenfall AB förra året levererade stora utdelningar på grund av två engångseffekter, kompensation för nedläggning av tysk kärnkraft och försäljning av elnätsbolaget Stromnetz till staden Berlin.

Tabell 2.22 Aktieutdelning m.m. 2023 och 2022

Miljoner kronor

Bolag	Utfall 2023	Utfall 2022	Förändring
Akademiska hus AB	2 906	2 484	422
Apoteket	199	449	-250
Eurofima	1	1	0
Infranord AB	41	0	41
Jernhusen AB	432	390	42
Lernia	9	36	-27
Luossavaara-Kirunavaara AB (LKAB)	7 540	12 430	-4 890
Metria (bolaget såldes i april 2022)	0	8	-8
Nordiska investeringsbanken NIB	97	146	-49
SBAB Bank	832	832	0
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	0	0	0
Specialfastigheter Sverige AB	0	634	-634
Sveaskog Holding AB	1 150	1 300	-150
AB Svensk Bilprovning	37	71	-34
AB Svensk Exportkredit	0	414	-414
Svevia AB	236	236	0
Sweden House AB	0	0	0
Telia Company AB	2 421	3 310	-889
Teracom Group AB	29	52	-23
Vasallen AB	0	0	0

Bolag	Utfall 2023	Utfall 2022	Förändring
Vattenfall AB	4 000	23 414	-19 414
Totalt	19 929	46 207	-26 277

Utdelningen från LKAB blev 7 540 miljoner kronor, vilket motsvarar 50 procent av årets resultat för bolaget.

Inkomster från offentligrättsliga avgifter blev högre än 2022

Offentligrättsliga avgifter uppgick till 13 364 miljoner kronor, vilket är 1 562 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget och 1 140 miljoner kronor (9,3 procent) högre än föregående år. Det högre utfallet beror framför allt på en engångseffekt hos Kronofogdemyndigheten som använt en ny schablonmetod under 2023 för beräkning av värdering av grundavgifter i allmänna mål. Inkomsterna från Böter m.m. uppgick till 2 888 miljoner kronor, vilket är 842 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget och 1 058 miljoner kronor (57,8 procent) högre än 2022, vilket beror på ett fåtal större sanktionsavgifter under 2023. Inkomsterna varierar mellan åren och ett fåtal stora böter påverkar kraftigt jämförelsen.

Återföring av kreditreserv under 2023

Övriga inkomster av statens verksamhet uppgick till 15 232 miljoner kronor, vilket är 10 411 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 11 864 miljoner kronor (352,3 procent) högre. Det förklaras främst av att Centrala studiestödsnämnden (CSN) avslutat sin gamla kreditreserv för kreditförluster i Riksgäldskontoret och levererat in 10 607 miljoner kronor på inkomstitel. Detta efter beslut av Riksdagen att räntan på studielån från och med den 1 januari 2023 ska bestämmas så att den även omfattar beräknade framtida kreditförluster på studielån finansierade genom upplåning i Riksgälden och kreditförluster på återkrav hänförliga till sådana lån.

Inkomster av försåld egendom

Under denna inkomsttyp redovisas bl.a. inkomster av försålda byggnader och maskiner, mark och annan egendom som exempelvis gruvegendom och aktier.

Tabell 2.23 Inkomster av försåld egendom

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000	92	-4 908	941

Lägre inkomster av försåld egendom jämfört med beräkningen i statens budget

Inkomster av försåld egendom uppgick till 92 miljoner kronor, vilket är 4 908 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Det beräknade beloppet i statens budget utgör en beräkningsteknisk schablon på 5 000 miljoner kronor.

Försvarmakten har haft inkomster på 69 miljoner kronor och Försvarets materielverk på 23 miljoner kronor för försäljning av egendom.

Återbetalning av lån

Under inkomsttypen Återbetalning av lån redovisas återbetalningar av olika typer av lån där den största delen normalt är återbetalning av studielån.

Tabell 2.24 Återbetalning av lån

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
4100 Återbetalning av näringslån	0	1	1	0
4300 Återbetalning av studielån	279	244	-35	271
4500 Återbetalning av övriga lån	249	186	-62	1 109
4000 Återbetalning av lån	528	432	-96	1 380

Färre låntagare inom studielån

Återbetalning av lån uppgick till 432 miljoner kronor, vilket är 96 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 948 miljoner kronor (68,7 procent) lägre. Återbetalning av studielån, som avser lån upptagna före 1989, blev 35 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget och 26 miljoner kronor lägre än 2022. Förändringen mellan åren beror främst på färre låntagare för denna lånetyp. Jämfört med föregående år blev utfallet avseende återbetalningar av övriga lån 924 miljoner kronor (88,1 procent) lägre. Det beror på en återbetalning av kapitaltillskott under 2022 som påverkar jämförelsen mellan åren. Återbetalning av hemutrustningslån uppgick till 84 miljoner kronor, vilket är 28 miljoner kronor lägre än föregående år. Från den 1 januari 2022 går det inte längre att ansöka om hemutrustningslån. Befintliga lån regleras allteftersom.

Kalkylmässiga inkomster

Inkomsttypen Kalkylmässiga inkomster består av vissa amorteringar och statliga pensionsavgifter.

Tabell 2.25 Kalkylmässiga inkomster

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
5100 Avskrivningar och amorteringar	0		0	
5200 Statliga pensionsavgifter	19 134	19 922	788	18 164
5000 Kalkylmässiga inkomster	19 134	19 922	788	18 164

De statliga pensionsavgifterna blev högre än 2022

Statliga pensionsavgifter uppgick till 19 922 miljoner kronor, vilket är 788 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Avgifterna för statlig tjänstepensionering uppgick till 16 153 miljoner kronor, medan den särskilda löneskatten på pensionskostnader uppgick till 3 809 miljoner kronor. Administrationskostnaderna för det statliga tjänstepensionssystemet blev 193 miljoner kronor. Jämfört med föregående år blev de statliga pensionsavgifterna 1 758 miljoner kronor (9,7 procent) högre. Det beror främst på att ett större antal premier för anställda har betalats ut.

Bidrag m.m. från EU

Under inkomsttypen Bidrag m.m. från EU redovisas bidrag från olika EU-fonder inom EU:s budget. De största enskilda bidragen kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden. Bidragen är främst kopplade till utgifter på anslag under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional utveckling, utgiftsområde 22 Kommunikationer samt utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.26 Bidrag m.m. från EU

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	8 403	11 238	2 835	10 584
6200 Bidrag från EU till fiskenäringen	224	300	76	151
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	2 080	1 714	-366	1 430
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	2 650	2 411	-239	1 284
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	150	997	847	794
6600 Bidrag från Europeiska faciliteten för återhämtning och resiliens	18 790		-18 790	
6900 Övriga bidrag från EU	180	1 603	1 423	1 376
6000 Bidrag m.m. från EU	32 477	18 262	-14 215	15 620

Inkomsterna uppgick till 18 262 miljoner kronor, vilket är 14 215 miljoner kronor (43,8 procent) lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med 2022 blev inkomsterna 2 642 miljoner kronor (16,9 procent) högre.

Senarelagd betalningsansökan för RRF påverkar jämförelse mot budget med 19 miljarder kronor

Bidragen från Europeiska faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) beräknades uppgå till 18 790 miljoner kronor i statens budget för 2023. Sverige mottog inga bidrag från RRF under 2023. RRF utgör dock merparten av EU:s återhämtningsinstrument Next Generation EU som löper fram till utgången av 2026 och medlemsstater som ansöker om medel upprättar en nationell återhämtningsplan. Sveriges återhämtningsplan innehåller en redogörelse för de reformer och offentliga investeringar som genomförs under perioden 2020–2026.

Tabell 2.27 Bidrag från EU:s jordbruksfonder

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	5 721	7 979	2 258	7 485
6111 Gårdsstöd	5 572	7 474	1 902	7 022
6113 Övriga interventioner	149	145	-4	146
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	0	359	359	317
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 682	3 259	577	3 099
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 – 2013	0	0	0	0
6125 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014 – 2020	1 476	3 138	1 662	3 100
6126 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2021 – 2027	1 206	121	-1 085	
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	8 403	11 238	2 835	10 584

Bidragen från EU:s jordbruksfonder blev högre än budget och 2022

Bidragen från EU:s jordbruksfonder uppgick till 11 238 miljoner kronor, vilket är 2 835 miljoner kronor (33,7 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 653 miljoner kronor (6,2 procent) högre.

Bidragen från Europeiska garantifonden för jordbruket blev 2 258 miljoner kronor högre än beräknat och 493 miljoner kronor högre än föregående år. Det beror främst

på att gårdsstödet blev 1 902 miljoner kronor högre än beräknat. Valutakursvinster uppstår vid reglering mot förskottsinsbetalade medel från EU och de uppgick till 357 miljoner kronor. Det är 42 miljoner kronor högre jämfört med föregående år.

Bidragen från EU till landsbygdsutvecklingen blev 577 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Det beror på högre bidrag för programperioden 2014–2020 som har förlängts med två år t.o.m. 2022 medan bidragen för den pågående programperioden 2021–2027 blev lägre.

Övriga bidragen från EU blev högre än beräknat

De övriga bidragen från EU blev 1 603 miljoner kronor, vilket är 1 423 miljoner kronor högre än beräknat. Jämfört med föregående år blev bidragen 227 miljoner kronor högre. Det beror i huvudsak på högre bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Bidragen uppgick till 1 252 miljoner kronor för programperioden 2021–2027, bl.a. för mottagningsverksamhet enligt massflyktsdirektivet. Däremot fick vi inga bidrag från Brexitjusteringsreserven (BAR) under året och bidragen som Sverige fick under 2022 är de enda bidragen från BAR. EU-kommissionen beslutade istället att överföra medel från BAR till RRF och Sveriges tilldelning justerades från ca 137 miljoner euro till ca 71 miljoner euro utan krav på nationell medfinansiering.

Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystem

Denna inkomsttyp omfattar tillkommande EU-skatter och utjämningsavgifter för LSS-kostnader (lag [1993:387] om stöd och service för vissa funktionshindrade). Dessutom ingår olika avräkningar som avser intäkter som förs till fonder, kompensation för mervärdesskatt till statliga myndigheter och kommuner, avgifter till public service, elcertifikat och fr.o.m. 2023, flaskhalsintäkter.

Tabell 2.28 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall 2022
7100 Tillkommande skatter	14 306	13 766	-540	14 255
7110 EU-skatter	9 413	8 048	-1 365	9 362
7112 Tullmedel	9 413	8 048	-1 365	9 362
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter	0	0	0	0
7120 Kommunala utjämningsavgifter	4 893	5 718	825	4 893
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader	4 893	5 718	825	4 893
7200 Avräkningar	-147 259	-183 382	-36 123	-144 295
7210 Intäkter som förs till fonder	-6 209	-7 035	-826	-6 612
7220 Kompensation för mervärdesskatt	-130 728	-140 425	-9 698	-127 322
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-45 993	-50 471	-4 479	-45 936
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-84 735	-89 954	-5 219	-81 387
7230 Övriga avräkningar	-10 323	-35 922	-25 599	-10 360
7231 Avgifter till public service	-10 105	-9 551	554	-10 091
7232 Intäkter från handel med elcertifikat	-218	-194	24	-269
7233 Flaskhalsintäkter		-26 177	-26 177	
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-132 953	-169 616	-36 663	-130 040

I statens budget beräknades avräkningarna uppgå till -132 953 miljoner kronor. Utfallet blev -169 616 miljoner kronor. Skillnaden mot beräkningen i statens budget blev alltså -36 663 miljoner kronor. Det förklaras främst av att flaskhalsintäkter inte hade

klassificerats som en skatt av EU:s statistikmyndighet Eurostat när riksdagens fattade beslut om statens budget för 2023. Dessa redovisas som en skatteintäkt 2023, men avräknas här för att de totala inkomsterna ska vara kassamässiga och inte påverka saldot.

Avräknad kompensation för mervärdeskatt blev 9 698 miljoner kronor högre, vilket beror på att den offentliga konsumtionen, främst till följd av prisökningar, ökade mer än beräknat.

Jämfört med 2022 ökade Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet med 39 576 miljoner kronor. Utöver avräkningen av flaskhalsintäkter om 26 177 miljoner kronor så ökade kompensationen till kommuner och statliga myndigheter för mervärdeskatt med 13 103 miljoner kronor.

Definitionen av statens skatteintäkter skiljer sig åt

Sedan 2006, då riksdagen godkände regeringens förslag om ändrade redovisningsprinciper för statsbudgetens inkomstsida, ska statens budget och nationalräkenskaperna visa samma totala skatteintäkter för den offentliga sektorn. Nationalräkenskaperna styrs av det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS 2010) i Europeiska unionen. Däremot finns skillnader mellan statens skatteintäkter i statens budget och statens skatteintäkter i nationalräkenskaperna som beror på olika principer för avgränsningen av staten. Den största skillnaden förklaras av att den offentliga sektorns delsektorer inte får redovisa negativa skatter inom ramen för nationalräkenskaperna. Det innebär att större delen av de skattereduktioner som på budgeten redovisas bland statens skatteintäkter i stället redovisas i kommunsektorn. Den minskning av kommunernas skatteintäkter som då uppstår regleras med en bokföringsmässig transferering från staten till kommunerna.

En annan skillnad är att den kommunala fastighetsavgiften tillhör staten i nationalräkenskaperna, eftersom det är staten som bestämmer villkoren för den kommunala fastighetsavgiften. Det innebär att den redovisas som en statlig skatteintäkt som transfereras till kommunsektorn. Motsvarande princip finns inte för statens budget där intäkterna för den kommunala fastighetsavgiften tillhör kommunerna, och inte staten. Detta leder till förhållandevis stora skillnader i sektoruppdelningen av skatteintäkterna, men det påverkar inte den samlade skatteintäkten för offentlig sektor.

Tabell 2.29 Förklaringsposter som visar skillnaden för skatteintäkterna mellan statens budget och nationalräkenskaperna 2020–2023

Miljoner kronor

	2023	2022	2021
Statens skatteintäkter enligt statens budget	1 328 231	1 294 448	1 218 672
Flaskhalsintäkter		17 555	
Olika definitioner av sektorerna	327 265	303 719	278 629
Övrigt (t.ex. avrundning)	-190	0	0
Statens skatteintäkter enligt nationalräkenskaperna	1 655 306	1 615 721	1 497 301

Utöver olika principer för hur staten ska avgränsas, finns skillnader som beror på att redovisningsprinciper förändrats under budgetåret. Eftersom statens budget ska följas upp mot den av riksdagen beslutade budgeten ska inte redovisningen av skatteintäkterna justeras i efterhand för att de ska stämma överens med principförändringarna.

För 2023 finns inga skillnader som beror på förändrade redovisningsprinciper. För 2022 finns en skillnad på 17 555 miljoner kronor eftersom EU:s statistikmyndighet Eurostat i början av 2023 beslutade att överskott från s.k. flaskhalsintäkter som uppstod till följd av de höga elpriserna under 2022 och som betalades ut som stöd till

hushåll under 2023 skulle redovisas som en skatt och en transferering till hushållen i nationalräkenskaperna under 2022.

2.5 Utgifter i statens budget 2023

Utgifterna i statens budget är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerigering på budgetens utgiftssida. Posten Förändring av anslagsbehållningar används endast vid budgetering. Utfallet påverkar anslagsbehållningarna för respektive anslag.

I tabell 2.30 jämförs utfallet för utgifterna, dvs. den faktiska förbrukningen, dels med ursprungligen anvisade medel (statens budget), dels med totalt anvisade medel (inklusive ändringar av budgeten). En högre förbrukning än anvisade medel möjliggörs genom utnyttjande av ett eventuellt ingående anslagssparande eller en anslagsskredit.

Utgifterna blev högre än ursprunglig budget, men lägre än totalt anvisat

Utgifterna i statens budget uppgick till 1 223 848 miljoner kronor. Det är 28 378 miljoner kronor (2,4 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten, men 3 592 miljoner kronor (0,3 procent) lägre än vad som anvisades totalt. Inom sex av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor högre än vad som anvisades i statens budget. För tio av utgiftsområdena blev utfallet mer än 1 miljard kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten.

Tabell 2.30 Utgifter i statens budget 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall - statens budget	Utfall - totalt anvisat
1 Rikets styrelse	18 270	-19	18 251	18 304	34	52
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	19 021	22	19 043	18 919	-103	-125
3 Skatt, tull och exekution	12 923	-25	12 898	13 438	515	540
4 Rättsväsendet	68 306	750	69 056	69 772	1 467	717
5 Internationell samverkan	2 095	289	2 384	2 179	84	-205
6 Försvar och samhällets krisberedskap	93 953	3 684	97 637	95 987	2 034	-1 650
7 Internationellt bistånd	47 206	-11	47 196	46 511	-695	-685
8 Migration	16 020		16 020	11 999	-4 021	-4 021
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	110 430	603	111 032	108 833	-1 597	-2 199
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	106 427	1 150	107 577	110 618	4 190	3 040
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	55 394	204	55 598	56 427	1 033	829
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	105 160	720	105 880	101 665	-3 494	-4 214
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	5 565	-100	5 465	4 490	-1 075	-975
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	90 104	-19	90 085	79 842	-10 261	-10 243
15 Studiestöd	27 912	259	28 171	25 335	-2 577	-2 836
16 Utbildning och universitetsforskning	94 992	710	95 702	92 967	-2 025	-2 735
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 668	52	16 720	16 691	23	-29
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 099	6	6 105	5 950	-149	-155
19 Regional utveckling	4 534	56	4 590	3 706	-828	-884
20 Allmän miljö- och naturvård	19 543	23	19 566	17 880	-1 663	-1 686

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall - statens budget	Utfall - totalt anvisat
21 Energi	4 945	265	5 210	4 426	-519	-784
22 Kommunikationer	78 952	36	78 988	80 407	1 454	1 419
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 373	959	20 333	18 602	-771	-1 731
24 Näringsliv	11 408	8	11 416	7 640	-3 768	-3 776
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 545	359	157 905	157 904	358	-1
26 Statsskuldsräntor m.m.	13 155	21 988	35 143	31 626	18 471	-3 516
27 Avgiften till Europeiska unionen	45 870		45 870	43 585	-2 284	-2 284
Förändring av anslagsbehållningar	-4 393		-4 393		4 393	4 393
Summa	1 247 478	31 970	1 279 448	1 245 704	-1 775	-33 744
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-52 379		-52 379	-11 473	40 907	40 907
Kassamässig korrigerig	371		371	-10 383	-10 754	-10 754
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 195 470	31 970	1 227 439	1 223 848	28 378	-3 592

Högre utgifter för kriminalvården då efterfrågan på anstaltsplatser ökade

Inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet blev utfallet 69 772 miljoner kronor, vilket är 1 467 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget. Det är framför allt utgifterna för kriminalvården som blev högre än beräknat då efterfrågan på anstaltsplatser ökade. I ändringsbudget anvisades ytterligare 750 miljoner kronor för att täcka de ökade kostnaderna för att skapa ytterligare platser på kort sikt.

Högre utgifter för försvarsmateriel

Inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap blev utfallet 95 987 miljoner kronor, vilket är 2 034 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten, men 1 650 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Utgifterna för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* blev 2 349 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten, men 728 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Anslaget har använts till fortsatt uppbyggnad av den svenska försvarsförmågan, men också för stöd till Ukraina.

Lägre utgifter för mottagande av flyktingar från Ukraina

Utfallet för utgiftsområde 8 Migration uppgick till 11 999 miljoner kronor, vilket är 4 021 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att Sveriges mottagande av flyktingar från Ukraina i enlighet med EU:s massflyktsdirektiv (2001/55/EG) blev lägre än beräknat.

Återbetalningar av tidigare års bidrag medför lägre utgifter

Utfallet för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppgick till 108 833 miljoner kronor, vilket är 1 597 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget och 2 199 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Det är framför allt stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet som blev lägre än beräknat, vilket beror på att utfallet inkluderar återbetalningar avseende tidigare års bidrag.

Utgifterna för sjukpenning högre än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning uppgick till 110 618 miljoner kronor, vilket är 4 190 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 1 150 miljoner kronor. Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 47 475 miljoner kronor,

vilket är 1 830 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror huvudsakligen på att utgifterna för sjukpenning blev 2 298 miljoner kronor högre än beräknat. Ersättningen för höga sjuklönekostnader uppgick till 1 528 miljoner kronor, vilket är 718 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Det beror på att arbetsgivarna har rapporterat in högre sjuklönekostnader än vad som ursprungligen beräknades. Utfallet för anslaget blev dock 82 miljoner kronor lägre än totalt anvisat.

Högre utgifter för garantipension

Inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom blev utfallet 1 033 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på för lågt antagande om både antal och medelbelopp då riksdagen beslutade att höja grundnivån för garantipension med 1 000 kronor per månad fr.o.m. den 1 augusti 2022.

Färre födda barn medför lägre utgifter för föräldrapenning

Utfallet för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn blev 101 665 miljoner kronor, vilket är 3 494 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget och 4 215 miljoner kronor lägre än vad som totalt anvisats. Utgifterna för föräldrapenning blev 2 572 miljoner kronor lägre än beräknat då antalet födda barn under 2022 och 2023 blev färre än beräknat.

Kommunersättningar vid flyktingmottagande lägre än beräknat

Utgifterna för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering blev 1 075 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på att kommunersättningar vid flyktingmottagande blev 936 miljoner kronor lägre än anvisat, eftersom antalet personer som kommunerna fick ersättning för blev lägre än beräknat.

Utgifter för Arbetsmarknad och arbetsliv 10 miljarder kronor lägre än beräknat

Inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev utfallet 79 842 miljoner kronor, vilket är 10 261 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. I statens budget beräknades antalet arbetslösa att uppgå till 434 700 personer för 2023. Utfallet blev 439 600 personer, vilket är 1,1 procent fler än ursprungligen beräknat. Trots detta blev utgifterna inom utgiftsområdet lägre än beräknat.

Bidrag till arbetslöshetsersättning uppgick till 15 276 miljoner kronor, vilket är 2 147 miljoner kronor lägre än beräknat. Utgifterna för nystartsjobb och etableringsjobb blev 3 318 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Utfallet för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* blev 2 303 miljoner kronor lägre än beräknat då antalet personer med lönebidrag och skyddat arbete blev färre än beräknat.

Även utgifterna för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning blev 954 miljoner kronor lägre än beräknat. Det beror främst på att långtidsarbetslösheten har utvecklats bättre än beräknat, vilket har medfört färre deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar.

Utgifterna för studiemedel blev lägre än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 15 Studiestöd blev 25 335 miljoner kronor, vilket är 2 577 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Anslaget 1:2 *Studiemedel* blev 1 501 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget eftersom färre än beräknat studerade med studiemedel.

Satsningar inom utbildningsområdet används inte i den utsträckning som beräknats

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppgick utfallet till 92 967 miljoner kronor, vilket är 2 025 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på att olika satsningar inte genomförts i den omfattning som beräknats i statens budget.

Utgifter för miljö- och naturvård lägre än beräknat

Inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård blev utfallet 1 663 miljoner kronor lägre än beräknat. Utgifterna för anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* blev 610 miljoner kronor lägre än beräknat. Dessutom blev utgifterna för sanering och återställande av förorenade områden 384 miljoner kronor lägre än beräknat pga. försenade projekt.

Utgifterna för Kommunikationer blev högre än beräknat

Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer blev utfallet 80 407 miljoner kronor, vilket är 1 454 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Utgifterna för att vidmakthålla den befintliga infrastrukturen blev 2 104 miljoner kronor högre än anvisat. Det beror bl.a. på förstärkt underhåll av järnvägsnätet, ökade kostnader för vinterdrift på vägar samt återställningsarbeten efter olika inträffade väderhändelser och skredet på E6 Stenungsund.

Elstöd till elintensiva företag lägre än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 24 Näringsliv uppgick till 7 640 miljoner kronor, vilket är 3 768 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Utgifterna för elstöd till elintensiva företag blev 1 610 miljoner kronor lägre än beräknat. Det beror på att företagen ansökte om lägre belopp än beräknat. Utfallet för anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* blev 1 125 miljoner kronor lägre än anvisat. Det beror till stor del på återbetalningar av tidigare utbetalt stöd, men även på att ansökningarna blev färre än beräknat.

Utgifterna för räntor på statsskulden blev nästan 19 miljarder kronor högre än beräknat

Utgifterna för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 31 567 miljoner kronor, vilket är 18 567 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Det beror främst på valutakursförluster samt ett försämrat räntenetto för den del av räntebetalningarna som avser Riksgäldskontorets nettoutlåning. Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 21 988 miljoner kronor i ändringsbudget.

Den BNI-baserade delen av EU-avgiften blev 3 miljarder kronor lägre än budget

Utfallet för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen blev 2 284 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Den BNI-baserade delen av avgiften blev 2 629 miljoner kronor lägre än beräknat.

Utfallet för nettoutlåningen blev 41 miljarder kronor högre än beräknat

Utfallet för Riksgäldskontorets nettoutlåning blev -11 473 miljoner kronor. I statens budget beräknades nettoutlåningen bli -52 379 miljoner kronor, vilket innebär att utfallet blev 40 907 miljoner kronor högre än beräknat. Under 2023 minskade Affärsverket svenska kraftnät behållningen i Riksgäldskontoret med 36 799 miljoner

kronor, då ökar nettoutlåningen. Att affärsverkets behållningar minskade beror på att de överförde 20 000 miljoner kronor till Skatteverket för utbetalning av elstöd till företag och 24 480 miljoner kronor till Försäkringskassan för utbetalning av elstöd till hushåll. I budgeten saknades denna post.

Skillnader mellan anslagsavräkning och betalningar medförde att utgifterna blev nästan 11 miljarder kronor lägre än beräknat

Den kassamässiga korrigeringsposten blev -10 383 miljoner kronor. I statens budget beräknades den uppgå till 371 miljoner kronor, vilket innebär att utgifterna blev 10 754 miljoner kronor lägre än beräknat med anledning av den posten. Skillnaden beror framför allt på skillnader mellan anslagsavräkning och betalningar i räntebärande flöde.

Förklarande faktorer till avvikelsen mot statens budget

Utgifterna i statens budget blev 28,4 miljarder kronor högre än i den budget som riksdagen ursprungligen fastställde. I detta avsnitt analyseras hur stor del av denna skillnad som berodde på reviderade bedömningar av dels de makroekonomiska förutsättningarna, dels antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volym). Vidare redovisas hur stor del av skillnaden som beror på nya beslut. Det gäller sådana beslut som fattats av riksdagen. Resterande skillnad beror på andra förklaringsfaktorer och redovisas i kategorin Övrigt. Skillnaderna fördelas också på Utgiftsområden exkl. räntor, Statsskuldräntor m.m. och Riksgäldskontorets nettoutlåning. Resultatet sammanfattas i tabell 2.31 och kommenteras därefter.

Tabell 2.31 Skillnaden mellan utfall och budget för 2023

Miljarder kronor

	Totalt	Volym ³	Makro ⁴	Beslut	Övrigt ⁵
Utgiftsområden, exklusive räntor ¹	-20,2	-7,6	-7,9	6,9	-11,6
Statsskuldräntor m.m.	18,5	0,0	15,4	0,0	3,1
Riksgäldskontorets nettoutlåning ²	30,2	0,0	0,0	0,0	30,2
Budgetens utgifter m.m.	28,4	-7,6	7,5	6,9	21,6

¹ Utgiftsområden som omfattas av utgiftstaket.

² Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringsposten.

³ Begreppet volym innefattar utgiftsförändringar till följd av bl.a. antal personer i transfereringssystemen, längden på den tid som en person finns i ett system samt förändringar av nivån på styckkostnader i transfereringssystemen som inte direkt kan kopplas till den makroekonomiska utvecklingen.

⁴ Utgiftsförändringar till följd av reviderade makroekonomiska förutsättningar.

⁵ Under Utgiftsområden, exkl. räntor ingår förändring av anslagsbehållningar enligt ursprunglig budget.

Skillnader till följd av reviderade volymer i olika transfereringssystem

Utgifterna blev 7,6 miljarder kronor lägre än i statens budget till följd av ändrade bedömningar av bl.a. antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volym). Det handlar bl.a. om att uttagna dagar med föräldrapenning blev färre 2023 än vad som ursprungligen beräknades i budgeten för 2023, vilket medförde att lägre utgifter inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn. Vidare fick färre personer studiemedel än vad som ursprungligen beräknades och det bidrog till utgifterna inom utgiftsområde 15 Studiestöd blev lägre.

Skillnader till följd av den makroekonomiska utvecklingen

Skillnader till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar medförde att utgifterna blev 7,5 miljarder kronor högre än i statens budget.

Utgifterna inom budgetens utgiftsområden, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., blev dock 7,9 miljarder kronor lägre än i statens budget till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det förklaras av lägre utgifter inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Bland annat medförde utvecklingen på arbetsmarknaden att utgifterna för bidrag för arbetslöshetsersättning blev lägre än vad som ursprungligen beräknades. Även färre personer med nystartsjobb och färre deltagare med lönebidragsanställningar än vad som ursprungligen beräknades bidrog till de lägre utgifterna inom utgiftsområdet.

Utgifterna på anslaget för statsskuldräntor blev 15,4 miljarder kronor högre till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det förklaras främst av att marknadsräntorna, främst på kortare löptider, blev betydligt högre. Dessutom blev kronans växelkurs svagare mot euron.

Tabell 2.32 Makroekonomiska förutsättningar

	SB 2023	Utfall 2023	Utfall-SB 2023	Utfall 2022
<i>Procentuell förändring från föregående år:</i>				
BNP (fp)	-0,4	-0,2	0,2	2,7
KPI (årsgenomsnitt)	8,3	8,5	0,2	8,4
Antal sysselsatta, 15–74 år	0,2	1,4	1,2	3,1
<i>Nivåer:</i>				
Arbetslöshet, 15–74 år, procent av arbetskraften	7,7	7,7	0,0	7,5
SEK/Euro, årsgenomsnitt	10,7	11,5	0,8	10,6
SEK/USD, årsgenomsnitt	10,7	10,6	-0,1	10,1
6 månaders statsskuldväxel, slutkurs	2,8	4,0	1,2	2,6
5-årig statsobligation, slutkurs	2,3	2,0	-0,3	2,5

fp=fasta priser, SB= Statens budget

Skillnader till följd av beslut

De totala utgifterna blev 6,9 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av beslut fattade av riksdagen. Hela förändringen avser utgifterna för utgiftsområdena, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. De högre utgifterna är en följd av riksdagens beslut om högre anslagsnivåer efter förslag i propositionerna om ändringar i statens budget (se avsnitt 2.2). Sammantaget beslutade riksdagen om högre anslagsnivåer motsvarande 38,0 miljarder kronor. Av dessa bedöms ca 7,2 miljarder kronor vara förslag som kategoriseras som beslut. Resterande del av anslagsförändringarna, ca 17,7 miljarder kronor, tillfördes främst regelstyrda anslag som påverkas av förändringar i volym eller makroekonomiska förutsättningar (i första hand transfereringsanslag eller statsskuldräntor) utan att någon ny reform hade föreslagits. För mer information om vilka förslag i propositionerna som bedömdes vara beslut respektive tillskott till regelstyrda transfereringsanslag eller statsskuldräntor, se 2023 års ekonomiska vårproposition (prop. 2022/23:100 Utgifter tabell 7.14) och budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor tabell 6.15).

Skillnader till följd av övriga orsaker

Av övriga orsaker blev utgifterna 21,6 miljarder kronor högre än i statens budget.

Utgiftsområdenas utgifter (exkl. statsskuldräntor) blev dock 11,6 miljarder kronor lägre. Detta nettobelopp innefattar flera utgiftsområden med lägre utgifter än anvisat i budgeten medan vissa områden hade högre utgifter. Inom framför allt följande utgiftsområden blev utgifterna lägre än i statens budget av övriga orsaker:

4 Rättsväsendet, 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 11 Ekonomiska trygghet vid ålderdom, 16 Utbildning och universitetsforskning samt 22 Kommunikationer. I avsnitt 3 Utfall per utgiftsområde finns detaljerade kommentarer till skillnaden mellan utfall och anvisade belopp i den ursprungliga budgeten.

Räntebetalningarna på statsskulden blev 3,1 miljarder kronor högre till följd av övriga orsaker. Det berodde främst på att räntorna på in- och utlåning blev högre då de korta marknadsräntorna steg. Riksgälden bytte under året metod för prognoserna över räntor på in- och utlåning. Statens budget baserades dock på en beräkning gjord med den gamla metoden som underskattade räntorna.

Riksgäldskontorets nettoutlåning inklusive den kassamässiga korrigeringen blev 30,2 miljarder kronor högre än i statens budget. När det gäller Riksgäldskontorets nettoutlåning blev utfallet 40,9 miljarder kronor högre. Det är främst Affärsverket Svenska kraftnäts behållningar i Riksgäldskontoret som förklarar skillnaden. Utfallet på kontot blev 31,8 miljarder kronor lägre än budgeterat. Detta ger en motsvarande högre nettoutlåning. Framför allt var det utfallet för flaskhalsinkomsterna som blev lägre men även utflödet från kontot blev lägre. Den kassamässiga korrigeringen blev 10,8 miljarder kronor lägre än budgeten. Främst var det skillnader mellan anslags-avräkning och betalningar i räntebärande flöde för Trafikverket som förklarar skillnaden mellan utfall. Posten var inte prognostiserad i budgeten. Mer information om de två posterna finns att läsa under avsnitten Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerering.

Utfallet för statens budget 2023 jämfört med 2022

Tabell 2.33 Utfallet för statens budget för 2022 och 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Skillnad mot 2022
1 Rikets styrelse	18 304	17 575	728
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	18 919	17 340	1 578
3 Skatt, tull och exekution	13 438	12 841	598
4 Rättsväsendet	69 772	61 496	8 276
5 Internationell samverkan	2 179	3 381	-1 202
6 Försvar och samhällets krisberedskap	95 987	83 541	12 446
7 Internationellt bistånd	46 511	46 196	315
8 Migration	11 999	11 730	269
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	108 833	118 165	-9 331
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	110 618	114 340	-3 723
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	56 427	46 341	10 087
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 665	101 067	598
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	4 490	5 447	-957
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	79 842	78 376	1 466
15 Studiestöd	25 335	25 479	-144
16 Utbildning och universitetsforskning	92 967	92 965	1
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 691	19 733	-3 042
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 950	7 713	-1 763
19 Regional utveckling	3 706	3 357	349
20 Allmän miljö- och naturvård	17 880	20 740	-2 860
21 Energi	4 426	12 634	-8 208

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Skillnad mot 2022
22 Kommunikationer	80 407	72 878	7 529
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18 602	21 935	-3 333
24 Näringsliv	7 640	10 274	-2 634
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 904	157 022	881
26 Statsskuldräntor m.m.	31 626	27 155	4 471
27 Avgiften till Europeiska unionen	43 585	48 240	-4 654
Summa	1 245 704	1 237 960	7 743
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-11 473	-110 926	99 453
Kassamässig korrigerig	-10 383	-4 532	-5 851
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 223 848	1 122 503	101 345

Utgifterna i statens budget ökade med 101 345 miljoner kronor (9,0 procent) mellan 2022 och 2023. Utgifterna för Riksgäldskontorets nettoutlåning ökade mest, med 99 453 miljoner kronor. Det beror på framför allt på förändringar av Affärsverket svenska kraftnäts konto i Riksgäldskontoret med 94 803 miljoner kronor. Dessa förändringar är kopplade till affärsverkets flaskhalsintäkter och nyttjandet av dessa för att betala ut elstöd till hushåll och företag.

Fler anställda vid polisen och kriminalvården

Utgifterna för utgiftsområde 4 Rättsväsendet blev 8 276 miljoner kronor (13,5 procent) högre än 2022. Det är framför allt utgifterna för Polismyndigheten och Kriminalvården som ökade. Det beror till stor del på att antal anställda ökade, men också på en särskild satsning med att höja polislöner för att öka polisyrkets attraktivitet samt utökad platskapacitet i häkten och på anstalter.

Utökad försvar medför högre utgifter

Utgifterna för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap blev 12 446 miljoner kronor (14,9 procent) högre än föregående år. I februari 2022 inledde Ryssland en fullskalig invasion av Ukraina. Det försämrade säkerhetsläget, omvärldsutvecklingen och den svenska Natoansökan har inneburit en ökad aktivitet och beredskap, vilket inneburit högre utgifter. Dessutom har Sverige stöttat Ukraina med ett flertal stödpaket med vapen, ammunition och skyddsutrustning.

Utgifterna med anledning av covid-19 minskade

Utgifterna för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskade med 9 331 miljoner kronor (7,9 procent). Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för folkhälsa och sjukvård* blev 13 616 miljoner kronor (42,5 procent) lägre än 2022. Det är framför allt åtgärder med anledning av spridningen av covid-19, t.ex. statsbidrag till kommuner och regioner, som blev lägre än 2022.

Ersättning för höga sjuklönekostnader minskade med 10 miljarder kronor

Utgifterna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning minskade med 3 723 miljoner kronor (3,3 procent). Att utgifterna minskade beror på att ersättning vid höga sjuklönekostnader minskade med 10 223 miljoner kronor (87,0 procent). I motsatt riktning verkade bl.a. att utgifterna för aktivitets- och sjukersättningar m.m. ökade med 4 573 miljoner kronor (10,9 procent).

Garantipensionen höjdes med 8,7 procent

Inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ökade utgifterna med 10 087 miljoner kronor (21,8 procent). Det beror främst på att garantipensionen, som följer prisutvecklingen, höjdes med 8,7 procent den 1 januari 2023.

Tillfälliga stöd med anledning av covid-19 upphörde 2023

Utfallet för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid blev 3 042 miljoner kronor (15,4 procent) lägre än 2022. Det beror på att tillfälliga krisstöd med anledning av spridningen av covid-19 upphörde 2023.

Utgifter för klimatbonus och åtgärder för värdefull natur minskade

Utfallet för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård blev 2 860 miljoner kronor (13,8 procent) lägre än 2022. Utgifterna för klimatbonus, som innebär att nya bilar med relativt låga koldioxidutsläpp premieras, minskade med 1 088 miljoner kronor (15,8 procent). Det beror på att antalet bilar som är berättigade till bonusen minskade. Utgifterna för åtgärder för värdefull natur minskade med 911 miljoner kronor (44,7 procent).

Anslag finansierade inte kompensation för höga elpriser 2023

Inom utgiftsområde 21 Energi blev utgifterna 8 208 miljoner kronor (65,0 procent) lägre än 2022. Det beror på att staten kompenserade hushållen, med anledning av att elpriserna höjdes kraftigt under hösten och vintern 2021/2022, med totalt 8 915 miljoner kronor via anslag 2022. Under 2023 finansierades i stället elstöd till hushåll och företag med Affärsverket svenska kraftnäts flaskhalsinkomster. Det påverkar posten Riksgäldskontorets nettoutlåning i stället för anslag i statens budget.

Högre utgifter för kommunikationer

Utfallet för utgiftsområde 22 Kommunikationer ökade med 7 529 miljoner kronor (10,3 procent). Större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan ökade med 4 094 miljoner kronor (22,9 procent). Utgifterna för vidmakthållande av statens transportinfrastruktur ökade med 3 949 miljoner kronor (13,6 procent). Även utgifterna för civilt försvar ökade.

Tillfälligt ekonomiskt stöd till lantbrukare upphörde 2023

Utgifterna för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel minskade med 3 333 miljoner kronor (15,2 procent). Det beror framför allt på att det tillfälliga ekonomiska stödet till lantbrukare som drabbats av höjda priser på insatsvaror med anledning av Rysslands invasion av Ukraina, som infördes 2022, upphörde 2023.

Lägre utgifter för omställningsstöd och stöd till korttidsarbete

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv minskade utgifterna med 2 634 miljoner kronor (25,6 procent). Det beror till stor del på minskade utgifter för omställningsstöd och stöd vid korttidsarbete.

Högre utgifter för statsskuldräntor

Utfallet för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. blev 4 471 miljoner kronor (16,5 procent) högre än 2022. Det beror huvudsakligen på det högre ränteläget under 2023.

EU-avgiften minskade med 5 miljarder kronor

Inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen blev utgifterna 4 654 miljoner kronor (9,6 procent) lägre än föregående år. Det beror på att den BNI-baserade avgiften blev 4 835 miljoner kronor (14,8 procent) lägre, vilket i huvudsak beror på att Sveriges BNI-nivå blev lägre.

Stora förändringar inom nettoutlåningen

För att statens budgetsaldo ska överensstämja med statens lånebehov redovisas posten Riksgäldskontorets nettoutlåning på budgetens utgiftssida. Posten utgörs av den totala förändringen av in- och utlåningen till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. Nettoutlåningen ökade med 99 453 miljoner kronor. Inom posten är det både ökning och minskningar där den största förändringen är Affärsverket svenska kraftnäts inlåning som minskade med 36 799 miljoner kronor då affärsverkets flaskhalsintäkter har finansierat elstöd till både hushåll och företag under 2023. År 2022 ökade i stället inbetalningarna från kapacitetsavgifter (flaskhalsintäkter) kraftigt. Riksgäldskontorets nettoutlåning minskar när inlåningen ökar. Förändringar i Svenska kraftnäts behållningar i Riksgäldskontoret medförde att nettoutlåningen ökade med 94 803 miljoner kronor.

Indragningar

Enligt 3 kap. 12 § budgetlagen får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas om det är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl. För 2023 beslutade regeringen om indragning av anslagsmedel om totalt 71 546 miljoner kronor, främst för anslagssparanden från 2022.

Indragningarna är 43 661 miljoner kronor lägre än 2022. De 75 indragningar, som översteg 100 miljoner kronor, omfattar 95 procent av totalbeloppet under 2023.

I tabell 2.34 redovisas samtliga indragningar som är större än 100 miljoner kronor.

Tabell 2.34 Indragningar 2023

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Indragning
1	4:1	Regeringskansliet m.m.	179
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	102
2	1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	275
2	1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	285
4	1:11	Rättsliga biträden m.m.	363
4	1:17	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	169
6	1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	211
6	2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	284
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	6 924
8	1:7	Utresor för avvisade och utvisade	138
9	1:4	Tandvårdsförmåner	190
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	557
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	6 176
9	1:8	Bidrag till psykiatri	164
9	4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	116
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	944
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	2 910

UO	Anslag	Anslagsnamn	Indragning
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	145
10	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	198
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 456
11	1:3	Bostadstillägg till pensionärer	249
12	1:1	Barnbidrag	120
12	1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	669
12	1:8	Bostadsbidrag	673
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktigmottagande	518
13	3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	151
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	8 496
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	2 243
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	1 776
14	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	381
14	1:7	Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	225
14	1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	1 661
14	1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	185
15	1:1	Studiehjälp	117
15	1:2	Studiemedel	2 012
15	1:3 (2022)	Avsättning för kreditförluster	162
16	1:1	Statens skolverk	142
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	141
16	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	241
16	1:13	Bidrag till lärarlöner	679
16	1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	166
16	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	200
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	462
18	1:7	Energieffektivisering av flerbostadshus	381
18	1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	1 917
19	1:1	Regionala utvecklingsåtgärder	402
19	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	336
19	1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	649
20	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	423
20	1:8	Klimatbonus	505
20	1:16	Klimatinvesteringar	119
20	1:17	Klimatpremier	803
20	1:18	Industriklivet	305
20	1:19	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	165
21	1:7 (2022)	Energiteknik	1 326
21	1:11	Biogasstöd	234
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	104
22	1:7	Trafikavtal	157
22	1:15	Sjöfartsstöd	219
22	1:17	Infrastruktur för flygtrafiktjänst	122
22	1:18	Lån till körkort	117

UO	Anslag	Anslagsnamn	Indragning
22	1:20 (2020)	Tillskott till Luftfartsverket	870
23	1:2	Insatser för skogsbruket	164
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	569
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	999
23	1:28	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	102
24	1:4	Tillväxtverket	168
24	1:5	Näringslivsutveckling	147
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete	5 913
24	1:23	Brexitjusteringsreserven	384
24	1:24 (2021)	Omställningsstöd	4 190
24	1:24 (2022)	Omställningsstöd	603
24	1:27 (2022)	Evenemangsstöd	1 957
24	1:28 (2021)	Evenemangsstöd	125
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	376
		Övriga indragningar	3 237
		Summa	71 546

De flesta indragningarna av anslagsmedel rör anslagssparande

Den största indragningen, som uppgick till 8 496 miljoner kronor, avsåg bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Den näst största indragningen gjordes av ersättningar och bostadskostnader och uppgick till 6 924 miljoner kronor. Indragningen av bidrag till folkhälsa och sjukvård uppgick till 6 176 miljoner kronor. Tillsammans står dessa indragningar för 30 procent av indragningarna. Dessa indragningar avsåg anslagssparande från 2022.

Överskridanden

Enligt 3 kap. 8 § budgetlagen får ett anslag tillfälligt överskridas genom att en kredit, motsvarande högst 10 procent av det anvisade anslaget (anslagskredit), tas i anspråk. Året därpå ska tillgängliga medel reduceras med ett belopp som motsvarar den utnyttjade anslagskrediten. Med riksdagens bemyndigande får regeringen även besluta att ett anslag får överskridas om det är nödvändigt för att täcka särskilda utgifter i en verksamhet. Utgifterna ska inte ha varit kända då anslaget anvisades. Regeringen får även fatta beslut om att överskrida ett anslag för att uppfylla ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget. Regeringen beslutade om fem medgivna överskridanden för 2023.

Tabell 2.35 Medgivna överskridanden 2023

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Medgivet överskridande	Utnyttjat medgivet överskridande
1	6:1	Allmänna val och demokrati	10	10
5	1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	30	16
14	1:12	Bidrag till lönegarantiersättning	209	69
23	1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	238	129
23	1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	6	2

UO	Anslag	Anslagsnamn	Medgivet överskridande	Utnyttjat medgivet överskridande
		Summa	493	228

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* har flera anslagsposter. Utfallet för anslagsposten 18 *Säkerhetshöjande åtgärder* uppgick till 54 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor högre än tilldelade medel för anslagsposten. Den 23 oktober 2023 medgav regeringen att anslagsposten fick överskridas med 10 miljoner kronor för att betala ut 10 miljoner kronor till Judiska Centralrådet för deras säkerhetsarbete (Ku2023/01095). Det blev inget utgående överföringsbelopp för anslagsposten, eftersom den saknade anslagskredit.

Utfallet för anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* blev 24 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Utfallet blev högre till följd av situationen i Gaza, därför medgav regeringen den 8 februari 2024 att Regeringskansliet fick överskrida anslagsposten 1 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet*, med 30 miljoner kronor (UD2024/01803). Hela anslagskrediten på 0,1 miljoner kronor utnyttjades och därutöver utnyttjades det medgivna överskridandet med 16 miljoner kronor.

I statens budget anvisades anslaget 1:12 *Bidrag till lönegarantiersättning* med 1 678 miljoner kronor. Hela det ingående anslagssparandet på 31 miljoner kronor fördes bort som indragning. Regeringen medgav i beslut den 7 december 2023 att anslaget fick överskridas med 209 miljoner kronor (A2023/01654). Utfallet för anslaget blev 1 915 miljoner kronor. Hela anslagskrediten på 168 miljoner kronor utnyttjades och 69 miljoner kronor av det medgivna överskridandet.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bekämpning av smittsamma djursjukdomar* blev 463 miljoner kronor, vilket är 330 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget. Statens jordbruksverk har haft stora utgifter för bekämpande av de smittsamma djursjukdomarna afrikansk svinpest, fågelinfluensa och salmonella. Särskilt kostsamt har utbrottet av salmonella varit. Därför medgav regeringen den 30 november 2023 att anslagsposten 1 *Bekämpning av smittsamma djursjukdomar* fick överskridas med 238 miljoner kronor (LI2023/03702). Hela anslagskrediten på 31 miljoner kronor utnyttjades och 129 miljoner kronor av det medgivna överskridandet.

I statens budget anvisades anslaget 1:16 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* med 47 miljoner kronor. Den 7 december 2023 medgav regeringen att anslaget fick överskridas med 6 miljoner kronor (LI2023/03753). Utfallet för anslaget blev 52 miljoner kronor, vilket medförde att hela anslagskrediten på 5 miljoner kronor utnyttjades samt 2 miljoner kronor av det medgivna överskridandet.

2.6 Förändring av anslagsbehållningar

Tabell 2.36 Förändring av anslagsbehållningar 2019–2023

Miljoner kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Ingående ramöverföringsbelopp (UO 1–27 exkl. UO 26)	33 056	24 933	169 861	144 537	87 673
Anvisat i statens budget	1 005 057	1 032 731	1 165 657	1 190 965	1 238 716
Ändringsbudget	6 099	304 437	162 382	76 714	9 982
Utnyttjade medgivna överskridanden	0	0	0	5	228
Indragningar	-28 573	-20 772	-137 317	-113 744	-71 459
Utfall	990 706	1 171 467	1 216 046	1 210 805	1 214 077

	2019	2020	2021	2022	2023
Utgående ramöverföringsbelopp (UO 1–27 exkl. UO 26)	24 933	169 861	144 537	87 673	51 062
Förändring av anslagsbehållningar (UO 1–27 exkl. UO 26)	-8 123	144 928	-25 324	-56 865	-36 610
Förändring av anslagsbehållningar (UO 26)	2 888	7 118	-8 600	-5 963	3 429
Förändring av anslagsbehållningar (UO 1 - 27)	-5 235	152 046	-33 924	-62 828	-33 182

Anm.: Tekniska justeringar medför att ingående överföringsbelopp inte alltid stämmer med utgående överföringsbelopp.

Ramanslag kan både sparas och överskridas

Anslagen i statens budget är ramanslag. Ramanslag kan både överskridas och sparas till kommande år. I statens budget beräknas därför även förändringar av anslagsbehållningar. Denna budgetpost är inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Förändring av anslagsbehållningar. I budgeten har posten de senaste åren varit negativ eftersom regeringen beräknat att anslagsbehållningarna ska öka. Regeringen beräknade posten till -4 393 miljoner kronor i budgeten för 2023. Det innebär en budgeterad ökning av anslagsbehållningarna men i stället minskade anslagsbehållningarna med 33 182 miljoner kronor. Posten utgör ett netto av anslagsbehållningar från föregående budgetår, sparade medel från aktuellt budgetår och utnyttjande av anslagskrediter. I redovisningen av det slutliga utfallet ingår däremot förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit i utgifterna för respektive anslag och utgiftsområde. Vid budgeteringen beräknades anslagsbehållningarna inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. öka med 90 miljoner kronor. Anslagsbehållningen för utgiftsområdet ökade med 3 429 miljoner kronor, från -4 500 miljoner kronor vid början av året till -1 071 miljoner kronor vid utgången av året. Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket.

Anslagsbehållningarna under utgiftstaket minskade med knappt 37 miljarder kronor

Anslagsbehållningarna, exklusive utgiftsområde 26, minskade under 2023 från 87 673 miljoner kronor vid ingången av året till 51 062 miljoner kronor vid utgången av året. De minskade alltså med 36 610 miljoner kronor, vilket kan jämföras med den ökning på 4 303 miljoner kronor som beräknades i budgeten. Det är en skillnad på 40 913 miljoner kronor.

Indragningarna minskade med drygt 42 miljarder kronor

Indragningar av anslagsmedel, exklusive Statsskuldräntor m.m. uppgick till 71 459 miljoner kronor under året. Det är en minskning med 42 285 miljoner kronor jämfört med 2022.

I tabell 2.37 redovisas de anslag (exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.), som uppvisade utgående anslagsbehållningar och utnyttjade anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2019–2023.

Anslagsbehållningarna inom utgiftsområdet Kommunikationer uppgick till 11 miljarder kronor

Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppgick anslagsbehållningarna till totalt 11 242 miljoner kronor. Anslagsbehållningen för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* uppgick till 8 243 miljoner kronor.

Inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning utnyttjades anslagskrediter på totalt 4 473 miljoner kronor. Tillsammans har anslagen 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* och 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning utnyttjat anslagskrediter på 4 178 miljoner kronor.

Tabell 2.37 Specifikation av anslagsbehållningar och anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor

Miljoner kronor			2019	2020	2021	2022	2023
UO	Anslag	Anslagsnamn					
6	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	-343	817	883	-1 005	-487
7	1:1	Biståndsverksamhet	127	186	-148	698	1 408
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	509	1 447	276	6 924	3 766
9	1:4	Tandvårdsförmåner	-31	1 075	511	190	249
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	216	12 428	6 440	7 437	1 201
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	298	85	4 158	2 910	1 406
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-304	6 624	-1 174	-275	-2 118
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-165	-630	-902	-1 227	-2 060
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönkostnader	2	3 364	5 371	1 456	82
12	1:2	Föräldraförsäkring	-183	2 382	733	-372	2 321
12	1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	500	714	1 416	669	-163
12	1:8	Bostadsbidrag	-108	446	721	673	1 029
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	1 213	1 459	1 519	518	836
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	-604	3 260	7 278	8 496	3 101
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	733	3 465	942	2 034	610
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	-211	1 064	1 276	1 776	2 303
14	1:12	Bidrag till lönegarantiersättning	-153	1 215	2 070	31	-168
14	1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	332	1 554	1 595	1 661	3 318
15	1:2	Studiemedel	1 651	1 410	1 659	2 012	1 748
18	1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	573	22	88	1 917	7
20	1:16	Klimatinvesteringar	939	1 877	289	257	748
20	1:17	Klimatpremier	1	63	145	1 039	255
21	1:7 (2022)	Energiteknik	1 632	73	987	1 354	26
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	4 362	4 360	7 695	8 052	8 243
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	-572	1 169	2 384	4 397	2 293
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	654	445	1 737	642	631
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	-270	226	1 836	1 116	430
24	1:17	Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1	1 379	1 401	1 501	1 651
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete		59 770	15 884	6 316	1 528
24	1:24	Elstöd					1 610
24	1:23 (2021)	Stöd till enskilda näringsidkare		3 161	11 804	150	150
24	1:24 (2021)	Omställningsstöd		40 323	34 469	4 940	1 035
24	1:26 (2021)	Stöd till handelsbolag			2 173	20	20

UO	Anslag	Anslagsnamn	2019	2020	2021	2022	2023
24	1:27	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa (2021) företag		3 650	8 021	19	4
24	1:27	Evenemangsstöd (2022)				1 957	0
24	1:28	Evenemangsstöd (2021)			2 928	125	0
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	3 230	-2 519	-930	-1 483	426

2.7 Riksgäldskontorets nettoutlåning

För att statens budgetsaldo ska överensstämma med statens lånebehov redovisas posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av den totala förändringen av in- och utlåningen till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. Även förändringar på myndigheternas räntebärande konton i Riksgäldskontoret påverkar nettoutlåningen.

Tabell 2.38 Riksgäldskontorets nettoutlåning 2023

Miljoner kronor

	SB ¹ 2023	Utfall 2023	Utfall - SB 2023	Utfall 2022
Premiepensionsavgifter, inbetalning		-52 341	-52 341	-49 666
Premiepensionsmedel, utbetalning		51 097	51 097	47 585
Övrig tillfällig förvaltning av premiepensionsmedel i RGK		-6 971	-6 971	-4 546
Myndigheters räntekonton (se separat tabell)	0	8 217	8 217	2 519
CSN, studielån	10 000	11 523	1 523	10 476
CSN, kreditreserv		9 770	9 770	-1 224
CSN, servicekonto för räntebetalningar		43	43	-12
Myndigheters investeringslån till anläggningstillgångar	1 000	4 649	3 649	2 055
Kärnavfallsfonden	0	-64	-64	6 557
Stabilitetsfonden (se separat tabell)		-1 426	-1 426	-298
Resolutionsreserven (se separat tabell)	-5 000	-6 111	-1 111	-4 310
Insättningsgarantifonden	0	-10 557	-10 557	1 749
Riksgäldskontorets kredit- och garantireserv		-11	-11	-749
Trafikverket, samhällsinvesteringar väg och järnväg	1 000	6 096	5 096	5 807
Fortifikationsverket, lån för investeringar i fastigheter		3 885	3 885	3 299
Folkhälsomyndigheten, beredskapslager och förskottsbetalningar		-2 062	-2 062	1 544
Exportkreditnämnden	0	-2 333	-2 333	-2 168
Public Service konto		-611	-611	-1 242
Lån till Svensk-Danska Broförbindelsen AB		200	200	180
AB Svensk exportkredit	0		0	-10 000
Scandinavian Airlines System (SAS)				1 500
Affärsverket svenska kraftnät	5 000	36 799	31 799	-58 004
Lån till Riksbanken	-64 000	-63 700	300	-61 477
Lån till Riksbanken (IMF)		2 599	2 599	
EU-avgiftsbetalningar		629	629	
Övrigt, netto	-379	-794	-415	-500
Summa	-52 379	-11 473	40 907	-110 926

¹ Endast vissa delposter specificerade.

Utfallet för nettoutlåningen uppgick till -11 473 miljoner kronor under 2023, vilket är 40 907 miljoner kronor högre än beräkningen i statens budget och 99 453 miljoner kronor högre än föregående år. I tabell 2.38 specificeras nettoutlåningens största poster.

Premiepensionsmedlen minskade nettoutlåningen

Inbetalningarna av premiepensionsavgifter till Riksgäldskontoret blev 52 341 miljoner kronor och utbetalningarna av premiepensionsmedel blev 51 097 miljoner kronor. Premiepensionsmedlens samlade effekt på nettoutlåningen, inklusive den övriga tillfälliga förvaltningens, blev en minskning med 8 215 miljoner kronor 2023. År 2022 blev den samlade effekten en minskad nettoutlåning med 6 627 miljoner kronor.

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton minskade med drygt 8 miljarder kronor

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton minskade 2023 med 8 217 miljoner kronor, vilket ökade nettoutlåningen. I budgeten beräknades de sammanlagda behållningarna vara oförändrade. I tabell 2.39 redovisas de största förändringarna.

Tabell 2.39 Förändringar av nettobehållningar på myndigheters räntekonton

Miljoner kronor

	Utfall 2023	Utfall 2022
Domstolsverket	-374	-141
Försvarsmakten	549	194
Försäkringskassan	-683	-271
Karolinska institutet	492	302
Kriminalvården	-437	531
Kungliga tekniska högskolan	-207	-61
Lunds universitet	333	-43
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	-404	140
Pensionsmyndigheten	-208	217
Polismyndigheten	-764	1 203
Regeringskansliet	-233	-257
Sjöfartsverket	358	0
Skatteverket	-670	59
Stockholms universitet	229	125
Trafikverket	-4 323	-3 410
Övriga räntekonton	-1 874	-1 106
<i>Summa förändrade nettobehållningar på myndigheters räntekonton</i>	<i>-8 217</i>	<i>-2 519</i>
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	8 217	2 519

Avveckling av den äldre kreditreserven för studielån

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tar lån i Riksgäldskontoret för att finansiera utbetalda studielån och amorteringar minskar lånet. Nettoförändringen ökade lånet i Riksgäldskontoret med 11 523 miljoner kronor 2023.

I och med införandet av en ny räntemodell avvecklades den äldre kreditreserv som CSN hade i Riksgäldskontoret, vilket ökade nettoutlåningen med 10 607 miljoner kronor. Den äldre kreditreserven utgjordes av ett konto i Riksgäldskontoret som

skulle användas för att finansiera konstaterade låneförluster på studielån. När en konstaterad förlust uppstår måste CSN amortera lånet till Riksgäldskontoret med motsvarande belopp. Medlen i den äldre kreditreserven har inte byggts upp genom låntagarnas ränteinbetalningar utan genom belastning av anslaget 1:3 *Ansättning för kreditförluster*, inom utgiftsområde 15 Studiestöd under perioden 2014–2022. Medlen i den äldre kreditreserven levererades in på inkomsttitel 2811 *Övriga inkomster av statens verksamhet*, och påverkar därmed inte saldot i statens budget. En ny kreditreserv har införts 2023. I den nya kreditreserven som infördes 2023 tillförs medel genom räntepåslag på studiemedelsräntorna. Den nya kreditreserven finansieras alltså med låntagarnas ränteinbetalningar och påverkar även utfallet i statens budget. Totalt ökade kreditreserverna nettoutlåningen med 9 770 miljoner kronor 2023.

CSN har ett servicekonto i Riksgäldskontoret för löpande räntebetalningar. Detta konto ökade nettoutlåningen med 43 miljoner kronor 2023. Inbetalda räntor från låntagarna förs fr.o.m. 2014 till kontot till dess CSN betalar fakturerade ränteutgifter till Riksgäldskontoret. Den ränta som låntagarna betalar uppgår till 30 procent av den ränta som Riksgäldskontoret fakturerar. Denna subvention finansieras från anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* och förs till servicekontot. De räntor som inte betalas in av låntagarna kapitaliseras. Årets kapitaliserade räntor fastställs av CSN vid årets slut och upplåningen sker i januari året därpå.

Den sammantagna påverkan för studielånen, kreditreserven och servicekontot uppgår till 21 335 miljoner kronor, vilket är 11 335 miljoner kronor högre än vad som beräknades i budgeten.

Investeringslånen ökade mer än beräknat

Riksgäldskontoret lånar ut medel till myndigheter för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Den sammanlagda summan för sådana investeringslån ökade med 4 649 miljoner kronor. I statens budget beräknades investeringslånen öka med 1 000 miljoner kronor, vilket är 3 649 miljoner kronor lägre än utfallet.

Kärnavfallsfonden ökade sina placeringar i Riksgäldskontoret något

Kärnavfallsfonden tar emot, förvaltar och betalar ut de avgiftsmedel som kärnkraftsbolagen m.fl. är skyldiga att betala. Avgifterna ska finansiera bl.a. kostnader för att ta hand om använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall samt kostnader för en säker avveckling och rivning av kärnkraftverk. Fonden placerar sina tillgångar i två separata delportföljer med olika placeringsregler. Basportföljen innehåller obligationer, statskuldväxlar och konto i Riksgäldskontoret. Den långsiktiga portföljen innehåller svenska och globala aktier och företagsobligationer samt derivatinstrument för att hantera bl.a. ränterisker.

Under 2023 ökade fonden sina placeringar något, med 64 miljoner kronor, vilket minskar nettoutlåningen. År 2022 minskade fonden i stället sina placeringar i Riksgäldskontoret med 6 557 miljoner kronor, en skillnad på 6 621 miljoner kronor.

Resolutionsavgifterna och högre räntor medförde att resolutionsreservens konton ökade

Stabilitetsfonden inrättades 2008 för att finansiera stödåtgärder till banker och andra kreditinstitut. Från och med den 1 februari 2016 gäller nya EU-gemensamma regler för hantering av banker i kris. Stabilitetsavgiften ersattes då med en resolutionsavgift. Stabilitetsfonden kommer dock att vara kvar som nationellt reglerad fond för bankstödsåtgärder. Resolutionsavgiften betalas in till ett konto i Riksgäldskontoret,

resolutionsreserven, som ska täcka statens eventuella utgifter för krisåtgärder. Under 2023 ökade resolutionsreservens konto i Riksgäldskontoret med 6 111 miljoner kronor. Nettotillskottet från resolutionsavgifterna uppgick till 4 060 miljoner kronor.

I tabell 2.40 och tabell 2.41 redovisas in- och utgående behållning för de två fonderna samt de poster som påverkat förändringen under åren 2022 och 2023. Under 2023 ökade Stabilitetsfondens kontobehållning med 1 425 miljoner kronor till 41 635 miljoner kronor. Resolutionsreservens konto uppgick till 61 035 miljoner kronor i slutet av året. Behållningen ökade med 6 111 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I statens budget beräknades resolutionsreservens konton öka med 5 000 miljoner kronor. Det betyder att nettoutlåningen minskade med 1 111 miljoner kronor mer än beräknat för resolutionsreserven.

Stabilitetsfonden finansierades framför allt genom att banker och andra kreditinstitut betalade en årlig stabilitetsavgift t.o.m. 2015. Avgiften betalades in i efterskott, så den sista avgiften betalades in 2016.

Tabell 2.40 Stabilitetsfondens konton i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor		
Typ av transaktion	Utfall 2023	Utfall 2022
<i>Ingående balans på kontot</i>	40 209	39 911
Ränteinkomster (+) /ränteutgifter (-) m.m.	1 435	307
Administrativa kostnader m.m.	-10	-9
<i>Utgående balans på kontot</i>	41 635	40 209
Summa kontoförändring	1 425	298
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	-1 425	-298

Tabell 2.41 Resolutionsreservens konton i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor		
Typ av transaktion	Utfall 2023	Utfall 2022
<i>Ingående balans på kontot</i>	54 924	50 614
Resolutionsavgifter	4 060	3 891
Ränteinkomster (+) /ränteutgifter (-) m.m.	2 051	419
<i>Utgående balans på kontot</i>	61 035	54 924
Summa kontoförändring	6 111	4 310
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	-6 111	-4 310

Insättningsgarantifonden ökade sina placeringar på konto i Riksgäldskontoret

Insättningsgarantifondens placeringar på konto i Riksgäldskontoret ökade med 10 557 miljoner kronor 2023. År 2022 minskade i stället placeringarna med 1 749 miljoner kronor, en skillnad på 12 306 miljoner kronor mellan åren.

Statens engagemang i Saab-konkursen avslutades 2022

Riksgäldskontorets kredit- och garantireserv ökade totalt med 11 miljoner kronor 2023, vilket minskar nettoutlåningen. År 2022 minskade nettoutlåningen med 749 miljoner kronor, en skillnad på 738 miljoner kronor. Kredit- och garantireserven är särskilda räntebärande konton i Riksgäldskontoret dit avgifter betalas för att täcka förluster i kredit- och garantiverksamheten. År 2022 ökade garantireservens behållning med 686 miljoner kronor i och med att statens engagemang i Saab-konkursen avslutades. I samband med Saab Automobile AB:s konkurs 2011 övertog staten ägandet i Saab Automobile Parts AB, nuvarande Orio AB för att skydda värdet på

statens fordran. Orio AB såldes under 2022 och därmed tillföll 507 miljoner kronor Riksgäldskontorets garantireserv. Staten fick även en slututdelning från Saab-konkursen på 179 miljoner kronor, vilket också tillföll garantireserven.

Trafikverkets infrastrukturlån ökade mer än beräknat

Trafikverkets infrastrukturlån ökade med 6 096 miljoner kronor. Det innebär att nettoutlåningen ökade med 5 096 miljoner kronor mer än beräknat.

Lägre beredskapslager av covid-19-vaccin minskar nettoutlåningen

Under 2023 har Folkhälsomyndighetens lån i Riksgäldskontoret för beredskapslager och förskottsbetalningar minskat med 2 062 miljoner kronor. Det beror främst på att beredskapslaget för covid-19-vaccin minskade. År 2022 ökade i stället lånet med 1 544 miljoner kronor, en skillnad på 3 606 miljoner kronor.

Exportkreditnämnden ökade placeringarna i Riksgäldskontoret

Exportkreditnämndens (EKN) placeringar i Riksgäldskontoret ökade med 2 333 miljoner kronor 2023, vilket minskade nettoutlåningen. Posten saknades i statens budget.

Ökad behållning på Public service-kontot minskar nettoutlåningen

Public service-avgift tas ut via inkomstdeklarationen för alla över 18 år med beskattningsbar förvärvsinkomst. Avgiften ska finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst. De avgiftsmedel som Skatteverket får in förs över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot) som förvaltas av Kammarkollegiet. Public service-kontot ökade med 611 miljoner kronor, vilket minskar nettoutlåningen. Saldot på public service-kontot uppgår till 4 005 miljoner kronor vid slutet av 2023.

Ökad utlåning till Svedab ökade nettoutlåningen

Utlåningen till Svensk-Danska Broförbindelsen AB (Svedab) ökade med 200 miljoner kronor till 5 870 miljoner kronor.

AB Svensk Exportkredit återbetalade lånet i Riksgäldskontoret 2022

I mars 2020 lånade Riksgäldskontoret ut 10 000 miljoner kronor till det statligt helägda Aktiebolaget Svensk Exportkredit. Svensk Exportkredits uppdrag är att på kommersiella och hållbara grunder säkerställa tillgång till finansiella lösningar för svensk exportnäring. I uppdraget ingår även att administrera det statsstödda CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate).

CIRR innebär att ett exportföretags kunder kan erbjudas finansiering till fast ränta. Exportkrediter och CIRR lyder under en överenskommelse inom OECD (Consensus) som innebär gemensamma riktlinjer för statsstödda krediter så att enskilda länder inte ska kunna gynna sin exportindustri på ett otillbörligt sätt. För att säkerställa att Svensk Exportkredit alltid ska kunna utföra samhällsuppdraget med förvaltning av CIRR-systemet har bolaget en låneram i Riksgäldskontoret. Den utnyttjades för första och hittills enda gången i mars 2020. Tidigare har AB Svensk Exportkredit i stället lånat på marknaden, t.ex. i andra länders centralbanker för CIRR-systemets räkning. Detta var inte möjligt i mars 2020 eftersom det rådde en osäkerhet på marknaden med anledning av spridningen av covid-19. AB Svensk Exportkredit betalade tillbaka lånet i

Riksgäldskontoret i mars 2022, vilket minskade nettoutlåningen med 10 000 miljoner kronor och påverkar därmed jämförelsen mellan åren.

Utlåning till SAS

I februari 2022 lånade Riksgäldskontoret ut 1 500 miljoner kronor till Konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden (SAS). Det ökade nettoutlåningen. Riksdagen anvisade även anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda bolag* 1 500 miljoner kronor som skulle kunna finansiera att lånet skulle kunna konverteras till nya aktier i SAS. Det innebär att Riksgäldskontorets kreditreserv inte ska belastas med eventuell förlust kopplat till lånet. Lånet konverterades inte 2022 eller 2023.

Affärsverket svenska kraftnäts behållningar minskade pga. finansiering av elstöd

Affärsverket svenska kraftnäts verksamhet finansieras bl.a. med avgifter för att använda elnätet, men också med kapacitetsavgifter. Syftet med kapacitetsavgifterna är att skapa tydliga delmarknader på elmarknaden där utbud och efterfrågan ger signaler om var produktion respektive konsumtion av el bör placeras. Kapacitetsavgifter uppstår vid prisskillnader mellan angränsande elområden och prisskillnaderna mellan elområdena stiger då andelen förnybar energi, som är väderberoende, ökar. Kapacitetsavgifterna benämns även flaskhalsinkomster. Under många år har Affärsverket svenska kraftnät finansierat sina investeringar med lån i Riksgäldskontoret. Under 2020 ökade dock inbetalningarna från kapacitetsavgifter så kraftigt att affärsverket kunde amortera alla lån i Riksgäldskontoret. Under 2023 minskade affärsverkets behållningar i Riksgäldskontoret med 36 799 miljoner kronor. Att affärsverkets behållningar minskade beror på att affärsverket har överfört 20 000 miljoner kronor till Skatteverket för utbetalning till av elstöd till företag och 24 480 miljoner kronor till Försäkringskassan för utbetalning av elstöd till hushåll. Elstöden har finansierats med kapacitetsavgifter i enlighet med beslut av Energimarknadsinspektionen och förordningen (EU) 2022/1854 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. Under 2022 ökade affärsverkets behållningar i Riksgäldskontoret med 58 004 miljoner kronor och nettoutlåningen minskade med samma belopp. Att behållningarna ökade så mycket beror på att kapacitetsavgifterna ökade kraftigt 2022. Skillnaden mellan åren är därmed 94 803 miljoner kronor. Affärsverket svenska kraftnäts behållning i Riksgäldskontoret var 41 711 miljoner kronor vid utgången av 2023.

Riksbanken har återbetalat nästan 64 miljarder kronor 2023

Riksbanken har sedan 2009 lånat i Riksgäldskontoret för att förstärka valutareserven. Lånet till Riksbanken bestod egentligen av flera lån med olika löptid som har refinansierats löpande. Från och med februari 2021 har Riksbanken återbetalat lånen i Riksgäldskontoret i den takt de förfaller. I stället köper Riksbanken utländsk valuta på valutamarknaden så att valutareservens storlek inte förändras nämnvärt över tid. I april förföll det sista utestående lånet till Riksbanken, vilket minskade nettoutlåningen. Därmed har Riksbanken återbetalat samtliga lån i Riksgäldskontoret som är kopplade till valutareserven. Under 2023 återbetalades totalt 63 700 miljoner kronor. I statens budget beräknades lånen till Riksbanken minska med 64 000 miljoner kronor, en skillnad på 300 miljoner kronor. Riksbankens återbetalningar minskade nettoutlåningen med 2 223 miljoner kronor mer 2023 än 2022. När nettoutlåningen minskar påverkar det saldot i statens budget positivt.

IMF-lån till Riksbanken

Enligt 6 kap. 4§ riksbankslagen (2022:1568) ska Riksgäldskontoret ta upp lån (för statens räkning) för vidareutlåning till Riksbanken för finansiering av åtaganden gentemot Internationella valutafonden (IMF). Omfattningen på åtagandena uttrycks i så kallade särskilda dragningsrätter (SDR) och fastställs av regeringen eller riksdagen. Under 2023 har Riksgäldskontoret tagit upp lån för ca 192 miljoner SDR, vilket har ökat nettoutlåningen med 2 599 miljoner svenska kronor.

Europeiska kommissionens konto i Riksgäldskontoret flyttad till nettoutlåningen

Betalningen av Sveriges avgift till EU påverkar nettoutlåningen fr.o.m. 2023. Tidigare påverkade det den kassamässiga korrigeringsposten. Eftersom Sverige inte betalar avgiften direkt till EU överförs den till ett räntefritt konto i Riksgäldskontoret som disponeras av Europeiska kommissionen. Samtidigt sker redovisning mot anslaget för EU-avgiften. Kommissionen rekviderar sedan, via Riksbanken, medel från kontot. Eftersom tidpunkten för redovisningen mot anslag och rekvisitionen från EU skiljer sig åt, uppstår det skillnader vid såväl redovisningen mot anslag som vid rekvisitionen. Anslagsbelastningen och rekvisitionen kan också ske under olika budgetår.

Betalningen av Sveriges avgift till EU ökade nettoutlåningen med 629 miljoner kronor eftersom kommissionen under året rekviderade ett högre belopp än de avgifter som redovisades mot anslaget.

2.8 Kassamässig korrigerering

Posten Kassamässig korrigerering utgör skillnaden mellan nettot av vad som redovisats mot budgetens anslag och inkomstitlar och nettot av in- och utbetalningar över statens centralkonto i Riksbanken. Kassamässiga korrigereringar uppstår dels till följd av periodiseringsskillnader, dels till följd av att det förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och vice versa. Utfallet för den kassamässiga korrigereringen är en restpost, men den kan delvis specificeras.

Tabell 2.42 Kassamässig korrigerering

Miljoner kronor

	SB 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall- SB 2023
Trafikverkets räntekonto/anslag		-6 830	-100	-6 830
Försvarsmaktens räntekonto/anslag		1 500	-2 187	1 500
Räntor på statsskulden		145	-94	145
Elstöd till företag		-1 842		-1 842
Myndigheten för press, radio och tv: Lokalradioavgifter		163	163	163
PTS: Periodisering av avgifter för att använda radiosändare		-1 910	210	-1 910
EU-avgiftsbetalningar			-2 008	
Övrigt		-1 608	-516	-1 608
Summa	371	-10 383	-4 532	10 754

För 2023 blev utfallet för den kassamässiga korrigereringen -10 383 miljoner kronor. I statens budget beräknades den kassamässiga korrigereringen bli 371 miljoner kronor, vilket är en skillnad på 10 754 miljoner kronor.

Skillnader mellan anslagsavräkning och betalningar i räntebärande flöde

Trafikverket och Försvarsmakten disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. Myndigheterna har även en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag. En sådan avvikelse ger upphov till en kassamässig korrigeringspost. Trafikverkets räntebärande betalningsflöde medförde en negativ kassamässig korrigeringspost på 6 830 miljoner kronor 2023. Det betyder att Trafikverket redovisat ett högre belopp mot anslag än vad som tillförts i anslagsmedel till myndighetens räntekonto. År 2022 var i stället korrigeringsposten -100 miljoner kronor, vilket är en skillnad på 6 730 miljoner kronor.

Försvarsmakten har i stället redovisat ett lägre belopp mot anslag än vad som tillförts myndighetens räntekonto i form av anslagsmedel. Därför blev den kassamässiga korrigeringsposten för Försvarsmaktens räntebärande betalningsflöde positiv och uppgick till 1 500 miljoner kronor. År 2022 var i stället korrigeringsposten negativ och uppgick till 2 187 miljoner kronor. Skillnaden mellan åren är därmed 3 687 miljoner kronor.

Räntor på statsskulden medför en kassamässig korrigeringspost

En kassamässig korrigeringspost uppstår dels till följd av att inkomsträntor på studielån periodiseras till det kvartal de avser, dels till följd av att redovisningen baseras på affärsdag vilket skiljer sig något från likviddag. Den sammanlagda korrigeringsposten för statsskuldräntorna blev 145 miljoner kronor för 2023.

Elstöd till företag

I början av 2023 fick Skatteverket i uppdrag att hantera elstöd till företag för att mildra effekterna av höga elpriser. Företagen kunde ansöka om elstödet mellan den 30 maj och den 25 september 2023. Elstöden har finansierats med kapacitetsavgifter i enlighet med beslut av Energimarknadsinspektionen och förordningen (EU) 2022/1854 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. Affärsverket svenska kraftnät, som hanterar kapacitetsavgifterna, har därför fört över 20 000 miljoner kronor till Skatteverket. Skatteverket har sedan betalt 18 158 miljoner kronor i elstöd till företag. Skillnaden om 1 842 miljoner kronor blir en negativ korrigeringspost.

Lokalradioavgifter periodiseras på inkomsttitel

Lokalradioavgifter och avgifter för att använda radiosändare ger upphov till kassamässig korrigeringspost. I juli 2018 betalade kommersiella radiobolag 1 306 miljoner kronor i sändningsavgifter för perioden 1 augusti 2018–31 juli 2026. Myndigheten för press, radio och tv har periodiserat dessa på inkomsttitel så att de redovisas den period som lokalradioavgifterna avser.

Det innebär att den kassamässiga korrigeringsposten påverkades negativt med 1 238 miljoner kronor 2018. Åren efter det blev den kassamässiga korrigeringsposten för lokalradioavgifterna 163 miljoner kronor per år.

Frekvenstillstånd periodiseras på inkomsttitel

Frekvenstillstånd för att använda radiosändare för elektronisk kommunikation ger upphov till en kassamässig korrigeringspost eftersom betalning för tillstånden sker i förskott, medan redovisningen på inkomsttitel periodiseras. År 2023 gav detta upphov till en negativ kassamässig korrigeringspost på 1 910 miljoner kronor.

I september 2023 genomförde Post- och telestyrelsen (PTS) en auktion av frekvenstillstånd för att använda radiosändare för elektronisk kommunikation i 900 MHz-, 2,1 GHz och 2,6 GHz-banderna i Sverige. Tillstånden för 900 MHz-bandet gäller för perioden 1 januari 2026–31 december 2048. Tillstånden för 2,1 GHz- och 2,6 GHz-banderna gäller för perioden 1 januari–31 december 2040. Den totala auktionslikviden uppgick till 4 239 miljoner kronor och telekomföretagen betalade hälften, drygt 2 119 miljoner kronor under 2023. Resterande belopp ska betalas först då tillståndstiden startar 2026. Auktionen under 2023 ger upphov till negativ kassamässig korrigeringspost på 2 119 miljoner kronor. I motsatt riktning verkar periodiseringar av tidigare års betalningar av tillstånd eftersom PTS periodiserat dessa på inkomsttitel så att de redovisas den period som frekvenstillstånden avser.

Europeiska kommissionens konto i Riksgäldskontoret redovisas i nettoutlåningen fr.o.m. 2023

Från och med 2023 redovisas Europeiska kommissionens konto i Riksgäldskontoret i posten Riksgäldskontorets nettoutlåning. Tidigare ingick inte kommissionens konto i någon post i statens budget och därför uppstod en kassamässig korrigeringspost då Sverige inte betalar EU-avgiften direkt till EU. Betalningen av Sveriges avgift till EU medförde 2022 en negativ kassamässig korrigeringspost på 2 008 miljoner kronor eftersom kommissionen under året rekviderade ett lägre belopp än de avgifter som redovisades mot anslaget för EU-avgiften.

Övriga korrigeringsposter

Posten Övrigt, som uppgick till -1 608 miljoner kronor, är en restpost. Den innehåller bl.a. nettoskillnader mellan tidpunkten för redovisning mot anslag i förhållande till tidpunkten för tillförsel av anslagsmedel hos andra myndigheter med räntekonton än Trafikverket och Försvarsmakten. När det gäller icke-räntebärande flöden så uppstår den kassamässiga korrigeringsposten som skillnaden mellan redovisningen mot anslag eller inkomsttitlar och betalningen.

Jämförelse med föregående år

Den kassamässiga korrigeringsposten blev -10 383 miljoner kronor 2023, vilket kan jämföras med -4 532 miljoner kronor 2022. Det är en skillnad på 5 851 miljoner kronor.

2.9 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget består av premiepensionssystemet (premiepensionen) och fördelningssystemet (inkomstpensionen och tilläggspensionen). I den allmänna ålderspensionen ingår även garantipensionen för dem som saknar eller har låg inkomstgrundande pension. Utgifterna för garantipension belastar statens budget och redovisas inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.

Premiepensionssystemet ingår inte under utgiftstaket

Premiepensionssystemet är ett helt fonderat pensionssystem. Hela kapitalet i premiepensionssystemet avsätts för specifika individers kommande pensioner. EU:s statistikorgan Eurostat har beslutat att pensionssystem av denna typ inte får räknas till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. Det medför att utbetalningarna av premiepension inte ingår i utgifterna under utgiftstaket för staten.

Inkomst- och tilläggspension ingår under utgiftstaket, men inte i budgeten

Fördelningssystemet, som omfattar inkomstpensionen och tilläggspensionen, är ett autonomt system, vilket innebär att det ligger utanför statens budget. Utgifterna för inkomst- och tilläggspensionen omfattas dock av utgiftstaket för staten.

Pensionssystemets skulder och tillgångar balanseras per automatik

För att inkomstpensionssystemet ska vara finansiellt hållbart krävs att avgifterna som betalas in till systemet tillsammans med tillgångarna i den s.k. buffertfonden långsiktigt kan finansiera pensionsutbetalningarna så att inga varaktiga underskott uppstår. Balansen mellan tillgångar och skulder i systemet upprätthålls genom en automatisk balanseringsmekanism. Mekanismen aktiveras om tillgångarna i systemet är lägre än skulderna. År 2010 inleddes den första balanseringsperioden, som upphörde 2018.

Uppräkning av pensioner följer inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad

Omräkningen av pensioner följer förändringen av inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad. Inkomstindex ska mäta den genomsnittliga inkomstutvecklingen i Sverige.

När balanseringsmekanismen är aktiverad följer pensionerna förändringen av balansindex i stället för inkomstindex. Under en balanseringsperiod kommer balanseringsmekanismen först att sänka och därefter höja de årliga pensionsomräkningarna. När balansindex når inkomstindex upphör balanseringen. Det är regeringen som årligen fastställer balans- och inkomstindex enligt de regler som anges i socialförsäkringsbalken. Från och med 2017 tillämpas ett s.k. dämpat balanstal vid beräkningen av balansindex.

Det dämpade balanstalet innebär att en tredjedel av ett över- eller underskott påverkar indexeringen. Det har introducerats för att minska balanseringens påverkan på indexomräkningen enskilda år.

Uppräkning av pensioner följer balansindex när balanseringsmekanismen är aktiverad

När balanstalet är över 1 och systemet inte befinner sig i en balanseringsperiod påverkas inte indexeringen av balanstalets storlek. Det är när balanstalet faller under 1 för första gången som en balanseringsperiod inleds. Pensionerna räknas då om med balansindex så länge som balanseringsperioden pågår. Under balanseringsperioden kommer ett balanstal under 1 att bidra till lägre omräkningar medan ett balanstal över 1 bidrar till högre omräkningar än annars.

Balanseringsperioden som inleddes 2010 avslutades 2018

Den balanseringsperiod som inleddes 2010 avslutades 2018. Det innebär att inkomstpensionerna för 2018 förräntades med förändringen av genomsnittsinkomsten i Sverige, som mäts genom inkomstindex.

Den finansiella ställningen i pensionssystemet stärktes under balanseringsperioden genom att pensionerna sänktes vid tre tillfällen till följd av att balanstalet var under 1, samtidigt som inkomstökningarna var låga. Dessutom stärktes den finansiella ställningen bl.a. till följd av hög avkastning på AP-fonderna och ökad sysselsättning.

En balanseringsperiod avslutas när balansindex når samma nivå som inkomstindex. Då är pensionsnivåerna åter på samma nivå som om balanseringen inte hade skett.

De underskott som har uppstått har då hanterats genom att pensionerna har indexerats lägre än vad de hade gjort om balanseringen inte hade aktiverats, samtidigt som indexeringen under vissa år har varit högre för att successivt ta sig tillbaka till ursprungsnivån. Gapet mellan inkomst- och balansindex slöts 2018 och därmed upphörde balanseringsperioden. Det innebär att inkomstpensionerna indexeras med inkomstindex i stället för balansindex.

Inkomstindex för 2023 beräknades till 203,13. Det innebär en indexökning med 4,6 procent jämfört med 2022 års indextal 194,19. Beräkningen baseras på Konjunkturinstitutets prognos avseende inkomstutvecklingen för åren 2021 och 2022.

Den genomsnittliga inkomstutvecklingen mellan 2021 och 2022 beräknades till 4,6 procent. Därför räknas inkomstindex för 2023 upp med 4,6 procent jämfört med inkomstindex för 2022.

De utgående inkomst- och tilläggspensionerna räknas årligen om med förändringen i inkomstindex eller balansindex efter avdrag för förskottsrentan på 1,6 procent. Det betyder att dessa pensioner räknades upp med 3,0 procent 2023.

Utbetalning av inkomstpension och tilläggspension från AP-fonderna till pensionärerna

Den inkomstgrundade ålderspensionen (inkomstpensionen, tilläggspensionen och premiepensionen) finansieras genom en allmän pensionsavgift, en ålderspensionsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften, och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs i sin helhet till AP-fonderna. Ålderspensionsavgiften däremot fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statens budget. Pensionsmyndigheten fördelar de statliga ålderspensionsavgifterna mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. När inkomstpension och tilläggspension betalas ut till pensionärerna hämtas medlen från AP-fonderna.

Pensionsmyndigheten administrerar hela den allmänna pensionen

Inkomstpensionssystemet består av inkomstpension och tilläggspension. En ålderspensionär som är född 1937 eller tidigare får tilläggspension som bl.a. baseras på intjänade pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet. En ålderspensionär som är född under åren 1938–1953 får såväl inkomstpension som tilläggspension. De som är födda 1954 och senare får enbart inkomstpension. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad också inom premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten ansvarar för hela den allmänna ålderspensionen, vilket innebär att myndigheten även administrerar premiepensionssystemet.

AP-fondernas administration ingår i ålderspensionssystemets utgifter

AP-fondernas administrationskostnader ingår i utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De kan delas upp i tre typer av utgifter: rörelsens kostnader, provisionskostnader och prestationsbaserade avgifter. I rörelsens kostnader för Första–Fjärde AP-fonderna ingår samtliga förvaltningskostnader, exklusive courtage, arvoden till externa förvaltare och depåbanksarvoden. AP-fonderna redovisar provisionskostnader som en avdragspost under rörelsens intäkter. De prestationsbaserade avgifterna reducerar nettoresultatet för den tillgång som förvalts.

Förvaltararvoden ingår inte i administrationskostnaderna i tabell 2.43. Det beror på att förvaltararvodena blir en del av köpesumman när AP-fonderna köper onoterade aktier och andelar om det är sannolikt att man kan få tillbaka förvaltningsarvodena före vinstdelning. I övriga fall redovisas förvaltararvoden som provisionskostnader.

Sjätte AP-fondens gemensamma kostnader och förvaltningskostnader redovisas under posten Rörelsens kostnader.

Pensionsutbetalningarna blev högre än beräknat

Riksdagen beslutade i enlighet med beräkningen i budgetpropositionen för 2023 att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget skulle uppgå till 359 856 miljoner kronor.

Tabell 2.43 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Miljoner kronor

	Statens budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
AP-fonderna, pensionsutgifter	356 515	358 210	1 695	0,5	345 035
Administrationsutgifter	3 341	2 650	-691	-20,7	2 866
<i>Varav</i>					
<i>Pensionsmyndigheten m.fl. myndigheter</i>		1 077			1 007
<i>AP - fonderna, rörelsens kostnader</i>		1 195			1 115
<i>AP - fonderna, provisionskostnader</i>		312			487
<i>AP - fonderna, prestationsbaserade avgifter</i>		66			257
	359 856	360 860	1 004	0,3	347 902

Utfallet uppgick till 360 860 miljoner kronor och är därmed 1 004 miljoner kronor (0,3 procent) högre än beräknat.

Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna uppgick till 358 210 miljoner kronor, vilket är 1 695 miljoner kronor högre än beräknat. Pensionsutbetalningarna består av inkomstpension med 219 739 miljoner kronor och tilläggspension med 138 468 miljoner kronor. Utöver dessa betalningar överfördes 3 miljoner kronor från AP-fonderna till EU:s tjänstepensionssystem för de tjänstemän inom EU som har begärt det. Denna överföring ingår i pensionsutbetalningarna från AP-fonderna.

Administrationskostnaderna för inkomstpensionen blev 2 650 miljoner kronor, vilket är 691 miljoner kronor lägre än beräknat. Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Statens servicecenter fick tillsammans 1 077 miljoner kronor i ersättning för administration från AP-fonderna (enligt regeringsbeslut om ersättning från Första–Fjärde AP-fonderna och premiepensionssystemet för administrationen av inkomstgrundad ålderspension 2023 den 15 december 2022 [S2022/02341]).

Pensionerna räknades upp med 3,0 procent

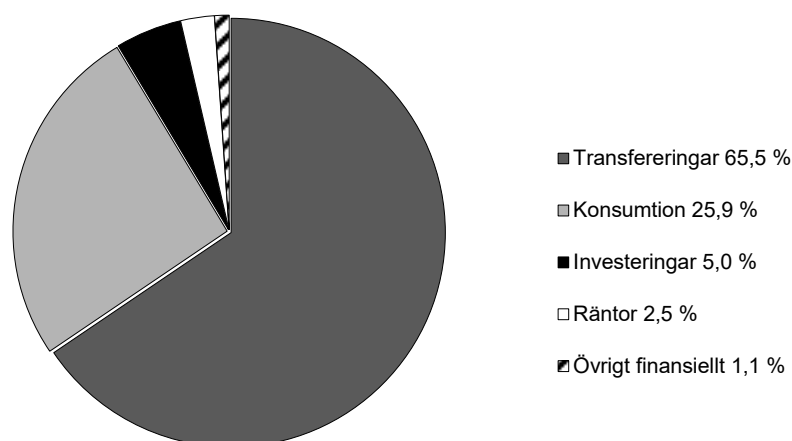
För 2023 har inkomst- och tilläggspensionen räknats upp med 3,0 procent. Jämfört med 2022 blev utfallet för Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten 12 958 miljoner kronor (3,7 procent) högre. Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna ökade med 13 174 miljoner kronor (3,8 procent).

I december 2023 hade 2 267 175 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket är en minskning med 10 774 personer jämfört med december 2022.

2.10 Realekonomisk fördelning av anslagen av statens budget

Vid analys av, och information om, statens budgets storlek och påverkan på samhällsekonomin fördelas utgifterna på ett annat sätt än efter utgiftsområden och anslag. En sådan fördelning är den realekonomiska fördelningen, som baseras på nationalräkenskapernas definitioner. För att skapa jämförbarhet med andra länder upprättas nationalräkenskaperna enligt internationella principer och riktlinjer, som bl.a. EU har utarbetat. Den realekonomiska fördelningen av utgifterna som redovisas här är transfereringar, konsumtion, investeringar, räntor och finansiella transaktioner, se fördelningen i diagram 2.1.

Diagram 2.1 Utgifterna i statens budget realekonomiskt fördelade

Tabell 2.44 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget 2022–2023

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2023	Utfall 2022	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
Transfereringar	816 387	838 547	-22 160	-2,6
<i>varav till</i>				
<i>Hushållssektorn</i>	365 902	358 768	7 134	2,0
<i>Kommunala sektorn</i>	265 846	281 416	-15 570	-5,5
<i>Företagssektorn</i>	64 273	73 996	-9 722	-13,1
<i>Ålderspensionssystemet</i>	26 064	25 681	384	1,5
<i>Statliga ideella organisationer</i>	7 644	7 295	349	4,8
<i>Internationell verksamhet</i>	86 658	91 392	-4 734	-5,2
<i>varav till EU-institutioner</i>	43 585	48 240	-4 654	-9,6
Konsumtionsutgifter	322 164	305 626	16 538	5,4
<i>varav</i>				
<i>Löner inklusive sociala avgifter</i>	184 609	173 980	10 629	6,1
<i>Omkostnader för konsumtion</i>	97 935	94 830	3 105	3,3
<i>Lokaler</i>	25 677	23 204	2 473	10,7
<i>Sociala naturaförmåner</i>	13 943	13 611	331	2,4
Investeringsverksamhet	61 955	51 630	10 325	20,0
Räntor	31 613	27 256	4 357	16,0
<i>varav</i>				
<i>Räntor på statsskulden</i>	31 567	27 088	4 479	16,5
Finansiella transaktioner	13 584	14 901	-1 317	-8,8

Realekonomisk art	Utfall 2023	Utfall 2022	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
Summa utgiftsområden	1 245 704	1 237 960	7 743	0,6

Den realekonomiska fördelningen av anslagsutfall baseras på myndigheternas redovisning, men måste på övergripande nivå kompletteras med förenklingar och schabloner. Detta innebär att den realekonomiska fördelningen av ett visst anslag inte är exakt. Den fördelning som redovisas här innehåller därför en viss osäkerhet. Den realekonomiska fördelningen ger en kompletterande bild av hur anslagen i statens budget använts.

Transfereringar

Transfereringar är inkomstöverföringar, dvs. till stor del utbetalningar av bidrag från staten till t.ex. hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation. Som transfereringar räknas t.ex. sjukpenning och barnbidrag men även internationellt bistånd och Sveriges avgift till EU. Syftet med transfereringar är att omfördela inkomster mellan olika grupper i samhället, mellan olika regioner i landet eller till internationell verksamhet.

Transfereringarna uppgick till 816 387 miljoner kronor, vilket motsvarar 65,5 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2023.

Hushållssektorn fick 44,8 procent av de totala transfereringarna. Transfereringarna till hushållssektorn uppgick till 365 902 miljoner kronor, vilket är en ökning med 7 134 miljoner kronor (2,0 procent) jämfört med 2022. Det beror bl.a. på att utgifterna för garantipension ökade med 8 763 miljoner kronor.

Transfereringarna till kommunsektorn uppgick till 265 846 miljoner kronor, vilket är en minskning med 15 570 miljoner kronor (5,5 procent) jämfört med 2022. Det beror främst på minskade bidrag till kommuner och regioner för hantering av konsekvenserna av covid-19 samt minskad ersättning för höga sjuklönekostnader.

Företagssektorn fick 7,9 procent av de totala transfereringarna 2023. Transfereringarna till företagssektorn blev 64 273 miljoner kronor, vilket är 9 722 miljoner kronor (13,1 procent) lägre jämfört med 2022. Det beror bl.a. på minskad ersättning för höga sjuklönekostnader samt lägre utgifter gällande åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.

Av de totala transfereringarna 2023 gick 86 658 miljoner kronor (10,6 procent) till internationell verksamhet. Transfereringarna till internationell verksamhet minskade med 4 734 miljoner kronor (5,2 procent) jämfört med 2022. Det beror främst på lägre EU-avgift.

Konsumtion

Statlig konsumtion är förbrukning av resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror, inköp av varor och tjänster, underhåll och reparationer. I begreppet konsumtion ingår även myndigheternas köp av varor och tjänster som produceras utanför staten och som levereras direkt till hushållen (sociala naturaförmåner). Det gäller t.ex. statens utgifter för köp av arbetsmarknadsutbildning och privat tandläkarvård. Utgifterna för konsumtion uppgick 2023 till 322 164 miljoner kronor, vilket motsvarar 25,9 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden.

Av de totala utgifterna för konsumtion utgjorde löner inklusive sociala avgifter 57,3 procent. Löner inklusive sociala avgifter ökade med 10 629 miljoner kronor

(6,1 procent) jämfört med 2022. Det beror bl.a. på ett ökat antal anställda vid Polismyndigheten, Försvarsmakten och Kriminalvården.

Den näst största posten för konsumtion är omkostnader för konsumtion. Till dessa räknas myndigheternas köp av varor och tjänster. Omkostnaderna för konsumtion uppgick till 97 935 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3 105 miljoner kronor (3,3 procent) jämfört med 2022. De ökade utgifterna avser främst anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Investeringar

Investeringar är utgifter för att anskaffa infrastruktur, varaktiga materiella tillgångar såsom byggnader och maskiner, immateriella tillgångar som programvara, värdeföremål, finansiella tillgångar och lagerinvesteringar som ska användas i produktion. Utgifterna för investeringsverksamhet uppgick till 61 955 miljoner kronor vilket är en ökning med 10 325 miljoner kronor (20,0 procent) jämfört med 2022. Ökningen avser främst anslagen 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Räntor och finansiella transaktioner

I den realekonomiska gruppen räntor ingår räntor på statsskulden och övriga räntor, t.ex. statens utgifter för studiemedelsräntor. Utfallet blev 31 613 miljoner kronor vilket är 4 357 miljoner kronor (16,0 procent) högre jämfört med 2022. Det beror framför allt på högre utfall för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. till följd av det högre ränteläget under 2023. Utgifterna för finansiella transaktioner uppgick till 13 584 miljoner kronor vilket är en minskning med 1 317 miljoner kronor (8,8 procent) jämfört med 2022. Det förklaras bl.a. av högre reavinster från försäljning av anläggningstillgångar.

3 Utfall per utgiftsområde

I detta avsnitt presenteras utfallet per utgiftsområde. Här ges en samlad bild över hur regeringen har utnyttjat anslagen och övriga finansiella befogenheter som regeringen har inom respektive utgiftsområde.

Anslagen redovisas i tabeller som i första hand visar utfallet för de största anslagen inom respektive utgiftsområde. Tabellerna visar även anslag där utfallet avviker från statens ursprungliga budget med mer än 10 procent. Anslag som anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas dock bara om utfallet avviker mer än 50 procent. Tabellerna visar också anslag där utfallet avviker från de totalt anvisade medlen, statens budget (SB) och ändringar i budgeten (ÄB), med mer än 10 procent. Anslag som totalt anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas endast då utfallet avviker mer än 50 procent.

För varje utgiftsområde kommenteras först skillnader mellan den ursprungligen beslutade budgeten och utfallet. Därefter jämförs även utfallet för 2023 med utfallet 2022. I de fall förklaringarna sammanfaller görs analysen samlad, under respektive utgiftsområde. En redovisning av samtliga anslag finns i bilaga 2 och en redovisning av samtliga ändringsbudgetar per anslag finns i bilaga 3.

Förutom anslagsutfallen redovisas, per utgiftsområde, hur regeringen har utnyttjat beställningsbemyndiganden samt bemyndiganden för statlig utlåning, garantier, inomstatliga lån och övriga kontokrediter. Av redovisningen framgår även hur bemyndiganden att lämna kapitaltillskott till bolag eller utvecklingsbanker har utnyttjats. Flertalet av bemyndigandena utgörs av årliga bemyndiganden som riksdagen lämnar i samband med besluten om statens budget och om ändringar i denna. I redovisningen hänvisas inte till riksdagsbeslutet i de fall ett bemyndigande har lämnats i samband med besluten om statens budget för 2023 eller i beslut om ändring i budgeten för detta år. Om däremot ett bemyndigande har lämnats före 2023 görs en hänvisning till aktuellt riksdagsbeslut. En redovisning av samtliga beställningsbemyndiganden finns i bilaga 4.

3.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utgiftsområdet omfattar Statschefen, Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Sametinget och samepolitiken, Regeringskansliet m.m., länsstyrelserna, demokratipolitik och mänskliga rättigheter, nationella minoriteter, medier och Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.

Anslag

Tabell 3.1 UO 1 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022	
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	168		176	9	5,1	187
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 004		1 058	54	5,3	994
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	996		979	-18	-1,8	938

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	210	40	235	25	11,9	251
2:5	Riksrevisionen	359		375	15	4,3	352
4:1	Regeringskansliet m.m.	9 584		9 630	45	0,5	8 551
5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 760	-62	3 718	-42	-1,1	3 647
6:1	Allmänna val och demokrati	150	3	154	4	3,0	691
6:2	Justitiekanslern	81		86	5	6,3	67
6:3	Integritetsskyddsmyndigheten	173		161	-12	-7,1	134
6:4	Valmyndigheten	60		57	-3	-4,6	37
6:6	Institutet för mänskliga rättigheter	51		40	-10	-20,1	27
8:1	Mediestöd	1 011		999	-12	-1,2	1 081
	Övriga anslag	663		636	-27	-4,1	619
	Summa	18 270	-19	18 304	34	0,2	17 575

Utfallet uppgick till 18 304 miljoner kronor och blev därmed 34 miljoner kronor (0,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 728 miljoner kronor (4,1 procent) högre.

Högre utgifter för Riksdagen efter riksdagsvalet 2022

Utfallet för anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* uppgick till 1 058 miljoner kronor. Det är 54 miljoner kronor (5,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget, vilket innebär att anslagssparandet har minskat från 94 till 40 miljoner kronor. Utgifterna för Riksdagen brukar normalt öka under och efter ett valår.

Högre räntekostnader ledde till högre utgifter än anvisat

Utfallet för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* uppgick till 235 miljoner kronor. Det är 25 miljoner kronor (11,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I höständringsbudgeten anvisades anslaget ytterligare 40 miljoner kronor för att täcka ökade räntekostnader på lån.

Högre utgifter för Regeringskansliet

Utfallet för anslaget 4:1 *Regeringskansliet* blev 9 630 miljoner kronor, vilket är 1 079 miljoner kronor (12,6 procent) högre än föregående år. Ökningen beror framför allt på att Sverige var ordförandeland i EU under första halvåret 2023, vilket innebär högre utgifter för löner, hyror och köp av tjänster. Dessutom beror ökningen till viss del på ökat antal resor och representation efter en återgång till normal verksamhet efter pandemin. Antalet årsarbetskrafter uppgår till 4 829, en ökning med 155 årsarbetskrafter (3,3 procent) jämfört med 2022.

Lägre utgifter 2023 än under valåret 2022

Utfallet för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* blev 154 miljoner kronor, vilket är 536 miljoner kronor (77,7 procent) lägre än föregående år. Det beror på att det var allmänna val 2022. Därför var utgifterna högre för statsbidrag till kommuner för medverkan vid 2022 års allmänna val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige. Anslaget anvisades ytterligare 3 miljoner kronor i ändringsbudget för förberedelser inför Europaparlamentsvalet 2024.

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* har flera anslagsposter. Utfallet för anslagsposten 18 *Säkerhetshöjande åtgärder* uppgick till 54 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor högre än tilldelade medel för anslagsposten. Den 23 oktober 2023 medgav regeringen att anslagsposten fick överskridas med 10 miljoner kronor för att betala ut 10 miljoner kronor till Judiska Centralrådet för deras säkerhetsarbete (Ku2023/01095).

Högre utgifter för Justitiekanslern

Utfallet för anslaget 6:2 *Justitiekanslern* uppgick till 86 miljoner kronor. Det är 19 miljoner kronor (28,8 procent) högre än föregående år. Det beror till stor del på att 25 miljoner kronor har använts till att bevaka statens rätt med anledning av en tvist i enlighet med Sveriges bilaterala investeringsavtal med Kina.

Integritetsskyddsmyndighetens utfall blev högre jämfört med 2022

Utfallet för anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* uppgick till 161 miljoner kronor. Det är 26 miljoner kronor (19,4 procent) högre än föregående år. Det är framför allt utgifterna för hanteringen av tillstånd kring kamerabevakning som har ökat.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.2 UO 1 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
6:5	Stöd till politiska partier	169	126
8:1	Mediestöd	150	9
Summa		319	135

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 319 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 135 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandet och de utestående åtagandena uppgick till 184 miljoner kronor. Den stora avvikelsen för utestående åtaganden för anslaget 8:1 *Mediestöd* beror på att lägre belopp än beräknat har beslutats för fleråriga lokala stöd och för innovations- och utvecklingsstöd.

Låneramar

Tabell 3.3 UO 1 Låneramar

Miljoner kronor

Låneramar	Låneram	Lån 2023-12-31
Riksdagsförvaltningen, lån för investeringar som används i verksamheten	140	116
Riksdagsförvaltningen, lån för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	2 200	1 738
Riksrevisionens anläggningstillgångar som används i verksamheten	25	20
Summa	2 365	1 874

Riksdagen har beslutat om låneramar på 2 340 miljoner kronor för Riksdagsförvaltningen och 25 miljoner kronor för Riksrevisionen. Utestående lån vid utgången av 2023 var 1 874 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Skåne län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Länsstyrelsen i Skåne län har redovisat balansposterna upplupna bidragsintäkter och oförbrukade bidrag med ett för högt belopp om cirka 53 000 tusen kronor för vardera post. Detta är inte förenligt med 4 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Det innebär också att redovisningen inte ger en rättvisande bild, vilket inte är förenligt med 2 kap. 6 § samma förordning.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har medvetet felaktigt belastat anslag utgiftsområde 1 anslag 5:1, anslagspost 17 Gävleborgs län med en utgift om 1 200 tusen kronor. Det är inte förenligt med 10 § anslagsförordningen (2011:233). Den felaktiga anslagsbelastningen har gjorts i syfte att undvika indragning av anslagssparande i enlighet med 7 § anslagsförordningen.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län redovisar felaktiga uppgifter i sammanställningen över väsentliga uppgifter. Felen avser samtliga uppgifter förutom utnyttjad låneram i Riksgälden samt beviljad räntekontokredit i Riksgälden. Sammanställningen saknar även uppgift om anslagssparande för de anslag som länsstyrelsen disponerar. Detta är inte förenligt med 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Norrbottens län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har medvetet felaktigt belastat anslag under utgiftsområde 1 anslag 5:1, anslagspost 21 Norrbottens län med en utgift om 1 200 tusen kronor. Det är inte förenligt med 10 § anslagsförordningen (2011:233). Den felaktiga anslagsbelastningen har gjorts i syfte att undvika indragning av anslagssparande i enlighet med 7 § anslagsförordningen.

3.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Utgiftsområdet omfattar utgifter för allmän offentlig förvaltning, inklusive finansförvaltning och finansiell tillsyn m.m., utgifter för de statliga tjänstepensionerna, statistik och fastighetsförvaltning.

Anslag

Tabell 3.4 UO 2 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:2	Kammarkollegiet	118	22	128	10	8,4	113
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	15 207		15 134	-73	-0,5	13 819
1:8	Ekonomistyrningsverket	211		207	-4	-2,1	201
1:9	Statistiska centralbyrån	609		608	0	-0,1	582
1:10	Bidragfastigheter	290		290	0	0,0	330
1:11	Finansinspektionen	788		805	17	2,1	688
1:12	Riksgäldskontoret	364		356	-8	-2,2	345
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	110		73	-37	-33,5	5
1:15	Statens servicecenter	915		915	0	0,0	882
	Övriga anslag	409	1	402	-7	-1,7	375
	Summa	19 021	22	18 919	-103	-0,5	17 340

Utfallet uppgick till 18 919 miljoner kronor, vilket är 103 miljoner kronor (0,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 1 578 miljoner kronor (9,1 procent) högre.

Statliga tjänstepensioner högre än föregående år

Utfallet för anslaget 1:5 *Statliga tjänstepensioner m.m.* blev 15 134 miljoner kronor, vilket är 1 315 miljoner kronor (9,5 procent) högre än utfallet för 2022. Ökningen av utbetalda statliga tjänstepensioner kan till stor del förklaras av en höjning av prisbasbeloppet som är en viktig komponent i beräkningen av statliga tjänstepensioner.

Ytterligare uppgifter ökar Finansinspektionens utgifter

Utfallet för anslaget 1:11 *Finansinspektionen* blev 805 miljoner kronor, vilket är 116 miljoner kronor (16,9 procent) högre än föregående år. Det är framför allt kostnaderna för tillsyn och regelgivning som ökade. Kostnaderna för Finansinspektionens arbete med beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar uppgick till 19 miljoner kronor, vilket är en ökning med 12 miljoner kronor (174 procent).

Högre infrianden av garantier jämfört med föregående år

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:14 *Vissa garanti- och medlemsavgifter* 68 miljoner kronor högre. Anslaget finansierar i första hand Europeiska investeringsbankens administrativa avgifter och infrianden av garantier till följd av spridningen av covid-19. Utfallet för infrianden av garantier har varit högre än tidigare år.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.5 UO 2 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:10	Bidragfastigheter	100	52
	Summa	100	52

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:16 (2022)	Finansmarknadsforskning		86
Totalt			138

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 100 miljoner kronor. Totalt har 52 miljoner kronor utnyttjats 2023.

Inom utgiftsområdet finns också ett äldre beställningsbemyndigande under anslaget 1:16 *Finansmarknadsforskning*. De utestående åtaganden uppgår till 86 miljoner kronor. Ett äldre beställningsbemyndigande är ett bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden.

Utlåning

Tabell 3.6 UO 2 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2023-12-31
Riksbanken ¹		2 599
Summa		2 599

¹ Lån till Riksbanken ges med stöd av 6 kap. 4 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

I Riksgäldskontorets nettoutlåning redovisas lånen till Riksbanken kassamässigt, och uppgår till 2 599 miljoner kronor. I ovanstående tabell redovisas lånen valutaomvärderade till bokslutskurs. Lånen används för att finansiera Sveriges åtaganden gentemot Internationella Valutafonden (IMF).

Garantier

Tabell 3.7 UO 2 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	2 293 848		2 293 848
Garanti till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad			
Investerarskyddet ³	Obegränsad			
Garantikapital i Europeiska investeringsbanken (EIB) ⁴	EUR 7 825	86 831	EUR 7 825	86 831
Garantikapital i Nordiska investeringsbanken (NIB) ⁵	EUR 2 600	28 853	EUR 2 600	28 853
Garantikapital i Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) ⁶	EUR 542	6 009	EUR 542	6 009
Garantikapital i Europarådets utvecklingsbank (CEB) ⁷	EUR 124	1 373	EUR 124	1 373
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Akademiska Hus ⁸	Obegränsad	45		45
Stabilitetsfonden garantiram	750 000			
Resolutionsreserven garantiram	200 000			
Garantikapital Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) ⁹	USD 504	5 061	USD 504	5 061
Garanti till Europeiska unionen för SURE ¹⁰	EUR 849	9 261	EUR 835	9 261

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Garanti till EIB:s garantifond för stöd till i första hand företag i ekonomiska svårigheter orsakade av utbrottet av covid-19 ¹¹	EUR 863	4 811	EUR 434	4 811
Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ¹²	EUR 45	496	EUR 45	496
Garanti till Europeiska unionen för makrofinansiering till Ukraina ¹³	EUR 137	1 515	EUR 137	1 515
Kreditgarantier för lån till elproducenter ¹⁴	250 000	0		0
Summa		2 438 104		2 438 104

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (15 §). Åtagandet för insättningsgarantin avser 31 december 2023.

² Lag (2008:812) om statliga garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige.

³ Lagen (1999:158) om investerarskydd (31 §).

⁴ prop. 2018/19:46, bet. 2018/19:FiU33, rskr. 2018/19:148.

⁵ prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU2, rskr. 2019/20:129–130.

⁶ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139.

⁷ prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU2, rskr. 2011/12:104.

⁸ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2014.

⁹ prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:FiU21, rskr. 2015/16:311.

¹⁰ prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351–353.

¹¹ prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351–353.

¹² prop. 2021/22:152, bet. 2021/22:FiU45, rskr. 2021/22:190.

¹³ prop. 2022/23:2, bet. 2022/23:FiU11, rskr. 2022/23:52-59.

¹⁴ bet. 2021/22:FiU51, rskr. 2021/22:472.

Källa: Valutakurser från Riksbanken per 29 december 2023 USD = 10,0416 EUR = 11,096 CHF = 11,9827.

Låneramar för samhällsinvesteringar

Tabell 3.8 UO 2 Låneramar för samhällsinvesteringar

Miljoner kronor

Låneram för samhällsinvesteringar	Låneram	Lån 2023-12-31
Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	15 200	12 339
Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	30 000	24 610
Summa	45 200	36 949

Riksdagen har beslutat om låneramar på 45 200 miljoner kronor inom utgiftsområdet. Utestående lån vid utgången av 2023 var 36 949 miljoner kronor.

Övriga kontokrediter

Tabell 3.9 UO 2 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	250	31
Statens tjänstepensionsverk behov av likviditet i pensionshanteringen	100	39
Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet	100	0
Resolutionsreserven	100 000	0
Stabilitetsfonden	50 000	0
Summa	150 450	70

Riksdagen har beviljat krediter inom utgiftsområdet, bl.a. för insättningsgarantin och investerarskyddet.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:1 Etablering av myndigheter utanför Stockholm – små regionala bidrag utan äventyrad effektivitet på lång sikt

Riksrevisionen har granskat om regeringens lokalisering av myndigheter på orter utanför Stockholm har levt upp till riksdagens avsikter.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om etablering av myndigheter utanför Stockholm (skr. 2022/23:125) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:NU6, rskr. 2023/24:129).

RiR 2023:3 Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2022

Riksrevisionen har granskat regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket under 2022 och rapporten innehåller rekommendationer till regeringen om hur myndigheten bedömer att tillämpningen kan bli mer tydlig och transparent.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket 2022 (skr. 2022/23:128) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2023:24 Regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2023

Riksrevisionen har granskat regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket under 2023 och rapporten innehåller rekommendationer till regeringen om hur myndigheten bedömer att tillämpningen kan bli mer tydlig och transparent.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket 2023 (skr. 2023/24:96) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Statskontoret

Statskontoret har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Statskontorets lån i Riksgäldskontoret avviker väsentligt från anläggningstillgångarnas bokförda värde. Det bokförda värdet på anläggningstillgångarna uppgår till 2 099 tusen kronor medan lån i Riksgäldskontoret uppgår till 1 185 tusen kronor. Avvikelsen är inte förenlig med 2 kap. 2 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210).

Statistiska centralbyrån

Statistiska centralbyrån har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Statistiska centralbyrån har under flera års tid byggt upp ett överskott om 38 931 tusen kronor i avgiftsområdet Övriga uppdragsgivare. Det ackumulerade överskottet i avgiftsområdet avviker från det ekonomiska målet enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) och Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till bestämmelsen. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt.

3.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet omfattar huvuduppgifterna att besluta om och ta in skatter, tullar och avgifter samt verkställighet av betalningsanspråk. Förutom dessa verksamheter ingår även bl.a. folkbokföring och att förebygga och motverka brott. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter för respektive område.

Anslag

Tabell 3.10 UO 3 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Skatteverket	8 199	-25	8 597	397	4,8	8 249
1:2	Tullverket	2 589		2 640	51	2,0	2 469
1:3	Kronofogdemyndigheten	2 135		2 202	67	3,1	2 123
	Summa	12 923	-25	13 438	515	4,0	12 841

Utfallet uppgick till 13 438 miljoner kronor, vilket är 515 miljoner kronor (4,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med utfallet för 2022 blev utgifterna 598 miljoner kronor (4,7 procent) högre.

Skatteverkets utgifter blev högre än anvisat och föregående år

Utfallet för anslaget 1:1 *Skatteverket* blev 8 597 miljoner kronor, vilket är 397 miljoner kronor (4,8 procent) högre än vad som anvisades i budgeten och 348 miljoner kronor (4,7 procent) högre än 2022.

Antalet årsarbetskrafter ökade vid Skatteverket med 126 årsarbetskrafter (1,4 procent) jämfört med föregående år. Vid slutet av 2023 uppgick antalet årsarbetskrafter till 9 396.

Tullverkets utgifter blev högre

Utfallet för anslaget 1:2 *Tullverket* uppgick till 2 640 miljoner kronor, vilket är 170 miljoner kronor (6,9 procent) högre än 2022. Det beror framför allt på att Tullverket anställt fler personer bl.a. för arbetet med att säkerställa kontroll och motverka brott.

Antalet årsarbetskrafter ökade vid Tullverket med 138 årsarbetskrafter (6,4 procent) jämfört med föregående år. Vid slutet av 2023 uppgick antalet årsarbetskrafter till 2 284.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:10 Förändrade inkomstskatteregler 2011–2023 – bristfällig redovisning till riksdagen

Riksrevisionen har granskat om regeringen har gett en bra bild av hur föreslagna ändringar av jobbskatteavdraget och närliggande skatteregler skapar förutsättningar för en hög sysselsättning, fler arbetade timmar och ett rättvist fördelat välbefinnande.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om förändrade inkomstskatteregler 2011–2023 (skr. 2023/24:42) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2023:26 Svart på vitt – rotavdragets kostnader och effekter

Riksrevisionen har granskat om regeringen har utformat rotavdraget så att det på ett varaktigt och effektivt sätt ökar arbetsutbudet och minskar svartarbetet. I rapporten rekommenderar Riksrevisionen regeringen att minska rotavdraget genom att utforma det så att dess kostnadseffektivitet ökar i förhållande till de effekter som uppnås mot svartarbete, t.ex. genom en sänkning av taket i rotavdraget.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport Svart på vitt – rotavdragets kostnader och effekter (skr. 2023/24:125) delvis en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar därför inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak utgifter för kriminalpolitiskt inriktad verksamhet och rättsväsendet i övrigt. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polisen och åklagarväsendet, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår bl.a. Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten.

Anslag

Tabell 3.11 UO 4 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Polismyndigheten	37 043		37 427	383	1,0	33 313
1:2	Säkerhetspolisen	2 061	50	2 113	53	2,5	1 939
1:3	Åklagarmyndigheten	2 303		2 263	-40	-1,7	2 007
1:4	Ekobrottsmyndigheten	953		942	-11	-1,1	831
1:5	Sveriges Domstolar	7 051		7 364	313	4,4	6 769
1:6	Kriminalvården	13 383	750	14 550	1 166	8,7	11 940
1:8	Rättsmedicinalverket	587		589	2	0,3	551
1:9	Brottsoffermyndigheten	53		55	2	3,8	44
1:10	Ersättning för skador på grund av brott	222		151	-71	-31,8	118
1:11	Rättsliga biträden m.m.	3 961	-50	3 765	-197	-5,0	3 526
1:14	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	100		93	-7	-6,8	69

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:17	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	202		90	-112	-55,5	79
	Övriga anslag	385		371	-15	-3,8	312
	Summa	68 306	750	69 772	1 467	2,1	61 496

Utfallet uppgick till 69 772 miljoner kronor och blev därmed 1 467 miljoner kronor (2,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 8 276 miljoner kronor (13,5 procent) högre.

Utgifterna för Sveriges Domstolar ökade

Utfallet för anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* blev 7 364 miljoner kronor, vilket är 313 miljoner kronor (4,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget och 595 miljoner kronor (8,8 procent) högre än föregående års utfall. Det beror framför allt på högre kostnader för personal, vilket förklaras av löneökningar samt ökning med ca 183 årsarbetskrafter. Dessutom ökade hyreskostnaderna för domstolarnas lokaler.

Högre utgifter för Kriminalvården än anvisat och föregående år

Utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* blev 14 550 miljoner kronor, vilket är 1 166 miljoner kronor (8,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 750 miljoner kronor för att täcka de ökade kostnaderna för ett alltmer kritiskt beläggningsläge och ökade behov av rekrytering.

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* 2 610 miljoner kronor (21,9 procent) högre. Det finns flera orsaker till de högre utgifterna, framför allt ökade hyreskostnader och kostnader för personal på grund av en omfattande rekrytering.

Kriminalvården utökade platskapaciteten både i häkten och på anstalter. Beläggningen uppgick till 99 procent i häkten, vilket är 3 procentenheter högre än 2022. Under 2023 fanns i genomsnitt 2 876 häktesplatser, vilket är en ökning med 254 platser. Motsvarande siffror på landets anstalter var 98 procent beläggning, vilket är 2 procentenheter högre än 2022. Under 2023 fanns i genomsnitt 5 782 anstaltsplatser, vilket är 440 platser fler än föregående år.

Under 2023 har antalet årsarbetskrafter vid Kriminalvården ökat med 1 822 personer (14,9 procent) jämfört med föregående år. Vid slutet av 2023 uppgick antalet årsarbetskrafter till 14 087.

Lägre utgifter för EU-finansierade insatser

Utfallet för anslaget 1:17 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering* blev 90 miljoner kronor, vilket är 112 miljoner kronor (55,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att flera stora projekt, efter EU kommissionens förlängning av programperiod 2014–2020 med ett år, beviljats förlängning och inte förbrukat medel i den takt som ursprungligen planerats.

Utgifterna för Polismyndigheten blev högre än 2022

Utfallet för anslaget 1:1 *Polismyndigheten* blev 37 427 miljoner kronor, vilket är 4 113 miljoner kronor (12,3 procent) högre än föregående år. Det är framför allt personalkostnaderna som ökade. En särskild satsning för att höja polislönerna för att stärka polisyrkets attraktivitet uppgick till 400 miljoner kronor. I huvudsak har medlen utbetalats löpande under året men medel har också reserverats för att regleras under 2024.

Antalet årsarbetskrafter vid Polismyndigheten ökade med 2 058 (6,3 procent) jämfört med föregående år. Antalet poliser ökade med 1 023 (4,9 procent) och civilanställda ökade med 1 035 (8,8 procent). Vid slutet av 2023 uppgick antalet årsarbetskrafter till 34 604.

Totalt påbörjade 1 577 personer grundutbildningen till polisman, vilket är en ökning med 171 personer (12,2 procent) jämfört med 2022. Vidare finns en funktionsinriktad polisutbildning som är komplement till den ordinarie grundutbildningen och riktar sig till personer som redan har en högskoleexamen. Utbildningen riktar sig till funktioner där det finns ett verksamhetsmässigt behov av att komplettera specialistkompetens med polisiär kompetens. Totalt påbörjade 262 personer funktionsinriktad polisutbildning, vilket är en ökning med 47 personer (21,9 procent) jämfört med 2022.

Åklagarmyndighetens utgifter blev närmare 13 procent högre än föregående år

Utfallet för anslaget 1:3 *Åklagarmyndigheten* blev 2 263 miljoner kronor, vilket är 256 miljoner kronor (12,7 procent) högre än föregående år. Det beror framför allt på högre personalkostnader. Det genomsnittliga antalet årsarbetskrafter vid Åklagarmyndigheten var 1 676, vilket är en ökning med 130 (8,4 procent) jämfört med föregående år.

Utgifterna för Kriminalvården blev högre än föregående år

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* 2 610 miljoner kronor (21,9 procent) högre. Det finns flera orsaker till de högre utgifterna, framför allt ökade hyreskostnader och kostnader för personal på grund av en omfattande rekrytering.

Kriminalvården utökade platskapaciteten både i häkten och på anstalter. Beläggningen uppgick till 99 procent i häkten, vilket är 3 procentenheter högre än 2022. Under 2023 fanns i genomsnitt 2 876 häktesplatser, vilket är en ökning med 254 platser. Motsvarande siffror på landets anstalter var 98 procents beläggning, vilket är 2 procentenheter högre än 2022. Under 2023 fanns i genomsnitt 5 782 anstaltsplatser, vilket är 440 platser fler än föregående år.

Under 2023 har antalet årsarbetskrafter vid Kriminalvården ökat med 1 822 personer (14,9 procent) jämfört med föregående år. Vid slutet av 2023 uppgick antalet årsarbetskrafter till 14 087.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.12 UO 4 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:17	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	476	431
Summa		476	431

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 476 miljoner kronor. Polismyndigheten utsågs 2015 till nationellt ansvarig för EU:s fond för inre säkerhet. Gjorda åtaganden medför framtida utgifter för 431 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:2 Polisens hantering av mängdbrott – en verksamhet vars förmåga behöver förstärkas

Riksrevisionen har granskat Polismyndighetens hantering av mängdbrott.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens hantering av mängdbrott (skr. 2022/23:129) redovisat sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:JuU7, rskr. 2023/24:42).

RiR 2023:5 Att släcka bränder – Polismyndighetens arbete med särskilda händelser riktade mot grov brottslighet

Riksrevisionen har granskat om Polismyndighetens särskilda händelser är en effektiv ledningsform för att bekämpa grov brottslighet.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens arbete med särskilda händelser riktade mot organiserad brottslighet (skr. 2022/23:127) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:JuU6, rskr. 2023/24:41).

3.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer.

Anslag

Tabell 3.13 UO 5 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 334	291	1 472	139	10,4	1 630
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	183	-5	149	-34	-18,5	1 242
1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	5	3	24	19	402,0	-6
1:5	Inspektionen för strategiska produkter	114		87	-27	-23,9	55
	Övriga anslag	459		446	-13	-2,8	460
	Summa	2 095	289	2 179	84	4,0	3 381

Utfallet uppgick till 2 179 miljoner kronor, vilket är 84 miljoner kronor (4,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 1 202 miljoner kronor (35,6 procent) lägre.

Avgifterna till internationella organisationer ökade mer än beräknat

Anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* får användas för avgifter avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst FN, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, Nordiska ministerrådet och OECD. Skillnader i utfall på anslaget jämfört med anvisade medel beror främst på valutakursförändringar, eftersom bl.a. FN:s budget sätts i amerikanska dollar (USD). Därutöver påverkas avgifterna för FN:s fredsbevarande operationer av situationen i omvärlden, som kan innebära nya eller utvidgade respektive neddragna fredsbevarande insatser. Skillnader mellan åren för dessa avgifter beror dels på valutakursfluktuationer, dels på att budgeten för FN:s fredsbevarande operationer är konstruerad som en treårig skalcykel, där medlemsländerna betalar relativt sett mest år ett, mindre år två och minst år tre.

Utfallet för anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* uppgick till 1 472 miljoner kronor, vilket är 139 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Det beror på att avgifter i organisationerna höjdes mer än beräknat. Av detta skäl ökade riksdagen i ändringsbudget anslaget med 250 miljoner kronor. Anslaget ökades även i ändringsbudget med 41 miljoner kronor för det fall att Sverige skulle ha blivit medlem i Nato under 2023. Eftersom medlemskapet godkändes först under 2024 betalades ingen avgift under 2023.

Utfallet för anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* uppgick till 149 miljoner kronor, vilket är 34 miljoner kronor lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Jämfört med 2022 så har utgifterna minskat med 1 092 miljoner kronor. Skillnaden mellan åren beror på att det under 2022 betalades ut tillfälligt stöd från anslaget till Ukraina motsvarande 1 078 miljoner kronor.

Regeringen medgav överskridande med anledning av situationen i Gaza

Utfallet för anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* blev 24 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Utfallet blev högre till följd av situationen i Gaza, därför medgav regeringen den 8 februari 2024 att Regeringskansliet fick överskrida anslagsposten 1 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet*, med 30 miljoner kronor (UD2024/01803). Hela anslagskrediten på 0,1 miljoner kronor utnyttjades och därutöver utnyttjades det medgivna överskridandet med 16 miljoner kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.14 UO 5 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50	0
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	181	117
Summa		231	117

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om två beställningsbemyndiganden på 231 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick den sista december till 117 miljoner kronor.

Beställningsbemyndigandet för anslaget 1:2 *Freds-och säkerhetsfrämjande verksamhet* är fördelat till Folke Bernadotteakademin och Kammarkollegiet för särskilda insatser. Kammarkollegiet redovisar ekonomiska åtaganden efter beslut av regeringen eller Regeringskansliet (Utrikesdepartementet). Under 2023 har Regeringskansliet inte beslutat om några nya fleråriga insatser. Vad gäller den del av bemyndigandet som avser Folke Bernadotteakademin har regeringen den 21 december 2023 beslutat att myndighetens beslut om statligt stöd till svenska civilsamhällesorganisationer ska upphöra. Som följd av detta har myndigheten inte beslutat några nya stöd och avslutat de ekonomiska åtaganden som tidigare beslutats.

3.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Utgiftsområdet omfattar utgifter för försvar, samhällets krisberedskap, strålsäkerhet och elsäkerhet.

Anslag

Tabell 3.15 UO 6 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	51 453	303	51 238	-215	-0,4	46 522
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 502	257	1 434	-67	-4,5	1 323
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	27 949	3 077	30 298	2 349	8,4	24 345
1:8	Försvarets radioanstalt	1 927		1 891	-36	-1,8	1 592
1:11	Försvarets materielverk	3 205		3 072	-132	-4,1	2 160
2:1	Kustbevakningen	1 489		1 514	25	1,7	1 432
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	507	-25	482	-25	-4,9	236
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	28	10	37	9	34,4	33
2:4	Krisberedskap	1 381		1 448	67	4,9	1 554
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	427	38	464	38	8,8	427
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 480		1 517	37	2,5	1 594
2:7	Statens haverikommission	50	25	77	28	55,8	62
2:8	Myndigheten för psykologiskt försvar	124		123	-1	-0,6	111
	Övriga anslag	2 433		2 391	-42	-1,7	2 150
	Summa	93 953	3 684	95 987	2 034	2,2	83 541

Utfallet uppgick till 95 987 miljoner kronor och blev därmed 2 034 miljoner kronor (2,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 3 684 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 12 446 miljoner kronor (14,9 procent) högre.

Hög aktivitet inom det svenska försvaret och fortsatt stöd till Ukraina

Utfallet för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick till 51 238 miljoner kronor, vilket är 215 miljoner kronor (0,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 303 miljoner kronor för stöd till Ukraina. Aktiviteten och beredskapen inom det svenska försvaret har varit fortsatt hög under året. De svenska stödpaketet till Ukraina har också fortsatt genom donation av mängdmateriel som ammunition och pansarvärnsvapen samt tyngre materielsystem i form av stridsfordon, artilleripjäser och luftvärnssystem. Dessutom har svenska instruktörer fortsatt genomföra militär grundutbildning av ukrainska medborgare.

Utfallet för anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* uppgick till 1 434 miljoner kronor, vilket är 67 miljoner kronor (4,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 257 miljoner kronor för avgifter till Natos militära verksamhet i det fall Sverige skulle bli fullvärdig medlem under 2023. Sverige blev medlem i Nato den 7 mars 2024.

Förstärkt produktionskapacitet av artilleriammunition

Utfallet för anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* uppgick till 30 298 miljoner kronor, vilket är 2 349 miljoner kronor (8,4 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 3 077 miljoner kronor för stöd till Ukraina och fortsatt uppbyggnad av den svenska försvarsförmågan. Försvarets materielverk (FMV) har fortsatt att tidigarelägga arbete inom befintliga uppdrag för att kunna leverera materiel i den takt som krävs för att snabbare stärka den svenska försvarsförmågan. Utgifterna för anskaffning av materiel och anläggningar är 5 953 miljoner kronor högre än 2022. Under 2023 har bl.a. övergripande avtal slutits inom produktionskapaciteten av artilleriammunition genom det europeiska samarbetet Act in Support of Ammunition Production (ASAP). Dessutom har annan ammunition av olika kalibrar anskaffats och flera lätta fordon för persontransport har levererats till Försvarsmakten.

Utfallet för anslag 1:11 *Försvarets materielverk* uppgick till 3 072 miljoner kronor, vilket är 132 miljoner kronor (4,1 procent) lägre än anvisat. Det beror främst på lägre personalkostnader till följd av att rekryteringen av personal inom vissa områden har senarelagts.

Civilt försvar och krisberedskap 2023

Utfallet för anslag 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* uppgick till 37 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (34,4 procent) högre än beräknat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 10 miljoner kronor på grund av högre ersättningar bl.a. på grund av skogsbränder under försommaren 2023.

Utfallet för anslaget 2:4 *Krisberedskap* uppgick till 1 448 miljoner kronor, vilket är 67 miljoner kronor (4,9 procent) högre än anvisat i statens budget. Det högre anslagsutfallet beror dels på en stor efterfrågan på finansiering från anslaget för åtgärder för att stärka krisberedskapen och det civila försvaret. Dels har flera projekt som inte kunde genomföras på grund av covid-19 slutförts under 2023, vilket bidrog till högre utgifter.

Utfallet för anslag 2:5 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB* uppgick till 464 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor (8,8 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 38 miljoner kronor eftersom arbetet med att rekrytera och utbilda nya larmoperatörer i syfte att sänka svarstiderna för 112-samtal, krävde mer resurser än väntat.

Anslaget 2:7 *Statens haverikommission* uppgick till 77 miljoner kronor, vilket är 28 miljoner kronor (55,8 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget 25 miljoner kronor på grund av ytterligare behov av undersökningsåtgärder med anledning av uppgifter om hål i M/S Estonias skrov.

Högre personalkostnader inom försvarsområdet

Utfallet för anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick till 51 238 miljoner kronor, vilket är 4 715 miljoner kronor (10,1 procent) högre än 2022 och beror på en utökad verksamhet. Bland annat blev personalkostnaderna högre genom höjda ersättningar och fler anställda. Dessutom blev kostnaderna för lokalhyror, drivmedel och resor högre än 2022.

Utfallet för anslag 1:11 *Försvarets materielverk* uppgick till 3 072 miljoner kronor, vilket är 912 miljoner kronor (42,2 procent) högre än 2022. Det beror bl.a. på att FMV har genomfört 533 nyanställningar under året. Antalet avgångar under 2023 uppgick till 221.

Försvarets nya modell för redovisning mot anslag vid köp av försvarsmateriel påverkar analysen under en övergångsperiod

Modellen för anslagsredovisning som tillämpas av Försvarsmakten och Försvarets materielverk innebär att anslaget belastas när utgiften inträffar för staten. Modellen i sig påverkar redovisningen genom att redovisning mot anslag sker vid den ekonomiska händelsen. Implementering av denna modell sker successivt. Övergångslösningen innebär att för materielobjekt där staten ingått avtal med externa leverantörer före den 1 januari 2019 sker redovisning mot anslag utifrån överenskomna milstolpar mellan FMV och Försvarsmakten, dvs. redovisning enligt äldre modell. Den nya modellen tillämpades i begränsad omfattning 2022. Från och med 2028 ska redovisningen ske helt enligt den nya modellen.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.16 UO 6 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	29 842	23 396
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	172 689	110 655
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	540	529
2:4	Krisberedskap	3 350	815
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	150	123
Summa		206 571	135 518

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 206 571 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 135 518 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 71 053 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*.

För anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 6 446 miljoner kronor. Försvarsmakten har under 2023 inte haft möjlighet att omsätta planerade investeringar till beställningar gentemot leverantörer i tillräckligt stor omfattning.

För anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* är skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden 62 034 miljoner kronor. Försvarets materielverk har bemyndigande för huvuddelen av anslaget och underskridandet av ramen beror bl.a. på att beställningar inte gjorts i den omfattning som tidigare beräknats utan i stället skjutits på framtiden.

För anslaget 2:4 *Krisberedskap* uppgick skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 2 535 miljoner kronor. Skillnaden beror främst på att treåriga överenskommelser avseende bidrag till kommuner och regioner som planerats till 2023 i stället har ingåtts i början av 2024.

Låneramar för samhällsinvesteringar

Tabell 3.17 UO 6 Låneramar för samhällsinvesteringar

Miljoner kronor

Låneram för samhällsinvesteringar	Låneram	Lån 2023-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet	1 300	1 195
Summa	1 300	1 195

Riksdagen har beslutat om låneramar på 1 300 miljoner kronor för lån för samhällsinvesteringar. Det fanns utestående lån om 1 195 miljoner kronor vid utgången av 2023.

Övriga kontokrediter

Tabell 3.18 UO 6 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	50 500	13 817
Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0
Summa	90 500	13 817

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga kontokrediter på 90 500 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2023 uppgick till 13 817 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:22 Nödnumret 112 – statens och SOS Alarms hantering av larm

Riksrevisionen har granskat om staten och SOS Alarm ser till att nödnumret 112 hanteras effektivt.

Regeringen har i skrivelsen Nödnumret 112 – statens och SOS Alarms hantering av larm (skr. 2023/24:123) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgiftsområdet omfattar internationellt utvecklingssamarbete.

Anslag

Tabell 3.19 UO 7 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings-budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Biståndsverksamhet	45 298	-11	44 559	-739	-1,6	44 231
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 612		1 659	46	2,9	1 657
	Övriga anslag	296		293	-3	-0,9	308
	Summa	47 206	-11	46 511	-695	-1,5	46 196

Utfallet blev 46 511 miljoner kronor, vilket är 695 miljoner kronor (1,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 315 miljoner kronor (0,7 procent) högre.

Ny strategi för Ukraina 2023

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgick till 44 559 miljoner kronor, vilket är 739 miljoner kronor (1,6 procent) lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Det är främst utgifterna för strategiskt inriktade bidrag som blivit lägre. Under året har dock regeringen omfördelat medel inom anslaget, från strategiskt inriktade bidrag till reformsamarbete med Östeuropa, västra Balkan och Turkiet i enlighet med nya strategin för Sveriges uppbyggnads- och reformsamarbete med Ukraina. Av detta skäl blev utfallet för denna anslagspost 1 119 miljoner kronor högre jämfört med den ursprungliga tilldelningen, men 800 miljoner kronor lägre inklusive omfördelade medel från strategiskt inriktade bidrag. Orsaken till det lägre utfallet beror på att omfördelningar i slutet av 2023 avseende strategin för Ukraina inte hann utnyttjas.

Jämfört med 2022 blev utfallet för anslaget för biståndsverksamhet 328 miljoner kronor (0,7 procent) högre och det beror på att disponibla medel (årets budget inklusive anslagssparande från 2022) för anslaget blev drygt 1 miljard kronor högre 2023.

Biståndsbudgeten och rapportering av bistånd till OECD-DAC

Biståndsbudgetens (tidigare biståndsramen) storlek, har fram t.o.m. 2022 bestämts utifrån den procentsats som riksdagen beslutat om för varje enskilt år, en procent av bruttonationalinkomsten (BNI). För 2023–2026 har riksdagen frångått den modellen och fastställt biståndsbudgeten till högst 56 miljarder kronor per år. I beloppet ingår utgifter som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén (DAC) vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Utöver utgifter inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ingår även utgifter inom andra utgiftsområden till den del de klassificeras som bistånd, främst inom utgiftsområde 8 Migration samt den del av Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s budget (utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen).

Det slutliga biståndsutfallet för 2022 som rapporterades till OECD-DAC, i enlighet med dess redovisningsprinciper, blev 55 168 miljoner kronor, vilket motsvarade 0,89 procent av beräknad BNI vid rapporteringstillfället. Utfallet för biståndsbudgeten

2023 blev preliminärt 59 442 miljoner kronor i rapportering till OECD-DAC. Slutligt utfall för 2023 redovisas av regeringen i Årsredovisning för staten 2024.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.20 UO 7 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:1	Biståndsverksamhet	115 000	81 841
Summa		115 000	81 841

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 115 000 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 81 841 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 33 159 miljoner kronor.

De största beloppsmässiga skillnaderna är relaterade till områdena multilaterala och internationella organisationer och fonder, multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar. Det beror på att ekonomiska åtaganden har ingåtts i mindre omfattning än beräknat. Skillnaden beror också på att Sida fick ett nytt finansiellt villkor från regeringen om att nya avtal eller förlängningar av avtal under sista året av en strategiperiod ska ske med återhållsamhet, villkoret innebar även att avtal som sträcker sig längre än till 2025 ska undvikas.

Regeringen har ingått avtal med den Internationella utvecklingsfonden i Världsbanken (IDA) och Afrikanska utvecklingsfonden (ADF) om deltagande i det multilaterala skuldavskrivningsinitiativet (MDRI). Avtalet är utformat med en bindande (Unqualified instrument of Commitment) och en icke bindande del (Qualified Instrument of Commitment). Den bindande delen av avtalet redovisas som ekonomiska åtaganden mot bemyndigandet. Den icke bindande delen av avtalet som inte redovisas mot bemyndigandet och som kräver ett godkännande av riksdagen beräknas uppgå till 2,8 miljarder kronor. Av detta avser 1,0 miljarder kronor IDA (från 2034 till 2044) och 1,8 miljarder kronor AfDF (från 2030 till 2054).

Garantier

Tabell 3.21 UO 7 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ¹	USD 3891	27 128	USD 2702	27 128
Garantikapital i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) ²	UA 2913	34 597	UA 2570	34 597
Garantikapital i Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB) ³	USD 538	5 406	USD 538	5 406
Garantikapital i Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) ⁴	SDR 343	4 619	SDR 343	4 619
Garantier inom biståndsverksamheten	20 000	8 863		11 369
EIB-lån inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ⁵	EUR 152	921	EUR 83	921

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Garantikapital Multilaterala investeringsorganet MIGA ⁶	USD 16	163	USD 16	163
Summa		81 697		84 203

¹ prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435.

² prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:UU2, rskr. 2019/20:104–105.

³ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98.

⁴ prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UU2, rskr. 2009/10:88.

⁵ prop. 2013/14:2, bet. 2013/14:FiU11, rskr. 2013/14:41.

⁶ prop. 1987/88:9, bet. 1987/88:UU9. Den svenska andelen av MIGA:s kapital är 1,049 procent eller 10,49 miljoner SDR. SEK-kursen för SDR var 13,4605 den 22/12 2023.

Källa: Valutakurser från Riksbanken per 29 december 2023 (för SDR 22 december 2023) USD = 10,0416 EUR = 11,096 CHF = 11,9827 SDR = 13,4605.

Redovisning görs inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning för Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken med garantiåtagande om högst 45 miljoner euro samt garantiåtagande till Europeiska unionen för makrofinansiering till Ukraina om högst 137 miljoner euro. Infrianden av garantierna belastar anslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Under 2023 har inga infrianden skett.

Tabell 3.22 UO 7 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	obegränsad	0
Summa	0	0

¹ Årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Sida redovisar felaktiga belopp i garantiinstrumentets användning i utvecklingssamarbetet på sidorna 131–132 i årsredovisningen. Felen avser:

- mobiliserat kapital Etiopien är för högt redovisat med 42 345 tusen kronor,
- garantivolym Kenya är för högt redovisat med 188 640 tusen kronor,
- garantivolym Regionalt Asien och Oceanien är för lågt redovisat med 188 640 tusen kronor.

Detta är inte förenligt med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

3.8 Utgiftsområde 8 Migration

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör utlänningars rätt att resa in i och vistas i Sverige samt frågor som rör mottagandet av asylsökande och återvändandet av personer som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd.

Anslag

Tabell 3.23 UO 8 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Migrationsverket	4 719		4 707	-11	-0,2	4 438
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	9 060		5 294	-3 766	-41,6	5 066
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	780		816	37	4,7	697
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	201		118	-82	-41,0	113
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	291		260	-32	-10,9	198
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	326		237	-89	-27,4	190
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	500		430	-70	-14,0	407
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner med (2022) anledning av kriget i Ukraina				0		500
	Övriga anslag	143		136	-7	-4,9	121
	Summa	16 020		11 999	-4 021	-25,1	11 730

Utfallet uppgick till 11 999 miljoner kronor och är därmed 4 021 miljoner kronor (25,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 269 miljoner kronor (2,3 procent) högre.

Mottagandet av flyktingar från Ukraina lägre än väntat

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev 5 294 miljoner kronor. Det är 3 766 miljoner kronor (41,6 procent) lägre än i statens budget. Det beror främst beror på att Sveriges mottagande av personer med tillfälligt skydd från Ukraina i enlighet med EU:s massflyktsdirektiv blev lägre än beräknat, vilket innebar lägre kostnader för dagarsättning och för statliga ersättningar till kommuner och regioner. Det genomsnittliga antalet personer som var inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem blev drygt 16 000 (22 procent) färre än beräknat.

Antalet utlänningsmål ökade 2023

Utfallet för anslaget 1:4 *Domstolsprövning i utlänningsmål* blev 37 miljoner kronor (4,7 procent) högre än anvisat i statens budget. Orsaken är att personalkostnaderna ökade bl.a. till följd av minskad personalomsättning och bättre förutsättningar för rekrytering. Jämfört med 2022 så ökade utgifterna med 119 miljoner kronor, vilket bl.a. hänger samman med att antalet inkomna migrationsmål ökade med 7 850 (17,1 procent).

Utgifterna för anslagen 1:5 *Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål* och 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* blev 82 miljoner kronor (41,0 procent) respektive 32 miljoner kronor (10,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken till det lägre utfallet är att antalet mål och ärenden som kräver rättsligt och offentligt biträde blev lägre än vad som antogs i beräkningarna till statens budget.

Utgifterna för anslaget 1:7 *Utresor för avvisade och utvisade* blev 89 miljoner kronor (27,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att antalet övervakade avvísningar blev lägre än beräknat. Jämfört med 2022 ökade dock utgifterna med 47 miljoner kronor. Att utgifterna ökade beror på att antalet resor med medföljande personal ökade och att fler resor genomfördes med inhyrda plan i stället för reguljärflyg. Dock minskade antalet transporterade klienter något.

Utbetalda ersättningar till asylsökande ökade 2023

Jämfört med 2022 ökade utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* med 228 miljoner kronor (4,5 procent), vilket beror på att det genomsnittliga antalet inskrivna personer i mottagningssystemet ökade med totalt 6 500 mellan 2022 och 2023. Utgifterna för utbetalade ersättningar till kommuner och regioner för personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet ökade med 421 miljoner kronor (43 procent). Utgifterna för Migrationsverkets boenden minskade däremot med 585 miljoner kronor. Det beror främst på att Migrationsverket upphandlade tillfälliga boenden för personer med tillfälligt skydd under 2022, vilket bidrog till högre utgifter det året.

Migrationsverket förvaltningsutgifter ökade med 6 procent 2023

Utgifterna för anslaget 1:1 *Migrationsverket* blev 11 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget men 269 miljoner kronor (6,1 procent) högre än 2022. Det beror på att myndigheten tilldelades mer medel bl.a. i syfte att hantera en hög belastning inom verksamheterna för prövning och mottagande till följd av kriget i Ukraina.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.24 UO 8 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	840	813
Summa		840	813

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om ett beställningsbemyndigande på 840 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 813 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:19 Systemet för återkallelser av uppehållstillstånd

Riksrevisionen har granskat systemet för återkallelser av uppehållstillstånd.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om systemet för återkallelser av uppehållstillstånd (skr. 2023/24:121) redovisat vilka åtgärder som har vidtagits och avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgiftsområdet omfattar Hälso- och sjukvårdspolitik, Folkhälsopolitik, Funktionshinderspolitik, Politik för sociala tjänster, Barnrättspolitik samt verksamhet inom utbildning och universitetsforskning.

Anslag

Tabell 3.25 UO 9 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Socialstyrelsen	815		835	20	2,5	754
1:4	Tandvårdsförmåner	7 367	180	7 298	-69	-0,9	6 872
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	34 355		34 295	-60	-0,2	32 887
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	18 128	196	18 385	256	1,4	32 000
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	511	177	660	148	29,0	515
2:1	Folkhälsomyndigheten	551		564	13	2,3	591
2:2	Insatser för vaccinerberedskap	121		94	-27	-22,2	91
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	779		743	-36	-4,6	700
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	264		145	-120	-45,3	147
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	24 591		24 554	-37	-0,1	24 099
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	11 520		10 115	-1 406	-12,2	9 432
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	1 257	50	981	-276	-22,0	524
	Övriga anslag	10 169		10 165	-4	0,0	9 553
	Summa	110 430	603	108 833	-1 597	-1,4	118 165

Utfallet uppgick till 108 833 miljoner kronor och blev därmed 1 597 miljoner kronor (1,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 603 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 9 331 miljoner kronor (7,9 procent) lägre.

Fler besök inom tandvården än 2022, men färre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:4 *Tandvårdsförmåner* uppgick till 7 298 miljoner kronor, vilket är 69 miljoner kronor (0,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. Under 2023 uppgick antalet beslut om statligt tandvårdsstöd till 9 044 435, en ökning med 207 371 beslut (2,3 procent) jämfört med året innan. Under 2019, innan pandemin, uppgick antalet beslut om tandvårdsstöd till 9 532 643. I enlighet med ändringsbudget anvisades anslaget 180 miljoner kronor på grund av fler besök, högre priser inom tandvården och att fler patienter uppnår nivån för ekonomiskt skydd.

Covid-19-pandemin medförde behov av inköp av läkemedel och skyddsutrustning

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* uppgick till 18 385 miljoner kronor, vilket är 256 miljoner kronor (1,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 196 miljoner kronor, varav 176 miljoner kronor anvisades för av- och nedskrivningar av inköp gjorda med anledning av spridningen av covid-19, som exempelvis läkemedel och skyddsutrustning.

Ökade kostnader för sjukvård i internationella förhållanden

Utgifterna för anslaget 1:7 *Sjukvård i internationella förhållanden* uppgick till 660 miljoner kronor, vilket är 148 miljoner kronor (29,0 procent) högre än beräknat i statens budget. I enlighet med ändringsbudget anvisades anslaget 177 miljoner kronor på grund av ett ökat resande efter att spridningen av covid-19 minskat samt på grund av den svaga kronkursen eftersom betalningar till utlandet görs i respektive lands valuta. Även den under 2023 höga inflationen har fått genomslag för utgifterna avseende sjukvård i internationella förhållanden.

Bilstöd till personer med funktionsnedsättning lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 4:3 *Bilstöd till personer med funktionsnedsättning* blev 145 miljoner kronor, vilket är 120 miljoner kronor (45,3 procent) lägre än anvisat i statens budget och 2 miljoner lägre än föregående år. År 2020 genomfördes en regelförändring inom bilstödet, bl.a. höjdes tilläggsbidragen, som medförde att utgifterna för anslaget beräknades öka. Den ökningen har dock uteblivit.

Återbetalning av tidigare års bidrag

Utfallet för anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* blev 10 115 miljoner kronor, vilket är 1 406 miljoner kronor (12,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att utfallet inkluderar återbetalningar avseende tidigare års bidrag.

Utfallet för anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* blev 981 miljoner kronor, vilket är 276 miljoner kronor (22,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på grund av förseningar inom olika projekt, dessutom inkluderar utfallet återbetalningar avseende tidigare års bidrag. I enlighet med ändringsbudget anvisades anslaget 50 miljoner kronor för att öka antalet platser i familjehem, jourhem eller behandlingsfamiljer som anslaget används till genom statsbidrag till kommunerna.

Högre utgifter för läkemedel

Utfallet för anslaget 1:5 *Bidrag till läkemedelsförmånerna* uppgick till 34 295 miljoner kronor, vilket är 1 409 miljoner kronor (4,3 procent) högre än föregående år. I januari 2023 undertecknade staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en överenskommelse om statens bidrag för kostnader för läkemedelsförmånerna m.m. för 2023. Det är bl.a. användandet av läkemedel vid sällsynta sjukdomar som ökade, exempelvis för cystisk fibros där nya behandlingar kom in i förmånerna i december 2022. En ökad användning av läkemedel vid inflammatoriska sjukdomar och läkemedel vid diabetes (icke-insuliner) är också en förklaring till att kostnaderna ökat. Ett annat område är blodförtunnande läkemedel. Användningen ökar bl.a. för att minska risken för stroke vid förmaksflimmer.

Avslutade åtgärder med anledning av covid-19 gav lägre utgifter jämfört med föregående år

I tabell 3.26 specificeras åtgärderna med de största skillnaderna jämfört med 2022.

Tabell 3.26 Bidrag för folkhälsa och sjukvård

Miljoner kronor

	Utfall 2023	Utfall 2022
Beredskapsläkemedel – del till Folkhälsomyndigheten	3 183	3 931
Smittbärappenning	2	411
Testning för covid-19	316	6 370
Utökad vårdkapacitet	1 993	475

	Utfall 2023	Utfall 2022
Vaccinationer covid-19	1 134	2 496
Smittspårning och utbrotts hantering	0	600
Uppskjuten vård och covid-19-relaterad vård	0	6 000
Övrigt	11 758	11 717
Summa anslag Bidrag till folkhälsa och sjukvård	18 385	32 000

Utfallet för anslaget blev 18 385 miljoner kronor, vilket är 13 616 miljoner kronor (42,5 procent) lägre än 2022. Detta beror främst på att utgifterna för testning för covid-19 blev 6 054 miljoner kronor lägre samt att utgifterna för uppskjuten vård och covid-19-relaterad vård blev 6 000 miljoner kronor lägre.

Utgifter för assistansersättning högre än 2022

Utfallet för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 24 554 miljoner kronor. Det är 455 miljoner kronor (1,9 procent) högre jämfört med föregående år. För 2023 var schablonbeloppet 324,50 kronor per timme, vilket är en ökning med 1,5 procent jämfört med året innan. Sedan 2015 har beloppet räknats upp med 1,5 procent med undantag för 2021 då beloppet räknades upp med 3,5 procent. Under 2023 hade 7 717 män och 6 267 kvinnor assistansersättning, totalt 13 984 personer. Det är en minskning med 0,6 procent jämfört med föregående år.

Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet och bidrag till utveckling av socialt arbete högre än 2022

Utfallet för anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* blev 10 115 miljoner kronor, vilket är 683 miljoner kronor (7,2 procent) högre än föregående år. Utfallet för anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* blev 981 miljoner kronor, vilket är 457 miljoner kronor (87,3 procent) högre än 2022. Det beror främst på högre utfall för statsbidrag för stärkt föräldraskapsstöd.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.27 UO 9 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	114	3
2:2	Insatser för vaccinberedskap	589	156
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	4 203	956
6:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	2 200	1 542
Summa		7 106	2 658

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om beställningsbemyndiganden på 7 106 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 658 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 4 448 miljoner kronor.

Huvuddelen av skillnaden avser anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet*. Det beror på att Socialstyrelsen inte nyttjade tilldelat bemyndigande. Bidrag utlystes under 2023 men beslut om bidrag fastställs först efter att redovisade prestationer inkommer 2024. Inkomna och godkända ansökningar kommer i stället att betalas ut under 2024.

Regeringen bemyndigades under 2023 för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* att ingå ekonomiska åtaganden bl.a. för att höja driftssäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter. Skillnaden mellan bemyndigandet och utestående åtaganden beror i huvudsak på att investeringsprogrammet är i ett inledande skede där regionerna jobbar med att ta fram analyser som ska visa vilka driftsäkerhetshöjande åtgärder som behövs. Analyserna är en förutsättning för de kommande investeringarna.

Regeringen bemyndigades att under 2023 för anslaget 2:2 *Insatser för vaccinberedskap* ingå avtal om pandemivaccin som medför behov av framtida anslag på högst 589 000 000 kronor 2024–2028. Folkhälsomyndigheten gjorde dock bedömningen att det var mer lämpligt att förlänga befintligt avtal med två år. Därmed utnyttjades inte hela bemyndigandet.

Låneramar för samhällsinvesteringar

Tabell 3.28 UO 9 Låneramar för samhällsinvesteringar

Miljoner kronor

Låneram för samhällsinvesteringar	Låneram	Lån 2023-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	1 600	363
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	10 000	429
Summa	11 600	792

Riksdagen har beslutat om låneramar på 11 600 miljoner kronor för utgiftsområdet. Det fanns utestående lån om 792 miljoner kronor vid utgången av 2023.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:4 Lex Maria och lex Sarah – statens arbete mot vårdskador och missförhållanden inom vård och omsorg av äldre

Riksrevisionen har granskat om statens insatser inom ramen för lex Maria och lex Sarah är så effektiva att vårdskador och missförhållanden förhindras och om vård- och omsorgsverksamheter uppfyller sitt ansvar mot enskilda i vården och omsorgen om äldre.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport om lex Maria och lex Sarah (skr. 2022/23:141) en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar därför inga åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:SoU5, rskr. 2023/24:63).

RiR 2023:9 Det nationella smittskyddet – inte anpassat för en storskalig smittspridning

Riksrevisionen har granskat om statens styrning av smittskyddet har varit effektiv för att uppnå det övergripande målet för smittskyddet, vilket är att tillgodose befolkningens behov av skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om det nationella smittskyddet (skr. 2023/24:39) redovisat vidtagna och planerade åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR2023:12 I väntan på vård – ineffektiv statlig styrning för kortare köer

Riksrevisionen har granskat statens styrning genom vårdgarantin, kömiljarden och standardiserade vårdförlopp (SVF).

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statens arbete med väntetider i vården (skr. 2023/24:48) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2023:23 Läkemedelsförskrivningen – statens styrning och tillsyn

Riksrevisionen har granskat om statens styrning och tillsyn över läkemedelsförskrivningen är effektiv.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om läkemedelsförskrivningen – statens styrning och tillsyn (skr. 2023/24:122) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Utgiftsområdet omfattar ersättningar vid sjukdom och funktionsnedsättning, bl.a. sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, handikappersättning och bidrag för sjukskrivningsprocessen. Området omfattar även myndigheterna Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen.

Anslag

Tabell 3.29 UO 10 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	45 645		47 475	1 830	4,0	46 175
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	45 422	350	46 605	1 183	2,6	42 032
1:3	Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 357		1 350	-7	-0,5	1 305
1:4	Arbetsskadeersättningar m.m.	2 316		2 326	10	0,4	2 209
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	36		36	0	0,3	34
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 492		1 396	-96	-6,4	1 293
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	810	800	1 528	718	88,7	11 751
2:1	Försäkringskassan	9 277		9 830	553	6,0	9 471
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	73		71	-2	-3,1	70
	Summa	106 427	1 150	110 618	4 190	3,9	114 340

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 110 618 miljoner kronor och blev därmed 4 190 miljoner kronor (3,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 3 723 miljoner kronor (3,3 procent) lägre.

Högre utgifter än beräknat för sjukpenning och sjukersättning

Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 47 475 miljoner kronor, vilket är 1 830 miljoner kronor (4,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror huvudsakligen på att utgifterna för sjukpenning blev 2 298 miljoner kronor (5,7 procent) högre än beräknat. I statens budget beräknades antalet utbetalda nettodagar med sjukpenning att uppgå till 57,5 miljoner. Utfallet blev 61,5 miljoner nettodagar, vilket är 7,0 procent fler än beräknat.

Utgifterna för rehabiliteringspenning blev dock 507 miljoner kronor (50,2 procent) lägre än beräknat. I statens budget beräknades antalet nettodagar med rehabiliteringspenning att uppgå till 1,9 miljoner. Utfallet blev 1,0 miljon nettodagar, vilket är 47,4 procent färre än beräknat. Det förklaras av en ändrad tolkning av regelverket för rehabiliteringspenning kring i vilken omfattning förmånen kan beviljas för den som deltar i en arbetslivsinriktad rehabilitering. Den nya tolkningen innebär att rehabiliteringspenning enbart kan beviljas i den omfattning som åtgärden förhindrar arbete. Den försäkrade kan samtidigt beviljas sjukpenning och när det sker samordnas utbetalningen av förmånerna. Rehabiliteringspenning minskas med det belopp den försäkrade får i sjukpenning för samma tid.

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 46 605 miljoner kronor, vilket är 1 183 miljoner kronor (2,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att utgifterna för sjukersättningar blev 1 013 miljoner kronor (2,9 procent) högre än vad som ursprungligen beräknades. I statens budget beräknades antalet mottagare av sjukersättning i december 2023 komma att uppgå till 219 800 personer. Utfallet blev 223 692 personer, vilket är 1,8 procent fler än beräknat.

Utgifterna för bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar blev 170 miljoner kronor (3,0 procent) högre än vad som ursprungligen beräknats. Det förklaras bl.a. av att det under året inkom fler omräkningsärenden än vanligt och många personer var berättigade till högre belopp. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 350 miljoner kronor, då utgifterna för bostadstillägg förväntades bli högre än vad som tidigare beräknats.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* blev 1 396 miljoner kronor, vilket är 96 miljoner kronor (6,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att utgifterna för arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd, och försäkringsmedicinska utredningar blev lägre än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* blev 1 528 miljoner kronor, vilket är 718 miljoner kronor (88,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att arbetsgivarna har rapporterat in högre sjuklönekostnader än vad som ursprungligen beräknades. Riksdagen anvisade därför anslaget ytterligare 800 miljoner kronor i ändringsbudget. Utfallet blev 82 miljoner kronor (5,1 procent) lägre jämfört med totalt anvisade medel.

Högre utgifter för Försäkringskassan jämfört med budget och föregående år

Utfallet för anslaget 2:1 *Försäkringskassan* blev 9 830 miljoner kronor, vilket är 553 miljoner kronor (6,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utfallet blev 359 miljoner kronor (3,8 procent) högre än 2022. Det beror på hög inflation och högt ränteläge vilket medfört högre kostnader än beräknat och föregående år för löner, lokaler, köpta tjänster samt räntor på lån till anläggningstillgångar. Dessutom har Försäkringskassan hanterat vissa uppdrag som inte är fullt ut finansierade, t.ex. inom assistansersättning.

Utgifterna för sjukpenning ökade jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 1 300 miljoner kronor (2,8 procent) högre än 2022. Det beror främst på att utgifterna för sjukpenning blev 2 414 miljoner kronor (6,0 procent) högre jämfört med 2022. Antalet utbetalda nettodagar med sjukpenning blev 61,5 miljoner, vilket är en ökning med 6,8 procent från 2022. Utgifterna har även påverkats av att prisbasbeloppet för 2023 fastställdes till 52 500 kronor vilket är en ökning med 8,7 procent från 2022. De ökade utgifterna för sjukpenning motverkas delvis av att utgifterna för statlig ålderspensionsavgift på sjukpenning blev 853 miljoner kronor (21,1 procent) lägre. Det beror huvudsakligen på att de preliminära avgifterna för 2023 har reducerats med ett s.k. regleringsbelopp efter avstämning av tidigare års preliminära ålderspensionsavgifter. Dessutom blev utgifterna för rehabiliteringspenning 349 miljoner kronor (40,9 procent) lägre.

Andelen avslag vid första ansökan om sjukpenning i ett sjukfall uppgick till 0,5 procent, jämfört med 1,0 procent föregående år. Andelen avslag för män minskade från 1,1 procent 2022 till 0,6 procent år 2023. För kvinnor uppgick andelen avslag till 0,5 procent 2023, vilket ska jämföras med 0,9 procent föregående år.

Andelen avslag under pågående sjukfall uppgick till 2,4 procent 2023, vilket är på samma nivå som 2022.

Sjukpenningtalet anger hur många frånvarodagar som ersätts med sjukpenning eller rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad (16–64 år)² exklusive personer med hel sjuk- eller aktivitetsersättning. Alla dagar är omräknade till nettodagar. I december 2023 var sjukpenningtalet 10,2 dagar, vilket är en ökning med 5,2 procent sedan december 2022. Ökningen förklaras till stor del av regeländringar under 2021 och 2022, bl.a. regler vid bedömning av arbetsförmåga. Sjukpenningtalet för kvinnor uppgick till 13,2 dagar vilket är en ökning med 3,9 procent från 2022. För män uppgick sjukpenningtalet till 7,3 dagar, vilket är en ökning med 5,8 procent från 2022.

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättningar ökade jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 4 573 miljoner kronor (10,9 procent) högre än 2022. Ökningen gäller främst utgifter för aktivitets- och sjukersättningar, vilka ökade med 3 645 miljoner kronor (11,4 procent). Det beror bl.a. på särskilda regler som infördes i september 2022 för beviljande av sjukersättning till personer över 61 år och att flera av de som beviljas ersättning är äldre och får full inkomstrelaterad ersättning. Vidare har balanser i handläggningen arbetats ned under året och flera personer har fått höga retroaktiva ersättningar. Utgifterna har även påverkats av att prisbasbeloppet för 2023 fastställdes till 52 500 kronor, vilket är en ökning med 8,7 procent från 2022.

Jämfört med 2022 ökade utgifterna för bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar med 405 miljoner kronor (7,4 procent). Det förklaras bl.a. av att det under året inkom fler omräkningsärenden än vanligt och många personer var berättigade till högre belopp. Den högsta tillåtna åldern i sjukersättningen är höjd från 64 till 65 år sedan den 1 januari 2023. Det innebär att antalet personer med bostadstillägg ökade under året. Antalet mottagare av bostadstillägg uppgick i december 2023 till 118 133 personer, vilket är en ökning med 5,2 procent jämfört med 2022.

² Mättet för sjukpenningtalet är inte uppdaterat i enlighet med nya regler för ålderspension. Ett nytt mått är under framtagande.

Försäkrade personer i åldrarna 19–65 år som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan ha rätt till sjukersättning. Antalet personer som hade sjukersättning uppgick i december 2023 till 223 692 (129 498 kvinnor och 94 194 män), vilket är en ökning med 11 281 personer (5,3 procent) jämfört med december 2022. Under 2023 blev 12 000 personer nybeviljade sjukersättning, vilket är en ökning med 76 procent från 2022. Det beror dels på de nya reglerna för äldre personer, dels på att ärendebalanser har arbetats ned.

Andelen avslag vid initial ansökan om sjukersättning var 47,2 procent under 2023. För 2022 uppgick andelen avslag till 50,3 procent. Den höga andelen avslag beror till stor del på det restriktiva regelverket.

Aktivitetsersättning kan beviljas personer i åldrarna 19–29 år som har långvarigt nedsatt arbetsförmåga eller på grund av en funktionsnedsättning behöver längre tid för att avsluta sin skolgång. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. I december 2023 uppgick antalet personer med aktivitetsersättning till 31 035, vilket är en ökning med 1 374 personer (4,6 procent) jämfört med december 2022. Under 2023 nybeviljades 7 800 personer aktivitetsersättning, vilket är en ökning med 3 procent från 2022.

I december 2023 uppgick antalet personer som fick sjuk- eller aktivitetsersättning sammanlagt till 254 727. Det är en ökning med 5,2 procent jämfört med föregående år. Antalet kvinnor som fick sjuk- eller aktivitetsersättning var 143 958, vilket är en ökning med 5,1 procent jämfört med december 2022. Antalet män som fick sjuk- eller aktivitetsersättning uppgick till 110 769, vilket är en ökning med 5,4 procent jämfört med december 2022.

Utfallet för anslaget 1:4 *Arbetskadeersättningar m.m.* blev 117 miljoner kronor (5,3 procent) högre än föregående år. Det beror bl.a. på att medelersättningen blev högre. Ersättningarna per mottagare är kopplade till både inkomstindex och konsumentprisindex, vilka har ökat pga. inflationen.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* blev 103 miljoner kronor (7,9 procent) högre än föregående år. Det beror på främst på högre utgifter för rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd samt bidrag till hälso- och sjukvården.

Utgifterna för ersättning för höga sjuklönekostnader minskade jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* blev 10 223 miljoner kronor (87,0 procent) lägre än föregående år. Det beror bl.a. på förändringar av utbetalningstidpunkter och ersättningsnivåer. Under 2023 har ersättning på ordinarie nivå betalas ut för sjuklönekostnader avseende niomånadersperioden april–december 2022. Under 2022 utbetalades ersättning på ordinarie nivå avseende två månader och tillfälligt höjd ersättning avseende fyra månader.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.30 UO 10 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	32	32
2:1	Försäkringskassan	27	24

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
Summa		59	56

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om ett beställningsbemyndigande på 59 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 56 miljoner kronor.

Övriga kontokrediter

Tabell 3.31 UO 10 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	170	146
Summa	170	146

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga kontokrediter på 170 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2023 uppgick till 146 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:16 Lätt att göra fel – systemet för ersättning för höga sjuklönekostnader

Riksrevisionen har granskat om systemet för ersättning för höga sjuklönekostnader är utformat så att risken för felaktiga utbetalningar minimeras på ett effektivt sätt.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport om ersättning för höga sjuklönekostnader (skr. 2023/24:69) delvis en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Regeringen har den 7 mars 2024 lämnat propositionen Ersättning för höga sjuklönekostnader upphör till riksdagen, med förslag som innebär att ersättningen avskaffas (prop. 2023/24:83). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområdet omfattar ersättning vid ålderdom (garantipension, bostadstillägg till pensionärer, äldreförsörjningsstöd samt inkomstpensionstillägg) och ersättning vid dödsfall (omställningspension, änkepension och särskild efterlevandepension samt garantipension till dessa förmåner). Området omfattar även myndigheten Pensionsmyndigheten. Inkomstrelaterad ålderspension redovisas i avsnitt 2.9.

Anslag

Tabell 3.32 UO 11 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings- budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Garantipension till ålderspension	25 629		26 150	521	2,0	17 387
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	8 580		8 597	16	0,2	8 923
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	13 448		13 628	180	1,3	11 899
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 105	204	1 237	131	11,9	1 209

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:5	Inkomstpensionstillägg	5 926		6 051	125	2,1	6 133
2:1	Pensionsmyndigheten	705		764	59	8,4	788
Summa		55 394	204	56 427	1 033	1,9	46 341

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 56 427 miljoner kronor och blev därmed 1 033 miljoner kronor (1,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 ökade utgifterna med 10 087 miljoner kronor (21,8 procent).

Utgifterna för garantipension högre än anvisat

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 26 150 miljoner kronor, vilket är 521 miljoner kronor (2,0 procent) högre än anvisat i statens budget och 8 763 miljoner kronor (50,4 procent) högre än föregående år. Garantipensionen följer prisutvecklingen och höjdes med 8,7 procent den 1 januari 2023. Den 1 augusti 2022 höjdes grundnivån för garantipension med 1 000 kronor per månad. Höjningen av grundnivån medförde att fler ålderspensionärer fick garantipension och att de genomsnittliga utbetalningarna blev högre de fem sista månaderna 2022. Att utgifterna blev högre än beräknat beror främst på för lågt antagande om både antal och medelbelopp för den regeländring som trädde i kraft i augusti 2022.

Ungefär 1 037 200 pensionärer hade garantipension vid utgången av 2023, vilket är ca 30 800 fler än föregående år. Den genomsnittliga utbetalda garantipensionen uppgår till 24 800 kronor per år 2023, vilket är en ökning med 3 200 kronor jämfört med 2022. Totalt är 73 procent av dem som har garantipension kvinnor och 27 procent är män.

Utgifter för äldreförsörjningsstöd högre än budget

De personer som är över 65 år och bosatta i Sverige, men som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet, är berättigade till äldreförsörjningsstöd. Utfallet för anslaget 1:4 *Äldreförsörjningsstöd* blev 1 237 miljoner kronor, vilket är 131 miljoner kronor (11,9 procent) högre än beräknat i den ursprungliga budgeten. Den ursprungliga beräkningen baserades på antaganden om att äldreförsörjningsstödet skulle minska i samband med höjningen av garantipensionen och bostadstillägget. Minskningen blev lägre än beräknat, därför anvisades ytterligare 204 miljoner kronor i vårändringsbudgeten.

Antalet personer med äldreförsörjningsstöd ökade med 2,1 procent jämfört med 2022 och uppgick till ca 24 600 i december 2023. Det genomsnittliga årsbeloppet ökade med 3,6 procent och uppgick till 49 300 kronor 2023. Högre boendekostnader och högre prisbasbelopp medför högre utgifter för äldreförsörjningsstöd.

Färre får änkepension

Utgifterna för anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* uppgick till 8 597 miljoner kronor, vilket är 326 miljoner kronor (3,7 procent) lägre än föregående år. Utgifterna för änkepension svarar för den större delen av utgifterna under anslaget. Änkepensionssystemet är under avveckling sedan 1990 och antalet personer med änkepension minskar successivt. Mellan 2022 och 2023 minskade antalet med ca 9 700 personer, till ca 187 100 personer, vilket medförde att de totala utgifterna för anslaget minskade. Alla som får änkepension är kvinnor.

Utgifterna för bostadstillägg blev högre än föregående år

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 13 628 miljoner kronor, vilket är 1 728 miljoner kronor (14,5 procent) högre än föregående år. Det beror på att bostadstillägget har höjts genom regeländringar, högre boendekostnader och fler ålderspensionärer.

Antalet pensionärer med bostadstillägg uppgick i december 2023 till ungefär 304 100, vilket är ca 7 500 fler än i december 2022. För 2023 var det genomsnittliga årsbeloppet 44 100 kronor, vilket är en ökning med 4 300 kronor jämfört med 2022.

Övriga kontokrediter

Tabell 3.33 UO 11 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	12 000	2 702
Summa	12 000	2 702

Riksdagen har beslutat om en övrig kredit inom utgiftsområdet. Krediten är på 12 000 miljoner kronor och avser Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Utnyttjad kredit uppgick till 2 702 miljoner kronor vid utgången av 2023.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för upplysningen anger Riksrevisionen följande.

Avsnitt 12 i resultatredovisningen innefattar, i enlighet med regleringsbrev för myndigheten, en redovisning av inkomstpensionens finansiella ställning och utveckling. Avsnittet innehåller, utöver information från myndighetens finansiella redovisning, även information från andra aktörer samt prognosuppgifter. Uppgifter från andra aktörer och prognoser har inte granskats av Riksrevisionen.

3.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområdet omfattar bl.a. barnbidrag, föräldraförsäkring och bostadsbidrag.

Anslag

Tabell 3.34 UO 12 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings- budget 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022	
1:1	Barnbidrag	33 389		32 972	-418	-1,3	33 306
1:2	Föräldraförsäkring	49 663		46 939	-2 724	-5,5	47 313
1:3	Underhållsstöd	2 898		2 703	-195	-6,7	2 726
1:4	Adoptionsbidrag	15		6	-9	-61,4	8
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	1 082		1 079	-2	-0,2	1 038

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	4 485		4 648	163	3,6	4 083
1:7	Pensionsrätt för barnår	9 063		9 063	0	0,0	8 467
1:8	Bostadsbidrag	4 565	720	4 255	-309	-6,8	4 126
	Summa	105 160	720	101 665	-3 494	-3,3	101 067

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 101 665 miljoner kronor. Det är 3 494 miljoner kronor (3,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 598 miljoner kronor (0,6 procent) högre.

Lägre utgifter för föräldraförsäkring än beräknat

Utfallet för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* blev 46 939 miljoner kronor, vilket är 2 724 miljoner kronor (5,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att utgifterna för föräldrapenning blev lägre än beräknat. Utgifterna för föräldrapenning blev 32 769 miljoner kronor vilket är 2 572 miljoner kronor (7,3 procent) lägre än beräknat. Antalet uttagna dagar med föräldrapenning blev 46,9 miljoner, vilket är 2,6 miljoner dagar (5,3 procent) färre än vad som ursprungligen beräknades. Det beror främst på att antalet födda barn under 2022 och 2023 blev färre än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:3 *Underhållsstöd* blev 2 703 miljoner kronor, vilket är 195 miljoner kronor (6,7 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på att antalet barn med underhållsstöd blev färre än vad som beräknades samt att inbetalningarna från bidragsskyldiga blev högre än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:6 *Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag* blev 4 648 miljoner kronor, vilket är 163 miljoner kronor (3,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att antalet mottagare av omvårdnadsbidrag blev fler än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* blev 4 255 miljoner kronor, vilket är 309 miljoner kronor (6,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att antalet mottagare av bostadsbidrag och medelersättningen har minskat mer än vad som ursprungligen beräknades.

I statens budget beräknades 520 miljoner kronor för ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer under perioden januari till juli 2023. Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 720 miljoner kronor i ändringsbudget för förlängning och höjning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer under perioden juli–december. Utfallet för tilläggsbidraget blev 1 131 miljoner kronor vilket är 109 miljoner kronor (8,8 procent) lägre än totalt anvisade medel för tilläggsbidrag. Utfallet för hela anslaget blev 1 029 miljoner kronor (19,5 procent) lägre än totalt anvisade medel.

Lägre utgifter för barnbidrag jämfört med budget och föregående år

Utgifterna för anslaget 1:1 *Barnbidrag* blev 32 972 miljoner kronor, vilket är 418 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utgifterna 334 miljoner kronor (1,0 procent) lägre. Barnbidrag betalas ut automatiskt till föräldrar som bor och har barn i Sverige. Som huvudregel betalas barnbidrag ut t.o.m. det kvartal då barnet fyller 16 år. Antalet födda barn minskade under 2022 och 2023 och blev färre än beräknat, vilket har medfört lägre utgifter jämfört med budget och föregående år.

Utfallet för anslaget 1:4 *Adoptionsbidrag* blev 6 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (61,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utgifterna 2 miljoner kronor (29,6 procent) lägre. Det beror på att antalet utbetalda bidrag blev färre än vad som beräknades och jämfört med föregående år. År 2023 genomfördes 73 adoptioner till Sverige via de svenska adoptionsorganisationerna. Året innan förmedlades 98 adoptioner.

Lägre utgifter för föräldraförsäkring jämfört med föregående år

Jämfört med 2022 blev utgifterna för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* 374 miljoner kronor (0,8 procent) lägre. Det beror främst på lägre utgifter för graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning. Ökningen motverkades delvis av högre utgifter för föräldrapenning samt statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning.

Utgifterna för graviditetspenning blev 560 miljoner kronor, vilket är 628 miljoner kronor (52,9 procent) lägre än 2022. Antalet utbetalda nettodagar med graviditetspenning uppgick till 0,8 miljoner under 2023, vilket är en minskning med 55,4 procent jämfört med föregående år. Det beror på att utnyttjandet av förmånen har minskat när spridningen av covid-19 har avtagit.

Utgifterna för tillfällig föräldrapenning blev 9 425 miljoner kronor, vilket är 144 miljoner kronor (1,5 procent) lägre än föregående år. Antalet uttagna dagar med tillfällig föräldrapenning blev 8,8 miljoner, vilket är 6,6 procent färre jämfört med 2022.

Utgifterna för föräldrapenning blev 32 769 miljoner kronor, vilket är 308 miljoner kronor (0,9 procent) högre än 2022. Antalet uttagna föräldrapenningdagar uppgick totalt till 46,9 miljoner, vilket är 2,0 miljoner dagar (4,2 procent) färre än 2022. Utgifterna ökade däremot på grund av högre ersättningsnivåer för föräldrapenningdagar på sjukpenningnivå jämfört med föregående år.

Under 2023 tog män ut 30,9 procent av föräldrapenningdagarna, vilket ska jämföras med 30,3 procent föregående år. I fråga om tillfällig föräldrapenning vid vård av barn tog män ut 38,6 procent av dagarna vilket är en minskning från en andel på 39,1 procent 2022.

Utgifterna för anslaget 1:6 *Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag* blev 565 miljoner kronor (13,8 procent) högre än 2022. Det beror främst på fler mottagare av omvårdnadsbidrag och höjd ersättningsnivå jämfört med föregående år. Antalet barn vars föräldrar fick omvårdnadsbidrag uppgick i genomsnitt till 83 487 barn per månad under 2023, vilket är en ökning med 16,1 procent jämfört med 2022. Ersättningsbeloppet för omvårdnadsbidrag höjdes med 8,7 procent till följd av det höjda prisbasbeloppet för 2023.

Utgifterna för anslaget 1:7 *Pensionsrätt för barnår* blev 9 063 miljoner kronor, vilket är 596 miljoner kronor (7,0 procent) högre än 2022. Utgifterna för anslaget styrs av antalet barn i åldern 0–4 år, inkomstbasbeloppets utveckling, timlöneutvecklingen och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten. Avgiften består av en preliminär avgift samt ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut tre år tidigare och den faktiska avgiften. Det högre utfallet förklaras främst av en högre preliminär avgift jämfört med 2022.

Utgifterna för anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* blev 129 miljoner kronor (3,1 procent) högre än 2022. Det beror främst på att utgifterna för det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer blev 668 miljoner kronor (144,3 procent) högre jämfört med 2022. Under perioden januari till juni uppgick det tillfälliga tilläggsbidraget till 25 procent av det preliminära bostadsbidraget. Från och med juli höjdes tilläggsbidraget till 40 procent av det preliminära bostadsbidraget. Under 2022 utbetalades ett tillfälligt tilläggsbidrag på 25 procent från och med juli till december. Utgiftsökningen motverkades delvis av

att färre hushåll fick bostadsbidrag och att medelersättningen blev lägre. Antalet hushåll som fick bostadsbidrag uppgick till 170 881 vilket är en minskning med 10,5 procent jämfört med 2022. Huvuddelen av bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer. Antalet barnfamiljer med bostadsbidrag uppgick till 139 162, vilket är en minskning med 9,5 procent från föregående år.

3.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Utgiftsområdet omfattar integrationspolitik, politik mot diskriminering, politik mot segregation och jämställdhetspolitik.

Anslag

Tabell 3.35 UO 13 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings-budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	4 132	-100	3 196	-936	-22,7	3 998
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	705		620	-85	-12,1	489
4:1	Åtgärder mot segregation	260		212	-48	-18,3	435
	Övriga anslag	468		462	-6	-1,3	525
	Summa	5 565	-100	4 490	-1 075	-19,3	5 447

Utgifterna uppgick till 4 490 miljoner kronor och är därmed 1 075 miljoner kronor (19,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 minskade utgifterna med 957 miljoner kronor (17,6 procent).

Antalet kommunmottagna lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* blev 3 196 miljoner kronor, vilket är 936 miljoner kronor (22,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Skillnaden beror framför allt på att utgifterna för ersättningar till kommunerna blev lägre eftersom det genomsnittliga antalet personer som kommunerna fick ersättning för blev färre än vad som antogs i statens budget.

Jämfört med 2022 minskade utgifterna för ersättningar till kommuner och regioner med 802 miljoner kronor (20,1 procent). Det beror på att det genomsnittliga antalet mottagna personer som kommunerna får ersättning för minskade mellan 2022 och 2023.

Lägre utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder

Utfallet för anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* uppgick till 620 miljoner kronor, vilket är 85 miljoner kronor (12,1 procent) lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. Större delen av avvikelserna beror på att vissa åtgärder krävde mindre finansiering än planerat. Jämfört med föregående år har dock utgifterna ökat med 131 miljoner kronor (26,8 procent).

Utfallet för anslaget 4:1 *Åtgärder mot segregation* uppgick till 212 miljoner kronor, vilket är 48 miljoner kronor (18,3 procent) lägre än beräknat, vilket främst beror på att återbetalningar av oförbrukade medel från tidigare års uppdrag minskade utfallet.

Jämfört med 2022 blev utfallet 223 miljoner kronor lägre, vilket beror på att anslagstilldelningen för 2023 var 240 miljoner kronor lägre.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.36 UO 13 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	39	39
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	40	43
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	48	0
Summa		127	82

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 127 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 82 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 45 miljoner kronor.

Bemyndigandet för anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* har överskridits med ca 2,6 miljoner kronor. I juni 2023 beslutade regeringen om ett särskilt uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten, som disponerar bemyndigandet, om att utveckla och stärka kontrollen i sin bidragsgivning.

Bidragen från anslaget 3:3 *Bidrag för kvinnors organisering* fördelas enligt förordningen (2023:168) om statsbidrag för kvinnors och flickors organisering. Denna förordning ersatte under 2023 den tidigare förordningen (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering. Den nya förordningen möjliggjorde fleråriga bidragsbeslut, medan den tidigare endast medgav ettåriga bidragsbeslut. För att komma i fas med den nya bidragscykeln för tvååriga bidrag beslutades bidragen för 2024 i januari 2024 som tvååriga bidrag för 2024 och 2025. På grund av den ändrade bidragscykeln nyttjades inte bemyndigandet för 2023.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Jämställdhetsmyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Jämställdhetsmyndigheten har överskridit ramen för beställningsbemyndigandet för utgiftsområde 13, anslag 3:1, anslagspost 2 Bidrag till visst våldsförebyggande arbete. Bemyndiganderamen uppgår till 40 000 tusen kronor medan utestående åtaganden uppgår till 42 603 tusen kronor. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223).

3.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar arbetsmarknadspolitik och arbetslivspolitik och består i huvudsak av utgifter för matchning av arbetssökande och lediga jobb, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen, lönegarantiersättning och Europeiska socialfonden samt arbetsmiljö, arbetsrätt och lönebildning. Myndigheter inom området är bl.a. Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden

i Sverige, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Arbetsmiljöverket och Arbetsdomstolen.

Anslag

Tabell 3.37 UO 14 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 591	50	7 675	84	1,1	7 874
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	38 432		35 331	-3 101	-8,1	34 642
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 926	-50	6 057	-869	-12,5	7 138
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	20 830		18 527	-2 303	-11,1	18 908
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	2 414		2 260	-154	-6,4	2 165
1:7	Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	550		342	-208	-37,8	
1:12	Bidrag till lönegarantiersättning	1 678		1 915	237	14,1	1 279
1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	8 129		4 811	-3 318	-40,8	4 002
1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 120		905	-215	-19,2	1 011
1:15	Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	1 000	-22	592	-408	-40,8	
2:1	Arbetsmiljöverket	819	-3	810	-9	-1,1	758
2:3	Internationella arbetsorganisationen (ILO)	34	6	39	5	16,1	33
	Övriga anslag	580		578	-2	-0,4	568
	Summa	90 104	-19	79 842	-10 261	-11,4	78 376

Utfallet uppgick till 79 842 miljoner kronor, vilket är 10 261 miljoner kronor (11,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 1 466 miljoner kronor (1,9 procent) högre.

Utfallet för anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* uppgick till 7 675 miljoner kronor, vilket är 84 miljoner kronor (1,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 50 miljoner kronor för att förbättra Arbetsförmedlingens förutsättningar att hantera en ökad arbetslöshet.

Lägre utgifter än beräknat för bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* uppgick till 35 331 miljoner kronor, vilket är 3 101 miljoner kronor (8,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget.

I statens budget beräknades antalet arbetslösa att uppgå till 434 700 personer för 2023. Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) arbetskraftsundersökning (AKU) blev utfallet 439 600 personer, vilket är 1,1 procent fler än ursprungligen beräknat. Trots detta blev utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd lägre än beräknat.

Utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning uppgick till 15 276 miljoner kronor, vilket är 2 147 miljoner kronor (12,3 procent) lägre än beräknat. Det beror på att andelen arbetslösa som får ersättning från en arbetslöshetskassa blev lägre än beräknat.

Utgifterna för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning blev 16 558 miljoner kronor, vilket är 954 miljoner kronor (5,4 procent) lägre än beräknat. Det beror främst på att långtidsarbetslösheten har utvecklats bättre än förväntat, vilket har medfört färre deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar. I statens budget beräknades det genomsnittliga antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar att uppgå till 139 000 per månad. Utfallet blev 121 500 deltagare per månad, vilket är 12,6 procent färre än beräknat.

Utgifterna för de statliga ålderspensionsavgifterna uppgick till 3 497 miljoner kronor.

Lägre kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser jämfört med budget

Utfallet för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 6 057 miljoner kronor, vilket är 869 miljoner kronor (12,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror huvudsakligen på att utgifterna för jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för unga blev lägre än beräknat. I statens budget beräknades utgifterna för dessa program komma att uppgå till totalt 3 345 miljoner kronor. Utfallet blev 2 469 miljoner kronor, vilket är 876 miljoner kronor (26,2 procent) lägre än beräknat. Riksdagen beslutade i ändringsbudget att minska anslaget med 50 miljoner kronor för att finansiera en motsvarande ökning av anslag 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader*.

Utfallet för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* blev 2 260 miljoner kronor, vilket är 154 miljoner kronor (6,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att medelförbrukningen i avslutade projekt blev lägre än vad som ursprungligen beräknades. All projektverksamhet avslutades under 2023.

Utfallet för anslaget 1:7 *Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027* blev 342 miljoner kronor, vilket är 208 miljoner kronor (37,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att många av projekten befann sig i en uppstartsfas vilket har medfört lägre utbetalningar än beräknat.

Lägre utgifter än beräknat för nystartsjobb och etableringsjobb

Utfallet för anslaget 1:13 *Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar* blev 4 811 miljoner kronor, vilket är 3 318 miljoner kronor (40,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att såväl utgifterna för nystartsjobb som etableringsjobb blev lägre än vad som beräknades i statens budget.

I statens budget beräknades utgifterna för nystartsjobb att uppgå till 7 500 miljoner kronor för 2023. Utfallet blev 4 730 miljoner kronor, vilket är 2 770 miljoner kronor (36,9 procent) lägre än beräknat. Det beror bl.a. på att antalet inkomna ansökningar om nystartsjobb från arbetsgivare minskade jämfört med 2022.

Etableringsjobb är en ny modell för subventionerade anställningar där staten betalar en ersättning direkt till individen i stället för att betala en ersättning till arbetsgivaren. I statens budget beräknades utgifterna för etableringsjobb komma att uppgå till 551 miljoner kronor. Det blev dock inte några utgifter för etableringsjobb då starten har fördröjts och inga anvisningar skedde under 2023. Utgifterna för de statliga ålderspensionsavgifterna uppgick dock till 60 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:15 *Omställnings- och kompetensstöd* genom den offentliga omställningsorganisationen blev 592 miljoner kronor, vilket är 408 miljoner kronor (40,8 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. Det beror framför allt på färre ansökningar avseende stöd till arbetstagare utan kollektivavtal samt lägre tjänstepriser än vad som ursprungligen beräknades. I ändringsbudget minskades anslaget med 22 miljoner kronor för att finansiera en motsvarande ökning av anslaget 1:2 Kammarkollegiet inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Utfallet för anslaget 2:1 *Arbetsmiljöverket* blev 810 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. Det beror främst på att utgifterna för arbete mot arbetslivskriminalitet blev lägre än beräknat. Anslaget minskades med 3 miljoner kronor i ändringsbudget för att delvis finansiera ökningen av anslaget 2:3 *Internationella arbetsorganisationen (ILO)*.

Lägre utgifter för lönebidrag jämfört med budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* blev 18 527 miljoner kronor, vilket är 2 303 miljoner kronor (11,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 381 miljoner kronor (2,0 procent) lägre. Det beror främst på att antalet deltagare med lönebidragsanställningar blev färre än beräknat och färre än föregående år. I statens budget beräknades antalet personer med lönebidrag och skyddat arbete (exklusive skyddat arbete och lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall) uppgå till i genomsnitt 70 500 personer per månad. Utfallet blev 61 000 personer per månad, vilket är 13,5 procent färre än beräknat och 1,2 procent färre jämfört med 2022.

Utfallet för anslaget 1:12 *Bidrag till lönegarantiersättning* blev 1 915 miljoner kronor, vilket är 237 miljoner kronor (14,1 procent) högre jämfört med vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 636 miljoner kronor (49,7 procent) högre. Det beror främst på att fler anställda har påverkats av konkurser och rekonstruktioner samt en högre genomsnittlig ersättning per person jämfört med föregående år och vad som beräknades i statens budget. Under 2023 utbetalades lönegarantiersättning till 26 440 personer, vilket är en ökning med 35,0 procent från föregående år. Den genomsnittliga årliga ersättningen inklusive arbetsgivaravgift uppgick till 90 476 kronor per person, vilket är en ökning med 13,9 procent från 2022. De ökade utgifterna motverkades delvis av att återbetalningarna av lönegarantiersättning ökade med 35,4 procent jämfört med 2022. Återbetalningar kan ske till följd av företagsrekonstruktioner, utdelning i konkurser eller återkrav av utbetalning till enskilda.

I statens budget anvisades 1 678 miljoner kronor för anslaget 1:12 *Bidrag till lönegarantiersättning*. Hela det ingående anslagssparandet på 31 miljoner kronor fördes bort som indragning. Regeringen medgav i beslut den 7 december 2023 att anslaget fick överskridas med 209 miljoner kronor (A2023/01654). Utfallet för anslaget blev 1 915 miljoner kronor. Hela anslagskrediten på 168 miljoner kronor utnyttjades och 69 miljoner kronor av det medgivna överskridandet.

Utfallet för anslaget 1:14 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* blev 905 miljoner kronor, vilket är 215 miljoner kronor (19,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 106 miljoner kronor (10,5 procent) lägre. Det beror på att antalet deltagare i etableringsuppdraget blivit färre än beräknat i statens budget och jämfört med föregående år. I statens budget beräknades antalet deltagare i etableringsinsatser uppgå till 11 800. Antalet deltagare per månad i etableringsprogrammet uppgick i genomsnitt till 10 400, vilket är 11,9 procent färre än beräknat och 2,8 procent färre jämfört med föregående år.

Utfallet för anslaget 2:3 *Internationella arbetsorganisationen (ILO)* blev 39 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor (16,1 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 6 miljoner kronor (18,7 procent) högre. Det beror på att den försvagade svenska kronkursen har medfört högre utgifter för Sveriges medlemsavgift till den internationella arbetsorganisationen (ILO). Riksdagen anvisade därför anslaget ytterligare 6 miljoner kronor i ändringsbudget.

Utgifterna på Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag blev lägre än föregående år

Jämfört med 2022 blev utfallet för anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* 199 miljoner kronor (2,5 procent) lägre. Det beror fr.a. på att Arbetsförmedlingen har genomfört besparingar under 2023 för att få en jämnare övergång till den lägre nivån på anslaget 2024.

Högre utgifter för bidrag till arbetslöshetsersättning jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* blev 690 miljoner kronor (2,0 procent) högre jämfört med 2022. Det beror främst på att utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning ökade med 921 miljoner kronor (6,4 procent). Antalet utbetalda ersättningsdagar under 2023 blev 18,0 miljoner vilket är en ökning med 3,3 procent jämfört med 2022. De ökade utgifterna för arbetslöshetsersättning motverkades delvis av att utgifterna för statliga ålderspensionsavgifter blev 330 miljoner kronor (8,6 procent) lägre jämfört med 2022.

Lägre kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 1 081 miljoner kronor (15,1 procent) lägre jämfört med 2022. Det beror främst på att extratjänsterna fasades ut. De lägre utgifterna motverkades delvis av högre utgifter till följd av fler deltagare i introduktionsjobb.

Utfallet för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* blev 95 miljoner kronor (4,4 procent) högre jämfört med 2022. Det beror främst på högre utgifter för programområdet React-EU som är ett initiativ från EU för att motverka ekonomiska konsekvenser av spridningen av covid-19. De högre utgifterna för React-EU motverkades till stor del av lägre utgifter för programområdena Kompetensförsörjning och Ökade övergångar till arbete.

Utfallet för anslaget 1:7 *Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027* blev 342 miljoner kronor högre jämfört med 2022. Det beror på att programmet startade senare än beräknat. De första utbetalningarna gjordes därför 2023.

Högre utgifter för nystartsjobb jämfört med föregående år

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:13 *Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar* 809 miljoner kronor (20,2 procent) högre. Det beror på det ändrade regelverket sedan 1 april 2022, vilket har medfört ökade ersättningsnivåer. Antalet unika individer med nya eller pågående beslut om nystartsjobb uppgick till 52 048 under 2023, vilket är en minskning med 11,5 procent från 2022.

Utfallet för anslaget 1:15 *Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen* blev 592 miljoner kronor högre jämfört med 2022. Det beror på att verksamheten vid den offentliga omställningsorganisationen har påbörjats under 2023 efter att den rättsliga processen gällande upphandling av omställningsföretagen

avslutats. Det blev inget utfall för anslaget 2022 då beslut för enskilda om offentligt grundläggande stöd inte kunde fattas med anledning av att upphandlingen av stödet överklagades.

Utfallet för anslaget 2:1 *Arbetsmiljöverket* blev 52 miljoner kronor (6,9 procent) högre jämfört med föregående år. Det beror främst på en ökad omfattning av myndighetens inspektionsverksamhet.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.38 UO 14 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 000	4 262
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	18 000	14 649
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	100	3
1:7	Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	2 705	2 630
1:8	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9	7
1:11	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	33	33
1:15	Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	64	0
2:6	Regional skyddsombudsverksamhet	20	20
Summa		27 931	21 604

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 27 931 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 21 604 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 6 327 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* Bakgrunden är att de utestående åtagandena ökade mer än väntat under 2022 på grund av längre beslutsperioder. På grund av brister i uppföljningssystemet 2022 och fortsatt ökade beslutsperioder ökades bemyndigandet både i propositionen Vårändringsbudget för 2023 och propositionen Höständringsbudget för 2023. De utestående åtagandena blev dock lägre än beräknat.

Skillnaden mellan bemyndigande och utestående åtaganden för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* förklaras av att omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska insatserna blev lägre än beräknat.

De låga utestående åtagandena för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* förklaras främst av en högre takt i de avslutande utbetalningarna till projekten än beräknat.

För anslaget 1:15 *Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen* beror skillnaden på att omfattningen och därmed utgifterna för stödet var väsentligt lägre än förväntat.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:14 Samhalls samhällsuppdrag – styrning och organisation i behov av förändring

Riksrevisionen har granskat om Samhall Aktiebolag uppfyller sitt samhällsuppdrag.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Samhalls samhällsuppdrag (skr. 2023/24:51) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:AU4, rskr. 2023/24:138).

RiR 2023:17 Subventionerade anställningar – att motverka fel i ett system med allvarliga risker

Riksrevisionen har granskat Arbetsförmedlingens kontroll av subventionerade anställningar.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om kontrollen av subventionerade anställningar (skr. 2023/24:82) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgiftsområdet omfattar utgifter för ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Även utgifter för hanteringen av studiestöden, som huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden (CSN), och ärendehantering inom Överklagandenämnden för studiestöd hör till utgiftsområdet.

Anslag

Tabell 3.39 UO 15 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Studiehjälp	4 500		4 316	-184	-4,1	4 323
1:2	Studiemedel	19 739	247	18 238	-1 501	-7,6	17 823
1:3	Omställningsstudiestöd	1 360		625	-735	-54,1	
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	735	2	681	-54	-7,3	23
1:7	Studiestartsstöd	400		263	-137	-34,3	315
1:8	Centrala studiestödsnämnden	1 071	10	1 118	47	4,4	1 062
1:3 (2022)	Avsättning för kreditförluster				0		1 840
	Övriga anslag	108		94	-13	-12,4	93
	Summa	27 912	259	25 335	-2 577	-9,2	25 479

Utfallet uppgick till 25 335 miljoner kronor och blev därmed 2 577 miljoner kronor (9,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 259 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 144 miljoner kronor (0,6 procent) lägre.

Under 2023 fick 518 000 personer studiemedel, vilket är 32 600 personer färre än 2022. Under 2019, innan spridningen av covid-19, fick 502 864 personer studiemedel.

Fortsatt minskning av antalet studerande

Utfallet för anslaget 1:1 *Studiehjälp* uppgick till 4 316 miljoner kronor och blev därmed 184 miljoner kronor (4,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att färre personer än beräknat har fått studiehjälp under 2023.

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* uppgick till 18 238 miljoner kronor och blev därmed 1 501 miljoner kronor (7,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 247 miljoner kronor för ett ökat utbud inom gymnasial yrkesinriktad vuxenutbildning och yrkeshögskolan. De totala bidragen blev 1 747 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget, det generella bidraget blev 744 miljoner lägre än anvisat. Utfallet för det högre bidraget, som främst betalas ut till de som saknar slutbetyg från grundskola eller 3-årig gymnasieutbildning, blev 817 miljoner kronor lägre än anvisat. Utfallet för tilläggsbidraget som betalas ut till föräldrar blev 186 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Att utfallen blev lägre än beräknat beror på en minskad arbetslöshet samt den återinförda inkomstprövningen.

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* uppgick till 18 238 miljoner kronor, vilket är 415 miljoner kronor (2,3 procent) högre än föregående år. Det beror främst på att bidrag per vecka och den statliga ålderspensionsavgiften för studiebidrag har ökat.

Omställningsstudiestödet infördes 1 januari 2023

Utfallet för anslaget 1:3 *Omställningsstudiestöd* blev 625 miljoner kronor. Under 2023 ansökte 33 900 personer om omställningsstudiestöd för att kunna studera och därigenom stärka sin position på arbetsmarknaden. Utfallet blev dock 735 miljoner kronor (54,1 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror främst på långa handläggningstider.

Utfallet för anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* uppgick till 681 miljoner kronor, vilket är 54 miljoner kronor (7,3 procent) lägre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 2 miljoner kronor på grund av ökade nedsättningar av studiemedelsräntor på grund av fler antal studerande på grund av större utbud av utbildningsplatser.

Utfallet för anslaget 1:8 *Centrala studiestödsnämnden* uppgick till 1 118 miljoner kronor, vilket är 47 miljoner kronor (4,4 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget 10 miljoner kronor för att CSN skulle kunna hantera en större ärendemängd inom omställningsstödet än beräknat.

Utgifterna för studiestartsstöd blev lägre än anvisat

Utfallet för anslaget 1:7 *Studiestartsstöd* blev 137 miljoner kronor (34,3 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror på att kommuner som haft outnyttjade medel inte använt sig av möjligheten att återlämna medel för omfördelning till andra kommuner. Studiestartsstöd är ett rekryteringsverktyg som kommunerna kan använda inom ramen för deras befintliga uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning. Studiestartsstöd kan beviljas vissa arbetslösa personer som varit anmälda som arbets sökande hos Arbetsförmedlingen och uppfyller vissa villkor.

Jämfört med föregående år blev utgifterna 52 miljoner kronor (16,7 procent) lägre. År 2023 betalades studiestartsstöd ut till 4 700 personer, vilket är en minskning med 1 400 personer.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.40 UO 15 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4	1
Summa		4	1

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 4 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 miljon kronor.

Utlåning

Tabell 3.41 UO 15 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2023-12-31
Lånefinansierade studielån ¹	Obegränsad	272 638
Låneram för CSN:s upplåning i Riksgäldskontoret för studielån	276 000	273 379

¹ Utlåning sker enligt lagen (1999:1395) om Studiestöd.

CSN:s lånefordran för studielån enligt lagen (1999:1395) om Studiestöd uppgick till 272 638 miljoner kronor vid utgången av 2023. CSN:s upplåning i Riksgäldskontoret för studielån uppgick till 273 379 miljoner kronor vid utgången av 2023.

3.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning samt högskoleutbildning och forskning. Området omfattar även myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Anslag

Tabell 3.42 UO 16 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings- budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Statens skolverk	1 320	33	1 280	-40	-3,0	1 220
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 906	-28	3 307	-599	-15,3	4 513
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	260		224	-35	-13,6	230
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 152		647	-505	-43,8	600
1:13	Bidrag till lärarlöner	4 875		4 191	-684	-14,0	4 196
1:16	Bidrag till vissa studier	18		11	-7	-38,7	10
1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 994	500	4 155	160	4,0	4 952
1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	3 754	70	3 828	74	2,0	3 787

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 028		2 028	0	0,0	2 039
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 367		2 367	0	0,0	2 368
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 350		2 350	0	0,0	2 356
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 466		2 466	0	0,0	2 433
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 380		2 380	0	0,0	2 387
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 768		1 768	0	0,0	1 744
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 965		1 937	-27	-1,4	1 907
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 804		1 804	0	0,0	1 779
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	802		790	-12	-1,5	781
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 774		1 774	0	0,0	1 750
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 327		1 291	-37	-2,8	1 160
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 869	10	1 879	10	0,5	1 844
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	1 004	-4	775	-229	-22,8	767
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 381	-10	7 410	29	0,4	7 393
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	420	28	448	28	6,7	414
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 297	78	1 379	82	6,3	1 210
	Övriga anslag	42 711	33	42 478	-233	-0,5	41 129
	Summa	94 992	710	92 967	-2 025	-2,1	92 965

Utfallet uppgick till 92 967 miljoner kronor och blev 2 025 miljoner kronor (2,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 710 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 1 miljon kronor (0,0 procent) högre.

För universitet och högskolor belastas anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå när anslagsmedlen förs över till myndigheternas konton. Till följd av den särskilda anslagsredovisningen blir det därför normalt inga skillnader mellan budget och utfall. I det följande kommenteras de anslag inom utgiftsområdet där avvikelser finns.

Lägre utgifter än beräknat för vissa statsbidrag för utveckling av skolväsendet

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 599 miljoner kronor (15,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror bl.a. på att statsbidrag för inköp av vissa läromedel, undervisning under skollov,

och statsbidrag för personalkostnader för akutskolor, speciallärare och elevhälsan inte nyttjades i den utsträckning som beräknats.

Utfallet för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* uppgick till 224 miljoner kronor, vilket är 35 miljoner kronor (13,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror bl.a. på ett lägre elevantal än beräknat.

Låg nyttjandegrad av statsbidrag för fortbildning och bidrag till lärarlöner

Utfallet för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* blev 647 miljoner kronor, vilket är 505 miljoner kronor (43,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror bl.a. på att utgifterna för fortbildning av förskollärare i förskoleklass blev lägre än beräknat. Även utgifterna för insatser för att förbereda professionsprogrammet och för fortbildning avseende speciallärare eller specialpedagog blev lägre. Utfallet för anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* blev 4 191 miljoner kronor, vilket är 684 miljoner kronor (14,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att huvudmännen inte använder den bidragsram de tilldelats eller bara använder den delvis för satsningarna Karriärsteg för lärare och Lärarlönelyftet.

Utgifterna för anslaget 1:16 *Bidrag till vissa studier* uppgick till 11 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor (38,7 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att färre folkhögskolor och studieförbund anordnar kurser än tidigare.

Anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* uppgick till 4 155 miljoner kronor, vilket är 160 miljoner kronor (4,0 procent) högre än statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget 400 miljoner kronor för att öka tillgången till yrkesutbildning för vuxna med anledning av lågkonjunkturen. Alla dessa medel har dock inte förbrukats på grund av svårigheter för kommunerna att söka stöden.

Dessutom anvisades anslaget ytterligare 100 miljoner kronor för att ge kommuner möjlighet att erbjuda svenska för invandrare (sfi) för vuxna personer från Ukraina som beviljats uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Alla dessa medel har utnyttjats.

Utfallet för anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* blev 775 miljoner kronor, vilket är 229 miljoner kronor (22,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det lägre utfallet avser främst utgifter för kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning och vidareutbildning av obehöriga lärare. I ändringsbudget minskades anslaget med 4 miljoner kronor för en ökad finansiering av nationellt centrum för molekylära biovetenskaper (SciLifeLab).

Svensk astronaut till internationella rymdstationen ISS

Utfallet för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* blev 1 379 miljoner kronor, vilket är 82 miljoner kronor (6,3 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 78 miljoner kronor då en svensk astronaut planerades delta i en rymdfärd till den internationella rymdstationen ISS. För att finansiera detta krävdes ett höjt bidrag till Europeiska rymdorganisationen (ESA).

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.43 UO 16 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 875	1 813
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	37	33
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	2 786	2 786
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	546	383
1:12	Praktiknära skolforskning	72	71
1:13	Bidrag till lärarlöner	2 426	2 426
1:15	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	6 628	6 628
1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 583	3 344
1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	9 700	9 274
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	26 127	22 195
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	2 537	2 463
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	4 600	4 054
4:1	Internationella program	100	90
Summa		61 017	55 560

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 61 017 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 55 560 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 5 457 miljoner kronor och hänför sig huvudsakligen till anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*. Skillnaden beror till stor del på att framtida utbetalningar till European Spallation Source ERIC (ESS) beräknas på en lägre nivå för åren 2026–2033 samt att satsningar ifrån den forskningspolitiska propositionen 2020 som tillförts Vetenskapsrådet har intecknats på en lägre nivå än vad som ursprungligen planerats.

Garantier

Tabell 3.44 UO 16 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Chalmers Tekniska Högskola AB ¹	Obegränsad	268	268
Kreditgarantier för överbrygningslån till ESS ERIC (2021) ²	600	600	600
Kreditgarantier för överbrygningslån till ESS ERIC (2020) ³	600	600	600
Summa		1 468	1 468

¹ I samband med ombildningen av statlig verksamhet till annan associationsform beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2016.

² Gäller som längst t.o.m. 2030. Löper parallellt med tidigare ram till 2025.

³ Gäller t.o.m. 2025.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Statens skolverk

Statens skolverk har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Statens skolverk har ingått åtaganden på två anslagsposter som saknar beställningsbemyndigande. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). De utestående åtagandena uppgår totalt till 9 500 tusen kronor och avser anslagsposterna

- utgiftsområde 16, anslag 1:5 anslagspost 4 Bidrag till vissa organisationer
- utgiftsområde 24, anslag 1:5 anslagspost 2 Näringslivsutveckl – del till Statens skolverk.

Högskolan Kristianstad

Högskolan Kristianstad har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Högskolan Kristianstad har under flera års tid byggt upp ett överskott om 64 695 tusen kronor i avgiftsområdet Uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet i avgiftsområdet avviker från det ekonomiska målet enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) och Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till bestämmelsen. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt.

Karlstads universitet

Karlstads universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Karlstads universitet har under flera års tid upparbetat ett överskott i avgiftsområdet uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet uppgår per den 31 december 2023 till 59 miljoner kronor. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning i 5 § avgiftsförordningen (1992:191) samt 5 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor.

Karlstads universitet har under flera års tid överfört överskottet från avgiftsområdet uppdragsutbildning till det helägda dotterbolaget Karlstads universitets uppdrags AB. Överföringen av överskottet innebär att universitetet förvarat medel på konto utanför myndigheten utan särskilt medgivande från regeringen. Detta strider mot 3 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) och ökar risken för staten.

Lunds universitet

Lunds universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Lunds universitet har redovisat avtalet Lund Östra Torn 27:12 avseende MAX IV-laboratoriet som ett hyresavtal. Universitetet redovisar dessutom en övrig ansvarsförbindelse om 2 075 238 tusen kronor som utgör det restvärde som universitet är skyldiga att erlægga om avtalet avslutas innan 2040-05-31. Avtalet är ett finansiellt leasingavtal enligt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till 4 kap. 2 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Ett finansiellt leasingavtal ska redovisas som en anläggningstillgång och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter som en skuld. Värdet i balansräkningen ska motsvara anskaffningskostnaden för leasingobjektet.

Enligt 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) ska anläggningstillgångar som myndigheten finansierar med finansiell leasing rymmas inom låneramen. Lunds universitet har överskridit den av regeringen beslutade låneramen.

Linköpings universitet

Linköpings universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Linköpings universitet har ingått åtaganden på en anslagspost som saknar beställningsbemyndigande. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Utestående åtaganden uppgår till cirka 125 000 tusen kronor och avser anslag utgiftsområde 16 anslaget 2:14 *Linköpings universitet. Forskning och utbildning på forskarnivå* anslagspost 4 Basresurs.

Etikprövningsmyndigheten

Etikprövningsmyndigheten har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Etikprövningsmyndigheten särredovisar inte den avgiftsbelagda verksamheten enligt den indelning och struktur som regeringen beslutat. Etikprövningsmyndigheten redovisar inte heller någon jämförelse av verksamhetens utfall mot budget. Det är inte förenligt 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Intäkter av avgifter uppgår till väsentliga belopp.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:20 Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata

Riksrevisionen har granskat svenska universitet och högskolors informations-säkerhetsarbete för att hantera skyddsvärda forskningsdata.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om informationssäkerhet vid universitet och högskolor — hanteringen av skyddsvärda forskningsdata (skr. 2023/24:118) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Utgiftsområdet omfattar utgifter för bl.a. folkbildning, ungdomsfrågor, det civila samhället, idrott, trossamfund, teater, dans och musik samt museer och utställningar.

Anslag

Tabell 3.45 UO 17 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings-budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	532		488	-44	-8,3	1 669
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 701		1 701	0	0,0	1 720
2:1	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	1 131		1 131	0	0,0	1 132
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	569		570	1	0,3	805
8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 406		1 435	29	2,0	1 458
8:2	Centrala museer: Stiftelser	274		274	0	0,0	305
10:1	Filmstöd	553		553	0	0,0	628
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	291		285	-5	-1,8	339
13:1	Stöd till idrotten	2 092		2 092	0	0,0	2 787
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52		52	0	-0,6	111
13:5	Insatser för den ideella sektorn	124	50	172	48	38,8	226
14:1	Bidrag till folkbildningen	4 338		4 338	0	0,0	4 829
14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen	30		30	0	0,0	110
15:1	Spelinspektionen	78	2	80	2	2,5	77
	Övriga anslag	3 497		3 490	-7	-0,2	3 537
	Summa	16 668	52	16 691	23	0,1	19 733

Utfallet uppgick till 16 691 miljoner kronor och blev 23 miljoner kronor (0,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 minskade utgifterna med 3 042 miljoner kronor (15,4 procent).

Utfasning av återstartsstödet ger lägre utgifter än föregående år

Utfallet för anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* blev 488 miljoner kronor, vilket är 1 181 miljoner kronor (70,8 procent) lägre än föregående år. Det beror i huvudsak på att tidsbegränsade medel för bl.a. bidrag till kulturskolan, till folkbiblioteken genom tillskottet till stärkta bibliotek och att stöd kopplade till att stimulera till återstart för kulturen till följd av effekterna av spridningen av covid-19 upphörde 2023.

Inget tillfälligt stöd till konstnärer 2023

Utfallet för anslaget 5:2 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* uppgick till 570 miljoner kronor, vilket är 235 miljoner kronor (29,2 procent) lägre än föregående år. Det beror på att anslaget finansierade tillfälligt stöd till konstnärer 2022. Detta stöd betalades ut för att mildra de ekonomiska konsekvenserna för konstnärer med anledning av spridningen av covid-19. Inget motsvarande stöd betalades ut 2023.

Inget tillfälligt filmstöd medför lägre utfall än föregående år

Utfallet för anslaget 10:1 *Filmstöd* blev 553 miljoner kronor, vilket är 75 miljoner kronor (11,9 procent) lägre än föregående år. Orsaken till det lägre utfallet är i första hand att den tidsbegränsade förstärkningen av filmstödet 2022 som ett led i återstarten av kulturen upphörde.

Lägre utgifter för ungdomsverksamhet jämfört med 2022

Utfallet för anslaget 12:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet* blev 285 miljoner kronor. Det är 54 miljoner kronor (15,8 procent) lägre än föregående år. Minskningen beror till största delen på satsningen för att mildra de negativa ekonomiska konsekvenserna för ungdomsverksamheten med anledning av restriktionerna som fanns i början av 2022 pga. spridningen av covid-19.

Stödet till idrotten minskade eftersom tillfälligt stöd upphörde

Utfallet för anslaget 13:1 *Stöd till idrotten* uppgick till 2 092 miljoner kronor. Det är 695 miljoner kronor (24,9 procent) lägre än utfallet föregående år. Att utgifterna minskade beror till största delen på de tillfälliga bidrag som gick till Sveriges Riksidrottsförbund under 2022 för att underlätta uppstart och ökat deltagande av idrottsverksamhet i landet efter restriktionerna upphört.

Minskat utfall då tillfälligt organisationsbidrag till föreningar med allmänna samlingslokaler upphörde

Utfallet för anslaget 13:2 *Bidrag till allmänna samlingslokaler* uppgick till 52 miljoner kronor, vilket är 59 miljoner kronor (53,2 procent) lägre än föregående år. Det beror på att anslaget finansierade det tillfälliga organisationsbidraget till föreningar med allmänna samlingslokaler med 60 miljoner kronor under 2022. Motsvarande bidrag betalades inte ut 2023.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.46 UO 17 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	225	143
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	11	10
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	45	0
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	183	170
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	45	35
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	35	20
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	250	239
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	90	71
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	262	262
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	40	35
13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15	15
14:2	Bidrag till tolkutbildning	120	76
Summa		1 321	1 076
13:5 (2021)	Insatser för den ideella sektorn		0
Totalt			1 076

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 1 321 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 076 miljoner kronor, vilket är 245 miljoner kronor lägre än beslutade bemyndiganden.

Det outnyttjade bemyndigandet på anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet* beror på att Kulturrådet analyserar resultaten från genomlysningen av kultursamverkansmodellen innan en förändring av bidragsgivningen kan genomföras.

Inom utgiftsområdet finns ett äldre beställningsbemyndigande, dvs. ett bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden.

Utlåning

Tabell 3.47 UO 17 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2023-12-31
Kungliga Operan AB		88 ¹
Kungliga Dramatiska teatern AB	70	66
Nordiska museet	77	44
Tekniska museet	95	90
Stiftelsen Skansen	80	44
Summa	322	331

Anm.: Tabellen omfattar utlåning finansierad med upplåning i Riksgäldskontoret.

¹ Lånet togs med stöd av beslutad låneram för budgetåret 2021.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 322 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2023 var 331 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Myndigheten för stöd till trossamfund

Myndigheten för stöd till trossamfund har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Myndigheten för stöd till trossamfund har inte återrapporterat hur de bidragsberättigade trossamfundet arbetar för att bidra till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, vilket är ett krav i regleringsbrevet för budgetåret 2023. Det är inte förenligt med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Spelinspektionen

Spelinspektionen har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Spelinspektionen redovisar felaktigt värde för det ackumulerade resultatet 2023 för avgiftsområdet Tillsyn i tabell 12. Det ackumulerade resultatet är för lågt redovisat med 67 076 tusen kronor. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Spelinspektionen har under flera års tid byggt upp ett överskott om 96 585 tusen kronor i avgiftsområdet Tillsyn. Det ackumulerade överskottet i avgiftsområdet avviker från det ekonomiska målet enligt 15 kap. 5 § spelförordningen (2018:1475). Avgifter ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås för tillsynsverksamheten.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:7 Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället

Riksrevisionen har granskat effektiviteten i statens bidragsgivning till civilsamhället.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statlig bidragsgivning till civilsamhället (skr. 2023/24:22) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:KrU2, rskr. 2023/24:141).

3.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Inom utgiftsområdet ingår utgifter för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande, lantmäteriverksamhet och konsumentpolitik. Området innefattar bl.a. myndigheterna Boverket och Lantmäteriet.

Anslag

Tabell 3.48 UO 18 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings -budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022	
1:2	Omstrukturerings av kommunala bostadsföretag	13	-6	1	-12	-92,2	1
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43	-14	1	-42	-98,8	2
1:4	Boverket	288		290	2	0,6	328
1:6	Lantmäteriet	721	20	730	9	1,3	699
1:7	Energieffektivisering av flerbostadshus	350		250	-100	-28,7	1 105
1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	4 320		4 313	-7	-0,2	5 247
2:1	Konsumentverket	171	-2	167	-4	-2,5	161
2:2	Allmänna reklamationsnämnden	54	7	63	9	15,7	54
2:4	Åtgärder på konsumentområdet	14	1	14	0	3,2	13
	Övriga anslag	125		122	-3	-2,8	104
	Summa	6 099	6	5 950	-149	-2,4	7 713

Utfallet uppgick till 5 950 miljoner kronor, vilket är 149 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 minskade utgifterna med 1 763 miljoner kronor (22,9 procent).

Lägre utgifter för omstrukturerings av kommunala bostadsföretag jämfört med budget

Utfallet för anslaget 1:2 *Omstrukturerings av kommunala bostadsföretag* blev 1 miljon kronor, vilket är 12 miljoner kronor (92,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att inga nya ansökningar om stöd inkom under 2023 och att det

inte skedde några utbetalningar för infriande av tidigare åtaganden. Vid årets slut återstod inga utestående åtaganden. Stödet baseras på förordningen (2018:111) om statsbidrag till kommuner med svag bostadsmarknad. Det har inte inkommit någon ansökan om bidrag sedan förordningen trädde i kraft, därför har endast administrativa utgifter belastat anslaget. Riksdagen minskade anslaget med 6 miljoner kronor i ändringsbudget för att finansiera en ökning av anslaget 1:6 *Lantmäteriet*.

Lägre utgifter än beräknat för statsbidrag till kommuner

Utfallet för anslaget 1:3 *Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad* blev 1 miljon kronor, vilket är 42 miljoner kronor (98,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att tillströmningen av ärenden gällande statsbidrag till kommuner för hyresgarantier för enskilda hushålls räkning blev lägre än beräknat i statens budget. Kommuner kan, efter ansökan, få bidrag med 5 000 kronor per lämnad hyresgaranti. Boverket har under året beviljat bidrag för 146 garantier till 16 kommuner, jämfört med 88 garantier till 11 kommuner för 2022. Riksdagen minskade anslaget med 14 miljoner kronor i ändringsbudget för att finansiera en ökning av anslaget 1:6 *Lantmäteriet*.

Utfallet för anslaget 1:6 *Lantmäteriet* blev 730 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (1,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror delvis på högre utgifter för Lantmäteriets anpassning av de tekniska standarderna för geografiska data som myndigheten tillhandahåller. Riksdagen anvisade därför anslaget ytterligare 20 miljoner kronor i ändringsbudget. Utfallet för anpassningsarbetet blev 20 miljoner kronor.

Lägre utgifter än beräknat för stöd till energieffektivisering

Utfallet för anslaget 1:7 *Energieffektivisering av flerbostadshus* blev 250 miljoner kronor, vilket är 100 miljoner kronor (28,7 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. Det beror på att stödmottagarna inte har ansökt om utbetalning i enlighet med när de tidigare angett att renoveringsprojekten ska vara klara.

Anslaget 2:1 *Konsumentverket* minskades i ändringsbudget med 2 miljoner kronor för att finansiera en ökning av anslag 2:2 *Allmänna reklamationsnämnden*.

Anslaget 2:4 *Åtgärder på konsumentområdet* anvisades ytterligare 1 miljon kronor i ändringsbudget för förstärkt statsbidrag till organisationer som på olika sätt främjar konsumentintressen. Utfallet för det förstärkta statsbidraget blev 1 miljon kronor.

Högre utgifter för Allmänna reklamationsnämnden jämfört med budget och föregående år

Utfallet för anslaget 2:2 *Allmänna reklamationsnämnden* blev 63 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (15,7 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 9 miljoner kronor (17,2 procent) högre. Det beror på att antalet inkomna ärenden har ökat med 24 procent jämfört med 2022. Ökningen förklaras bl.a. av fler ärenden rörande e-handel. För att myndigheten skulle kunna hantera den ökade ärendetillströmningen anvisade riksdagen anslaget ytterligare 7 miljoner kronor i ändringsbudget.

Lägre utgifter för Boverket jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 *Boverket* blev 290 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor (11,5 procent) lägre jämfört med 2022. Det beror på att Boverket har anpassat sin verksamhet till följd av en lägre anslagstilldelning. De lägre utgifterna avser främst

kostnader för köpta tjänster och personal. Antalet årsarbetskrafter vid myndigheten uppgick till 225, vilket är en minskning med 10,0 procent jämfört med 2022.

Lägre utgifter för investeringsstöd och stöd till energieffektivisering jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:7 *Energieffektivisering av flerbostadshus* blev 856 miljoner kronor (77,4 procent) lägre jämfört med 2022. Det beror på att stödet är under avveckling. Utbetalning av stöd görs endast till den som fått ett beslut om beviljande före utgången av år 2022.

Utfallet för anslaget 1:8 *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* blev 4 313 miljoner kronor, vilket är 934 miljoner kronor (17,8 procent) lägre än 2022. Det beror på att stödet är under avveckling. Utbetalning av stöd görs endast till den som fått ett beslut om beviljande före utgången av år 2022.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.49 UO 18 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	13	0
2:4	Åtgärder på konsumentområdet	20	6
Summa		32	6
1:7 (2022)	Energieffektivisering av flerbostadshus		973
1:8 (2022)	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande		4 712
Totalt			5 691

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 32 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 6 miljoner kronor. Avvikelsen för anslaget 1:2 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* beror på att inga nya ansökningar om stöd inkom under 2023.

Inom utgiftsområdet finns två äldre beställningsbemyndiganden, dvs. bemyndiganden där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden. Totalt uppgick de till 5 685 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 3.50 UO 18 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder m.m.	8 000	3 411	3 544
Summa	8 000	3 411	3 544

Övriga kontokrediter

Tabell 3.51 UO 18 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203)

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Boverket

Boverket har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Boverket har ingått nya åtaganden som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet för anslag utgiftsområde 9, anslag 4:5, anslagspost 10 Investeringsstöd äldreområdet. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Åtaganden ingångna 2023 som sträcker sig längre än slutåret 2026 uppgår till 23 886 tusen kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:18 Statens hantering av markinträng – värdering och beslut om ersättning

Riksrevisionen har granskat statens hantering av olika former av markinträng, värderingar och beslut om ersättning. Några myndigheter och regeringen har varit granskningsobjekt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statens hantering av markinträng (skr. 2023/24:106) redovisat åtgärder med anledning av granskningsrapporten. I och med skrivelsen anser regeringen att granskningsrapporten är slutbehandlad.

3.19 Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Utgiftsområdet omfattar insatser i form av projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service samt utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning.

Anslag

Tabell 3.52 UO 19 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings -budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Regionala utvecklingsåtgärder	1 993		1 678	-316	-15,8	1 582

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:2	Transportbidrag	451	56	518	67	14,8	510
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 440		1 215	-225	-15,6	1 264
1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	650		295	-355	-54,6	1
Summa		4 534	56	3 706	-828	-18,3	3 357

Utfallet uppgick till 3 706 miljoner kronor, vilket är 828 miljoner kronor (18,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utgifterna 349 miljoner kronor (10,4 procent) högre.

Lägre utgifter än beräknat för bl.a. regionala utvecklingsåtgärder

Utfallet för anslaget 1:1 *Regionala utvecklingsåtgärder* blev 1 678 miljoner kronor, vilket är 316 miljoner kronor (15,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på lägre utgifter än beräknat för statlig medfinansiering av åtgärder inom det nationella programmet för Fonden för en rättvis omställning respektive stöd till försäljningsställen för drivmedel i vissa landsbygdsområden. Utfallet blev 95 miljoner kronor (6,0 procent) högre jämfört med 2022. Det beror bl.a. på högre utgifter för statlig medfinansiering av åtgärder inom det nationella programmet för Fonden för en rättvis omställning.

Utfallet för anslaget 1:2 *Transportbidrag* blev 518 miljoner kronor, vilket är 67 miljoner kronor (14,8 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på höga bränslepriser som medfört högre utbetalningar av bidrag än vad som ursprungligen beräknades. Riksdagen anvisade därför anslaget ytterligare 56 miljoner kronor i ändringsbudget.

Utfallet för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* blev 1 215 miljoner kronor, vilket är 225 miljoner kronor (15,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 48 miljoner kronor (3,8 procent) lägre. Det beror på att projekten har rekviderat medel från fonden i lägre omfattning än beräknat och jämfört med föregående år. Inga beslut om medel gjordes under 2023 då programperioden håller på att avslutas.

Utfallet för anslaget 1:4 *Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027* blev 295 miljoner kronor, vilket är 355 miljoner kronor (54,6 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror på att kommissionen fattade beslut om programmen senare än beräknat, vilket medfört att projekten endast har hunnit rekvidera medel i begränsad omfattning. Utfallet blev 294 miljoner kronor högre jämfört med 2022. Det beror på att starten av programmet kom i gång sent under 2022.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.53 UO 19 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:1	Regionala utvecklingsåtgärder	3 840	2 447

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	4 500	2 910
Summa		8 340	5 357
1:1 (2017)	Regionala tillväxtåtgärder		0
1:3 (2022)	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020		336
Totalt			5 693

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 8 340 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 5 357 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 2 983 miljoner kronor.

Övervägande delen av de stöd som beslutas inom ramen för anslaget 1:1 *Regionala utvecklingsåtgärder* är antingen fleråriga samverkansprojekt med många olika offentliga och privata aktörer eller fleråriga företagsinvesteringar. De aktörer som kan fatta beslut om framtida åtaganden mot anslaget har därför små möjligheter att påverka stödets utbetalningstakt. Behovet av att fatta långsiktiga beslut, med stöd av bemyndigande, har varit mindre än vad som tidigare beräknats. Det beror dels på att behovet av långsiktiga beslut inom Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027 blev lägre än planerat, dels att behov av vissa andra insatser av långsiktiga beslut blev lägre än planerat.

Verksamheten inom regionalfondsprogrammen, som finansieras av anslaget 1:4 *Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027*, omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter för kommande budgetår. Behovet av att fatta långsiktiga beslut blev lägre än planerat. Det beror bl.a. på att efterfrågan på medel varit lägre än planerat inom Europeiska regionala utvecklingsfonden. Det beror även på notifieringsprocessen enligt EU:s regler om statsstöd avseende insatser inom Fonden för en rättvis omställning tagit längre tid än förväntat vilket inneburit att beslut inte kunnat fattas under 2023.

Inom utgiftsområdet finns två äldre beställningsbemyndiganden, dvs. bemyndiganden där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden. Totalt uppgick de till 336 miljoner kronor.

3.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområdet omfattar områdena Miljöpolitik och Miljöforskning. Området Miljöpolitik avser bl.a. frågor som rör klimat, naturvård och havs- och vattenvård. Området Miljöforskning består främst av forskning om miljö, klimat och samhällsbyggande bl.a. vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Anslag

Tabell 3.54 UO 20 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Naturvårdsverket	621	9	623	3	0,4	656
1:3	Åtgärder för värdefull natur	1 130		1 127	-3	-0,3	2 038
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 088	-14	703	-384	-35,4	735
1:8	Klimatbonus	5 955		5 817	-138	-2,3	6 905
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 245	25	1 216	-29	-2,3	1 528
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	169		60	-109	-64,7	84
1:14	Skydd av värdefull natur	1 171	40	1 207	37	3,1	1 720
1:16	Klimatinvesteringar	3 055		2 445	-610	-20,0	2 498
1:17	Klimatpremier	462		443	-19	-4,0	562
1:18	Industriklivet	1 354		1 070	-284	-21,0	604
1:19	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	115		54	-61	-53,0	50
1:20	Driftstöd för bio-CCS	25		10	-15	-60,5	9
1:21	Kompetenslyft för klimatomställningen	50	-50		-50	-100,0	18
	Övriga anslag	3 104	13	3 105	1	0,0	3 334
	Summa	19 543	23	17 880	-1 663	-8,5	20 740

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 17 880 miljoner kronor och blev därmed 1 663 miljoner kronor (8,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 23 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 2 860 miljoner kronor (13,8 procent) lägre.

Förseningar påverkade saneringsarbete och anslaget för sanering

Utfallet för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* uppgick till 703 miljoner kronor, vilket är 384 miljoner kronor (35,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Länsstyrelser och kommuner har fortsatt påverkats av den tidigare spridningen av covid-19. Bland annat har försenade projekt lett till ett mindre anslagsutnyttjande under året.

Utfasning av klimatbonus pågår

Utfallet för anslaget 1:8 *Klimatbonus* blev 5 817 miljoner kronor. Det är 138 miljoner kronor (2,3 procent) lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten och 1 088 miljoner kronor (15,8 procent) lägre än föregående år. Under året utbetalades bonuspremier för 118 937 fordon, vilket är 28 386 fordon färre än 2022, och lägre än beräknat. Klimatbonusen upphörde i november 2022 efter regeringsbeslut. Till och med den 31 maj 2024 kan personer som köpt en bil som är berättigad till klimatbonus ansöka om bonus.

Förseningar och osäkerhet gav lägre utgifter än beräknat

Utfallet för anslaget 1:12 *Insatser för internationella klimatinvesteringar* uppgick till 60 miljoner kronor, vilket är 109 miljoner kronor (64,7 procent) lägre än anvisat i statens budget.

Det beror på att världlandsavtal med Ghana och relaterad upphandling har försenats, samt att planerade utbetalningar av projektfinansiering flyttats till 2024 då avtal med FN:s utvecklingsorgan UNDP slöts först i december 2023.

Utfallet för anslaget 1:14 *Skydd av värdefull natur* uppgick till 1 207 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor (3,1 procent) högre än anvisat i statens budget. I enlighet med ändringsbudget anvisades anslaget 40 miljoner kronor för att snabbare kunna betala ut ersättning till de skogsägare som frivilligt valt att skydda sin skog.

Utfallet för anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* blev 2 445 miljoner kronor, vilket är 610 miljoner kronor (20,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Att anslaget inte nyttjades till fullo beror på förseningar och fördröjningar på grund av inflationsoro och stigande räntor.

Utfallet för anslaget 1:18 *Industriklivet* uppgick till 1 070 miljoner kronor. Det är 284 miljoner kronor (21,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Att utfallet blev lägre beror på att vissa ansökningar behöver beviljas ett undantag från EU:s statsstödsregler godkännande från EU och på osäkerhetsfaktorer som lett till att vissa stora projekt inte har startat.

Utfallet för anslaget 1:19 *Åtgärder för ras- och skredsäkering längs Göta älv* uppgick till 54 miljoner kronor, vilket är 61 miljoner kronor (53,0 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror främst på färre ansökningar av bidrag. Anledningen är bl.a. att kommuner inte hinner genomföra projekt i den takt som var planerad samt förseningar inom projekt vilket lett till att de fått skjutas på framtiden.

Det blev inte något utfall för anslaget 1:21 *Kompetenslyft för klimatomställningen*. Anslaget minskades med hela det tilldelade beloppet för att finansiera anslagsökningar inom utbildningsområdet.

Färre lämnade bidrag än 2022

Utfallet för anslaget 1:3 *Åtgärder för värdefull natur* uppgick till 1 127 miljoner kronor, vilket är 911 miljoner kronor (44,7 procent) lägre än föregående år. Den totala anslagsnivån har minskat jämfört med 2022 vilket lett till ett lägre utfall. Det avser bl.a. bidrag för skötseln av natur och för friluftsliv och åtgärdsprogram för hotade arter.

Utfallet för anslaget 1:14 *Skydd av värdefull natur* uppgick till 1 207 miljoner kronor, vilket är 513 miljoner kronor (29,8 procent) lägre än föregående år. Den totala anslagsnivån har minskat jämfört med 2022 vilket lett till ett lägre utfall.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.55 UO 20 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Miljöövervakning m.m.	120	102
1:3	Åtgärder för värdefull natur	900	438
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	2 065	840
1:5	Miljöforskning	102	49
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	630	524
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 500	765
1:13	Internationellt miljösamarbete	4	1
1:14	Skydd av värdefull natur	80	3

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:16	Klimatinvesteringar	5 000	4 721
1:17	Klimatpremier	430	308
1:18	Industriklivet	5 200	3 706
1:19	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	165	18
1:20	Driftstöd för bio-CCS	36 000	0
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	2 200	1 884
Summa		54 396	13 360

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 54 396 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 13 360 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 41 036 miljoner kronor.

Skillnaden beror främst på anslaget 1:20 *Driftstöd för bio-CCS* där inga åtaganden ingåtts än då den första omvända auktionen förväntas genomföras under 2024, med en första utdelning 2026. Skillnaden för anslaget 1:19 *Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv* uppgick till 147 miljoner kronor och beror på lägre volym av ansökningar av bidrag, att kommuner inte hinner genomföra projekt enligt planerad utsträckning samt att vissa projekt fördröjs på grund av tillståndprocesser.

Skillnaden för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* uppgick till 1 225 miljoner kronor och beror på färre antal ansökningar.

Skillnaden för anslaget 1:18 *Industriklivet* uppgick till 1 494 miljoner kronor, vilket i likhet med vad som anförs om utfallet på anslaget beror på att stora, fleråriga ansökningar om stöd som ska redovisas mot beställningsbemyndigandet behöver godkännas som ett undantag från EU:s statsstödsregler för att kunna beviljas, vilket kan ta lång tid och på osäkerhetsfaktorer som lett till att vissa stora projekt inte har startat.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:11 Uttjänta solcellspaneler och vindturbinblad – statens insatser för en effektiv hantering

Riksrevisionen har granskat om staten ser till att uttjänta solcellspaneler och vindturbinblad hanteras effektivt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om hantering av uttjänta solcellspaneler och vindturbinblad (skr. 2023/24:49) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har ännu inte behandlat skrivelsen.

3.21 Utgiftsområde 21 Energi

Utgiftsområdet omfattar frågor om tillförsel, distribution och användning av energi och syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Det är främst Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen och Affärsverket svenska kraftnät som ansvarar för att genomföra åtgärderna inom området.

Anslag

Tabell 3.56 UO 21 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings-budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Statens energimyndighet	453		453	0	0,0	433
1:2	Insatser för energieffektivisering	397		129	-268	-67,6	25
1:4	Energiforskning	1 418		1 411	-6	-0,5	1 470
1:5	Energimarknadsinspektionen	209		209	0	-0,1	186
1:6	Elberedskap	453	100	543	90	19,8	379
1:8	Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m.	155		133	-22	-14,1	127
1:10	Laddinfrastruktur	1 090		914	-176	-16,2	555
1:11	Biogasstöd	650		378	-272	-41,8	216
1:12	Gasprisstöd		165	139	139		
1:7 (2022)	Energiteknik			2	2		210
1:12 (2022)	Kompensation för höga elpriser				0		8 915
	Övriga anslag	120		116	-4	-3,5	117
	Summa	4 945	265	4 426	-519	-10,5	12 634

Utfallet uppgick till 4 426 miljoner kronor och blev därmed 519 miljoner kronor (10,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 265 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 8 208 miljoner kronor (65,0 procent) lägre.

Stöd för minskad energianvändning blev lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:2 *Insatser för energieffektivisering* uppgick till 129 miljoner kronor, vilket är 268 miljoner kronor (67,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Anslaget avser investeringsbidrag för en minskad energianvändning och effektbehov. Att utfallet blev lägre än beräknat beror på förseningar inom upphandling i arbetet med hushållsmätningar samt i urvalet av fastigheter som ska delta i inventering och mätning av elanvändningen. Vidare påverkades utfallet av att det totala ansökta beloppet för investeringsstöd till åtgärder som leder till minskad el- och gasanvändning hos hushåll blev lägre än beräknat.

Fler beslut om beredskapsåtgärder för elförsörjningen

Utfallet för anslag 1:6 *Elberedskap* uppgick till 543 miljoner kronor, vilket är 90 miljoner kronor (19,8 procent) högre än anvisat i statens budget och 164 miljoner kronor (43,1 procent) högre än föregående år. I ändringsbudget anvisades anslaget 100 miljoner kronor för bl.a. stärkt förmåga till återuppbyggnad av elsystemet vid kris som en del av totalförsvarsplaneringen. Affärsverket svenska kraftnät tog emot 208 stycken ansökningar, 124 stycken fler än 2022, om förändring inom elförsörjningen enligt elberedskapslagen. Under året tog Affärsverket svenska kraftnät beslut om beredskapsåtgärder inom exempelvis sabotageskydd för transformatorer, prövning av lokala elnät som upprättas vid störning och återställning av Öresundsverket i Malmö.

Lägre utfall för stödåtgärder inom energiområdet än beräknat

Utfallet för anslaget 1:8 *Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m.* blev 133 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor (14,1 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror att anslagsmedlen endast får användas efter beslut från regeringen och inget beslut har tagits under 2023.

Utfallet för anslaget 1:10 *Laddinfrastruktur* uppgick till 914 miljoner kronor, vilket är 176 miljoner kronor (16,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att stöd inte söktes i den omfattning som beräknades i statens budget, eftersom regelverket för utbetalning av stöd inte omfattar alla tillgängliga laddkategorier.

Utfallet för anslaget 1:11 *Biogasstöd* uppgick till 378 miljoner kronor, vilket är 272 miljoner kronor (41,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att det totalt ansökta beloppet blev mindre än beräknat.

I enlighet med ändringsbudget under året uppfördes anslaget 1:12 *Gasprisstöd* på statens budget. Anslaget anvisades 150 miljoner kronor för att kompensera hushåll som använder gas för höga gaspriser. Medlen betalas ut till gasnätsföretagen som sedan vidarebefordrar detta till hushållen. Det beror på att det totalt ansökta beloppet blev lägre än beräknat.

Kompensation till hushåll för höga elpriser betalades ut 2022

Det blev inte något utfall för anslaget 1:12 (2022) *Kompensation för höga elpriser*, vilket är 8 915 miljoner kronor lägre än utfallet 2022. Under året har företag och hushåll fått olika typer av el-stöd som har finansierats med Affärsverket svenska kraftnäts flaskhalsinkomster i stället för från anslag.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.57 UO 21 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Insatser för energieffektivisering	660	16
1:3	Insatser för fossilfri elproduktion	30	1
1:4	Energiforskning	3 300	2 068
1:6	Elberedskap	2 000	1 862
1:8	Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m.	120	0
1:10	Laddinfrastruktur	1 300	581
Summa		7 410	4 528

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 7 410 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 4 528 miljoner kronor.

Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 2 882 miljoner kronor och är till stor del hänförlig till anslaget 1:4 *Energiforskning*. Det beror på att det för anslaget finns behov av ett stort beställningsbemyndigande för att möjliggöra långsiktiga och omfattande åtaganden, som exempelvis storskaliga demonstrationsprojekt kopplat till energiforskning.

Större procentuella avvikelser finns dock för anslagen 1:2 *Insatser för energieffektivisering* och 1:10 *Laddinfrastruktur* vilka beror på att de totala ansökta beloppen för investeringsstöd avseende de kommande åren, på respektive beställningsbemyndigande, blev lägre än beräknat. För anslaget 1:3 *Insatser för fossilfri elproduktion*

förklaras avvikelserna under 2023 av att myndigheten valt att inte förnya ett större forskningsprogram. Att bemyndigandet för anslaget 1:8 *Energi- och klimatomställningen på lokal och regional nivå m.m.* inte utnyttjats förklaras av att en pågående översyn av anslaget inleddes under året och därför tecknades inga nya fleråriga avtal med stöd av bemyndigandet.

Utlåning

Tabell 3.58 UO 21 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2023-12-31
Delägarlån eller borgen till bolag i vilka Svenska kraftnät förvaltar statens aktier	600	267
Lån till företag som bedriver elnätsverksamhet enligt ellagen	700	55
Summa	1 300	322

Inom utgiftsområdet uppgick låneramen som riksdagen beslutat om till 1 300 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2023 var 322 miljoner kronor.

Låneramar för samhällsinvesteringar

Tabell 3.59 UO 21 Låneramar för samhällsinvesteringar

Miljoner kronor

Låneram för samhällsinvesteringar	Låneram	Lån 2023-12-31
Svenska kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	1 650	0
Summa	1 650	0

Inom utgiftsområdet uppgick låneramen som riksdagen beslutat om till 1 650 miljoner kronor.

Affärsverket svenska kraftnät finansierar sina investeringar med lån i Riksgäldskontoret. Under 2023 var intäkterna från kapacitetsavgifter fortsatt höga och därför fanns inget behov av upplåning.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:13 Reduktionsplikten – risker för genomförande och effektivitet

Riksrevisionen har granskat om reduktionsplikten bidrar till att nå de klimatpolitiska målen på ett effektivt sätt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om reduktionsplikten för bensin och diesel (skr. 2023/24:44) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24: MJU8, rskr. 2023/24/143).

RiR 2023:15 Statens åtgärder för utveckling av elsystemet – reaktiva och bristfälligt underbyggda

Riksrevisionen har granskat om de statliga aktörerna förberett och genomfört åtgärder med påverkan på elsystemet så att de tre energipolitiska grundpelarna kan förenas på ett effektivt sätt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statens åtgärder för utveckling av elsystemet (skr. 2023/24:58) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar transportpolitiken och politiken för informationssamhället.

Anslag

Tabell 3.60 UO 22 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	34 468	0	34 173	-296	-0,9	29 277
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	30 951		33 055	2 104	6,8	29 106
1:3	Trafikverket	1 455		1 484	29	2,0	1 441
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	151	4	154	3	1,8	256
1:7	Trafikavtal	1 098	33	1 005	-93	-8,4	1 081
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	550		682	132	23,9	825
1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 649		1 633	-16	-1,0	2 045
1:12	Transportstyrelsen	2 407		2 486	79	3,3	2 298
1:14	Trängselskatt i Göteborg	921		955	34	3,7	993
1:15	Sjöfartsstöd	1 600		1 388	-212	-13,2	1 331
1:17	Infrastruktur för flygtrafiktjänst	351		277	-74	-21,1	177
1:18	Lån till körkort	151		30	-121	-80,1	34
1:19	Obemannad luftfart	30		10	-20	-65,2	5
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	131		107	-24	-18,3	111
1:18 (2022)	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik				0		1 000
	Övriga anslag	3 038	-1	2 967	-71	-2,3	2 898
	Summa	78 952	36	80 407	1 454	1,8	72 878

Utfallet uppgick till 80 407 miljoner kronor och blev därmed 1 454 miljoner kronor (1,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 36 miljoner kronor. Jämfört med 2022 blev utgifterna 7 529 miljoner kronor (10,3 procent) högre.

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar.

Hur mycket Trafikverket investerar bestäms av anvisade anslag, de lån som Trafikverket tar upp och de tillskott myndigheten får via medfinansiering i form av externa bidrag. Utfallet som redovisas här utgörs av endast av den verksamhet som

finansieras med anslag. Den största delen av utgifterna under utgiftsområdet återfinns under två trafikslagsöverskridande anslag.

Anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* används för investeringar och andra åtgärder för att utveckla transportsystemet och anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* används för att vidmakthålla den befintliga infrastrukturens funktion.

Förebyggande åtgärder inom järnvägsnätet

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 33 055 miljoner kronor, vilket är 2 104 miljoner kronor (6,8 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på ett ökat antal förebyggande åtgärder inom järnvägsnätet, exempelvis förstärkt underhåll. Det högre utfallet beror också på ökade kostnader för vinterväghållning, åtgärder efter inträffade väderhändelser samt återställningsarbete efter skredet på E6 vid Stenungsund.

Utfallet för anslaget 1:7 *Trafikantal* uppgick till 1 005 miljoner kronor, vilket är 93 miljoner kronor (8,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på lägre bidragsutbetalningar på grund av att bränsleprisjusteringarna har varit lägre än 2022. I ändringsbudget anvisades anslaget 33 miljoner kronor för bidrag som stöd till färjetrafiken till och från Gotland, av vilka 21 miljoner kronor har betalats ut.

Stöd till Transeuropeiska nätverk

Europeiska unionen (EU) ger normalt årligen bidrag till projekt och studier för investeringar i transportinfrastruktur som ingår i det transeuropeiska transportnätverket (TEN-T). Bidragen från EU redovisas på inkomstsidan av statens budget (inkomsttitel 6511) och de aktuella projektens utfall belastar sedan anslaget 1:10 *Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk*. Bidragen från EU är en medfinansiering till Sveriges investeringar i transportinfrastruktur. Utfallet för anslaget blev 682 miljoner kronor, vilket är 132 miljoner kronor (23,9 procent) högre än anvisat i statens budget. De största bidragen avsåg tunnelarbete i järnvägstunneln i Västlänken i Göteborg, som uppgick till 471 miljoner kronor och för järnväg på sträckan Hallsberg-Stenkumla som uppgick till 164 miljoner kronor.

Lägre sjöfartsstöd än beräknat

Utfallet för anslaget 1:15 *Sjöfartsstöd* uppgick till 1 388 miljoner kronor, vilket är 212 miljoner kronor (13,2 procent) lägre än anvisat i statens budget och beror på lägre fartygstafrik än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:17 *Infrastruktur för flygtrafikjänst* uppgick till 277 miljoner kronor, vilket är 74 miljoner kronor (21,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Skillnaden beror på att projekt, investeringar och andra åtgärder senarelagts.

Lägre utgifter för körkortslån än beräknat

Utfallet för anslaget 1:18 *Lån till körkort* uppgick till 30 miljoner kronor, vilket är 121 miljoner kronor (80,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att färre personer än beräknat ansökt om körkortslån. Under 2023 ansökte 7 800 personer om körkortslån, en minskning med 7 procent jämfört med året innan.

Större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan ökar jämfört med 2022

I tabell 3.61 och tabell 3.62 jämförs utfallen för anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* och 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* med utfallet för motsvarande anslag föregående år.

Tabell 3.61 Utveckling av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor

	2023	2022
Investeringar i regional plan	2 603	2 566
Räntor och återbetalning av lån för järnvägar	1 431	1 347
Räntor och återbetalning av lån för vägar	248	271
Bidrag till Inlandsbanan och Öresundsbrokonsortiet	660	549
Större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan	17 345	14 109
Större väginvesteringar enligt nationell plan	4 342	4 124
Trimning och effektivisering samt miljöinvesteringar	3 326	3 996
Planering, stöd och myndighetsutövning	1 439	1 300
Civilt försvar	511	230
Isbrytare - till Sjöfartsverket	8	
Övrigt	2 260	785
Summa anslag, utveckling av statens transportinfrastruktur	34 173	29 277

Utfallet för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* blev 34 173 miljoner kronor, vilket är 4 895 miljoner kronor (16,7 procent) högre än 2022. De största utgifterna under anslaget är större järnvägsinvesteringar enligt nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen (nationell plan) för perioden 2018–2029. Dessa utgifter uppgick till 17 345 miljoner kronor, vilket är 3 236 miljoner kronor (22,9 procent) högre än 2022.

Som exempel på namngivna objekt som ingår i den nationella planen och som öppnat för trafik under 2023 kan nämnas:

Kvicksund–Västjädra

E18 Danderyd–Arninge

E20 förbi Vårgårda

Utgifterna för anskaffning och utveckling inom järnvägsinvesteringar blev 3 236 miljoner kronor högre jämfört med föregående år. Motsvarande utgifter inom väginvesteringar blev 218 miljoner kronor högre.

Tabell 3.62 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor

	2023	2022
Drift och underhåll av vägar	14 641	13 351
Bärighet och tjälsäkring av vägar	1 787	1 486
Bidrag för drift av enskild väg	1 356	1 307
Drift, underhåll och trafikledning på järnväg	15 180	12 231
Forskning och innovation	7	300
Övrigt	84	432
Summa anslag, vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	33 055	29 106

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 33 055 miljoner kronor. Det är 3 949 miljoner kronor (13,6 procent) högre jämfört med föregående år. Utgifterna för vidmakthållande väg blev 1 641 miljoner kronor (10,2 procent) högre och uppgick till 17 785 miljoner kronor. Projekt med en större förändring jämfört med 2022 avser underhållsåtgärder kopplat till bl.a. tunnlar, vintertjänster, bärighet och tjälsäkring, åtgärder av skador samt övriga väganläggningar. Utgifterna för vidmakthållande järnväg blev 2 600 miljoner kronor (20,5 procent) högre och uppgick

till 15 263 miljoner kronor. Projekt med en större förändring jämfört med 2022 avser underhållsåtgärder kopplat till bl.a. signal- och teleanläggningar, övriga järnvägsanläggningar, fasta delar i funktionsupphandlat basunderhåll samt övriga utgifter inom underhållsverksamheten. Inom reinvesteringsprojekten har störst ökning skett avseende tunnlar, kontaktledningar, övriga elanläggningar samt signal- och teleanläggningar.

Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik betalades ut 2022

Det blev inte något utfall för anslaget 1:18 (2022) *Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik*, vilket är 1 000 miljoner kronor lägre jämfört med 2022.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.63 UO 22 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	130 919	93 383
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	37 181	31 570
1:7	Trafikavtal	3 500	2 663
1:11	Trängselskatt i Stockholm	67 400	59 611
1:14	Trängselskatt i Göteborg	18 800	12 024
1:18	Lån till körkort	125	35
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	300	145
2:3	Grundläggande betaltjänster	45	23
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	531	380
Summa		258 801	199 834
1:16 (2021)	Internationell tågtrafik		177
Totalt			200 011

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 258 801 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 199 834 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 58 967 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur*, 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* och 1:14 *Trängselskatt i Göteborg*.

För anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* uppgår skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 37 536 miljoner kronor. Det beror bl.a. på senareläggningar av projekt. Framför allt har utestående åtagandena blivit lägre än planerat för väginvesteringar samt trimning och effektiviseringar där det finns flera senareläggningar av projekt där kontrakt tecknas under senare år än planerat. Flera större kontrakt på järnvägsinvesteringar som skulle ha tecknats 2023 förskjutits till 2024. När det gäller räntor och återbetalning av lån har ett förändrat ränteläge medfört högre utestående åtagande för ränta än beräknat. När det gäller Sjöfartsinvesteringar är utestående åtagande högre för avtalet med Sjöfartsverket gällande Luleå Hamn på grund av uppdaterad kalkyl samt prisökningar.

För anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* uppgår skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 5 611 miljoner kronor. Skillnaden uppkommer inom bärighet och tjälsäkring och beror på senarelagda

åtgärder samt för posten bidrag för drift av enskild väg som går över tilldelad ram på grund av högre indexuppräknning än beräknat.

För anslaget 1:11 *Trängselskatt i Göteborg* är skillnaden 6 776 miljoner kronor och beror på att Trafikverket under 2023 bröt kontraktet med en entreprenör för deletapp Haga inom Västsvenska infrastrukturpaketet, något nytt kontrakt tecknades inte under 2023.

För anslaget 2:2 *Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning* uppgår skillnaden till 155 miljoner kronor. Utnyttjandet av bemyndigandet påverkas av tidpunkt för avtalstecknande. Det utrymme som finns inom bemyndigandet är dock nödvändigt för att kunna ta höjd för icke planerbara händelser.

Inom utgiftsområdet finns ett äldre beställningsbemyndigande, dvs. bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden. Totalt uppgick de till 177 miljoner kronor.

Utlåning

Tabell 3.64 UO 22 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2023-12-31
A-train AB ¹	1 000	744
SVEDAB AB	6 000	5 870
Summa	7 000	6 614

¹ Prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 7 000 miljoner kronor för utlåning. Utestående lån vid utgången av 2023 var 6 614 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 3.65 UO 22 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgaranti till Öresundsbro Konsortiets upplåning ¹	Obegränsad	5 437		5 437
Kapitaltäckningsgaranti Arlandabanan Infrastructure AB ²		1 611		1 611
Kapitaltäckningsgaranti SVEDAB ³		5 870		5 870
Pensionsgaranti Posten AB (inkl. Posten Logistik AB, Posten Meddelande AB) ⁴	Obegränsad	4 444		4 444
Garantikapital Eurofima ⁵	CHF 42	498	CHF 42	498
Kreditgaranti Eurofima ⁶	CHF 52	623	CHF 52	623
Summa		18 484		18 484

¹ prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379.

² prop. 1995/96:65, bet. 1995/96:TU5, rskr. 1995/96:97.

³ prop. 1992/93:100; bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50.

⁴ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2016.

⁵ Den beslutade garantiramen (prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116) uppgår endast till 33 600 000 CHF. Resterande åtagande om 8 000 000 schweizerfranc uppstod i samband med emissionen 1997 då aktierna förvaltades av affärsverket Statens järnvägar.

⁶ prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116 och 26 § i Eurofimas statuter.

Källa: Valutakurs från Riksbanken per 29 december 2023, CHF = 11,9827.

Låneramar för samhällsinvesteringar

Tabell 3.66 UO 22 Låneramar för samhällsinvesteringar

Miljoner kronor

Låneram för samhällsinvesteringar	Låneram	Lån 2023-12-31
Vissa infrastrukturprojekt	63 858	60 440
Sjöfartsverkets lån i eller utanför Riksgäldskontoret	100	0
Luffartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	1 500	0
Summa	65 458	60 440

Riksdagen har fattat beslut om låneramar på 65 458 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2023 var 60 440 miljoner kronor.

Övriga kontokrediter

Tabell 3.67 UO 22 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	Obegränsad	0
Transportstyrelsens behov av rörelsekapital för transfereringar	1 750	1 625
Summa		1 625

¹ Ärligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:6 Riksrevisionens rapport om digitala tjänster till privatpersoner – stora utvecklingsmöjligheter för statliga myndigheter

Riksrevisionen har granskat om statens insatser för att utveckla myndigheternas digitala tjänster riktade till privatpersoner har varit tillräckligt effektiva.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om digitala tjänster till privatpersoner (skr. 2023/24:7) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2023:25 Nationell plan för transportinfrastrukturen – lovar mer än den kan hålla

Riksrevisionen har granskat om investeringarna i den nationella planen för transportinfrastrukturen effektivt bidrar till att de transportpolitiska målen uppnås. Riksrevisionen har synpunkter på regeringens styrning av framtagandeprocessen och fastställelsebeslutet av nationell plan för transportinfrastrukturen samt Trafikverkets förslag till nationella planen 2022–2033. Riksrevisionen redovisar slutsatser och rekommendationer som avser regeringen och Trafikverket.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om nationell plan för transportinfrastrukturen (skr. 2023/24:135) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, skog, djur, landsbygd och jakt samt rennäring och samefrågor. Utgiftsområdet omfattar även verksamhet inom utbildning och forskning.

Anslag

Tabell 3.68 UO 23 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings-budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:2	Insatser för skogsbruket	594		477	-117	-19,7	542
1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	133	174	463	330	247,2	229
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	68		63	-4	-6,4	48
1:8	Statens jordbruksverk	741	16	759	18	2,5	621
1:10	Gårdsstöd m.m.	5 637	516	6 573	936	16,6	7 438
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	149		144	-5	-3,6	101
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	27		5	-22	-80,1	49
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	109		72	-37	-33,5	177
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	204		182	-22	-10,8	176
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 068	-70	1 440	-628	-30,4	5 077
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 468	70	1 226	-242	-16,5	3 066
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	92	38	100	8	8,5	25
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	2 160		2 160	0	0,0	2 135
1:28	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	53		7	-46	-87,1	
1:29	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	115		36	-79	-68,8	
1:30	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	2 000	129	1 508	-492	-24,6	
1:31	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027	1 539	64	1 171	-368	-23,9	
	Övriga anslag	2 215	23	2 215	0	0,0	2 249
	Summa	19 373	959	18 602	-771	-4,0	21 935

Utfallet uppgick till 18 602 miljoner kronor, vilket är 771 miljoner kronor (4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 minskade utgifterna inom utgiftsområdet med 3 333 miljoner kronor (15,2 procent).

Statens ersättningskyldighet till skogsägare blev lägre än anvisat

Utfallet för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* uppgick till 477 miljoner kronor, vilket är 117 miljoner kronor (19,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. En stor del av minskningen i utfall förklaras av ändrade redovisningsprinciper gällande artskyddsärenden. Utfallet påverkas även av att anmälningar och ansökningar inom fjällnära skog inte alltid resulterar i faktiska ersättningsärenden, t.ex. när ansökningar dras tillbaka.

Högre utgifter för att bekämpa smittsamma djursjukdomar än anvisat

Utfallet för anslaget 1:6 *Bekämpning av smittsamma djursjukdomar* blev 463 miljoner kronor, vilket är 330 miljoner kronor (247,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 174 miljoner kronor. Förklaringen till det höga utfallet är att Jordbruksverket under året haft stora utgifter för bekämpande av de smittsamma djursjukdomarna afrikansk svinpest, fågelinfluensa och salmonella. Särskilt kostsamt har utbrottet av salmonella varit och totalt har det utbetalts djurägarersättningar på 226 miljoner kronor för salmonella. Därför medgav regeringen den 30 november 2023 att anslagsposten 1 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar fick överskridas med 238 miljoner kronor (LI2023/03702). Hela anslagskrediten på 31 miljoner kronor utnyttjades och 129 miljoner kronor av det medgivna överskridandet.

Högre utgifter för gårdsstödet jämfört med budget

Utfallet för anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* uppgick till 6 573 miljoner kronor. Det är 936 miljoner kronor (16,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utgifterna för bl.a. gårdsstöd har på grund av att den svenska kronan försvagades mot euron blivit högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades därför anslaget ytterligare 516 miljoner kronor.

Stödåtgärder för fiske och vattenbruk samt från EU-budgeten finansierade åtgärder för fiske och vattenbruk lägre än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* blev 5 miljoner kronor. Det är 22 miljoner kronor (80,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utfallet för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* blev 72 miljoner kronor. Det är 37 miljoner kronor (33,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. För båda dessa anslag beror skillnaden mellan utfall och anvisade belopp till största delen på att återflödet av tidigare års utbetalningar har varit högre än beräknat.

Lägre utgifter till åtgärder för landsbygdens miljö och struktur än anvisat och 2022

Utfallet för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* uppgick till 1 440 miljoner kronor. Det är 628 miljoner kronor (30,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att utbetalningar inte har skett i den takt som var planerat.

Jämfört med 2022 blev utgifterna 3 637 miljoner kronor (71,6 procent) lägre. Det beror på att landsbygdsprogrammet är i sitt slutskede och att den strategiska planen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik öppnade för ansökningar 2023. Det beror även på att det tillfälliga stöd till jordbruket som drabbades av höjda priser på insatsvaror med anledning av Rysslands invasion av Ukraina som infördes 2022 i ändringsbudget, upphörde 2023.

Nya anslag för finansiering av EU:s gemensamma jordbrukspolitik

Utfallet för det nya anslaget 1:30 *Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027* blev 1 508 miljoner kronor. Det är 492 miljoner kronor (24,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utfallet för det nya anslaget 1:31 *Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027* blev 1 171 miljoner kronor. Det är 368 miljoner kronor (23,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. För båda dessa anslag beror det låga utfallet i förhållande till de anvisade medlen i huvudsak på långa handläggningstider för projekt- och investeringsstöd vilket leder till att utbetalningar kommer senare år.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.69 UO 23 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Insatser för skogsbruket	130	53
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	120	52
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	20	5
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 500	1 296
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 800	1 754
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 600	1 139
1:28	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	110	105
1:29	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	350	163
1:30	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	3 106	2 264
1:31	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027	3 906	3 182
Summa		12 642	10 015

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 12 642 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 10 015 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 2 627 miljoner kronor.

Utestående åtaganden på bemyndigandet för anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* har påverkats av att projekt inom EU:s nya ramprogram Horisont Europa inte har kommit i gång i förväntad omfattning samtidigt som det tidigare ramprogrammet Horisont Europa i stort löpt klart.

Beställningsbemyndigandena på anslagen 1:30 *Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027* och 1:31 *Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027* har påverkats av att det fattades färre beslut inom projekt- och investeringsstöden än beräknat samt längre handläggningstider, vilket medförde att beslut om stöd flyttades fram från december 2023 till januari 2024.

3.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Utgiftsområdet omfattar näringspolitik, samt utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Anslag

Tabell 3.70 UO 24 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 440	-63	3 357	-83	-2,4	3 510
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel	834		834	0	0,0	997
1:4	Tillväxtverket	490	6	509	18	3,8	931
1:5	Näringslivsutveckling	357	11	326	-32	-8,9	730
1:11	Bolagsverket	68	13	81	13	18,3	60
1:13	Konkurrensverket	176	11	189	13	7,5	172
1:15	Upprustning och drift av Göta kanal	40		40	0	0,0	123
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	28	25	33	6	20,1	26
1:17	Kapitalinsatser i statligt ägda företag	363		212	-151	-41,6	476
1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer	17	4	21	4	22,2	18
1:19	Finansiering av rättegångskostnader	18			-18	-100,0	
1:22	Stöd vid korttidsarbete	365		-760	-1 125	-308,1	-292
1:23	Brexitjusteringsreserven	750		309	-441	-58,8	2
1:24	Elstöd	2 400		790	-1 610	-67,1	
2:3	Exportfrämjande verksamhet	313	10	323	9	3,0	406
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	21	6	26	6	26,8	21
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100	-13	12	-88	-88,4	147
1:24 (2021)	Omställningsstöd			-285	-285		-440
1:24 (2022)	Omställningsstöd			-16	-16		1 391
1:25 (2022)	Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare			0	0		276
	Övriga anslag	1 627	-1	1 641	13	0,8	1 721
	Summa	11 408	8	7 640	-3 768	-33,0	10 274

Utfallet uppgick till 7 640 miljoner kronor, vilket är 3 768 miljoner kronor (33,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 2 634 miljoner kronor (25,6 procent) lägre.

Lägre utgifter för forskning och utveckling jämfört med budget

Utfallet för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* blev 3 357 miljoner kronor, vilket är 83 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. I ändringsbudget minskades anslaget med totalt 63 miljoner kronor, främst för att bidra till finansieringen av anslaget 1:12 *Gasprisstöd* inom utgiftsområde 21 Energi.

Utfallet för anslaget 1:4 *Tillväxtverket* blev 509 miljoner kronor, vilket är 18 miljoner kronor (3,8 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 6 miljoner kronor i ändringsbudget, främst för att stärka Tillväxtverkets arbete med att säkerställa goda förutsättningar för nyindustrialiseringen i norra Sverige och etablera långsiktigt hållbara former för samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner och andra aktörer.

Utfallet för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* blev 326 miljoner kronor, vilket är 32 miljoner kronor (8,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget.

Det beror främst på förseningar av EU-kommissionens granskning av en svensk projektansökan om deltagande i projekt av gemensamt europeiskt intresse (s.k. IPCEI-projekt) gällande vätgas. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 11 miljoner kronor för att intensifiera Tillväxtverkets arbete med bättre villkor för företaget och med att accelerera näringslivets klimatomställning.

Utfallet för anslaget 1:16 *Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag* blev 33 miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor (20,1 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 25 miljoner kronor för att täcka beräknade ökade utgifter för extern rådgivning, bl.a. för att tillvarata statens intressen vid den finansiella rekonstruktionen av SAS AB.

Lägre utgifter än beräknat för kapitalinsatser i statligt ägda företag

Utfallet för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* blev 212 miljoner kronor, vilket är 151 miljoner kronor (41,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I statens budget beräknades 150 miljoner kronor för konvertering av SAS AB:s lån i Riksgäldskontoret plus upplupen ränta. Konverteringen är en del av bolagets plan för att stärka sin finansiella ställning. Det blev inte någon konvertering under 2023 och därför utnyttjades inte de medel som anvisats för detta ändamål.

Det blev inte något utfall för anslaget 1:19 *Finansiering av rättegångskostnader*. I statens budget anvisades 18 miljoner kronor. Anslaget ska finansiera Konkurrensverkets rättegångskostnader för mål och ärenden där myndigheten för talan eller som avser överklagande av myndighetens beslut. Utfallet på anslaget beror på utfallet av de processer som avgjorts i domstol. Anslaget behöver inte utnyttjas om Konkurrensverket vinner framgång i domstol och utgifterna kan därför variera betydligt mellan olika år.

Efterfrågan på stöd från brexitjusteringsreserven blev lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* blev 309 miljoner kronor, vilket är 441 miljoner kronor (58,8 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror på att efterfrågan på stödet blev lägre än förväntat. Anslaget ska användas för stöd till verksamheter som bedriver handel med Storbritannien samt statliga myndigheter som fått ökade kostnader på grund av Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen.

Utfallet för anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* blev 323 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (3,0 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror främst på högre utgifter än ursprungligen beräknat för planering och förberedelser inför världsutställningen Expo 2025 i Osaka. Riksdagen anvisade därför anslaget ytterligare 10 miljoner kronor i ändringsbudget.

Lägre utgifter för elstöd jämfört med budget

Det nya anslaget 1:24 *Elstöd* används för ekonomiskt stöd till elintensiva företag som har drabbats av stora kostnadsökningar på el. Utfallet blev 790 miljoner kronor, vilket är 1 610 miljoner kronor (67,1 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget.

Det beror på att ansökt belopp blev lägre än ursprungligen beräknat. Under året inkom 876 ansökningar varav 572 (65,3 procent) beviljades, 208 (23,7 procent) avlogs och 90 (10,3 procent) avskrevs. Stödet är avsett att finansieras med flaskhalsinkomster som Affärsverket svenska kraftnät ska redovisa mot inkomsttitel i statens budget.

Högre utgifter för Bolagsverket jämfört med budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:11 *Bolagsverket* blev 81 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor (18,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 20 miljoner kronor (33,6 procent) högre. Det beror huvudsakligen på högre utgifter för utveckling, drift och förvaltning av internet-tjänsten verksamt.se. Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 13 miljoner kronor i ändringsbudget, främst för utveckling och flytt till ny teknisk plattform av internet-tjänsten verksamt.se.

Utfallet för anslaget 1:13 *Konkurrensverket* blev 189 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor (7,5 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 17 miljoner kronor (9,7 procent) högre. Det beror främst på ökade utgifter för myndighetens tillsynsverksamhet. Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 11 miljoner kronor i ändringsbudget, huvudsakligen för att stärka Konkurrensverkets arbete med tillsyn.

Utfallet för anslaget 1:18 *Avgifter till vissa internationella organisationer* blev 21 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor (22,2 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Utfallet blev 3 miljoner kronor (17,3 procent) högre jämfört med 2022. Det beror på att den försvagade kronkursen har medfört högre avgifter för Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ. Riksdagen anvisade därför anslaget ytterligare 4 miljoner kronor i ändringsbudget.

Utfallet för stöd vid korttidsarbete blev lägre än beräknat och föregående år

Utfallet för anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* blev -760 miljoner kronor, vilket är 1 125 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Utfallet blev 468 miljoner kronor lägre jämfört med 2022. Det beror på att det har inkommit färre ansökningar än beräknat och jämfört med föregående år. Dessutom blev återbetalningarna i samband med avstämningar av tidigare utbetalt stöd högre än årets utbetalda stöd. Tillväxtverket fattade under året beslut i 868 ärenden, vilket är en minskning med 97,5 procent från 2022. Skatteverket fattade beslut i 103 ärenden om korttidsstöd, vilket är en minskning med 93,1 procent från föregående år.

Utfallet för anslaget 2:5 *Avgifter till internationella handelsorganisationer* blev 26 miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor (26,8 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Utfallet blev 5 miljoner kronor (26,2 procent) högre jämfört med föregående år. Det beror på att den försvagade svenska kronkursen medfört högre avgifter till internationella handelsorganisationer än beräknat och föregående år. På grund av den försvagade kronkursen anvisade riksdagen anslaget ytterligare 6 miljoner kronor i ändringsbudget.

Utfallet för anslaget 2:7 *AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning* blev 12 miljoner kronor, vilket är 88 miljoner kronor (88,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utfallet blev 135 miljoner kronor (92,1 procent) lägre jämfört med 2022. Anslaget används för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuella underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det s.k. CIR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Underskottet i CIR-systemet år 2022 blev lägre än föregående år och vad som beräknades i statens

budget. I ändringsbudget minskade riksdagen anslaget med 13 miljoner kronor för att finansiera ökning av andra anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Lägre utgifter för forskning och utveckling jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* blev 153 miljoner kronor (4,3 procent) lägre än 2022. Det beror bl.a. på lägre utgifter för insatser kopplade till lärosätenas arbete med strategier för samverkan och nyttiggörande av kunskap och kompetens.

Utfallet för anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* blev 834 miljoner kronor, vilket är 163 miljoner kronor (16,3 procent) lägre än 2022. Det beror främst på lägre utgifter för statsbidrag till utveckling av test- och demonstrationsmiljöer för bioraffinaderier.

Utfallet för anslaget 1:4 *Tillväxtverket* blev 422 miljoner kronor (45,3 procent) lägre än 2022. Det beror främst på lägre driftkostnader till följd av avvecklingen av Tillväxtverkets hantering av stöd till korttidsarbete. De direkta kostnaderna för myndighetens hantering av stöd till korttidsarbete uppgick till 165 miljoner kronor, vilket är en minskning med 462 miljoner kronor (73,7 procent) jämfört med 2022.

Utfallet för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* blev 404 miljoner kronor (55,4 procent) lägre än 2022. Det beror bl.a. på avslutade projekt gällande uppbyggnad av testcenter för elektromobilitet, insatser för en hållbar besöksnäring samt datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande.

Utfallet för anslaget 1:15 *Upprustning och drift av Göta kanal* blev 40 miljoner kronor, vilket är 83 miljoner kronor (67,4 procent) lägre än 2022. Det beror på att en större renoveringsinsats avslutades under 2022.

Utfallet för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* blev 264 miljoner kronor (55,5 procent) lägre jämfört med 2022. Det beror på lägre utgifter för kapitaltillskott till Svenska rymdaktiebolaget. Svenska rymdaktiebolaget är helägt av staten och har i uppdrag att bedriva rymdverksamhet med kommersiell inriktning. Kapitaltillskottet ska användas för omställning av bolagets verksamhet i enlighet med strategin för svensk rymdverksamhet (prop. 2021/22:269, bet. 2021/22:FiU49, rskr. 2021/22:466, prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:99). Under 2022 fick bolaget ett kapitaltillskott om 476 miljoner kronor för att genomföra omställningen. Det nya kapitaltillskottet på 212 miljoner kronor under 2023 ska användas av bolaget för fortsatt arbete med omställningen.

Utfallet för anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* blev 307 miljoner kronor högre jämfört med 2022. Det beror på att verksamheten var i ett uppbyggnadsskede 2022 vilket medförde att de första utbetalningarna av stöd skedde 2023.

Utfallet för anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* blev 84 miljoner kronor (20,6 procent) lägre jämfört med 2022. De lägre utgifterna förklaras bl.a. av att Sveriges deltagande i världsutställningen Expo2020 i Dubai avslutades under 2022 samt lägre utgifter för uppdrag enligt regeringens exportstrategi.

Återkrav av stöd påverkar jämförelsen av utfall med föregående år

Det äldre anslaget 1:24 (2021) *Omställningsstöd* har använts för stöd som fram t.o.m. 2021 kunde sökas av företag vars nettoomsättning hade minskat i större omfattning under perioden mars 2020 till september 2021, till följd av spridningen av covid-19. Utfallet blev -285 miljoner kronor, vilket är 154 miljoner kronor högre jämfört med föregående år, då utfallet uppgick till -440 miljoner kronor. Det negativa utfallet

förklaras av inbetalda återkrav i samband med avstämningar av tidigare utbetalt stöd. Skillnaden mot 2022 beror på att summan av inbetalda återkrav blev lägre 2023.

Det äldre anslaget 1:24 (2022) *Omställningsstöd* har använts för stöd som fram t.o.m. 2022 kunde sökas av företag vars nettoomsättning hade minskat i större omfattning under perioden december 2021 till februari 2022, till följd av spridningen av covid-19. Utfallet blev -16 miljoner kronor, vilket är 1 407 miljoner kronor lägre jämfört med 2022. Det negativa utfallet förklaras av inbetalda återkrav i samband med avstämningar av tidigare utbetalt stöd.

Det äldre anslaget 1:25 (2022) *Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare* har använts för stöd som under 2022 kunde sökas av enskilda näringsidkare vars nettoomsättning hade minskat i större omfattning, till följd av spridningen av covid-19. Utfallet blev -0,3 miljoner kronor, vilket är 276 miljoner kronor lägre jämfört med 2022. Det negativa utfallet beror på att summan av återbetalt stöd överstiger utbetalt stöd.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.71 UO 24 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	4 067	3 793
1:5	Näringslivsutveckling	339	45
1:9	Geovetenskaplig forskning	5	5
1:14	Konkurrensforskning	10	10
1:23	Brexitjusteringsreserven	200	0
Summa		4 620	3 852

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 4 620 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 3 852 miljoner kronor.

För anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* innebar en reviderad bedömning av regelverket att medel inte kunde betalas ut efter 2023 och därför utnyttjades inte beställningsbemyndigandet.

Utlåning

Tabell 3.72 UO 24 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2023-12-31
Civila flygutvecklingsprojekt ¹	1 110	17
AB Svensk Exportkredits lån i Riksgäldskontoret för systemet med statsstödda exportkrediter	175 000	0
SAS ²	1 500	1 500
Summa	177 610	1 517

¹ Prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:FiU11, rskr. 2007/08:24.

² Prop. 2020/21:208, bet. 2020/21:FiU52, rskr. 2020/21:416-422.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 177 610 miljoner kronor för utlåning. Utestående lån vid utgången av 2023 var 1 517 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 3.73 UO 24 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Exportkreditgarantier	475 000	281 146	315 428
Gröna kreditgarantier	65 000	2 400	25 102
Investeringsgarantier	10 000	0	0
Grundfundsförbindelse Svenska skeppshypotekskassan ¹	350	350	350
Grundfundsförbindelse Fonden för den mindre skeppsfarten ²	55	55	55
Pensionsgaranti Sveaskog AB ³	Obegränsad	307	307
Pensionsgaranti Vattenfall AB ³	Obegränsad	815	815
Pensionsgaranti Nordea AB (inkl. Postgirot) ³	Obegränsad	64	64
Pensionsgaranti Svenska Skogsplantor ³	Obegränsad		0
Pensionsgaranti SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut ³	Obegränsad	13	13
Pensionsgaranti Teracom ³	Obegränsad	1	1
Pensionsgaranti Svensk Maskinprovning AB ³	Obegränsad	3	3
Kreditgaranti för att säkra tillgången av råvaror	12 000	0	0
Kreditgarantier för lån till företag ⁴	50 000	103	103
Summa		285 257	342 241

¹ Lagen (1980:1097) om svenska skeppshypotekskassan.

² Prop. 2003/04:128, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273.

³ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, bet. 1991/92:FiU31, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per 31 december 2015.

⁴ Prop. 2020/21:77, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:175–181.

Övriga kontokrediter

Tabell 3.74 UO 24 Övriga kontokrediter

Miljoner kronor

Övriga kontokrediter	Kredit	Utnyttjad kredit 2023-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2023:8 Regeringens styrning av samhällets informations- och cybersäkerhet – både brådskande och viktig

Riksrevisionen har granskat om regeringens arbete för att stärka Sveriges informations- och cybersäkerhet har varit effektivt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om regeringens styrning av samhällets informations- och cybersäkerhet (skr. 2023/24:26) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Regeringen har bl.a. vidtagit flera åtgärder i syfte att utveckla NCSC och stärka arbetet med informations- och cybersäkerhet i stort samt påbörjat arbetet med att ta fram en ny informations- och cybersäkerhetsstrategi. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2023/24:FöU2, rskr. 2023/24:120).

RiR 2023:27 Business Sweden – styrningen av Sveriges export- och investeringsråd

Riksrevisionen har granskat om styrningen av Business Sweden är effektiv för att uppnå statens mål med verksamheten.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om styrningen av Business Sweden (2023/2024:127) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

3.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet omfattar nästan 60 procent av statens bidrag till kommuner och regioner. Resterande bidrag från staten till den kommunala sektorn redovisas inom andra utgiftsområden (se bilaga 5 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget 2019–2023).

Anslag

Tabell 3.75 UO 25 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändringsbudget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	151 878		151 878	0	0,0	151 223
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	5 359	359	5 718	359	6,7	4 893
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	7		7	0	0,0	7
1:4	Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	1			-1	-100,0	299
1:5	Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner	300		300	0	0,0	300
1:6	Tillfälligt stöd för ökade (2022) kostnader för finansiering				0	0,0	300
	Summa	157 545	359	157 904	358	0,2	157 022

Utfallet uppgick till 157 904 miljoner kronor och blev därmed 358 miljoner kronor (0,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 ökade utgifterna med 881 miljoner kronor (0,6 procent).

Tillskott till kommuner och regioner

Medel från anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* fördelas enligt systemet för kommunalekonomisk utjämning. Systemet finansieras i huvudsak med statliga medel, men också med avgifter från vissa kommuner och regioner. Utjämningsystemet regleras i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och förordningen (2004: 881) om kommunalekonomisk utjämning. Systemets syfte är att ge kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Utgifterna för anslaget uppgick till 151 878 miljoner kronor, vilket är 656 miljoner kronor högre än 2022. Bidragen till kommunerna uppgick till 108 031 miljoner kronor, vilket är 759 miljoner kronor (0,7 procent) högre. Bidragen till regionerna uppgick till 43 848 miljoner kronor, vilket är 103 miljoner kronor (0,2 procent) högre.

Anslaget 1:2 *Utjämningsbidrag för LSS-kostnader* används för att jämna ut kostnaderna mellan kommuner för verksamhet de utför enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. Utgifterna för anslaget uppgick till 5 718 miljoner kronor, vilket är 359 miljoner kronor (6,7 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget 359 miljoner kronor på grund av att kostnaderna bedömdes överstiga den ursprungliga anslagsnivån.

Utfallet för anslag 1:5 *Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner* uppgick till 300 miljoner kronor. Stödet fördelas till de 70 kommuner som får störst bidrag per invånare från det kommunala utjämningsystemet eller har färre än 9 000 invånare, totalt 88 kommuner.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 3.76 UO 25 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2023-12-31
1:4 (2022)	Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner		299
Summa			299

Inom utgiftsområdet finns ett äldre beställningsbemyndigande, dvs. ett bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden. Totalt uppgick de till 299 miljoner kronor.

3.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utgiftsområdet omfattar främst räntor på statsskulden, men också Riksgäldskontorets provisionsutgifter i samband med upplåning och skuldförvaltning. I utgiftsområdet ingår även ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter. Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket för staten. Regeringen får enligt 3 kap. 9 § budgetlagen besluta att anslag för räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden.

Anslag

Tabell 3.77 UO 26 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings -budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Räntor på statsskulden	13 000	21 988	31 567	18 567	142,8	27 088
1:2	Oförutsedda utgifter	10			-10	-100,0	3
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145		60	-86	-58,9	64
	Summa	13 155	21 988	31 626	18 471	140,4	27 155

Utfallet för utgiftsområdet blev 31 626 miljoner kronor, vilket är 18 471 miljoner kronor (140,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utgifterna blev 4 471 miljoner kronor (16,5 procent) högre än 2022.

Utgifterna för statsskuld räntor påverkas främst av statsskuldens storlek, räntenivåer och växelkurser. De påverkas också av tekniska faktorer till följd av Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* belastas enligt utgiftsmässiga principer. Därmed påverkas anslaget av realiserade valutakursdifferenser, men inte orealiserade. Redovisningen är ett netto av inkomster och utgifter i Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet.

Ränteutgifterna blev högre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 31 567 miljoner kronor, vilket är 18 567 miljoner kronor (142,8 procent) högre än vad som ursprungligen anvisades i statens budget. Det beror främst på högre valutakursförluster samt ett försämrat räntenetto för den del av räntebetalningar på statsskulden som avser Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter m.fl. jämfört med vad som ursprungligen beräknades.

Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 21 988 miljoner kronor i ändringsbudget då utgifterna bedömdes bli högre än tidigare beräknat. Utfallet blev 3 421 miljoner kronor (9,8 procent) lägre än totalt anvisat belopp på 34 988 miljoner kronor.

Tabell 3.78 Räntor på statsskulden 2019–2023, fördelning på anslagens komponenter

Miljoner kronor

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	SB 2023	Utfall 2023	Utfall-SB 2023
Räntor på lån i svenska kronor	22 023	23 043	8 537	15 000	12 000	9 280	-2 720
Räntor på lån i utländsk valuta ¹	3 532	2 103	1 063	751	1 500	2 599	1 099
Över- (-)/underkurser (+) vid emission	-8 324	-10 404	-11 978	-2 299	0	4 142	4 142
<i>Summa räntor</i>	<i>17 231</i>	<i>14 742</i>	<i>-2 378</i>	<i>13 452</i>	<i>13 500</i>	<i>16 021</i>	<i>2 521</i>
Räntor på in- och utlåning ¹	-5 233	-3 618	-1 988	864	-1 500	7 327	8 827
Valutakursförluster (+)/-vinster (-)	5 666	2 380	661	12 325	-1 000	8 240	9 240
Kursförluster (+)/-vinster (-)	4 461	5 960	2 317	447	2 000	-22	-2 022
Summa ränteutgifter	22 126	19 463	-1 388	27 088	13 000	31 567	18 567

¹ Räntor på lån till Riksbanken för valutareseven (428 miljoner kronor 2023) är bruttoredovisade, till skillnad från i statens budget och i Riksgäldskontorets årsredovisning.

I statens budget beräknades räntor på lån i svenska kronor att uppgå till 12 000 miljoner kronor. Utfallet blev 9 280 miljoner kronor, vilket är 2 720 miljoner kronor lägre än beräknat.

Räntor på lån i utländsk valuta beräknades i statens budget till 1 500 miljoner kronor. Utfallet blev 2 599 miljoner kronor, vilket är 1 099 miljoner kronor högre än beräknat.

Nettot av över- och underkurser vid emission beräknades till noll i statens budget. Utfallet för underkurser blev 4 142 miljoner kronor högre än beräknat. När Riksgäldskontoret emitterar en obligation med en kupongränta som är högre än marknadsräntan uppstår en överkurs, vilket innebär att Riksgäldskontoret får den diskonterade mellanskillnaden mellan marknadsräntan och kupongräntan av köparen. På motsvarande sätt uppstår underkurser om marknadsräntan överstiger obligationens kupongränta vid emissionstillfället. När Riksgäldskontoret emitterar obligationer med överkurs betraktas det som en ränteinkomst medan underkurser betraktas som ränteutgifter.

I statens budget beräknades räntor på Riksgäldskontorets in- och utlåning till statliga myndigheter m.fl. att uppgå till ett nettoöverskott på 1 500 miljoner kronor. Utfallet blev ett underskott på 7 327 miljoner kronor, vilket är 8 827 miljoner kronor högre än beräknat.

I statens budget beräknades valutakursvinsterna uppgå till 1 000 miljoner kronor netto. Utfallet blev en valutakursförlust på 8 240 miljoner kronor, vilket är 9 240 miljoner kronor högre än beräknat.

I statens budget beräknades kursförlusterna uppgå till 2 000 miljoner kronor netto. Utfallet blev en kursvinst på 22 miljoner kronor, vilket är 2 022 miljoner kronor lägre än beräknat belopp. Kursförluster uppstår vid förtidsinlösen av lån som har en högre kupongränta än marknadsräntan vid återköpstillfället. Kursvinster uppstår vid motsatt förhållande.

Tabell 3.79 visar att genomsnittsräntorna för femåriga statsobligationer och sexmånaders statsskuldväxlar blev högre 2023 än vad som antogs i statens budget. Kronkursen mot euro och KIX-index blev svagare än beräknat. Däremot blev kronkursen mot dollar starkare än beräknat. Jämfört med 2022 blev genomsnittsräntorna för femåriga statsobligationer och sexmånaders statsskuldväxlar högre. Kronkursen mot euro, dollar samt KIX-index försvagades jämfört med föregående år.

Tabell 3.79 Räntor och valutakurser 2019–2023 årsgenomsnitt

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	SB 2023	Utfall 2023
Ränta 5 år %	-0,36	-0,29	-0,04	1,59	2,36	2,63
Ränta 6 mån %	-0,42	-0,15	-0,18	0,90	2,70	3,55
KIX-index ¹	122,1	118,5	114,3	121,1	122,5	127,5
SEK/EUR	10,59	10,49	10,14	10,63	10,71	11,48
SEK/USD	9,46	9,20	8,58	10,12	10,67	10,61

¹ Växelkurs, KIX (kronindex) är ett valutakursindex som beräknas och uppdateras av Riksbanken.

Riksgäldskontorets provisionsutgifter blev lägre än beräknat

Utgifterna för anslaget 1:3 *Riksgäldskontorets provisionsutgifter* blev 60 miljoner kronor, vilket är 86 miljoner kronor (58,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att anvisade medel var beräknade med en säkerhetsmarginal. Vid beräkningen

togs hänsyn till att provisionsutgifterna kan variera betydligt mellan åren och att det finns en risk att utgifterna kan avvika mer uppåt än nedåt.

Oförutsedda utgifter

I statens budget anvisades 10 miljoner kronor till anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter*. Det blev inget utfall eftersom regeringen inte fattade något beslut om att använda anslaget. Jämfört med 2022 blev utfallet 3 miljoner kronor lägre. Anslaget är avsett för oförutsedda utgifter inklusive utgifter för ersättningar till enskilda för skador av statlig verksamhet enligt lagakraftvunnen dom eller efter uppgörelse samt för utgifter för skador inom landet som uppkommit under tidigare krigsförhållanden. Regeringen beslutar i varje enskilt fall om medel från anslaget ska tas i anspråk.

Högre ränteutgifter jämfört med 2022

Utgifterna för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 4 479 miljoner kronor (16,5 procent) högre än 2022. Det beror huvudsakligen på att det högre ränteläget medförde högre underkurser vid emission samt ett försämrat räntenetto i Riksgäldskontorets nettoutlåning.

Den okonsoliderade statsskulden minskade under 2023 med 65 105 miljoner kronor (6,0 procent) till 1 027 560 miljoner kronor, medan budgetöverskottet uppgick till 19 064 miljoner kronor. Det beror på faktorer som påverkar värdet av statsskulden men inte saldot i statens budget. Skuldminskningen blev högre än budgetöverskottet pga. omvärderingseffekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta samt förändringar av tillgångar i Riksgäldskontorets likviditetsförvaltning.

3.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för att finansiera EU-budgeten. Europeiska unionens allmänna budget beslutas årligen inom en flerårig budgetram.

EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera. Eftersom EU-budgetens inkomster huvudsakligen utgörs av avgifter från medlemsstaterna styr budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning utgiftsnivån inom utgiftsområdet.

Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, såsom faktisk uppbörd av tullar och importavgifter, revideringar av tullintäkter, mervärdesskattebas och medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI), utfallet av EU-budgeten för tidigare år och ändringsbudgetar på unionsnivå.

Anslag

Tabell 3.80 UO 27 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2023	Ändrings-budget 2023	Utfall 2023	Utfall - statens budget 2023	Utfall - statens budget Procent 2023	Utfall 2022
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	45 870		43 585	-2 284	-5,0	48 240
	Summa	45 870		43 585	-2 284	-5,0	48 240

Avgiften till EU blev 5 procent lägre än budgeterat

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 43 585 miljoner kronor och blev därmed 2 284 miljoner kronor (5,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. EU:s egna medel, dvs. medlemsstaternas avgifter till EU, består av fyra delar. Dessa är baserade på bruttonationalinkomsten (BNI), icke materialåtervunnen plast, tullar och mervärdesskatt. Det lägre utfallet beror i huvudsak på att utfallet för avgiften som baseras på BNI blev 2 629 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. De BNI-baserade medlen som EU tar ut är en restpost i EU:s budget så att det totala uttaget som EU gör täcker EU-budgetens finansieringsbehov. Att BNI-avgiften blev lägre än beräknat beror framför allt på att EU:s likviditetsbehov blev lägre och att de övriga medlemsstaternas ekonomier har återhämtat sig från de ekonomiska konsekvenserna till följd av pandemin i högre grad än vad som beräknades i statens budget. Det innebär bl.a. att Sveriges avgiftsnivå justeras i förhållande till de andra medlemsstaternas BNI. Dessutom blev reduktionen för BNI-avgiften högre än vad som beräknades i statens budget. Utfallet för avgiften som baseras på inkomster från tullar blev 868 miljoner kronor lägre än beräknat, eftersom de faktiska inkomsterna från tullar blev lägre än beräknat.

Utfallet för den del av avgiften som baseras på icke materialåtervunnen plast blev däremot 420 miljoner kronor högre än beräknat. Avgiftsdelen tillkom 2021 och under 2023 rapporterades faktiska data för 2021 till den Europeiska kommissionen, vilka var högre jämfört med beräknat. Utfallet för den mervärdesskattebaserade avgiften blev 794 miljoner kronor högre, då mervärdesskattebasen blev högre än beräknat.

Avgiften till EU minskade med 4,7 miljarder kronor 2023

Jämfört med 2022 minskade avgiften till EU med 4 654 miljoner kronor (9,6 procent), vilket beror på att den BNI-baserade avgiften blev 4 835 miljoner kronor (14,8 procent) lägre och uppgick till 27 854 miljoner kronor. Det beror i huvudsak på att Sveriges BNI-nivå är lägre jämfört med 2022. De övriga medlemsstaternas ekonomier har återhämtat sig mer jämfört med 2022, vilket påverkar Sveriges BNI-nivå. Sveriges reduktion på tidigare års inbetalda BNI-avgifter uppgick till drygt 1 000 miljoner kronor under 2023. Jämförelsen mellan åren påverkas dessutom av rabatten på BNI-avgiften som för 2023 uppgick till knappt 9 540 miljoner kronor, vilket är 1 240 miljoner kronor högre jämfört med föregående år. EU:s justering av Sveriges tidigare års inbetalda avgifter t.o.m. 2020 som gjordes under året uppgick till ca 950 miljoner kronor. Tidpunkten för justeringen flyttades fram ungefär ett år, från juni 2022 till mars 2023. Sammantaget innebär rabatten och den framflyttade tidpunkten för justeringen att utfallet för BNI-avgiften blev ca 290 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år.

Avgiften som baseras på inkomster från tullar uppgick till 6 150 miljoner kronor, vilket är 678 miljoner kronor (9,9 procent) lägre än för 2022. Det beror på att inkomsterna från tullar blev lägre under 2023 jämfört med 2022. Föregående års högre tullinkomster berodde i huvudsak på den allmänna prisökningen till följd av inflation, vilket har stannat av under 2023 och minskat importen.

Avgiften som baseras på icke materialåtervunnen plast blev 1 431 miljoner kronor, vilket är 449 miljoner kronor (45,8 procent) högre än föregående år. Det beror i huvudsak på att man rapporterat in faktiskt data för 2021 under 2023 och att en metodförändring gällande kraven i beräkningen för icke materialåtervunnen plast jämfört med tidigare beräkningar har skett.

Den mervärdesskattebaserade avgiften uppgick till 8 151 miljoner kronor. Det är 410 miljoner kronor (5,3 procent) högre än föregående år, vilket beror på att mer-

värdesskattebasen blev högre än 2022. Den Europeiska kommissionen reviderade upp sin prognos från 2022 för den svenska mervärdesskattebaserade avgiften under 2023.

EU-avgiftens storlek kan av olika skäl variera och styrs till stor del av EU:s likviditetsbehov.

Nettoflödet till EU

Nettoflödet till EU, dvs. skillnaden mellan vad Sverige betalar i EU-avgift och bidragen som Sverige får från EU (se inkomsttyp 6000 Bidrag m.m. från EU), blev 25 323 miljoner kronor. Det är en minskning med 7 296 miljoner kronor jämfört med 2022. Det beror i huvudsak på lägre BNI-baserad avgift jämfört med 2022.

4 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen för staten upprättas enligt bestämmelserna i 10 kap. budgetlagen (2011:203) och grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar. Dessa upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning

Räkenskapsåret är kalenderåret. Kostnader och intäkter redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. när den ekonomiska händelsen inträffar, oavsett när betalning sker.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt reglerna i 10 kap. 9 och 10 §§ budgetlagen och de mer detaljerade reglerna i 13–15 §§ förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten.

Budgetlagen och förordningen om årsredovisning och budgetunderlag reglerar grundläggande redovisningsprinciper. Dessa utgör, tillsammans med den praxis som utvecklats i årsredovisningen för staten och de praktiska ställningstaganden som varit nödvändiga vid upprättandet, de tillämpade redovisningsprinciperna. Denna praxis består av de metoder som anges nedan under rubrikerna Värderingsprinciper, Omklassificeringar av poster och Kommentarer till särskilda poster, om metoderna inte har bedömts vara oväsentliga.

Ibland redovisas nya företeelser i årsredovisningen för staten, för vilka inomstatlig reglering eller praxis ännu inte utvecklats. Då hämtas vägledning från principer som framgår av internationella redovisningsstandarder för offentlig sektor respektive principer som tillämpas i den privata eller kommunala sektorn. Flera företeelser är dock specifika för statlig verksamhet i Sverige eller så saknas vägledning i internationella standarder och ställning måste därför tas i enskilda fall.

Årsredovisningen för staten upprättas med de statliga myndigheternas årsredovisningar som grund och med information som rapporterats särskilt till statsredovisningen. Principerna för att värdera och klassificera intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder utgår därför från bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Undantag kan emellertid finnas om en myndighet har medgetts undantag från dessa regler och för sådana fall där särskilda principer tillämpas på den konsoliderade nivån.

Avgränsningar av redovisningsenheten

Resultat- och balansräkningen samt finansieringsanalysen omfattar statens samtliga intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som påverkar statens nettoupplåning. Riksbankens grundfond ses i detta sammanhang som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken och AP-fonderna omfattas inte av resultat- och balansräkningen eller finansieringsanalysen. Inte heller ingår premiepensionssystemets tillgångar och skulder med dess avkastning.

Budgetlagens bestämmelser avseende detta har preciserats i förordningen om underlag för årsredovisning för staten. För premiepensionsmedlen gäller det särskilda egen-
domsskyddet enligt 2 kap. 15 § regeringsformen och de är därmed inte statens medel. Att ta in dem i statens balansräkning skulle medföra att redovisningen inte gav en rättvisande bild. Riksbanken anses vara ett eget rättssubjekt med egna tillgångar och skulder och ska därför inte omfattas av statens resultat- och balansräkning. AP-fonderna, utöver den del som tillhör premiepensionssystemet, undantas dels eftersom ålderspensionssystemet bör hanteras på ett enhetligt sätt, dels eftersom de följer ett annat regelverk för redovisningen än övriga myndigheter, vilket skulle göra det alltför omständligt att konsolidera dem.

Konsolidering

Redovisningen är en konsolidering av årsredovisningarna hos myndigheterna under riksdagen och regeringen, med angivna undantag. Konsolidering innebär att myndigheternas resultat- och balansräkningar slås samman efter det att interna mellanhavanden i form av fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. I konsolideringsarbetet ingår även andra moment som påverkar årsredovisningen som helhet. Finansieringsanalysen upprättas därefter med den konsoliderade resultat- och balansräkningen som underlag.

En förteckning över vilka organisationer som ingår i den konsoliderade resultat- och balansräkningen och finansieringsanalysen finns i bilaga 7 Statliga myndigheter.

Gemensam brytdag

Den 5 januari gäller som gemensam brytdag för myndigheternas räkenskaper. Det är den dag då den löpande bokföringen av händelser som berör räkenskapsperioden avslutas. Den gemensamma brytdagen är i första hand till för att det ska vara möjligt att stämma av mellanhavanden mellan myndigheter, men den påverkar även externa kundfordringar, leverantörsskulder och periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Myndigheterna tillämpar normalt generella värderingsprinciper i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Det finns myndigheter som på grund av verksamhetens särart, genom dispens, särskilt regeringsbeslut eller av annat särskilt skäl avviker från de generella värderingsprinciperna. Sådana avvikelser förekommer dock i liten omfattning och bedöms därför inte ha någon väsentlig påverkan på årsredovisningen för staten.

Skatter

Skatteintäkterna redovisas fullt periodiserade, dvs. det är intäkterna hänförs till. Eftersom många skatter för ett kalenderår beslutas först i efterhand, är utfallet från den årliga beskattningen inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på bedömningar av förväntat beskattningsutfall och förväntade inbetalningar.

Metoden för att beräkna periodiserade skatter bygger på modeller för olika skatteslag. Denna beräkningsmetod ger bättre information om skatterna för året än löpande skatteinbetalningar, eftersom den beaktar den makroekonomiska utvecklingen och förändringar i skattereglerna redan under det aktuella året och inte först när betalning görs.

Skatteverket och andra berörda myndigheter redovisar löpande debiterade och betalda skatter. Skatterna kan delas in i två huvudkategorier. Den första huvudkategorin är skatter som hänförs till rätt månad eller kvartal i nära anslutning till inbetalningen eller deklarationen, vilket gäller för mervärdesskatt, socialavgifter och de flesta punktskatter. Den andra huvudkategorin är skatter som beslutas vid den årliga beskattningen men där den löpande debiteringen under året kan avse olika beskattningsår. Det gäller t.ex. hushållens och företagens inkomstskatter inklusive skattereduktioner.

När uppgifterna för årsredovisningen för staten för ett visst år tas fram, finns ett i det närmaste korrekt slutligt utfall för många av de skatter som redovisas månads- eller kvartalsvis. För framför allt hushållens och företagens inkomstskatter som beslutas årsvis bygger det redovisade utfallet däremot på en bedömning som grundas på kontrolluppgifter, redovisade preliminärskatter, den ekonomiska utvecklingen, utvecklingen på aktie- och fastighetsmarknaden och annan information.

Utifrån informationen prognostiseras de intäkter som slutligt kommer att betalas in för året. Prognosen ligger till grund för att beräkna den redovisade intäkten.

Resultaträkningens skatteintäkter skiljer sig från de periodiserade skatterna i statens budget för det aktuella året på några punkter. Skillnaden mellan fjolårets beräknade periodiserade skatt och det utfall som nu finns tillgängligt hänförs i resultaträkningen till det senaste året, medan det periodiserade utfallet per år revideras i budgetens utfall.

En annan skillnad är att avgifterna till ålderspensionssystemet och premiepensionssystemet läggs till, eftersom dessa avgifter ingår i skatterna såsom de avgränsas i resultaträkningen. Kommunala utjämnings- och inkomstutjämningsavgifter tillförs som följd av principen att bruttoredovisa dessa i årsredovisningen för staten. Slutligen avgår de eliminerings- och skatt från myndigheter som görs i resultaträkningen i årsredovisningen för staten.

Preliminära medel som Skatteverket betalar ut till kommuner och regioner under inkomståret slutavräknas i januari månad andra året efter inkomståret. Posten varierar mellan åren beroende på hur väl förskottsutbetalningarna till kommunerna stämmer med slutliga skatter till kommunsektorn. Slutavräkning av kommunalskatt samt skatt till trossamfund redovisas antingen som en fordran i not 27 Övriga kortfristiga fordringar eller som en skuld i not 38 Övriga kortfristiga skulder.

I not 1 Skatteintäkter, redovisas skillnaderna mellan resultaträkningen och statens budget.

Transfereringar

Transfereringar redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. det år som kostnaden hänförs till. I de flesta fall anses kostnaden sammanfalla med utbetalningen. Utgiften periodiseras när den tydligt går att hänföra till ett visst år.

Transfereringar är medel som staten förmedlar till olika mottagare via myndigheterna. I huvudsak betalas transfereringarna från anslag på statens budget.

Transfereringar kännetecknas av att staten inte får någon motprestation. Många transfereringar är dock förknippade med någon form av villkor. Ett exempel är aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken där kravet är att mottagaren deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Noten specificeras utifrån mottagarkategori, syfte och utbetalande myndighet. Mottagarkategorierna visar de sektorer som fått transfereringen och är hushåll, företag, kommuner och utlandet. Hushåll innefattar enskilda personer, ideella organisationer och föreningar tillhörande hushållssektorn samt premiepensionssystemet.

Anläggningstillgångar och avskrivningstider

Anläggningstillgångar (med undantag för vissa finansiella instrument, se nedan) värderas till sitt anskaffningsvärde, med avdrag för av- och nedskrivningar. För materiella och immateriella anläggningstillgångar gäller som huvudregel att endast tillgångar med en förväntad ekonomisk livslängd på lägst tre år, tas upp som anläggningstillgångar.

Avskrivningstiderna varierar mellan olika myndigheter eftersom de anpassas till den förväntade nyttjandeperioden för respektive tillgång. Om skillnaden i förbrukning av betydande komponenter hos en anläggningstillgång är väsentlig, delas tillgången upp på dessa och avskrivning görs för varje komponent för sig.

Myndigheterna tillämpar vanligen 3–5 års avskrivningstid. För byggnader och större anläggningar tillämpas längre avskrivningstid eller komponentavskrivning med hänsyn till myndighetens verksamhet. Även för tillgångsslagen väganläggningar, järnvägsanläggningar och beredskapstillgångar, tillämpas längre avskrivningstider eller komponentavskrivning.

Avskrivningstider tillämpas inom följande intervall:

Tabell 4.1 Avskrivningstider

Anläggningstillgång	Avskrivningstid
Immateriella anläggningstillgångar	3–5 år
Statliga väganläggningar	10–95 år
Statliga järnvägsanläggningar	7–110 år
Byggnader	10–50 år, för vissa komponenter 75 år. En myndighet har upp till 150 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–25 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3–5 år
Beredskapstillgångar, stridsfordon, fartyg, flygplan och helikoptrar	15–25 år
Beredskapstillgångar, modifiering av materiel	10 år
Beredskapstillgångar, övriga beredskapsinventarier	3–10 år
Beredskapsinventarier, beredskapsvaror	Ingen, omsätts normalt i löpande verksamhet

Övrig information

Med beaktande av Riksrevisionens uttalande i revisionsberättelsen om Lunds universitets hantering av avtalet Lund Östra Torn 27:12 avseende MAX IV-laboratoriet, att myndigheten i sin årsredovisning för 2023 skulle ha redovisat detta avtal som finansiell leasing.

I arbetet med upprättande av Årsredovisning för staten 2023 saknades underlag för att på ett tillförlitligt sätt kunna beräkna anskaffningsvärde respektive skuld och därigenom redovisa avtalet som finansiell leasing. En sådan redovisning skulle ha påverkat tillgångens värde i balansräkningens post Byggnader, mark och annan fast egendom, not 18 respektive skuldens värde i balansräkningens post Långfristiga skulder, not 37.

Finansiella garantiavtal

Finansiella garantiavtal redovisas när garantiåtagandet uppstår, dvs. vid den tidpunkt när ansvaret för garantin har inträtt och de finansiella villkoren kan fastställas.

När myndigheterna tar ut garantiavgifter för förväntade förluster redovisas initialt både en tillgång och en avsättning för garantin som uppgår till samma belopp.

Avsättningar för garantier delas upp i tre olika kategorier, risker som kan finansieras av garantiavgifter, kvardröjande risker och oregerade skador.

Förändring av avsättningar för garantier och garantifordringar under garantins löptid redovisas under not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar. Kostnader för skadeersättningar redovisar myndigheterna när ett infriande av en garanti är befarat eller konstaterat. Kostnaderna för skadeersättningar minskas med återvinningarna för att på så sätt visa statens faktiska kostnader för skador som uppkommer i garantiverksamheten.

Värdering av aktier och andelar i hel- och delägda företag

Aktier och andelar i hel- och delägda företag värderas enligt förenklad substansvärdering. Förenklad substansvärdering innebär att tillgångarnas bokförda värde reduceras med skuldernas bokförda värde. Substansvärdet blir därmed detsamma som företagets bokförda egna kapital enligt balansräkningens ekvation.

Finansiella instrument och utlåning

Finansiella instrument som primärt innehas för att generera avkastning eller värdestegringar värderas till verkligt värde. Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång hos en part och en finansiell skuld eller eget kapital-instrument hos en annan part. Det verkliga värdet bestäms på grundval av instrumentets marknadsvärde.

Finansiella instrument som innehas till förfall eller används för valuta- eller prissäkring värderas dock inte till marknadsvärde. Räntebärande värdepapper (obligationer och utlåning m.m.) tas upp till upplupet anskaffningsvärde. Lånefordringar redovisas under balansposten Utlåning och värderas till upplupet anskaffningsvärde. Ränta som inte betalas av låntagare under året ökar statens lånefordringar (räntan kapitaliseras).

Se vidare Statsskulden samt Centrala studiestödsnämndens (CSN) värderingsprinciper för lånefordringar, under rubriken Kommentarer till särskilda poster längre ned i kapitlet.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att de tas upp till anskaffningsvärdet eller till nettoförsäljningsvärdet om detta är lägre än anskaffningsvärdet. Om en omsättningstillgång inte innehas för att ge ekonomiska fördelar används återanskaffningsvärdet i stället för nettoförsäljningsvärdet.

Värdering av ansvarsförbindelser

Inom linjen i balansräkningen redovisar myndigheter de ansvarsförbindelser de har. Bedömningen av belopp för ansvarsförbindelser kan vara mycket svår och i not till ansvarsförbindelserna beskriver myndigheterna hur stora svårigheterna är. I många fall anger man ett beloppintervall inom vilket man bedömer att ansvarsförbindelsen ligger. I årsredovisningen för staten tillämpas försiktighetsprincipen för värdering av beloppet vilket betyder att det alltid är det högsta värdet som tas upp som ansvarsförbindelse.

Omklassificeringar av poster

Vissa typer av transaktioner omklassificeras i årsredovisningen för staten i förhållande till myndigheternas redovisning. Anledningen till omklassificeringen är att transaktionerna ur statens perspektiv har en annan innebörd än för den enskilda myndigheten. De fall som bedömts påverka årsredovisningen för staten i väsentlig mening beskrivs nedan.

Kostnaderna för tjänstepensioner till statligt anställda redovisas i statens resultaträkning bland personalkostnader, medan Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar kostnaderna för tjänstepensionsrörelsen i ett eget avsnitt i resultaträkningen (se vidare nedan under rubriken Statens tjänstepensionsåtagande redovisas på ett enhetligt sätt).

Pågående arbeten hos Försvarets materielverk läggs samman med militära beredskaps-tillgångar, till den del det gäller arbeten för Försvarmaktens räkning.

För myndigheter med en uppställningsform för balans- och resultaträkning som avviker från den generellt föreskrivna, hänförs respektive post i resultat- och balansräkningen i årsredovisningen för staten såsom de hade gjort om myndigheten i fråga hade följt de generella uppställningsformerna. Det gäller främst EKN, affärsverken, SPV och Statens fastighetsverk. Vanligen görs det direkt genom de inrapporteringskoder som används vid rapportering till statsredovisningen.

Ett antal intäktsposter klassificeras om med utgångspunkten att posten Skatteintäkter i huvudsak redovisas i enlighet med den definition av skatter som gäller i statens budget och i nationalräkenskaperna. Vissa skillnader som rör avgränsning och periodisering berörs ovan i avsnittet Skatter. Intäkterna redovisas som Skatteintäkter i den konsoliderade resultaträkningen, men i flera fall redovisar berörda myndigheter intäkterna på annat sätt, exempelvis som medel för finansiering av bidrag – intäkt av bidrag – eller finansiell intäkt. Det kan även vara fråga om medel som ingen myndighet tar upp, men som tas upp i modellen för periodiserade skatteintäkter i årsredovisningen för staten.

Finansiella korrigeringar som rör EU-medel redovisas vanligen som kostnader i myndighetens resultaträkning (främst Statens jordbruksverk), eftersom de redovisas som utgifter på anslag i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen omklassificeras de finansiella korrigeringarna i stället till intäktssreduktioner, eftersom de är återbetalningar av eller avdrag på erhållna bidrag från EU.

Ändrade redovisningsprinciper m.m.

Fortsatt arbete med metoden för skattefordringar

Under året har ett fortsatt utvecklingsarbete bedrivits rörande metoderna för periodisering i resultaträkningen och beräkning av upplupna och förutbetalda skatteintäkter i balansräkningen.

Skatter som faktureras redovisas fr.o.m. 2023 som intäkt vid det tillfälle som myndigheten beslutar om att staten har rätt att fakturera skatt. Beslutstillfället ligger till grund för att redovisa skatter både i resultaträkningen och på inkomstitlar i statens budget. De skatter som påverkas är stämpelskatter som Lantmäteriet fakturerar och trängselskatter och fordonskatter som Transportstyrelsen fakturerar. Fakturerade skatter ingår i Skatteintäkter i årsredovisningen för staten, not 1 i resultaträkningen.

Skatteverket har fr.o.m. 2023 gjort en förändring avseende värdereglering av betalningsanstånd. Till följd av sjukdomen covid-19 tillkom under 2020 nya möjligheter till betalningsanstånd. Skatteverket bedömer att denna typ av anstånd enligt försiktighetsprincipen ska bokföras som fordran och värderegleras. Skatteverket har sett över och uppdaterat värderegleringsmetoden vilket påverkar skatteintäkterna fr.o.m. 2023. Som grund för värderegleringen 2023 har Skatteverket använt den egna rapporten ”Tillfälliga anstånd med skattebetalning” (diarienummer 8-2726419).

I resultaträkningen i årsredovisning för staten beaktas denna värdereglering, dvs. den reservering för osäkra fordringar som Skatteverket gjort, vilket minskar årets skatteintäkter med knappt 8 miljarder kronor eftersom metoden för statens skatteintäkter totalt, i årsredovisningen för staten utgår från ESV:s prognos på de totala skatteintäkterna för det aktuella året (se ovan). Restförda skatter i statens budget däremot påverkar skatteintäkterna den period då ärendet skickas till Kronofogdemyndigheten

för indrivning, justerat för de belopp som drivits in. Det blir därför viktigt att följa upp skillnaderna mellan osäkra fordringar i resultaträkningen och restföringar i statens budget även kommande år med avseende på värderingen, för att säkerställa att påverkan på skatteintäkterna blir korrekt respektive år.

Indirekt metod för finansieringsanalysen

Från och med 2023 har principen för finansieringsanalysen ändrats så att i huvudsak indirekt metod tillämpas. En översyn har samtidigt gjorts av noter till finansieringsanalysen och fr.o.m. 2023 redovisas en not till respektive avsnitt i finansieringsanalysen. Den nya metoden innebär att i stället för att hänföra de effekter som kan knytas till förändringar av fordringar och skulder avseende skatter och i viss mån transfereringar till raderna Skatter respektive Transfereringar i finansieringsanalysen, kommer dessa effekter nu att redovisas under raden Justeringar till betalningar. Beloppen som kan knytas till transfereringar är jämförelsevis små och det är därför främst raden Skatter som påverkas. Finansieringsanalysens saldo påverkas inte. De förändringar av fordringar och skulder som rör finansiella transaktioner, i första hand Riksgäldskontorets förvaltning av statsskulden, kommer fortfarande att särredovisas. Detta måste göras beroende på den beslutade uppställningsformen för finansieringsanalysen. Förändringen minskar komplexiteten i finansieringsanalysen samtidigt som väsentliga faktorer ändå kan förklaras i text.

Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter

Utöver ändringar i principerna för årsredovisningen för staten som sådan, förekommer att ändrade principer hos vissa myndigheter påverkar årsredovisningen för staten i mindre omfattning. I de fall en myndighet har ändrat jämförelsetal eller gett motsvarande upplysningar, ändras jämförelsetalen även i årsredovisningen för staten om inte beloppet är oväsentligt. Har myndigheten inte ansett det möjligt att ändra i sin årsredovisning eller lämna kompletterande information har inte heller jämförelsetalen i årsredovisningen för staten ändrats.

För specifikationer i noter förekommer förändringar mellan delbelopp inom noterna i årsredovisningen för staten. De kan bero på omorganisationer av verksamhet, att ny information tillkommit eller andra korrigeringar.

Lantmäteriet har justerat metoden för beräkning av upplupna fakturerade skatter, främst stämpelskatten. Jämförelsetalen för upplupna skatter 2022 har justerats med 729 miljoner kronor vilket påverkar Årets kapitalförändring 2022, vilket även framgår av tabell 4.2. nedan.

Riksgäldskontoret har redovisat över- och underkurser i insättningsgarantifonden som finansiella intäkter eller kostnader. ESV bedömer att de i stället ska redovisas som inomstatliga räntor och därmed elimineras i årsredovisningen för staten. Justering med 463 miljoner kronor har gjorts för 2022 mellan posterna Övriga finansiella kostnader och Nettokostnad för statsskulden i resultaträkningen.

Intrångsersättningen om 625 miljoner kronor avseende den s.k. Bungedomen hos Naturvårdsverket som i årsredovisningen för staten 2022 redovisades som skadestånd, posten Övriga driftkostnader, har klassificerats om till lämnade bidrag, posten Transfereringar till företaget i resultaträkningen.

Regeringskansliet har ändrat redovisningsprinciper gällande hantering av pågående nyanläggningar. Jämförelsetalet har justerats mellan Maskiner, inventarier, Installationer m.m. och Pågående nyanläggningar med 132 miljoner kronor i balansräkningen 2022.

Andra justeringar av jämförelsetal

De förändringar av jämförelsetal i resultaträkningen som har gjorts vid upprättandet av Årsredovisningen för staten 2023 som innebär omklassificering mellan poster samt förändringar som ökar kostnader och intäkter lika mycket, innebär inga förändringar av jämförelsetal som påverkar det tidigare redovisade överskottet för 2022.

Det innebär att jämförelsetalet för årets överskott 2023 påverkats på följande sätt:

Tabell 4.2 Justering av jämförelsetal 2022

Miljoner kronor	
Årets överskott i resultaträkningen i Årsredovisning för staten 2022	26 883
Förändrad princip för beräkning av upplupen stämpelskatt Lantmäteriet	-729
Årets överskott i resultaträkningen enligt jämförelsekolumnen i Årsredovisning för staten 2023	26 154

Undantag från generella principer

Några myndigheter har väsentliga undantag från generella redovisningsprinciper som beskrivs nedan.

Skatteverket har enligt regeringsbeslut från den 10 december 1998 dispens från kravet på att redovisa fordringar och skulder för uppbörd som redovisas på annat sätt än via skattekontot. Dispensen utnyttjas för närvarande för ej restförda uppbördsfordringar redovisade genom de gamla uppbördssystemen.

Statens fastighetsverk förvaltar, utvecklar och tillgängliggör statliga byggnadsminnen, såsom slott, fästningar och andra kulturmiljöer som inte är ekonomiskt bärkraftiga. Myndigheten har för dessa s.k. bidragsfastigheter undantag som innebär att kapitalutgifter för bidragsfastigheterna inte betraktas som en anläggningstillgång.

Undantag från regler på finansieringsområdet förekommer, exempelvis rätten eller formerna för att ta ut avgifter, för att ta emot bidrag och donationer eller för att lånefinansiera tillgångar. Eftersom dessa inte påverkar årsredovisningen för staten annat än indirekt, redovisas de dock inte här.

Vissa verksamheter eller vissa balansposter hos myndigheter med koppling till det försvars- och säkerhetspolitiska området är hemliga, och redovisas därför på ett förenklat sätt i årsredovisningen för staten. Så långt det är möjligt görs dock redovisningen i dessa fall på ett sätt som är jämförbart med redovisningen i övrigt, och på samma sätt mellan åren, och därför bedöms de inte påverka årsredovisningen för staten i någon väsentlig grad.

Kommentarer till särskilda poster

Nedan kommenteras vissa poster i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna. Det handlar om poster som i de flesta fall är unika för statens verksamhet och där kännedom om metoden för att ta fram uppgifterna kan ge ökad förståelse för postens innebörd. Samtidigt har beskrivningen bedömts vara alltför omfattande för att passa direkt i kommentarer till utfallet.

Statsskulden

Riksgäldskontoret redovisar statsskulden som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Undantag görs för skulden till premiepensionssystemet och de skulder som kan uppstå i Insättningsgarantifonden. De skulderna, liksom de

tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuldsvärlden som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, tas upp under andra poster i balansräkningen. Därutöver görs i årsredovisningen för staten undantag för de skulder som kan uppstå i Kärnavfallsfondens placeringsverksamhet.

Riksgäldskontoret redovisar statsskulden till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen (nominellt slutvärde) och inte till det belopp som erhållits. Dessutom värderas den inklusive derivatinstrument, som skuldbytesavtal och valutaterminer.

I balansräkningen i årsredovisningen för staten redovisas den konsoliderade statsskulden, dvs. efter avdrag för statliga myndigheters innehav av statspapper, till skillnad från Riksgäldskontorets redovisning av den okonsoliderade statsskulden.

Mervärdesskattekomensation till statliga myndigheter nettoredovisas

Statliga myndigheter får komensation för ingående mervärdesskatt i sin verksamhet enligt bestämmelserna i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till komensation för ingående mervärdesskatt. I statens budget och i nationalräkenskaperna brutto-redovisas skatten som en del av statens skatteintäkter.

I den konsoliderade resultaträkningen nettoredovisas emellertid skatteintäkten liksom motsvarande ingående mervärdesskatt.

Utbetalningarna av allmän pension bruttoredovisas

I nationalräkenskaperna redovisas premiepensionssystemet i hushållssektorn, i enlighet med principerna för denna typ av system som EU har fastställt. Inkomstpensionssystemet (de pensioner som finansieras via AP-fonderna, med undantag för sjätte AP-fonden) redovisas i sociala trygghetsfonder.

I statens budget dras de arbetsgivaravgifter och egenavgifter som förs till premiepensionssystemet av från skatteintäkterna, så att skatterna redovisas exklusive dessa avgifter. De avgifter som ska föras till inkomstpensionssystemet redovisas brutto på inkomsttitlar och ingår i de totala skatteintäkterna, men inte i statens skatteintäkter. Bland utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget redovisas utbetalda pensioner exklusive premiepensioner.

I den konsoliderade resultaträkningen redovisas däremot ålderspensionerna, liksom i Pensionsmyndighetens redovisning, i sin helhet, som en del av statens transfereringar (se not 4 Transfereringar). Avgifterna till både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet redovisas som skatteintäkter (se not 1 Skatteintäkter). Det har bedömts ha ett värde att ge en bild av de totala pensionsutbetalningarna från staten och motsvarande avgifter på både kostnads- och intäktssidan.

Överföringar till och från pensionssystemet

AP-fonderna och premiepensionssystemets medel i övrigt konsolideras inte i årsredovisningen för staten. De överföringar som görs mellan dessa fonder och staten är därför externa transaktioner.

Socialavgifter och allmänna pensionsavgifter som inbetalas till staten redovisas brutto under posten Skatteintäkter i resultaträkningen. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten betalar löpande ut dessa till AP-fonderna och premiepensionssystemet tillsammans med statliga ålderspensionsavgifter från vissa anslag för främst transfereringar. Detta görs enligt särskilda regler för fördelning av de olika avgifterna. Pensionsmyndigheten rekviderar därefter löpande medel för utbetalningar av pension. Pensionsutbetalningarna redovisas i sin helhet som transfereringar i resultaträkningen. I den konsoliderade resultaträkningen för staten elimineras de löpande överföringarna till och från pensionsfonderna. För inkomstpensionssystemet är avgifterna lägre än de utbetalda pensionerna

och skillnaden mellan avgifter till AP-fonderna och rekvirerade medel från fondsystemet redovisas som ett bidrag från ålderspensionssystemet – AP-fondernas nettobidrag (se not 3 Intäkter av bidrag). För premiepensionssystemet är avgifterna däremot betydligt högre än de utbetalda pensionerna och mellanskillnaden redovisas därför som en transferering till hushåll, eftersom premiepensionssystemet ses som en del av hushållssektorn (se not 4 Transfereringar).

Statens tjänstepensionsåtaganden redovisas på ett enhetligt sätt

Den statliga tjänstepensionsavsättningen som SPV redovisar tas upp under posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Avsättningen redovisas exklusive särskild löneskatt eftersom särskild löneskatt är en skuld som staten har till sig själv.

Redovisningsprincipen för statens tjänstepensionsavsättning följer i stora delar den internationella redovisningsstandarden, IPSAS 39 Ersättningar till anställda. Enligt IPSAS 39 ska effekten av försäkringstekniska omvärderingar inte påverka årets resultat, utan redovisas direkt mot nettoförmögenheten i balansräkningen. Detta gäller enbart för myndigheternas egna pensionsåtaganden efter avslutad anställning och omfattar därmed inte delpensionsavsättningar eftersom de avser ersättningar under pågående anställning.

I den redovisade avsättningen ingår en liten del (ca 3 procent) pensionsavsättningar till anställda som inte är anställda i de myndigheter som konsolideras. Dessa utomstatliga premier och motsvarande kostnader redovisas som bidrag till staten respektive utbetalda transfereringar. Premier från de konsoliderade myndigheterna elimineras i årsredovisningen för staten medan kostnaderna för de konsoliderade myndigheterna redovisas som personalkostnader.

Grunderna för beräkning av försäkringstekniska avsättningar fastställs av SPV:s styrelse. Försäkringstekniska antaganden ska vara aktsamma och göras på ett sådant sätt att de säkerställer att försäkringsrörelsen ska kunna fullgöra sina åtaganden. Hänsyn ska tas till Finansinspektionens tryggningsgrunder. Den statliga tjänstepensionsavsättningen redovisas i årsredovisningen för staten enligt samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för statens försäkringsrörelse. Även Riksdagsförvaltningen och de tre affärsverken, Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät tillämpar i princip samma försäkringstekniska grunder som SPV och följer redovisningsprincipen om att redovisa försäkringsteknisk omvärdering av pensionsavsättningen direkt mot myndighetskapitalet (eget kapital för affärsverken).

Enligt grunderna som SPV:s styrelse fastställt för försäkringsrörelsen är livförsäkringarnas avsättningar beräknade med följande antaganden:

- Antagande om ränta: Den årliga räntan används för diskontering av framtida, förväntade betalningsflöden. Hänsyn ska tas till Finansinspektionens tryggningsgrunder. Per den 31 december 2023 är bruttoräntan -1,5 procent (-1,5 procent).
- Antaganden om driftkostnad: För de flesta åtaganden används ett antagande om driftkostnad på ca 0,01 procent (0,01 procent) av kapitalet. Därutöver belastas kapitalet med 0,40 procent (0,40 procent) för att täcka kostnader för framtida utbetalningar.
- Avkastningsskatt: Inget avdrag för avkastningsskatt görs vid beräkning av de avsättningarna.
- Antagande om livslängd: Olika antaganden om livslängd används för olika generationer och för olika kön. De skilda antagandena om livslängd ska spegla skillnader i förväntad livslängd. En 65-årig man respektive kvinna som är födda på 1950-talet antas leva i ytterligare 23,0 år (22,0 år) respektive 24,3 år (23,7 år).
- Räntekänslighet: En sänkning av ränteantagandet med en procentenhet ökar den totala försäkringstekniska avsättningen före skatt med 65 549 126 000 kronor

(18,1 procent) varav 64 239 546 000 kronor (18,5 procent) inom försäkringsrörelsens sparrörelse. En höjning av ränteantagandet med en procentenhet minskar avsättningarna med 51 248 279 000 kronor (14,1 procent) varav 50 123 166 000 kronor (14,5 procent) inom försäkringsrörelsens sparrörelse.

CSN:s värderingsprinciper för lånefordringar

CSN redovisar lånefordringar efter beaktande av reserveringar för förväntade låneförluster. Myndigheten har utvecklat en modell för att beräkna reserveringar för förväntade låneförluster och återkrav för sina olika lånetyper. Beräkningen i nuvärde görs med hänsyn till bl.a. skuld, betalning och inkomst för varje låntagare.

Beräkningen av reserveringen för förväntade låneförluster i CSN:s lånefordringar utgår i huvudsak från en individbaserad modell och görs utifrån tre värderingsprinciper:

- Förväntade förluster på grund av att personer missköter sina betalningar.
- Förväntade förluster på grund av de trygghetsregler som finns vid återbetalning.
- Förväntade förluster på grund av framtida dödsfall.

Den första värderingsprincipen utgår från låntagarens dokumenterade bristande betalningsbenägenhet när inga eller få betalningar har gjorts under de senaste åren.

Den andra värderingsprincipen bedömer betalningsförmågan hos de låntagare som har avslutat sina studier och är återbetalningsskyldiga. Principen bygger på en bedömning av låntagarens möjligheter att betala tillbaka lånet utifrån sina ekonomiska förutsättningar, lånevillkor och skuldens storlek. Det görs därutöver en generell nedskrivning för förväntade låneförluster under studietiden.

Den tredje värderingsprincipen utgår från sannolikheten att dö vid olika åldrar. Underlaget till beräkningen hämtas utifrån köns- och åldersspecifika risker för dödsfall från Statistiska centralbyrån (SCB) och därefter gör CSN vissa justeringar.

Den individuella beräkningen för varje låntagare kompletteras också med en generell reservering för låneförluster avseende de låntagare som fortfarande befinner sig i studier eller har varit återbetalningsskyldig kortare tid än tre år. Den generella reserveringen utgår från den individuella beräkningen. Risken att framtidens återbetalningsskyldiga kommer att missköta sina betalningar eller nyttja trygghetsreglerna förutsätts vara lika stor som den är bland dagens återbetalningsskyldiga.

Stabilitetsfonden hos Riksgäldskontoret

Stabilitetsfonden regleras i lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut. Stabilitetsfondens uppdrag har i och med bildandet av Resolutionsreserven (se nedan) begränsats men den ska även i fortsättningen finansiera stöd för att motverka en allvarlig störning av det finansiella systemet i Sverige. (Se vidare not 5.)

Resolutionsreserven hos Riksgäldskontoret

Lagen (2015:1016) om resolution innebär att ett resolutionsförfarande ska användas för de institut som bedöms viktiga för den finansiella stabiliteten och som därför inte bör försättas i konkurs. Resolution innebär att staten tar kontroll över ett institut som är drabbat av problem för att rekonstruera det eller avveckla det under ordnade former. För detta ändamål bildades en ny fond benämnd Resolutionsreserven i början av 2016. Den tillfördes 19 miljarder kronor genom en överföring från Stabilitetsfonden och har därefter tillförts resolutionsavgifter (se vidare not 5.)

Transfereringar m.m. med koppling till skattesystemet

Kommunernas mervärdesskatt nettoredovisas i statens budget. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på särskild inkomsttitel vilket minskar de totala inkomsterna på statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen bruttoredovisas dessa medel som lämnade bidrag och skatteintäkter, vilket bedömts ge den mest rättvisande informationen.

Den kommunalekonomiska utjämningen nettoredovisas under anslag i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen i årsredovisningen för staten har det bedömts mest rättvisande att bruttoredovisa den kommunalekonomiska utjämningen som skatteintäkter och transfereringar till kommuner.

Dessa båda skillnader innebär att både skatteintäkter och transfereringar är högre i resultaträkningen än i statens budget (se not 1 Skatteintäkter och not 4 Transfereringar).

Upplupna skatteintäkter

Den del av posten Övriga upplupna intäkter som benämns Upplupna skatteintäkter utgörs av skillnaden mellan statens och ålderspensionssystemets skatteintäkter för aktuellt inkomstår och de preliminära (debiterade) skatter som redovisats t.o.m. december månad, dvs. omfattar endast elva månader.

Posten beräknas genom att de skatter som löpande har debiterats och avser det aktuella inkomståret dras från de skatteintäkter som ska redovisas för det aktuella inkomståret. Det innebär att skatteintäkter som debiteras under januari t.o.m. december är slutligt utfall medan redovisningen av andra skatter till viss del bygger på prognoser. Utfallet för de skatter som fastställs vid den årliga beskattningen är klart i november året efter inkomståret. Det definitiva utfallet för skatterna på statens budget är klart i april andra året efter inkomståret. Den upplupna intäkten ska i princip överensstämma med summan av föregående års motsvarande upplupna intäkt och det periodiseringsbelopp som framkommer i modellen för periodisering av skatteintäkter. En mindre differens kan uppkomma. Den kommenteras i not 28 Övriga upplupna intäkter.

Efter avräkning av uppbörden i januari, som avser verksamhetsmånad december, minskar de upplupna intäkterna kraftigt.

De största upplupna intäkterna avser fysiska personers skatter. Det är framför allt fysiska personers skatter och mervärdesskatten som förklarar det återstående beloppet efter avräkning av uppbörden i januari. För fysiska personer förklaras det av inkomster som inte preliminärbeskattas, exempelvis vinster vid försäljning av bostäder och värdepapper (kapitalvinster), schablonintäkter för sparande på investerings- sparkonto och fastighetsavgifter. För mervärdesskatten förklaras den kvarvarande upplupna intäkten till stor del av att skattskyldiga med kvartalsuppbörd redovisar den mervärdesskatt som avser årets sista kvartal i februari månad.

Över tid varierar de upplupna intäkterna mest för fysiska och juridiska personer. För fysiska personers skatter förklaras variationen i den upplupna intäkten främst av variationen i kapitalinkomsterna. För juridiska personer beror variationen på att företagens inkomstskatter är volatila och att de löpande debiteringarna i grunden baseras på företagens slutliga skatt två år tillbaka i tiden, även om företagen kan ändra sin debiterade preliminärskatt löpande under året.

Staten är ansvarig för i stort sett all uppbörd, dvs. även uppbörden av skatter som tillhör kommuner och avgifter till trossamfund. Regleringsbelopp som avser kommuner och trossamfund särredovisas för att särskilja dessa från statens fordran/skuld i förhållande till skattskyldiga.

Redovisning av marknadsvärdeförändringar i resultaträkningen

Orealiserade marknadsvärdeförändringar på framför allt långfristiga värdepappersinnehav redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. En stor del av värdepapperen är statsobligationer och andra instrument utgivna av Riksgäldskontoret. I allt väsentligt motsvaras marknadsvärdeförändringar av högre eller lägre avsättningar till Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantifonden.

Redovisning av kapacitetsavgifter och elstöd i årsredovisningen för staten 2023

I årsredovisningen för staten används benämningen kapacitetsavgifter för inbetalade avgifter från elbolagen och för de intäkter som finansierar Affärsverket svenska kraftnäts kostnader för att reducera kapacitetsbrister i transmissionsnätet. Benämningen flaskhalsintäkter används för intäkter för att finansiera statens kostnader för lämnat elstöd.

Affärsverket svenska kraftnät redovisar i dag inbetalade kapacitetsavgifter som inte har förbrukats som förutbetalda intäkter under Långfristiga skulder. I takt med att kapacitetsavgifterna förbrukas redovisas en intäkt i resultaträkningen. En intäkt redovisas i takt med att kostnader uppkommer i verksamheten som får finansieras av kapacitetsavgifter. Inbetalade kapacitetsavgifter som redovisas under posten Långfristiga skulder minskar i takt med att intäkter tas upp i resultaträkningen. Affärsverket svenska kraftnät kommer som tidigare år även att använda kapacitetsavgifter för att finansiera åtgärder för att reducera kapacitetsbrister i transmissionsnätet. Dessa intäkter kommer som tidigare att redovisas under Intäkter av avgifter och andra ersättningar.

Regeringen beslutade den 22 december 2022 om förordningen (2022:1872) om högkostnads skydd för elkunder som är konsumenter. I årsredovisningen för staten 2023 redovisas kostnader för lämnat bidrag till hushåll, finansierade med flaskhalsintäkter, på 7,0 miljarder kronor jämfört med 17,5 miljarder kronor 2022.

Under 2023 har regeringen beslutat om förordningen (2023:233) om elstöd till företag. Av förordningen framgår att företag i elområde 3 och 4 har kunnat ansöka om elstöd hos Skatteverket. Elstödet beräknas utifrån elförbrukningen 1 oktober 2021–30 september 2022. Totalt har staten lämnat bidrag för elstöd till företag och organisationer på 18,2 miljarder kronor. Elstöd till hushåll och företag redovisas som lämnat bidrag under not 4.

Elstöd till hushåll, företag och organisationer finansieras av flaskhalsintäkter som redovisas som skatt, (not 1), såsom det även hanteras i nationalräkenskaperna.

Regeringen beslutade den 16 februari om förordningen (2023:66) om elkostnadsstöd till vissa särskild drabbade företag (elintensiva företag). Elstödet baseras på företagets faktiska kostnader för inköpt el. Berörda företag kan ansöka om stöd för sådana kostnader för el som överstiger en och en halv gång företagets genomsnittspris under 2021. Företaget får ersättning för hälften av de stödberättigade kostnaderna, upp till ett tak på 2 miljoner euro. Stödet betalas ut från anslag 1:24 under UO 24. Utfallet uppgick till 790 miljoner kronor under 2023 och där ingår även vissa kostnader för administration. Även detta stöd finansieras av flaskhalsintäkter.

Sveriges innehav av utsläppsminskningenheter inom ramen för Kyotoprotokollet

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 20 avsnitt 3.25) att de utsläppsenheter under EU:s ansvarsfördelningsbeslut för 2020 som Sverige har tilldelats och som inte behövs för avräkning mot Sveriges åtagande inom EU för det året ska tas bort. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2021/22:MJU1, rskr. 2021/22:110). Den 1 juni 2023 beslutade regeringen att ge Statens energimyndighet i uppdrag att genomföra avräkningen av Kyotoprotokollets

andra åtagandeperiod. I uppdraget ingick att återlösa nödvändiga s.k. Kyotoenheter för att uppfylla Sveriges åtaganden och annullera innehav som fanns kvar efter återlösen. Detta följer av den löpande borttagningen av överskott från utsläppsenheter under EU:s ansvarsfördelningsbeslut (ESD) som regeringen bemyndigats att genomföra. Statens energimyndighet redovisade uppdraget den 5 september 2023. Annulleringen av överskott från de sektorer som omfattas av ESD har gett en viktig signal om Sveriges ambitiösa klimatpolitik både nationellt och inom EU. Annulleringen har inneburit att utsläppsutrymmet inom EU och enligt Kyotoprotokollet minskats permanent.

Inom ramen för Sveriges program för internationella klimatinsatser har Statens energimyndighet sedan 2002 haft i uppdrag att för Sveriges räkning genomföra klimatprojekt i utvecklingsländer genom de s.k. flexibla mekanismerna under Kyotoprotokollet. Genom dessa klimatprojekt har Sverige förvärvat utsläppsminskningenheter som verifierats, certifierats och utfärdats av FN. Regeringen erhöll efter förslag i budgetpropositionen för 2023 riksdagens bemyndigande att annullera Sveriges innehav av utsläppsenheter som har förvärvats genom Sveriges program för internationella klimatinsatser. En andel av de annullerade enheterna skulle användas för att bidra till att uppnå etappmålet för begränsad klimatpåverkan till 2020. Resterande andel skulle rapporteras i möjlig mån som klimatfinansiering (Prop. 2022/23:1 Utgiftsområde 20, bet. 2022:23:MJU1, rskr. 2022/23:97). Regeringen beslutade den 1 juni 2023 att uppdraga åt Statens energimyndighet att genomföra annulleringen i enlighet med riksdagens bemyndigande. Myndigheten redovisade den 22 september 2023 att uppdraget var genomfört. Sedan annulleringarna genomfördes har ytterligare enheter levererats till Sverige.

Redovisningsprinciper för statens budget

Statens budget redovisas enligt de principer som följer av budgetlagen (2011:203) och riksdagens beslut om budgeten.

Enligt budgetlagen omfattar statens budget alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto på inkomstitlar och anslag, med undantag för inkomster som riksdagen har beslutat ska specialdestineras till en viss verksamhet.

Utgifter i statens budget redovisas mot anslag medan inkomsterna redovisas mot inkomstitlar. Utgifter för transfereringar redovisas det år då betalning sker, medan förvaltningsutgifter redovisas det år som kostnaderna hänför sig till. Övriga utgifter redovisas det budgetår som utgifterna hänför sig till. Enligt budgetlagen redovisas inkomster av skatter och avgifter det år intäkterna hänför sig till. Övriga inkomster redovisas det budgetår som inkomsterna hänför sig till.

Universitet och högskolor tillämpar en särskild modell för redovisning mot anslag. Andra avvikelser från generella principer kan förekomma enligt riksdagens beslut. Till skillnad från vad som gäller för resultat- och balansräkningen, där olika redovisningsmetoder och principer för specifika poster förklaras i detta avsnitt, finns för budgetens anslag och inkomstitlar riksdagsbeslut och motiveringar som har redovisats för riksdagen i budgetpropositionen eller andra propositioner.

Utöver anslagen och inkomstitlarna innehåller statens budget en post för Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av den totala förändringen av Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder respektive andra stater. Den kassamässiga korrigeringsposten på utgiftssidan är nödvändig för att budgetens saldo ska visa statens lånebehov. Ett negativt budgetsaldo ger ett positivt

lånebehov, dvs. en ökning av statsskulden, medan ett positivt budgetsaldo ger ett negativt lånebehov, dvs. i de flesta fall en minskning av statsskulden.

Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget

Statens budget och resultaträkningen skiljer sig åt såväl i avgränsning och struktur som i redovisningsprinciper. Ett exempel på skillnader i avgränsningen är affärsverken som ingår i resultaträkningen, men som till övervägande del ligger utanför statens budget. Affärsverken och andra verksamheter där avgifter och bidrag får disponeras i verksamheten redovisas i resultaträkningen, medan de endast påverkar budgeten till den del verksamheterna påverkar statens lånebehov.

Redovisningsprinciperna i statens budget är blandade. Vid redovisning mot anslag och inkomstitlar på statens budget förekommer både redovisning av in- och utbetalningar (kassamässigt), för vissa anslag eller inkomstitlar, kostnader och intäkter och för några utgifter och inkomster. Redovisningen i resultaträkningen sker i sin helhet enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. den består av intäkter och kostnader. Saldot i statens budget redovisas dock helt kassamässigt.

I tabellen nedan sammanfattas några av skillnaderna mellan resultaträkningen och statens budget.

Statens budget har en ändamålsstruktur där anslagen är grupperade i utgiftsområden och inkomstitlarna i inkomsttyper. Resultaträkningen är däremot indelad i intäkt- och kostnadsslag. Jämförelser av poster i resultaträkningen och statens budget går därför ofta inte att göra, utan dokumenten kompletterar varandra.

Tabell 4.3 Jämförelse mellan resultaträkningen och statens budget

	Resultaträkningen	Statens budget
Skatt	Intäkt	Intäkt/betalning
Offentligrättsliga avgifter på inkomstitel	Intäkt	Intäkt
Avgifter av tillfällig natur eller mindre omfattning	Intäkt	Kostnadsreduktion på anslag
Övriga avgifter	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Erhållna bidrag som används i verksamheten	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Transfereringar (lämnade bidrag m.m.)	Kostnad	Utbetalning
Avsättningar för framtida förpliktelser	Kostnad	Kostnad/utgift
Löner, varor och tjänster	Kostnad	Kostnad
Andel av företagsvinst/förlust	Intäkt/kostnad enligt kapitalandelsmetoden	Inkomst vid utdelning
Orealiserad valutavinst/förlust och upplupen ränta	Intäkt/kostnad	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar

Resultaträkningen visar verksamhetens totala intäkter och kostnader under året. Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen, dvs. tillgångar och skulder per den 31 december. För vissa kapitaltransaktioner påverkas endast balansräkningen av händelser i statens budget medan resultaträkningen är oförändrad. Exempel på detta är anslag för investeringar och utlåning, eller inkomstitlar för återbetalning av lån.

En stor principiell skillnad är att i resultaträkningen elimineras alla ekonomiska mellanhavanden mellan myndigheter. I statens budget bruttoredovisas sådana transaktioner i de flesta fall som utgifter på anslag och inkomster på inkomstitel.

En annan stor skillnad är att ålderspensionsavgifterna från andra än statliga myndigheter redovisas som intäkter i resultaträkningen, samtidigt som de faktiska utbetalningarna av

pensioner i ålderspensionssystemet redovisas som kostnader. I statens budget netto redovisas däremot ålderspensionsavgifterna efter avdrag för utbetalningarna till pensionssystemet, inklusive premiepensionssystemet. Utbetalningarna av pensioner till enskilda framgår inte av statens budget, förutom garantipensionerna.

Tilläggsupplysningar

Sveriges återhämtningsplan inom EU:s återhämtningsfacilitet

I juli 2020 enades EU:s stats- och regeringschefer om ett återhämtningspaket för att mildra covid-19-pandemins effekter. Paketet, som kallas Next Generation EU, omfattar 750 miljarder euro i lån och bidrag till medlemsstaterna. Huvudparten, 672,5 miljarder euro, kanaliseras genom Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF). Medlemsstaterna ansöker om medel genom nationella återhämtningsplaner som beskriver de reformer och offentliga investeringar de avser genomföra och söka stöd för från RRF.

Europeiska unionens råd antog genomförandebeslutet för Sveriges återhämtningsplan den 4 maj 2022. Den 24 augusti 2023 lämnade Sverige in en ändrad återhämtningsplan som rådet godkände den 9 november 2023. Ändringarna innebär att återhämtningsplanen utökades med ett REPowerEU-kapitel och ändringar för att beakta det uppdaterade högsta icke återbetalningspliktiga ekonomiska stödet från RRF.

Det ekonomiska bidrag från RRF som finns tillgängligt för Sverige uppgår till 3,45 miljarder euro (av dessa utgör 66 miljoner euro en överföring från brexitjusteringsreserven). Sverige söker stöd för hela bidraget.

Sverige har ännu inte lämnat in en ansökan om utbetalning av medel från RRF och har inte heller begärt någon förskottsutbetalning. Utbetalningen från RRF till Sverige kommer att vara uppdelade på fem delbetalningar. Sista utbetalningen måste ha gjorts innan utgången av 2026 då RRF upphör. Tidpunkten för utbetalningarna till Sverige liksom delbeloppens storlek var vid upprättande av Årsredovisning för staten 2023 osäker varför ingen redovisning av intäkt eller förväntad intäkt gjorts.

Ny riksbankslag från 1 januari 2023

För räkenskapsåret 2023 tillämpade Riksbanksfullmäktige för första gången bestämmelserna i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) för beslut om och beräkning av disposition av Riksbankens resultat. Riksbanksfullmäktige ska enligt 8 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen besluta om disposition av årets resultat. Riksdagen och Riksrevisionen ska underrättas om beslutet.

Enligt årsredovisning redovisar Riksbanken en vinst för räkenskapsåret 2023 på 16 miljarder kronor. Riksbankens grundfond uppgick den 1 januari 2023 till 40 miljarder kronor, enligt punkt 8 i övergångsbestämmelserna till riksbankslagen. Genom den av riksdagen den 26 april 2023 beslutade resultatdispositionen för räkenskapsåret 2022 togs grundfonden i dess helhet i anspråk för förlusttäckning (bet. 2022/23:FiU23, rskr. 2022/23:172). Enligt Riksbankens årsredovisning för räkenskapsåret 2023 uppgår grundfonden således till noll kronor. Och följaktligen uppgår statens andel av Riksbankens grundfond i Årsredovisning för staten på balansdagen 2023, därmed till noll kronor (se not 11).

Riksbanksfullmäktige beslutade den 16 februari 2024 om disposition av Riksbankens resultat för 2023. Enligt beslutet ska Riksbankens resultat för 2023 överföras till Riksbankens grundfond, vilket innebär att Riksbankens eget kapital efter denna överföring kommer att uppgå till knappt -2 miljarder kronor.

Riksbanken lämnade den 2 april 2024 in en framställning till riksdagen med förslag om att återställa det egna kapitalet till riksbankslagens grundnivå. Förslaget innebär ett kapitaltillskott på 43,7 miljarder kronor under 2024. Som alternativ föreslår Riksbanken en återställning i två steg under 2024 och 2025. Det första steget under 2024 med ett kapitaltillskott om minst 25 miljarder kronor och det andra steget 2025 om vad som återstår för att nå den uppräknade grundnivån 2025 och som även tar hänsyn till eventuella förluster under 2024.

4.2 Resultaträkning

44 miljarder kronor i överskott

Resultaträkningen för 2023 visade ett överskott om 44 miljarder kronor. Det är 18 miljarder kronor högre än 2022 då överskottet uppgick till 26 miljarder kronor.

Skatteintäkterna uppgick till 1 649 miljarder kronor, vilket var en ökning med nära 52 miljarder kronor. Intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med 6 miljarder kronor och uppgick till 83 miljarder kronor.

Kostnaderna för transfereringar m.m. ökade med 41 miljarder kronor och uppgick till 1 387 miljarder kronor. Av transfereringarna ökade transfereringarna till hushåll mest med 14 miljarder kronor. Transfereringar till företag ökade med 7 miljarder kronor medan transfereringar till utlandet och kommuner minskade med 3 respektive 2 miljarder kronor. Årets avsättning till fonder, som räknas till avsnittet transfereringar, uppgick till hela 18 miljarder kronor, en ökning med 25 miljarder kronor jämfört med 2022 då avsättningen var negativ.

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 383 miljarder kronor, en ökning med 28 miljarder kronor jämfört med 2022. Det är i allt väsentligt personalkostnaderna som ökat, särskilt den försäkringstekniska avsättningen till pensioner men även lönekostnaderna vilket sammantaget bidrog till en ökning med 33 miljarder kronor för 2023. Lokalkostnaderna i staten ökade något, med 3 miljarder kronor medan driftkostnaderna minskade med 7 miljarder kronor.

Resultat från andelar i hel- och delägda företag ökade med 15 miljarder kronor och uppgick till 35 miljarder kronor. Det var LKAB som bidrog mest med 15 miljarder kronor följt av Vattenfall AB med nästan 9 miljarder kronor, Sveaskog Holding AB med nära 4 miljarder kronor samt SBAB med 2 miljarder kronor. Såväl Akademiska hus AB och Jernhusen AB uppvisade kraftigt försämrat resultat till följd av negativa värdeförändringar i fastigheter under 2023.

Finansiella intäkter och kostnader, netto uppgick till -13 miljarder kronor, en förbättring av finansnettot med 27 miljarder kronor jämfört med 2022. Den positiva förändringen av finansnettot förklaras av såväl minskad nettokostnad för statsskulden som övriga finansiella kostnader i kombination med högre övriga finansiella intäkter jämfört med 2022.

Tabell 4.4 Konsoliderad resultaträkning

Miljoner kronor

	Not	2023	2022
Intäkter			
Skatteintäkter	1	1 649 340	1 597 821
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	83 334	89 009
Intäkter av bidrag	3	60 808	61 479
Summa intäkter		1 793 482	1 748 308
Kostnader			

	Not	2023	2022
Transfereringar m.m.			
Transfereringar till hushåll	4	-787 476	-773 231
Transfereringar till företag	4	-100 307	-93 725
Transfereringar till kommuner	4	-391 974	-394 392
Transfereringar till utlandet	4	-89 428	-92 244
Avsättning till/upplösning av fonder	5	-17 693	7 646
Summa transfereringar m.m.		-1 386 878	-1 345 945
Statens egen verksamhet			
Kostnader för personal	6	-189 271	-155 769
Kostnader för lokaler	7	-27 912	-24 771
Vissa garanti- och kreditkostnader	8	-707	-5 591
Övriga driftkostnader	9	-130 353	-137 381
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-35 269	-31 722
Summa statens egen verksamhet		-383 512	-355 234
Summa kostnader		-1 770 390	-1 701 179
Saldo före resultat från andelar och finansiella poster		23 092	47 129
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	11	34 699	19 642
Finansiella intäkter och kostnader			
Nettokostnad för statsskulden	12	-24 490	-32 268
Övriga finansiella intäkter	13	19 391	16 649
Övriga finansiella kostnader	14	-8 229	-24 998
Summa finansiella poster		-13 329	-40 617
Årets överskott		44 461	26 154

Intäkter

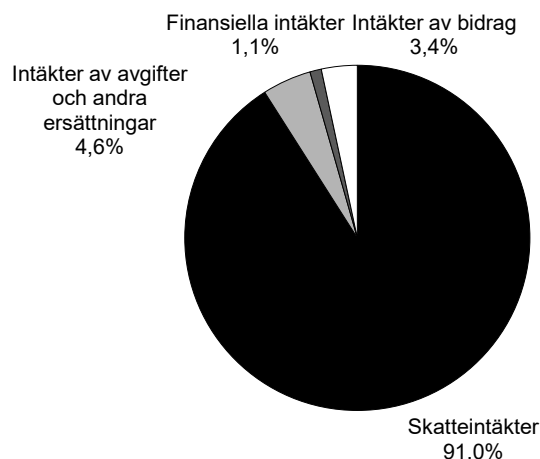
Statens intäkter ökade med 45 miljarder kronor

Summa intäkter i staten ökade med 45 miljarder kronor till 1 793 miljarder kronor. Det är en ökning med nästan 3 procent att jämföra med 2022 då ökningen var 6 procent eller 107 miljarder kronor.

Statens skatteintäkter motsvarar 91 procent av statens totala intäkter (inklusive finansiella intäkter) och uppgick till 1 649 miljarder kronor, en ökning med nära 52 miljarder kronor (3 procent) jämfört med 2022. Det är en något lägre utvecklingstakt än föregående år då ökningen var 93 miljarder kronor (6 procent). I posten ingår s.k. flaskhalsintäkter hos Affärsverket svenska kraftnät med beloppet 26 miljarder kronor (17 miljarder kronor 2022) som klassificerats om till skatt för utbetalning till hushåll, företag och organisationer som kompensation för höga elpriser. Ökningen beror främst på att både direkta och indirekta skatter på arbete ökade med sammantaget 74 miljarder kronor, främst beroende på att utbetalda löner ökade med 5,3 procent jämfört med 2022. Även skatt på konsumtion ökade medan skatt på kapital minskade något på grund av sjunkande bostadspriser och minskad bostadsförsäljning.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar uppvisade en minskning med 6 miljarder kronor och uppgick till 83 miljarder kronor. Det är främst lägre avgifter från regionnätsföretag, stora elproducenter och balansansvariga producenter till Affärsverket svenska kraftnät, som minskade med 9 miljarder kronor, till följd av betydligt lägre kostnader för el jämfört med föregående år.

Intäkter av bidrag var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år och uppgick till 61 miljarder kronor.

Diagram 4.1 Statens intäkter (inklusive finansiella intäkter)

Kostnader

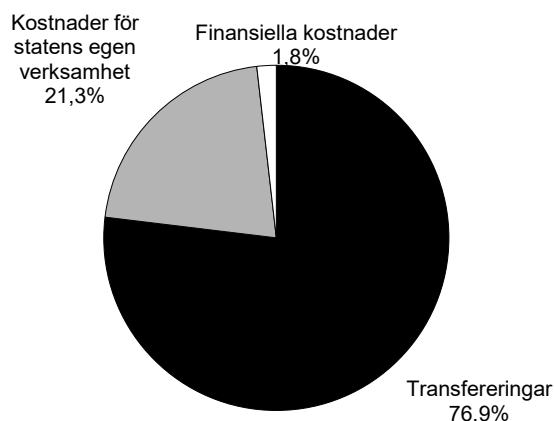
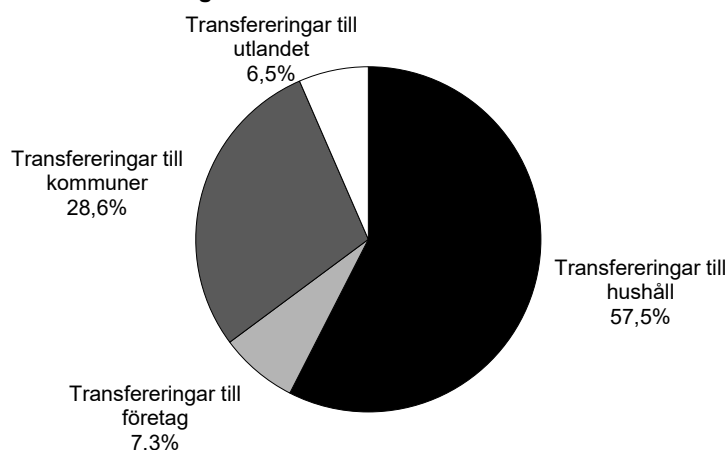
Kostnaderna ökade med 69 miljarder kronor

Summa kostnader i staten ökade med 69 miljarder kronor och uppgick till 1 770 miljarder kronor, en ökning med 4 procent att jämföra med föregående år då ökningen uppgick till knappt 3 procent eller 45 miljarder kronor.

Kostnader för totala transfereringar m.m. ökade med 41 miljarder kronor till 1 387 miljarder kronor. Transfereringar till hushåll ökade liksom Transfereringar till företag medan såväl Transfereringar till kommuner och utlandet minskade. Ökningen av Transfereringar till hushåll om 14 miljarder kronor förklaras främst av ökade transfereringar till ålderspensioner vid sidan av statens budget, anslagsfinansierade förmåner som garantipension och bostadstillägg samt ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning. Samtidigt bortföll i huvudsak kostnaden för elstöd till hushåll. Ökningen av Transfereringar till företag om 7 miljarder kronor förklaras dels av kompensation för höga elpriser till företag som uppgick till 17 miljarder kronor, dels av lägre kostnader för anställningsstöd, investeringsstöd, lönebidrag samt gårdsstöd m.m. som sammantaget minskade med 12 miljarder kronor. Transfereringar till kommuner och utlandet minskade med ca 3 miljarder kronor vardera. Det är särskilt bidrag till folkhälsa, där kostnader för sjukdomen covid-19 fortfarande var väsentliga 2022, samt avgiften till Europeiska unionen som minskat.

Avsättning till statens fonder uppgick till 18 miljarder kronor vilket var en ökning med hela 25 miljarder kronor jämfört med 2022 då avsättningen var negativ med 8 miljarder kronor. Det är främst avsättningarna till Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantifonden som ökat kraftigt, beroende på att de var negativa föregående år på grund av värdeförändringar på fondernas tillgångar under 2022.

Kostnader för statens egen verksamhet ökade totalt med 28 miljarder kronor till 383 miljarder kronor. Kostnader för personal ökade allra mest, med 33 miljarder kronor och uppgick till 189 miljarder kronor. Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 12 miljarder kronor och statens pensionskostnader ökade med hela 24 miljarder kronor vilket i allt väsentligt avser förändring av försäkringstekniska avsättningar. Kostnader för lokaler ökade något, med 3 miljarder kronor medan Övriga driftkostnader minskade med 7 miljarder kronor vilket bl.a. beror på väsentligt lägre elpriser hos Affärsverket svenska kraftnät jämfört med 2022. Kostnaderna för vissa garanti- och kreditkostnader minskade också med 5 miljarder kronor, vilket främst beror på värdeförändringar på oreglerade skador och regressfordringar.

Diagram 4.2 Statens kostnader (inklusive finansiella kostnader)**Diagram 4.3 Transfereringar**

Sammanlagt visar saldot i statens verksamhet före resultat från andelar och finansiella poster ett positivt resultat om 23 miljarder kronor vilket kan jämföras med saldot för föregående år som uppgick till 47 miljarder kronor.

Resultatet från andelar i hel- och delägda företag ökade

Resultat från andelar i hel- och delägda företag uppgick till 35 miljarder kronor vilket motsvarar en ökning med 15 miljarder kronor jämfört med 2022. LKAB bidrog med 15 miljarder kronor i resultatandelar, Vattenfall AB med nästan 9 miljarder kronor och Sveaskog Holding AB med nära 4 miljarder kronor. Akademiska Hus AB och Jernhusen AB uppvisade kraftigt minskat resultat främst på grund av resultatpåverkande negativa värdeförändringar i fastigheter.

Summa finansiella poster minskade statens överskott

Summa finansiella poster uppgick till -13 miljarder kronor vilket var en förbättring med 27 miljarder kronor jämfört med föregående år då såväl Nettokostnaden för statsskulden som Övriga finansiella kostnader var betydligt högre 2022. Nettokostnaden för statsskulden uppgick till 24 miljarder kronor, en minskning med 8 miljarder kronor. Övriga finansiella kostnader minskade kraftigt med 17 miljarder kronor, och uppgick till 8 miljarder kronor. Övriga finansiella intäkter uppgick till 19 miljarder kronor, en ökning med 3 miljarder kronor.

4.3 Balansräkning

I balansräkningen redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, kapital och skulder per den 31 december 2023.

Tabell 4.5 Konsoliderad balansräkning

Miljoner kronor

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	15	10 760	10 085
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		2 715	2 530
Summa immateriella anläggningstillgångar		13 476	12 615
Materiella anläggningstillgångar			
Statliga väganläggningar	16	152 774	146 421
Statliga järnvägsanläggningar	17	180 886	180 421
Byggnader, mark och annan fast egendom	18	59 036	55 727
Förbättringsutgifter på annans fastighet	19	8 188	7 551
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	20	52 086	49 369
Pågående nyanläggningar	21	194 228	167 924
Beredskapstillgångar	22	172 933	153 554
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	23	5 300	4 850
Summa materiella anläggningstillgångar		825 432	765 817
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	11	510 406	487 935
Andra långfristiga värdepappersinnehav	24	65 299	62 686
Långfristiga fordringar	25	16 924	13 223
Summa finansiella anläggningstillgångar		592 628	563 843
Summa anläggningstillgångar		1 431 536	1 342 275
Utlåning	26	261 621	323 068
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		3 011	2 554
Pågående arbeten		441	437
Fastigheter		462	181
Förskott till leverantörer		122	93
Summa varulager m.m.		4 036	3 264
Fordringar			
Kundfordringar		6 359	6 944
Övriga kortfristiga fordringar	27	125 988	173 457
Summa fordringar		132 347	180 401
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		18 018	12 967
Upplupna bidragsintäkter		4 611	4 175
Övriga upplupna intäkter	28	292 145	287 991
Summa periodavgränsningsposter		314 774	305 133
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	29	19 609	36 774
Summa kortfristiga placeringar		19 609	36 774
Kassa och bank	30	10 458	8 643

	Not	2023-12-31	2022-12-31
SUMMA TILLGÅNGAR		2 174 381	2 199 559
KAPITAL OCH SKULDER			
Nettoförmögenhet	31	160 197	112 086
Fonder	5	233 812	216 119
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	32	382 373	352 809
Avsättningar för garantier	33	15 277	15 738
Avsättningar för avhjälpande av miljöskador	34	3 535	3 591
Övriga avsättningar	35	4 906	4 274
Summa avsättningar		406 091	376 412
Statsskulden			
Lån i svenska kronor		890 885	831 530
Lån i utländsk valuta		79 014	199 391
Summa statsskulden		969 899	1 030 921
Skulder m.m.			
Långfristiga skulder	37	66 761	81 537
Leverantörsskulder		34 857	32 875
Övriga kortfristiga skulder	38	212 384	228 392
Depositioner		4 389	4 061
Förskott från uppdragsgivare och kunder		231	210
Summa skulder m.m.		318 622	347 075
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	39	29 244	47 246
Oförbrukade bidrag	40	17 344	16 155
Övriga förutbetalda intäkter	41	39 171	53 545
Summa periodavgränsningsposter		85 759	116 946
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 174 381	2 199 559
Garantiförbindelser	42	7 481	7 171
Övriga ansvarsförbindelser	43	99 118	87 384

Tillgångar

Värdet av de Materiella anläggningstillgångarna ökade med 60 miljarder kronor och uppgick vid årsskiftet till 825 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av Trafikverkets stora investeringar i väg- och järnvägsprojekt samt Försvarsmaktens nyanskaffning av militära beredskapsinventarier.

Värdet av Finansiella anläggningstillgångar ökade med 29 miljarder kronor till 593 miljarder kronor. Det är en kraftig ökning från i fjol då det i stället var en minskning med 63 miljarder kronor. Ökningen förklaras i allt väsentligt av att värdet av andelar i företag med bestämmande statligt inflytande i posten Andelar i hel- och delägda företag, ökade med 27 miljarder kronor medan värdet av andelar i företag med väsentligt statligt inflytande minskade med 3 miljarder kronor. Det är främst LKAB:s andelsvärde som ökade med 10 miljarder kronor, Sveaskog Holding AB som ökade med nästan 8 miljarder kronor samt Vattenfall AB som ökade med 3 miljarder kronor. Såväl Akademiska hus AB och Jernhusen AB uppvisade lägre andelsvärden vilket förklaras av negativa värdeförändringar i fastigheter.

Statens utlåningsfordringar fortsätter att minska och uppgick till 262 miljarder kronor. Minskningen med 61 miljarder kronor, att jämföra med en minskning med 52 miljarder

kronor i föl, beror framför allt på att Riksbanken har återbetalt de återstående lån i dollar och euro på som uppgick till 76 miljarder kronor 2022 och som sedan 2009 hade tagits upp för att stärka valutareserven. Riksgäldskontorets har dock på nytt lånat ut 3 miljarder kronor till Riksbanken under 2023 för att finansiera Sveriges åtagande gentemot Internationella valutafonden (IMF). Det bokförda värdet på studielån har ökat med 11 miljarder kronor.

Övriga kortfristiga fordringar minskade med 47 miljarder kronor till 126 miljarder kronor. Skatteverkets fordringar på skattekonton minskade med 2 miljarder kronor medan de kortsiktiga effekterna av Riksgäldskontorets fordringar kopplat till främst affärsdagsredovisningen i statsskuld förvaltningen minskade med hela 41 miljarder kronor.

Upplupna skatteintäkter i posten Övriga upplupna intäkter ökade med 5 miljarder kronor och uppgick till 283 miljarder kronor.

Värdepapper och andelar minskade med 17 miljarder kronor till 20 miljarder kronor. Det är främst Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar i statsskuld förvaltningen som har minskat.

Kapital och skulder

Vid utgången av 2023 uppgick Statens nettoförmögenhet (skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde, motsvarande eget kapital i ett företag), till 160 miljarder kronor. Det är en ökning med 48 miljarder kronor jämfört med 2022 då den uppgick till 112 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av årets överskott i resultaträkningen på 44 miljarder kronor samt värdeförändringar på statens bolag.

Värdet av de statliga fonderna ökade med 18 miljarder kronor jämfört med 2022, och uppgick vid årets slut till 234 miljarder kronor. Kärnavfallsfonden och Resolutionsreserven ökade vardera med 6 miljarder kronor och Insättningsgarantifonden ökade med 4 miljarder kronor.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser ökade med 30 miljarder kronor och uppgick vid årets slut till 382 miljarder kronor. Indexering av tjänstepensionsåtagandena är den största förklaringsposten.

Den konsoliderade Statsskulden minskade med 61 miljarder kronor till rekordlåga 970 miljarder kronor vid utgången av 2023. Lån i svenska kronor ökade med 59 miljarder kronor medan lån i utländsk valuta stod för en minskning med hela 120 miljarder kronor. Lånen i svenska kronor uppgick vid årets slut till 92 procent av statsskulden till värdet 891 miljarder kronor. Lånen i utländsk valuta uppgick till 79 miljarder kronor vilket motsvarar 8 procent av statsskulden.

Affärsverket svenska kraftnäts skulder utgör 99 procent av posten Långfristiga skulder. De består av inbetalade avgifter från elbolag s.k. kapacitetsavgifter och för de intäkter som finansierar Affärsverket svenska kraftnäts kostnader för att reducera kapacitetsbrister i transmissionsnätet. De uppgår till 66 miljarder kronor vid årets slut vilket är en minskning med 14 miljarder kronor. Inflödet av kapacitetsavgifter har varit lägre under 2023 jämfört med 2021 och 2022.

Övriga kortfristiga skulder minskade med 16 miljarder kronor till 212 miljarder kronor. Det förklaras av ett minskat överskott på skattekontot liksom effekterna av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning som har minskat medan skulden till premiepensionssystemet har ökat.

Upplupna kostnader uppgick till 29 miljarder kronor vilket är en minskning med 18 miljarder kronor. Den avser i allt väsentligt minskningen av upplupna kostnader hos Affärsverket svenska kraftnät för elstöd i hushållssektorn.

4.4 Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar statens betalningar fördelade på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Finansieringsanalysen visar även förändringen av och respektive avsnitts påverkan på statens nettoupplåning under redovisningsperioden. Statens nettoupplåning definieras som förändringen av statsskulden justerad för orealiserade valutakursförändringar.

Uppgifterna i finansieringsanalysen har hämtats från resultat- och balansräkningarna samt från den information som myndigheterna rapporterat in till statsredovisnings-systemet eller från myndigheternas årsredovisningar med eventuella kompletteringar.

Tabell 4.6 Finansieringsanalys

Miljarder kronor

	Not	2023	2022
Statens verksamhet	44		
Skatter		1 649,3	1 597,8
Avgifter och andra ersättningar		102,1	132,5
Intäkter av bidrag		60,8	61,5
<i>Summa justerade intäkter</i>		<i>1 812,2</i>	<i>1 791,8</i>
Transfereringar		-1 367,5	-1 354,3
Statens egen verksamhet		-316,8	-312,7
<i>Summa justerade kostnader</i>		<i>-1 684,4</i>	<i>-1 667,0</i>
Justeringar till betalningar		-41,4	89,9
Saldo statens verksamhet		86,5	214,7
Investeringar	45		
Finansiella investeringar		-2,2	-1,5
Materiella investeringar		-96,9	-88,9
Immateriella investeringar		-3,8	-3,5
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-103,0</i>	<i>-93,9</i>
Försäljning av anläggningstillgångar		3,3	1,4
Summa investeringsverksamhet		-99,7	-92,5
Utlåning	46		
Nyutlåning		-29,5	-26,4
Amorteringar		77,0	86,2
Summa utlåning		47,6	59,8
Finansiella aktiviteter	47		
Finansiellt netto för statens upplåning		-30,0	-33,9
Övrigt finansiellt netto		4,8	4,2
Justeringar till betalningar		34,4	-30,0
Summa finansiella aktiviteter		9,2	-59,7
Summa		43,6	122,2
Statens nettoupplåning			
Förändring av statsskulden		-61,0	-113,6
Orealiserade valutakursförändringar		17,4	-8,6
Summa		-43,6	-122,2

Statens verksamhet gav positivt kassaflöde

Kassaflödet i den del som avser statens verksamhet, dvs. intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet, var positivt med 86 miljarder kronor, 128 miljarder kronor lägre än föregående år. Det svagare kassaflödet beror framför allt på posten Justeringar till betalningar. Skulderna ökade kraftigt 2022, medan de minskat 2023 vilket försämrar kassaflödet.

Ökade investeringar och lägre försäljning

Investeringsverksamheten gav ett negativt kassaflöde med 100 miljarder kronor, jämfört med 93 miljarder kronor föregående år. Det är till största delen de materiella investeringarna som har ökat.

Statens nyutlåning ökade och amorteringarna minskade

Summa nettoutlåning gav ett positivt kassaflöde med 48 miljarder kronor, vilket var 12 miljarder kronor lägre jämfört med föregående år. Statens nyutlåning uppgick till 29 miljarder kronor, varav nära 26 miljarder kronor är CSN:s nyutlåning. Riksgäldskontorets nyutlåning uppgick till drygt 3 miljarder kronor, vilket var knappt 2 miljarder kronor högre jämfört med 2022. Amorteringarna av lån uppgick till 77 miljarder kronor, vilket var 9 miljarder kronor lägre jämfört med föregående år. Minskningen jämfört med 2022 beror främst på att Svensk Exportkredit under 2022 amorterade 10 miljarder kronor. Riksbanken har under 2023 återbetalat sina tidigare lån i Riksgäldskontoret med 64 miljarder kronor i euro och amerikanska dollar, vilket står för nästan hela årets amortering.

Kassaflödet från finansiella aktiviteter försämrades

Nettobetalingar från finansiella aktiviteter gav ett positivt kassaflöde med 9 miljarder kronor, vilket är 69 miljarder kronor bättre än föregående år. Det positiva kassaflödet beror främst på minskningar av kortfristiga placeringar i statsskuldsförvaltningen med 18 miljarder kronor, samt att nettoeffekten avseende affärsdagsredovisning i statsskuldsförvaltningen gav ett positivt kassaflöde med 27 miljarder kronor.

Statens nettouplåning försämrades

Statens nettouplåning visar förändringen av statens upplåning justerad för valutakursförändringar. Statens nettouplåning var 79 miljarder kronor lägre än föregående år, vilket innebär att staten har gjort en nettominskning av sina lån. Statsskulden minskade med 61 miljarder kronor, men vid beräkning av netto-upplåningen justeras detta för orealiserade valutakursförändringar i upplåningsverksamheten vilket påverkar skulden utan att medföra några betalningar. Denna justering var drygt 17 miljarder kronor för 2023.

Samband mellan resultaträkningen och utfallet på statens budget

I nedanstående tabell framgår sambandet mellan resultaträkningen och saldot i statens budget. Tabellen visar de huvuddelar som skiljer resultaträkningen från statens budget, nämligen poster som finns med i resultaträkningen men inte medför betalningar, förändringar av fordringar och skulder samt övriga transaktioner som medfört betalningar. Posterna finns med i finansieringsanalysen, men i en annan struktur. Genom dessa tre delar är det möjligt att gå från resultaträkningens saldo till finansieringsanalysens saldo. Därefter framgår justeringsposter hänförliga till statsskulden som utgör skillnaden mellan finansieringsanalysens saldo och saldot i statens budget.

Tabell 4.7 Samband mellan resultaträkningen och statens budgetsaldo 2023

Miljarder kronor

Resultaträkningens överskott	44,5
Justeringar för poster som ej medför betalningar	38,2
Justeringar för förändringar av fordringar och skulder	-6,9
Övriga transaktioner som påverkar betalningar	-32,2
Finansieringsanalysens saldo	43,6
Justeringar hänförliga till statsskulden	-24,5
Varav förändring av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar	-17,5
Varav förändring av inomstatliga innehav av statspapper, affärsdagsredovisning samt övriga poster	-7,0
Statens budgetsaldo	19,1

Transaktionerna som ingår i resultaträkningen men inte medför betalningar uppgår till 38 miljarder kronor och ger en positiv påverkan på kassaflödet. I detta ingår kostnader i statens verksamhet med 67 miljarder kronor och kostnader för avsättningar till fonder under transfereringar med 18 miljarder kronor som inte medför betalningar. Resultatandelar i statens hel- och delägda företag som påverkat resultaträkningen positivt utan något kassaflöde avgår med drygt 35 miljarder kronor. Övriga förändringar är hänförliga till realiserade valutakursförändringar och marknadsvärdesförändringar på värdepapper.

Nettoförändringen av fordringar och skulder ger en negativ påverkan på kassaflödet med 7 miljarder kronor jämfört med resultaträkningen. Den består av nettoförändringar av fordringar och skulder i statens verksamhet på 41 miljarder kronor som påverkat kassaflödet negativt. Nettoförändringar av fordringar och skulder hänförliga till finansiella aktiviteter har förbättrat kassaflödet med drygt 34 miljarder kronor.

Övriga transaktioner som påverkar betalningar gav ett utflöde av likvida medel på drygt 32 miljarder kronor. Statens utlåning, netto, påverkade kassaflödet positivt med 48 miljarder kronor och utdelningar från statliga bolag gav ett inflöde med 20 miljarder kronor. Nettoinvesteringar med hänsyn till sålda anläggningstillgångar påverkade kassaflödet negativt med nästan 100 miljarder kronor.

Justeringar som är hänförliga till statsskulden

Finansieringsanalysens saldo visar sammantaget ett positivt kassaflöde på knappt 44 miljarder kronor, vilket är drygt 24 miljarder kronor högre än saldot i statens budget som var 19 miljarder kronor. Skillnaden mellan statens nettoupplåning och saldot på statens budget beror på att det finns transaktioner som påverkar statsskulden men som inte påverkar budgetens saldo. Det finns även transaktioner som påverkar budgetens saldo, men som påverkar statsskulden först i efterföljande perioder, t.ex. förändring av kortfristiga placeringar.

Riksgäldskontoret minskade sina kortfristiga placeringar med drygt 17 miljarder kronor, vilket har påverkat statsskulden utan att förbättrat statens budgetsaldo. Skillnaden i övrigt beror främst på effekter av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning och förändringar av myndigheters innehav av statspapper, vilket sammantaget uppgick till 7 miljarder +kronor.

4.5 Noter

Noter till resultaträkningen

Not 1 Skatteintäkter

Tabell 4.8 Skatteintäkter

Miljoner kronor

	2023	2022
Direkta skatter på arbete	746 343	724 071
Indirekta skatter på arbete	728 516	676 483
Skatt på kapital	356 139	365 602
Skatt på konsumtion och insatsvaror	718 814	692 576
<i>varav flaskhalsintäkter från Affärsverket svenska kraftnät</i>	26 177	-
Skatt på import	7 936	9 329
Restförda och övriga skatter	8 467	10 204
Totala skatteintäkter enligt statens budget	2 566 215	2 478 264
Avgår: Kommunala skatter	-914 366	-873 941
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet (inkomstpension)	-315 682	-300 548
Avgår: EU-skatter	-7 936	-9 329
Statens skatteintäkter enligt statens budget	1 328 231	1 294 448
Förklaringsposter som visar skillnaden mellan statens budget och statens resultaträkning		
Statens skatteintäkter enligt statens budget	1 328 231	1 294 448
Justering till statens skatteintäkter enligt ÅRS 2022		-20 926
Statens skatteintäkter enligt årsredovisningen	1 328 231	1 273 522
Skatter hänförliga till tidigare år	18 854	9 742
Avgränsningsskillnader	409 292	387 918
Elimineringar av moms, arbetsgivaravgifter m.fl. skatter	-99 025	-91 062
Summa Total före justering	1 657 352	1 580 119
Värdereglering betalningsanstånd (SKV)	-7 743	
Stämpelskatt justering periodisering 2022		-106
Flaskhalsintäkter från Affärsverket svenska kraftnät (skatt i statens budget fr.o.m. 2023, se ovan)	-269	17 500
Justering till belopp enligt ÅRS 2022		307
Totala skatteintäkter enligt resultaträkningen	1 649 340	1 597 821

Skatteintäkterna ökade med 52 miljarder kronor

Statens skatteintäkter såsom de avgränsas i resultaträkningen beräknas till 1 649 miljarder kronor, vilket är en ökning med nästan 52 miljarder kronor (3,2 procent) jämfört med 2022. Utvecklingen av skatteintäkterna förklaras i allt väsentligt av en stark utveckling av utbetalda löner.

Skatteintäkterna redovisas fullt periodiserade, dvs. det år intäkterna hänför sig till. Eftersom många skatter för ett kalenderår fastställs först i samband med de årliga skattebesluten, är det slutliga utfallet för skatteintäkterna inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på prognoser. Skillnaden mellan det definitiva utfallet och den prognos som redovisas i årsredovisningen för staten kan för enstaka skatter vara stor. Det gäller främst bolagens inkomstskatt och hushållens skatt på kapitalvinster. Avvikelsen för de totala skatterna är däremot liten och uppgår som regel till mellan 0,5 och 1 procent av de slutliga skatteintäkterna.

Från och med 2023 har notens uppställning setts över och texterna anpassats till den nya uppställningen. Skatteintäkterna enligt statens budget beskrivs utförligt i ESV:s underlag till årsredovisning för staten (Utfallet för statens budget). Motsvarande information finns därmed också i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten. Skatteintäkterna beskrivs därför i resultaträkningen mer översiktligt och med fokus på skillnaderna i avgränsning och definition mellan resultaträkningen och statens budget.

Skatteintäkterna enligt statens budget

Totala skatteintäkter enligt statens budget beräknas till 2 566 miljarder kronor för 2023 och ska jämföras med 2 478 miljarder kronor enligt den nu aktuella bedömningen av skatteintäkter för inkomståret 2022 (se om Skatteintäkter hänförliga till tidigare år nedan). Det innebär en ökning med 88 miljarder kronor.

Skatt på arbete utgör 57 procent av de totala skatteintäkterna enligt statens budget och utvecklingen av intäkterna beror främst på utvecklingen av utbetalda löner, vilka ökade med 5,3 procent 2023. Direkta skatter ökade med 22 miljarder kronor. Den kommunala inkomstskatten ökade intäkterna med 39 miljarder kronor medan den statliga inkomstskatten och skattereduktionerna minskade intäkterna med 17 miljarder kronor. Indirekt skatt på arbete ökade med 52 miljarder kronor, varav arbetsgivaravgifterna förklarar 38 miljarder kronor. Resterande ökning förklaras av särskild löneskatt och av lägre nedsatta arbetsgivaravgifter. Skatt på kapital minskade däremot med 9 miljarder kronor, vilket främst beror på lägre kapitalvinster för hushållen samt lägre intäkter från stämpelskatt. Det är en följd av att både bostadspriserna och antalet bostadsförsäljningar fortsatte att minska 2023. Skatt på kapital avseende företagsvinster och avkastningsskatt ökade dock med 7 respektive 11 miljarder kronor. Intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror ökade trots att intäkterna från mervärdesskatt i stort sett var oförändrade. Ökningen beror på att den del av Svenska kraftnäts flaskhalsintäkter som återbetalas till kunder i form av elstöd, fr.o.m. 2023 redovisas som en skatt. Under 2023 uppgick beloppet till 26,2 miljarder kronor.

Statens skatteintäkter enligt statens budget beräknas till 1 328 miljarder kronor vilket är en ökning med nästan 34 miljarder kronor jämfört med 2022.

Den kommunala sektorns intäkter, inkomstskatt och fastighetsavgift, ökade med 40 miljarder kronor eller 4,6 procent.

Ålderspensionssystemets skatteintäkter ökade med 15 miljarder kronor. Den allmänna pensionsavgiften ökade i takt med utbetalda löner medan ålderspensionsavgiften till AP-fonderna ökade med 4,7 procent. Den allmänna pensionsavgiften ökade med 8 miljarder kronor medan ålderspensionsavgiften till AP-fonderna ökade med 7 miljarder kronor och ålderspensionsavgiften till premiepensionssystemet ökade med 3 miljarder kronor. Egenavgiften till AP-fonderna och premiepensionssystemet var i princip oförändrade.

Flaskhalsintäkterna ökade 2023

I statens budget ökade intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror med 26 miljarder kronor. Det beror på att fr.o.m. 2023 redovisas s.k. flaskhalsintäkter, som uppstått till följd av de höga elpriserna och som betalats ut som stöd till hushåll, företag och organisationer, som en skatt. Flaskhalsintäkterna uppgick till sammanlagt 26,2 miljarder kronor i statens budget 2023. I resultaträkningen för staten redovisades flaskhalsintäkter som skatt med motsvarande transferering till hushållen redan 2022 (raden Flaskhalsintäkter från Affärsverket svenska kraftnät) med ett belopp om 17,5 miljarder kronor. Flaskhalsintäkterna ökade därmed med 8,4 miljarder kronor enligt resultaträkningen. Mer information om detta finns i avsnitt 4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Förklaringsposter som visar skillnaden mellan statens budget och statens resultaträkning

Skatteintäkter hänförliga till tidigare år

Statens skatteintäkter enligt årsredovisningen 2022 uppgår till 1 274 miljarder kronor, vilket är 21 miljarder kronor mindre än den aktuella beräkningen av Statens skatteintäkter enligt statens budget.

När statens årsredovisning lämnas till riksdagen är de periodiserade skatterna för innevarande år delvis en prognos, som slutligt fastställs först ca ett år senare. Årets över- eller underskott fastställs då regeringen lämnar skrivelsen Årsredovisning för staten till riksdagen och därför redovisas eventuella senare revideringar av skatteintäkterna på kommande år. Eftersom utfallet för skatteintäkterna är definitivt i april andra året efter inkomståret kommer resultaträkningen för det aktuella året att påverkas av ändrade skatter hänförliga till två tidigare år. Ändrade skatter för inkomst-åren 2021 och 2022 påverkar därför resultatet för staten 2023 (rad Justering till statens skatteintäkter enligt ÅRS 2022 samt rad Skatter hänförliga till tidigare år).

Avgränsningsskillnader

Statens skatteintäkter enligt resultaträkningen är 409 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av avgränsningsskillnader.

Utbetalningarna av allmän pension bruttoredovisas i den konsoliderade resultaträkningen. Både den allmänna pensionsavgiften, avgiften till ålderspensionssystemet och den del av ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet redovisas i resultaträkningen som skatteintäkter, vilket till stor del förklarar varför skatteintäkterna är högre i resultaträkningen jämfört med i statens budget. Avgifterna uppgick till 365 miljarder kronor, vilket är 18 miljarder kronor, eller 5,1 procent, högre jämfört med föregående år. Det beror bl.a. på en stark utveckling av utbetalda löner.

Den kommunalekonomiska utjämningen samt utjämningsbidragen för LSS-kostnader nettoredovisas på utgiftssidan i statens budget, under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. I resultaträkningen bruttoredovisas inkomst- och kostnadsutjämningsavgifterna vilket gör att intäkterna är 37 miljarder kronor högre än i statens budget och 5 miljarder kronor högre än 2022.

Elimineringar

Elimineringar påverkar jämförelsen mellan skatteintäkterna i statens budget och i resultaträkningen med 99 miljarder kronor. Dessa är inomstatliga transaktioner (statens skatt till sig själv) och ska inte påverka det konsoliderade utfallet i statens resultaträkning. Det gäller myndigheternas arbetsgivaravgifter med 43 miljarder kronor, återbetald mervärdesskatt till statliga myndigheter med 50 miljarder kronor samt övriga skatter, främst särskild löneskatt på pensionskostnader, med 5 miljarder kronor.

Jämförelsepåverkande poster

I resultaträkningen beaktas även vissa jämförelsepåverkande poster. Totala skatteintäkter enligt resultaträkningen uppgår därför till 1 649 miljarder kronor.

År 2023 påverkas intäkterna av en värdereglering av betalningsanstånd. Till följd av sjukdomen covid-19 tillkom under 2020 nya möjligheter till betalningsanstånd. Skatteverket bedömer att denna typ av anstånd enligt försiktighetsprincipen ska bokföras som fordran och värderegleras. I resultaträkningen beaktas denna värdereglering, dvs. den reservering för osäkra fordringar som Skatteverket gjort. Skatteverket har sett över och uppdaterat värderegleringsmetoden vilket påverkar skatteintäkterna fr.o.m. 2023. Det innebär att årets skatteintäkter minskar med knappt

8 miljarder kronor. Restförda skatter i statens budget påverkar däremot skatteintäkterna den period då ärendet skickas till Kronofogdemyndigheten för indrivning, justerat för de belopp som drivits in.

Skatter som faktureras redovisas fr.o.m. 2023 som intäkt vid det tillfälle som myndigheten beslutar om att staten har rätt att fakturera skatt. Beslutstillfället ligger till grund för att redovisa skatter både i resultaträkningen och på inkomstitlar i statens budget. De skatter som påverkas är stämpelskatter som Lantmäteriet fakturerar och trängselskatter och fordonskatter som Transportstyrelsen fakturerar. För att uppnå jämförbarhet med 2022 har även jämförelseåret uppdaterats (rad Stämpelskatt justering periodisering 2022). Beloppen är inte väsentliga i förhållande till skatteintäkterna för staten men förändringen innebär att skatteintäkterna i statens budget och i resultaträkningen nu är harmoniserade.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tabell 4.9 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2023	2022
Offentligrättslig verksamhet		
Trafikverket	3 015	3 066
Transportstyrelsen	2 555	2 437
Kronofogdemyndigheten	2 520	1 574
Luffartsverket	2 316	1 794
Sjöfartsverket	1 690	1 927
Lantmäteriet	1 074	1 027
Polismyndigheten	960	1 420
Övriga myndigheter	7 090	6 898
Summa offentligrättslig verksamhet	21 220	20 143
Uppdragsverksamhet		
Affärsverket svenska kraftnät	23 655	32 741
Trafikverket	4 304	4 057
Statens institutionsstyrelse	2 473	2 256
Exportkreditnämnden	1 927	2 251
Försvarets materielverk	1 066	1 746
Pensionsmyndigheten	1 063	1 058
Övriga myndigheter	11 330	11 101
Summa uppdragsverksamhet	45 818	55 210
Andra ersättningar		
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	4 801	4 600
Statens skolverk	2 374	1 484
Finansinspektionen	1 213	282
Polismyndigheten	1 188	1 069
Försvarets materielverk	899	8
Folkhälsomyndigheten	690	2 823
Övriga myndigheter	5 131	3 390
Summa andra ersättningar	16 296	13 656
Summa	83 334	89 009

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade

Intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med 5 675 miljoner kronor. Intäkter av avgifter i offentligrättslig verksamhet ökade med 1 077 miljoner kronor och utgör ca 25 procent av posten. Intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet minskade med 9 392 miljoner kronor och utgör 55 procent av posten. Andra ersättningar ökade med 2 641 miljoner kronor och utgör ca 20 procent av posten.

Staten tar in avgifter för att tillhandahålla varor och tjänster, och den som betalar avgiften får därmed en motprestation. Avgifterna är antingen offentligrättsliga eller avgifter för uppdragsverksamhet.

Offentligrättsliga avgifter är s.k. tvingande eller belastande avgifter som staten med stöd av författning kan ta ut av enskilda.

Avgifter för uppdragsverksamhet är samtliga avgifter som inte är offentligrättsliga. Det omfattar försäljning av varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade. Hit räknas också de avgifter som myndigheter under vissa förutsättningar får ta ut enligt det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

Andra ersättningar är ersättningar som inte betraktas som avgifter eller bidrag.

Offentligrättsliga avgifter ökade

Trafikverket tar framför allt ut banavgifter och provavgifter för körkort. Banavgifterna är obligatoriska för de aktörer som trafikerar järnvägen och intäkterna går till drift och underhåll av järnvägen.

Transportstyrelsen tar ut avgifter inom sjöfarts-, luftfarts-, järnvägs- och vägtrafikområdet för bl.a. tillsyn, tillstånd och registerhållning. Inom luftfartsområdet finns också avgifter för säkerhetskontroll vid svenska flygplatser, flygplatsers utrustningskostnader för kommunikation, navigation och övervakning inom flygtrafikledningstjänst och undervägsverksamhet (flygtrafiktjänst en route). Ökningen med 118 miljoner kronor beror främst på en ökning inom luftfartsområdet och framför allt avseende säkerhetskontroller där intäkten har ökat med 112 miljoner kronor med anledning av ökat antal passagerare och höjning av avgiften. Vidare har intäkterna avseende en route ökat med 57 miljoner kronor med anledning av ökade antal flygningar i kombination med lägre utbetalningar till flygplatserna. Inom vägtrafikområdet har däremot en minskning av intäkter skett där den lägre avgiften för vägtrafikregistret (VTR) står för den största enskilda minskningen.

Kronofogdemyndighetens avgifter omfattar grundavgifter i allmänna och enskilda mål och avgifter i mål om betalningsföreläggande m.m. Kronofogdemyndighetens avgifter har ökat med 946 miljoner kronor. De väsentligt högre intäkterna förklaras främst av en engångseffekt om 809 miljoner kronor. Engångseffekten beror på att en ny schablonmetod för beräkning av värdereglering av grundavgifter i allmänna mål har använts i samband med årets bokslut, vilket har gjort att en väsentlig skillnad mot föregående års redovisade värde uppstått. Det höga ärendeflödet har också ökat intäkterna med 137 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 9 procent jämfört med 2022.

Luftfartsverkets offentligrättsliga avgifter består av undervägs- och terminalavgifter via det EU-baserade avgiftssystemet för flygtrafiktjänst och utgör en del av luftfartsintäkterna som Luftfartsverket erhåller som ersättning för tillhandahållande av flygtrafiktjänst. Luftfartsverkets avgifter har ökat med 522 miljoner kronor, vilket förklaras av att enhetsavgifterna/en route- respektive terminalavgiften per serviceenhet, höjts och antalet serviceenheter ökat tack vare mer flygtrafik.

Sjöfartsverkets avgifter omfattar främst farleds- och lotsavgifter. Sjöfartsverkets offentligrättsliga avgifter har minskat med 237 miljoner kronor. Det beror framför allt på att Sjöfartsverket har tilldelats anslag för rabatter av farledsavgifter i en s.k. klimatkompensation. Klimatkompensationen medför en förskjutning mellan anslagsintäkter och avgiftsintäkter jämfört med föregående år.

Polismyndighetens offentligrättsliga avgifter består till största delen av passavgifter, avgifter för utfärdande av nationella id-kort och ansökningsavgifter för tillstånd. Andra avgifter är delgivningsavgifter, avgifter för kopior och avskrifter, polisbevakning av transporter, flyttning av fordon och konstaterade kundförluster gällande uppborrdsfordringar. Intäkter från avgifterna har minskat med 460 miljoner kronor, vilket främst beror på att intäkterna av pass och nationella id-kort har minskat. Antalet sålda pass uppgår till ca 1 591 000 pass, vilket är en minskning med 984 000 (38 procent). Antalet sålda nationella id-kort uppgår till ca 520 000, vilket är en minskning med 505 000 (49 procent). Under 2023 minskade antalet ansökningar med 42 procent i jämförelse med 2022. Minskningen förklaras av att antalet ansökningar var ovanligt högt 2022 på grund av ett uppdämt behov efter coronapandemin samt den tillfälliga sänkningen av avgiften på nationellt id-kort.

Intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet ökade

Affärsverket svenska kraftnät tar ut avgifter från regionnätsföretag, stora elproducenter och balansansvariga producenter. Inflödet av flaskhalsinkomster kan variera stort från år till år eftersom en mängd faktorer påverkar. Intäkterna minskade med 9,1 miljarder kronor, vilket förklaras av att prisskillnaderna generellt varit lägre mellan svenska elområden och elpriserna också varit på en betydligt lägre nivå än 2022. Nivåerna för 2023 är i stället i nivå med år 2021.

Trafikverkets uppdragsverksamhet består huvudsakligen av försäljning av järnvägsmateriel till de entreprenörer som bygger och underhåller de statliga järnvägarna och el till de olika bolag som bedriver tågtrafik. I samband med investeringar i statliga vägar och järnvägar utför även Trafikverket uppdrag på andras anläggningar, i första hand åt kommuner. Intäkter av avgifter i Trafikverkets uppdragsverksamhet ökade med 247 miljoner kronor. Det beror främst på ökade intäkter både inom elförsäljningen och inom försäljning av järnvägsmateriel.

Statens institutionsstyrelse tar huvudsakligen ut vårdavgifter för ungdomsvård. Intäkterna ökade med 217 miljoner kronor, vilket beror på årlig prisjustering med ca 4 procent och en hög årlig beläggning på myndighetens olika ungdoms- och LVM-hem (hem enligt lagen om vård av missbrukare).

Exportkreditnämndens intäkter av uppdragsverksamhet består av garantiavgifter och förväntade garantiförluster. Garantiavgifter minskat med förväntade garantiförluster redovisas som garantiintäkt. Intäkterna minskade med 324 miljoner kronor, vilket beror på ett antal större affärer under 2023, där garantierna löper under långa tidsperioder och som avser länder i de högre riskklasserna. Det innebär att förväntade garantiförluster har ökat.

Försvarets materielverks intäkter av uppdragsverksamhet består i huvudsak av fakturering av levererade tjänster och materiel. Intäkterna minskade med 680 miljoner kronor, vilket huvudsakligen beror på att intäkter av exportåtagandena har periodiserats framåt för att möta kostnader kommande år.

Intäkter av andra ersättningar ökade

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens intäkter av andra ersättningar är finansieringsavgiften som arbetslöshetskassorna betalar. Ökningen med 201 miljoner kronor beror på ökat medlemsantal i a-kassorna och ökad genomsnittlig dagpenning.

Statens skolverks andra ersättningar är främst återbetalda statsbidrag. Ökningen med 890 miljoner kronor beror i stort på ökade återkrav av statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

Finansinspektionens ökning av andra ersättningar med 931 miljoner kronor avser bötesmedel i samband med sanktioner. Ökningen beror på ett antal större sanktionsavgifter under 2023. Intäkterna är av sådan karaktär att de varierar mellan åren och enstaka böter kan ha stor påverkan på utfallet.

Polismyndighetens intäkter av andra ersättningar ökade med 119 miljoner kronor, vilket beror på att skadestånd, viten för uteblivna leveranser, bl.a. pass, har ökat med 49 miljoner kronor. Dessutom har intäkter från beslag av förverkade kontanter ökat med 64 miljoner kronor.

Försvarets materielverks ökade intäkter av andra ersättningar med 891 miljoner kronor är huvudsakligen hänförliga till internationella samarbeten med inriktning av stöd till Ukraina.

Folkhälsomyndighetens intäkter av andra ersättningar består huvudsakligen av vidarefakturerade läkemedel, testmateriel och analyser. Minskningen med 2 133 miljoner kronor beror främst på minskad vidareförsäljning av covid-19-vaccin.

Not 3 Intäkter av bidrag

Tabell 4.10 Intäkter av bidrag

Miljoner kronor

	2023	2022
AP-fondsmedel	18 364	17 488
EU-bidrag		
<i>EU-bidrag med delat förvaltningsansvar</i>		
<i>Statens jordbruksverk</i>		
Garantifonden för jordbruket EGFJ	6 628	7 973
Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling EJFLU	2 401	3 489
Övriga fonder	153	206
Summa Statens jordbruksverk	9 182	11 668
Regionala utvecklingsfonden ERUF, Tillväxtverket ¹	1 418	1 510
Brexitjusteringsreserven, BAR	-303	616
Socialfonden ESF, Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige ²	2 472	1 955
Asyl-, migrations- och integrationsfonden AMIF, Migrationsverket	1 549	394
Fonden för inre säkerhet ISF, Polismyndigheten	49	76
Instrument för gränsförvaltning och visering, BMVI	41	2
Interregionala bidrag (Interreg)	-396	296
Andra EU-bidrag		
Bidrag till transeuropeiska nätverk, Trafikverket	997	825
Universitet och högskolor	1 629	1 518
Övriga myndigheter	2 141	1 777
Summa EU-bidrag	18 779	20 637
Övriga bidrag		
Erhållna bidrag vid universitet och högskolor (exklusive bidrag från EU)	11 563	10 858
Försäkringskassan		
-assistansersättning	4 383	4 423
-underhållsstöd	1 272	1 227

	2023	2022
Kärnavfallsfonden	2 184	2 093
Trafikverket (exklusive bidrag från EU)	1 208	1 774
Erhållna bidrag vid övriga myndigheter (exklusive bidrag från EU)	3 055	2 979
Summa	60 808	61 479

¹ Medel från ERUF redovisades av Tillväxtverket och Jordbruksverket, totalt för fonden 1 423 miljoner kronor.

² Medel från ESF redovisades av Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket, totalt för fonden 2 505 miljoner kronor inklusive FEAD.

Intäkter av bidrag är intäkter som inte är relaterade till utförda prestationer. Bidragsintäkterna är i det närmaste oförändrade jämfört med föregående år.

AP-fondsmedel

Posten AP-fondsmedel visar Allmänna pensionsfondens nettobidrag till staten. Beloppet är skillnaden mellan de medel som löpande rekvireras från AP-fonden för utbetalning av ålderspensioner och de ålderspensionsavgifter (socialavgifter från arbetsgivare och egenföretagare), allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som löpande överförs till AP-fonden för förvaltning.

För 2023 uppgick nettobidraget till 18,4 miljarder kronor. Utbetalda pensioner som finansieras från AP-fonderna ökade med 13,2 miljarder kronor, medan avgifterna som tillförs AP-fonderna för att finansiera pensionerna ökade med 12,3 miljarder kronor. Det innebär att nettoöverföringen från AP-fonderna ökade med 0,9 miljarder kronor.

Intäkter av EU-bidrag

Intäkter av EU-bidrag visar på återflödet från EU-budgeten som för 2023 minskade med 1,9 miljarder kronor jämfört med föregående år. Framför allt minskade bidrag från jordbruksfonderna med 2,5 miljarder kronor bl.a. till följd av kursdifferens mellan programkurs och det förväntad växelkurs vid verkställda utbetalningar som kommer att omöjliggöra fullnyttjandet av bidraget från EJFLU, rapporterade Statens jordbruksverk i myndighetens årsredovisning. EU-kommissionen beslutade den 17 april 2023 att medel från BAR skulle föras om till faciliteten för återhämtning och resiliens. Medel från Asyl-, migrations-och integrationsfonden (AMIF) visade en ökning på 1,2 miljarder kronor jämfört med förra året. Medlen användes för att täcka kostnader för skyddsbehövande från Ukraina samt till finansiering av projekt som arbetar med svåra insatser, till exempel återvändande.

Övriga bidrag

En stor andel av övriga bidrag hanteras på universitet och högskolor och används främst för forskning. Dessa bidrag kommer från företag inom och utom Sverige och olika forskningsstiftelser. Bidrag från andra statliga myndigheter, t.ex. forskningsråd, är eliminerade.

Försäkringskassan redovisar intäkter från kommuner för kommunernas andel av kostnaden för statlig assistansersättning samt intäkter för underhållsstöd från bidragsskyldiga.

Kärnavfallsfonden redovisar avgifter från reaktorinnehavarna som ska täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall.

Trafikverket redovisar bidrag från bl.a. kommuner för investeringar i infrastruktur.

Not 4 Transfereringar

Tabell 4.11 Transfereringar

Miljoner kronor

	2023	2022
Transfereringar till hushåll	787 476	773 231
Transfereringar till företag	100 307	93 725
Transfereringar till kommuner och regioner	391 974	394 392
Transfereringar till utlandet	89 428	92 244
Summa	1 369 185	1 353 591
Transfereringar till hushåll		
Ålderspensioner vid sidan av statens budget, Pensionsmyndigheten	358 214	345 037
Premiepensioner, Pensionsmyndigheten	23 386	23 478
Ersättning vid ålderdom (anslagsfinansierade förmåner), Pensionsmyndigheten	55 677	45 526
Nettoöverföring till premiepensionssystemet	28 795	26 087
Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning, Försäkringskassan	94 802	88 536
Ekonomisk trygghet för familjer och barn, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten	89 322	89 360
Arbetsmarknad och arbetsliv inklusive aktivitetsstöd	31 834	30 815
Assistansersättning m.m.	28 937	28 522
Studiestöd, Centrala studiestödsnämnden	21 086	20 056
Elstöd, Affärsverket svenska kraftnät, Skatteverket, Försäkringskassan	6 981	26 415
Övriga transfereringar till hushåll	48 442	49 398
Summa Transfereringar till hushåll	787 476	773 231
Transfereringar till företag		
Elstöd till företag, Skatteverket, Statens energimyndighet	17 107	0
Lönebidrag till Samhall, Kammarkollegiet, Arbetsförmedlingen	12 073	14 502
Gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m., Statens jordbruksverk	11 593	13 472
Anställningsstöd, lönebidrag, inklusive kostnader för höga sjuklönekostnader, Skatteverket	9 922	14 056
Bidrag till public servicebolagen	9 088	8 909
Trafikupphandling, Trängselskatt m.m., Trafikverket	5 793	5 408
Investeringsstöd m.m., Boverket	5 053	8 606
Utbildningspolitik, Bidrag till enskilda utbildningssamordnare, Kammarkollegiet	3 466	3 394
Energiforskning m.m., Statens energimyndighet	3 391	2 521
Miljöpolitik, Naturvårdsverket	3 181	3 690
Ersättning till reaktorinnehavarna, Kärnavfallsfonden	2 979	2 673
Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, Myndigheten för yrkeshögskolan	2 636	2 578
Övriga transfereringar till företag	14 025	13 916
Summa Transfereringar till företag	100 307	93 725
Transfereringar till kommuner och regioner		
Kommunalekonomisk utjämning till kommuner och regioner, Skatteverket	182 780	177 973
Utjämningsbidrag LSS, kommuner, Skatteverket	5 718	4 893
Kommun- och regionmoms, Skatteverket	89 954	81 387
Bidrag för läkemedelsförmånerna m.m., Kammarkollegiet	34 270	32 875
Utbildning och universitetsforskning, Statens skolverk	21 424	22 777

	2023	2022
Bidrag till folkhälsa och sjukvård, Kammarkollegiet, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten	11 315	23 227
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, Socialstyrelsen	9 353	8 484
Migration och integration, till kommuner och regioner. Inkl. periodiseringar. Migrationsverket	7 519	7 837
Bidrag till kultur, Statens kulturråd	1 890	2 075
Elstöd till kommuner och regioner, Skatteverket	1 812	0
Arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen	1 797	2 398
Tandvårdsförmåner m.m., Försäkringskassan	1 695	1 619
Ersättning för höga sjuklönekostnader, Skatteverket	33	4 046
Övriga transfereringar till kommuner	22 416	24 801
Summa Transfereringar till kommuner och regioner	391 974	394 392
Transfereringar till utlandet		
Avgiften till Europeiska unionen		
BNI-baserad avgift, Kammarkollegiet	28 054	31 261
Mervärdesskattebaserad avgift, Skatteverket	8 151	7 741
Tullavgift, Tullverket	6 150	6 828
Avgift baserad på icke materialåtervunnen plast, Naturvårdsverket	1 431	982
Summa Avgiften till Europeiska unionen	43 785	46 812
Bistånd och andra internationella bidrag, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	36 332	36 826
Övriga transfereringar till utlandet	9 311	8 606
Summa Transfereringar till utlandet	89 428	92 244
Summa	1 369 185	1 353 591

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 16 miljarder kronor och uppgick till 1 369 miljarder kronor 2023.

Transfereringar till hushåll

Transfereringarna till hushåll ökade med 14 miljarder kronor under 2023.

De transfereringar som redovisas för främst vissa socialförsäkringsförmåner är utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Statlig ålderspensionsavgift ingår i budgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensions-systemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. de personer som får sjukpenning och andra sociala förmåner. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet (12,8 procent 2023) finns med bland transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat.

Högre pensioner

Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 13 miljarder kronor. Utgifterna för tilläggspension fortsätter minska till följd av att yngre pensionärer har en lägre andel från det gamla pensionssystemet jämfört med äldre pensionärer. Utgifterna för inkomstpension ökar i snabb takt dels till följd av att det tillkommer nya pensionärer, dels för att resterande pensionärer med inkomstpension är relativt sett unga. Indexeringsreglerna har inneburit att inkomstpensionerna och tilläggspensionerna har räknats upp med 3,0 procent mellan 2022 och 2023.

Premiepensionerna var i stort sett oförändrade jämfört med föregående år, 23 miljarder kronor (-0,4 procent). Det beror främst på att den svaga utvecklingen på aktiemarknaderna under 2022 gjorde att många pensionärer med fondsparande fick sin pension sänkt vid omräkningen av premiepensionen inför 2023. Infasningen av

premiepensionen medför dock att nytillkomna pensionärer får högre premiepension än äldre årskullar vilket bidrar till att minskningen av utbetalningarna totalt sett inte blev större.

I december 2023 hade 2 267 175 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket är en minskning med 10 774 personer jämfört med december 2022. Det har beviljats färre nya inkomstgrundande pensioner under 2023, beroende på att riktåldern höjdes 2023 samt att lägsta åldern för att ta ut pension höjts från 62 till 63 år.

Ersättning vid ålderdom, som är anslagsfinansierade pensioner och stöd, ökade med drygt 10 miljarder kronor. Garantipension till ålderspension samt bostadstillägg till pensionärer ökade tillsammans med 10,5 miljarder kronor. Garantipensionerna ökade dels till följd av höjningen av garantipensionen, dels till följd av att prisbasbeloppet ökade relativt kraftigt 2023. Utgifterna för bostadstillägg ökade dels till följd av regeländringar, dels även till följd av högre boendekostnader och fler ålderspensionärer. Efterlevandepensioner till vuxna, i huvudsak änkepension, minskade med 0,3 miljarder kronor under 2023. Inkomstpensionstillägget utgör en mindre del av de anslagsfinansierade förmånerna och var i stort sett oförändrat jämfört med 2022.

Nettoöverföringen till premiepensionssystemet var 29 miljarder kronor 2023, vilket var 2,7 miljarder kronor högre än 2022. Beloppet består av de socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförs till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda premiepensioner (23 miljarder kronor), som ingår i utbetalda ålderspensioner (se avsnitt 4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar för mer information.)

Överföringarna till och från AP-fonderna ingår inte i transfereringar till hushåll, utan nettoöverföringen som för närvarande är en överföring från AP-fonderna redovisas som bidrag från AP-fonden (socialförsäkringssektorn), se not 3 Intäkter av bidrag.

Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning

Kostnaderna för sjukpenning, aktivitets- och sjukersättning ökade med drygt 6 miljarder kronor till 95 miljarder kronor.

Sjukpenningkostnaderna ökade med 2 miljarder kronor till 44 miljarder kronor. Ökningen förklaras dels av att antalet nettodagar ökat, dels av att medelersättningen per sjukskriven ökat. Bidragande till ökningen i nettodagar är också att rehabiliteringspenningen minskat till följd av ändrad tolkning av regelverket och att de försäkrade nu i stället ersätts med sjukpenning.

Sjukpenningtalet anger hur många dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning som betalas ut per försäkrad i Sverige under ett år. Sjukpenningtalet har ökat för andra året i rad. I december låg det på 10,2 dagar jämfört med 9,7 i december 2022, vilket till stor del förklaras av regeländringar, bl.a. kring bedömning arbetsförmåga, under 2021 och 2022.

Aktivitets- och sjukersättning ökade med 4 miljarder kronor till 42 miljarder kronor. Ökningen av aktivitets- och sjukersättning beror delvis på att åldersgränsen i sjukersättningen höjdes 2023 vilket innebär att fler personer var kvar i ersättningen året ut. Utgifterna har även ökat på grund av höjt prisbasbelopp 2023 och införandet av de särskilda reglerna för äldre fr.o.m. september 2022.

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Kostnaderna för ekonomisk trygghet för familjer och barn utgörs främst av barnbidrag och föräldraförsäkring, men inkluderar även kostnader för bostadsbidrag,

omvårdnadsbidrag och vårdbidrag samt barnpension och efterlevandestöd m.fl. förmåner.

Arbetsmarknad och arbetsliv

I början av 2023 minskade arbetslösheten för att mot slutet av året öka igen, framför allt inom byggbranschen men även i branscher som handel, hotell och restaurang.

Arbetslösheten uppgick till 6,6 procent jämfört med 6,5 procent motsvarande period 2022. I genomsnitt var 334 000 personer inskrivna som arbetslösa år 2023, vilket kan jämföras med ett snitt på 343 000 personer år 2022. Av de inskrivna var i genomsnitt ungefär 160 000 personer per månad öppet arbetslösa, vilket är på samma nivå som 2022.

Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd från Försäkringskassan ökade med 1 miljard kronor helåret 2023.

Bidrag till lönegarantiersättning ökade med 0,7 miljarder kronor mellan åren, vilket förklaras av ett ökat antal konkurser.

Kostnaderna för statlig assistansersättning inkluderar även den andel av kostnaden för assistansersättning som finansieras av kommunerna. Utgifterna på 29 miljarder kronor ökade något jämfört med föregående år.

Elstöd till hushållen även 2023

Till följd av de exceptionellt höga elpriserna de senaste åren har hushåll och företag erhållit olika former av elstöd.

De första elstöden till hushållen, om totalt drygt 26 miljarder kronor, redovisades som kostnad redan 2022 i årsredovisning för staten, varav 17,5 miljarder betalades ut först 2023. Utbetalningen påverkade därför statens nettoutlåning men inte kostnaderna för transfereringar till hushåll 2023.

Under 2023 har ytterligare elstöd till hushåll i hela Sverige betalats ut. Stödet avsåg perioden november-december 2022 och godkändes i februari 2023. Detta stöd påverkade kostnaderna för transfereringar till hushållen 2023. Stödet uppgick till ungefär 7 miljarder kronor 2023. Motsvarande belopp redovisas också som en skatteintäkt (flaskhalsintäkter).

Transfereringar till företag ökade

Transfereringar till företag ökade med nästan 7 miljarder kronor.

Elstöd till företag uppgick till 17 miljarder kronor

Elstöd till företag och organisationer godkändes i januari 2023. Även detta elstöd finansierades av flaskhalsintäkter från Affärsverket svenska kraftnät. Ansökningar och utbetalningar av det tillfälliga elstödet till företag hanterades av Skatteverket och kunde sökas fr.o.m. 30 maj t.o.m. 25 september 2023 enligt lagen (2023:230) om förfarande för elstöd till företag och förordningen (2023:233) om elstöd till företag. Över 117 000 företag ansökte om stödet varav knappt 3 000 företag fick avslag. Totalt har drygt 16 miljarder kronor betalas ut via skattekontot under 2023. Elstöd till elintensiva företag höjer transfereringarna med 0,8 miljarder kronor. Även detta stöd finansieras av flaskhalsintäkter men betalas ut av Statens energimyndighet.

Lönebidrag som beslutas 2023 betalas ut via skattekontot vilket förklarar en minskning med ungefär 2,3 miljarder kronor på Arbetsförmedlingen och en ungefär lika stor ökning på Skatteverket. Totalt sett minskade dock anställningsstöden till följd av att ersättning för höga sjuklönekostnader minskade kraftigt 2023. Dessa kostnader var höga 2022 på grund av sjukdomen covid-19.

Transfereringar finansierade med EU-medel för gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m. minskade med nästan 2 miljarder kronor.

Public service-avgift

Public service-avgift tas in av Skatteverket som betalar ut avgiftsmedlen till ett särskilt public service-konto i Riksgäldskontoret. Public service-kontot förvaltas av Kammarkollegiet och används för att tilldela medel till programföretagen genom transfereringar. Bidragen uppgick till 9 miljarder kronor under 2023, vilket var en ökning med 0,2 miljarder kronor.

Investeringsstöd och kostnader för åtgärder för landsbygdens miljö och struktur minskade

Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur minskade med 1,6 miljarder kronor. Det beror på att det ekonomiska stödet till jordbrukare som drabbats av höjda priser på insatsvaror 2022, till följd av kriget i Ukraina, inte längre betalas ut. Stödet gick att söka under delar av 2022 och betalades bl.a. ut av Boverket.

Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande minskade med 0,7 miljarder kronor och utbetalningar för Energieffektivisering av flerbostadshus minskade med 0,8 miljarder kronor.

Allmän miljö- och naturvård

Naturvårdsverkets stöd inom miljöpolitik minskade med 0,5 miljarder kronor. Transfereringarna inom området påverkas både 2023 och 2022 av intrångsersättningen om 0,6 miljarder kronor avseende Bungedomen hos Naturvårdsverket (se avsnitt 4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar för mer information.)

Transfereringar till kommuner och regioner på samma nivå som 2023

Transfereringarna till kommuner och regioner var i stort sett oförändrade jämfört med 2022. Transfereringarna minskade med drygt 2 miljarder kronor.

De allmänna bidragen till sektorn ökade med 14 miljarder kronor. De innefattar den kommunalekonomiska utjämningen som nettoredovisas på statens budget där det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet. Även utjämningsbidragen för LSS-kostnader nettoredovisas på utgiftssidan i statens budget men bruttoredovisas i resultaträkningen.

Bidrag för läkemedelsförmånerna ökade med drygt 1 miljard kronor. Utgifterna avser statens bidrag till regionerna för läkemedelsförmånernas kostnader. Varje år undertecknar staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en ny överenskommelse och bidragen betalas ut med två månaders fördröjning. Det är bl.a. användandet av läkemedel vid sällsynta sjukdomar som ökat, exempelvis för cystisk fibros där nya behandlingar kom in i förmånen i december 2022.

Kommunernas och regionernas mervärdesskatt nettoredovisas i statens budget men bruttoredovisas som skatteintäkter och transfereringar till kommunsektorn i statens resultaträkning. Utvecklingen av momsens följer utvecklingen av kommunernas och regionernas konsumtion av varor och tjänster.

Bidrag till folkhälsa och sjukvård minskade kraftigt. Kostnaderna var höga 2022 till följd av sjukdomen covid-19. Kostnader för testning av covid-19, uppskjuten vård och covid-19 relaterad vård samt kostnader för vaccinationer har minskat med drygt 10 miljarder kronor.

Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet ökade med 0,9 miljarder kronor. Det förklaras bl.a. av Äldreomsorgslyftet.

Ersättning för höga sjuklönekostnader har minskat kraftigt. Det beror på att kostnaderna var höga 2022 till följd av sjukdomen covid-19.

Avgiften till Europeiska unionen

Bland transfereringar till utlandet minskade avgiften till EU med 3 miljarder kronor och uppgick till 44 miljarder kronor. Den BNI-baserade avgiften minskade med 3,2 miljarder kronor. Till skillnad mot redovisningen på statens budget redovisas avgiften här periodiserad. Minskningen beror bl.a. på att Sveriges BNI-nivå är lägre jämfört med 2022, medan övriga medlemsländers ekonomier har återhämtat sig mer jämfört med 2022, vilket påverkar Sveriges BNI-avgift. Minskningen beror också på Sveriges reduktion av den avgiftsdel som baseras på BNI som trädde i kraft i december 2021 och som gäller för budgetramen för perioden 2021–2027. Den mervärdesskattebaserade avgiften uppgick till drygt 8 miljarder kronor under 2023, en ökning med 0,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Tullavgiften minskade med 0,7 miljarder kronor.

Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) minskade med 0,5 miljarder kronor.

Not 5 Avsättning till, upplösning av fonder/Fonder

Tabell 4.12 Avsättning till, upplösning av fonder/Fonder

Miljoner kronor

	Avsättning/ upplösning(-) 2023	Avsättning/ upplösning(-) 2022	Fondbehållning 2023-12-31	Fondbehållning 2022-12-31
Kärnavfallsfonden	6 001	-9 665	78 874	72 873
Resolutionsreserven, Riksgäldskontoret	6 111	4 311	61 035	54 924
Insättningsgarantifonden, Riksgäldskontoret	4 123	-2 478	49 490	45 367
Stabilitetsfonden, Riksgäldskontoret	1 426	298	41 635	40 209
Övriga	32	-112	2 778	2 746
Summa Avsättning till, upplösning av fonder/Fonder	17 693	-7 646	233 812	216 119

Som fonder i staten redovisas medel som är reserverade för särskilda ändamål, men där det reserverade beloppet inte beror direkt på en fastställd skuld eller en försäkringstekniskt beräknad risk. Fonder i staten är främst Kärnavfallsfonden samt Resolutionsreserven, Insättningsgarantifonden och Stabilitetsfonden, vilka förvaltas av Riksgäldskontoret.

Kärnavfallsfonden redovisas av myndigheten Kärnavfallsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet. Fonden består av avgifter från kärnkraftsföretagen, baserade på produktionen av elektrisk kraft. Avgifterna ska täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall.

Värdet av Kärnavfallsfonden har ökat med nettot av avgifter, utbetalda bidrag och finansiella intäkter och kostnader, där den största posten avser orealiserade värdeförändringar.

Resolution innebär att staten tar kontroll över ett institut (exempelvis en bank) som är drabbat av problem för att rekonstruera det eller avveckla det under ordnade former. Resolutionsreserven bildades 2016 för detta ändamål och tillfördes då 19 miljarder kronor genom överföring från Stabilitetsfonden. Den har därefter tillförts resolutionsavgifter samt avkastning på fondens medel. Resolutionsavgifter ska betalas till dess resolutionsreserven når en målnivå motsvarande 3 procent av de garanterade insättningarna. Ökningen av resolutionsreserven motsvarar inbetald resolutionsavgift

under 2023 med 4 060 miljoner kronor och finansiella intäkter med 2 050 miljoner kronor.

Insättningsgarantifonden har byggts upp av avgifter från institut som omfattas av garantin. Avgiften används till att bygga upp en fond för att kunna betala ut ersättning till kunder i kreditinstitut eller värdepappersbolag som går i konkurs. Insättningsgarantin gäller för såväl privatpersoner som företag och andra juridiska personer. Insättningsgarantimedlen är placerade i statspapper och till mindre del på konto i Riksgäldskontoret. Insättningsgarantifonden redovisas till marknadsvärde vilket medför att det kan uppstå stora förändringar mellan åren då marknadsvärdet förändras. Årets fondökning avser avgifter med 2 362 miljoner kronor och finansiellt netto med 1 762 miljoner kronor.

Stabilitetsfonden inrättades enligt riksdagens beslut i samband med finanskrisen 2008 för att finansiera framtida stödåtgärder. Avsikten var tidigare att fonden genom avgifter och avkastning skulle öka upp till motsvarande 2,5 procent av BNP. Stabilitetsavgiften har tagits bort efter införandet av Resolutionsreserven, men fonden finns kvar och kan användas för stödåtgärder i vissa fall. Fondens ökning avser i allt väsentligt avkastning på medlen.

Utöver dessa finns mindre fonder vid bl.a. Försäkringskassan, Kammarkollegiet, länsstyrelserna och Naturvårdsverket.

Not 6 Kostnader för personal

Tabell 4.13 Kostnader för personal

Miljoner kronor

	2023	2022
Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter		
Polismyndigheten	23 677	21 441
Försvarsmakten	17 250	15 386
Kriminalvården	8 488	7 115
Trafikverket	7 761	7 072
Försäkringskassan	7 171	6 980
Arbetsförmedlingen	6 147	5 923
Skatteverket	6 122	5 841
Lunds universitet	5 452	5 299
Domstolsverket	4 881	4 571
Regeringskansliet	4 874	4 752
Övriga myndigheter	90 078	85 492
Summa lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter	181 901	169 872
Eliminering av arbetsgivaravgifter	-43 614	-40 348
Summa lönekostnader efter eliminering av arbetsgivaravgifter	138 287	129 524
Pensionskostnader		
Polismyndigheten	3 796	3 285
Försvarsmakten	3 401	3 192
Luftfartsverket	1 302	597
Trafikverket	1 298	1 203
Regeringskansliet	1 087	992
Övriga myndigheter	21 646	19 695
<i>Statens tjänstepensioner:</i>		
Utbetalda pensioner	12 263	11 244

	2023	2022
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	24 771	1 820
Eliminering av premieintäkt för statliga tjänstepensioner m.m.	-23 330	-20 232
Summa pensionskostnader	46 234	21 796
Övriga personalkostnader samtliga myndigheter	4 750	4 449
Summa	189 271	155 769

Under 2023 ökade statens kostnader för personal med 33,5 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökning på 21,5 procent jämfört med 2022. Lönekostnader, inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 7,1 procent medan pensionskostnaderna mer än fördubblades till följd av väsentligt ökade kostnader för indexering.

Lönekostnaderna ökade med 7,1 procent

Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 12,0 miljarder kronor jämfört med föregående år. Lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgick under 2023 till 31,42 procent av lönesumman, vilket motsvarar samma procentsats som för 2022. De arbetsgivaravgifter, löneskatter med mera som myndigheterna betalar in utgör statsinterna transaktioner och elimineras därför i sin helhet i statens resultaträkning.

Flera myndigheter visade ökade lönekostnader till följd av ökning av antalet anställda men även som ett resultat av den årliga lönerevisionen. Polismyndighetens lönekostnader ökade med 10,4 procent jämfört med föregående år. Försvarsmaktens lönekostnader ökade med 12,1 procent främst på grund av att myndigheten har ökat antalet anställda för att möta försvarets kraftiga tillväxt. Kriminalvårdens lönekostnader ökade med 19,3 procent.

Pensionskostnaderna mer än fördubblades

Pensionskostnaderna i staten består huvudsakligen av förändringen av den avsättning för förmånsbestämda tjänstepensioner som Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar, men också av kostnader för pensionspremier som myndigheterna betalar avseende anställda födda fr.o.m. 1988.

Förändringen av pensionsavsättningen som SPV redovisar beräknas utifrån årets ingående saldo. Avsättningen ökar sedan till följd av årets intjänande och minskar med årets utbetalningar. Utöver dessa delar påverkas avsättningen även av ett flertal andra faktorer, såsom exempelvis förändrade beräkningsgrunder, indexering, utfall av antaganden om livslängd med mera. Mer detaljerad beskrivning av dessa faktorer återfinns i not 32 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser samt i avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Statens totala pensionskostnader ökade med 24,4 miljarder kronor jämfört med 2022. Den övervägande delen av ökningen förklaras av årets förändring av den försäkringstekniska avsättningen. Förändringen beror huvudsakligen på att prisbasbeloppet för 2023 har höjts med 8,70 procent vilket kan jämföras med motsvarande ökning på 1,47 procent för 2022. Pensioner som betalas ut och fribrev enligt PA 16 är värdesäkrade. Det innebär att för 2023 har en omräkning skett med förändringen av prisbasbeloppet från 2022 (48 300 kronor) till 2023 (52 500 kronor), vilket alltså motsvarar 8,70 procent. Den totala ökningen av statens pensionskostnader har även påverkats av ökade kostnader för de premiebestämda pensionerna.

Avsättningen för de förmånsbestämda tjänstepensionerna som SPV redovisar ökade med 27,9 miljarder kronor jämfört med 2022. Av förändringen har 24,8 miljarder kronor redovisats som en del av årets resultat medan resterande 3,1 miljarder kronor har redovisats i balansräkningen som en minskning av nettoförmögenheten.

Riksdagsförvaltningen och de tre affärsverken, Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät, är de myndigheter som vid sidan av SPV redovisar väsentliga pensionsåtaganden. Årets förändring av Riksdagsförvaltningens och de tre affärsverkens pensionsavsättningar uppgår till sammanlagt 1,6 miljarder kronor (0,7 miljarder kronor). Förändringen har i huvudsak redovisats i resultaträkningen som en del av årets resultat. En mindre del av förändringen som beror på ändrade försäkringstekniska beräkningsgrunder, ungefär 0,1 miljarder kronor, har dock redovisats direkt mot myndighetskapitalet hos Riksdagsförvaltningen och det egna kapitalet hos respektive affärsverk.

Myndigheternas pensionskostnader består till övervägande del av premier för statens avtalsenliga tjänstepensioner, vilket utöver premien till SPV för anställda födda före 1988 även innefattar premier för kompletterande ålderspension (Kåpan Tjänste) och för den valbara premien (individuell ålderspension). Storleken på pensionspremierna för de förmånsbestämda tjänstepensionerna bestäms utifrån åldersfördelning samt löneläge för de anställda vid respektive myndighet. Enligt det statliga pensionsavtalet PA 16 har anställda födda fr.o.m. 1988 i princip helt premiebestämda tjänstepensioner. Dessa tjänstepensioner ingår alltså inte som en del av avsättningen för förmånsbestämda pensioner hos SPV.

Under 2023 har myndigheternas pensionspremier, i likhet med föregående år, höjts. Höjningen förklaras framför allt av att räntan i beräkningsgrunderna för premier har sänkts från -1,0 till -1,2 procent, men även av att prisbasbeloppet har ökat. Premier för förmånsbestämda avtalsförsäkringar betalas till och hanteras till största delen av SPV. Den delen av pensionskostnaderna har därför eliminerats i statens resultaträkning. Däremot finns det särskilda organisationer, som inte är myndigheter, som ansvarar för den kompletterande och den individuella ålderspensionen samt för premierna enligt PA 16 för sina egna organisationer. Dessa premier hanteras utanför den statliga redovisningsorganisationen och elimineras därför inte. Samma hantering gäller för de myndigheter som i vissa fall gör egna pensionsavsättningar, exempelvis avsättning för delpensioner. Kostnaderna för dessa inkluderas i statens pensionskostnader och elimineras alltså inte.

Övriga personalkostnader ökade med 6,8 procent

Övriga personalkostnader består bl.a. av kostnader för personalutbildning, konferenser och traktamenten. Under 2023 ökade övriga personalkostnader med 6,8 procent jämfört med föregående år.

Tabell 4.14 Antal årsarbetskrafter

Myndighet	2023	2022
Polismyndigheten	34 604	32 546
Försvarsmakten	24 671	23 374
Kriminalvården	14 087	12 265
Försäkringskassan	12 858	12 889
Arbetsförmedlingen	10 242	10 832
Trafikverket	9 457	9 101
Skatteverket	9 396	9 270
Lunds universitet	7 482	7 485
Uppsala universitet	6 659	6 709
Domstolsverket	6 323	6 140
Övriga myndigheter	119 455	116 820
Totalt	255 234	247 431

Måttet årsarbetskrafter ska visa de anställdas arbetsvolym under ett räkenskapsår beräknat i antal heltidstjänster. Som anställd räknas inte den som är uppdragstagare (konsult) även om denna arbetar med samma uppgifter som en anställd. Anställda i utlandet, vars löner betalas med myndighetens medel, ska däremot ingå när antalet årsarbetskrafter beräknas. Den arbetstid som ska ingå i beräkningen är den tid som myndigheten betalat ut lön eller annan ersättning för i utbyte mot arbete. Omräkning till heltidstjänster innebär att personal som är deltidsanställd ingår i summan av antalet årsarbetskrafter med den procentandel av en heltidstjänst som deras tjänstgöring utgör.

Uppgifterna i tabellen ovan bygger på de uppgifter som myndigheterna rapporterat in i statens informationssystem Hermes. Tabellen visar de tio myndigheter som har flest årsarbetskrafter. I posten Övriga myndigheter redovisas resterande antal årsarbetskrafter i staten, vilka fördelas på totalt 201 myndigheter. Under 2023 ökade totala antalet årsarbetskrafter i staten med 7 803 stycken, vilket motsvarar en ökning på 3,2 procent jämfört med föregående år.

Polismyndighetens årsarbetskrafter ökade med 2 058 stycken jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning på 6,3 procent. Antalet poliser ökade med 1 023 stycken medan antalet civilanställda ökade med 1 035 stycken.

Hos Kriminalvården ökade antalet årsarbetskrafter med 1 822 stycken jämfört med 2022, vilket motsvarar en ökning på 14,9 procent. Ökningen omfattar hela organisationen, men procentuellt är det inom häkte som ökningen är som störst, tätt följt av frivården och administration. Häktesverksamheten har under året varit mycket hårt belastad vilket har lett till ett stort behov av utökad bemanning.

Antalet årsarbetskrafter vid Försvarsmakten har under 2023 ökat med 1 297 stycken, vilket motsvarar en ökning på 5,5 procent i jämförelse med föregående år. Ökningen är till stor del ett resultat av ett antal åtgärder som myndigheten vidtagit i syfte att nå framgång i att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Grundutbildning med värnplikt utgör den främsta rekryteringsbasen för Försvarsmaktens militära personal och under 2023 överträffades målsättningen avseende antal personer som påbörjade grundutbildningen.

Not 7 Kostnader för lokaler

Tabell 4.15 Not 7 Kostnader för lokaler

Miljoner kronor

	2023	2022
Försvarsmakten	3 808	3 460
Polismyndigheten	3 600	3 190
Kriminalvården	2 335	1 855
Regeringskansliet	1 838	1 728
Lunds universitet	1 391	1 212
Domstolsverket	1 270	1 078
Kungl. Tekniska högskolan	1 079	987
Karolinska institutet	1 074	1 008
Övriga myndigheter	17 754	16 128
Eliminering av inomstatliga lokalkostnader	-6 237	-5 875
Summa	27 912	24 771

Kostnader för lokaler avser myndigheternas kostnader för hyrda lokaler. Redovisningen per myndighet är brutto och inkluderar även hyra till andra statliga myndigheter.

Elimineringar av inomstatliga lokalkostnader avser lokalkostnader för de myndigheter som hyr sina lokaler av Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk.

Flera myndigheter visade ökade kostnader till följd av hyresökningar, utökade lokalytor och indexuppräknning. Bland de myndigheter som ökade mest kan nämnas Kriminalvården, följt av Polismyndigheten och Försvarmakten. Kostnaderna för lokaler på Regeringskansliet ökade med 110 miljoner kronor. Ökningen där är även hänförlig till EU-ordförandeskapet och färdigställandet av Rosenbad. Ökningen om 179 miljoner kronor på Lunds universitet beror även på färdigställande av Forum Medicum och att M-huset färdigrenoverades.

Not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader

Tabell 4.16 Not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader

Miljoner kronor

	2023	2022
Utbetalda skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader ¹	1 047	1 491
Återvunna förluster för skadeersättningar ¹	-714	-889
Värdeförändringar skadeersättningar och regressfordringar ¹	239	3 639
Reserveringar för låneförluster	135	1 350
Summa vissa garanti- och kreditkostnader	707	5 591
Specifikation vissa garanti- och kreditkostnader per myndighet		
Exportkreditnämnden	479	4 270
Riksgäldskontoret	226	1 321
<i>Boverket</i>	2	0
Summa vissa garanti- och kreditkostnader per myndighet	707	5 591

¹ Med beaktande av återförsäkringar.

Under posten Vissa garanti- och kreditkostnader redovisas kostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet som inte redovisas bland transfereringar. Bland transfereringar redovisas garanti- och utlåningskostnader där det finns ett väsentligt inslag av subventioner.

I avsnittet för statens verksamhet redovisas garanti- och kreditkostnader i en egen post eftersom de har annan karaktär än övriga driftkostnader och att de kan variera mellan år och alltså vara jämförelsestörande. Kostnaderna delas upp i utbetalade skadeersättningar, återvunna förluster för skadeersättningar som minskar kostnaderna, värdeförändringar av oreglerade skador (skadeersättningar) och regressfordringar samt reserveringar för låneförluster.

Vissa garanti- och kreditkostnader uppgick till 707 miljoner kronor, vilket var en minskning med 4 884 miljoner kronor jämfört med 2022. Minskningen beror främst på värdeförändringar på oreglerade skador och regressfordringar som uppgick till endast 239 miljoner kronor, vilket var en förbättring med 3 400 miljoner kronor.

Utbetalade skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader uppgick till 1 047 miljoner kronor, vilket var en minskning med 444 miljoner kronor jämfört med 2022.

Återvunna förluster som minskade garanti- och kreditkostnader uppgick till 714 miljoner kronor, vilket var en minskning med 175 miljoner kronor jämfört med 2022.

Under året har Riksgäldskontoret gjort en nedskrivning av räntefordran på lån till SAS med 135 miljoner kronor. Riksgäldskontoret gjorde 2022 en reservering för låneförluster på lån till SAS med 1 350 miljoner kronor.

Kostnaderna för EKN uppgick till 479 miljoner kronor, vilket var en minskning med 3 791 miljoner kronor jämfört med 2022. Det beror främst på att värdeförändringar av skadeersättningar och regressfordringar minskade med 3 993 miljoner kronor.

Kostnaderna för Riksgäldskontoret uppgick till 226 miljoner kronor, vilket var en minskning med 1 095 miljoner kronor jämfört med 2022. Minskningen förklaras främst av de reserveringar för låneförluster på lån till SAS som gjordes 2022.

Not 9 Övriga driftkostnader

Tabell 4.17 Not 9 Övriga driftkostnader

Miljoner kronor

	2023	2022
Övriga driftkostnader – tjänster		
Trafikverket	60 527	55 579
Försvarmakten	20 813	18 871
Affärsverket svenska kraftnät	10 377	9 392
Försvarets materielverk	5 339	5 382
Polismyndigheten	4 229	3 582
Folkhälsomyndigheten	557	1 468
Övriga myndigheter	49 298	47 073
Summa tjänster	151 140	141 347
Övriga driftkostnader – varor		
Försvarets materielverk	24 974	20 800
Affärsverket svenska kraftnät	11 125	20 620
Trafikverket	6 327	6 437
Försvarmakten	4 735	5 376
Folkhälsomyndigheten	2 379	4 836
Polismyndigheten	1 928	1 913
Övriga myndigheter	8 534	8 247
Summa varor	60 002	68 229
Övriga driftkostnader – reparationer, diverse m.m.		
Försvarmakten	5 277	4 599
Trafikverket	1 432	813
Affärsverket svenska kraftnät	689	656
Polismyndigheten	342	262
Kriminalvården	331	321
Övriga myndigheter	3 984	3 644
Summa övriga driftkostnader – reparationer, diverse m.m.	12 055	10 295
Aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi		
Trafikverket	-42 780	-40 615
Myndigheter i försvarssektorn ¹	-26 199	-20 847
Övriga myndigheter	-3 640	-2 705
Summa aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi	-72 619	-64 167
Eliminering av inomstatliga transaktioner	-20 225	-18 323
Summa	130 353	137 381

¹ | Myndigheter i försvarssektorn ingår Försvarmakten, Försvarets materielverk, Totalförsvarets plikt- och prövningsverk, Försvarshögskolan, Fortifikationsverket och Totalförsvarets forskningsinstitut.

Övriga driftkostnader är myndigheternas köp av tjänster, varor, reparationer och diverse andra driftkostnader. Redovisning görs brutto under varje delavsnitt i tabellen och raden eliminering gäller köp av varor och tjänster mellan myndigheter. Totala

övriga driftkostnader minskade med 7 028 miljoner kronor eller 5 procent jämfört med föregående år.

Tabellen ovan är uppdelad på kostnader för tjänster respektive varor för de myndigheter där detta är möjligt, reparationer och övrigt samt aktivering av anläggningstillgångar i egen regi. Med aktivering menas att inköpta varor eller tjänster tas upp som tillgångar i balansräkningen, vilket reducerar den totala kostnaden. Genom denna uppdelning kan man för respektive myndighet se hur kostnaderna fördelar sig på respektive del för de myndigheter som har störst driftkostnader. Nedan kommenteras sedan totalbeloppet för några av dessa myndigheter.

Trafikverket upphandlar entreprenader och konsulter för byggande och underhåll av vägar och järnvägar samt för planering och projektering. Trafikverkets övriga driftkostnader påverkas av de aktiveringar som görs såväl för köp av tjänster som för köp av varor. Trafikverkets kostnader för varor och tjänster har ökat med 5 457 miljoner kronor. Under året har Trafikverket aktiverat 2 165 miljoner kronor mer än föregående år för utveckling av anläggningstillgångar i egen regi vilket minskade de totala driftkostnaderna. Aktiveringarna gäller väg- och järnvägsanläggningar. Dessa kostnader för köp av varor och tjänster förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen. Detta medförde att de totala driftkostnaderna hos Trafikverket ökade med 3 292 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Försvarsmaktens totala driftkostnader ökade med 1 979 miljoner kronor. Det är i huvudsak materiellnära tjänster och datatjänster som har ökat. Även kostnader för reparationer och underhållsarbeten mark och krigsanläggningar samt kostnader för rekryter, officersaspiranter och hemvärnet har ökat.

Försvarets materielverks driftkostnader ökade med 4 131 miljoner kronor. De ökade driftkostnaderna beror huvudsakligen på en ökning av kostnader för varor och materiel som främst beror på tillväxt inom materielområdena Armé- och Flyg- och rymdmateriel till följd av satsningar inom försvarsområdet.

Polismyndighetens driftkostnader ökade med 742 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det förklaras bl.a. av att kostnaden för leasing, drivmedel och reparation av motorfordon har ökat. Reparation och underhåll av inventarier har ökat på grund av myndighetens pågående tillväxt och ökade digitalisering. Kostnader för resor, representation, information m.m. har ökat främst till följd av förstärkningsrörelser i samband med EU-ordförandeskapet. Även inköp av varor har ökat, då inköp av kommunikations- och it-utrustning har gjorts under året. Kostnaden för förbrukningsmaterial har också ökat för att säkerställa tillgången. Kostnaden för övriga tjänster har ökat till följd av att konsultarvoden och kostnaden för rättsintyg och tolktjänster har ökat.

Folkhälsomyndighetens driftkostnader minskade med 3 368 miljoner kronor. De minskade kostnaderna hänför sig i huvudsak till en minskning av inköp av vaccin mot covid-19 för vidareförsäljning. Även minskning av tjänster beror på lägre storskalig testning av covid-19. I kostnaderna ingår även destruerat vaccin.

Affärsverket svenska kraftnäts driftkostnader för varor, tjänster och reparationer minskade med 8 477 miljoner kronor. Det lägre utfallet beror till stor del på väsentligt lägre prisskillnader mellan elområdena samt att elpriset var lägre jämfört med föregående år. De lägre kostnaderna för förlustkraft berodde både på en lägre volym och lägre elpris jämfört med 2022.

Under året har myndigheter i försvarssektorn aktiverat 5 352 miljoner kronor mer jämfört med föregående år.

Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar**Tabell 4.18 Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar**

Miljoner kronor

	2023	2022
Trafikverket	15 057	12 631
Försvarsmakten	6 170	6 145
Fortifikationsverket	1 550	1 148
Polismyndigheten	1 477	1 316
Affärsverket svenska kraftnät	1 320	1 337
Övriga myndigheter	9 695	9 145
Summa	35 269	31 722

Not 11 Resultat från andelar i hel- och delägda företag/Andelar i hel- och delägda företag**Tabell 4.19 Resultat från andelar i hel- och delägda företag/Andelar i hel- och delägda företag**

Miljoner kronor

	Resultat andel	Resultat andel	Utdelning och övriga justering i eget kapital	Andels värde	Andels värde	
	2023	2022	2023	2023-12-31	2022-12-31	
Summa andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	33 796	26 844	-6 905	471 617	444 726	
Summa andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	903	-7 201	-4 323	38 789	42 209	
Riksbankens grundfond				0	1 000	
Summa	34 699	19 642	-11 228	510 406	487 935	
Företag med bestämmande statligt inflytande						
Vattenfall AB	8 646	-1 102	-5 653	113 466	110 473	100%
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	15 206	15 072	-5 679	80 807	71 280	100%
Sveaskog Holding AB	3 562	1 979	4 054	73 808	66 192	100%
Akademiska Hus AB	307	5 490	-3 145	62 515	65 353	100%
AB Svensk Exportkredit	1 244	1 166	27	22 846	21 575	100%
SBAB Bank AB	2 408	2 081	1 733	18 290	14 149	100%
Specialfastigheter Sverige AB	1 020	-143	0	15 047	14 027	100%
Swedfund International AB	-37	254	4 923	13 654	8 768	100%
Almi Företagspartner AB	8	-79	0	11 062	11 054	100%
Jernhusen AB	-188	1 639	-474	10 057	10 719	100%
Apoteket AB	652	402	-580	8 500	8 428	100%
PostNord AB	-404	-15	-1 233	6 703	8 340	61%
Swedavia AB	-353	-709	-664	6 604	7 621	100%
Saminvest AB	40	-58	0	6 136	6 096	100%
Teracom Group AB	38	49	-81	3 718	3 761	100%
SJ AB	422	314	-21	3 450	3 049	100%
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	777	596	-230	2 172	1 625	100%
Samhall AB	-106	56	0	1 945	2 051	100%

	Resultat andel	Resultat andel	Utdelning och övriga justering i eget kapital	Andels värde	Andels värde	
Systembolaget AB	276	-184	-100	1 844	1 668	100%
Svevia AB	48	301	-250	1 494	1 696	100%
Infranord AB	130	81	-79	957	906	100%
Statens Bostadsomvandling AB	22	-43	1	952	929	100%
RISE Research Institutes of Sweden AB	119	39	0	934	815	100%
Green Cargo AB	-97	43	25	659	731	100%
Svenska Spel AB	79	-21	15	624	530	100%
Svenska Rymdaktiebolaget	-92	-404	215	617	494	100%
Lernia AB	-10	30	-46	419	475	100%
Ersättningsmark i Sverige 2	0	0	361	361	0	100%
Apotek Produktion & Laboratorier AB	37	4	0	343	306	100%
Svenska kraftnät - Svensk Kraftreserv AB	0	30	20	319	299	100%
Luffartsverket - LfV Holding AB	-46	-111	-13	234	293	100%
AB Svensk Bilprovning	63	55	-40	183	160	100%
Kungliga Operan AB	1	1	0	86	85	100%
Arlandabanan Infrastructure AB	15	19	0	81	66	100%
AB Göta Kanalbolag	0	0	0	40	40	100%
Kungliga Dramatiska Teatern AB	6	-4	0	33	27	100%
VisitSweden AB	1	1	0	21	20	100%
Miljömärkning Sverige AB	0	-2	0	18	18	100%
Voksenåsen A/S	0	1	0	11	11	100%
Sjöfartsverket - Sjöfartsverket Holding AB	0	0	4	8	4	100%
Övriga andelar	2	15	5	599	592	
Summa	33 796	26 843	-6 905	471 617	444 726	
Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande						
Telia Company AB	124	-6 002	-4 508	21 954	26 338	41,0%
Nordiska Investeringsbanken NIB	750	325	201	16 436	15 485	34,6%
Svenska kraftnät - TSO Holding AS m.fl.	18	7	-16	214	212	
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	11	5	0	171	160	50,0%
Sweden House	0	0	0	14	14	36,0%
SAS	0	-1 536	0	0	0	21,8%
Summa	903	-7 201	-4 323	38 789	42 209	

Anm.: Med bestämmande statligt inflytande avses när statens ägarandel överstiger 50 procent.

Anm.: Med väsentligt statligt inflytande avses när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.

Resultat från andelar i hel- och delägda företag samt andelar i hel- och delägda företag baseras på det redovisade nettoresultatet och det justerade egna kapitalet hos företagen enligt årsbokslut för respektive år, utom i några fall då ett tidigare delårsbokslut eller bokslutskommuniké använts.

Resultatet från och andelar i hel- och delägda företag ökade med 15 miljarder kronor jämfört med föregående år till knappt 35 miljarder kronor. Det bokförda värdet av statens andelar vid utgången av 2023 ökade med 22 miljarder kronor till 510 miljarder kronor.

Vattenfalls resultat förbättrades med 9,7 miljarder kronor jämfört med föregående år då det var negativt. Resultatet 2022 påverkades kraftigt negativt av tillfälliga effekter från realisering och värdering av el- och bränslekontrakt. Efter utdelning med 4 miljarder kronor samt justering av övrigt totalresultat med 1,7 miljarder kronor, uppgick Vattenfalls totala andelsvärde vid årets slut till 113,5 miljarder kronor.

Andelsvärdet för LKAB ökade med 9,5 miljarder till 80,8 miljarder kronor vilket förklaras av ett starkt resultat 2023 om 15,2 miljarder kronor efter utdelning samt justering av övrigt totalresultat. Det positiva resultatet berodde på en fortsatt stabil och hög produktionsvolym som dock påverkades av lägre leveranser till följd av utmaningar med kapaciteten på Malmbanan.

Ökningen av Sveaskog Holding AB:s andelsvärde med 7,6 miljarder kronor beror dels på årets resultat på 3,6 miljarder kronor, dels på bl.a. kontant utdelning med 1,2 miljarder kronor samt det koncernmässiga värdet på Ersättningsmark i Sverige 2 AB med 1 miljard kronor. Sveaskogs extra bolagstämma beslutade om att dela ut ersättningsmarker på 21 525 hektar till staten i dotterbolag, i enlighet med riksdagsbeslut. Ersättningsmark i Sverige 2 AB är ett dotterbolag till Sveaskog. Svenska staten har erhållit bolaget genom att Sveaskog gjorde en efterutdelning genom utskiftning av samtliga aktier i dotterbolaget den 20 december 2023, till ett värde av ca 361 miljoner kronor.

Akademiska Hus AB redovisade ett kraftigt minskat resultat med 5,2 miljarder kronor för 2023 främst på grund av de resultatpåverkande negativa värdeförändringarna i fastigheter som uppgick till 3,5 miljarder kronor varav 0,4 miljarder kronor avser realiserade värdeförändringar. Andelsvärdet uppgick därmed vid årets slut till 62,5 miljarder kronor.

Jernhusen AB redovisade ett negativt resultat 2023, en försämring med 1,8 miljarder kronor, vilket förklaras av negativa värdeförändringar i fastigheter samt derivat.

Telia Company AB redovisade en resultatandel på 124 miljoner kronor, en förbättring med 6,1 miljarder kronor jämfört med 2022. Förändringen förklaras främst av ökningen av netto finansiella poster som uppgick till 0,5 miljarder kronor jämfört med -5,6 miljarder kronor 2022. Statens andel är 41,0 procent. Telia Companys marknadsvärde på statens innehav var 42 miljarder kronor per 2023-12-31 jämfört med det bokförda värdet på 22 miljarder kronor.

Anskaffningsvärdet för statens innehav i SAS har skrivits ned med 166 miljoner kronor. Marknadsvärdet på statens innehav var 40 miljoner kronor per 2023-12-31. SAS har kommunicerat att de planerar att avnotera aktierna och att de dras in utan vederlag under 2024.

Enligt riksdagens beslut den 26 april 2023 till resultatdispositionen för räkenskapsåret 2022 togs Riksbankens grundfond i sin helhet i anspråk för förlusttäckning. Enligt årsredovisningen för räkenskapsåret 2023 uppgår grundfonden således till noll kronor.

Not 12 Nettokostnad för statsskulden**Tabell 4.20 Nettokostnad för statsskulden**

Miljoner kronor

	2023	2022
Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden		
Ränteintäkter avseende upplåning i svenska kronor	6 962	5 112
Ränteintäkter avseende upplåning i utländsk valuta	1 876	735
Summa ränteintäkter	8 838	5 847
Räntekostnader avseende upplåning i svenska kronor	-31 996	-36 136
Räntekostnader avseende upplåning i utländsk valuta	-4 556	-1 276
Summa räntekostnader	-36 552	-37 412
Realiserade valutakursförändringar (netto)	-8 238	-11 703
Orealiserade valutakursförändringar (netto)	5 563	1 666
Över-/underkurs vid emission (netto)	5 936	9 845
Realiserade kursförändringar (netto)	22	-447
Provisioner till banker m.fl.	-59	-64
Nettokostnad för förvaltning av statsskulden	-24 490	-32 268

Riksgäldskontoret redovisar finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden. De innefattar även intäkter och kostnader för skuldskötselåtgärder.

Nettokostnaden för den konsoliderade statsskulden minskade med 7,8 miljarder kronor. Minskningen berodde till övervägande del på lägre inflationsomvärdering av realskulden samt lägre valutakursförluster på den delen av skulden som är exponerad mot utländsk valuta. Även realiserade ränteintäkter, som blev högre än året innan, minskade nettokostnad för statsskulden.

Not 13 Övriga finansiella intäkter**Tabell 4.21 Övriga finansiella intäkter**

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Exportkreditnämnden	5 803	6 731
Riksbankens inlevererade överskott	-	3 900
Skatteverket	2 953	3 109
Centrala studiestödsnämnden	1 626	62
Kärnavfallsfonden	1 538	1 232
<i>Orealiserade värdeförändringar finansiella instrument</i>		
Kärnavfallsfonden	5 434	-
Övriga myndigheter	891	6
Realisationsvinst avyttring Metria	-	616
Övriga myndigheter	1 147	993
Summa	19 391	16 649

Övriga finansiella intäkter ökade med 2 742 miljoner kronor jämfört med 2022 främst på grund av att orealiserade värdeförändringar hos Kärnavfallsfonden och ränteintäkter för studielån hos CSN ökade.

Exportkreditnämndens finansiella intäkter minskade med 928 miljoner kronor. De finansiella intäkterna är huvudsakligen hänförliga till valutakursförändringar i EKN:s garantiengagemang i utländska valuta.

Riksbankens stora underskott 2022 om 81 miljarder kronor har resulterat i ett eget kapital som vid utgången av 2023 är negativt med 18 miljarder kronor, vilket förklarar att ingen utdelning har kunnat inlevereras till staten 2023. Riksbankens inlevererade överskott uppgick föregående år till 3 900 miljoner kronor.

Skatteverkets finansiella intäkter är främst räntor i skattekontosystemet, vilka minskade med 156 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Ränteintäkter för studielån hos CSN ökade med 1 569 miljoner kronor på grund av att räntan för studielån har höjts från 0,00 procent till 0,59 procent 2023.

Kärnavfallsfonden redovisar som finansiella intäkter både ränteintäkter och realiserade värdeförändringar netto. Intäkterna har ökat med sammanlagt 5 739 miljoner kronor jämfört med föregående år varav orealiserade värdeförändringar uppgick till 5 434 miljoner kronor.

Not 14 Övriga finansiella kostnader

Tabell 4.22 Övriga finansiella kostnader

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Exportkreditnämnden	6 014	5 773
Kärnavfallsfonden	1 423	844
Riksgäldskontoret	302	8
<i>Orealiserade värdeförändringar finansiella instrument</i>		
Kärnavfallsfonden	-	10 547
Riksgäldskontoret	-	4 827
Övriga myndigheter	7	372
SAS hybridobligationer	-	2 250
Övriga myndigheter	505	381
Aktivering av finansiella kostnader	-22	-5
Summa	8 229	24 998

Övriga finansiella kostnader minskade med 16 769 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Exportkreditnämndens finansiella kostnader ökade med 241 miljoner kronor jämfört med föregående år. De finansiella kostnaderna är huvudsakligen hänförliga till valutakursförändringar i EKN:s garantiengagemang i utländska valuta.

Kärnavfallsfonden redovisar som finansiella kostnader både räntekostnader och värdeförändringar. De finansiella kostnaderna exklusive orealiserade värdeförändringar som omfattar främst kostnader för swappar har ökat med 579 miljoner kronor. De orealiserade värdeförändringarna på finansiella instrument var detta år en intäkt (se not 13), men var föregående år en kostnad.

Riksgäldskontorets kostnader i form av värdeförändringar på finansiella instrument minskade med netto 4 533 miljoner kronor jämfört med föregående år. De orealiserade värdeförändringarna minskade kraftigt med 4 827 miljoner kronor, medan de realiserade värdeförändringarna ökade.

I årsredovisningen för staten 2022 skrevs anskaffningsvärdet av SAS hybridobligationer av försiktighetsskäl ned till 10 procent från 2 500 till 250 miljoner kronor (se not 24).

Några myndigheter har aktiverat räntekostnader i samband med anläggningsprojekt, eftersom räntan är en del av de utgifter myndigheten tar upp som tillgång för att bygga anläggningen.

Noter till balansräkningen

Not 15 Balanserade utgifter för utveckling

Tabell 4.23 Balanserade utgifter för utveckling

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	36 599	34 546
Årets anskaffningsutgifter	548	641
Årets utgifter, egen utveckling	2 629	2 245
Utrangering/försäljning	-744	-789
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	39 032	36 643
Ingående ackumulerade avskrivningar	-26 508	-25 012
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-2 353	-2 296
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	589	750
Utgående ackumulerade avskrivningar	-28 272	-26 558
Summa	10 760	10 085

Anm.: Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Trafikverket	1 416	1396
Försäkringskassan	1 417	1306
Polismyndigheten	779	699
Skatteverket	659	692
Arbetsförmedlingen	467	290
Övriga myndigheter	6 022	5 702
Summa	10 760	10 085

I posten Balanserade utgifter för utveckling ingår främst egenutvecklade it-system och program.

Trafikverkets balanserade utgifter för utveckling består främst av MPK (Marknadsanpassad Planering av Kapacitet av Järnväg) och LADDA – (Leveransförmåga och anpassning av digital data om järnvägsanläggningen).

Försäkringskassans balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it-stöd för ärendehantering, självbetjäning och automatisering. Försäkringskassan förvaltar och utvecklar även vissa it-system för Pensionsmyndighetens räkning.

Polismyndighetens största poster under balanserade utgifter för utveckling är Durtvå (Polismyndighetens utredningsstöd), ett it-stöd inom underrättelse samt vidareutveckling av registerutdragstjänst (en anpassning som medför att medborgare kan begära registerutdrag via polisen.se).

Not 16 Statliga väganläggningar

Tabell 4.24 Statliga väganläggningar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	271 521	265 236
Årets anskaffning	26	12
Överföringar från Pågående nyanläggningar	13 037	6 275
Utrangering/försäljning	-4	-2
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	284 580	271 521
Ingående ackumulerade avskrivningar	-125 100	-118 708
Årets avskrivningar	-6 706	-6 392
Utgående ackumulerade avskrivningar	-131 806	-125 100
Summa	152 774	146 421

Trafikverket redovisar investeringar i statliga väganläggningar. Anskaffningskostnad för mark för väganläggningsändamål ingår i redovisat värde för väganläggningar. Komponentavskrivning tillämpas för samtliga väganläggningar och avskrivningstiden är mellan 10 och 95 år.

De största färdigställda projekten år 2023 är Marieholmstunneln, Väg 222 Skurubron samt diverse projekt avseende E20 Vårgårda.

Not 17 Statliga järnvägsanläggningar

Tabell 4.25 Statliga järnvägsanläggningar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	274 731	261 060
Årets anskaffning	39	16
Överföringar från Pågående nyanläggningar	6 290	13 681
Utrangering/försäljning	0	-26
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	281 060	274 731
Ingående ackumulerade avskrivningar	-94 310	-88 703
Årets avskrivningar	-5 864	-5 617
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	0	10
Utgående ackumulerade avskrivningar	-100 174	-94 310
Summa	180 886	180 421

Trafikverket redovisar investeringar i järnvägsanläggningar. Anskaffningskostnad för mark för järnvägsändamål ingår i redovisat värde. Trafikverket tillämpar differentierade avskrivningstider, från år 2023 mellan 7 och 110 år på samtliga järnvägsanläggningar. Avskrivningstiden har justerats för att bättre överstämna med den varierande tekniska livslängd som finns för olika komponenter.

De största färdigställda projekten år 2023 är Sundsvalls hamn (Tunadalsspåret) NPT Örebro – Frövi (spårbyte och växelbyte), Trafikantinformation samt Gävle Hamn (järnvägsanslutning).

Not 18 Byggnader, mark och annan fast egendom

Tabell 4.26 Byggnader, mark och annan fast egendom

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	91 396	84 483
Årets anskaffningsutgifter	2 151	3 569
Årets utgifter, egen utveckling	0	1
Överföringar från Pågående nyanläggningar	4 159	4 241
Utrangering/försäljning	-818	-898
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	96 888	91 396
Ingående ackumulerade avskrivningar	-35 747	-34 396
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-2 593	-2 175
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	414	828
Utgående ackumulerade avskrivningar	-37 926	-35 743
Ingående ackumulerade uppskrivningar	74	76
Minskning av ackumulerade uppskrivningar vid utrangering/försäljning	0	-2
Utgående ackumulerade uppskrivningar	74	74
Summa	59 036	55 727

Anm.: Beloppen för ingående balans för ackumulerade avskrivningar skiljer sig något från utgående balans, beroende på omklassificeringar.

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Fortifikationsverket	20 300	18 424
Statens fastighetsverk	18 033	16 650
Naturvårdsverket	12 380	12 311
Riksdagsförvaltningen	2 470	2 518
Affärsverket svenska kraftnät	1 909	1 876
Luffartsverket	1 384	1 279
Övriga myndigheter	2 560	2 669
Summa	59 036	55 727

Drygt 20 myndigheter förvaltar byggnader, mark och annan fast egendom för statens räkning.

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter avsedda för försvarsändamål samt ett antal byggnader klassificerade som statliga byggnadsminnen. Fortifikationsverkets bokförda värde ökade bl.a. på grund av sex stora förvärv (mark).

Statens fastighetsverk förvaltar den del av statens fasta egendom som regeringen bestämmer. Större delen av fastigheterna tillhör det nationella kulturarvet. Årets ökning beror till största delen på renovering av Rosenbad.

Naturvårdsverket redovisar främst nationalparker och naturreservat.

Riksdagsförvaltningen förvaltar bl.a. riksdagsbyggnaderna.

Not 19 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Tabell 4.27 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	19 186	18 127

	2023-12-31	2022-12-31
Årets anskaffningsutgifter	1 970	1 509
Årets utgifter, egen utveckling	96	16
Utrangering/försäljning	-409	-571
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 843	19 081
Ingående ackumulerade avskrivningar	-11 563	-10 688
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-1 479	-1 397
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	387	555
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 655	-11 530
Summa	8 188	7 551

Anm.: Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Polismyndigheten	2 029	1 731
Regeringskansliet	933	898
Kriminalvården	462	382
Domstolsverket	378	360
Försvarets materielverk	306	260
Övriga myndigheter	4 080	3 920
Summa	8 188	7 551

Förbättringsutgifter på annans fastighet avser sådana utgifter som myndigheten har haft för att anpassa hyrda lokaler till den egna verksamheten, exempelvis om- och tillbyggnationer, kabeldragningar för nätverk, larmanordningar samt reparationer och underhåll i fall där utgifterna uppgått till väsentliga belopp.

Polismyndighetens förbättringsutgifter på annans fastighet i år består bl.a. av investeringsprojekt som rör lokalförsörjning och lokalanpassningar och är kopplat till polisens fortsatta tillväxt och säkerhetshöjande åtgärder.

Regeringskansliets förbättringsutgifter på annans fastighet i år är bl.a. relaterat till färdigställandet av lokaler i Rosenbad samt anpassning av lokaler vid utlandsmyndigheter.

Not 20 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Tabell 4.28 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	125 821	119 189
Årets anskaffningsutgifter	7 641	5 895
Årets utgifter, egen utveckling	64	59
Överföringar från Pågående nyanläggningar	2 803	4 646
Utrangering/försäljning	-3 595	-3 679
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	132 734	126 110
Ingående ackumulerade avskrivningar	-76 443	-73 229
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-7 670	-7 119
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	3 465	3 607
Utgående ackumulerade avskrivningar	-80 648	-76 741
Summa	52 086	49 369

Anm.: Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Affärsverket svenska kraftnät	23 838	23 779
Polismyndigheten	3 177	2 423
Kriminalvården	1 869	1 268
Kustbevakningen	1 759	1 864
Lunds universitet	1 477	1 403
Trafikverket	1 426	1 257
Övriga myndigheter	18 540	17 375
Summa	52 086	49 369

Affärsverket svenska kraftnäts materiella tillgångar består främst av ställverksutrustning, kraftledning, sjökablar, kontrollanläggningsdelar, optoanläggningar samt tele- och informationssystem.

Årets investeringar för Polismyndigheten består till stor del av investering i datorer och kringutrustning samt transportmedel.

Kriminalvårdens investeringar har ökat till följd av kapacitetsökning och består av investeringar i säkerhet, fordon samt övriga inventarier.

Den största överföringen från pågående nyanläggningar finns hos Affärsverket svenska kraftnät som står för 43 procent.

Not 21 Pågående nyanläggningar

Tabell 4.29 Pågående nyanläggningar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	167 842	148 476
Årets anskaffningsutgifter	11 414	8 128
Årets utgifter, egen utveckling	43 245	40 561
Överföringar från Pågående nyanläggningar	-26 368	-29 048
Utrangering/försäljning	-2	-8
Årets nedskrivningar	-1 903	-185
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	194 228	167 924
Summa	194 228	167 924

Anm.: Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Trafikverket	171 382	150 432
Fortifikationsverket	5 147	3 307
Statens fastighetsverk	1 489	2 898
Affärsverket svenska kraftnät	9 144	5 646
Sjöfartsverket	3 996	2 825
Övriga myndigheter	3 070	2 816
Summa	194 228	167 924

Trafikverkets investeringar år 2023 uppgår till 42,4 miljarder kronor, varav investeringar i järnväg står för 25,3 miljarder kronor och väg 16,5 miljarder kronor.

De största pågående järnvägsprojekten är Västsvenska paketet järnväg och Tomtebodavägen–Kallhäll (ökad kapacitet). Det största pågående vägprojektet är E4 Förbifart Stockholm.

Under 2023 har Trafikverket färdigställt projekt på totalt 19,5 miljarder kronor som har överförts till färdig tillgång, varav järnvägsanläggningar stod för 6,3 miljarder kronor och väg för 13 miljarder kronor. De största färdigställda järnvägsprojekten är Sundsvalls hamn (Tunadalsspåret) NPT Örebro – Frövi (spårbyte och växelbyte), Trafikantinformation samt Gävle Hamn (järnvägsanslutning). De största färdigställda vägprojekten är Marieholmstunneln, Väg 222 Skurubron samt diverse projekt avseende E20 Vårgårda

Affärsverket svenska kraftnäts största pågående projekt är transmissionsnätsprojekt. Några exempel är ”Systemförstärkning Stockholm” och ”Västkustpaketet”.

Fortifikationsverkets har under 2023 gjort tre stora förvärv; ”Stockholm Färöarna 1”, Eskilstuna Vapnet 1 och 2” samt Stockholm Kungliga Myntet 1 som är en överföring från Statens Fastighetsverk.

Not 22 Beredskapstillgångar

Tabell 4.30 Beredskapstillgångar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden beredskapsinventarier	249 449	229 155
Förändring IB på grund av omklassificering	-1 472	-1 359
Årets anskaffning	27 665	26 522
Utrangering/försäljning	-7 331	-4 869
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden beredskapsinventarier	268 311	249 449
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden beredskapsvaror i lager	35 468	31 757
Förändring IB på grund av omklassificering	1 808	1 386
Årets anskaffning	2 151	2 750
Årets övriga förändring	-391	-425
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden beredskapsvaror i lager	39 036	35 468
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden beredskapstillgångar	307 347	284 917
Ingående ackumulerade avskrivningar	-131 363	-126 589
Förändring IB på grund av omklassificering	-280	4
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-5 958	-5 849
Utrangering/försäljning	3 187	1 071
Utgående ackumulerade avskrivningar (avser beredskapsinventarier)	-134 414	-131 363
Summa	172 933	153 554

Beredskapstillgångar består av tillgångar både för civil och militär beredskap. Tillgångar för civil beredskap är t.ex. läkemedel, fordon samt medicinsk utrustning.

Posten omfattar främst Försvarmaktens tillgångar för militär beredskap och som delar in sina beredskapstillgångar i beredskapsinventarier och beredskapsvaror.

Statens totala beredskapsinventarier uppgår till 133,9 miljarder kronor och består av t.ex. flygplan, fartyg och stridsvagnar. Beredskapsvaror som t.ex. ammunition, reserv- och beklädnadsmateriel uppgår till 39,0 miljarder kronor. I posten ingår även tillgångar under

uppbyggnad i Försvarets materielverk. Sammanlagt är 171,8 miljarder kronor av det utgående värdet militära beredskapstillgångar inklusive tillgångar under uppbyggnad.

Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgår till 26,7 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgår till 5,8 miljarder kronor. Anskaffningen innefattar bl.a. utveckling och anskaffning av JAS Gripen 39E, lednings- och spaningsflyg S106 GlobalEye och nya generationens ubåt A26. Vidare har anskaffning av ledningssystem och fordonssystem genomförts liksom fortsatt anskaffning av luftvärnssystem 103 Patriot.

Nyanskaffning av civila beredskapsinventarier uppgår till 1,0 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgår till 0,2 miljarder kronor. Anskaffningen består främst av Folkhälsomyndighetens investeringar. Folkhälsomyndighetens beredskapslager består främst av vaccin för covid-19.

Beredskapsvarulagrets värde ökade med 3,6 miljarder kronor under året och beror bl.a. på ökad anskaffning av ammunition, reserv- och beklädnadsmateriel.

Not 23 Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Försvarets materielverk har förskott till både utländska och svenska leverantörer. Förskotten till svenska leverantörer uppgår till 63 miljoner kronor och förskotten till utländska leverantörer uppgår till 4 195 miljoner kronor.

Trafikverkets förskott om 659 miljoner kronor avser väg- och järnvägsanläggningar. Större förskott hos myndigheten finns i projekten Förbifart Stockholm, Södertälje Sluss och kanal samt Inköp av snöslungor till järnvägen.

Not 24 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Tabell 4.31 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Kärnavfallsfonden		
Företagsobligationer, aktier, värdepappersfonder	27 552	25 646
Bostadsobligationer	26 269	25 995
Summa Kärnavfallsfonden	53 821	51 641
Investerings- och utvecklingsbanker, Kammarkollegiet och Sida		
Europeiska investeringsbanken EIB	3 856	3 856
Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken, IBRD	1 561	1 399
Asiatiska banken infrastrukturinvest, AIIB	1 107	1 107
Europeiska utvecklingsbanken EBRD	1 040	1 040
Afrikanska utvecklingsbanken, AfDB	1 198	1 065
Internationella finansbolaget, IFC	538	436
Interamerikanska utvecklingsbanken IDB	147	147
Asiatiska utvecklingsbanken, AsDB	136	136
Interamerikanska investeringsbolaget, IIC	115	115
Multilaterala investeringsgarantiorganet, MIGA	22	22
Europarådets utvecklingsbank CEB	7	7
Summa investerings- och utvecklingsbanker¹	9 727	9 330
Kammarkollegiet, övrigt		
Hybridobligationer, SAS	250	250
Andelar i aktie- och räntekonsortiet m.m.	235	216
Summa Kammarkollegiet, övrigt	485	466

	2023-12-31	2022-12-31
Karolinska institutet, aktier, andelar och obligationer	314	356
Övriga myndigheter	952	893
Summa	65 299	62 686

¹ Regeringen tar vartannat år fram skrivelsen Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanksgruppen samt regionala utvecklings- och investeringsbanker. I skrivelsen redovisas inbetalt kapital för utvecklings- och investeringsbankerna: EIB, EBRD, IBRD, AIIB, IFC och MIGA. Inbetalt kapital beräknas i skrivelsen som Sveriges andel av ägarkapitalet omräknat till aktuell valutakurs, vilket ger ett belopp som överstiger anskaffningsvärdet. Skillnaden består till stor del av internt överförda medel samt till en mindre del av valutakursförändringar.

Det största innehavet av långfristiga värdepapper avser Kärnavfallsfondens innehav av företagsobligationer, aktier, värdepappersfonder och bostadsobligationer (säkerställda obligationer). Ökningen i Kärnavfallsfondens långfristiga värdepappersinnehav avser främst orealiserade värdeförändringar på aktier med 1 613 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Sveriges andelar i internationella investeringsbanker och utvecklingsbanker redovisas av Kammarkollegiet och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), så att den myndighet som gör utbetalningar av kapitaltillskott och eventuella bidrag till respektive bank också tar upp andelsvärdet. Förändringarna under 2023 var relativt små.

I årsredovisningen för staten 2022 skrevs anskaffningsvärdet för SAS hybridobligationer av försiktighetsskäl ned till 10 procent från 2 500 till 250 miljoner kronor. Detta i enlighet med Riksgäldskontorets bedömning, liksom värdet av statens lånefordringar på SAS skrevs ned till 10 procent (se not 26). Bedömningen är oförändrad för 2023.

Not 25 Långfristiga fordringar

Tabell 4.32 Långfristiga fordringar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Exportkreditnämnden		
Fordringar efterskottsavgifter garantiavgifter	3 018	3 508
Skadefordringar	1 690	1 890
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar och skadefordringar	1 555	2 441
Summa Exportkreditnämnden	6 263	7 839
Luftfartsverket	3 808	3 473
Trafikverket	1 352	423
Sida	442	331
Övriga myndigheter	5 059	1 157
Summa	16 924	13 223

Exportkreditnämndens fordringar minskade med 1 576 miljoner kronor och uppgick till totalt 6 263 miljoner kronor. Fordringarna för efterskottspremier minskade med 490 miljoner kronor, och avser till helt övervägande del garantier för export av JAS Gripen till Brasilien. EKN värderar sina skadefordringar till 1 690 miljoner kronor, vilket motsvarar EKN:s förväntade återvinningsmöjligheter av fordringarna, som nominellt uppgår till 15 107 miljoner kronor. EKN kan minska riskerna genom att teckna återförsäkringar. EKN:s nettofordringar hänförliga till återförsäkringsavtal uppgår till 1 555 miljoner kronor i slutet av 2023, vilket är en minskning med 886 miljoner kronor jämfört med 2022.

Luftfartsverkets (LFV) fordringar har ökat med 335 miljoner kronor till 3 808 miljoner kronor. LFV:s intäkter för en route och terminal Arlanda styrs av EU-regelverk som

innebär riskdelning mellan LFV och flygbolagen. Vissa kostnadsökningar hänförliga till s.k. okontrollerbara förändringar finansieras också via det EU-gemensamma avgiftssystemet. För Sveriges del utgör förändringar i pensionsskuld en sådan. LFV:s åtaganden rörande pensionsavsättningar bidrar med 327 miljoner kronor till ökningen.

Trafikverkets fordringar har ökat till 1 352 miljoner kronor. De utgörs av en deposition som Trafikverket har hos Nasdaq, som säkerhet för elderivathandel. Under 2023 har marknadspriserna på elterminerna minskat i jämförelse med inköpspriserna, vilket har gjort att depositionen har ökat. Sida:s fordringar gäller garantiverksamheten och uppgår till 442 miljoner kronor, varav största delen är skadefordringar.

Not 26 Utlåning

Tabell 4.33 Utlåning

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Centrala studiestödsnämnden		
Studielån, utlånat belopp	273 146	261 244
Reserveringar för låneförluster, studielån	-24 923	-24 006
Bokfört värde, studielån	248 223	237 238
Övriga lån, utlånat belopp	1 271	1 389
Reserveringar för låneförluster, övriga lån	-961	-1 044
Bokfört värde, övriga lån	310	345
Summa Centrala studiestödsnämnden	248 533	237 583
Riksgäldskontoret		
Riksbanken	2 599	75 755
Statliga bolag, utlånat belopp	7 524	7 336
Reserveringar för låneförluster, SAS	-1 350	-1 350
Bokfört värde, statliga bolag	6 174	5 986
Premiepensionssystemet	2 850	2 247
Övriga, bokfört värde	938	905
Summa Riksgäldskontoret	12 561	84 893
Övriga myndigheter, bokfört värde	527	592
Summa	261 621	323 068

Statens fordringar i utlåningsverksamhet uppgick efter reservering för låneförluster till 261,6 miljarder kronor, vilket var en minskning med 61,4 miljarder kronor jämfört med 2022. Minskningen beror på att den s.k. vidareutlåningen till Riksbanken i allt väsentligt har återbetalats under året.

CSN:s lånefordringar uppgick till 248,5 miljarder kronor efter avdrag för reservering för förväntade låneförluster, vilket var en ökning med 11,0 miljarder kronor jämfört med 2022. Lånefordringarna är uppdelade på Studielån och Övriga lån. Under Övriga lån redovisas främst hemtrustningslån och körkortslån. I tabellen redovisas utlånat belopp, reserveringar och bokfört värde för respektive lån.

Totalt utlånat belopp för studielån var 273,1 miljarder kronor och reserveringar för förväntade låneförluster var 24,9 miljarder kronor 2023. Totalt är reserveringar för låneförlusterna på studielån drygt 9,1 procent av utlånat belopp 2023. Reserveringar för låneförluster på studielån har ökat med 0,9 miljarder kronor, jämfört med 2022. Totalt utlånat belopp för Övriga lån var 1,3 miljarder kronor, vilket var en minskning med 0,1 miljarder kronor jämfört med 2022. Totalt var reserveringar för låneförlusterna på Övriga lån 1,0 miljarder kronor 2023, vilket är 75,6 procent av utlånat belopp.

Nyutlåningen och amorteringar uppgår totalt till 26,0 respektive 13,2 miljarder kronor 2023.

Riksgäldskontorets lånefordringar uppgick till 12,6 miljarder kronor efter avdrag för reservering för förväntade låneförluster, vilket var en minskning med 72,3 miljarder kronor jämfört med 2022. Utlåningen var främst till Riksbanken och till statliga bolag. Riksbanken har återbetalt de återstående lån i dollar och euro på totalt 75,8 miljarder kronor som har tagit upp sedan 2009 för att stärka valutareserven. Riksgäldskontoret har under 2023 lånat ut 2,6 miljarder kronor till Riksbanken för att finansiera Sveriges åtaganden gentemot internationella valutafonden (IMF). Under Statliga bolag ingår bl.a. lån till Svensk-Danska Broförbindelsen AB och lån till SAS på 5,9 respektive 1,5 miljarder kronor. Lånet till SAS har 2022 skrivits ned med 90 procent för förväntade låneförluster. I Riksgäldskontorets utlåning ingår också utlåning till premiepensionssystemet eftersom pensionssystemets tillgångar och skulder inte konsolideras i årsredovisningen för staten. Utlånat belopp till premiepensionssystemet för att tillgodose behovet av likviditet vid handel med fondandelar ökade med 0,6 miljarder kronor jämfört med 2022.

Övriga myndigheters lånefordringar uppgick till 0,5 miljarder kronor, vilket var en minskning med 0,1 miljarder kronor jämför med 2022. Under Övriga myndigheter ingår bl.a. Kammarkollegiets lån till researrangörer, Trafikverkets stödlån till leverantörer av flygtrafiktjänst och Affärsverket svenska kraftnäts lån till nätföretag för att underlätta att anläggningar för produktion av förnybar el ansluts till elnätet.

Not 27 Övriga kortfristiga fordringar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar på skattekonto, inkl. restförda samt värdereglering (Skatteverket)	86 089	87 987
Fordringar public service-avgift (beräknat belopp)	1 245	1 030
Riksgäldskontoret	15 485	56 145
Statens jordbruksverk	7 679	10 016
Försäkringskassan	4 338	4 840
Kronofogdemyndigheten	1 614	784
Transportstyrelsen	1 562	1 571
Centrala studiestödsnämnden	1 272	1 307
Övriga myndigheter	6 704	9 777
Summa	125 988	173 457

Skatteverkets fordringar på skattekontot minskade med knappt 2 miljarder kronor. I princip alla debiteringar av skatter och avgifter som Skatteverket gör ingår i skattekontosystemet. Fordringarna avseende beviljade tillfälliga anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter, avdragen skatt och moms har ökat med ungefär 9 miljarder kronor och uppgick vid årets slut till 43 miljarder kronor. Anstånden ges till företag för att lindra negativa ekonomiska följder av sjukdomen covid-19.

Slutavräkning av public service-avgiften varierar mellan åren. Slutavräkningen görs i januari månad andra året efter inkomståret. Då regleras den slutliga avgiften mot den preliminära som betalades ut under inkomståret. Slutreglering avseende år 2022 och ett beräknat belopp för 2023 uppgår till drygt 1 miljard kronor vid utgången av 2023.

Slutavräkning av kommunalskatt samt skatt till trossamfund avseende 2022 resulterade i en skuld på 27 miljarder kronor vid utgången av 2023 och återfinns därför i not 38 Övriga kortfristiga skulder.

Effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning minskade med drygt 38 miljarder kronor. Variation i affärsdagsredovisningen är normalt, eftersom avtal om försäljning av värdepapper genererar en fordran under några dagar tills betalningen görs (se även not 38 Övriga kortfristiga skulder).

Statens jordbruksverks kortfristiga fordringar är i huvudsak hänförliga till EU-fonder.

Försäkringskassans kortfristiga fordringar består av olika återkrav.

Not 28 Övriga upplupna intäkter

Tabell 4.34 Övriga upplupna intäkter

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna skatteintäkter	282 949	277 603
Upplupna intäkter Lantmäteriet (främst stämpelskatt)	298	306
Riksgäldskontoret	1 334	804
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	1 582	1 684
Affärsverket svenska kraftnät	1 266	3 262
Kärnavfallsfonden	861	671
Försäkringskassan	725	713
Trafikverket	560	707
Övriga myndigheter	2 570	2 241
Summa	292 145	287 991

Upplupna skatteintäkter enligt tabellen nedan utgörs av skillnaden mellan de totala skatteintäkterna för inkomståret och de debiterade (preliminära) skatterna avseende samma inkomstår som redovisats t.o.m. december månad. Förskottrade skatter som avser kommande år räknas av.

Specifikation av upplupna skatteintäkter

Tabell 4.35 Specifikation av upplupna skatteintäkter

Miljoner kronor om inte annat anges

Skattskyldig/skatteslag	Upplupen intäkt 2023-12-31		Upplupen intäkt som kvarstår efter uppbörden i januari 2024	Upplupen intäkt 2022-12-31	Förändring 2023/2022
	Belopp	Andel	Belopp	Belopp	Belopp
Fysiska personers skatter	110 839	39%	26 509	121 577	-10 739
Juridiska personers skatter	41 926	15%	19 985	27 527	14 398
Arbetsgivaravgifter m.m.	62 079	22%	765	58 212	3 867
Mervärdesskatt	90 082	32%	52 081	86 380	3 702
Övriga skatter	16 400	6%	6 434	17 687	-1 286
Förskottsdebiteringar F-skatt	-16 163	-6%	-19 099	-15 028	-1 135
Förskott utsläppsrätter	-1 607	-1%	-1 607	-2 272	665
Elimineringar m.m.	-20 608	-7%	-20 608	-16 481	-4 127
Totalt upplupna skatteintäkter	282 949	100%	64 460	277 603	5 346

De totala skatteintäkterna ökade med 118 miljarder kronor jämfört med årsredovisningen för 2022, medan de upplupna skatteintäkterna ökade med 5 miljarder kronor.

De enskilt största upplupna intäkterna avser fysiska personers skatter och mervärdesskatten.

Större delen av de upplupna intäkterna förklaras av att de debiterade (preliminära) skatterna som avräknas endast omfattar elva månader. Efter avräkning av uppbörden i januari 2024, som avser verksamhetsmånad december, minskar de upplupna intäkterna avseende 2023 till 64 miljarder kronor.

Det är framför allt mervärdesskatt och fysiska personers skatter som förklarar det återstående beloppet efter avräkning av uppbörden i januari. För mervärdesskatten förklaras det till stor del av att skattskyldiga med kvartalsuppbörd redovisar den mervärdesskatt som avser årets sista kvartal i februari månad. För fysiska personer förklaras det av inkomster som inte preliminärbeskattas, exempelvis vinster vid försäljning av bostäder och värdepapper (kapitalvinster).

Fysiska personers inkomstskatter ökade med 14 miljarder kronor jämfört med 2022. Andelen preliminära skatter, i förhållande till slutlig skatt, var högre 2023 jämfört med 2022, vilket medförde att de upplupna intäkterna minskade med 11 miljarder kronor.

Juridiska personers inkomstskatter ökade med 42 miljarder kronor eller 16 procent. De preliminära skatterna ökade endast med 11 procent vilket innebär att de upplupna intäkterna ökade med 14 miljarder kronor.

Arbetsgivaravgifterna ökade med 48 miljarder kronor jämfört med 2022. Arbetsgivaravgifterna deklarerar månadsvis, vilket innebär att de upplupna intäkterna varje år uppgår till ungefär samma andel, ca 8–9 procent, av de totala avgifterna. De upplupna intäkterna avseende arbetsgivaravgifter ökade med knappt 4 miljarder kronor.

Intäkterna från mervärdesskatt är oförändrade jämfört med årsredovisningen för 2022, medan de upplupna intäkterna ökade med nästan 4 miljarder kronor.

Vid jämförelse mellan den skatteperiodisering i resultaträkningen som i princip leder till postens ökning jämfört med 2022 och de upplupna intäkter som anges i noten finns ett skillnadsbelopp som för 2023 uppgår till 1,7 miljarder kronor och som även påverkar nettoförmögenheten. Det beloppet kan inte i nuläget fördelas på skatteslag. Att en skillnad uppstår kan bl.a. bero på periodiseringar hos enskilda myndigheter som inte kunnat beaktas i årsredovisningen för staten eller på brister i modellerna för beräkning av upplupen intäkt.

Resterande övriga upplupna intäkter

Riksgäldskontorets upplupna ränteintäkter i svenska kronor och utländsk valuta är ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året men som ännu inte är inbetalda till Riksgäldskontoret. Riksgäldskontorets övriga upplupna intäkter har minskat till följd av att den vidareutlåning till Riksbanken som Riksgäldskontoret tagit upp sedan 2009 för att stärka valutareserven har upphört.

Rådet för europeiska socialfonden i Sverige har upplupna intäkter för EU-medel främst från Socialfonden.

Affärsverket svenska kraftnäts upplupna intäkter avser framför allt transmissionsnät och systemansvar.

Not 29 Värdepapper och andelar

Tabell 4.36 Värdepapper och andelar

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Riksgäldskontoret	15 756	33 239
Luffartsverket	2 763	2 335

	2023-12-31	2022-12-31
Försäkringskassan	845	944
Pensionsmyndigheten	245	256
Summa	19 609	36 774

Riksgäldskontorets värdepapper och andelar är kortfristiga placeringar för behov inom statskultsförvaltningen samt pågående affärer med återköpsavtal (repor) i egna statspapper. Affärerna har marknadsvårdande syfte och är också ett sätt att hantera tillfälliga likvida överskott och varierar därför mellan åren. De kortfristiga placeringarna har minskat med 15,4 miljarder som beror på ett lägre placeringsbehov under 2023. Reporna har minskat med 2,1 miljarder kronor och uppgår till 15,6 miljarder kronor 2023.

Luftfartsverket redovisar kortfristiga placeringar i företagscertifikat som Värdepapper och andelar.

Försäkringskassans värdepapper och andelar är huvudsakligen hypoteksobligationer i de fonder Försäkringskassan redovisar, främst Trafiklivräntefonden.

Pensionsmyndigheten redovisar värdepapper, främst i form av andelar i värdepappersfonder hos Kammarkollegiet, som hör till den frivilliga pensionsförsäkringen.

Not 30 Kassa och bank

Kassa och bank består i allt väsentligt av bankmedel på konton utanför det statliga betalningssystemet. Affärsverken står för merparten av posten med tillsammans 32 procent vilket motsvarar 3 311 miljoner kronor. Luftfartsverket redovisar 1 545 miljoner kronor, vilket är en ökning med 31 miljoner kronor. Av de övriga myndigheterna har E-hälsomyndigheten högst belopp med 2 644 miljoner kronor. Det är en ökning med 2 410 miljoner kronor och förklaras av att flera regioner har betalat in medel för förmedling av smittskydds- och läkemedelssubvention innan årsskiftet.

Not 31 Nettoförmögenheten

Tabell 4.37 Nettoförmögenheten

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Uppskrivningskapital	53	53
Donationskapital	1 435	1 359
Resultatandelar i hel- och delägda företag	390 647	383 166
Balanserad kapitalförändring	-276 400	-298 646
Årets över-/underskott enligt resultaträkningen	44 462	26 154
Summa	160 197	112 086

Nettoförmögenheten är skillnaden mellan tillgångar och skulder. En positiv nettoförmögenhet innebär att statens tillgångar är större än statens skulder. Förändringen av nettoförmögenheten mellan två år samvarierar i huvudsak med statskuldens förändring. Nettoförmögenheten påverkas i första hand av resultaträkningens över-/underskott. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångarnas eller skuldernas värde utan att de redovisas i resultaträkningen. Nettoförmögenheten 2023 har bl.a. påverkats av att statens andel av Riksbankens grundfond uppgår till noll kronor enligt Riksbankens årsredovisning för 2023.

Nedanstående tabell visar de poster som lett fram till nettoförmögenhetens förändring.

Tabell 4.38 Nettoförmögenhetens förändring

Miljoner kronor

	Uppskrivningskapital	Donationskapital	Resultatandelar i hel och delägda företag	Balanserad kapitalförändring	Årets över-/underskott	Summa
Utgående balans 2022	53	1 359	383 166	-298 939	26 883	112 522
Lantmäteriets ändring av redovisningsprinciper för fakturerade skatter				293	-729	-436
Ingående balans 2023	53	1 359	383 166	-298 646	26 154	112 086
Föreg. års kapitalförändring			20 333	5 821	-26 154	0
Utdelning från hel- och delägda företag			-20 088	20 088		0
Förändring av eget kapital hos hel- och delägda företag			6 938			6 938
Förändrad avsättning till tjänstepensioner				-3 212		-3 212
Övriga förändringar		76	298	-451		-77
Årets över-/underskott					44 462	44 462
Summa årets förändring	0	76	7 481	22 246	18 308	48 111
Utgående balans	53	1 435	390 647	-276 400	44 462	160 197

I raden Övriga förändringar ovan ingår förändringar som uppstår vid eliminering av inomstatliga poster samt andra förändringar som kan uppstå i statens verksamhet såsom saldo från statens betalningsavräkningar, saldo i den avgiftsbelagda verksamheten hos Pensionsmyndigheten, invärdering av beredskapsvaror hos Försvarsmakten m.m.

I tabellen nedan redovisas en beräkning av skillnaderna mellan balansräkningens nettoförmögenhet för 2022 och 2021 jämfört med statens förmögenhet beräknad i anslutning till nationalräkenskapernas (NR) principer. NR:s förmögenhetsberäkningar finns ännu inte framställda för 2023 och jämförelsen görs därför mellan 2022 och 2021.

Tabell 4.39 Skillnad mellan nettoförmögenhet enligt årsredovisningen för staten och nationalräkenskaperna

Miljarder kronor

	2022-12-31	2021-12-31
Statens nettoförmögenhet enligt ÅRS	112	117
<i>Avgående poster ur Nettoförmögenheten</i>		
Fordringar och skulder endast i den statliga balansräkningen	185	169
Upplupna skatteintäkter och övriga periodiseringar	-55	-73
Värdejusteringar, Centrala studiestödsnämnden	25	25
<i>Tillkommande poster i Statens förmögenhet enligt NR-principer</i>		
Uppvärdering av aktier till marknadsvärde	310	249
Pålägg av moms och indexuppräknning till aktuell prisnivå av anläggningstillgångar/förbrukningsinventarier samt utökad aktivering av forskning och utveckling	1 520	1 348
Omvärdering av statsskuld och övriga finansiella poster till marknadsvärde	20	-82
Riksbankens egna kapital utöver grundfond	97	154
Löneskatt på kommunsektorns pensionsskuld	93	92
Värdepapper mm (FiR) hos ÖSE: Riksbankens jubileumsfond, Allmänna arvsfonden, Östersjöstiftelsen m.fl.	68	66
Övrigt	-6	-22
Statens förmögenhet enligt NR-principer	2 369	2 044

Anm.: Statens förmögenhet enligt NR-principer motsvarar SCB:s publicering av nationalförmögenheten 2024-03-14 justerat för senast aktuell version av SCB:s finansräkenskaper enligt publicering 2024-03-14 (justeringen uppgår till knappt 18 miljarder kronor). Statens förmögenhet enligt NR-principer inkluderar också löneskatt på kommunsektorns pensionskulld.

Källor: SCB och ESV.

Skillnaden mellan balansräkningens nettoförmögenhet vid utgången av 2022 på 112 miljarder kronor och den beräkning i anslutning till NR som gjorts i 2024 års ekonomiska vårproposition på 2 369 miljarder kronor innebär att NR-beräkningen visar en positiv nettoförmögenhet som är 2 257 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen.

Skillnader beror dels på olika värderingsprinciper, dels på olika avgränsning av staten. Den enskilt största skillnaden beror på att fasta realtillgångar i NR värderas till återanskaffningsvärdet dvs. restvärdet efter avskrivningar räknas upp med prisindex samt med moms medan fasta realtillgångars värdering i balansräkningen utgår från ursprungligt anskaffningsvärde. Dessutom tillgångsförs forskning och utveckling i högre grad i NR. Detta står för 67 procent av skillnaden i förmögenheten. En annan stor del beror på att NR använder marknadsprisvärdering där sådan finns tillgänglig, t.ex. för att aktieinnehav och för skulder i form av bl.a. statsobligationer. I fråga om avgränsning ingår Riksbanken som kapitalandel i NR och inte endast med grundfonden. Beräkningen av upplupna skatteintäkter sker med andra metoder i NR, vilket tillsammans med en annan tillämpning vid fastställandet av periodiseringar ger ett lägre värde på tillgången. Dessutom finns andra mindre skillnader. För tillgångar och skulder i övrigt består skillnaden främst av fonder och avsättningar, som endast ingår i balansräkningen. För att balansera den särskilda löneskatt som ingår i kommunernas pensionskulld tar NR upp en fordran i staten på motsvarande belopp.

Not 32 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Tabell 4.40 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Statens tjänstepensionsverk	362 485	334 609
Luffartsverket	8 493	7 594
Riksdagsförvaltningen	6 181	5 881
Sjöfartsverket	2 967	2 726
Affärsverket svenska kraftnät	1 491	1 297
Övriga myndigheter	756	702
Summa	382 373	352 809

Statens pensionsåtagande vid SPV

Statens tjänstepensionsverk (SPV) ansvarar och redovisar avsättningar för de förmånsbestämda tjänstepensionerna och övriga avtalsförsäkringar som myndigheterna betalar premier för. Tillsammans utgör dessa merparten av statens pensionsåtagande. Undantagna från denna ordning är de myndigheter som gör egna avsättningar för pensioner, främst Riksdagsförvaltningen och de tre affärsverken, Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät.

Avsättningen för de förmånsbestämda tjänstepensionerna som SPV redovisar ökade med 27,9 miljarder kronor jämfört med 2022 och uppgår vid årets slut 2023 till 362,5 miljarder kronor.

Förklaring till förändring av den försäkringstekniska avsättningen i SPV:s tjänstepensionsverksamhet

Tabell 4.41 Förklaring till förändring av den försäkringstekniska avsättningen i SPV:s tjänstepensionsverksamhet

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående skuld	333 935	332 715
Justering av ingående skuld	-11	-126
Ändrade beräkningsgrunder, bruttoränta	0	5 451
Ändrade beräkningsgrunder, övrigt	3 102	-5 968
Grundränta, brutto	-5 499	-5 062
Grundränta, frigjorda driftkostnader	-42	-36
Indexering	28 836	4 790
Utfall av antaganden om livslängd	196	44
Nya och tillfälliga sjukpensioner	206	200
Förändrad avsättning för premiebefrielse med mera	222	49
Nya icke aktuella, temporära efterlevandepensioner	49	146
Nyintjänande	12 524	13 066
Förändring av antastbar förmån	-157	-119
Nya temporära efterlevandepensioner	91	75
Utbetald pension	-11 859	-10 914
Utbetalning, frigjorda driftkostnader	-50	-46
Aktualisering	-244	-205
Övrigt	526	-125
Summa utgående skuld¹	361 825	333 935

¹ Till detta tillkommer tjänstegrupp- och personskadeersättningar med 660 miljoner kronor (674 miljoner kronor föregående år) vilket förklarar avvikelserna mot beloppet i not 32.

Ändrade beräkningsgrunder, bruttoränta i tabellen ovan visar den effekt på avsättningen som uppstår när bruttoräntan i de försäkringstekniska beräkningsgrunderna ändras. Den effekt som uppstår ska inkluderas i den försäkringstekniska omvärderingen av avsättningen. Under 2023 har räntan i beräkningsgrunderna varit oförändrad på -1,5 procent. Den oförändrade räntan innebär att avsättningen inte påverkas under 2023 och effekten blir därmed 0 kr. Mellan 2021 och 2022 sänktes räntan i beräkningsgrunderna från -1,4 procent till -1,5 procent, vilket resulterade i att avsättningen under 2022 ökade med 5,5 miljarder kronor.

Ändrade beräkningsgrunder, övrigt visar den effekt på avsättningen som uppstår när annat än bruttoräntan i de försäkringstekniska beräkningsgrunderna ändras. Per den 1 januari 2023 ändrade SPV antagandena om dödlighet i beräkningsgrunderna. Till följd av de ändrade antagandena ökar årets avsättning med 3,1 miljarder kronor. Ökningen inkluderas i den försäkringstekniska omvärderingen av avsättningen. För 2022 var motsvarande förändring -6,0 miljarder kronor, då till följd av minskad belastning för driftkostnader i beräkningsgrunderna.

Den redovisningsprincip som staten tillämpar för försäkringstekniska omvärderingar är en anpassning till den internationella redovisningsstandarden IPSAS 39. Principen innebär att den totala resultateffekten av försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot nettoförmögenheten och inte i resultaträkningen (se även 4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). För 2023 uppgår den totala försäkringstekniska omvärderingen till 3,1 miljarder kronor, vilken redovisas som en minskning av nettoförmögenheten.

Grundränta, brutto visar den framräkning av pensionsavsättningen som enligt de försäkringstekniska riktlinjerna ska göras med antagen ränta. Under 2023 uppgick räntan till -1,5 procent, vilket leder till en minskning av årets avsättning med 5,5 miljarder kronor.

Indexering består av omräkningen av utbetalade pensioner och fribrev med hänsyn till förändrat prisbasbelopp. För 2023 uppgår prisbasbeloppet till 52 500 kronor, vilket är en ökning med 8,70 procent jämfört med föregående år. Höjningen av prisbasbeloppet resulterar i en ökning av avsättningen med 28,8 miljarder kronor.

Nyintjänande omfattar den förändring av avsättningen som beror på att de aktiva har tjänat in ytterligare rätt till pension. För 2023 har effekten av nyintjänande inneburit en ökad avsättning med 12,5 miljarder kronor.

Utbetald pension motsvarar den minskning av avsättningen som beror på årets pensionsutbetalningar. Årets utbetalningar uppgår till 11,9 miljarder kronor.

Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Förutom statens pensionsåtagande hos SPV redovisar även Riksdagsförvaltningen avsättning för pensioner och inkomstgarantier samt avsättning för omställningsstöd till aktiva och avgångna ledamöter. Riksdagsförvaltningen tillämpar i princip samma försäkringstekniska grunder som SPV och följer den internationella redovisningsstandarden IPSAS 39. Det innebär att Riksdagsförvaltningen redovisar effekten av försäkringstekniska omvärderingar, exempelvis en förändrad bruttoränta, direkt mot myndighetskapitalet i stället för i resultaträkningen som en del av årets resultat.

Under 2023 har Riksdagsförvaltningens totala pensionsavsättning ökat med 5,1 procent, vilket motsvarar 0,3 miljarder kronor. Förändringen redovisas huvudsakligen som en kostnad i resultaträkningen eftersom bruttoräntan, som används i de försäkringstekniska beräkningsgrunderna, är oförändrad och uppgår precis som förra året till -1,5 procent. En mindre del av de försäkringstekniska omvärderingarna, som beror på andra ändrade beräkningsgrunder än bruttoränta, redovisas direkt mot myndighetskapitalet. Riksdagsförvaltningens totala pensionsavsättning för 2023 uppgår till 6,2 miljarder kronor. Av dessa utgör 0,7 miljarder kronor inkomstgarantier och omställningsstöd. Den totala pensionsavsättningen består till 63 procent av avsättningar som avser avgångna ledamöter och resterande del avser avsättningar till aktiva ledamöter.

Även de tre affärsverken, Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät, använder likt Riksdagsförvaltningen i princip samma försäkringstekniska grunder som SPV och tillämpar också IPSAS 39. Det innebär att även affärsverken redovisar effekten av försäkringstekniska omvärderingar direkt mot eget kapital. Affärsverkens pensionsavsättningar har tillsammans ökat med totalt 1,3 miljarder kronor jämfört med föregående år. Av ökningen står Luftfartsverket för 0,9 miljarder kronor. Eftersom bruttoräntan har varit oförändrad under 2023, redovisar affärsverken förändringen av sina respektive avsättningar i huvudsak som en kostnad i resultaträkningen. Den del av förändringen som beror på försäkringstekniska omvärderingar, till följd av andra ändrade beräkningsgrunder än bruttoränta, redovisas dock direkt mot eget kapital. Denna del utgör knappt 0,1 miljarder kronor för samtliga affärsverk.

Not 33 Avsättning för garantier

Tabell 4.42 Avsättning för garantier

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Avsättningar för garantier		
Risker som kan finansieras av garantiavgifter	8 324	7 928
Kvardröjande risker	571	616
Oreglerade skador	6 382	7 194
Summa avsättningar för garantier	15 277	15 738
Specifikation avsättningar för garantier per myndighet		
Exportkreditnämnden	13 729	14 196
Riksgäldskontoret	793	809
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	690	630
Boverket	65	103
Summa avsättningar för garantier per myndighet	15 277	15 738

Under posten avsättningar för garantier redovisas reserveringar för förväntade garanti-förluster där det finns ett krav att värdera garantier. I not 42 *Garantiförbindelser* finns en sammanställning av statens totala garantiåtaganden fördelat på de åtaganden för vilka avsättningar görs och de åtaganden för vilka avsättningar inte görs.

Avsättningar för garantier är uppdelat på risker som kan finansieras av garantiavgifter, kvardröjande risker som inte kan finansieras från garantiavgifter och förväntade skadeersättningar (oreglerade skador).

Avsättningar för garantier var 15,3 miljarder kronor, jämfört med 15,7 miljarder kronor 2022, en minskning med nästan 0,5 miljarder kronor. Den främsta orsaken är att Oreglerade skador har minskat från 7,2 miljarder kronor 2022 till 6,4 miljarder kronor 2023. Risker som kan finansieras av garantiavgifter ökade med 0,4 miljarder kronor och Kvardröjande risker minskade med knappt 0,1 miljarder kronor jämfört med 2022.

Det är EKN, Riksgäldskontoret, Sida och Boverket som har ingått finansiella garantiavtal där det finns ett krav att redovisa avsättningar för garantier.

EKN:s garantiengagemang utgjorde 91 procent av statens utfärdade garantier. Vid utgången av 2023 hade EKN garantier i 138 länder och garantiengagemanget var 281,1 miljarder kronor, jämfört med 276,7 miljarder kronor 2022. EKN:s engagemang är koncentrat till ett fåtal länder och branscher. De fem största länderna motsvarade 63 procent av garantiengagemanget. Avsättningar för garantier uppgick till 13,7 miljarder kronor, vilket var en minskning med 0,5 miljarder kronor jämfört med 2022. Under 2023 har risknivån minskat i flera länder och oreglerade skador var 6,3 miljarder kronor, vilket var en minskning med 0,7 miljarder kronor. Avsättningar som kan finansieras av garantiavgifter ökade från 6,8 miljarder kronor till 7,1 miljarder kronor 2023.

Riksgäldskontorets garantiengagemang var i slutet av året 16,1 miljarder kronor, jämfört med 18,9 miljarder kronor 2022. Avsättningar för garantier uppgick till knappt 0,8 miljarder kronor, vilket var en liten minskning. Av Riksgäldskontorets avsättningar för garantier 2023 var nästan hela beloppet hänförligt till avgifter som kan finansieras av garantiavgifter.

Sidas garantiengagemang var i slutet av året 9,8 miljarder kronor, vilket var nästan oförändrat jämfört med 2022. Avsättningar för garantier uppgick till 0,7 miljarder kronor, vilket var en ökning med 0,1 miljarder kronor jämfört med 2022. Ökningen

kan främst härledas till att risker som kan finansieras med garantiavgifter ökade med nästan 0,2 miljarder kronor 2023. Av Sidas avsättningar för garantier 2023 var 0,2 miljarder kronor hänförliga till kvardröjande risker som inte kan finansieras av garantiavgifter.

Boverkets garantiengagemang var i slutet av året 3,4 miljarder kronor, jämfört med 5,6 miljarder kronor 2022. Avsättningar för garantier uppgick till 0,1 miljarder kronor, vilket var en liten minskning jämfört med 2022. Av Boverkets avsättningar för garantier 2023 var nästan hela beloppet hänförliga till risker som kan finansieras med garantiavgifter.

Not 34 Avsättningar för avhjälpande av miljöskador

Tabell 4.43 Avsättningar för avhjälpande av miljöskador

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Försvarsmakten		
Pågående rättsliga tvister miljöärenden	606	682
Drivmedel och olja	462	516
Ammunitionsrester	329	319
Deponier och vrak	111	111
Övrigt, avhjälpande verksamhet	191	206
Summa Försvarsmakten	1 699	1 834
Trafikverket		
Miljöansvar för miljögaranti statliga bolag	518	494
Bangårdar och stationsområden	196	167
Impregneringsplatser	178	224
Övrigt	238	167
Summa Trafikverket	1 130	1 052
Affärsverket svenska kraftnät	671	672
Övriga myndigheter	35	33
Summa	3 535	3 591

Anm.: Avsättningar för avhjälpande av miljöskador avser framtida utgifter för avhjälpande av en föroreningskada eller en allvarlig miljöskada enligt miljöbalken.

Not 35 Övriga avsättningar

Övriga avsättningar består bl.a. av omstruktureringskostnader. En omstrukturering kan avse försäljning, avveckling eller omlokalisering av en verksamhet, förändringar i ledningsstruktur eller genomgripande omorganisation. Under 2023 ökade avsättningarna med 632 miljoner kronor.

Posten består främst av Naturvårdsverkets, Försvarsmaktens och Trafikverkets avsättningar. Naturvårdsverkets avsättningar består framför allt av intrångsersättning till en markägare till följd av utökning av Natura 2000-områden enligt Mark- och miljödomstolens dom. Försvarsmakten har bl.a. avsättningar för avveckling av materiel. Trafikverkets avsättningar för skadestånd och regress har ökat med 504 miljoner kronor jämfört med 2022.

Not 36 Statsskulden**Tabell 4.44 Statsskulden**

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Lån i svenska kronor		
Nominella statsobligationer	535 031	593 666
Real skuld i svenska kronor	236 730	212 263
Statsskuldväxlar	122 884	65 000
Likviditetsförvaltningsinstrument	59 264	122 171
Gröna obligationer	20 000	20 000
Säkerheter i svenska kronor	1 734	-
Valutaderivat	-27 098	-119 826
Summa Lån i svenska kronor	948 545	893 274
Eliminering, myndigheters innehav av statspapper	-57 660	-61 744
Lån i svenska kronor totalt	890 885	831 530
Lån i utländsk valuta		
Obligationer m.m. i utländsk valuta	52 067	76 318
Valutaderivat	26 359	123 044
Säkerheter i utländsk valuta	588	29
Summa Lån i utländsk valuta	79 014	199 391
Summa	969 899	1 030 921

I årsredovisningen för staten används Riksgäldskontorets definition av statsskulden minskad med elimineringar av de statliga myndigheternas innehav av statliga obligationer.

Det är endast ett fåtal myndigheter som har statsobligationer. Kärnavfallsfondens innehav var vid årsskiftet 21,6 miljarder kronor och Riksgäldskontorets innehav för Insättningsgarantifonden var 36,0 miljarder kronor värderade till nominellt värde samt upplupen inflationskompensation.

Med överskott i statens budget för tredje året i rad fortsatte statsskulden att minska. Sett över året lånade Riksgäldskontoret bara till att ersätta lån som förföll. Vid utgången av 2023 blev statsskulden den lägsta på över 50 år mätt som andel av BNP. Totalt minskade statsskulden med 61 miljarder kronor. Lån i utländsk valuta minskade med 120 miljarder kronor till följd av Riksgäldskontorets avveckling av exponering i utländsk valuta. Minskningen beror framför allt på att Riksbanken amorterade lån för 75,8 miljarder kronor som var en del av Riksbankens finansiering av valutareserven.

Lån i svenska kronor ökade med 55 miljarder kronor. Det är framför allt andel av statsskuldväxlar som har ökat vid utgången av året. Statsskuldväxlar är värdepapper med löptid på upp till 12 månader som Riksgäldskontoret använder för att parera kortfristiga svängningar i statens upplåningsbehov.

Sambanden mellan statsskuldens förändring och statens budgetsaldo beskrivs närmare i tabell 4.7 Samband mellan resultaträkningen och statens budgetsaldo 2023.

Not 37 Långfristiga skulder

Tabell 4.45 Långfristiga skulder

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Affärsverket svenska kraftnät	66 299	80 840
Övriga myndigheter	462	697
Summa	66 761	81 537

Långfristiga skulder vid sidan av statsskulden förekommer endast hos ett fåtal statliga myndigheter, förutom de lån i Riksgäldskontoret som är interna i staten och därför elimineras i årsredovisningen för staten. Affärsverket svenska kraftnäts långfristiga skulder på 66 299 miljoner kronor består främst av aktiverade flaskhalsinkomster, vilka uppkommer som en följd av överföringsbegränsningar i stamnätet och används till mothandel eller till att finansiera investeringar som förstärker eller bibehåller överföringskapaciteten i stamnätet. Minskningen av flaskhalsinkomsterna var 14 943 miljoner kronor och förklaras till största del av att balanserade flaskhalsinkomster har använts för att täcka kostnaden avseende bidrag för elstöd till hushåll och företag.

Not 38 Övriga kortfristiga skulder

Tabell 4.46 Övriga kortfristiga skulder

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Skatteverket		
Kontoöverskott, skattekonto	79 764	91 567
Övrigt, Skatteverket	442	458
Summa Skatteverket	80 206	92 025
Reglering av skatter till andra sektorer för äldre år	27 269	26 996
Riksgäldskontoret		
Affärsdagsredovisning	39 748	50 689
Skuld till premiepensionssystemet	35 011	26 882
EU-avgifter	6 928	7 557
Övrigt, Riksgäldskontoret	6	162
Summa Riksgäldskontoret	81 693	85 290
Pensionsmyndigheten	7 195	7 217
Försäkringskassan	3 677	3 576
E-hälsomyndigheten	3 198	2 864
Trafikverket	1 019	797
Övriga myndigheter	8 127	9 627
Summa	212 384	228 392

Skatteverkets skuld för kontoöverskott på skattekonto minskade med knappt 12 miljarder kronor. Posten utgörs till största delen av skattebetalares kompletteringsinbetalningar för att täcka den slutliga skatten, vilken avräknas först 2024. En annan del är oregrerade skulder avseende överskjutande ingående mervärdesskatt eller andra återbetalningar som inte hunnit verkställas per balansdagen.

Slutavräkning av kommunalskatt samt skatt till trossamfund avseende 2022 resulterade i en skuld på 27 miljarder kronor vid utgången av 2023.

Effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning minskade med knappt 11 miljarder kronor. Variation i affärsdagsredovisningen är normalt, eftersom avtal om köp av värdepapper genererar en skuld under några dagar tills betalningen görs (se även not 27 Övriga kortfristiga fordringar).

Riksgäldskontorets skuld till premiepensionssystemet består huvudsakligen av inbetalda ålderspensionsavgifter som övergångsvis har placerats på konto i Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner.

Medel för EU-avgiften består av medel som har satts in på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret, men som ännu inte har rekvirerats av kommissionen och betalats från statens centralkonto i Riksbanken. Beloppet varierar över tid beroende på EU-kommissionens aktuella likviditetsbehov.

Not 39 Upplupna kostnader

Tabell 4.47 Upplupna kostnader

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Riksgäldskontoret	5 177	4 633
Trafikverket	3 919	3 713
Försvarmakten	3 014	3 110
Polismyndigheten	2 741	2 732
Försvarets materielverk	2 513	2 336
Affärsverket svenska kraftnät	2 362	21 313
Övriga myndigheter	9 518	9 409
Summa	29 244	47 246

Upplupna kostnader redovisas av de flesta myndigheter och består av semester- och löneskulder samt konsultkostnader m.m.

Affärsverket svenska kraftnät redovisar rejält minskade upplupna kostnader 2023. Det beror på ett särskilt högt belopp 2022 på grund av elstöd som då ännu inte hade betalats ut till hushåll i elområde 3 och 4.

Not 40 Oförbrukade bidrag

Tabell 4.48 Oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Affärsverket svenska kraftnät	2 926	2 583
Lunds universitet	2 677	2 526
Karolinska institutet	2 520	2 252
Göteborgs universitet	1 687	1 594
Uppsala universitet	1 167	1 047
Övriga myndigheter	6 367	6 153
Summa	17 344	16 155

Som oförbrukade bidrag redovisas bidragsmedel som erhållits, men som ännu inte förbrukats för sitt ändamål.

I första hand universitet och högskolor redovisar oförbrukade bidragsmedel, främst för finansiering av olika forskningsprojekt. Lunds universitet och Karolinska institutet

är de lärosäten som har de största oförbrukade bidragen från icke statliga finansiärer som benämns utomstatliga i tabellen.

Affärsverket svenska kraftnäts bidrag från icke statliga finansiärer har ökat med 343 miljoner kronor. Det beror på att beloppet för investeringsbidrag fluktuerar över tid.

Utomstatliga bidrag för Karolinska institutet har ökat med 268 miljoner kronor. Ökningen är hänförlig främst till ökade bidrag från utländska finansiärer där European Research Council och EU står för den största delen (111 miljoner kronor).

Totalt oförbrukade bidrag

Tabell 4.49 Totalt oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Universitet och högskolor	24 903	23 713
Inomstatligt	12 498	12 408
Utomstatligt	12 405	11 305
Länsstyrelser	1 683	2 115
Inomstatliga	1 335	1 754
Utomstatliga	348	361
Övriga	11 513	8 558
Inomstatliga	6 922	4 069
Utomstatliga	4 591	4 489
Totala inomstatliga ¹	20 755	18 231
Totala utomstatliga	17 344	16 155
Summa	38 099	34 386

¹ Därutöver finns ett inomstatligt oförbrukat bidrag hos Kammarkollegiet på 3 894 miljoner kronor (3 302 miljoner kronor föregående år) som är hänförligt till public servicebolag.

Oförbrukade inomstatliga bidrag, dvs. bidrag som myndigheter har fått från andra statliga myndigheter, elimineras i årsredovisningen för staten, men redovisas här som tilläggsinformation. Dessa bidrag har i de flesta fall redovisats mot anslag hos den givande myndigheten.

De totala oförbrukade bidragen ökade med 3 713 miljoner kronor. De utomstatliga oförbrukade bidragen ökade med 1 189 miljoner kronor och de inomstatliga oförbrukade bidragen ökade med 2 524 miljoner kronor.

Högskolesektorn står för 51 procent av inomstatliga oförbrukade bidrag. Det är vanligtvis fråga om forskningsmedel, ofta från Vetenskapsrådet, andra forskningsråd eller myndigheter med uppgift att fördela sådana medel.

Lunds universitet redovisade högst belopp för oförbrukade inomstatliga bidrag vid utgången av 2023. Beloppet uppgick till 1 951 miljoner kronor vilket var 16 procent av de totala inomstatliga oförbrukade bidragen för universitet och högskolor på 12,5 miljarder kronor. Uppsala universitet och Karolinska institutet redovisar ca 14 respektive 13 procent av detta totala belopp.

Bland övriga myndigheter redovisar Sjöfartsverket 3 484 miljoner kronor, vilket avser oförbrukade bidrag för farledsprojekt som finansieras med bidrag från Trafikverket. Dessa har ökat med 1 060 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket i huvudsak beror på flertalet startade entreprenader i både Ystad och Södertälje samt köp av fastigheter i Trollhättan inför kommande kanal- och slussbyggnation.

Inomstatliga bidrag hos länsstyrelserna avser vanligen medel från centrala myndigheter som ska förmedlas till olika regionala projekt. Beloppet har minskat med 419 miljoner kronor hos länsstyrelserna.

Oförbrukade inomstatliga bidrag

Inomstatliga oförbrukade bidrag uppgick till 20,8 miljarder kronor.

Tabell 4.50 Oförbrukade inomstatliga bidrag

Miljoner kronor

Förväntad förbrukningstakt inomstatliga oförbrukade bidrag	Totalt	Inom 3 månader	3 månader till 1 år	1 år till 3 år	Mer än 3 år
Inomstatliga oförbrukade bidrag (med förbrukningstakt)	16 923	5 648	9 414	1 445	417
varav Universitet och högskolor	12 304	3 025	8 248	875	156
varav Länsstyrelser	1 335	354	605	298	78
varav Övriga	3 284	2 269	561	271	183
Övriga (utan uppgift om förbrukningstakt)	3 832				
Totala inomstatliga oförbrukade bidrag¹	20 755				

¹ Därutöver finns ett inomstatligt oförbrukat bidrag hos Kammarkollegiet på 3 894 miljoner kronor som är hänförligt till public servicebolag.

I tabellen ovan visas hur 82 procent av inomstatliga oförbrukade bidrag förväntas tas i anspråk inom angivna tidsintervaller. Redovisade belopp bygger på uppgifter som berörda myndigheter lämnat utifrån gjorda uppskattningar om förväntad förbrukningstakt.

Not 41 Övriga förutbetalda intäkter

Tabell 4.51 Övriga förutbetalda intäkter

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Reglering av skatter till andra sektorer för aktuellt år	10 659	20 982
Riksgäldskontoret	14 079	20 804
Post- och telestyrelsen	6 144	4 234
Försvarets materielverk	4 078	3 315
Övriga myndigheter	4 212	4 210
Summa	39 171	53 545

Övriga förutbetalda intäkter är till stor del poster som uppkommer i statsskuld-förvaltningen och poster som hänger ihop med metoden för periodisering av skatteintäkter.

Not 42 Garantiförbindelser

Tabell 4.52 Garantiförbindelser

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Svensk-Danska Broförbindelsen AB, Trafikverket	5 870	5 503
Arlandabanan Infrastructure AB, Trafikverket	1 611	1 668
Summa	7 481	7 171

Trafikverket har för statens räkning förbundit sig att när så behövs lämna villkorat aktieägartillskott till Svensk-Danska Broförbindelsen AB för att bolagets egna kapital vid varje tillfälle ska uppgå till det registrerade aktiekapitalet. Det finns även en kapital-

täckningsgaranti till Arlandabanan Infrastructure AB som i första hand belastar Riksgäldskontorets garantireserv, men som under vissa förutsättningar kan belasta Trafikverket. Trafikverket redovisar också långfristiga skulder som kopplar till dessa garantiförbindelser på 0,2 miljarder kronor (se även not 37).

Not 43 Övriga ansvarsförbindelser

Tabell 4.53 Övriga ansvarsförbindelser

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Ansvarsförbindelser för avhjälpande av miljöskador		
Trafikverket	25 615	25 135
Affärsverket svenska kraftnät	18 000	15 000
Försvarmakten	6 000	6 000
Övriga myndigheter	1 640	803
Summa Ansvarsförbindelser för avhjälpande av miljöskador	51 255	46 938
Andra övriga ansvarsförbindelser		
Riksgäldskontoret	23 424	18 252
Justitiekanslern	6 790	6 790
Kriminalvården	6 576	3 775
Naturvårdsverket	3 701	3 736
Övriga myndigheter	7 372	7 893
Summa Andra övriga ansvarsförbindelser	47 863	40 446
Summa	99 118	87 384

Ansvarsförbindelser är förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Som Övriga ansvarsförbindelser redovisas de ansvarsförbindelser som inte är garantiförbindelser. Ansvarsförbindelser för miljöskador avser framtida utgifter för avhjälpande av en föroreningsskada eller en allvarlig miljöskada enligt 10 kap. miljöbalken.

Trafikverkets framtida åtagande innefattar ansvar för avhjälpande av miljöskador till följd av den flygplatsverksamhet som bedrivits av Luftfartsverket och den verksamhet som bedrivits av Vägverket, Banverket och Statens järnvägar. Trafikverket ansvarar också för åtaganden för den av staten utställda miljögarantin i avtalet om bolagisering av Banverket Produktion, Vägverket Produktion och Statens järnvägar.

Affärsverket svenska kraftnäts framtida åtagande innefattar ansvar för avhjälpande av miljöskador till följd av föroreningsskada som uppstått i verksamheten. Impregnerade slipersfundament med tillhörande stag tas upp vid avslutad verksamhet. De bedömda framtida åtagandena har ökat med 3,0 miljarder kronor.

Andra övriga ansvarsförbindelser består främst av Riksgäldskontorets åtaganden för utfärdade skuldbevis till International Development Association (IDA), International Bank for Reconstruction and Development (IBRD/IDGEG) och andra internationella finansieringsinstitutioner. Dessa har ökat med 5,2 miljarder kronor.

Även Kriminalvårdens projekteringsgarantier har ökat med 2,8 miljarder kronor till följd av många nystartade byggprojekt.

Noter till finansieringsanalysen

Not 44 Statens verksamhet

Kassaflödet i statens verksamhet uppgick till 86 miljarder kronor, en minskning med 128 miljarder kronor.

På poster under Statens verksamhet har intäkter och kostnader enligt resultaträkningen justerats för transaktioner som inte medför betalningar och betalningar som inte har påverkat intäkter och kostnader har lagts till.

Avgifter och andra ersättningar har justerats för utdelningar från statliga bolag som inte redovisas som intäkter i resultaträkningen, vilket förbättrat kassaflödet med 20 miljarder kronor 2023 och med 46 miljarder kronor 2022.

Transfereringar har justerats ned för avsättningar till fonder med 18 miljarder kronor 2023, vilket förbättrar kassaflödet då dessa kostnader inte påverkar betalningar.

Statens egen verksamhet har justerats för kostnader som inte medför betalningar, vilket förbättrar kassaflödet i finansieringsanalysen. Det är främst avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar samt ökning av avsättningar. Totalt uppgår dessa justeringar till 67 miljarder kronor 2023 och 43 miljarder kronor 2022.

Justeringar till betalningar

Justeringar till betalningar för statens verksamhet har försämrat kassaflödet med totalt 41 miljarder kronor, jämfört med en förbättring av kassaflödet med 90 miljarder kronor föregående år.

Justeringar till betalningar specificeras i nedanstående tabell.

Tabell 4.54 Justeringar till betalningar

Miljarder kronor

	2023	2022
Förändring av långfristiga fordringar	-3,7	-0,5
Förändring av omsättningstillgångar	6,6	-11,8
Förändring av kassa och bank	-1,8	-1,8
Förändring av skulder	-42,4	103,9
Summa	-41,4	89,9

Förändringen av skulder har försämrat kassaflödet under 2023 då skulderna har minskat jämfört med 2022. Det beror främst på att Affärsverket svenska kraftnäts inbetalade kapacitetsavgifter (flaskhalsinkomster) från 2022 har använts till att finansiera utbetalningar av elstöd (se not 37). Därutöver har skulderna hänförliga till skatter minskat med 22 miljarder kronor (se not 38 och 41).

Not 45 Investeringar

Kassaflödet i statens investeringsverksamhet uppgick till 100 miljarder kronor, en ökning med 7 miljarder kronor.

I nedanstående tabell specificera statens investeringsutgifter uppdelat på finansiella, materiella och immateriella investeringar.

Tabell 4.55 Investeringar

Miljarder kronor

	2023	2022
Finansiella investeringar		
Aktier och andra värdepapper	2,2	1,5
Materiella investeringar		
Beredskapstillgångar	29,8	29,3
Väganläggningar	16,5	15,9
Järnvägsanläggningar	25,3	24,0
Maskiner och inventarier	7,7	6,0
Fastigheter och markanläggningar	2,1	3,6
Övriga investeringar	15,4	10,3
Summa materiella investeringar	96,9	88,9
Immateriella investeringar		
Datasystem, rättigheter m.m.	3,9	3,5
Total summa	103,0	93,9

Investeringar uppgick till 103 miljarder kronor, en ökning med 9 miljarder kronor jämfört med föregående år.

De finansiella investeringarna uppgick till drygt 2 miljarder kronor. Beloppet för 2023 består främst av kapitaltillskott till Swedfund International och Svenska rymdaktiebolaget. Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 97 miljarder kronor vilket är 8 miljarder kronor mer än föregående år.

Investeringar i väganläggningar ökade med knappt 1 miljard kronor och investeringar i järnvägsanläggningar ökade med drygt 1 miljard kronor (se not 16 och 17).

Investeringar i maskiner och inventarier har ökat med nästan 2 miljarder kronor jämfört med föregående år (se not 20). Investeringar i fastigheter och markanläggningar minskade med drygt 1 miljard kronor.

Övriga investeringar ökade med 5 miljarder kronor. I övriga investeringar ingår pågående nyanläggningar, förbättringsutgifter på annans fastighet och förändring av förskott för materiella anläggningstillgångar (se not 19, 21 och 23).

Investeringar i immateriella tillgångar som i huvudsak avser it-system uppgick till 4 miljarder kronor.

Not 46 Utlåning

Kassaflödet för statens utlåning uppgick till 48 miljarder kronor, en minskning med 12 miljarder kronor.

I nedanstående tabell specificeras utlåningen uppdelat på nyutlåning som försämrar kassaflödet och amorteringar som förbättrar kassaflödet.

Tabell 4.56 Utlåning

Miljarder kronor

	2023	2022
Nyutlåning		
Centrala studiestödsnämnden,		
studielån och hemutrustningslån	26,0	24,7
Riksgäldskontoret	3,5	1,7
Övriga myndigheter	0,0	0,0
Summa nyutlåning	29,5	26,4
Amorteringar		
Centrala studiestödsnämnden	13,3	13,6
Riksgäldskontoret	63,8	72,6
Övriga myndigheter	0,0	0,0
Summa amorteringar	77,0	86,2

CSN:s nyutlåning, som till största delen består av studielån, uppgick till 26 miljarder kronor, vilket är drygt 1 miljard kronor högre än föregående år. Amorteringarna till CSN uppgick liksom föregående år till drygt 13 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nyutlåning under året avsåg i allt väsentligt Riksbanken med 2,6 miljarder kronor. Amorteringarna bestod av att Riksbanken amorterade 64 miljarder kronor på lån i euro och dollar.

Not 47 Finansiella aktiviteter

Kassaflödet under finansiella aktiviteter var positivt 2023, vilket förbättrade kassaflödet och därmed statsskulden med 9 miljarder kronor. För 2022 var kassaflödet under finansiella aktiviteter negativt, vilket då försämrade kassaflödet och därmed statsskulden med 60 miljarder kronor. Det är främst räntebetalningar, förändringar av kortfristiga placeringar i statsskultsförvaltningen och förändringar av fordringar och skulder till följd av affärsdagsredovisning som påverkar kassaflödet under finansiella aktiviteter.

Övrigt finansiellt netto i resultaträkningen (jfr not 13 och not 14) har justerats för marknadsvärdeförändringar på statens innehav av värdepapper, nedskrivningar av värdepapper och reavinsten vid försäljningar av statliga bolag eftersom dessa transaktioner inte påverkat betalningar. Totalt har dessa justeringar försämrat kassaflödet med 6 miljarder kronor 2023 medan det förbättrade kassaflödet med 13 miljarder kronor 2022.

Justeringar till betalningar

Justeringar till betalningar hänförliga till statens upplåning och statsskultsförvaltning specificeras i nedanstående tabell.

Tabell 4.57 Justeringar till betalningar

Miljarder kronor

	2023	2022
Förändring av tillgångar hänförliga till statens upplåning	-3,6	-0,0
Förändring av skulder hänförliga till statens upplåning	-6,8	-9,2
Förändring i fordringar och skulder till följd av affärsdagsredovisning	27,4	-0,3
Förändringar i kortfristiga placeringar i statsskultsförvaltningen	17,5	-20,5
Summa	34,4	-30,0

Justeringar till betalningar har förbättrat kassaflödet och därmed minskat statsskulden med drygt 34 miljarder kronor 2023. Under 2022 har justeringar till betalningar försämrat kassaflödet med 30 miljarder kronor.

Under 2023 har Riksgäldskontoret minskat kortfristiga placeringar i statsskuldsförvaltningen med nästan 18 miljarder kronor. Kassaflödet från kortfristiga placeringar har använts till att amortera statsskulden.

Statspapper och andra finansiella instrument redovisas i balansräkningen på den dag som affären ingås. Kassaflödet påverkas först på likviddagen. Förändringar i fordringar och skulder till följd av affärdagsredovisningen 2023 har förbättrat kassaflödet med 27 miljarder kronor.

5 Utvecklingen av statsskulden

Statens budget visade ett överskott på 19 miljarder kronor 2023. Det innebär att budgetsaldot försvagades med 145 miljarder kronor jämfört med 2022, då budgeten visade ett överskott på 164 miljarder kronor. Riksbankens återbetalning av återstående lån i dollar och euro som hade tagits upp sedan 2009 för att stärka valutareserven var en tillfällig faktor som förbättrade budgetsaldot med nästan 64 miljarder kronor 2023. Betalningar hänförliga till Svenska kraftnäts kapacitetsavgifter (flaskhalsinkomster) var en tillfällig faktor som försvagade budgetsaldot mellan budgetåren. Under 2023 använde Svenska kraftnät de stora inflödena av flaskhalsinkomster 2022 delvis till att finansiera elstöd till hushåll och företag. Totalt uppgick utbetalningar av elstöd till nästan 43 miljarder kronor.

Den konsoliderade statsskulden minskade från 1 031 miljarder kronor 2022 till 970 miljarder kronor 2023, dvs. med 61 miljarder kronor. Att skuldminskningen var större än budgetöverskottet beror dels på att kortfristiga placeringar i statsskuldsvärdningen minskade, dels på valutakursförändringar på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta.

Den statsskuld som redovisas i årsredovisningen för staten är konsoliderad och skiljer sig från den statsskuld som Riksgäldskontoret redovisar, som är okonsoliderad. Skillnaden utgörs av elimineringar av myndigheters innehav av svenska statspapper. Vissa myndigheter som hanterar medel avsatta för ändamål vid sidan av statens budget har rätt att placera på den svenska statspappersmarknaden. Dessa tillgångar räknas bort vid beräkningen av den konsoliderade statsskulden.

Elimineringen av statliga myndigheters innehav av statspapper i balansräkningen i årsredovisningen för staten uppgick till 57,7 miljarder kronor 2023 (se tabell 5.1). Nästan hela beloppet avser Insättningsgarantifondens och Kärnavfallsfondens innehav. Övriga myndigheters innehav var mindre än 0,1 miljarder kronor. Pensionsmyndighetens innehav av statspapper för premiepensionssystemet elimineras inte vid beräkning av den konsoliderade statsskulden, eftersom dessa tillgångar inte ingår i den konsoliderade balansräkningen för staten. Sammantaget innebär detta att den okonsoliderade statsskulden som Riksgäldskontoret redovisar var 57,7 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen för staten.

Myndigheternas innehav av svenska statspapper minskade från 61,8 miljarder kronor 2022 till 57,7 miljarder kronor 2023. Insättningsgarantifondens innehav av statspapper minskade med 7,2 miljarder kronor och Kärnavfallsfondens innehav ökade med 3,1 miljarder kronor 2023.

Tabell 5.1 Statliga myndigheters innehav av statspapper vid utgången av 2023

Miljarder kronor

	Insättnings- garantifonden	Kärnavfallsfonden	Övriga myndigheter	Elimineras i ÅRS
Nominella statsobligationer	36,0	5,5	0,0	41,6
Reala statsobligationer		16,1		16,1
Totalt	36,0	21,6	0,0	57,7

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

5.1 Definition av statsskulden

Statsskulden redovisas på bokslutsdagen till nominellt belopp inklusive upplupen inflationskompensation för reala statsobligationer (realobligationer). Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldväxlar tas upp till det belopp som Riksgäldskontoret kommer att betala på förfallodagen. Även derivatinstrument inkluderas i statsskulden, t.ex. de skuldbytesavtal (swappar) som Riksgäldskontoret ingår för att styra sammansättningen och löptiden av statsskulden. Instrumenten i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde den 29 december 2023, årets sista bankdag.

Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret ska redovisa statsskulden som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Undantag ska göras för skulden till premiepensionssystemet och de skulder som kan uppkomma i Insättningsgarantifonden. De tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuld förvaltningen som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, ska därmed tas upp under andra poster i balansräkningen.

5.2 Regeringens styrning av statsskuld förvaltningen

Det lagfästa målet för statsskuld förvaltningen är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden med beaktande av risk. Därutöver ska förvaltningen ske inom ramen för de krav penningpolitiken ställer.

Regeringen lämnar vartannat år en skrivelse till riksdagen som innehåller en utvärdering av statens upplåning och skuld förvaltning. Utvärderingen görs över rullande femårsperioder. En utvärdering för 2017–2021 lämnades i april 2022 (skr. 2021/22:104).

Det övergripande målet för statsskuld förvaltningen konkretiseras genom de riktlinjer som regeringen årligen fastställer efter förslag från Riksgäldskontoret. Riktlinjerna styr hur statsskulden ska fördelas mellan de tre skuldslagen nominell skuld i kronor, real skuld i kronor och valutaskuld. Enligt riktlinjerna för 2023 ska real kronaskuld långsiktigt vara 20 procent av statsskulden och exponeringen i utländsk valuta ska avvecklas succesivt och anta riktvärdet noll från och med 2027. Av riktlinjerna framgår också vilken löptid statsskulden ska styras mot. Riksgäldskontoret har i rapporten Statsskuldens förvaltning (dnr 2024/152) gjort en utvärdering av skuld förvaltningen 2023.

5.3 Statsskuldens sammansättning

Andelarna nominell skuld, real skuld respektive valutaskuld beräknas baserat på nominella belopp, inklusive upplupen inflationskompensation och till aktuell växelkurs. Andelarna enligt riktlinjerna som beskrivs ovan överensstämmer inte med andelarna i tabell 5.2 då riktlinjernas andelar beräknas på den okonsoliderade skulden inklusive fordringar i vidareutlåning och inklusive förvaltningstillgångar.

Tabell 5.2 Statsskuldens utveckling och sammansättning

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Nominella lån i svenska kronor	593	779	723	632	670
<i>varav nominella lån i svenska kronor, okonsoliderat</i>	639	829	769	681	712
<i>varav statliga myndigheters innehav</i>	-46	-50	-46	-49	-42
Reala lån i svenska kronor	180	165	194	200	221
<i>varav reala lån i svenska kronor, okonsoliderat</i>	193	178	207	213	237
<i>varav statliga myndigheters innehav</i>	-13	-13	-13	-13	-16
Nominella lån i utländsk valuta	281	274	228	199	79
Summa konsoliderad statsskuld	1 054	1 218	1 145	1 031	970

Den konsoliderade statsskulden minskade 2023 med 61 miljarder kronor jämfört med 2022. De nominella lånen i svenska kronor var 670 miljarder kronor 2023, vilket var en ökning med 38 miljarder kronor jämfört med 2022. Den reala lånestocken uppgick till 221 miljarder kronor, vilket var en ökning med 21 miljarder kronor jämfört med 2022. Riksbanken var fortsatt den största ägaren av statsskulden, men började under året sälja sina statspapper. Försäljningarna under 2023 har fått en liten effekt på deras totala innehav av statspapper. Riksbanken innehar fortfarande drygt en tredjedel av statsskulden.

Valutaskulden uppgick till 79 miljarder kronor i slutet av året, vilket var en minskning med 120 miljarder kronor jämfört med 2022. Valutaskulden består dels av lån i utländsk valuta, dels av Riksgäldskontorets derivat. Riksgäldskontorets valutaskuld genom derivat uppstår genom att myndigheten ingår avtal om att byta åtaganden i kronor mot åtaganden i utländsk valuta.

Vidareutlåningen till Riksbanken i utländsk valuta uppgick i slutet av 2023 till 2,6 miljarder kronor, vilket var en minskning med 73 miljarder kronor (inklusive valutakursförändringar) jämfört med 2022. Den främsta anledningen till minskningen är att Riksbanken har återbetalt de återstående lån i dollar och euro som hade tagits upp sedan 2009 för att stärka valutareserven. Riksgäldskontoret har under 2023 lånat ut 2,6 miljarder kronor till Riksbanken för att finansiera Sveriges åtaganden gentemot internationella valutafonden (IMF). Utlåningen i utländsk valuta ger upphov till en valutaexponering som Riksgäldskontoret eliminerar med hjälp av derivatkontrakt.

Tabell 5.3 Nominella lån i svenska kronor

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Nominella statsobligationer	524	523	610	545	493
Gröna obligationer	0	20	20	20	20
Statsskuldväxlar	20	173	107	65	123
Likviditetsförvaltningsinstrument	105	136	81	122	59
Säkerheter i svenska kronor	3	3	1	0	2
Privatmarknadslån	3	3	0	0	0
Valutaderivat i svenska kronor	-61	-79	-96	-120	-27
Nominella lån i svenska kronor	593	779	723	632	670

Den nominella skulden i svenska kronor var 670 miljarder kronor vid utgången av 2023, vilket var 38 miljarder kronor högre jämfört med 2022. De nominella statsobligationerna minskade med 52 miljarder kronor jämfört med 2022. Utlåningen i gröna obligationer var 20 miljarder kronor, vilket har varit oförändrat sedan 2020. Den utestående stocken av statsskuldväxlar var 123 miljarder kronor vid utgången av 2023, vilket var 58 miljarder kronor högre jämfört med 2022. Likviditetsförvaltningsinstrument minskade 2023 med 63 miljarder kronor jämfört med 2022.

I nominella lån i svenska kronor ingick tidigare även privatmarknadslån. Upplåningen på privatmarknaden avslutades under 2021. Valutaderivat i svenska kronor minskade med 93 miljarder kronor jämfört med 2022.

Statens upplåning fördelat på skuldinstrument

Riksgäldskontoret lånar för statens räkning dels för att täcka underskott i statens budget, dels för att refinansiera lån som förfaller. Det totala upplåningsbehovet, inklusive behovet av att ersätta lån som förfaller uppgick till 273 miljarder kronor 2023, jämfört med 209 miljarder kronor 2022 (se tabell 5.4).

Riksgäldskontoret sköter upplåningen genom att ge ut räntebärande värdepapper (skuldinstrument). Huvuddelen är i form av nominella statsobligationer och statsskuldväxlar i svenska kronor. En del av upplåningen sker i realobligationer, som ger investerarna ett inflationsskydd. Riksgäldskontoret lånar även på den utländska räntemarknaden genom att ge ut värdepapper i utländsk valuta. Köpare av statspapper var i första hand inhemska och utländska fonder, försäkringsbolag och finansiella institutioner.

Tabell 5.4 Upplåning fördelat på olika marknader och skuldinstrument

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Statsskuldväxlar</i>	20	173	107	65	123
<i>Likviditetsförvaltningsinstrument</i>	81	132	68	89	97
Total upplåning penningmarknad	101	305	176	154	220
<i>Nominella statsobligationer</i>	30	100	83	46	45
<i>Realobligationer</i>	8	13	21	9	9
<i>Gröna obligationer</i>	0	20	0	0	0
<i>Obligationer i utländsk valuta</i>	19	43	0	0	0
Total upplåning kapitalmarknad	57	176	103	55	53
Total upplåning	158	481	279	209	273

Riksgäldskontoret finansierade det ökade upplåningsbehovet under 2023 med statsskuldväxlar och andra kortfristiga lån.

På penningmarknaden är upplåningen kortfristig, t.ex. genom att Riksgäldskontoret använder statsskuldväxlar och olika likviditetsförvaltningsinstrument med kort löptid. Belopp för statsskuldväxlar i tabellen avser utestående stock vid utgången av respektive år. Under 2023 var emissionen i statsskuldväxlar 123 miljarder kronor, vilket är en ökning med 58 miljarder kronor jämfört med 2022.

På kapitalmarknaden är upplåningen långfristig, främst genom emissioner av obligationer med längre löptid. Under 2023 var emissionen i nominella statsobligationer 45 miljarder kronor, jämfört med 46 miljarder kronor 2022. År 2019 var den årliga emissionsvolymen av nominella statsobligationer nere på 30 miljarder kronor. Under 2023 var emissionerna av realobligationer 9 miljarder kronor, vilket var oförändrat jämför med 2022. Riksgäldskontoret har inte gjort några emissioner av gröna obligationer eller obligationer i utländsk valuta efter 2020.

De räntor som Riksgäldskontoret i genomsnitt lånade till i statsskuldväxlar ökade från 0,7 procent till 3,6 procent. För nominella statsobligationer ökade den genomsnittliga emissionsräntan från 1,4 till 2,6 procent. Även den genomsnittliga räntan i auktionerna av realobligationer steg från -0,9 procent till 0,9 procent.

5.4 Statsskuldens kostnader

Utgifterna på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* inom utgiftsområde 26

Statsskuld räntor m.m. på statens budget uppgick till 31,6 miljarder kronor jämfört med 27,1 miljarder kronor 2022. Utfallet på anslaget blev 1,2 miljarder kronor högre än totalt tilldelade medel som uppgick till 30,4 miljarder kronor. Beloppen i statens budget redovisas enligt utgiftsmässiga principer och är nettot av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten.

Den utgiftsmässiga redovisningen är dock bristfällig när det gäller att beskriva statsskuldens kostnader. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor påverkan på anslagsbelastningen ett visst år. En kostnadsmässig redovisning, där samtliga kostnader och intäkter hänförliga till året tas med, ger därför en bättre bild av hur räntekostnaderna utvecklas över tiden.

I resultaträkningen för staten redovisas räntor enligt kostnadsmässiga principer efter eliminering av räntor till eller från statliga myndigheter. I kostnaderna ingår även en omvärdering av skulden i utländsk valuta. I tabell 5.5 visas statsskuldens kostnader, vilket är en sammanfattning och specificering av utgifterna i resultaträkningen (se not 12 till resultaträkningen).

Tabell 5.5 Statsskuldens kostnader

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Räntekostnader på lån i svenska kronor	26,5	21,6	21,8	36,2	32,0
Räntekostnader på lån i utländsk valuta	4,9	2,6	1,4	1,3	4,6
Realiserade valutakursförändringar	5,6	2,3	0,4	11,7	8,2
Realiserade kursförändringar	4,5	6,0	2,3	0,4	0,0
Orealiserade valutakursförändringar i lån i utländsk valuta	-0,8	-26,3	11,9	10,3	-17,5
Över-/underkurs vid emission m.m.	-10,8	-11,2	-12,6	-9,8	-5,9
Summa kostnader	29,8	-5,0	25,2	50,1	21,4
Ränteintäkter i upplåningsverksamheten	-14,9	-10,4	-8,1	-6,3	-8,8
Nettokostnader efter intäkter, exklusive skuldskötselinstrument	14,9	-15,4	17,1	43,8	12,6

	2019	2020	2021	2022	2023
Orealiserade valutakursförändringar hänförbara till skuldskötselinstrument och vidareutlåning	-1,4	20,2	-9,5	-11,9	11,9
Nettokostnader inklusive statens internbank	13,6	4,8	7,6	31,8	24,5

Enligt resultaträkningen för 2023 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser, valutakursförändringar m.m.) till 24,5 miljarder kronor, vilket var en minskning med 7,3 miljarder kronor jämfört med 2022. De främsta orsakerna till att nettokostnaden för statsskulden förbättrades 2023 var valutakursvinster i den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta.

Realiserade valutakursförändringar påverkas framför allt av kronans växelkurs mot andra valutor när ett lån förfaller, men också av inbördes förändringar mellan andra valutors växelkurser, eftersom Riksgäldskontoret i förvaltningen av valutaskulden använder olika derivatinstrument. Utfallet för de realiserade valutakursförändringarna blev en valutakursförlust på 8,2 miljarder kronor 2023, vilket var en minskning med 3,5 miljarder kronor jämfört med 2022.

Nettokostnaden för realiserade kursförändringar var 0,0 miljarder kronor 2023, vilket var en minskning med 0,4 miljarder kronor jämfört med 2022. Kursförändringar uppstår när Riksgäldskontoret köper tillbaka obligationer och marknadsräntan avviker från kupongräntan.

Valutakursförändringen är uppdelad på en realiserad valutakursvinst på 17,5 miljarder kronor hänförbar till lån i utländsk valuta och en realiserad valutakursförlust på 11,9 miljarder kronor hänförbar till skuldskötselinstrument och vidareutlåning. De totala realiserade valutakursförändringarna minskade nettokostnaden för statsskulden med 5,6 miljarder kronor 2023, vilket var en förbättring med 3,9 miljarder kronor jämfört med 2022.

Över- och underkurser vid emission av statspapper m.m. bidrog till att sänka statsskuldens kostnader med 5,9 miljarder kronor 2023. Över- och underkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer där marknadsvärdet är högre eller lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden redovisas som förutbetalda överkurser respektive förutbetalda underkurser och periodiseras ut under lånets löptid.

Skillnaden 2023 mellan statsskuldens nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder och utfallet på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* var 7,1 miljarder kronor. Nettokostnaden var 2023 lägre än utfallet på anslaget. Skillnaden förklaras av att olika principer används för redovisningen mot anslag som är kassamässig och den kostnadsmässiga redovisningen i resultaträkningen. Det är realiserade räntor och över-/underkurser som redovisas mot anslaget, medan periodiserade räntor och realiserade valutakursdifferenser påverkar nettokostnad i resultaträkningen. För 2022 var motsvarande skillnad 4,7 miljarder kronor. Nettokostnaden var 2022 högre än utfallet för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden*.

6 Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning

6.1 Statliga garantier

Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtagande, vilket leder till en finansiell risk för staten. Generella regler för hanteringen av statliga lån och garantier finns i budgetlagen (2011:203). Förordningen (2011:211) om utlåning och garantier innehåller mer detaljerade bestämmelser om garantigivning och utlåning med kreditrisk.

Regeringen får enligt budgetlagen besluta om utlåning samt ställa ut kreditgarantier och göra andra liknande åtaganden för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer. Regelverket föreskriver bl.a. att en avgift ska tas ut som motsvarar statens förväntade kostnad för åtagandet, om inte riksdagen beslutar annat. Förväntade kostnader för lån och garantier består av de förväntade förluster och administrativa kostnader som är förknippade med åtagandet. Förväntad förlust är ett statistiskt mått för de kreditförluster som beräknas kunna uppstå på grund av att garantigäldenären eller låntagaren med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande. Avgifterna placeras på ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret. Garanti- och utlåningsverksamheten förväntas därmed vara självfinansierad på lång sikt. Dessa principer för utlåning och garantigivning kallas för den statliga garanti- och utlåningsmodellen. Exempel på stora garantiåtaganden som omfattas av garantimodellen är exportkreditgarantier och kreditgarantier för infrastrukturprojekt.

Riksdagen har dock möjlighet att besluta om att undanta specifika garantier från garantimodellen. Det finns därför garantier som regleras i särskilda lagar eller på annan grund har andra villkor än de som stipuleras i budgetlagen. Avgifter för sådana garantier är vanligen angivna direkt i lag och kan fastställas på andra grunder än att de ska täcka de förväntade kostnaderna. Insättningsgarantin och investerarskyddet är exempel på garantier som hanteras i särskild ordning.

Riksdag och regering har under året höjt garantiramen till 65 miljarder kronor gällande Riksgäldskontorets möjlighet att bevilja statliga kreditgarantier för gröna investeringar, vilka ska bidra till att svenska miljö- och klimatpolitiska mål uppnås. Även Exportkreditnämnden kan ställa ut kreditgarantier för att finansiera klimatomställning.

En mer utförlig beskrivning över hur garantier och utlåning redovisas finns i avsnitt 4.1 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Garantiportföljens sammansättning

Statens garantiportfölj ökade med ca 171 miljarder kronor under 2023 och uppgick vid årsskiftet till 2 828 miljarder kronor, jämfört med 2 657 miljarder kronor 2022. Näst efter insättningsgarantin (2 294 miljarder kronor per 31 december 2022) utgjordes de största åtagandena av kreditgarantier (320 miljarder kronor) och garantier om tillförsel av kapital (208 miljarder kronor). Pensionsgarantier uppgick till ca 6 miljarder kronor. I det ovanstående beloppet för statens garantiportfölj ingår inte investerarskyddet, eftersom åtagandet inte kan beloppsbestämmas. Utöver redan utfärdade garantier finns det utfästelser om nya garantier på närmare 60 miljarder kronor. De redovisade utfästelserna omfattar endast bundna utfästelser och består till stor del av exportkreditgarantier.

I tabell 6.1 visas en sammanställning av de garantier och utfästelser som regeringen och myndigheterna ställt ut.

Tabell 6.1 Statliga garantiåtaganden och utfästelser den 31 december 2023

Miljoner kronor

Utgifts- område	Typ av garanti	Utfärdade garantier 2023	Utfärdade garantier 2022	Under året utfärdade garantier 2023	Under året utfärdade garantier 2022	Bundna garanti- utfästelser 2023	Bundna garanti- utfästelser 2022
2	Insättningsgarantin¹	2 293 848	2 130 502				
2	Investerarskyddet²						
	Kreditgarantier	320 187	316 285	98 603	69 509	59 623	32 613
24	Exportkreditgarantier ³	281 146	276 736	95 682	64 816	34 282	30 254
7	U-kreditgarantier	227	430				
7	Fristående garantier ⁴	8 636	8 396	818	2 049	2 506	656
22	Infrastruktur	5 437	8 613				
18	Bostadskrediter	3 411	5 553	743	1 107	133	343
2, 7, 16, 22	Internationella åtaganden	18 827	14 950		497		
24	Gröna garantier	2 400	1 040	1 360	1 040	22 702	1 360
24	Garantier till företag	103	567				
	Garantier om tillförsel av kapital	208 424	204 134	405	405		
22	Kapitaltäckningsgarantier ⁵	7 481	7 171				
24	Grundfondsförbindelser	405	405	405	405		
2, 7, 22	Garantikapital ⁶	200 538	196 558				
2, 16, 22, 24	Pensionsgarantier⁷	5 959	6 481				
Totalt		2 828 419	2 657 402	99 008	69 914	59 623	32 613

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser garanterade insättningar per den 31 december 2022.

² För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

³ Beloppen avser såväl exportkreditgarantier som investeringsgarantier och råvarugarantier. I beloppet ingår EKN:s tillfälliga lösning med rörelsekreditgarantier till stora företag om 22 miljarder kronor.

⁴ I garantiåtagandet för fristående garantier ingår inte längre åtagandet avseende EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV Bis. och Cotonou-avtalet, vilket också avser jämförelsetalet. Detta åtagande om 83 miljoner euro redovisas under internationella åtaganden.

⁵ Det finns två stycken kapitaltäckningsgarantier, gällande Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB, vilka redovisas av Trafikverket.

⁶ Trafikverket redovisar fr.o.m. 2015 garantikapitalet för Eurofima.

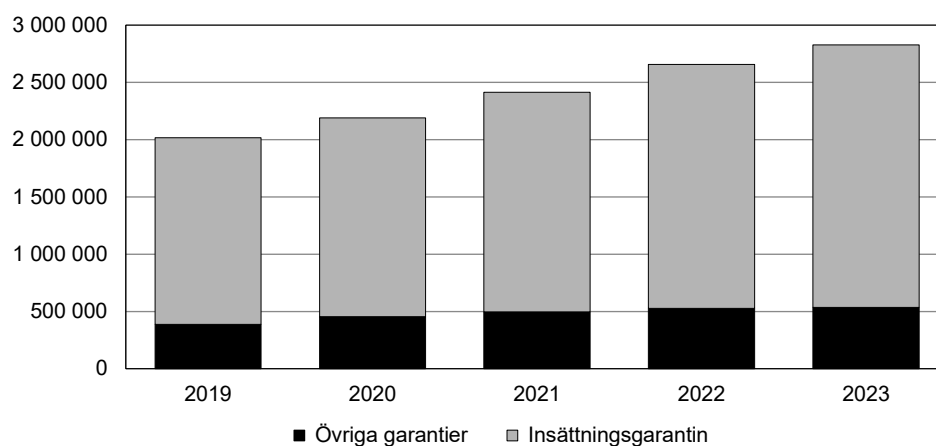
⁷ Åtagandet för pensionsgarantier avser den 31 december 2022.

Garantierna hanteras av fyra myndigheter: Boverket, Exportkreditnämnden (EKN), Riksgäldskontoret samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Garantikapital till internationella finansiella institutioner, Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag samt Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency) hanteras av Regeringskansliet, men redovisas av Riksgäldskontoret. Garantikapitalet till Eurofima och två kapitaltäckningsgarantier redovisas av Trafikverket. Svenska statens garanti till IBRD för dess kompletterande lån till Ukraina respektive garanti till Europeiska unionen för makrofinansiellt stöd till Ukraina förvaltas av Sida.

Statens garantiåtagande fem år tillbaka visas i diagram 6.1.

Diagram 6.1 Garantiåtaganden 2019–2023

Miljoner kronor

Källa: Riksgäldskontoret.

Av riksdagen beslutade garantiramar

I tabell 6.2 finns en sammanställning av beslutade garantiramar respektive utfärdade garantier samt i förekommande fall bundna utfästelser per myndighet. Skillnaderna i totalbelopp mellan tabell 6.1 och 6.2 förklaras av att kapitaltäckningsgarantier ingår i tabell 6.1, men inte i tabell 6.2.

För Riksgäldskontorets garantigivning finns ramar för enskilda projekt samt ramar till olika program. Riksgäldskontoret kan också, inom ramen för sitt uppdrag som resolutionsmyndighet, vid behov ställa ut garantier avseende tillgångar och förpliktelser för ett institut i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution. Om en allvarlig störning skulle uppstå i det finansiella systemet kan Riksgäldskontoret i enlighet med lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut motverka en sådan genom att ge stöd i form av garantier.

Därutöver redovisar Riksgäldskontoret Regeringskansliets åtaganden i form av garantikapital gentemot internationella finansiella institutioner, Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag och Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE.

Riksdagen har beslutat om en ram på 475 miljarder kronor för EKN:s garantigivning avseende exportkreditgarantier. Det finns dessutom en särskild ram på 10 miljarder kronor för EKN:s investeringsgarantier samt en garantiram om 12 miljarder kronor gällande kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror.

Den totala ramen för Sidas garantiåtaganden avseende u-kreditgarantier och fristående garantier uppgick till 20 miljarder kronor för 2023 jämfört med 18 miljarder kronor 2022. Sida förvaltar även svenska statens åtaganden om garanti på 45 miljoner euro till IBRD för dess kompletterande lån till Ukraina samt garanti om högst 137 miljoner euro till Europeiska unionen för ett makrofinansiellt stöd till Ukraina.

Boverkets ram gällande utställande av kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder uppgick till 8 miljarder kronor 2023.

Tabell 6.2 Garantiramar och utfärdade garantier den 31 december 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Beslutade garantiramar 2023	Beslutade garantiramar 2022	Utfärdade garantier 2023	Utfärdade garantier 2022	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2023	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2022
Riksgäldskontoret							
2	Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	Obegränsad	2 293 848	2 130 502	2 293 848	2 130 502
2	Garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad	Obegränsad				
2	Investerarskyddet ³	Obegränsad	Obegränsad				
2	Garantier till kreditinstitut, Stabilitetsfonden ⁴	750 000	750 000				
2	Garantier till företag i resolution, Resolutionsreserven ⁵	200 000	200 000				
22	Kreditgaranti, Öresundsbro Konsortiets upplåning	Obegränsad	Obegränsad	5 437	8 467	5 437	8 467
16	Kreditgaranti, European Spallation Source ERIC (ESS)	600	600	600	600	600	600
16	Kreditgaranti, European Spallation Source ERIC (ESS)	600	600	600	600	600	600
2,16, 22, 24	Pensionsgarantier	Obegränsad	Obegränsad	5 959	6 481	5 959	6 481
22	Kreditgaranti, Eurofima	CHF 52	CHF 52	623	587	623	587
22	Kreditgaranti, Flygföretag	5 000	5 000	0	146	0	146
24	Kreditgaranti, Statligt garantiprogram till företag	50 000	50 000	103	567	103	567
24	Kreditgaranti, Gröna garantier	65 000	50 000	2 400	1 040	25 102	2 400
21	Kreditgaranti, Elproducenter	250 000	250 000	0	0	0	0
24	Grundförförbindelse, Svenska Skeppshypotekskassan	350	350	350	350	350	350
24	Grundförförbindelse, Fonden för den mindre skeppsfarten	55	55	55	55	55	55
2	Garantikapital, Europeiska investeringsbanken (EIB)	EUR 7 825	EUR 7 825	86 831	87 084	86 831	87 084
2	Garantikapital, Europeiska utvecklingsbanken (EBRD)	EUR 542	EUR 542	6 009	6 027	6 009	6 027
2	Garantikapital, Europarådets utvecklingsbank (CEB)	EUR 124	EUR 124	1 373	1 377	1 373	1 377
2	Garantikapital, Nordiska investeringsbanken (NIB)	EUR 2 600	EUR 2 600	28 853	28 937	28 853	28 937
2	Garantikapital, Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB)	USD 504	USD 504	5 061	5 260	5 061	5 260
7	Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD)	USD 3 891	USD 3 891	27 128	27 011	27 128	27 011
7	Garantikapital, Multilaterala investeringsorganet (MIGA)	USD 16	USD 16	163	169	163	169
7	Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB)	UA 2 913	UA 2 913	34 597	29 821	34 597	29 821

Utgiftsområde		Beslutade garantiramar 2023	Beslutade garantiramar 2022	Utfärdade garantier 2023	Utfärdade garantier 2022	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2023	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2022
7	Garantikapital, Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB)	SDR 343	SDR 343	4 619	4 784	4 619	4 784
7	Garantikapital, Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB)	USD 538	USD 538	5 406	5 618	5 406	5 618
22	Garantikapital, Eurofima ⁶	CHF 42	CHF 42	498	470	498	470
2	Garanti till Europeiska unionen för SURE	EUR 849	EUR 849	9 261	9 288	9 261	9 288
2	Garanti till EIB:s garantifond för stöd till företag i ekonomiska svårigheter	EUR 863	EUR 863	4 811	2 426	4 811	2 426
EKN							
24	Exportkreditgarantier ⁷	475 000	475 000	281 146	276 736	315 427	306 990
24	Investeringsgarantier	10 000	10 000	0	0	0	0
24	Kreditgaranti för att säkra tillgången av råvaror	12 000	3 000	0	0	0	0
Sida							
	Totalram	20 000	18 000				
7	därav u-kreditgarantier			227	430	227	430
7	därav fristående garantier			8 636	8 396	11 142	9 052
7	Kreditgarantier, Europeiska investeringsbanken, långgivning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou- avtalet	EUR 152	EUR 152	921	952	921	952
2	Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ⁸	EUR 45	EUR 45	496	497	496	497
2	Garanti till Europeiska unionen för makrofinansiering stöd till Ukraina ⁸	EUR 137	EUR 137	1 515	0	1 515	0
Boverket							
18	Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder ⁹	8 000	8 000	3 411	5 553	3 544	5 896
Summa				2 820 938	2 650 231	2 880 561	2 682 844

Anm.: Skillnaderna i totalbelopp mellan tabellerna 6.1 och 6.2 förklaras främst av att kapitaltäckningsgarantier ingår i tabell 6.1 men inte i tabell 6.2.

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser garanterade insättningar per den 31 december 2022.

² Garantin innebär endast en möjlighet att skydda dessa filialer och den är en följd av finanskrisen.

³ För investerarskyddet kan storleken på statens åtagande inte anges.

⁴ Riksgäldskontoret får enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut ställa ut garantier för kreditinstitut om högst 750 miljarder konor.

⁵ Riksgäldskontoret får enligt lagen (2015:1016) om resolution ställa ut garantier för finansiering av vissa tillgångar, förpliktelser och lån om högst 200 miljarder kronor.

⁶ Trafikverket redovisar fr.o.m. 2015 garantikapitalet för Eurofima.

⁷ I EKN:s åtagande ingår den temporära rörelsekreditgarantin för stora företag om 22 miljarder kronor.

⁸ Såväl garantin för underliggande lån till IBRD som garantin till Europeiska unionen var utbetalda i sin helhet.

⁹ Avser såväl garantier för färdigställda fastigheter som för fastigheter under byggtiden.

De olika garantityperna

I följande avsnitt presenteras de olika garantityperna. Som tidigare nämnts hanteras de flesta garantier inom garantimodellen. Flera av de beloppsmässigt största garantierna, exempelvis insättningsgarantin, hanteras dock utanför garantimodellen.

Insättningsgarantin

Syftet med insättningsgarantin är att bidra till stabilitet i det finansiella systemet genom ett starkt konsumentskydd för allmänhetens insättningar. Garantin infördes i Sverige 1996 och baseras på ett EU-direktiv. Motsvarande garanti finns i övriga EU-länder och även i ett flertal länder utanför EU. Garantin träder i kraft när ett institut går i konkurs eller efter beslut av Finansinspektionen. Garantin gäller också om staten hanterar ett institut genom resolution.

Den svenska insättningsgarantin ersätter upp till 1 050 000 kronor per insättare och institut. Beloppet i svenska kronor justeras vart femte år om avvikelsen för att motsvara 100 000 euro är för stor, vilket fastställts i enlighet med EU-direktiv. Ett högre ersättningsbelopp (max 5 miljoner kronor) kan erhållas för insättningar som har gjorts inom 12 månader och som är kopplade till vissa livshändelser, t.ex. försäljning av bostad.

Regeringen har också möjlighet att ställa ut garantier för att insättare i ett utländskt instituts filial i Sverige ska få ersättning motsvarande vad som skulle ha betalats ut i institutets hemland. Detta kan bli aktuellt om det finns risk att garantiåtagandet inte kan uppfyllas inom det utländska systemet och att det bedöms medföra störningar i det svenska finansiella systemet.

De garanterade insättningarna uppgick till 2 294 miljarder kronor och avsåg garanterade insättningar per 31 december 2022, vilket är en ökning med 163 miljarder kronor jämfört med föregående år. De institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till staten med hänsyn till risk.

Inga händelser inträffade under 2023 som utlöste insättningsgarantin.

Då garantin regleras i särskild ordning utanför garantimodellen, finns det ingen värdering av statens förväntade kostnad för insättningsgarantin.

Investerarskyddet

Vid köp, försäljning eller deponering av värdepapper via ett värdepappersinstitut är institutet skyldigt att hålla kundens värdepapper skilda från sina egna. I det fall institutet inte kan lämna ut kundens egendom vid en konkurs, till exempel därför att det efter konkursen inte går att klargöra vad som är kundens respektive institutets tillgångar, har kunden rätt till ersättning. Ett ersättningsfall förutsätter därmed en konkurs i kombination med grovt slarv eller brottslig handling hos institutet. Ersättningsbeloppet täcker förlorade tillgångar upp till ett värde av 250 000 kronor per kund och institut.

För investerarskyddet betalar de institut som omfattas av skyddet en årlig administrativ avgift. Vid ersättningsfall tar staten ut avgifter från de kvarvarande instituten, som täcker de fulla kostnaderna för skadefallet. Det innebär att staten i princip inte bär någon kreditrisk till följd av investerarskyddet.

Inga ersättningsfall inträffade under året.

Kreditgarantier

Den vanligaste formen av enskilda garantiåtaganden är kreditgarantier. Dessa innebär att staten tar på sig hela eller delar av kreditrisken vid bankers upplåning eller för finansiering av exportaffärer, infrastruktur, bostäder m.m., men överläter själva kreditgivningen till andra långgivare.

Exportkreditgarantier

EKN har i uppdrag att främja svensk export genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier, investeringsgarantier och råvarugarantier. Det var fortsatt hög efterfrågan på exportkreditgarantier under 2023 och årets volym var den högsta någonsin.

Den utestående garantivolymen uppgick till 281 miljarder kronor vid årsskiftet, inklusive den tillfälliga rörelsekreditgarantin på 22 miljarder kronor för stora företag. Det är en ökning med 4 miljarder kronor jämfört med föregående år. EKN utfärdade under året nya bundna utfästelser för 34 miljarder kronor och garantier för 96 miljarder kronor. Utfästelserna ökade med 4 miljarder kronor jämfört med 2022 och garantigivningen ökade med 31 miljarder kronor. Årets garantigivning dominerades av garantier för finansiering av telekom, transport och försvar. Varken ramen för investeringsgarantier eller garantin för att säkra råvaror utnyttjades under året.

Engagemangen i form av exportgarantier, var fördelade på 138 länder. En stor del av EKN:s exponering är koncentrerad till ett fåtal länder, där USA utgör den största koncentrationen, följt av Brasilien. Av det totala engagemanget hänförs 63 procent till affärer till de fem största länderna.

Efterfrågan på garantier till höginkomstländer inom Organisationen för ekonomiskt samarbete (OECD) var mycket hög och förklaras framför allt av stora investeringar inom telekom, försvar och fordon. Utställda garantier uppgick till 50,4 miljarder kronor, vilket är en ökning med 91 procent jämfört med året innan. Även garantigivningen till Balkan var på höga nivåer och uppgick till 16 miljarder kronor.

Utbetalningarna för infriade åtaganden var på en fortsatt låg nivå och uppgick till 0,9 miljarder kronor för 2023, vilket ligger i paritet med året innan. En stor del av årets infrianden avsåg affärer till bl.a. Ghana och Kuba.

U-kreditgarantier

En u-kreditgaranti är en exportkredit som staten garanterar och subventionerar genom Sida. Garantierna ställdes, fram till och med den 1 juni 2009, ut till projekt som Sida bedömt kommer att få betydande utvecklingseffekter i berörda länder och som inte kan bära kostnaderna för en normal finansiering på kommersiella villkor.

Sidas totala engagemang av u-kreditgarantier uppgick till drygt 0,2 miljarder kronor vid årsskiftet. Inga nya utfästelser för u-kreditgarantier utfärdas. Sida ska i stället kombinera utvecklingslån med garantier i enlighet med förordningen (2018:2098) om garantier för utvecklingssamarbete.

Fristående garantier

Sida har bemyndigats att besluta om finansiering med utvecklingslån och garantier (lånebestånd). Sida ställer ut fristående garantier för risker i samband med transaktioner på marknaden. Vid utgången av 2023 uppgick Sidas engagemang för fristående garantier till totalt 11 miljarder kronor. Engagemanget bestod av utfärdade garantier om närmare 9 miljarder kronor samt bundna utfästelser om 2,5 miljarder kronor.

Infrastruktur

Finansieringen av Öresundsbron sker genom att Öresundsbro Konsortiet emitterar obligationer på kreditmarknaden. Svenska staten genom Riksgäldskontoret och danska staten genom Danmarks Nationalbank garanterar solidariskt denna upplåning, som

vid årsskiftet uppgick till 5,4 miljarder kronor jämfört med 8,5 miljarder kronor året innan.

Den granskning som inleddes av Europeiska kommissionen 2014, huruvida det svenska garantiåtagandet till Öresundsbro Konsortiet för byggandet av Öresundsförbindelsen är förenligt med EU:s statsstödsregler eller inte, avgjordes under februari 2024. Det konstaterades att de statliga garantier som Danmark och Sverige beviljat inte utgör nytt stöd enligt EU:s regelverk om statligt stöd.

Bostadskreditgarantier

Bostadskreditgarantier beviljas för såväl lån under byggtiden som för lån till färdigställda fastigheter. Garantier lämnas till kreditinstitut som har ramavtal med Boverket.

Den totala garantistocken omfattade 79 garantier och uppgick vid årsskiftet till 3,4 miljarder kronor jämfört med 5,6 miljarder kronor året innan. Det är främst kreditgarantier under byggtid som ställts ut.

Internationella åtaganden

De internationella åtagandena ökade under året från 15 miljarder kronor till 19 miljarder kronor. Garantin till Europeiska unionen för makrofinansiering till Ukraina uppgående till 137 miljoner euro (1,5 miljarder kronor) var vid årsskiftet utnyttjad i sin helhet. Garantin förvaltas av Sida.

Sida förvaltar även en garanti om 45 miljoner euro (496 miljoner kronor) till IBRD för ett kompletterande lån till Ukraina med syfte att bibehålla genomförda reformer samt möta landets akuta likviditetsbehov.

Garantiåtagandet gällande EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV bis och Cotonou-avtalet uppgick till närmare 1 miljard kronor.

Till följd av pandemins negativa påverkan på ekonomin fick Riksgäldskontoret under 2020 i uppdrag att förvalta svenska statens garantiåtagande gällande Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag om 863 miljoner euro och Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE om 849 miljoner euro. Garantin gällande Europeiska investeringsbankens garantifond uppgick till 4,8 miljarder kronor vid slutet av året medan utestående belopp för SURE var 9,3 miljarder kronor.

Vidare ingick Riksgäldskontoret 2016 respektive 2021 garantiåtagande till förmån för forskningsanläggningen European Spallation Source ERIC (ESS) om sammanlagt 1,2 miljarder kronor för konstruktion, initial drift och färdigställande.

Garantiprogram till företag

Till följd av pandemins negativa effekter på svensk ekonomi beslutade regeringen den 26 mars 2020 att uppdraga till Riksgäldskontoret att genomföra ett statligt garanti-program för utlåning till i första hand små och medelstora företag. Garanti-programmet stängde för nyteckning den 30 september 2021. Utestående garanti-åtagande uppgick till 103 miljoner kronor vid årsskiftet.

Kreditgarantier för gröna investeringar

Riksgäldskontoret har under året beviljat en garanti för ett lån om 1,2 miljoner euro till H2 Green Steel för finansiering av en ny anläggning i Boden för produktion av grönt stål under kreditgaranti-programmet för gröna investeringar. Riksgäldskontoret har

även ställt ut en garanti för ett lån till Northvolt för utveckling av dess batterifabrik i Skellefteå uppgående till 1,5 miljarder amerikanska dollar. Utöver dessa har Riksgäldskontoret sedan tidigare ställt ut en garanti för Preem AB:s lån om 3 miljarder kronor hos AB Svensk Exportkredit. Finansieringen ska användas till ombyggnation av Preems anläggning i Lysekil för att möjliggöra produktion av diesel baserad på förnybar råvara. Garantierna har en täckningsgrad om 80 procent.

Garantier om tillförsel av kapital

Garantier kan ställas ut där staten åtar sig att under vissa omständigheter tillskjuta kapital till ett företag. En sådan garanti är en relation mellan två parter: företaget och staten som utfärdare av garantin. Garantin skyddar i praktiken tredje part, dvs. företagets långivare, kunder och andra intressenter.

Kapitaltäckningsgarantier

En kapitaltäckningsgaranti innebär att staten åtar sig att ovillkorligen tillskjuta kapital till ett bolag i ett utsatt läge. Dessa garantier är obegränsade i belopp eftersom det inte går att ange en gräns för hur stort kapitalbehov som kan uppstå i ett bolag. De är oftast även obegränsade i tid. Det gör att dessa garantier är svåra att prissätta på ett tillförlitligt sätt.

Det finns två befintliga kapitaltäckningsgarantier. De har ställts ut till förmån för två statliga bolag inom infrastrukturuområdet: Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab). Trafikverket redovisar ett värde på kapitaltäckningsgarantierna för 2023 om 1,6 miljarder kronor för Arlandabanan Infrastructure AB och 5,9 miljarder kronor för Svedab.

Grundfondsförbindelser

En grundfondsförbindelse liknar en kapitaltäckningsgaranti, men åtagandet är begränsat i belopp och oftast även i tid. Riksgäldskontoret har sådana åtaganden på tillsammans 405 miljoner kronor till Svenska skeppshypotekskassan och Fonden för den mindre skeppsfarten.

Garantikapital

Sverige har medlemsåtaganden i elva internationella finansiella institutioner. Medlemsåtagandet består av inbetalt kapital och garantikapital. Garantikapitalet innebär att svenska staten, precis som de övriga medlemsländerna, förbinder sig att under vissa omständigheter tillskjuta ett bestämt kapitalbelopp till instituten, utöver det kapital som Sverige direkt betalat in. I det fall en internationell finansiell institution skulle vara i behov av ytterligare kapital är det brukligt att medlemsstaterna utökar andelen inbetalt kapital i stället för att infria garantikapitalet.

Det totala åtagandet för garantikapitalen uppgick till 201 miljarder kronor vid utgången av 2023 jämfört med 197 miljarder kronor året innan.

Riksdagen har beslutat att ingen garantiavgift ska utgå för garantikapitalet, vilket innebär att garantierna är undantagna från garantimodellen.

Pensionsgarantier

I början av 1990-talet ombildades ett antal statliga myndigheter till bolag. Ansvar för att betala den avtalspension som de anställda arbetat upp övertogs av de nybildade bolagen. Regeringen beslutade att staten genom Riksgäldskontoret skulle garantera

dessa pensionsåtaganden och betala om bolagen i framtiden inte skulle ha möjlighet att fullgöra sina åtaganden.

Merparten av pensionsåtagandena är försäkrade hos Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti (PRI). För dessa åtaganden har Riksgäldskontoret ställt ut en s.k. efterborgen. Det innebär att infrianden sker endast om varken bolaget eller PRI kan betala ut pensionen.

Pensionsåtagandena uppgick till 6 miljarder kronor och avsåg perioden 31 december 2022. Av dessa var 4,1 miljarder kronor försäkrade hos PRI. Det största pensionsåtagandet ligger i de bolag som tidigare var en del av Postverket.

Avsättningar för garantiförluster i statens samlade garantiportfölj

De ansvariga myndigheterna värderar löpande de förväntade förlusterna, som utgör ett mått på den kostnad som följer med kreditrisken i de garantiåtaganden som hanteras enligt garantimodellen. Myndigheterna gör avsättningar för garantiförlusterna på skuldsidan i sina balansräkningar.

Insättningsgarantin och investerarskyddet omfattas inte av bestämmelserna i budgetlagen utan regleras i särskild lagstiftning. Det görs därför varken någon värdering av eller avsättning för garantiförlusten.

I tabell 6.3 redovisas avsättningar för garantiförluster för de garantier som hanteras enligt den statliga garantimodellen. Av tabellen framgår också hur avsättningarna står i relation till respektive ansvarig myndighets åtaganden.

Tabell 6.3 Avsättning för garantiförluster den 31 december 2023

Miljoner kronor

Myndighet	Utfärdade garantier 2023	Utfärdade garantier 2022	Avsättningar för garantiförluster 2023	Avsättningar för garantiförluster 2022	Avsättningar i relation till utfärdade garantier 2023	Avsättningar i relation till utfärdade garantier 2022
Riksgäldskontoret ¹	16 128	18 893	793	809	4,9%	4,3%
EKN ²	281 146	276 736	13 728	14 197	4,9%	5,1%
Sida ³	9 784	9 778	690	630	7,1%	6,4%
Boverket	3 411	5 553	65	103	1,9%	1,9%
Summa	310 468	310 960	15 277	15 738	4,9%	5,1%

¹ I Riksgäldskontorets engagemang ingår inte insättningsgarantin, investerarskyddet, garantikapital eller andra åtaganden där avsättningar inte görs för förväntade förluster.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat reservering för förväntade garantiförluster med 1 578 miljoner kronor från 13 728 miljoner kronor till 12 150 miljoner kronor.

³ I engagemangen för Sida ingår kreditgaranti avseende EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet. Utfästelser ingår inte i utfärdade garantier.

De totala avsättningarna för garantiförluster, i den del av statens garantiportfölj som värderas enligt garantimodellen, minskade under 2023 från 16 miljarder kronor till 15 miljarder kronor. Riksgäldskontorets och Sidas avsättningar i relation till utfärdade garantier ökade under året medan EKN:s avsättningar i relation till utfärdade garantier minskade. Boverkets avsättningar i relation till utfärdade garantier var oförändrade. Avsättningsbehovet påverkas dels av åtagandenas omfattning och sammantagna kreditrisk, dels av ränte- och valutakursförändringar m.m.

Redovisning av åtaganden utanför garantimodellen

De garantiåtaganden som inte har prissatts enligt garantimodellen, och för vilka det inte har gjorts några avsättningar för garantiförluster, redovisas som ansvarsförbindelser.

Om garantierna består i att tillföra kapital till företag eller institutioner och som vid ett infriande innebär att staten redovisar en finansiell tillgång finns inga förpliktelser som påverkar den finansiella redovisningen. Det gäller exempelvis för garantikapital till internationella finansiella institutioner där eventuella infrianden belastar anslag. Några förpliktelser tas inte heller upp för garantier där medel avsätts till en fond, t.ex. insättningsgarantin. Myndigheter rapporterar dock alla garantier och utnyttjande av ramar i sina respektive sammanställningar över garantiverksamheten.

Tillgångar i garantiverksamheten

Garantiverksamheten finansieras i normalfallet av avgifter som betalas av garanti-tagarna. I vissa fall täcks avgiften dock av anvisade anslag. Avgiften ska motsvara statens förväntade kostnad för åtagandet. Avgifterna placeras på räntebärande konton i Riksgäldskontoret som reserv för framtida infrianden och redovisas som en tillgång i myndigheternas balansräkningar. Staten har även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier.

Värdepappersinnehav och långfristiga placeringar

De avgifter som debiteras för insättningsgarantin placeras i skuldförbindelser utfärdade av staten, som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgäldskontoret.

Placeringarna utgör den så kallade insättningsgarantifonden, vilken har ett marknadsvärde inklusive konton, repor och upplupen ränta om 49,5 miljarder kronor vid utgången av året. Det motsvarade 2,2 procent av de garanterade insättningarna per 31 december 2022 om 2 294 miljarder kronor. Sverige uppfyllde därmed minimikravet, om 0,8 procent av garanterade insättningar, på fondens storlek enligt EU-direktivet om insättningsgarantisystemet. För att höja avkastningen på portföljen får Kammarkollegiet sedan 2010 bedriva repoverksamhet med portföljens värdepapper. Det innebär att värdepapper lånas ut och likviden placeras i omvända repor på motsvarande löptid i statsskuldväxlar, statsobligationer och reala statsobligationer.

Konton i Riksgäldskontoret

En stor del av avgifterna i garantiverksamheten redovisas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret. Även återvinningar från tidigare infrianden tillförs kontona. Från de räntebärande kontona i Riksgäldskontoret, till vilka en obegränsad kredit är kopplad, hämtas medel för skadeutbetalningar.

Behållningen på dessa konton konsolideras med statens övriga finanser. Influtna avgifter reducerar statens upplåningsbehov, vilket minskar statsskulden. Ett infriande belastar kontona, men det är enbart en redovisningsmässig hantering. Finansieringen av infrianden sker i praktiken genom statlig upplåning.

Regressfordringar

Förutom värdepappersinnehav och kontobehållningar i Riksgäldskontoret har myndigheterna även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier. De uppgick till närmare 17 miljarder kronor vid årsskiftet. Större delen av dessa fordringar får betraktas som osäkra. Efter reservering för denna osäkerhet uppskattades värdet på regressfordringarna till 2 miljarder kronor. Större delen av det bedömda värdet gäller exportkreditgarantier.

Tabell 6.4 Tillgångar i garantiverksamheten den 31 december 2023

Miljoner kronor

Myndighet	Värdepappers- och övriga likvida tillgångar 2023	Värdepappers- och övriga likvida tillgångar 2022	Konton hos Riksgäldskontoret 2023	Konton hos Riksgäldskontoret 2022	Övriga garanti-tillgångar 2023	Övriga garanti-tillgångar 2022	Regressfordringar (netto) 2023	Regressfordringar (netto) 2022	Ännu inte fakturerade avgifter 2023	Ännu inte fakturerade avgifter 2022	Totalt 2023	Totalt 2022
Riksgäldskontoret, insättningsgarantin ¹	35 284	41 684	13 902	3 345							49 186	45 029
Riksgäldskontoret			1 418	1 429			35	12			1 454	1 441
EKN	26 310	24 015	9 046	8 983	0	1	1 690	1 890	3 067	3 560	40 114	38 449
Sida	100	235	2 499	2 437	1	2	238	176	162	112	3 000	2 962
Boverket			2 545	2 436			2	4	10	8	2 566	2 447
Summa	61 694	65 934	29 410	18 630	1	3	1 965	2 081	3 238	3 680	96 309	90 329

¹ Avser obligationerna som ingår i fonden till marknadsvärde.

Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten

För att ta fram ett resultat för garantiverksamheten analyseras förhållandet mellan avsättningar för garantiförluster och de tillgångar som finns i form av både inbetalda och kommande garantiavgifter.

Garantiverksamhetens skuld- och tillgångssida jämförs i tabell 6.5. Jämförelsen görs på myndighetsnivå. Insättningsgarantin, investerarskyddet, garantikapital till internationella finansiella institutioner, Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag, Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE, garanti till IBRD för dess kompletterande lån till Ukraina och garanti till Europeiska unionen för makrofinansierat stöd till Ukraina ingår inte eftersom garantiförluster för dessa garantier inte har värderats.

Tabell 6.5 Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten den 31 december 2023

Miljoner kronor

Myndighet	Utfärdade garantier 2023	Utfärdade garantier 2022	Avsättningar för garantiförluster 2023	Avsättningar för garantiförluster 2022	Garanti tillgångar enligt tabell 6.4 ¹ 2023	Garanti tillgångar enligt tabell 6.4 ¹ 2022
Riksgäldskontoret	16 128	18 893	793	809	1 454	1 441
EKN ²	281 146	276 736	13 728	14 197	40 114	38 449
Sida ³	9 784	9 778	690	630	3 000	2 962
Boverket	3 411	5 553	65	103	2 556	2 447
Summa	310 468	310 960	15 277	15 738	47 123	45 299

¹ Summan 47 123 miljoner kronor motsvarar de totala tillgångarna i garantiverksamheten enligt tabell 6.4 exklusive insättningsgarantins tillgångar på 49 186 miljoner kronor. Nuvärdet av de framtida avgifterna avser avtalade avgifter och anslag, vilka ännu inte inbetalats. De framtida avgifterna diskonteras med riskfri ränta justerad för kreditrisken i respektive engagemang. De framtida anslagen däremot är enbart diskonterade med riskfri ränta.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat reservering för förväntade garantiförluster med 1 578 miljoner kronor från 13 728 miljoner kronor till 12 150 miljoner kronor.

³ I engagemangen för Sida ingår kreditgaranti avseende EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet. Utfästelser ingår inte i utfärdade garantier.

Jämförelsen visar att för den del av garantiportföljen, som omfattas av garantimodellen täcks avsättningarna för garantiförluster väl av de avgifter som redan

inbetalats (redovisas som garantitillgångar i tabell 6.5). EKN:s garantiverksamhet utgör i dagsläget en väsentlig andel av överskottet.

Under 2023 ökade garantitillgångarna till skillnad mot avsättningarna för garantiförluster som minskade. Garantitillgångarna är fortsatt större än avsättningarna.

Flöden i garantiverksamheten

Garantiverksamheten påverkar i flera fall statens lånebehov och därmed statsskulden.

Det kan exempelvis vara betalningar av garantiavgifter, skadeutbetalningar och återvinningar. I tabell 6.6 beskrivs dessa flöden.

Tabell 6.6 Flöden i garantiverksamheten under 2023

Miljoner kronor

Myndighet	Avgifter för garanti- förluster 2023	Avgifter för garanti- förluster 2022	Avgifter övriga 2023	Avgifter övriga 2022	Återvinning 2023	Återvinning 2022	Skade- utbetalning 2023	Skade- utbetalning 2022	Summa 2023	Summa 2022
Riksgäldskontoret, insättningsgarantin			2 362	2 077					2 362	2 077
Riksgäldskontoret, övriga garantier	42	22			1	688	-108	-6	-65	704
EKN ¹	2 375	2 003			766	779	-927	-884	2 214	1 898
Sida	56	158			122	68	-299	-34	-121	192
Boverket	19	40			3	3	0	0	21	43
Summa	2 491	2 223	2 362	2 077	892	1 538	-1 334	-924	4 411	4 913

Anm.: Avgifterna avser fakturerade avgifter.

¹ Gällande återvinningar och skadeutbetalningar kan skaderelaterade kostnader ingå.

Avgifter

Under 2023 inkom avgifter för garantiförluster samt övriga avgifter motsvarande 4,9 miljarder kronor, varav huvuddelen var avgifter för insättningsgarantin och exportkreditgarantierna.

Återvinningar

Från tidigare utbetalningar vid infrianden återvanns 0,9 miljarder kronor.

Exportkreditgarantierna svarade för större delen av återvinningarna och då framför allt betalningar från Kuba, Ecuador, Saudiarabien och Qatar.

Skadeutbetalningar

Skadeutbetalningarna var på en något högre nivå än föregående år och infriade garantier uppgick till 1,3 miljarder kronor, främst rörande exportkreditgarantier.

Flöden i garantiverksamheten och dessas påverkan på lånebehovet

Posterna avgifter, skadeutbetalningar och återvinningar har i olika grad påverkan på lånebehovet. Flöden i den del av garantiverksamheten som enbart har tillgångar i form av konton i Riksgäldskontoret, eller finansiering genom anslag, påverkar direkt statens lånebehov. Däremot har flöden i den del av garantiverksamheten som har tillgångar i form av utomstatliga placeringar inte någon påverkan på lånebehovet. En analys av flödena pekar på att nettoflödet i garantiverksamheten totalt sett innebar att inbetalningarna till garantiverksamheten översteg utbetalningarna med 4,4 miljarder kronor 2023.

Statliga anslag i garantiverksamheten

I vissa fall kan riksdagen besluta att subventionera hela eller delar av avgiften för en viss garanti. När detta inträffar anvisar riksdagen normalt anslag för att betala avgiften. Det finns även några garantiåtaganden som vid infrianden helt eller delvis belastar anslag. Det gäller åtaganden i form av garantikapital, kapitaltäckningsgarantier, Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag, Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE, garantin till IBRD för dess kompletterande lån till Ukraina samt garantin till Europeiska unionen för ett makrofinansiellt stöd till Ukraina.

Under 2023 utbetalades 95 miljoner kronor i statliga subventioner för garantiverksamheten. I tabell 6.7 visas vilka anslag som finansierade dessa subventioner samt vilka anslag i övrigt vars ändamål omfattar garantiverksamhet. Utfall om närmare 71 miljoner kronor har belastat anslag för Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag och avsåg infrianden samt administrativa avgifter.

Tabell 6.7 Anslag vars ändamål omfattade garantiverksamhet 2023

Miljoner kronor

Utgifts- område	Anslag	Myndighet	Garantiåtagande	Utfall 2023	Utfall 2022
2	1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	Riksgäldskontoret	Garantier till EIB:s garantifond samt till EU för SURE	70,7	2,4
7	1:1 Biståndsverksamhet	Sida	Afrika, Asien, Strategiskt inriktade bidrag samt reform-	23,8	67,1
22	1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	Trafikverket	Arlandabanan Infrastructure AB		
Summa				94,5	69,5

Totalt har 143 miljoner kronor redovisats mot inkomsttitel för garantiverksamheten för 2023 jämfört med 406 miljoner kronor året innan, se tabell 6.8.

Tabell 6.8 Redovisning av inkomsttitel i gällande garantiverksamhet 2023

Miljoner kronor

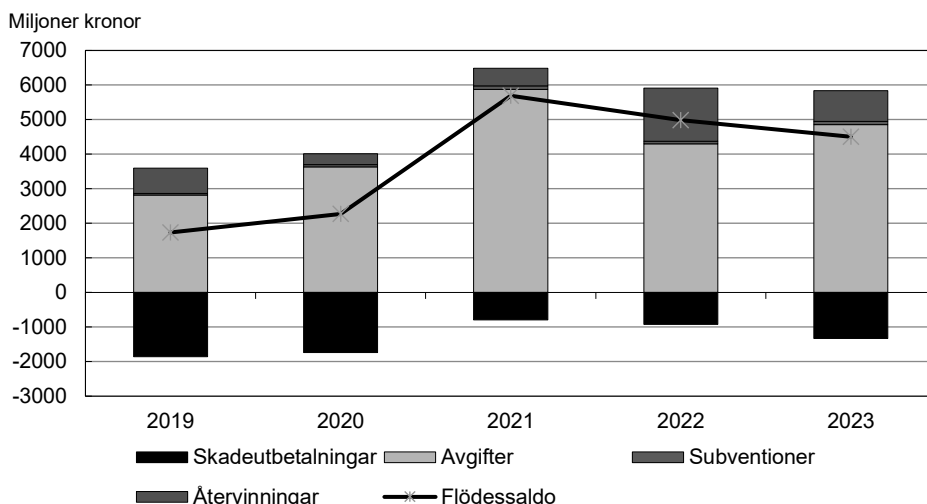
Inkomsttitel	Myndighet	Utfall 2023	Utfall 2022
2124 Inlevererat överskott av garantiverksamhet	Riksgäldskontoret	28,3	14,1
2127 Inlevererat överskott Exportkreditnämnden	EKN	91,8	368,8
2127 Inlevererat överskott Sida	Sida	0,0	0,0
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Riksgäldskontoret	22,5	23,6
Summa		142,6	406,4

Tillbakablick på de senaste fem åren

De statliga subventionerna avseende garantiavgifter har de senaste fem åren varierat mellan 42 miljoner kronor och 98 miljoner kronor årligen. De avgifter som garanti-tagarna själva betalat har uppgått till mellan 2,8 och 5,9 miljarder kronor per år. Det är främst avgifterna från exportkreditgarantierna som bidragit till variationer över tiden.

Skadeutbetalningarna har de senaste åren legat på en nivå runt 1,3 miljarder kronor. Under åren gjordes ett fåtal stora skadeutbetalningar gällande exportkreditgarantier. Återvinningarna har under åren varit stabila och det var främst tidigare infriade exportkreditgarantier som återvanns.

Diagram 6.2 Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, skadeutbetalningar samt saldot för betalningsflödet 2019–2023

Källa: Riksgäldskontoret.

6.2 Statlig utlåning med kreditrisk

Statliga lån, liksom annat stöd och statliga garantier, ges till verksamheter som staten anser vara angelägna. Riksdagen och regeringen beslutar om all statlig utlåning, antingen genom särskilda beslut för ett enskilt lån eller genom lagar och förordningar om låneprogram, till exempel studielån.

Ett lån med kreditrisk innebär samma kreditrisk för staten som en kreditgaranti. Skillnaden är att finansieringen av lånet sköts av staten och vid garantier av en bank eller annat kreditinstitut. Merparten av statens utlåning finansieras via upplåning genom Riksgäldskontoret.

Sedan 2012 behandlas garantier och lån enligt samma principer, dvs. en gemensam statlig garanti- och utlåningsmodell. Det innebär att räntan för ett lån ska motsvara statens finansieringskostnad för ett lån med samma löptid, ett räntepåslag som motsvarar förväntad förlust beräknad utifrån samma principer som gäller för statliga garantier samt ett påslag för administrationskostnaderna.

Före 2012 fanns det inte något generellt krav på att en avgift motsvarande statens förväntade kostnad skulle tas ut för lånen eller att en reserv skulle byggas upp för framtida kreditförluster. Utlåningsmodellen har tillämpats sedan 2014.

Utlåningsportföljens sammansättning

Statens utlåning till privatpersoner, företag och projekt, dvs. lån med kreditrisk, uppgick den 31 december 2023 till 284 miljarder kronor före reservering, vilket är en ökning med 12 miljarder kronor jämfört med föregående år. Av dessa finansierades 281 miljarder kronor via upplåning i Riksgäldskontoret och resterande 3 miljarder kronor via anslag.

Den dominerande posten var studielånen från Centrala studiestödsnämnden (CSN) på 273 miljarder kronor, vilket motsvarade 96 procent av statens utlåning med kreditrisk. CSN hade också beviljat hemutrustningslån till utländska medborgare bosatta i Sverige, främst flyktingar, på 757 miljoner kronor samt körkortslån, inklusive skuldsanering, om 167 miljoner kronor.

Riksgäldskontorets utlåning på 8,5 miljarder kronor går främst till olika infrastrukturprojekt och flygindustrin. Övriga myndigheter hade en utlåning som tillsammans uppgick till drygt 1 miljard kronor inom bistånd samt till paketreseföretag, småföretag, jordbruk, fiske med flera.

Enligt grundläggande redovisningsregler ska lånefordringar skrivas ned till det värde som förväntas återbetalas. De myndigheter som har utlåning uppskattade reserveringarna för låneförlust till 28 miljarder kronor eller 9,8 procent av utlånat belopp. CSN:s utlåning stod för 26 miljarder kronor eller 93 procent av reserveringarna.

Tabell 6.9 Statens utlåning med kreditrisk den 31 december 2023

Miljoner kronor

Utgifts- område	Myndighet respektive låntagare/ändamål	Utlånings- ram 2023	Utlånings- ram 2022	Låne- fordran 2023	Låne- fordran 2022	Reserv- eringar för låne- förluster 2023	Reserv- eringar för låne- förluster 2022	Låne- fordran efter reserv- ering 2023	Låne- fordran efter reserv- ering 2022	Låne- löften 2023	Låne- löften 2022
15	CSN, studielån	276 000	264 500	272 638	260 615	24 579	23 609	248 059	237 005		
22	Riksgäldskontoret, A-Train AB (Arlandabanan)	1 000	1 000	744	783			744	783		
22	Riksgäldskontoret, Svedab AB ¹	6 000	3 361	5 870	5 670			5 870	5 670		
24	Riksgäldskontoret, Svensk Exportkredit	175 000	175 000	0	0			0	0		
24	Riksgäldskontoret, Flygutvecklingsprojekt	1 110	1 110	17	37			17	37		
24	Riksgäldskontoret, SAS	1 500	1 500	1 500	1 500	1 350	1 350	150	150		
17	Riksgäldskontoret, Nordiska museet	77		44	47			44	47	25	
17	Riksgäldskontoret, Kungliga Operan			88	96			88	96		
17	Riksgäldskontoret, Kungliga Dramatiska teatern	70	70	66	70			66	70		
17	Riksgäldskontoret, Stiftelsen Tekniska museet	95	40	90	38			90	38		
17	Riksgäldskontoret, Stiftelsen Skansen	80		43				43		36	
	Delsumma			281 099	268 856	25 929	24 959	255 170	243 897	61	0
	<i>Anslagsfinansierad utlåning</i>										
15	CSN, hemutrustningslån			757	864	560	639	197	225		
15	CSN, studielån			508	629	344	396	164	233		
15	CSN, körkortslån			164	164	69	64	95	101		
15	CSN, övrigt			352	362	333	342	19	20		
7	Sida, biståndskrediter			0	0	0	0	0	0		
7	Sida, villkorslån			276	276	276	276	0	0		
19	Tillväxtverket, lokaliseringsslån m.m.			93	103	67	74	26	30	11	6
21	Energimyndigheten, villkorslån			379	414	228	244	151	170		

Utgifts- område	Myndighet respektive låntagare/ändamål	Utlånings- ram 2023	Utlånings- ram 2022	Låne- fordran 2023	Låne- fordran 2022	Reserv- eringar för låne- förluster 2023	Reserv- eringar för låne- förluster 2022	Låne- fordran efter reserv- ering 2023	Låne- fordran efter reserv- ering 2022	Låne- löften 2023	Låne- löften 2022
	Länsstyrelserna, lantbrukslån m.m.			13	15	7	8	6	7		
22	Trafikverket, flygplatsjänster			191	191		0	191	191		
24	Kammarkollegiet, paketreseföretag			112	112	13	11	100	101		
	Delsumma			2 845	3 130	1 897	2 053	948	1 077	11	6
	<i>Övrig utlåning</i>										
21	Affärsverket Svenska Kraftnät, nätförstärkningslån ²	700	700	55	94	0	0	55	94	376	477
	Delsumma			55	94	0	0	55	94	376	477
Summa				283 999	272 080	27 826	27 013	256 173	245 067	448	483

Anm.: I denna tabell redovisas statens utlåning med kreditrisk varför beloppet inte stämmer överens med posten Utlåning i balansräkningen. Skillnaden utgörs av RGK:s utlåning till Riksbanken, vilken uppgick till 2 599 miljoner kronor.

Anm.: Tillväxtverket, Energimyndigheten, Länsstyrelserna och Kammarkollegiet finansierar sin utlåning med anslag varför utlåningsramar saknas.

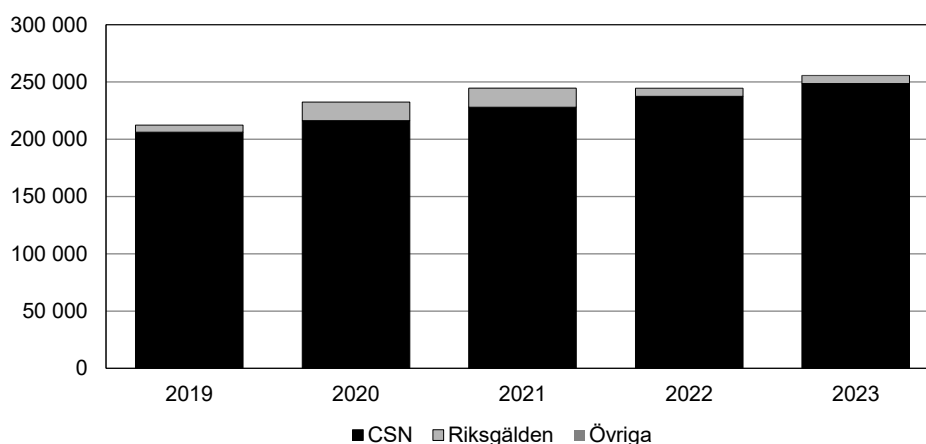
¹ Det utlånade beloppet översteg utlåningsramen 2022 då ramen var 2009 års exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.

² Utlåningen är inte anslagsfinansierad utan ska ske inom ramen för affärsverkets generella förutsättningar och finansiella befogenheter.

Utlåning efter reservering för låneförlust har de senaste åren haft en uppåtgående trend och uppgick i slutet av 2023 till 256 miljarder kronor. Den främsta förklaringen till den ökade utlåningen är CSN:s utlåning i form av studielån.

Diagram 6.3 Statens utlåning med kreditrisk efter reservering för låneförlust 2019 – 2023

Miljoner kronor

Källa: Riksgäldskontoret.

I tabell 6.10 redovisas CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning uppdelad per lånekategori.

Tabell 6.10 CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning med kreditrisk efter lånekategori den 31 december 2023

Miljoner kronor

Myndighet respektive lånekategori	Lånefordran 2023	Lånefordran 2022	Reserveringar för låneförluster 2023	Reserveringar för låneförluster 2022	Lånefordran efter reservering 2023	Lånefordran efter reservering 2022
CSN						
Lånefordringar	253 136	238 641	16 051	14 728	237 085	223 913

Myndighet respektive lånekategori	Lånefordran 2023	Lånefordran 2022	Reserveringar för låneförluster 2023	Reserveringar för låneförluster 2022	Lånefordran efter reservering 2023	Lånefordran efter reservering 2022
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet	21 282	23 993	9 834	10 322	11 449	13 671
Delsumma	274 418	262 635	25 884	25 050	248 534	237 584
Riksgäldskontoret						
Lånefordringar	7 700	7 422	1 350	1 350	6 350	6 072
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet						
Utvecklingskapital/Royalty	760	820	0	0	760	820
Delsumma	8 461	8 241	1 350	1 350	7 111	6 891
Summa	282 879	270 876	27 234	26 400	255 645	244 476

De olika lånen med kreditrisk

Studielån

Studielånen utgör en betydande del av statens lån med kreditrisk. Studielånen regleras i studiestödslagen (1999:1395) och särskilda förordningar. Omkring 1,8 miljoner personer hade vid årsskiftet studieskulder till CSN på tillsammans 273 miljarder kronor. CSN bedömde reserveringarna för låneförluster till 25 miljarder kronor, vilket motsvarade 9 procent av det utlånade beloppet.

CSN administrerar flera olika typer av lån, vilka skiljer sig åt ur finansierings- och redovisningssynpunkt. Lånen kan delas in i två huvudkategorier.

- Lån som beviljats före 1989 och som har finansierats genom anslag på statens budget. Låntagarnas återbetalningar redovisas mot inkomsttitel på statens budget.
- Lån som beviljats från och med 1989 finansieras genom upplåning i Riksgäldskontoret.

CSN:s låntagare betalar en ränta som motsvarar 70 procent av CSN:s upplåningsränta i Riksgäldskontoret. Denna ränta fastställs årligen av regeringen och baseras på den ovägda genomsnittsräntan för emission av statsskuldväxlar och statsobligationer under de tre senaste åren. Från och med 2023 ingår även ett räntepåslag för finansiering av beräknade kreditförluster i räntan på studielån efter beslut av riksdag och regering.

När studielån skrivs av på grund av dödsfall, uppnådd åldersgräns eller av andra skäl amorterar CSN av sin skuld till Riksgäldskontoret med motsvarande belopp. Uppkomna förluster avseende studielån, vilka lånats upp via Riksgäldskontoret, finansieras från kreditreserven.

Hemutrustningslån

CSN beviljade fram t.o.m. 2021 lån till utländska medborgare, främst flyktingar, för inköp av hemutrustning. De utestående lånen var vid årsskiftet 0,8 miljarder kronor varav 0,6 miljarder kronor betraktas som reservering för låneförlust.

Hemutrustningslånen finansierades t.o.m. 2011 genom lån i Riksgäldskontoret, men från och med 2012 finansieras denna utlåning med anslag. Utlåningen belastar anslaget 13 01 003 ap1 Hemutrustningslån under Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering. Regeringen fastställer vilken ränta som låntagarna ska betala till CSN. Låntagarnas räntebetalningar till CSN redovisas mot inkomsttitel 2394 302 *Övriga ränteinkomster hemutrustningslån*.

Lån till infrastrukturprojekt

För vissa infrastrukturprojekt har regeringen, med stöd av särskilda bemyndiganden från riksdagen, gett Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut lån till statliga eller privata företag. Det gäller byggandet av Arlandabanan och de svenska landanslutningarna till Öresundsbron. Vid årsskiftet var totalt 6,6 miljarder kronor utlånade till dessa projekt.

Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB

Lånet till Svedab, för finansiering av de svenska landanslutningarna till Öresundsbron, uppgick vid årsskiftet till 5,9 miljarder kronor. Återbetalningen av lånet, liksom Öresundsbro Konsortiets egna obligationslån, ska finansieras med intäkter från Öresundsbron. Riksgäldskontoret gör numera inga reserveringar för låneförluster gällande Svedab utan risken i åtagandet redovisas i stället av Trafikverket. Detta beror på att eventuella förluster är säkrade genom en kapitaltäckningsgaranti, som Trafikverket ansvarar för.

A-Train AB

Lånet till A-Train AB, det privata företag som driver Arlandabanan, är ett lån med villkorad återbetalning på 1 miljard kronor. I stället för vanlig återbetalning äger staten rätt till en årlig vinstdelning när de privata ägarna fått en viss, i låneavtalet reglerad, avkastning på sitt insatta kapital. Sedan 2017 betalar A-Train AB årlig royalty för lånet. Betalningen under 2023 uppgick till 39 miljoner kronor och totalt har royalty om 256 miljoner kronor betalats till staten.

Lån till exportfinansiering

Riksdagen har bemyndigat regeringen att bevilja AB Svensk Exportkredit (SEK) en låneram i Riksgäldskontoret för finansiering av långfristiga krediter. Låneramen uppgår till 175 miljarder kronor, där högst 35 miljarder kronor avser kommersiell exportfinansiering och 140 miljarder kronor ska användas för finansiering av utlåning inom systemet för statsstödda exportkrediter (CIRR-systemet). Låneramen var inte utnyttjad vid årsskiftet.

Lån till flygindustrin

Riksgäldskontoret har lämnat royaltylån till GKN Aerospace Sweden AB (tidigare Volvo Aero AB) för delfinansiering av utvecklingskostnader för komponenter till flygmotorer. Royaltylånen uppgick i slutet av 2023 till 17 miljoner kronor, jämfört med 37 miljoner kronor ett år tidigare. Minskningen beror på inbetald royalty och subventioner från anslag. Riksgäldskontoret har bedömt att det inte finns något reserveringsbehov i utlåningen.

Låneram till SAS

Regeringen uppdrog, efter bemyndigande från riksdagen, åt Riksgäldskontoret att under 2021 ställa ut och förvalta en låneram om högst 1 500 miljoner kronor till konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden (SAS) på grund av den påverkan covid-19 hade på ekonomin. I början av 2022 tog SAS upp lån om 1 500 miljoner kronor under låneramen. Under sommaren 2022 kom SAS att ansöka om rekonstruktion under Chapter 11 i USA och som en försiktighetsåtgärd skrev Riksgäldskontoret ned lånefordran med 90 procent.

Lån till Kungliga Dramatiska teatern AB, Stiftelsen Tekniska museet, Stiftelsen Nordiska Museet, Stiftelsen Skansen och Kungliga Operan AB.

Riksgäldskontoret har tidigare fått i uppdrag av regeringen att ställa ut en låneram till Kungliga Dramatiska teatern AB om 70 miljoner kronor. Under året har Riksgäldskontoret fått ytterligare uppdrag att utöka Stiftelsen Tekniska museets låneram till 95 miljoner kronor och Stiftelsen Nordiska museets låneram till 77 miljoner kronor samt tillhandahålla en låneram till Stiftelsen Skansen om 80 miljoner kronor och. Myndigheten förvaltar även lån som tidigare ställts ut till Kungliga Operan AB.

Övriga lån med kreditrisk

Övrig utlåning med kreditrisk omfattar lån från Sida, Tillväxtverket, Energimyndigheten, Kammarkollegiet, Trafikverket samt länsstyrelserna. Totalt uppgick dessa lån till drygt 1 miljard kronor, vilket är ungefär samma nivå som året innan. Av utlånat belopp 2023 bedömdes 0,6 miljarder kronor som reservering för låneförlust, motsvarande 56 procent av beloppet.

Trafikverket har till följd av smittspridningen av covid-19 fått i uppdrag att ställa ut lån till leverantörer av flygtrafiktjänst vid icke statliga flygplatser för intäktsbortfall för de delar av flygtrafiktjänsten som vanligtvis finansieras via den svenska undervägsavgiften. Vid årsskiftet var 191 miljoner kronor utlånade.

Dessa lån har finansierats via anslag på statens budget. Framtida kreditförluster är därmed redan finansierade. Läntagarnas betalningar av räntor och amorteringar redovisas mot inkomsttitel.

Jämförelse mellan reserveringar för låneförluster och avsatta medel i kreditreserver

För de engagemang som hanteras enligt den svenska garanti- och utlåningsmodellen ska statens förväntade kostnad uppskattas och avgifter i form av räntepåslag tas ut. Avgifterna samlas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret som reserver.

För studielån har en ny modell införts fr.o.m. 1 januari 2023 och den del av räntan (räntepåslag) som avser finansiering av beräknade kreditförluster, avseende såväl tidigare givna lån som nyutlåning under året, kommer att föras till konto i Riksgäldskontoret och användas för finansiering av konstaterade förluster. Dessutom har Riksdagen beslutat att medel motsvarande tidigare tillförda anslagsmedel till konto i Riksgäldskontoret för 2014 till 2022 ska levereras in till inkomsttitel på statens budget. Tidigare kreditreserv i Riksgäldskontoret har avslutats under 2023 och medel om 10,6 miljarder kronor för kreditförluster har levererats in till inkomsttitel. Den del av räntan som avser finansiering av beräknade kreditförluster har under 2023 förts till en ny kreditreserv.

För Riksgäldskontorets utlåning har reserveringar om 1,35 miljarder kronor gjorts under 2023.

För att ta fram ett resultat för utlåningsverksamheten analyseras förhållandet mellan reserveringar för låneförluster och de medel som avsatts i kreditreserverna, se tabell 6.11. Jämförelsen pekade på att placerade medel i kreditreserverna inte motsvarade uppskattade reserveringar för låneförluster gällande såväl för CSN som för Riksgäldskontoret. Det kan dock tilläggas att regeringen fick rätt att disponera anslag som kunde användas för konvertering av statens utestående lånefordringar till nya aktier i SAS. Detta skulle medföra att Riksgäldens kreditriskreserv inte skulle belastas

med en eventuell förlust kopplat till lånet. Ingen konvertering av lånet till aktier gjordes under året. För CSN ska räntepåslaget över tid finansiera förväntade förluster på studielån.

Tabell 6.11 Jämförelse mellan reserveringar och tillgångar i utlåningsverksamheten den 31 december 2023

Miljoner kronor

Myndighet	Reserveringar för låneförluster 2023	Reserveringar för låneförluster 2022	Medel placerade i kreditreserver 2023	Medel placerade i kreditreserver 2022
CSN	24 579	8 182	966	10 736
Riksgäldskontoret	1 350	1 350	626	604
Summa	25 929	9 532	1 592	11 340

För den utlåning som finansierats med anslagsmedel finns ingen reserv för att finansiera bland annat kreditförluster för dessa lån, se tabell 6.12.

Tabell 6.12 Anslag vars ändamål omfattade utlåningsverksamheten 2023

Miljoner kronor

Utgifts-område	Anslag	Myndighet	Utfall 2023	Utfall 2022
13	1:3 Hemutrustningslån	CSN	0,0	3,4
15	1:3 Avsättning för kreditförluster	CSN	0,0	1 829,4
15	1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor	CSN	662,8	18,6
19	1:1 24:5 Västra Götalands läns landsting	Tillväxtverket	0,0	0,0
19	1:1 24:18 Jämtlands läns landsting	Tillväxtverket	0,0	0,0
19	1:1 24:2 Samverkansorgan i Kalmar län	Tillväxtverket	0,0	0,0
21	1:4 Forskning, utveckling och innovation	Energimyndigheten	0,0	0,0
22	1:6 Lån avseende regional flygtrafiktjänst	Trafikverket	0,0	26,5
22	1:18 Lån till körkort	CSN	30,1	34,2
24	1:5 Näringslivsutveckling	Riksgäldskontoret	4,0	4,0
24	1:25 Researrangörslån	Kammarkollegiet	0,0	0,0
Summa			696,9	1 916,1

Inkomna amorteringar och räntebetalningar redovisas mot inkomsttitel i enlighet med tabell 6.13.

Tabell 6.13 Redovisning mot inkomsttitel gällande utlåningsverksamhet 2023

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Myndighet	Utfall 2023	Utfall 2022
2124 Inlevererat överskott av garantiverksamhet	Riksgäldskontoret	49,4	54,8
2342 Ränteinkomst allmänna studielån	CSN	0,5	0,5
2394 Ränteinkomster Lån för studielån i Riksgälden	CSN	0,0	76,8
2394 Övriga ränteinkomster hemutrustningslån	CSN	11,0	13,5
2394 Övriga ränteinkomster körkortslån	CSN	2,6	1,4
2811 Återförda medel kreditförlust	CSN	10 606,8	0,0
4139 Återbetalning av lokaliseringsslån	Tillväxtverket	0,0	0,0
4312 Återbetalning allmänna studielån	CSN	0,1	0,1
4313 Återbetalning av studiemedel	CSN	83,4	105,4
4526 Återbetalning av hemutrustningslån	CSN	84,0	111,5
4526 Återbetalning av körkortslån	CSN	30,2	20,6
4526 Amortering biståndskrediter	SIDA	0,0	0,0
4526 Återbetalning övriga lån	Energimyndigheten	9,1	35,7
Summa		10 877,1	420,3

6.3 Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier

Utfallen i garanti- och utlåningsverksamheten kan bli både bättre och sämre än det som förväntansmässigt beräknats, även om det samlade utfallet över en mycket lång tidsperiod antas röra sig mot det förväntade. Sämre utfall brukar benämnas oförväntade förluster. Med liten sannolikhet kan utfallet bli mycket sämre än förväntat, vilket innebär stora oförväntade förluster. Därför är det av intresse att komplettera redovisningen med en analys av risken för stora oförväntade förluster.

Riksgäldskontoret ska enligt förordningen (2007:1447) med instruktion för Riksgäldskontoret i samverkan med EKN, CSN, Sida, Boverket och övriga berörda myndigheter, göra en samlad riskanalys av statens garanti- och utlåningsportfölj. Uppdraget redovisas i en separat rapport. Analysen omfattar dels den s.k. ordinarie portföljen med garantier och lån till företag och privatpersoner, dels insättningsgarantin.

Riksgälden bedömer att risken är måttlig för stora förluster i den s.k. ordinarie portföljen. Det är samma risknivå som föregående år då risknivån höjdes från låg till måttlig. Den höjda risknivån förklaras främst av en ökad andel engagemang med hög eller mycket hög kreditrisk. Kriget i Ukraina och det försämrade säkerhetsläget i Europa innebär en ökad osäkerhet kring den makroekonomiska utvecklingen. Risken för stora förluster för insättningsgarantin bedöms ligga kvar på samma måttliga nivå som förra året.

Nedan följer en sammanfattning av analysen i den senaste rapporten Statens garantier och utlåning – en riskanalys som lämnades till regeringen den 15 mars 2023 (Fi2024/00738).

Den ordinarie portföljen

I riskanalysen definierar Riksgäldskontoret stora förluster som ett scenario där förlusterna skulle uppgå till minst 20 miljarder kronor under en tidshorisont på fem år. Med förluster avses infrianden av garantier eller avskrivningar av lån. Det finns i princip två typer av händelser som kan medföra stora förluster; ett mindre antal förluster uppstår för enskilt stora garantier eller lån som står för en betydande andel av portföljen, eller en samling (ett kluster) av förluster uppstår som tillsammans utgör stora belopp. I riskanalysen analyseras fem identifierade riskfaktorer som kan ge upphov till dessa två händelser, se tabell 6.14.

Tabell 6.14 Riskbedömningar för garantier och lån till företag, privatpersoner och stater den 31 december 2023

Risken bedöms utifrån en fyrgradig skala: låg, måttlig, väsentlig och hög

Risikfaktor	Risk för stora förluster 2023	Risk för stora förluster 2022
Namnkoncentration (enskilt stora åtaganden)	Låg	Låg
Nära förbindelser mellan garantigäldenärer eller låntagare	Låg	Låg
Branschkoncentrationer	Låg	Låg
Geografisk koncentration	Låg	Låg
Risk till följd av förändringar i allmän ekonomisk utveckling	Måttlig	Måttlig

Risk till följd av allmän ekonomisk utveckling

Även i en perfekt diversifierad portfölj utan större koncentrationer finns en risk för stora förluster, särskilt vid nedgångar i den ekonomiska utvecklingen, s.k.

odiversifierbar risk. Riksgäldskontoret bedömer att risken är måttlig för att det ska uppstå stora förluster i den ordinarie portföljen enbart på grund av odiversifierbar risk vid en ekonomisk nedgång.

Stora förluster kan även uppstå om en ekonomisk nedgång slår särskilt hårt mot en eller flera av portföljens koncentrationer, samtidigt som den ger förhöjda förluster i övriga delar av portföljen, Riksgäldskontoret bedömer att risken är måttlig även för detta.

Namnkoncentrationer

Med namnkoncentration menas låg diversifiering på grund av att en portfölj antingen innehåller ett fåtal engagemang eller att det finns exponeringar mot enskilda garantigäldenärer eller låntagare som är stora i förhållande till portföljens samlade omfattning

Den ordinarie portföljen innehåller ett antal stora exponeringar, där de femton enskilt största utgör ca 44 procent av portföljens storlek. Risken bedöms dock som låg för stora förluster med anledning av detta. Det beror på att de största exponeringarna främst utgörs av garantier med minimal till begränsad kreditrisk.

Direkta samvariationer på grund av fallissemangssmitta

Om det föreligger omständigheter där en garantigäldenär eller låntagares finansiella problem smittar av sig, på andra garanti- eller låntagare, ökar sannolikheten för kluster av förluster. Sådana direkta samvariationer kan uppstå om det finns affärsmässiga eller juridiska förbindelser mellan garantigäldenärer och låntagare. Typiska exempel är exponeringar mot garanti- eller låntagare inom samma projekt, leverantörskedja eller företagskoncern.

Risken för fallissemangssmitta i den ordinarie portföljen bedöms vara låg eftersom portföljen endast innehåller ett fåtal engagemang med sådana kopplingar.

Branschkoncentrationer

Med branschkoncentration avses låg diversifiering med hänsyn till garanti-gäldenärernas och låntagarnas branschtillhörighet. Det kan antingen handla om att portföljen är exponerad mot ett litet antal branscher eller att någon eller några enskilda branscher utgör en betydande andel av portföljen.

Branschkoncentrationer utgör en riskfaktor eftersom negativa chocker i en bransch kan ge upphov till kluster av förluster. Hur stor risken är beror delvis på sannolikheten för en kraftig chock som leder till att många företag inom branschen drabbas samtidigt. Risken påverkas även av garantigäldenärernas och låntagarnas motståndskraft mot en negativ chock. Ju högre kreditvärdighet företagen har desto starkare motståndskraft.

Avseende garantier och lån till företag finns en relativt god diversifiering gällande motparternas branschtillhörighet. Den mest framträdande branschkoncentrationen är mot telekomoperatörer. Risken för stora förluster från koncentrationen bedöms som låg. Branschen bedöms som stabil med en begränsad sannolikhet för negativa chocker som kan medföra kluster av förluster. Under de senaste åren har den geografiska fördelningen skiftat mot mer mogna marknader med en låg landrisk, främst OECD-länder. Det har lett till att den genomsnittliga kreditvärdigheten i branschkoncentrationen mot teleoperatörer har förbättrats.

Geografiska koncentrationer

Garantigäldenärer och låntagare i samma geografiska område påverkas ofta simultant av förändringar i den gemensamma ekonomiska miljön. Det kan t.ex. vara konjunkturutvecklingen, förändringar i valutor och räntor eller en försämrad säkerhetspolitisk situation som påverkar ekonomin negativt. På samma sätt som för branschkoncentrationer kan negativa chocker leda till indirekta samvariationer som innebär kluster av förluster.

Den ordinarie portföljen är till 38 procent exponerad mot svenska garantigäldenärer och låntagare, varav 80 procent avser CSN:s studielån till låntagare bosatta i Sverige. Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg för att det ska ske stora avskrivningar av studielån. Avskrivningarna på grund av ålder kan inte överstiga 2,5 miljarder kronor under analysens tidshorisont baserat på hur lånestocken ser ut. Andra betydande orsaker till avskrivningar, som dödsfall och behörighetsgivande studier, bedöms inte påverkas i någon väsentlig omfattning av den ekonomiska utvecklingen i landet. Att dessa skulle uppgå till betydande belopp är också mindre sannolikt.

En allvarlig nedgång i svensk ekonomi skulle kunna öka nedsättningarna av låntagarnas årsbelopp samt försämra deras betalningsförmåga. Detta leder till att inbetalningarna minskar, vilket har en negativ effekt på statens kassaflöde. Riksgäldskontoret bedömer dock att risken är låg för att nedsättningar och betalningsinställelser ökar till i sammanhanget betydande belopp.

Kriget i Ukraina, och det förändrade säkerhetsläget i Europa, har föranlett en fördjupad analys av statens garantier och utlåning med exponering mot Ukraina, Ryssland och Belarus. Totalt uppgick denna exponering vid årsskiftet till 26 garantier med en sammanlagd volym om cirka 3,5 miljarder kronor, varav drygt 3 miljarder kronor kan infrias inom analysens tidshorisont. Den enskilt största garantin kan som högst infrias med 1,8 miljarder kronor de närmsta fem åren. Utöver denna garanti finns en handfull garantier med en volym mellan 100–300 miljoner kronor. Resterande engagemang är små. Utifrån hur kriget utvecklas behöver dess konsekvenser fortsatt analyseras i kommande riskanalyser.

Insättningsgarantin

Riksgäldskontoret bedömer liksom föregående år att risken är måttlig för stora förluster på grund av infrianden av insättningsgarantin.

Insättningsgarantins funktionssätt, i termer av vem ersättning betalas ut till, skiljer sig åt beroende på hur ett institut med garanterade insättningar hanteras om det får problem. Det kan ske via ett ordinärt insolvensförfarande i form av konkurs eller likvidation alternativt i form av resolution.

Om ett institut med garanterade insättningar drabbas av problem som leder till konkurs eller beslut av Finansinspektionen om att garantin ska träda in medför det ett så kallat direkt infriande av insättningsgarantin. Det innebär att ersättning betalas ut till insättarna i institutet, varefter insättningsgarantin tar över insättarnas fordran på institutet i konkursen.

Om ett problemfyllt institut i stället hanteras genom resolution tar staten över kontrollen (men inte ägandet) av institutet för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former. Huvudregeln är att aktieägarna och långivarna får sina fordringar nedskrivna och/eller konverterade till aktiekapital utifrån en på förhand angiven prioritetsordning, så kallad skuldnedskrivning. Garanterade insättningar är dock undantagna från skuldnedskrivning, vilket innebär att de är skyddade fullt ut även om banken är försatt i resolution. Eventuella förluster och återkapitaliseringsbehov som

insättarna skulle ha svarat för, om de inte vore undantagna från skuldnedskrivning, ska i stället täckas av insättningsgarantifonden i första hand. Det sker genom ett tillskott på tillgångssidan av institutets balansräkning. Insättningsgarantifondens bidrag i resolution är dock begränsat till 36,7 miljarder kronor per institut.

Direkta infrianden

Riksgäldskontoret bedömer att risken är måttlig för att direkta infrianden av insättningsgarantin ska ge upphov till stora förluster. För att stora förluster ska uppstå i sådana institut som Riksgäldskontoret bedömt inte ska hanteras genom resolution (icke systemviktiga institut) krävs att ett av de största instituten i denna kategori, eller flertalet institut, fallerar.

Insättningsgarantins bidrag i resolution

Riksgäldskontoret bedömer att risken för stora förluster med anledning av insättningsgarantins möjliga bidrag i resolution är låg. De institut som bedöms bedriva verksamhet som är kritisk för det finansiella systemet och därmed ska hanteras genom resolution (systemviktiga institut) har en god kreditvärdighet. Om ett ingripande ändå sker krävs mycket betydande förluster i instituten för att insättningsgarantin ska behöva bidra i resolution. Det gäller i synnerhet för de institut som vid ett resolutionsingripande har mer eget kapital och nedskrivningsbara skulder än vad som krävs för att uppfylla de minimikrav som ställs på instituten.

7 Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

I detta avsnitt lämnar regeringen ett nationellt intygande avseende EU-medel som hanteras under delad förvaltning mellan Europeiska kommissionen och Sverige. I avsnittet redogörs även för Sveriges avgift till EU och samtliga bidrag från EU, inklusive medel som tas emot direkt av svenska myndigheter från kommissionen. Dessa delar ingår dock inte i det nationella intygandet.

Det nationella intygandet lämnas även till kommissionen och till Europeiska revisionsrätten. Av den anledningen innehåller avsnittet en redogörelse för den svenska förvaltningsmodellen och en kort beskrivning av de redovisningsprinciper som tillämpas i årsredovisningen för staten.

7.1 Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen

Regeringen är inför riksdagen ansvarig för hur den styr riket. Regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för statens medel och övriga tillgångar som står till dess disposition. Regeringen lämnar årligen en årsredovisning för staten till riksdagen. Årsredovisningen innehåller bl.a. utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag, konsoliderade resultat- och balansräkningar, samt finansieringsanalys avseende samtliga statliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen samt de fonder och andelar i bolag som myndigheterna innehar.

Sveriges avgift till EU och återflödet från EU-budgeten redovisas i såväl budgetens inkomstitlar och anslag som i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna i årsredovisningen för staten.

Regeringen har i hög grad delegerat beslutsfattandet avseende genomförandet av EU-program till förvaltande myndigheter, som är regeringens organ för att genomföra den fastlagda politiken. Riksdagen och regeringen beslutar om inriktningen och förutsättningarna för den statliga verksamheten och vilka verksamhets- och ansvarsområden som tilldelas myndigheterna. Myndigheterna har inom dessa ramar långtgående befogenheter i sitt dagliga och operativa arbete. Det är dock regeringens uppgift att styra myndigheterna och försäkra sig om att myndigheterna fullgör sitt verksamhetsansvar.

Innehållet i regeringens nationella intygande avseende EU-medel

Regeringens nationella intygande för 2023 innehåller den årliga räkenskapsammansättningen över medel mottagna från EU:s budget samt en redogörelse för hur dessa medel har fördelats på olika åtgärder. Med EU-medel avses i detta sammanhang de medel som förvaltas inom ramen för delad förvaltning mellan medlemsstaten Sverige och kommissionen. Medlen redovisas på budgetens anslag och inkomstitlar. Intygandet, som ingår som en del i årsredovisningen för staten, överlämnas till riksdagen, med kopia till kommissionen och Europeiska revisionsrätten.

I intygandet bedömer regeringen om EU-räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande samt intygar att det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen. Räkenskaper som ligger till

grund för sammanställningen är upprättade enligt god redovisningssed och har varit föremål för Riksrevisionens och Ekonomistyrningsverkets (ESV) granskningar. Genom ramverket för intern styrning och kontroll ställer regeringen krav på att ansvariga myndigheter lämnar en försäkran som möjliggör för regeringen att utfärda ett nationellt intygande.

Regeringens bedömning syftar till att tillförsäkra riksdagen insyn i hur Sverige fullgör sitt förvaltningsansvar och hur tilldelade EU-medel används. Samtidigt ställer intygandet krav på den interna styrningen och kontrollen hos de myndigheter som ansvarar för att förvalta medlen. Regeringens övergripande ambition är att säkerställa ett ändamålsenligt och effektivt förvaltnings- och kontrollsystem kring EU-medlen i syfte att med rimlig säkerhet garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Ramverket för intern styrning och kontroll

En god intern styrning och kontroll ger myndighetens ledning förutsättningar att driva verksamheten på ett effektivt sätt och uppnå önskat resultat. Inom det ekonomi-administrativa området kan brister och ofullständigheter motverkas i redovisningen, ekonomiska rapporter och beslutsunderlag. Med en god intern styrning och kontroll kan både avsiktliga och oavsiktliga fel begränsas och oegentligheter och andra former av bedrägligt beteende undvikas.

Samtliga svenska myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel omfattas av ramverket för intern styrning och kontroll. Ramverket utgörs av flera samverkande förordningar:

- myndighetsförordningen (2007:515)
- internrevisionsförordningen (2006:1228)
- förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll
- förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I myndighetsförordningen fastställs att myndighetens ledning ansvarar för att myndighetens verksamhet ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten ska hushålla väl med statens medel. För ett antal myndigheter har regeringen dessutom föreskrivit att de ska inrätta en internrevision och därmed omfattas av internrevisionsförordningen. Genom att inrätta en internrevision på utpekade myndigheter kan regeringen med rimlig säkerhet förvissa sig om att regelverken följs. I internrevisionens uppgifter ingår att granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

Myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen omfattas även av förordningen om intern styrning och kontroll samt vissa särskilda bestämmelser i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. I enlighet med förordningen om intern styrning och kontroll ansvarar myndighetsledningen för att det finns en process för intern styrning och kontroll vid myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt. Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag innebär bl.a. att myndigheten i sin årsredovisning ska uttala sig om huruvida myndighetens interna styrning och kontroll har varit betryggande.

Omfattningen av regeringens nationella intygande

Genom medlemskapet i EU hanterar svenska myndigheter olika slags medel från och till EU:s budget. De medel som Sverige tar emot i form av återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EU:s jordbruksfonder och EU:s strukturfonder. Sverige tar även emot stöd till transeuropeiska nätverk samt forsknings- och utbildningsprogram. För den senare bidragskategorin ligger dock ansvaret för att administrera och förvalta medlen på Europeiska kommissionen och andra institutioner inom EU, inte på medlemsstaten. Dessa medel omfattas därför inte av regeringens intygande. Ersättning från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF) berörs inte i det här kapitlet eftersom fonden ligger under direkt förvaltning.³

Endast de medel som Sverige tar emot och förvaltar gemensamt med kommissionen omfattas av regeringens intygande. Ett delat förvaltningsansvar innebär i korthet att kommissionen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av EU:s budget, men att medlemsstaten är ansvarig för att nationellt bygga upp ett förvaltnings- och kontrollsystem som garanterar en god ekonomisk förvaltning av EU:s medel. För den delade förvaltningen har regeringen utsett totalt åtta myndigheter att förvalta medlen.⁴ De förvaltande myndigheterna bruttoredovisar EU-medel på statens budget. Bruttoredovisning innebär att betalningar från EU redovisas mot inkomsttitel medan myndigheternas bidragsutbetalningar redovisas mot anslag i statens budget.

Program som ingår i territoriellt samarbete, s.k. Interregprogram är undantagna från bruttoredovisning på statens budget. Territoriellt samarbete innebär att programmen genomförs inom flera länder för att utveckla samarbetet över nationsgränserna. Uppgifter från dessa program ingår dock i resultat- och balansräkningarna för EU-medel från och med programperioden 2014–2020.

Intygandet för 2023 gäller den svenska förvaltningen av EU-medel från:

- Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu)
- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- Europeiska socialfonden (ESF)
- Europeiska socialfonden + (ESF+)
- Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)
- Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHVfV)
- Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)
- Fonden för inre säkerhet (ISF)
- Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI)
- Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD)
- Fonden för en rättvis omställning (FRO)
- Brexitjusteringsreserven (BAR).

Nedan följer en kort beskrivning av fonderna samt vilka myndigheter som är förvaltningsansvariga.

Europeiska garantifonden för jordbruket

EGFJ finansierar främst inkomststöd till jordbrukare och olika marknadsåtgärder i vissa sektorer som exempelvis frukt och grönsaker. Finansieringen av dessa åtgärder kommer enbart från EU, dvs. de kompletteras inte av nationell medfinansiering. En

³ Sverige avser preliminärt att under hösten 2024 ansöka om ersättning från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF). Se även avsnitt 4.4 under Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

⁴ Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens samt Västerbottens län, Migrationsverket, Polismyndigheten, Statens jordbruksverk, Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket.

mindre andel av fonden går till stöd till biodlingssektorn, som kompletteras av nationell medfinansiering.

Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) är förvaltande myndighet och utbetalande organ och har därmed det yttersta ansvaret för att dessa medel används på ett korrekt och effektivt sätt. Ekonomistyrningsverket (ESV) är attesterande organ.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

Ejflu finansierar jordbrukspolitikens bidrag till en hållbar utveckling av landsbygdsområden. Det innebär b.l.a. klimatåtgärder och att verka för ökad konkurrenskraft och livskvalitet på landsbygden. Åtgärderna finansieras gemensamt av Sverige och EU. Jordbruksverket är förvaltande myndighet och utbetalande organ för fonden och har därmed det yttersta ansvaret för att dessa medel används på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är attesterande organ.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

ERUF finansierar insatser som syftar till att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan regioner och invånare. Insatserna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Fonden finansierar åtta regionala program, ett nationellt program programperioderna 2014–2020 samt 2021–2027 och fem program inom territoriellt samarbete (Interreg) programperioden 2014–2020 och fyra program programperioden 2021–2027 som förvaltas i Sverige. Dessutom finansierades delar av programmet Lokalt ledd utveckling programperioden 2014–2020 av Eruf. Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för åtta regionala program, ett nationellt program samt förvaltande myndighet för ett program inom territoriellt samarbete (Öresund-Kattegatt-Skagerrak). För de fyra övriga territoriella programmen är Länsstyrelserna i Norrbottens (Nord och Aurora), Västerbottens (Botnia-Atlantica samt Norra Periferin och Arktis) respektive Jämtlands län (Sverige-Norge) förvaltande myndigheter. Jordbruksverket är förvaltande myndighet för programmet Lokalt ledd utveckling, som finansieras via ERUF och ESF. Samtliga myndigheter är ansvariga för att respektive program genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheterna svarar även för utbetalningar av fondmedel.

ESV är revisionsmyndighet för samtliga program som finansieras genom ERUF och förvaltas i Sverige.

Europeiska socialfonden

ESF finansierar insatser som syftar till att bl.a. främja sysselsättning och social delaktighet. Insatserna i det nationella socialfondsprogrammet 2014–2020 och delar av programmet Lokalt ledd utveckling (LLU) finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) är förvaltande myndighet för det nationella socialfondsprogrammet och har därmed ansvar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheten svarar för utbetalningar av fondmedlen. Svenska ESF-rådet är även attesterande myndighet. För programmet Lokalt ledd utveckling som finansieras via ERUF och ESF är Jordbruksverket förvaltande myndighet och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet för programmen som ESF finansierar.

Europeiska socialfonden +

ESF+ finansierar insatser som syftar till att bl.a. främja sysselsättning och social delaktighet. Insatserna i det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027 finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Svenska ESF-rådet är förvaltande myndighet för programmet och har därmed ansvar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheten svarar för utbetalningar av fondmedlen. Svenska ESF-rådet ansvarar även för redovisningsfunktionen. ESV är revisionsmyndighet för programmet som ESF+ finansierar.

Europeiska havs- och fiskerifonden

EHFF finansierar åtgärder som understödjer såväl genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken och en hållbar utveckling av fiske och vattenbruk, som delar av EU:s integrerade havspolitik. Åtgärder inom havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020 finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Jordbruksverket är förvaltande myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden

EHFV ger stöd till utveckling av innovativa projekt som säkerställer att akvatiska och maritima resurser används på ett hållbart sätt. Fonden bidrar till att uppnå ett hållbart fiske och bevara havets biologiska resurser. Åtgärderna i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027 finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Jordbruksverket är förvaltande myndighet för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

AMIF syftar till att säkerställa en långsiktig hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och underlättar rörlighet inom ramen för den reglerade invandringen. AMIF finansierar projekt inom asyl, integration och laglig migration samt återvändande. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Migrationsverket är ansvarig myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Fonden för inre säkerhet

ISF finansierar aktiviteter som stärker EU:s inre säkerhet. ISF består av ett gränsinstrument och ett polisinstrument. Gränsinstrumentet finansierar åtgärder inom gränskontroller och viseringar. Polisinstrumentet stödjer polissamarbete, brottsförebyggande arbete, bekämpning av brott och krishantering. Myndigheter och organisationer som är verksamma inom dessa områden kan söka stöd för olika projekt. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Polismyndigheten är ansvarig myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Instrumentet för gränsförvaltning och visering

Instrumentet ska bidra till en hög säkerhetsnivå inom EU genom insatser som vidareutvecklar en europeisk integrerad gränsförvaltning vid de yttre gränserna och insatser som skyddar den fria rörligheten för personer inom EU. Instrumentet bidrar

till EU:s strategiska mål för en integrerad gränsförvaltning samt till utvecklingen av den gemensamma viseringspolitiken.

Polismyndigheten är ansvarig myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt

FEAD syftar till att minska fattigdom och social utslagning. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Svenska ESF-rådet är ansvarig myndighet för fonden. ESV är revisionsmyndighet.

Fonden för en rättvis omställning

FRO ska fokusera på de industrier och regioner som har störst koldioxidutsläpp i landet och ska även tackla de socioekonomiska utmaningarna som följer av en omställning. Medlen ska användas till investeringar i ny klimatsmart och resurseffektiv teknik i föreslagna regioner, de utpekade industrierna och dess värdekedjor.

Tillväxtverket är förvaltande myndighet för fonden och ansvarar för att medlen hanteras på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Brexitjusteringsreserven

Brexitjusteringsreserven (BAR) ska bidra till att motverka negativa ekonomiska och sociala konsekvenser i de EU-länder och branscher som är värst drabbade av det brittiska utträdet ur EU.

Svenska ESF-rådet är förvaltande myndighet för BAR och ansvarar för att medlen hanteras på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

7.2 Redovisning av samtliga EU-medel

I detta avsnitt redogörs för samtliga medel till och från EU-budgeten som redovisades mot inkomstitlar och anslag på statens budget under 2023. Utöver utfallet för 2023 redovisas de fyra närmast föregående årens utfall kassamässigt. Kassamässig redovisning innebär att man redovisar mot anslag och inkomstitlar vid betalningstillfället, oavsett vilken period som betalningen gäller. Redovisningen omfattar samtliga medel oavsett till vilken fond eller vilken flerårig budgetram som medlen är hänförliga till. Detta avsnitt ger därmed en översikt över hur EU-budgeten påverkar statens budget. Därutöver berörs sådana EU-bidrag till statliga myndigheter som inte redovisas mot statens budget, men som redovisas i resultaträkningen i årsredovisningen för staten.

Avgiften till EU

EU:s budget upprättas med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera och det är budgetens utgifter som styr behovet av inkomster. Inkomsterna utgjordes under 2023 huvudsakligen av egna medel i form av avgifter från medlemsstaterna. Systemet för egna medel fastställdes enligt regelverket i rådets beslut 2020/2053/EU, Euratom av den 14 december 2020 om systemet för egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU Euratom av den 26 maj 2014 om systemet för Europeiska unionens egna medel. De egna medlen består av fyra delar. Dessa är baserade på, tullar, mervärdesskatt, icke-materialåtervunnen plast och bruttonationalinkomsten (BNI).

Den första delen är tullavgiften som består av handelstullar som tas ut enligt den då gällande gemensamma tulltaxan vid handel med länder utanför EU. Dessa inkomster tillföll EU-budgeten. Medlemsstaterna får dock behålla 25 procent av intäkterna för att finansiera administrativa kostnader.

Den andra delen av avgiften är den mervärdesskattebaserade avgiften, som beräknas som en procentuell andel av respektive medlemsstats harmoniserade mervärdesskattebas. Att mervärdesskattebasen är harmoniserad innebär att medlemsstaternas inkomster från mervärdesskatt justeras för att uppnå likabehandling mellan medlemsstaterna.

Den tredje delen av EU-avgiften baseras på icke-materialåtervunnen plast. Den infördes den 1 januari 2021 som beräknas enligt en enhetlig uttagssats på 0,80 euro per kg plastförpackningar som inte återvinns.

Den fjärde delen av avgiften baseras på bruttonationalinkomsten (BNI). Medlemsstaternas sammanlagda BNI-avgifter räknas som en restpost och storleken fastställdes för att säkra att EU-budgetens inkomster och utgifter balanserade. Avgiftens storlek för respektive medlemsstat beräknades som medlemsstatens andel av EU:s BNI, multiplicerad med den del av EU-budgetens utgifter som inte täcktes av de övriga egna medlen.

Nedsättningen av den BNI-baserade avgiften uppgick till 9 539 miljoner kronor för 2023, vilket är 1 239 miljoner kronor högre jämfört med 2022. Nedsättningen är en följd av Sveriges reduktion på den avgiftsdel som baseras på BNI som trädde i kraft i december 2021 och som gäller för budgetramen för programperioden 2021–2027.

Redovisningen i och vid sidan om statens budget

Betalningar från EU redovisas samlat under inkomsttypen 6000 Bidrag från EU m.m. och specificeras på separata inkomstitlar. EU-avgiften redovisas under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Utgifterna inom utgiftsområdet består av Sveriges betalningar till kommissionen för EU-budgeten, som beslutas årligen inom en flerårig budgetram. EU-budgetens utgiftsnivå styr i hög grad utgiftsnivån under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen, eftersom EU-budgetens inkomster och utgifter ska balansera och merparten av inkomsterna utgörs av avgifter från medlemsstaterna. Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, t.ex.

- faktisk uppbörd av tullar och importavgifter
- revideringar av medlemsstaternas BNI
- revideringar av baser för mervärdesskatt
- utfallet av EU-budgeten för tidigare år
- ändringsbudgetar på unionsnivå.

Avgiften till EU lägre än budget

Sveriges avgift till EU uppgick 2023 till 43 585 miljoner kronor. Avgiften blev därmed 2 284 miljoner kronor (5 procent) lägre än vad riksdagen hade anvisat i statens budget. Jämfört med 2022 minskade avgiften till EU med 4 654 miljoner kronor (9,6 procent) 2023. Merparten av minskningen beror på att den BNI-baserade avgiften har blivit lägre samt att det rådande konjunkturläget med stegrande inflation har resulterat i en minskning i tullavgiften.

Kostnaden för Sveriges EU-avgift i resultaträkningen uppgick till 43 785 miljoner kronor 2023 (se avsnitt 4, not 4). Det var 200 miljoner kronor högre än det kassamässiga utfallet.

Återflödet från EU ökade

Betalningarna från EU ökade med 2 642 miljoner kronor 2023, jämfört med 2022. De medel som Sverige får som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. I tabell 7.1 sammanfattas det kassamässiga flödet mellan EU-budgeten och den svenska statens budget under perioden 2019–2023.

Uppgifterna i tabell 7.1 ger inte en fullständig bild av effekterna på statens budget av EU-medlemskapet. Utöver anslagen som helt eller delvis finansieras av EU-bidrag måste man ta hänsyn till att det förekommer utgifter genom den medfinansiering som staten står för genom anslag på statens budget, t.ex. under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional utveckling och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 7.1 Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt)

Miljoner kronor

	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2023–2022
Tullavgift	5 483	5 074	5 302	6 828	6 150	-678
Mervärdesskattebaserad avgift	3 181	3 203	6 914	7 741	8 151	410
BNI-baserad avgift	29 019	38 915	39 018	32 689	27 854	-4 835
Avgift baserad på icke materialåtervunnen plast	-	-	1 027	982	1 431	449
Summa betalningar till EU¹	37 683	47 193	52 262	48 240	43 585	-4 654
Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	7 435	7 289	6 851	7 485	7 979	493
Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 356	3 467	3 310	3 099	3 259	160
Bidrag från EU till fiskerinäringen	143	64	97	151	300	149
Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	792	1 449	1 185	1 430	1 714	283
Bidrag från Europeiska socialfonden	1 123	1 009	1 245	1 284	2 411	1 126
Bidrag till transeuropeiska nätverk	114	318	506	794	997	203
Övriga bidrag från EU	594	610	1 416	1 376	1 603	227
Summa bidrag m.m.²	12 557	14 206	14 609	15 620	18 262	2 642
Nettoflöde från statens budget till EU	25 126	32 987	37 652	32 619	25 323	-7 296

¹ Redovisat mot anslag 1:1 Avgiften till Europeiska unionen.

² Redovisat mot inkomstitlar under inkomsttyp 6000 Bidrag från EU m.m.

Redovisning i resultaträkningen

I resultaträkningen för staten redovisas avgiften till EU under posten Transfereringar till utlandet. Återflödet från EU redovisas under posten Intäkter av bidrag. Dessa intäkter redovisas det är som stödet betalas ut till bidragsmottagarna, vilket motsvarar det är kostnaden uppstår. Det kan därför finnas skillnader mellan resultaträkningen och den kassamässiga redovisningen i statens budget.

Det finns också bidrag från EU-budgeten, exempelvis från ramprogrammen för forskning, som inte redovisas på statens budget, utan endast i resultaträkningen. Under 2023 tog statliga myndigheter, inklusive universitet och högskolor, emot 3 904 miljoner kronor i bidrag från EU-budgeten som enbart har redovisats som intäkter av bidrag i resultaträkningen.

7.3 Räkenskapssammanställning av EU-medel

Räkenskapssammanställningen av EU-medel omfattar resultaträkning, balansräkning och kassamässig redovisning av utfall på anslag och inkomstitlar. Redovisningen för kalenderåret 2023 omfattar den fleråriga budgetramen 2014–2020 och 2021–2027. Enstaka transaktioner för programperioden 2007–2013 kommenteras under respektive tabell.

Redovisningsprinciper för räkenskapssammanställningen

Endast EU-medel med delat förvaltningsansvar ingår i räkenskapssammanställningen. Medfinansiering ingår inte.

Sammanställningen bygger på uppgifter från de förvaltande myndigheterna. ESV har stämt av de inlämnade uppgifterna mot dessa myndigheters årsredovisningar. Redovisningsprinciperna för medlen är därmed desamma som för årsredovisningen för staten i övrigt, när det gäller kostnader, intäkter, fordringar och skulder samt utgifter och inkomster på statens budget. Principerna sammanfattas nedan.

I resultaträkningen redovisas intäkter av EU-medel och kostnader för EU-stöd enligt bokföringsmässiga grunder. Det innebär att intäkter och kostnader redovisas det år de är hänförliga till, oavsett tidpunkten för betalning. Intäkter av uppbörd respektive kostnader för transfereringar uppkommer normalt under samma period som betalningen sker. Men om dessa intäkter eller kostnader är hänförliga till en annan period än betalningen periodiseras de.

Om en betalning är förväntad men inte mottagen redovisas en fordran eller en periodavgränsningspost på balansräkningens tillgångssida. Om myndigheten har ställt anspråk på betalning från EU redovisas en fordran.

Om betalningen är mottagen men gäller en senare period eller om myndigheten bedömer att den kommer att behöva betalas tillbaka, redovisas en skuld eller periodavgränsningspost på balansräkningens skuldsida.

Utgifterna i statens budget som finansieras från EU-budgeten består till största delen av transfereringar. Dessa redovisas mot anslag det år betalningen sker. Undantag gäller för mindre belopp som omfattar förvaltningskostnader, som i stället redovisas mot anslag det år som kostnaderna hänför sig till. Inkomsterna i statens budget består av bidrag från EU. EU-bidragen redovisas mot inkomstitel på statens budget det år betalningen sker.

Resultaträkning

Resultaträkningen visar i sammandrag återflödet från EU-budgeten och hur pengarna använts.

Tabell 7.2 Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2014–2020

Miljoner kronor

	2023	2022
Intäkter av bidrag från EU		
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) ¹	1 249	3 489
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	50	179
Europeiska socialfonden (ESF)	2 210	1 967
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	1 285	1 368
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	132	97
Fonden för inre säkerhet (ISF)	19	76
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD) ²	-	1
Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak	178	11
Interreg Norra Periferin och Arktis	54	63
Interreg Nord	51	115
Interreg Sverige-Norge	39	52
Interreg Botnia-Atlantica	28	55
Summa intäkter av bidrag från EU m.m.	5 295	7 471
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	-99	-176
Kostnader för lokaler	-6	-9
Driftkostnader	-75	-86
Summa verksamhetens kostnader	-179	-270
Lämnade bidrag		
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	-1 109	-2 881
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	-71	-159
Europeiska socialfonden (ESF)	-2 077	-1 981
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	-1 224	-1 232
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	-22	-88
Fonden för inre säkerhet (ISF)	-5	1
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD)	-	-1
Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak	-178	-232
Interreg Norra Periferin och Arktis	-49	-58
Interreg Nord	-48	-105
Interreg Sverige-Norge	-36	-48
Interreg Botnia-Atlantica	-26	-53
Summa lämnade bidrag	-4 846	-6 838
Summa kostnader	-5 025	-7 109
Nettokostnad/intäkt	270	363

¹ Statens jordbruksverks intäktsminskning på -2 miljoner kronor avseende budgetramen 2007–2013 och -1 miljon kronor avseende budgetramen 2000–2006 ingår inte i tabellen.

² Svenska ESF-rådet redovisade en intäktsminskning på -1 miljon kronor avseende budgetramen 2007–2013.

Tabell 7.3 Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2021–2027

Miljoner kronor

	2023	2022
Intäkter av bidrag från EU		
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)	6 628	7 973
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	1 152	-
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	1 417	297
Europeiska socialfonden+ (ESF+)	295	0

	2023	2022
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	112	157
Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF)	66	-1
Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI)	41	2
Fonden för inre säkerhet (ISF)	30	1
Fonden för en rättvis omställning (FRO)	26	0
Brexitjusteringsreserven (BAR)	-303	616
Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak	22	-
Interreg Aurora	20	-
Interreg Sverige-Norge	5	0
Interreg Norra Periferin och Arktis	-	0
Summa intäkter av bidrag från EU mm.	9 510	9 046
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	-181	-47
Kostnader för lokaler	-18	-7
Driftkostnader	-73	-33
Summa verksamhetens kostnader	-272	-86
Lämnade bidrag		
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)	-6 778	-7 641
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	-1 109	-
Brexitjusteringsreserven (BAR)	-305	0
Europeiska socialfonden+ (ESF+)	-285	0
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	-256	-1
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	-222	-214
Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF)	-35	-
Fonden för en rättvis omställning (FRO)	-27	-
Fonden för inre säkerhet (ISF)	-12	-
Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI)	-6	-
Interreg Aurora	-17	-
Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak	-9	-4
Interreg Sverige-Norge	-5	-
Summa lämnade bidrag	-9 066	-7 860
Summa kostnader	-9 338	-7 947
Nettokostnad/intäkt	172	1 100

Intäkter – återflödet från EU-budgeten minskade

Intäkterna från EU minskade totalt sett med 1 713 miljoner kronor under 2023. Minskningen är en konsekvens av kriget i Ukraina. Kvarvarande medel från Brexitjusteringsreserven (BAR) ska omfördelas till faciliteten för återhämtning och resiliens enligt EU-kommissionens beslut den 17 april 2023.

Kostnader – lämnade bidrag finansierade från EU-budgeten minskade

De totala kostnaderna för lämnade bidrag som har finansierats med EU-medel minskade med 788 miljoner kronor för båda programperioder under 2023, jämfört med 2022. Jordbruksverket är den myndighet som betalar ut störst andel av dessa bidrag, och utbetalningarna av bidrag som var finansierade från jordbruksfonderna minskade med 2 382 miljoner kronor under 2023 jämfört med 2022.

Balansräkning

Balansräkningen visar i sammandrag fordringar och skulder avseende medel från EU-budgeten.

Tabell 7.4 Balansräkning för fleråriga budgetramen 2014–2020

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Kortfristiga fordringar	371	2 559
Förutbetalda kostnader	0	0
Upplupna intäkter	1 495	1 970
Summa tillgångar	1 867	4 530
Kapital	113	2 526
Avsättningar	49	20
Skulder		
Kortfristiga skulder	0	0
Långfristiga skulder	112	112
Upplupna kostnader	102	91
Oförbrukade bidrag	99	239
Förutbetalda intäkter	1 393	1 542
Summa kapital och skulder	1 867	4 530

Tabell 7.5 Balansräkning för fleråriga budgetramen 2021–2027

Miljoner kronor

	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Kortfristiga fordringar	7 271	7 416
Förutbetalda kostnader	0	0
Upplupna intäkter	409	110
Summa tillgångar	7 680	7 526
Kapital	6 920	6 907
Avsättningar	-	12
Skulder		
Kortfristiga skulder	0	0
Långfristiga skulder	0	0
Upplupna kostnader	23	169
Oförbrukade bidrag	118	77
Förutbetalda intäkter	619	360
Summa kapital och skulder	7 680	7 526

Tillgångarna består av fordringar på EU

Tillgångarna består huvudsakligen av Jordbruksverkets fordringar på EU för gårdsstöd som betalades ut i slutet av 2023. Bidragsutbetalningarna i slutet av året var lägre än 2022 vilket ledde till att fordringarna mot EU minskade.

Skulderna består främst av förutbetalda intäkter

Jordbruksverket redovisade en minskning av upplupna kostnader efter att ha reglerat finansiella korrigeringar mot EU.

Jordbruksverkets ökning av de förutbetalda intäkterna beror på förskott för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) 2023–2027.

Svenska ESF-rådet redovisade en långfristig skuld för programperioden 2014–2020 som uppstod vid räkenskapsavslutet 2018/2019 och regleras först efter programavslutet.

Redovisning på statens budget – kassamässig redovisning

I tabell 7.6 redovisas utfall på anslag och inkomsttitlar för EU-medel med delat förvaltningsansvar som bruttoredovisas på statens budget.

Tabell 7.6 Utfall på anslag och inkomsttitlar för fleråriga budgetramen 2014–2020 (exkl. TEN-bidrag)¹

Tusental kronor

UO/Anslag/Anslagspost	Utfall 2023	Utfall 2022	Akkumulerat för programperioden
4 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	19 151	75 633	493 891
8 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	26 079	112 010	849 606
9 4:7 Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt 2014–2020	-	889	64 270
14 1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	2 116 985	1 994 413	9 462 135
19 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 215 381	1 263 667	9 273 482
23 1:10 Gårdsstöd m.m.	6 573 091	7 438 088	68 385 994
23 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	143 621	101 436	1 271 371
23 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	72 495	177 073	1 029 523
23 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 225 547	3 066 368	21 345 381
Summa anslag	11 392 350	14 229 576	112 175 653
Inkomsttitlar²			
6111 Gårdsstöd	7 474 446	7 022 002	67 851 027
6113 Övriga interventioner	144 752	146 119	1 259 777
6119 ³ Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	359 488	317 171	908 920
6125 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	3 138 310	3 099 561	21 900 632
6214 Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	259 538	138 556	1 051 058
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	1 607 117	1 273 100	9 623 651
6414 Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020	2 331 147	1 169 664	9 074 516
6911 Övriga bidrag från EU	1 292 133	518 959	5 991 971
Summa inkomsttitlar⁴	16 606 931	13 685 133	117 661 553
Saldo	-5 214 581	544 443	-5 485 900

¹ Under 2023 har 997 miljoner kronor från fonden för ett sammanlänkat Europa utbetalats till Trafikverket för finansiering av projekt inom de Transeuropeiska transportnätverken (TEN). TEN-medel redovisas inte i tabellen eftersom dessa medel är undantagna från bruttoredovisning på statens budget.

² Under 2023 har 0,3 miljoner kronor återbetalats från inkomstitel 6911 till Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013.

³ Under 2023 har kursvinster på 357 miljoner kronor redovisats mot inkomstitel 6119.

⁴ Övriga bidrag från EU/Statistik med 2 miljoner kronor ingår inte i tabellen.

Tabell 7.7 Utfall på anslag och inkomstitlar för fleråriga budgetramen 2021–2027(exkl. TEN-bidrag)

Tusental kronor

UO/Anslag/Anslagspost	Utfall 2023	Utfall 2022	Akkumulerat för programperioden
4 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	70 833	3 187	74 803
8 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	404 246	294 540	698 786
14 1:7 ap.1 Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	285 290	-	285 290
19 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning 2021–2027	295 268	983	296 251
23 1:29 ap.1 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	35 915	-	35 915
23 1:31 ap.1 Finansiering EUs gemensamma jordbrukspolitik – Biodling	1 531	-	1 531
23 1:31 ap.2 Finansiering EUs gemensamma jordbrukspolitik – Strategisk plan pelare 2	1 108 737	-	1 108 737
Summa anslag	2 201 819	298 710	2 501 312
Inkomstitlar			
6126 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2021–2027	120 635	-	120 635
6215 Bidrag från Europeiska havs – och fiskerifonden 2021–2027	40 340	12 390	52 730
6315 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027	106 642	157 340	263 982
6415 Bidrag från Europeiska socialfonden 2021–2027	79 835	114 824	194 659
6911 Övriga bidrag från EU	10 092	852 034	862 126
Summa inkomstitlar	357 544	1 136 588	1 494 132
Saldo	1 844 275	-837 878	1 007 181

EU-finansierade bidrag på statens budget minskade

Totalt minskade utgifterna för EU-finansierade bidrag som redovisades mot anslag på statens budget med 934 miljoner kronor under 2023. Minskningen består till största delen av Jordbruksverkets EU-finansierade åtgärder inom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vars utbetalningar inte skett i den takt som var planerat.

Inkomsterna på statens budget ökade

Inkomsterna av EU-medel på statens budget ökade med ca 2 143 miljoner kronor jämfört med 2022. EGFJ och ESF står för den största ökningen. Svenska ESF-rådet redogör i sin årsredovisning en återbetalning till kommissionen på 45 miljoner kronor av redan erhållen förfinansiering från Brexitjusteringsreserven enligt EU-kommissionens genomförandebeslut (EU) 2023–1837.

7.4 Ansvariga myndigheters bedömningar

I detta avsnitt redogörs för de intyganden av räkenskaperna och bedömningar av den interna styrningen och kontrollen som ledningarna för de myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel lämnade i sina årsredovisningar för 2023. Vidare redogörs för de förvaltningsförklaringar som lämnades till kommissionen i februari 2024 avseende förvaltningen hos myndigheterna under 2023.

I avsnittet återges även resultaten av de iakttagelser som ESV och Riksrevisionen har gjort vid sina granskningar av aktuella program och fonder.

Intygande av räkenskaper och bedömning av intern styrning och kontroll

Europeiska garantifonden för jordbruket, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutvecklingen, Europeiska havs- och fiskerifonden, Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och Lokalt ledd utveckling

Jordbruksverkets styrelses sammanfattande bedömning är att myndighetens system för intern styrning och kontroll under 2023 har på ett systematiskt sätt uppmärksammat och hanterat risker i verksamheten samt identifierat brister i systemet. Ingen identifierad brist bedöms vara av den graden att den är väsentlig för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av myndighetens verksamhet.

I årsredovisningen för 2023 bedömer Jordbruksverkets styrelse att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under 2023. Jordbruksverkets styrelse intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Ansvariga myndighetsledningarna vid Tillväxtverket, Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län intygar att årsredovisningen för 2023 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Den interna styrningen och kontrollen vid myndigheterna bedöms ha varit betryggande.

Europeiska socialfonden, Europeiska socialfonden+, Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt och Brexitjusteringsreserven

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet intygar att årsredovisningen för 2023 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vidare bedöms den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten ha varit betryggande.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Generaldirektören för Migrationsverket intygar att årsredovisningen för 2023 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vidare bedöms den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten ha varit betryggande.

Fonden för inre säkerhet och Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik

Rikspolischefen bedömer i årsredovisningen för 2023 att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Rikspolischefen bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avser. Bristen avser tillgänglighet hos polisens kontaktcenter (PKC) och har förelegat under hela året. Bristerna har dock inte påverkat EU-medelshanteringen.

Fonden för en rättvis omställning

I årsredovisningen för 2023 bedömer Tillväxtverkets styrelse att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under 2023. Tillväxtverkets styrelse intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Årsräkenskaper och förvaltningsförklaringar

Samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel inom ramen för delad förvaltning ska årligen förse kommissionen med räkenskaper över de utbetalningar som gjorts under perioden i enlighet med vad som fastställts i de sektorsspecifika reglerna. Räkenskaperna ska åtföljas av en förvaltningsförklaring. I förvaltningsförklaringen ska den som är ansvarig för förvaltningen av EU-medlen bekräfta

- att uppgifterna är rättvisande, fullständiga och korrekta
- att utgifterna har använts för tilltänkta ändamål, såsom dessa definieras i de sektorsspecifika reglerna
- att de kontrollsystem som har införts ger tillräckliga garantier för de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Förvaltningsförklaringen ska granskas av ett oberoende revisionsorgan eller för jordbruksfonderna ett attesterande organ, vilket ESV utgör för samtliga fonder som genomförs i Sverige. Inga förvaltningsförklaringar har upprättats för 2023 för BAR, ESF+, FRO, BMVI, EHFVF och program inom Eruf för programperioden 2021–2027 eftersom det antingen inte skett några utbetalningar under 2023 eller eftersom de medel som har betalats ut från fonderna är hänförliga till räkenskapsåret som avslutas den 30 juni 2024.

Europeiska garantifonden för jordbruket samt Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutvecklingen

Direktören för det utbetalande organet vid Jordbruksverket har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) 2021/2116⁵ där det framgår att räkenskaperna ger en sann, fullständig och korrekt bild av utgifterna och intäkterna under räkenskapsåret. I synnerhet har alla skulder, förskott, säkerheter och lager registrerats i räkenskaperna, och alla inkomster som rör EGFJ och Ejflu har krediterats till rätt fonder. Vidare har myndigheten ett system som med rimlig säkerhet kan garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, inbegripet att bidragsansökningarna uppfyller krav för stödberättigande och, när det gäller Ejflu, att förfarandena för tilldelning av stöd förvaltas, kontrolleras och dokumenteras i

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordning (EU) nr 1306/2013.

enlighet med unionsreglerna. Systemet ger även rimliga garantier för att de styrningssystemet som inrättats fungerar korrekt och att rapporteringssystemet är av hög kvalitet. Av förklaringen framgår även att effektiva och proportionella åtgärder för bedrägeribekämpning har införts och tar hänsyn till de risker som har identifierats.

ESV har granskat årsräkenskaper för EGFJ och Ejflu för räkenskapsåret 2023, och bedömt om det utbetalande organets interna kontrollrutiner har fungerat tillfredsställande. ESV har utfört sin revision i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128. ESV anser att räkenskaper för EGFJ och Ejflu är rättvisande, fullständiga och korrekta i alla väsentliga avseenden vad gäller de utgifter som belastat fonderna. ESV anser även att de interna kontrollrutiner som använts av det utbetalande organet har fungerat tillfredsställande grundat på granskning av det utbetalande organets överensstämmelse med ackrediteringskriterierna. ESV anser vidare att prestationsrapporteringen fungerar väl.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte ger anledning till något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Europeiska havs- och fiskerifonden samt programmet för lokalt ledd utveckling

Generaldirektören för Jordbruksverket, som är förvaltande myndighet för EHFF och för LLU med finansiering från ESF och ERUF, har undertecknat förvaltningsförklaringar i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013⁶ där det framgår att räkenskaper är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda utgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som införts ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV bedömer i enlighet med förordning (EU) nr 480/2014⁷ att fondernas räkenskaper är rättvisande och att de utgifter i räkenskaper för vilka utbetalning har begärts från kommissionen är lagliga och korrekta. ESV anser att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredsställande.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte ger anledning till något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Ställföreträdande generaldirektör för Tillväxtverket har undertecknat förvaltningsförklaringar för tio operativa program, för vilka Tillväxtverket är förvaltande myndighet:

1. Nationellt regionalfondsprogram
2. Mellersta Norrland
3. Norra Mellansverige
4. Skåne-Blekinge
5. Småland och Öarna

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

⁷ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014 av den 3 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden och om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

6. Stockholm
7. Västsverige
8. Öresund-Kattegatt-Skagerrak (territoriellt samarbete)
9. Östra Mellansverige
10. Övre Norrland.

Undertecknandet görs i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 1299/2013. Genom förklaringarna intygas att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att de förvaltningssystem som införts för de operativa programmen ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Cheferna för de förvaltande myndigheterna för de territoriella samarbetsprogrammen, Sverige-Norge, Nord, Botnia-Atlantica och Norra periferin och Arktis har undertecknat förvaltningsförklaringar för respektive program i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 1299/2013. För samarbetsprogrammet Botnia-Atlantica upptäcktes ett fel i projektrevisionen kopplat till upphandling, vilket innebär att felprocenten för programmet överstiger 2 procent. För att åtgärda detta har revisionsmyndigheten räknat ut ett extrapolerat finansiellt korrigeringsavdrag som förvaltande myndighet har gjort avdrag för i räkenskaperna så att programmets felprocent landar på godkänd nivå.

I övrigt intygas att genom förklaringarna räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att de förvaltningssystem som införts för de operativa programmen ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta för samtliga program.

ESV anser i enlighet med förordning (EU) nr 480/2014 att räkenskaperna ger en rättvisande bild och bedömer att de förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredställande. Detta gäller såväl regionala strukturfondsprogram som programmen inom ramen för territoriellt samarbete och de nationella regionalfondsprogram med undantag för Botnia-Atlantica där ESV har lämnat en reservation eftersom ESV iakttagit felaktigheter i ett projekt där stödmottagaren inte varit stödberättigad på grund av brister i den offentliga upphandlingen. Stödmottagaren har inte publicerat upphandlingen i EU-databas TED och därmed inte följt gällande lagkrav. ESV anser dock att reservationens inverkan är begränsad.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte ger anledning till något tvivel mot vad som sägs i respektive förvaltningsförklaring.

Europeiska socialfonden

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att det förvaltningssystem som införts för det operativa programmet ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV anser att räkenskaperna ger en rättvisande bild i enlighet med förordning (EU) nr 480/2014, att de utgifter i räkenskaperna för vilka återbetalning har begärts från kommissionen är lagliga och korrekta och att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredsställande.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte ger anledning till något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014⁸ där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att det förvaltningssystem som införts för det operativa programmet ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV bedömer att fondens räkenskaper i enlighet med förordning (EU) nr 532/2014⁹ ger en rättvisande bild, att de utgifter i räkenskaperna för vilka återbetalning har begärts är lagliga och korrekta, och att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredställande.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte ger anledning till något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Generaldirektören för Migrationsverket har undertecknat två förvaltningsförklaringar i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014¹⁰ och (EU) nr 2021/1060 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att unionsutgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts har fungerat effektivt och har gett nödvändiga garantier för lagligheten och korrektheten i de bakomliggande transaktionerna.

I sitt uttalande om räkenskaperna i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 och (EU) nr 2021/1060 anser ESV att dessa ger en sann och rättvisande bild och att de utgifter för vilka ersättning ansökts är lagliga och korrekta. Vidare bedömer ESV att de förvaltnings- och kontrollsystem som används fungerar tillfredsställande.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte ger anledning till något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Fonden för inre säkerhet

Chefen för gruppen för EU-fonder vid Polismyndigheten har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att unionsutgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts har fungerat effektivt och har gett nödvändiga garantier för lagligheten och korrektheten i de bakomliggande transaktionerna.

I sitt uttalande om räkenskaperna i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 anser ESV att dessa ger en sann och rättvisande bild och att de utgifter för vilka ersättning ansökts är lagliga och korrekta. Vidare bedömer ESV att de förvaltnings- och kontrollsystem som används fungerar tillfredsställande.

ESV anger i sitt uttalande att förvaltningsförklaringen överensstämmer med ESV:s bedömning av förvaltnings- och kontrollsystemet.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

⁹ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 532/2014 av den 13 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 514/2014 av den 16 april 2014 om allmänna bestämmelser för asyl-, migrations- och integrationsfonden och om ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering.

Uppskattad felnivå i EU-programmen 2017–2023

I tabellen nedan redovisas ESV:s uppskattade finansiella felnivå för fonderna och de svenska programmen med delad förvaltning. Felnivån är en beräkning av det belopp som inte borde ha godkänts för utbetalning från EU-budgeten, eftersom pengarna inte har använts i enlighet med EU:s regler. Det är varken ett mått på oegentligheter eller bristande måluppfyllelse. Ett exempel på ett typiskt fel är att den ansvariga myndigheten har betalat ut stöd för verksamheter som inte är stödberättigande. Ett annat vanligt exempel är att stödmottagare har fått ersättning för inköp av tjänster, varor eller investeringar som inte följer reglerna för offentlig upphandling.

I sin roll som nationellt revisionsorgan för EU-medel granskar ESV årligen alla de fonder och program som finansieras via EU-budgeten och förvaltas inom delad förvaltning. ESV:s årliga rapportering omfattar ett uttalande om förvaltningen är tillförlitlig och om de kostnader som ansvariga myndigheterna redovisar till kommissionen är lagliga och korrekta. Väsentlighetsnivån för finansiella fel är fastställd av kommissionen till 2 procent. Enligt ESV:s beräkningar har felnivåerna i Sverige legat under väsentlighetsnivån de senaste åren för huvuddelen av programmen.

Ansvariga myndigheter redovisar sina utgifter gentemot EU under en period på tolv månader. Redovisningsperioden sammanfaller inte med kalenderår och skiljer sig även åt mellan fonderna. Redovisningar för perioderna 2017/18–2022/23 avser årliga redovisningar som hör till den fleråriga budgetramen 2014–2020. För redovisningsperioden 2022/23 redovisar jordbruksfonderna och AMIF även verksamheter inom budgetramen 2021–2027. Felnivåerna avser finansiella fel *innan* ansvariga myndigheter korrigerat sina räkenskaper med hänsyn till de fel som ESV identifierat i sitt revisionsarbete.

Tabell 7.8 Uppskattad felnivå för de svenska EU-programmen (2017–2023)

Procent

Fond	Program	Redovisnings- period 2022/23	Redovisnings- period 2021/22	Redovisnings- period 2020/21	Redovisnings- period 2019/20	Redovisnings- period 2018/19	Redovisnings- period 2017/18
Europeiska socialfonden (ESF)	Nationellt program	0,81	0,14 ¹	0,06	0,38	1,89	0,03
ESF och ERUF	Lokalt Ledd Utveckling inom ESF och ERUF	0,01	0,34	0,34	2,41	0,00	0,17
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD)	Nationellt program	- ²	1,16	0	0,13	3,35	0,00
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	Nationella program 1–9	0,81	0,14 ¹	1,91	0,77	0,07	0,28
	Botnia Atlantica	4,95	0,03	0,94	0,01	0,29	0,05
	Nord	0,21	0,86	0,43	1,40	0,17	0,15
	Sverige Norge	0,05	0,35	0,13	0,91	0,00	0,00
	Öresund Kattegatt Skagerak	0,1	3,9	0,26	0,24	0,20	0,37
	Norra Periferin och Arktis	0,44	0,36	0,27	0,01	0,02	0,00
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	Nationellt program	0	4,14	0	1,63	0,47	0,00
Asyl- migrations- och integrationsfonden (AMIF)	Nationellt program 2014–2022	0,13	0,00	0,76	0,03	0,01	0,06

Fond	Program	Redovisnings- period 2022/23	Redovisnings- period 2021/22	Redovisnings- period 2020/21	Redovisnings- period 2019/20	Redovisnings- period 2018/19	Redovisnings- period 2017/18
Asyl- migrations- och integrationsfonden (AMIF)	Nationellt program 2021–2027	0,05					
Fonden för inre säkerhet (ISF)	Nationellt program	0,06	1,03	0,07	5,09	0,09	0,00
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)	Garantifonden IAKS ³	0,06	0,35	0,11	0,25	0,10	0,02
	Garantifonden ej IAKS	1,44	3,83				
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	Landsbygds- utvecklingsfonden IAKS	0,19	0,37	0,51	0,58	1,18	0,00
	Landsbygds- utvecklingsfonden ej IAKS	0,77	0,13	1,79	1,40	0,06	1,73

¹ I jämförelse med ÅR 2022: För ERUF9 och ESF redovisning period 2021/22 har felnivån höjts efter EU-kommissionens granskning.

² FEAD avslutades under 2023 och inga ytterligare utgifter har redovisats till EU-kommissionen varmed ingen finansiell felprocent har beräknats.

³ Den uppskattade felnivån avser hela garantifonden för redovisningsperioder fram t.o.m. 2020/21 eftersom andelen medel inom ej IAKS var av mindre omfattning under dessa perioder.

Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning

Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen bl.a. granska årsredovisningen för de förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen. Granskningen ska göras i enlighet med god revisionssed och syftar till att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskningen sker utifrån risk för väsentliga fel, vilket innebär att Riksrevisionen vid sin granskning fokuserar på de områden där det finns risk för väsentliga fel i myndigheternas årsredovisningar. Varje räkenskapsår avslutas granskningen med en revisionsberättelse, i vilken Riksrevisionen bl.a. uttalar sig om myndigheten i alla väsentliga avseenden har upprättat årsredovisningen enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, sin instruktion, sitt regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten. Uttalandet i revisionsberättelsen avser också om myndigheten ger en rättvisande bild av dess ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per bokslutsdatum. Riksrevisionen uttalar sig dessutom om det skulle ha framkommit något som tyder på att ledningen i sin bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll.

Alla myndigheter som förvaltar EU-medel har fått en standardutformad revisionsberättelse för räkenskapsåret 2023 förutom Länsstyrelsen i Norrbottens län. Det innebär att Riksrevisionen för de myndigheter som har fått en standardutformad revisionsberättelse bedömt att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av myndighetens finansiella ställning per den 31 december 2023 samt av dess resultat och finansiering för året enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten. Anledningen till Riksrevisionens reservation i revisionsberättelsen för Länsstyrelsen i Norrbottens län framgår av avsnitt 3.

7.5 Regeringens övergripande bedömning och nationella intygande av EU-medel

Regeringens intygande grundar sig på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar avseende hanteringen av EU-medel, Riksrevisionens uttalande från granskningen av myndigheternas räkenskaper och deras interna styrning och kontroll samt ESV:s revisionsutlåtanden.

Regeringen noterar att samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel har rapporterat att de har korrekta räkenskaper. Samtliga myndigheter har bedömt att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande för de delar som avser EU-medelshantering. Rikspolischefen bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen på Polismyndigheten under den period som årsredovisningen avser. Bristerna har dock inte påverkat EU-medelshanteringen.

Riksrevisionens granskning visar att samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel har en tillförlitlig och korrekt årsredovisning, rättvisande räkenskaper samt att myndigheterna följer regler och beslut. Riksrevisionens har dock lämnat en reservation i revisionsberättelsen för Länsstyrelsen i Norrbotten. Bristerna är dock inte kopplade till EU-medelshanteringen.

Regeringens nationella intygande

Regeringen lämnar följande intygande baserat på en samlad bedömning av dokumenten som nämns i avsnitt 7.5.

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Betryggande intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen.

Bilaga 1

Specifikation av inkomster i statens budget

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2021–2023 med 2023 års inkomststruktur

Tusental kronor

	Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
1000	Statens skatteinkomster	1 312 673 630	1 318 054 618	5 380 988	1 308 118 494	1 235 073 974
	Skatt på arbete	1 450 326 094	1 474 859 597	24 533 503	1 400 553 726	1 329 081 486
1100	Direkta skatter på arbete	738 820 480	746 343 248	7 522 767	724 070 916	694 335 918
1110	Inkomstskatter	935 032 518	947 814 499	12 781 981	913 203 093	862 762 796
1111	Statlig inkomstskatt	53 723 921	55 871 362	2 147 441	60 692 763	56 316 243
1115	Kommunal inkomstskatt	881 308 597	891 943 137	10 634 540	852 510 330	806 446 554
1120	Allmän pensionsavgift	151 593 946	153 116 511	1 522 565	145 337 072	137 337 381
1121	Allmän pensionsavgift	151 593 946	153 116 511	1 522 565	145 337 072	137 337 381
1130	Artistskatt	0	0	0	0	
1131	Artistskatt	0	0	0	0	
1140–1160	Skattereduktioner	-347 805 984	-354 587 763	-6 781 779	-334 469 249	-305 764 260
1141	Allmän pensionsavgift	-151 560 872	-153 083 491	-1 522 618	-145 308 100	-137 309 240
1143	Arbetslöshetskassa	-1 636 763	-1 620 000	16 763		
1144	Fastighetsavgift	-437 114	-524 787	-87 673	-519 073	-494 459
1151	Sjöinkomst	-42 781	-41 583	1 198	-41 583	-39 044
1153	Jobbskatteavdrag	-157 321 823	-159 393 570	-2 071 747	-146 295 389	-131 752 383
1154	Husavdrag	-20 208 456	-18 043 769	2 164 687	-19 075 764	-18 911 709
1155	Gåvor till ideell verksamhet	-373 267	-536 859	-163 592	-536 859	-404 452
1156	Övriga skattereduktioner	0	0	0	-6 098 162	-5 076 133
1157	Skattereduktion för boende i vissa områden	-1 349 817	-1 359 987	-10 170	-1 359 987	-1 348 720
1158	Skattereduktion sjuk- och aktivitetsersättning	-3 926 910	-3 555 416	371 495	-3 199 937	-428 804
1159	Skattereduktion för förnybar el	-179 182	-420 822	-241 640	-400 783	-238 529
1161	Skattereduktion för installation av grön teknik	-2 140 000	-6 892 444	-4 752 444	-2 709 505	-1 103 323
1162	Skattereduktion för förvärvsinkomst	-8 628 998	-9 115 035	-486 038	-8 924 106	-8 657 464
1200	Indirekta skatter på arbete	711 505 613	728 516 349	17 010 736	676 482 810	634 745 568
1210	Arbetsgivaravgifter	697 492 374	707 686 498	10 194 125	669 450 026	629 339 075
1211	Sjukförsäkringsavgift	77 218 080	79 047 165	1 829 085	73 102 944	68 834 197
1212	Föräldraförsäkringsavgift	56 554 087	57 888 832	1 334 745	53 537 245	50 411 284
1213	Arbetssskadeavgift	4 350 314	4 452 934	102 619	4 118 173	3 877 735
1214	Ålderspensionsavgift	230 093 936	233 031 594	2 937 658	221 389 137	207 882 979
1215	Efterlevandepensionsavgift	13 050 943	13 362 643	311 700	12 358 534	11 636 406
1216	Arbetsmarknadsavgift	56 781 312	55 503 145	-1 278 167	51 320 102	48 300 453
1217	Allmän löneavgift	252 753 266	257 945 859	5 192 593	238 598 651	224 620 695
1218	Ofördelade avgifter	0	-105 352	-105 352	-544 624	191 364
1219	Nedsatta avgifter	6 690 435	6 559 678	-130 757	15 569 864	13 583 963
1240	Egenavgifter	12 664 870	12 021 377	-643 493	11 808 917	11 527 529
1241	Sjukförsäkringsavgift	138 958	140 595	1 637	206 049	184 493
1242	Föräldraförsäkringsavgift	581 761	578 171	-3 590	605 002	567 962
1243	Arbetssskadeavgift	55 824	34 611	-21 212	56 507	53 866

	Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
1244	Ålderspensionsavgift, netto	4 997 167	4 793 212	-203 955	4 617 818	4 505 854
1245	Efterlevandepensionsavgift	173 685	226 721	53 036	175 074	167 464
1246	Arbetsmarknadsavgift	3 027	0	-3 027	1 427	1 401
1247	Allmän löneavgift	4 866 651	4 474 329	-392 323	4 386 036	4 278 459
1248	Ofördelade avgifter	0	0	0	0	
1249	Nedsatta avgifter	1 847 797	1 773 739	-74 058	1 761 004	1 768 031
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	-48 492 443	-49 054 018	-561 575	-46 397 887	-43 214 767
1261	Avgifter till premiepensionssystemet	-48 492 443	-49 054 018	-561 575	-46 397 887	-43 214 767
1270	Särskild löneskatt	57 769 405	65 637 717	7 868 312	58 320 299	51 865 114
1271	Pensionskostnader, företag	51 816 170	59 471 179	7 655 008	52 561 781	46 356 348
1272	Pensionskostnader, staten	4 836 844	5 037 701	200 857	4 605 544	4 497 963
1273	Förvärsinkomster	381 902	486 642	104 740	518 584	345 868
1274	Egenföretagare	734 488	642 195	-92 293	634 390	664 936
1275	Övrigt	0	0	0	0	
1280	Nedsättningar	-8 538 232	-8 333 417	204 815	-17 330 868	-15 351 993
1282	Arbetsgivaravgifter	-6 690 435	-6 559 678	130 757	-15 569 864	-13 583 963
1283	Egenavgifter, generell nedsättning	-1 769 827	-1 710 592	59 236	-1 698 095	-1 704 481
1284	Egenavgifter, regional nedsättning	-77 970	-63 147	14 823	-62 910	-63 550
1290	Tjänstegruppliv	609 641	558 192	-51 449	632 323	580 610
1291	Tjänstegruppliv	609 641	558 192	-51 449	632 323	580 610
1300	Skatt på kapital	345 261 869	356 139 253	10 877 383	365 602 378	355 888 756
1310	Skatt på kapital, hushåll	77 585 860	71 597 241	-5 988 619	92 892 280	104 604 420
1311	Skatt på kapital	115 156 465	112 755 579	-2 400 886	117 830 931	125 730 617
1312	Skattereduktion kapital	-37 616 234	-41 404 656	-3 788 423	-25 181 991	-20 978 408
1313	Expansionsmedelsskatt	45 628	246 319	200 690	243 339	-147 789
1320	Skatt på företagsvinster	178 077 471	199 859 096	21 781 625	192 994 100	183 582 347
1321	Skatt på företagsvinster	179 481 431	201 372 557	21 891 126	199 793 449	183 588 680
1322	Skattereduktioner	-1 403 960	-1 513 461	-109 501	-6 799 349	-6 333
1330	Kupongskatt	10 146 640	9 433 218	-713 422	12 339 989	9 369 012
1331	Kupongskatt	10 146 640	9 433 218	-713 422	12 339 989	9 369 012
1340	Avkastningsskatt	19 323 374	18 860 892	-462 482	8 293 571	6 724 328
1341	Avkastningsskatt hushåll	200 018	267 665	67 647	267 665	264 613
1342	Avkastningsskatt företag	19 018 440	18 244 479	-773 962	7 888 721	6 354 800
1343	Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	104 915	348 748	243 832	137 184	104 915
1350	Fastighetskatt	37 959 490	39 653 577	1 694 087	38 599 865	36 083 749
1351	Fastighetsskatt hushåll	778 209	763 057	-15 151	742 075	729 813
1352	Fastighetsskatt företag	15 085 272	15 909 487	824 215	15 882 755	14 197 881
1353	Kommunal fastighetsavgift hushåll	17 500 834	18 176 108	675 274	17 362 394	16 807 340
1354	Kommunal fastighetsavgift företag	4 595 175	4 804 925	209 750	4 612 642	4 348 715
1360	Stämpelskatt	14 612 035	10 312 727	-4 299 309	15 759 077	15 524 899

	Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
1361	Stämpelskatt	14 612 035	10 312 727	-4 299 309	15 759 077	15 524 899
1390	Riskskatt för kreditinstitut	7 557 000	6 422 503	-1 134 497	4 723 495	
1391	Riskskatt för kreditinstitut	7 557 000	6 422 503	-1 134 497	4 723 495	
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	735 754 852	718 813 691	-16 941 161	692 576 157	650 962 664
1410	Mervärdesskatt	594 498 829	559 424 447	-35 074 382	559 620 778	510 997 428
1411	Mervärdesskatt	594 498 829	559 424 447	-35 074 382	559 620 778	510 997 428
1420	Skatt på alkohol och tobak	30 364 205	28 603 911	-1 760 294	29 749 674	28 697 062
1421	Skatt på tobak	12 195 436	10 966 055	-1 229 381	12 779 801	11 711 784
1422	Skatt på etylalkohol	5 705 740	5 553 560	-152 179	5 513 103	5 607 941
1423	Skatt på vin	6 913 186	6 625 288	-287 898	6 368 109	6 501 381
1424	Skatt på mellanklassprodukter	142 409	146 080	3 671	127 356	133 861
1425	Skatt på öl	5 211 194	4 710 335	-500 859	4 582 520	4 545 854
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak	689	86 071	85 383	832	689
1427	Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	195 552	516 521	320 969	377 954	195 552
1430	Energiskatt	47 252 517	43 517 026	-3 735 491	44 718 196	53 795 454
1431	Skatt på elektrisk kraft	28 295 276	25 711 714	-2 583 562	25 028 911	27 183 156
1432	Energiskatt bensin	8 647 915	9 285 265	637 349	9 254 238	11 479 719
1433	Energiskatt oljeprodukter	9 781 913	8 201 393	-1 580 520	10 222 674	14 914 512
1434	Energiskatt övrigt	527 413	318 654	-208 759	212 372	218 067
1440	Koldioxidskatt	22 468 217	22 654 558	186 341	21 229 191	21 920 452
1441	Koldioxidskatt bensin	7 566 113	7 785 542	219 429	7 198 344	7 282 559
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter	14 727 916	14 120 970	-606 946	13 746 797	14 264 128
1443	Koldioxidskatt övrigt	174 188	748 046	573 858	284 050	373 765
1450–1460	Övriga skatter på energi och miljö	8 045 910	35 782 073	27 736 163	8 100 947	5 426 646
1451	Svavelskatt	5 755	4 387	-1 368	18 059	10 046
1452	Skatt på råttalolja	0	110 887	110 887	0	
1453	Särskild skatt mot förurning	63 231	55 938	-7 292	59 462	63 231
1454	Skatt på bekämpningsmedel	150 703	143 495	-7 208	134 719	136 692
1456	Avfallsskatt	307 719	347 564	39 844	310 981	298 131
1457	Avgifter till Kemikalieinspektionen	52 649	49 681	-2 968	48 874	49 773
1458	Övriga skatter	131 586	264 984	133 397	-55 827	279 697
1459	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	3 451 041	4 374 000	922 959	3 464 000	1 079 000
1461	Kemikalieskatt	1 947 193	2 042 369	95 177	1 614 325	1 752 740
1462	Flygskatt	1 114 597	1 499 443	384 845	1 120 148	465 123
1463	Skatt på avfallsförbränning	7 534	19 884	12 350	599 730	469 945
1464	Skatt på plastbärkassar	595 902	498 442	-97 461	517 476	397 268
1465	Intäkter från handel med elcertifikat	218 000	194 000	-24 000	269 000	425 000
1467	Flaskhalsintäkter		26 177 000	26 177 000		
1470	Skatt på vägtrafik	25 226 694	22 068 882	-3 157 812	22 527 014	22 549 201

	Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
1471	Fordonsskatt	17 635 179	15 061 513	-2 573 666	15 506 479	15 590 437
1472	Vägavgifter	1 479 708	1 410 871	-68 837	1 333 692	1 302 445
1473	Trängselskatt	2 819 973	2 869 070	49 097	2 877 234	2 855 961
1474	Skatt på trafikförsäkringspremier	3 291 835	2 727 429	-564 406	2 809 608	2 800 357
1480	Övriga skatter	7 898 482	6 762 794	-1 135 688	6 630 357	7 576 421
1481	Systembolaget AB:s överskott	390 864	409 000	18 136	158 815	375 687
1482	Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	2 621 076	1 921 000	-700 076	2 000 000	2 900 000
1483	Skatt på spel	4 697 542	4 219 779	-477 763	4 271 346	4 027 774
1485	Spelavgifter	79 000	87 527	8 527	61 900	68 475
1486	Skatt på annonser och reklam	0	916	916	28 276	102 653
1491	Avgifter för telekommunikation	110 000	124 573	14 573	110 021	101 833
1500	Skatt på import	9 434 324	7 935 821	-1 498 503	9 328 667	7 338 547
1511	Tullmedel	9 434 324	7 935 821	-1 498 503	9 328 667	7 338 547
1512	Sockeravgifter	0	0	0	0	
1600	Restförda och övriga skatter	13 366 209	8 467 109	-4 899 100	10 203 552	-6 716 115
1610	Restförda skatter	-8 139 665	-13 044 094	-4 904 429	-13 654 199	-16 126 670
1611	Restförda skatter, hushåll	-1 615 892	-3 769 743	-2 153 851	-2 358 080	-1 615 892
1612	Restförda skatter, företag	-6 523 773	-9 274 351	-2 750 578	-11 296 119	-14 510 778
1620	Övriga skatter, hushåll	5 929 799	6 420 193	490 394	6 969 245	-1 957 573
1621	Omprövningar aktuellt taxeringsår	-345 005	-200 000	145 005	-200 000	-87 547
1622	Omprövningar äldre taxeringsår	1 613 040	2 046 503	433 463	2 342 426	-4 979 664
1623	Anstånd	500 000	298 232	-201 768	836 746	-271 223
1624	Övriga skatter	3 828 437	3 944 546	116 109	3 659 161	3 023 831
1625	Skattetillägg	161 824	144 828	-16 996	144 828	180 208
1626	Förseningsavgifter	171 503	186 083	14 580	186 083	176 820
1630	Övriga skatter företag	-453 961	-1 266 681	-812 721	924 232	-3 764 265
1631	Omprövningar aktuellt taxeringsår	-1 750 633	-1 000 000	750 633	-1 000 000	-2 066 109
1632	Omprövningar äldre taxeringsår	0	-1 054 681	-1 054 681	-4 182 356	-4 453 068
1633	Anstånd	-500 000	-919 799	-419 799	3 143 178	-217 450
1634	Övriga skatter	-10 000	-18 700	-8 700	416	712 180
1635	Skattetillägg	1 338 176	1 324 724	-13 452	2 541 216	1 848 926
1636	Förseningsavgifter	468 497	401 775	-66 722	421 778	411 257
1640	Intäkter som förs till fonder	6 208 764	7 034 664	825 899	6 612 427	5 983 703
1641	Insättningsgarantiavgifter	1 827 545	2 361 811	534 267	2 076 598	1 791 535
1644	Batteriavgifter	1 904	2 308	404	1 702	1 897
1645	Kväveoxidavgifter	528 315	610 444	82 129	642 730	526 208
1647	Resolutionsavgifter	3 851 000	4 060 100	209 100	3 891 397	3 664 063
1650	Avgifter till public service	9 821 271	9 323 027	-498 244	9 351 847	9 148 690
1651	Avgifter till public service	9 821 271	9 323 027	-498 244	9 351 847	9 148 690

Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
Totala skatteintäkter	2 554 143 348	2 566 215 470	12 072 122	2 478 264 479	2 336 555 338
1700 Avgående poster, skatter till EU	-9 434 324	-7 935 821	1 498 503	-9 328 667	-7 338 547
1710 EU-skatter	-9 434 324	-7 935 821	1 498 503	-9 328 667	-7 338 547
1711 EU-skatter	-9 434 324	-7 935 821	1 498 503	-9 328 667	-7 338 547
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 544 709 024	2 558 279 650	13 570 626	2 468 935 812	2 329 216 791
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 216 502 231	-1 230 048 509	-13 546 278	-1 174 488 140	-1 110 544 835
1810 Skatter till andra sektorer	-1 216 502 231	-1 230 048 509	-13 546 278	-1 174 488 140	-1 110 544 835
1811 Kommunala skatter	-902 952 940	-914 366 124	-11 413 184	-873 940 551	-827 073 561
1812 Avgifter till AP-fonder	-313 549 291	-315 682 385	-2 133 094	-300 547 589	-283 471 273
Statens skatteintäkter	1 328 206 793	1 328 231 140	24 347	1 294 447 672	1 218 671 957
1900 Periodiseringar	-15 533 163	-10 176 522	5 356 640	13 670 822	16 402 018
1910 Uppbördsförskjutningar	17 135 595	41 542 318	24 406 723	25 678 006	-23 795 915
1911 Uppbördsförskjutningar	17 135 595	41 542 318	24 406 723	25 678 006	-23 795 915
1920 Betalningsförskjutningar	-43 268 758	-42 320 666	948 092	-8 495 526	40 685 583
1921 Kommuner och regioner	-26 943 216	-14 745 536	12 197 680	34 307 522	36 411 595
1922 Ålderspensionssystemet	-880 733	2 301 014	3 181 747	-854 406	7 264 564
1923 Företag och hushåll	-14 796 992	-30 166 918	-15 369 926	-43 095 281	-3 737 182
1924 Kyrkosamfund	-669 006	402 825	1 071 831	1 180 003	526 582
1925 EU	21 189	-112 051	-133 240	-33 365	220 024
1930 Anstånd	10 600 000	-9 398 174	-19 998 174	-3 511 658	-487 650
1931 Anstånd	10 600 000	-9 398 174	-19 998 174	-3 511 658	-487 650
2000 Inkomster av statens verksamhet	42 613 203	55 764 985	13 151 783	71 948 910	43 279 835
2100 Rörelseöverskott	859 706	604 295	-255 410	4 733 398	7 449 048
2110 Affärsverkens inlevererade överskott	382 000	381 000	-1 000	348 000	404 000
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	0		0		
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	382 000	381 000	-1 000	348 000	404 000
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	0		0		
2120 Övriga myndigheters inlevererade överskott	477 706	223 295	-254 410	485 398	245 048
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	105 000	77 680	-27 320	68 887	113 198
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	0		0		
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter	372 706	145 615	-227 091	416 512	131 850

Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
2130 Riksbankens inlevererade överskott	0		0	3 900 000	6 800 000
2131 <i>Riksbankens inlevererade överskott</i>	0		0	3 900 000	6 800 000
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	268 000	705 354	437 354	263 396	324 778
2210 Överskott av fastighetsförvaltning	268 000	705 354	437 354	263 396	324 778
2215 <i>Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning</i>	268 000	705 354	437 354	263 396	324 778
2300 Ränteinkomster	2 056 940	2 990 809	933 869	3 267 299	2 571 402
2314 <i>Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen</i>	0		0	13	
2320 Räntor på näringslån	0	62	62	231	10
2322 <i>Räntor på övriga näringslån</i>	0	62	62	217	1
2323 <i>Räntor på övriga näringslån</i>	0		0		
2324 <i>Ränteinkomster på lokaliseringlån</i>	0		0		8
2340 Räntor på studielån	23 000	17 182	-5 818	18 521	32 123
2342 <i>Ränteinkomster på allmänna studielån</i>	23 000	17 182	-5 818	18 521	32 123
2390 Övriga ränteinkomster	2 033 940	2 973 564	939 624	3 248 548	2 539 270
2391 <i>Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering</i>	0	36	36		2
2394 <i>Övriga ränteinkomster</i>	33 580	39 678	6 098	140 120	125 912
2397 <i>Räntor på skattekonton m.m., netto</i>	2 000 360	2 933 850	933 490	3 108 427	2 413 356
2400 Inkomster av statens aktier	20 700 000	19 929 369	-770 631	46 206 632	17 576 530
2410 Inkomster av statens aktier	20 700 000	19 929 369	-770 631	46 206 632	17 576 530
2411 <i>Inkomster av statens aktier</i>	20 700 000	19 929 369	-770 631	46 206 632	17 576 530
2500 Offentligrättsliga avgifter	11 802 192	13 364 185	1 561 993	12 224 551	11 600 248
2511 <i>Expeditions- och ansökningsavgifter</i>	1 186 273	1 101 067	-85 206	1 173 129	1 038 663
2525 <i>Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor</i>	3 963 000	4 800 633	837 633	4 600 189	4 487 444
2527 <i>Avgifter för statskontroll av krigsmaterielltillverkning</i>	40 500	47 133	6 633	39 551	38 538
2528 <i>Avgifter vid Bergsstaten</i>	26 700	26 302	-398	11 857	17 226
2529 <i>Avgifter vid patent- och registreringsväsendet</i>	430 000	461 293	31 293	462 986	411 600
2531 <i>Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register</i>	2 492	2 717	225	2 381	2 384
2532 <i>Avgifter vid kronofogdemyndigheterna</i>	1 654 600	2 530 410	875 810	1 584 457	1 484 352
2534 <i>Avgifter vid Transportstyrelsen</i>	1 572 000	1 529 473	-42 527	1 584 798	1 405 154
2537 <i>Miljöskyddsavgift</i>	375 000	294 204	-80 796	248 334	291 650

Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	787 000	737 709	-49 291	721 859	678 040
2551 Avgifter från kärnkraftverken	313 000	311 217	-1 783	315 391	315 583
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	530 000	542 052	12 052	516 526	507 597
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektio nen	33 000	34 411	1 411	30 467	31 035
2558 Avgifter för årlig revision	151 849	178 602	26 753	164 115	152 105
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	28 660	32 264	3 604	29 114	30 456
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	20 818	20 036	-782	24 656	21 392
2562 CSN-avgifter	687 300	714 662	27 362	714 738	687 030
2600 Försäljningsinkomster	60 000	51 239	-8 761	55 838	68 870
2624 Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	60 000	51 239	-8 761	55 838	68 870
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	0		0		
2700 Böter m.m.	2 045 903	2 888 223	842 320	1 830 261	1 593 203
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	96 250	76 687	-19 563	81 674	89 192
2712 Bötesmedel	1 745 000	2 359 252	614 252	1 438 704	1 288 563
2713 Vattenföreningensavgifter m.m.	0	9 176	9 176	2 571	-609
2714 Sanktionsavgifter m.m.	176 546	419 364	242 819	283 052	199 628
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	28 107	23 743	-4 364	24 261	16 429
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	4 820 462	15 231 512	10 411 050	3 367 534	2 095 755
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	4 820 462	15 231 512	10 411 050	3 367 534	2 095 755
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000 000	92 280	-4 907 720	941 222	23 300
3100 Inkomster av försälda byggnader och maskiner	0	10	10	2 009	
3120 Statliga myndigheters inkomster av försälda byggnader och maskiner	0	10	10	2 009	
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0	10	10	2 009	
3200 Övriga inkomster av markförsäljning	0		0		
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	0		0		
3300 Övriga inkomster av försäld egendom	5 000 000	92 270	-4 907 730	939 213	23 300

Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
3311 <i>Inkomster av statens gruvegendom</i>	0		0		
3312 <i>Övriga inkomster av försäld egendom</i>	5 000 000	92 270	-4 907 730	939 213	23 300
4000 Återbetalning av lån	527 980	431 709	-96 271	1 379 542	1 060 166
4100 Återbetalning av näringslån	7	794	787	24	71
4120 <i>Återbetalning av jordbrukslån</i>	0		0	4	
4123 <i>Återbetalning av lån till fiskerinäringen</i>	0		0	4	
4130 <i>Återbetalning av övriga näringslån</i>	7	794	787	20	71
4131 <i>Återbetalning av vattenkraftslån</i>	0		0		
4136 <i>Återbetalning av övriga näringslån</i>	7	794	787	20	
4137 <i>Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk</i>	0		0		
4138 <i>Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier</i>	0		0		
4139 <i>Återbetalning av lokaliseringlån</i>	0		0		71
4300 Återbetalning av studielån	279 093	244 451	-34 643	270 875	406 751
4312 <i>Återbetalning av allmänna studielån</i>	93	105	11	121	60
4313 <i>Återbetalning av studiemedel</i>	279 000	244 346	-34 654	270 755	406 691
4500 Återbetalning av övriga lån	248 880	186 465	-62 415	1 108 643	653 344
4525 <i>Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor</i>	41 480	61 687	20 207	60 010	78 321
4526 <i>Återbetalning av övriga lån</i>	207 400	124 778	-82 622	1 048 632	575 023
5000 Kalkylmässiga inkomster	19 134 000	19 921 512	787 512	18 163 631	17 794 811
5100 Avskrivningar och amorteringar	0		0		
5120 <i>Avskrivningar på fastigheter</i>	0		0		
5121 <i>Amortering på statskapital</i>	0		0		
5200 Statliga pensionsavgifter	19 134 000	19 921 512	787 512	18 163 631	17 794 811
5211 <i>Statliga pensionsavgifter</i>	19 134 000	19 921 512	787 512	18 163 631	17 794 811
6000 Bidrag m.m. från EU	32 477 456	18 262 242	-14 215 215	15 620 495	14 609 323
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	8 403 000	11 237 628	2 834 628	10 584 364	10 160 202

Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	5 721 000	7 978 686	2 257 686	7 485 292	6 850 590
6111 Gårdsstöd	5 572 000	7 474 446	1 902 446	7 022 002	7 101 250
6113 Övriga interventioner	149 000	144 752	-4 248	146 119	131 465
6114 Exportbidrag	0		0		
6115 Djurbidrag	0		0		
6116 Offentlig lagring	0		0		
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	0	359 488	359 488	317 171	-382 125
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 682 000	3 258 942	576 942	3 099 072	3 309 612
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013	0	-3	-3	-489	-946
6125 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014 - 2020	1 476 000	3 138 310	1 662 310	3 099 561	3 310 559
6126 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2021 - 2027	1 206 000	120 635	-1 085 365		
6200 Bidrag från EU till fiskerieringen	224 000	299 878	75 878	150 946	97 054
6214 Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014 - 2020	109 000	259 538	150 538	138 556	97 054
6215 Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2021 - 2027	115 000	40 340	-74 660	12 390	
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	2 080 000	1 713 759	-366 241	1 430 441	1 184 646
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014 - 2020	1 430 000	1 607 117	177 117	1 273 100	1 184 646
6315 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021-2027	650 000	106 642	-543 358	157 340	
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	2 650 000	2 410 983	-239 017	1 284 488	1 245 406
6414 Bidrag från Europeiska socialfonden 2014 - 2020	2 219 000	2 331 147	112 147	1 169 664	1 245 406
6415 Bidrag från Europeiska socialfonden 2021-2027	431 000	79 835	-351 165	114 824	
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	150 000	997 149	847 149	794 242	505 637
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	150 000	997 149	847 149	794 242	505 637

Inkomsttitel	Statens budget 2023	Utfall/Prognos 2023	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2022	Utfall 2021
6600	Bidrag från Europeiska faciliteten för återhämtning och resiliens	18 790 456	-18 790 456		
6611	<i>Bidrag från Europeiska faciliteten för återhämtning och resiliens</i>	18 790 456	-18 790 456		
6900	Övriga bidrag från EU	180 000	1 602 845	1 422 845	1 416 379
6911	<i>Övriga bidrag från EU</i>	180 000	1 602 845	1 422 845	1 416 379
7000	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-132 953 056	-169 616 137	-36 663 081	-130 039 774
7100	Tillkommande skatter	14 306 222	13 765 914	-540 309	14 255 118
7110	EU-skatter	9 413 135	8 047 872	-1 365 263	9 362 032
7112	Tullmedel	9 413 135	8 047 872	-1 365 263	9 362 032
7113	Jordbrukstullar och sockeravgifter	0	0	0	0
7120	Kommunala utjämningsavgifter	4 893 087	5 718 041	824 954	4 893 087
7121	Utgiftningsavgift för LSS-kostnader	4 893 087	5 718 041	824 954	4 893 087
7200	Avräkningar	-147 259 279	-183 382 051	-36 122 772	-144 294 892
7210	Intäkter som förs till fonder	-6 208 764	-7 034 664	-825 899	-6 612 427
7211	Intäkter som förs till fonder	-6 208 764	-7 034 664	-825 899	-6 612 427
7220	Kompensation för mervärdesskatt	-130 727 802	-140 425 349	-9 697 547	-127 322 447
7221	Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-45 992 670	-50 471 253	-4 478 584	-45 935 768
7222	Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-84 735 132	-89 954 095	-5 218 963	-81 386 679
7230	Övriga avräkningar	-10 322 713	-35 922 038	-25 599 325	-10 360 019
7231	Avgifter till public service	-10 104 713	-9 551 038	553 675	-10 091 019
7232	Intäkter från handel med elcertifikat	-218 000	-194 000	24 000	-269 000
7233	Flaskhalsintäkter		-26 177 000	-26 177 000	
8000	Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto				
8127	Korttidsarbete				
Summa	1 279 473 213	1 242 911 209	-36 562 004	1 286 132 520	1 191 286 462

Bilaga 2

Specifikation av utgifter i statens budget

Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2023

Tusentals kronor

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tillgängliga medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)						Utfall statens budget	
UO 1 Rikets styrelse	1 109 245	18 270 004	-18 600	-405 598	9 983	18 965 034	18 303 821	33 817	52 417	-661 214	-1 212 708	551 494	661 214
1 Statschefen		167 903				167 903	176 466	8 563	8 563	8 563	0	8 563	-8 563
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten		167 903				167 903	176 466	8 563	8 563	8 563	0	8 563	-8 563
2 Riksdagen och dess myndigheter	254 172	2 696 711	40 000	-40 000		2 950 883	2 767 218	70 507	30 507	-183 664	-264 563	80 899	183 664
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	93 640	1 004 077				1 097 717	1 057 785	53 708	53 708	-39 932	-70 054	30 122	39 932
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	109 585	996 390		-40 000		1 065 975	978 604	-17 786	-17 786	-87 371	-117 262	29 891	87 371
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	1 690	210 000	40 000			251 690	234 887	24 887	-15 113	-16 803	-23 103	6 300	16 803
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	8 275	127 126				135 401	121 408	-5 718	-5 718	-13 992	-17 805	3 813	13 992
2:5 Riksrevisionen	40 983	359 118				400 101	374 534	15 416	15 416	-25 567	-36 340	10 773	25 567
3 Sametinget och samepolitiken	-1 581	59 676				58 095	58 806	-870	-870	711	-2 869	3 580	-711
3:1 Sametinget	-1 581	59 676				58 095	58 806	-870	-870	711	-2 869	3 580	-711
4 Regeringskansliet m.m.	567 576	9 584 123		-179 351		9 972 348	9 629 592	45 469	45 469	-342 756	-630 279	287 523	342 756
4:1 Regeringskansliet m.m.	567 576	9 584 123		-179 351		9 972 348	9 629 592	45 469	45 469	-342 756	-630 279	287 523	342 756
5 Länsstyrelserna	205 985	3 760 438	-61 500	-102 070		3 802 853	3 718 459	-41 979	19 521	-84 395	-197 213	112 818	84 395
5:1 Länsstyrelserna m.m.	205 985	3 760 438	-61 500	-102 070		3 802 853	3 718 459	-41 979	19 521	-84 395	-197 213	112 818	84 395
6 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter	45 553	683 379	2 900	-47 315	9 983	694 500	666 159	-17 220	-20 120	-28 342	-54 006	25 664	28 342
6:1 Allmänna val och demokrati	14 356	149 840	2 900	-11 217	9 983	165 862	154 316	4 476	1 576	-11 546	-15 546	4 000	11 546
6:2 Justitiekanslern	11 273	80 863		-12 800		79 336	85 958	5 095	5 095	6 622	-1 464	8 086	-6 622

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tillgängliga medel			
6:3	Integritetsskyddsmyndigheten	-5 984	172 794			166 810	160 530	-12 264	-12 264	-6 279	-11 462	5 183	6 279
6:4	Valmyndigheten	1 118	60 164		-8	61 274	57 397	-2 767	-2 767	-3 877	-5 681	1 804	3 877
6:5	Stöd till politiska partier	1 381	169 200		-1 381	169 200	167 571	-1 629	-1 629	-1 629	-6 705	5 076	1 629
6:6	Institutet för mänskliga rättigheter	23 409	50 518		-21 909	52 018	40 385	-10 133	-10 133	-11 633	-13 148	1 515	11 633
7	<i>Nationella minoriteter</i>	29 186	227 771		-29 186	227 771	209 368	-18 403	-18 403	-18 403	-18 403	0	18 403
7:1	Åtgärder för nationella minoriteter	29 006	207 771		-29 006	207 771	192 232	-15 539	-15 539	-15 539	-15 539	0	15 539
7:2	Åtgärder för den nationella minoriteten romer	180	20 000		-180	20 000	17 136	-2 864	-2 864	-2 864	-2 864	0	2 864
8	<i>Medier</i>	5 565	1 058 693		-5 568	1 058 670	1 046 976	-11 717	-11 717	-11 694	-43 454	31 760	11 694
8:1	Mediestöd	5 588	1 010 519		-5 588	1 010 519	998 643	-11 876	-11 876	-11 876	-42 191	30 315	11 876
8:2	Myndigheten för press, radio och tv	-23	48 174			48 151	48 333	159	159	182	-1 263	1 445	-182
9	<i>Steps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet</i>	2 789	31 310		-2 088	32 011	30 776	-534	-534	-1 234	-1 921	687	1 234
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	2 789	31 310		-2 088	32 011	30 776	-534	-534	-1 234	-1 921	687	1 234
UO 2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	701 813	19 021 399	22 100	-614 545	19 130 767	18 918 794	-102 605	-124 705	-211 973	-1 089 837	877 864	211 973
1:1	Statskontoret	4 654	108 272	-500	-2 238	110 188	104 342	-3 930	-3 430	-5 846	-8 848	3 002	5 846
1:2	Kammarkollegiet	8 307	118 318	21 600	-4 742	143 483	128 208	9 890	-11 710	-15 275	-24 700	9 425	15 275
1:3	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	4 453	23 050		-4 453	23 050	23 190	140	140	140	-782	922	-140
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	536	1 693		-536	1 693	1 303	-390	-390	-390	-390	0	390
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	274 704	15 206 904		-274 704	15 206 904	15 134 299	-72 605	-72 605	-72 605	-832 950	760 345	72 605

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Totalt tilldelade Medgivna medel		Utfall	Skillnad mot anvisade medel		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel				
1:6	Finanspolitiska rådet	561	11 035		-233	11 363	11 097	62	62	-266	-597	331	266
1:7	Konjunkturinstitutet	3 210	78 255	1 000	-1 090	81 375	77 061	-1 194	-2 194	-4 314	-6 661	2 347	4 314
1:8	Ekonomistyrningsverket	15 389	211 395		-9 079	217 705	207 036	-4 359	-4 359	-10 669	-20 788	10 119	10 669
1:9	Statistiska centralbyrån	20 120	608 582		-2 363	626 339	608 130	-452	-452	-18 209	-36 466	18 257	18 209
1:10	Bidragsfastigheter	0	290 000		0	290 000	290 000	0	0	0	0	0	0
1:11	Finansinspektionen	51 142	788 347		-29 069	810 421	804 877	16 530	16 530	-5 544	-29 194	23 650	5 544
1:12	Riksgäldskontoret	6 650	364 014		-52	370 612	355 932	-8 082	-8 082	-14 680	-25 600	10 920	14 680
1:13	Bokföringsnämnden	588	14 138		-170	14 555	13 517	-621	-621	-1 039	-1 463	424	1 039
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	285 369	110 116		-285 369	110 116	73 267	-36 849	-36 849	-36 849	-42 354	5 505	36 849
1:15	Statens servicecenter	22 748	915 068			937 816	915 339	271	271	-22 477	-49 929	27 452	22 477
1:16	Finansmarknadsforskning	50	59 953			60 003	59 900	-53	-53	-104	-1 902	1 798	104
1:17	Upphandlingsmyndigheten	3 334	112 259		-450	115 143	111 297	-962	-962	-3 846	-7 213	3 367	3 846
UO 3	Skatt, tull och exekution	442 951	12 923 291	-25 000	-59 183	13 282 059	13 438 481	515 190	540 190	156 422	-231 275	387 697	-156 422
1:1	Skatteverket	306 774	8 199 362	-25 000	-57 627	8 423 509	8 596 683	397 321	422 321	173 174	-72 806	245 980	-173 174
1:2	Tullverket	76 006	2 588 670		-1 555	2 663 120	2 639 818	51 148	51 148	-23 302	-100 962	77 660	23 302
1:3	Kronofogdemyndigheten	60 171	2 135 259			2 195 430	2 201 980	66 721	66 721	6 550	-57 507	64 057	-6 550
UO 4	Rättsväsendet	1 860 851	68 305 854	750 000	-655 627	70 261 077	69 772 377	1 466 523	716 523	-488 701	-2 816 332	2 327 631	488 701
1:1	Polismyndigheten	580 046	37 043 384		-960	37 622 471	37 426 588	383 204	383 204	-195 883	-1 305 651	1 109 768	195 883
1:2	Säkerhetspolisen	11 503	2 060 983	50 000		2 122 486	2 113 483	52 500	2 500	-9 003	-72 332	63 329	9 003
1:3	Aklagarmyndigheten	83 092	2 302 661		-20 895	2 364 858	2 262 569	-40 092	-40 092	-102 289	-171 368	69 079	102 289
1:4	Ekobrottsmyndigheten	31 800	952 757		-6 130	978 427	941 949	-10 808	-10 808	-36 478	-65 060	28 582	36 478
1:5	Sveriges Domstolar	108 937	7 051 168			7 160 105	7 363 791	312 623	312 623	203 687	-7 848	211 535	-203 687

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Totalt tilldelade Medgivna medel		Utfall	Skillnad mot anvisade medel		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp		
					överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	(SB+ÄB) tilldelade medel					
1:6 Kriminalvården	312 263	13 383 310	750 000			14 445 573	14 549 590	1 166 280	416 280	104 017	-319 982	423 999	-104 017	
1:7 Brottsförebyggande rådet	8 533	231 644		-3 512		236 665	224 771	-6 873	-6 873	-11 894	-18 843	6 949	11 894	
1:8 Rättsmedicinalverket	16 539	587 265				603 804	588 806	1 541	1 541	-14 998	-32 615	17 617	14 998	
1:9 Brottsoffermyndigheten	1 446	53 390		-127		54 709	55 436	2 046	2 046	727	-874	1 601	-727	
1:10 Ersättning för skador på grund av brott	83 269	221 953		-83 269		221 953	151 387	-70 566	-70 566	-70 566	-70 566	0	70 566	
1:11 Rättsliga biträden m.m.	363 195	3 961 357	-50 000	-363 195		3 911 357	3 764 730	-196 627	-146 627	-146 627	-537 762	391 135	146 627	
1:12 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	3 932	94 987		-3 932		94 987	91 712	-3 275	-3 275	-3 275	-6 124	2 849	3 275	
1:13 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	1 634	19 174		-1 634		19 174	18 503	-671	-671	-671	-671		671	
1:14 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	916	100 157		-916		100 157	93 390	-6 767	-6 767	-6 767	-6 767	0	6 767	
1:15 Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten	2 936	28 231		-2 192		28 975	25 663	-2 568	-2 568	-3 313	-4 159	846	3 313	
1:16 Domarnämnden	349	11 433		-54		11 728	10 025	-1 408	-1 408	-1 703	-2 045	342	1 703	
1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	250 461	202 000		-168 813		283 648	89 983	-112 017	-112 017	-193 665	-193 665		193 665	
UO 5 Internationell samverkan	69 082	2 094 669	289 000	-94 435		16 490	2 374 807	2 178 729	84 060	-204 940	-196 077	-256 310	60 233	196 077
1:1 Avgifter till internationella organisationer	27 635	1 333 554	291 000	-57 635		1 594 554	1 472 201	138 647	-152 353	-122 353	-171 089	48 736	122 353	
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	22 699	183 294	-5 000	-18 992		182 001	149 432	-33 862	-28 862	-32 569	-36 049	3 480	32 569	
1:3 Nordiskt samarbete	759	13 595		-759		13 595	12 501	-1 094	-1 094	-1 094	-1 118	24	1 094	

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel			tillgängliga medel
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	10 863	4 826	3 000	-10 863	16 490	24 316	24 228	19 402	16 402	-88	-214	126	88
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	1 514	114 404				115 918	87 010	-27 394	-27 394	-28 909	-32 341	3 432	28 909
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	4 448	79 358		-4 448		79 358	74 760	-4 598	-4 598	-4 598	-4 598	0	4 598
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)		28 402				28 402	28 402	0	0	0	0		0
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)		19 175				19 175	19 175	0	0	0	0		0
1:9 Svenska institutet	-574	132 371				131 797	127 435	-4 936	-4 936	-4 362	-8 333	3 971	4 362
1:10 Information om Sverige i utlandet	370	15 475		-370		15 475	15 116	-359	-359	-359	-823	464	359
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	1 368	170 215		-1 368		170 215	168 469	-1 746	-1 746	-1 746	-1 746	0	1 746
UO 6 Försvar och samhällets krisberedskap	-1 142 829	93 952 930	3 684 100	-553 237		95 940 964	95 987 225	2 034 295	-1 649 805	46 261	-8 800 489	8 846 750	-46 261
<i>1 Försvar</i>	<i>-1 601 189</i>	<i>87 949 269</i>	<i>3 636 600</i>	<i>-258 117</i>		<i>89 726 563</i>	<i>89 829 655</i>	<i>1 880 386</i>	<i>-1 756 214</i>	<i>103 092</i>	<i>-8 577 799</i>	<i>8 680 891</i>	<i>-103 092</i>
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	-1 005 026	51 453 048	303 000			50 751 022	51 237 595	-215 453	-518 453	486 573	-4 638 649	5 125 222	-486 573
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	257 120	1 501 512	257 000	-211 025		1 804 607	1 434 260	-67 252	-324 252	-370 347	-415 392	45 045	370 347
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	-939 876	27 949 405	3 076 600			30 086 129	30 298 256	2 348 851	-727 749	212 126	-2 737 074	2 949 200	-212 126
1:4 Forskning och teknikutveckling	4 246	951 905		-4 246		951 905	943 357	-8 548	-8 548	-8 548	-37 105	28 557	8 548
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	1 928	11 638		-1 585		11 982	10 831	-807	-807	-1 151	-1 500	349	1 151

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel			tillgängliga medel
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	22 294	351 386		-12 278		361 401	359 164	7 778	7 778	-2 237	-12 778	10 541	2 237
1:7 Officersutbildning m.m.	17 963	268 034		-10 094		275 903	274 003	5 969	5 969	-1 900	-9 941	8 041	1 900
1:8 Försvarets radioanstalt	31 912	1 927 077				1 958 989	1 891 484	-35 593	-35 593	-67 505	-260 212	192 707	67 505
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	2 103	262 457		-591		263 969	266 878	4 421	4 421	2 909	-4 964	7 873	-2 909
1:10 Nämnder m.m.	136	7 286		-136		7 286	7 163	-123	-123	-123	-123	0	123
1:11 Försvarets materielverk	3 162	3 204 537		-15 640		3 192 059	3 072 093	-132 444	-132 444	-119 966	-431 493	311 527	119 966
1:12 Förvarsunderrättelsesdomstolen	2 849	10 984		-2 523		11 310	9 175	-1 809	-1 809	-2 135	-2 464	329	2 135
1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys		50 000				50 000	25 396	-24 604	-24 604	-24 604	-26 104	1 500	24 604
2 Samhällets krisberedskap	451 402	5 547 423	47 500	-295 120		5 751 205	5 721 283	173 860	126 360	-29 923	-182 095	152 172	29 923
2:1 Kustbevakningen	46 228	1 488 971		-3 027		1 532 172	1 514 134	25 163	25 163	-18 038	-62 707	44 669	18 038
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	284 314	506 850	-25 000	-284 314		481 850	481 850	-25 000	0	0	0	0	0
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	4 240	27 580	10 000	-4 240		37 580	37 070	9 490	-510	-510	-2 389	1 879	510
2:4 Krisberedskap	68 578	1 380 608		-3 539		1 445 647	1 447 994	67 386	67 386	2 347	-51 777	54 124	-2 347
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal		426 671	37 500			464 171	464 171	37 500	0	0	0		0
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	31 265	1 480 372				1 511 637	1 517 120	36 748	36 748	5 483	-38 928	44 411	-5 483
2:7 Statens haverikommission	14 755	49 611	25 000			89 366	77 269	27 658	2 658	-12 097	-13 585	1 488	12 097
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	2 207	124 066				126 273	123 287	-779	-779	-2 986	-6 707	3 721	2 986
2:9 Raket Generation 2	-186	62 694				62 508	58 388	-4 306	-4 306	-4 120	-6 000	1 880	4 120
3 Strålsäkerhet	6 958	456 238				463 196	436 287	-19 951	-19 951	-26 909	-40 596	13 687	26 909

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel				
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	6 958	456 238				463 196	436 287	-19 951	-19 951	-26 909	-40 596	13 687	26 909
UO 7 Internationellt bistånd	729 151	47 206 227	-10 600	-22 206		47 902 572	46 510 820	-695 407	-684 807	-1 391 752	-2 742 100	1 350 348	1 391 752
1 Internationellt utvecklingssamarbete	729 151	47 206 227	-10 600	-22 206		47 902 572	46 510 820	-695 407	-684 807	-1 391 752	-2 742 100	1 350 348	1 391 752
1:1 Biståndsverksamhet	697 871	45 297 746	-10 600	-17 968		45 967 048	44 558 761	-738 985	-728 385	-1 408 288	-2 701 385	1 293 097	1 408 288
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	28 908	1 612 297				1 641 205	1 658 689	46 392	46 392	17 484	-30 884	48 368	-17 484
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	4 629	16 889		-4 110		17 408	15 903	-986	-986	-1 506	-2 012	506	1 506
1:4 Folke Bernadotteakademin	-3 622	208 199				204 577	205 659	-2 540	-2 540	1 083	-5 162	6 245	-1 083
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	589	50 000				50 589	50 002	2	2	-587	-2 087	1 500	587
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	777	21 096		-128		21 745	21 807	711	711	62	-570	632	-62
UO 8 Migration	7 267 598	16 019 745		-7 233 480		16 053 862	11 998 529	-4 021 216	-4 021 216	-4 055 334	-4 693 808	638 474	4 055 334
1:1 Migrationsverket	12 517	4 718 546				4 731 063	4 707 448	-11 098	-11 098	-23 615	-165 171	141 556	23 615
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	6 924 062	9 060 000		-6 924 062		9 060 000	5 293 606	-3 766 394	-3 766 394	-3 766 394	-4 219 394	453 000	3 766 394
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	1 931	143 013		-1 931		143 013	136 070	-6 943	-6 943	-6 943	-6 943	0	6 943
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	46 207	779 576		-24 607		801 176	816 135	36 559	36 559	14 959	-8 428	23 387	-14 959
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	91 912	200 800		-91 912		200 800	118 483	-82 317	-82 317	-82 317	-88 341	6 024	82 317
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	51 377	291 158		-51 377		291 158	259 545	-31 613	-31 613	-31 613	-46 120	14 507	31 613
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	137 692	326 202		-137 692		326 202	236 917	-89 285	-89 285	-89 285	-89 285	0	89 285
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	1 900	500 450		-1 900		500 450	430 325	-70 125	-70 125	-70 125	-70 125	0	70 125
<i>Äldre anslag</i>	<i>0</i>			<i>0</i>		<i>0</i>				<i>0</i>	<i>0</i>		<i>0</i>

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot		Skillnad mot	Skillnad mot	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel	tillgängliga medel		Anslagskredit
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner med (2022) anledning av kriget i Ukraina	0			0		0			0	0	0	
UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	12 836 338	110 429 732	602 700	-11 494 951	112 373 819	108 833 144	-1 596 588	-2 199 288	-3 540 675	-6 527 089	2 986 414	3 540 675
1 Hälso- och sjukvårdspolitik	8 423 167	67 608 794	552 700	-7 115 835	69 468 826	67 838 779	229 985	-322 715	-1 630 047	-3 208 715	1 578 668	1 630 047
1:1 Socialstyrelsen	36 311	815 421		-13 296	838 436	835 402	19 981	19 981	-3 034	-27 496	24 462	3 034
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	6 281	92 070		-3 543	94 808	92 482	412	412	-2 325	-5 087	2 762	2 325
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	5 282	161 782		-472	166 592	160 729	-1 053	-1 053	-5 863	-10 716	4 853	5 863
1:4 Tandvårdsförmåner	190 265	7 367 141	180 000	-190 265	7 547 141	7 297 749	-69 392	-249 392	-249 392	-617 324	367 932	249 392
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	557 399	34 355 000		-557 399	34 355 000	34 295 470	-59 530	-59 530	-59 530	-918 405	858 875	59 530
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	7 437 222	18 128 486	195 700	-6 175 897	19 585 511	18 384 554	256 068	60 368	-1 200 957	-1 433 057	232 100	1 200 957
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	-3 773	511 409	177 000		684 636	659 678	148 269	-28 731	-24 958	-80 099	55 141	24 958
1:8 Bidrag till psykiatri	164 212	2 092 643		-164 212	2 092 643	2 017 894	-74 749	-74 749	-74 749	-74 749	0	74 749
1:9 Läkemedelsverket	1 835	162 922			164 757	162 058	-864	-864	-2 699	-7 586	4 887	2 699
1:10 E-hälsomyndigheten	3 597	122 129			125 726	122 676	547	547	-3 050	-6 713	3 663	3 050
1:11 Prestationsbundna insatser för att korta värdköerna	10 750	3 000 000		-10 750	3 000 000	2 989 806	-10 194	-10 194	-10 194	-10 194		10 194
1:12 Inspektionen för vård och omsorg	13 785	799 791			813 576	820 282	20 491	20 491	6 706	-17 287	23 993	-6 706
2 Folkhälsopolitik	141 775	1 182 025		-113 561	1 210 239	1 140 460	-41 565	-41 565	-69 779	-87 468	17 689	69 779
2:1 Folkhälsomyndigheten	102 251	551 054		-74 037	579 268	563 994	12 940	12 940	-15 274	-31 564	16 290	15 274
2:2 Insatser för vaccinberedskap	29 319	120 500		-29 319	120 500	93 729	-26 771	-26 771	-26 771	-26 771		26 771

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel				
2:3	Bidrag till WHO	462	46 665			46 665	46 314	-351	-351	-351	-1 750	1 399	351
2:4	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	2 342	125 502			125 502	117 279	-8 223	-8 223	-8 223	-8 223		8 223
2:5	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	7 401	143 304			143 304	140 976	-2 328	-2 328	-2 328	-2 328	0	2 328
2:6	Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga		50 000			50 000	35 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000		15 000
2:7	Stöd för att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre		145 000			145 000	143 169	-1 831	-1 831	-1 831	-1 831		1 831
3	<i>Funktionshinderspolitik</i>	1 792	254 550			256 342	256 341	1 791	1 791	0	-1 974	1 974	0
3:1	Myndigheten för delaktighet	1 792	65 808			67 600	67 599	1 791	1 791	0	-1 974	1 974	0
3:2	Bidrag till funktionshindersorganisationer		188 742			188 742	188 742	0	0	0	0		0
4	<i>Politik för sociala tjänster</i>	4 264 984	40 420 430	50 000	-4 262 936	40 472 479	38 639 805	-1 780 625	-1 830 625	-1 832 674	-3 193 708	1 361 034	1 832 674
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	-197	35 614			35 417	35 678	64	64	261	-807	1 068	-261
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	85 450	778 714			778 714	742 692	-36 022	-36 022	-36 022	-36 022	0	36 022
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	116 045	264 395			264 395	144 741	-119 654	-119 654	-119 654	-132 873	13 219	119 654
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	944 314	24 590 527			24 590 527	24 553 659	-36 868	-36 868	-36 868	-1 266 394	1 229 526	36 868
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	2 909 757	11 520 490			11 520 490	10 114 755	-1 405 735	-1 405 735	-1 405 735	-1 405 735	0	1 405 735
4:6	Statens institutionsstyrelse	64 952	1 934 179			1 936 964	2 028 605	94 426	94 426	91 640	-24 410	116 050	-91 640

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)		statens budget	anvisade medel (SB+ÅB)				
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	145 203	1 257 451	50 000	-145 203		1 307 451	981 418	-276 033	-326 033	-326 033	0	326 033	
4:8 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	-539	39 060				38 521	38 257	-803	-803	-264	-1 435	1 171	264
5 Barnrättspolitik	2 711	89 442		-1 903		90 250	89 410	-32	-32	-840	-1 655	815	840
5:1 Barnombudsmannen	1 749	27 181		-941		27 989	27 288	107	107	-701	-1 516	815	701
5:2 Barnets rättigheter	963	62 261		-963		62 261	62 122	-139	-139	-139	-139	0	139
6 Forskningspolitik	1 908	874 491		-715		875 684	868 349	-6 142	-6 142	-7 335	-33 569	26 234	7 335
6:1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	1 193	54 988				56 181	54 809	-179	-179	-1 372	-3 021	1 649	1 372
6:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	715	819 503		-715		819 503	813 540	-5 963	-5 963	-5 963	-30 548	24 585	5 963
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	327 517	106 427 304	1 150 000	-1 760 155		106 144 666	110 617 661	4 190 357	3 040 357	4 472 995	-1 211 264	5 684 259	-4 472 995
1 Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning	242 872	97 077 356	1 150 000	-1 757 525		96 712 703	100 716 693	3 639 337	2 489 337	4 003 990	-1 121 462	5 125 452	-4 003 990
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-274 906	45 645 099		-12 654		45 357 539	47 475 124	1 830 025	1 830 025	2 117 584	-424 120	2 541 704	-2 117 584
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-1 227 093	45 422 161	350 000			44 545 068	46 605 174	1 183 013	833 013	2 060 107	-305 961	2 366 068	-2 060 107
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	46 376	1 357 000		-46 376		1 357 000	1 350 433	-6 567	-6 567	-6 567	-74 417	67 850	6 567
1:4 Arbetskadeersättningar m.m.	42 652	2 316 000		-42 652		2 316 000	2 326 199	10 199	10 199	10 199	-97 451	107 650	-10 199
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	1 637	35 792		-1 637		35 792	35 886	94	94	94	-1 606	1 700	-94
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	198 271	1 491 700		-198 271		1 491 700	1 396 032	-95 668	-95 668	-95 668	-95 668		95 668

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot tillgängliga medel	Utgående ram- överförings- belopp		
						Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)			tilldelade medel	Anslagskredit
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 455 935	809 604	800 000	-1 455 935		1 609 604	1 527 844	718 240	-81 760	-81 760	-122 240	40 480	81 760
2	<i>Myndigheter</i>	84 645	9 349 948		-2 630		9 431 963	9 900 968	551 020	551 020	469 005	-89 802	558 807	-469 005
2:1	Försäkringskassan	79 847	9 276 970				9 356 817	9 830 246	553 276	553 276	473 429	-83 189	556 618	-473 429
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	4 798	72 978		-2 630		75 146	70 722	-2 256	-2 256	-4 424	-6 613	2 189	4 424
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-440 392	55 394 136	204 000	-248 678		54 909 065	56 427 145	1 033 009	829 009	1 518 080	-1 237 524	2 755 604	-1 518 080
1	<i>Ersättning vid ålderdom</i>	-506 928	54 689 000	204 000	-248 678		54 137 393	55 662 671	973 671	769 671	1 525 278	-1 209 172	2 734 450	-1 525 278
1:1	Garantipension till ålderspension	-286 775	25 629 100				25 342 325	26 149 931	520 831	520 831	807 605	-473 850	1 281 455	-807 605
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	-330 510	8 580 400				8 249 890	8 596 605	16 205	16 205	346 715	-82 305	429 020	-346 715
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	248 678	13 448 100		-248 678		13 448 100	13 627 955	179 855	179 855	179 855	-492 550	672 405	-179 855
1:4	Äldreförsörjningsstöd	-81 055	1 105 400	204 000			1 228 345	1 236 839	131 439	-72 561	8 494	-46 776	55 270	-8 494
1:5	Inkomstpensionstillägg	-57 267	5 926 000				5 868 733	6 051 342	125 342	125 342	182 608	-113 692	296 300	-182 608
2	<i>Myndigheter</i>	66 536	705 136				771 672	764 474	59 338	59 338	-7 198	-28 352	21 154	7 198
2:1	Pensionsmyndigheten	66 536	705 136				771 672	764 474	59 338	59 338	-7 198	-28 352	21 154	7 198
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	1 090 511	105 159 584	720 000	-1 506 145		105 463 951	101 665 097	-3 494 487	-4 214 487	-3 798 853	-8 375 800	4 576 947	3 798 853
1:1	Barnbidrag	120 406	33 389 255		-120 406		33 389 255	32 971 585	-417 670	-417 670	-417 670	-2 087 130	1 669 460	417 670
1:2	Föräldraförsäkring	-371 983	49 662 693		-30 760		49 259 950	46 939 079	-2 723 614	-2 723 614	-2 320 871	-4 594 757	2 273 886	2 320 871
1:3	Underhållsstöd	6 227	2 897 838		-6 227		2 897 838	2 702 790	-195 048	-195 048	-195 048	-339 939	144 891	195 048
1:4	Adoptionsbidrag	6 684	14 784		-6 684		14 784	5 700	-9 084	-9 084	-9 084	-9 527	443	9 084
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	-12 890	1 081 900				1 069 010	1 079 461	-2 439	-2 439	10 452	-43 643	54 095	-10 452
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	668 992	4 485 381		-668 992		4 485 381	4 648 175	162 794	162 794	162 794	-43 147	205 941	-162 794
1:7	Pensionsrätt för barnår		9 063 100				9 063 100	9 063 100	0	0	0	0		0

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel			tillgängliga medel
1:8 Bostadsbidrag	673 076	4 564 633	720 000	-673 076		5 284 633	4 255 207	-309 426	-1 029 426	-1 029 426	-1 257 657	228 231	1 029 426
UO 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	762 579	5 565 206	-100 000	-734 854		5 492 931	4 490 191	-1 075 015	-975 015	-1 002 740	-1 213 531	210 791	1 002 740
1 Nyanlända invandrades etablering	519 981	4 244 113	-100 000	-519 981		4 144 113	3 304 787	-939 326	-839 326	-839 326	-1 043 930	204 604	839 326
1:1 Etableringsåtgärder	1 915	112 030		-1 915		112 030	109 130	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900	0	2 900
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	518 066	4 132 083	-100 000	-518 066		4 032 083	3 195 657	-936 426	-836 426	-836 426	-1 041 030	204 604	836 426
2 Diskriminering	8 521	235 526		-4 978		239 068	237 991	2 465	2 465	-1 078	-5 095	4 017	1 078
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	3 957	134 607		-414		138 149	139 474	4 867	4 867	1 325	-2 692	4 017	-1 325
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	4 564	100 919		-4 564		100 919	98 516	-2 403	-2 403	-2 403	-2 403	0	2 403
3 Jämställdhet	153 754	825 567		-151 571		827 750	735 103	-90 464	-90 464	-92 647	-94 817	2 170	92 647
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	151 079	705 039		-151 079		705 039	620 032	-85 007	-85 007	-85 007	-85 007	0	85 007
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	2 183	72 365				74 548	72 473	108	108	-2 075	-4 245	2 170	2 075
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	492	48 163		-492		48 163	42 598	-5 565	-5 565	-5 565	-5 565		5 565
4 Segregation	54 638	260 000		-34 638		280 000	212 311	-47 689	-47 689	-67 689	-67 689	0	67 689
4:1 Åtgärder mot segregation	54 638	260 000		-34 638		280 000	212 311	-47 689	-47 689	-67 689	-67 689	0	67 689
Äldre anslag	25 686			-23 686		2 000				-2 000	-2 000	0	2 000
1:3 Hemutrustningslån (2022)	21 645			-19 645		2 000				-2 000	-2 000	0	2 000
4:2 Delegationen mot segregation (2022)	4 041			-4 041		0				0	0	0	0
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	15 129 886	90 103 686	-18 764	-15 100 784		69 330	90 183 354	79 842 277	-10 261 409	-10 242 645	-10 341 077	3 792 413	10 341 077

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB) tilldelade medel				
1 Arbetsmarknad	15 076 084	88 995 495	-21 600	-15 073 492	69 330	89 045 817	78 743 313	-10 252 182	-10 230 582	-10 302 504	-14 064 131	3 761 627	10 302 504
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	205 631	7 591 264	50 000			7 846 895	7 675 173	83 909	33 909	-171 722	-400 959	229 237	171 722
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	8 496 051	38 432 392		-8 496 051		38 432 392	35 331 235	-3 101 157	-3 101 157	-3 101 157	-4 847 937	1 746 780	3 101 157
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	2 033 756	6 926 037	-50 000	-2 242 856		6 666 937	6 057 079	-868 958	-818 958	-609 858	-948 682	338 824	609 858
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	1 776 373	20 830 367		-1 776 373		20 830 367	18 526 928	-2 303 439	-2 303 439	-2 303 439	-3 013 646	710 207	2 303 439
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	2 831	131 059				133 890	133 142	2 083	2 083	-748	-4 679	3 931	748
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	380 938	2 414 000		-380 938		2 414 000	2 259 690	-154 310	-154 310	-154 310	-178 450	24 140	154 310
1:7 Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	225 000	550 000		-225 000		550 000	341 951	-208 049	-208 049	-208 049	-235 549	27 500	208 049
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	825	43 666		-1		44 490	43 552	-114	-114	-937	-2 246	1 309	937
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	2 805	81 327		-398		83 734	83 037	1 710	1 710	-697	-3 136	2 439	697
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet		59 956				59 956	59 956	0	0	0	0		0
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		8 303				8 303	8 303	0	0	0	0	0	0
1:12 Bidrag till löngarantiersättning	30 663	1 678 000		-30 663	69 330	1 747 330	1 915 130	237 130	237 130	167 800	0	167 800	-167 800
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	1 661 020	8 129 311		-1 661 020		8 129 311	4 811 063	-3 318 248	-3 318 248	-3 318 248	-3 721 718	403 470	3 318 248

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskriddanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel			tillgängliga medel
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	185 192	1 119 813		-185 192		1 119 813	904 986	-214 827	-214 827	-214 827	-270 817	55 990	214 827
1:15 Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	75 000	1 000 000	-21 600	-75 000		978 400	592 089	-407 911	-386 311	-386 311	-436 311	50 000	386 311
2 Arbetsliv	53 802	1 108 191	2 836	-27 292		1 137 537	1 098 964	-9 227	-12 063	-38 573	-69 359	30 786	38 573
2:1 Arbetsmiljöverket	39 125	819 020	-2 836	-16 743		838 566	810 083	-8 937	-6 101	-28 483	-53 053	24 570	28 483
2:2 Arbetsdomstolen	5 411	35 798		-4 347		36 861	34 988	-810	-810	-1 873	-2 946	1 073	1 873
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	714	33 722	5 672	-714		39 394	39 165	5 443	-229	-229	-2 143	1 914	229
2:4 Medlingsinstitutet	2 249	57 683		-547		59 385	52 124	-5 559	-5 559	-7 261	-8 991	1 730	7 261
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	5 483	49 968		-4 120		51 331	51 136	1 168	1 168	-195	-1 694	1 499	195
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	821	112 000		-821		112 000	111 468	-532	-532	-532	-532		532
UO 15 Studiestöd	2 449 421	27 912 395	259 000	-2 418 071		28 202 745	25 335 375	-2 577 020	-2 836 020	-2 867 370	-4 042 025	1 174 655	2 867 370
1:1 Studiehjälp	116 841	4 499 895		-116 841		4 499 895	4 316 356	-183 539	-183 539	-183 539	-408 533	224 994	183 539
1:2 Studiemedel	2 012 347	19 738 606	247 000	-2 012 347		19 985 606	18 237 933	-1 500 673	-1 747 673	-1 747 673	-2 541 689	794 016	1 747 673
1:3 Omställningsstudiestöd		1 360 000				1 360 000	624 628	-735 372	-735 372	-735 372	-797 122	61 750	735 372
1:4 Statens utgifter för studiemedelsröntor	-840	734 890	2 000	-1 044		735 006	680 967	-53 923	-55 923	-54 039	-90 783	36 744	54 039
1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	13 613	62 150		-13 613		62 150	52 105	-10 045	-10 045	-10 045	-13 151	3 106	10 045
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	3 783	27 000		-3 783		27 000	24 068	-2 932	-2 932	-2 932	-4 282	1 350	2 932
1:7 Studiestartsstöd	84 634	400 000		-84 634		400 000	262 836	-137 164	-137 164	-137 164	-157 164	20 000	137 164
1:8 Centrala studiestödsnämnden	56 498	1 071 379	10 000	-23 784		1 114 093	1 118 420	47 041	37 041	4 327	-27 814	32 141	-4 327

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel	tillgängliga medel			
1:9 Överklagandenämnden för studiestöd	1 037	18 475		-517		18 995	18 062	-413	-413	-933	-1 487	554	933
<i>Äldre anslag</i>	<i>161 508</i>			<i>-161 508</i>		<i>0</i>				<i>0</i>	<i>0</i>		<i>0</i>
1:3 Avsättning för kreditförluster (2022)	161 508			-161 508		0				0	0		0
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	2 955 981	94 991 971	709 800	-2 063 851		96 593 901	92 966 712	-2 025 259	-2 735 059	-3 627 189	-4 556 139	928 950	3 627 189
1 Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	1 692 656	33 064 097	607 500	-1 583 502		33 780 751	31 394 826	-1 669 271	-2 276 771	-2 385 925	-2 689 986	304 061	2 385 925
1:1 Statens skolverk	183 137	1 319 762	32 500	-142 086		1 393 312	1 280 102	-39 660	-72 160	-113 210	-152 802	39 592	113 210
1:2 Statens skolinspektion	27 949	546 884		-11 991		562 842	553 131	6 247	6 247	-9 710	-26 116	16 406	9 710
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	15 675	803 307	2 500			821 482	817 888	14 581	12 081	-3 594	-27 693	24 099	3 594
1:4 Sameskolstyrelsen	1 388	59 667				61 055	60 266	599	599	-789	-2 579	1 790	789
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	141 101	3 906 193	-27 500	-141 101		3 878 693	3 306 804	-599 389	-571 889	-571 889	-601 889	30 000	571 889
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	29 966	259 837		-29 966		259 837	224 417	-35 420	-35 420	-35 420	-35 420	0	35 420
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	34 876	4 999 000		-34 876		4 999 000	4 978 575	-20 425	-20 425	-20 425	-20 425	0	20 425
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	23 847	200 720	10 000	-23 847		210 720	205 114	4 394	-5 606	-5 606	-5 606	0	5 606
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	11 803	112 082		-11 803		112 082	106 978	-5 104	-5 104	-5 104	-5 104	0	5 104
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	240 611	1 151 526		-240 611		1 151 526	646 917	-504 609	-504 609	-504 609	-504 609	0	504 609

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Totalt tilldelade		Skillnad mot			Skillnad mot tillgängliga medel	Utgående ram- överförings- belopp		
						Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)			Skillnad mot tilldelade medel	Anslagskredit
1:11	Skolforskningsinstitutet	1 003	25 714		-239		26 478	25 572	-142	-142	-905	-1 676	771	905
1:12	Praktiknära skolforskning	1	36 043		-1		36 043	36 025	-18	-18	-18	-18		18
1:13	Bidrag till lärarlöner	679 114	4 875 000		-679 114		4 875 000	4 190 621	-684 379	-684 379	-684 379	-684 379		684 379
1:14	Särskilda insatser inom skolområdet	509	203 418	20 000	-509		223 418	218 841	15 423	-4 577	-4 577	-4 577		4 577
1:15	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	51 473	6 658 000		-51 473		6 658 000	6 608 442	-49 558	-49 558	-49 558	-49 558		49 558
1:16	Bidrag till vissa studier	7 514	17 525		-7 514		17 525	10 746	-6 779	-6 779	-6 779	-6 779	0	6 779
1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	165 885	3 994 422	500 000	-165 885		4 494 422	4 154 523	160 101	-339 899	-339 899	-339 899	0	339 899
1:18	Myndigheten för yrkeshögskolan	5 423	140 761		-1 103		145 081	141 759	998	998	-3 322	-7 544	4 222	3 322
1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	71 382	3 754 236	70 000	-41 382		3 854 236	3 828 104	73 868	3 868	-26 132	-213 313	187 181	26 132
2	<i>Universitet och högskolor</i>	<i>1 293 038</i>	<i>51 652 865</i>	<i>6 300</i>	<i>-445 618</i>		<i>52 506 586</i>	<i>51 164 936</i>	<i>-487 929</i>	<i>-494 229</i>	<i>-1 341 650</i>	<i>-1 420 520</i>	<i>78 870</i>	<i>1 341 650</i>
2:1	Universitetskanslersämbetet	9 316	173 509		-4 164		178 662	178 228	4 719	4 719	-433	-5 638	5 205	433
2:2	Universitets- och högskolerådet	6 864	243 502				250 366	236 135	-7 367	-7 367	-14 231	-21 536	7 305	14 231
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		2 028 199				2 028 199	2 028 199	0	0	0	0	0	0
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		2 366 674				2 366 674	2 366 674	0	0	0	0	0	0
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		2 350 343				2 350 343	2 350 343	0	0	0	0	0	0
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		2 466 462				2 466 462	2 466 462	0	0	0	0	0	0
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		2 379 997				2 379 997	2 379 997	0	0	0	0	0	0

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel	tillgängliga medel		Anslagskredit	
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 767 794				1 767 794	1 767 794	0	0	0	0	0	
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	152 253	1 964 583				2 116 836	1 937 135	-27 448	-27 448	-179 700	-179 700	0	179 700
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 803 777				1 803 777	1 803 777	0	0	0	0	0	0
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	83 792	1 592 610				1 676 402	1 532 577	-60 033	-60 033	-143 825	-143 825	0	143 825
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 249 048				1 249 048	1 249 048	0	0	0	0	0	0
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	251 533	1 745 359		-76 681		1 920 211	1 725 965	-19 394	-19 394	-194 246	-194 246	0	194 246
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 081 958				1 081 958	1 081 958	0	0	0	0	0	0
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	61 753	802 164				863 917	790 224	-11 940	-11 940	-73 694	-73 694	0	73 694
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 773 802				1 773 802	1 773 802	0	0	0	0	0	0
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	199 929	1 327 305		-70 347		1 456 887	1 290 508	-36 797	-36 797	-166 379	-166 379	0	166 379
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 869 222	10 000			1 879 222	1 879 222	10 000	0	0	0	0	0
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	41 602	761 365				802 967	709 373	-51 992	-51 992	-93 594	-93 594	0	93 594
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		439 523				439 523	439 523	0	0	0	0	0	0

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel		tillgängliga medel	Anslagskredit
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		774 514				774 514	774 514	0	0	0	0	0	
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		289 358				289 358	289 358	0	0	0	0	0	
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 204 546				1 204 546	1 204 546	0	0	0	0	0	
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		395 801				395 801	395 801	0	0	0	0	0	
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	38 194	899 925				938 119	882 694	-17 231	-17 231	-55 425	-55 425	0	55 425
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		326 772				326 772	326 772	0	0	0	0	0	
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		637 737				637 737	637 737	0	0	0	0	0	
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		291 374				291 374	291 374	0	0	0	0	0	
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	82 685	1 078 634				1 161 319	1 050 673	-27 961	-27 961	-110 646	-110 646	0	110 646
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		304 322				304 322	304 322	0	0	0	0	0	
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		695 645				695 645	695 645	0	0	0	0	0	
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		286 544				286 544	286 544	0	0	0	0	0	
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	49 099	286 053		-20 129		315 024	293 042	6 989	6 989	-21 982	-21 982	0	21 982

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram-
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel		tillgängliga medel
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		111 348				111 348	111 348	0	0	0	0	0
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		218 801				218 801	218 801	0	0	0	0	0
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		56 410				56 410	56 410	0	0	0	0	0
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		124 960				124 960	124 960	0	0	0	0	0
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		35 379				35 379	35 379	0	0	0	0	0
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		569 707				569 707	569 707	0	0	0	0	0
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå		107 553				107 553	107 553	0	0	0	0	0
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		488 276				488 276	479 536	-8 740	-8 740	-8 740	-8 740	0 8 740
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå		110 949				110 949	110 949	0	0	0	0	0
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		528 472				528 472	528 472	0	0	0	0	0
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå		117 807				117 807	117 807	0	0	0	0	0

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Utgående ram- överförings- belopp
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Skillnad mot statens budget Utfall	anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	tillgängliga medel Anslagskredit	
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		461 501			461 501	461 501	0	0	0	0	0
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		104 587			104 587	104 587	0	0	0	0	0
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		456 061			456 061	456 061	0	0	0	0	0
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		100 773			100 773	100 773	0	0	0	0	0
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		353 644			353 644	353 644	0	0	0	0	0
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå		67 509			67 509	67 509	0	0	0	0	0
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		425 654			425 654	425 654	0	0	0	0	0
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå		94 996			94 996	94 996	0	0	0	0	0
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		182 851			182 851	182 851	0	0	0	0	0
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		22 530			22 530	22 530	0	0	0	0	0
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		70 663			70 663	70 663	0	0	0	0	0
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		13 217			13 217	13 217	0	0	0	0	0

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÅB)	tilldelade medel			tillgängliga medel	
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	8 346	147 358				155 704	144 240	-3 118	-3 118	-11 464	-11 464	0	11 464
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		22 667				22 667	22 667	0	0	0	0		0
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		480 644				480 644	480 644	0	0	0	0	0	0
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		127 207				127 207	127 207	0	0	0	0		0
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		39 680				39 680	39 680	0	0	0	0		0
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		39 611				39 611	39 611	0	0	0	0		0
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	72 980	3 848 585		-60 079		3 861 486	3 851 722	3 137	3 137	-9 764	-48 249	38 485	9 764
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	220 185	1 003 999	-4 000	-200 401		1 019 783	775 184	-228 815	-224 815	-244 600	-272 475	27 875	244 600
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	14 358	578 029	300	-13 669		579 018	566 118	-11 911	-12 211	-12 900	-12 900	0	12 900
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning		2 815 236				2 815 236	2 815 236	0	0	0	0	0	0
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	148	67 780		-148		67 780	67 753	-27	-27	-27	-27	0	27
3 <i>Forskning</i>	-56 219	10 117 495	96 000	-8 357		10 148 919	10 250 285	132 790	36 790	101 366	-442 712	544 078	-101 366

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel			tillgängliga medel	
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	-135 584	7 380 846	-10 000	-329		7 234 933	7 410 330	29 484	39 484	175 397	-193 645	369 042	-175 397
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	-539	420 061	28 000			447 522	448 331	28 270	270	809	-20 194	21 003	-809
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	4 294	197 631				201 925	196 258	-1 373	-1 373	-5 667	-11 595	5 928	5 667
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	671	1 297 356	78 000	-671		1 375 356	1 378 903	81 547	3 547	3 547	-120 188	123 735	-3 547
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	1 424	46 759		-40		48 144	46 823	64	64	-1 320	-2 722	1 402	1 320
3:6 Institutet för rymdfysik	-110	63 310				63 200	63 427	117	117	227	-1 672	1 899	-227
3:7 Kungl. biblioteket	6 701	435 537				442 238	436 362	825	825	-5 876	-18 942	13 066	5 876
3:8 Polarforskningssekreteriatet	57 692	67 414				125 106	61 712	-5 702	-5 702	-63 394	-66 764	3 370	63 394
3:9 Sunet	399	49 183		-399		49 183	49 183	0	0	0	-2 459	2 459	0
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	260	5 465		-97		5 627	5 183	-282	-282	-444	-607	163	444
3:11 Etikprövningsmyndigheten	4 412	51 758		-2 876		53 294	53 292	1 534	1 534	-2	-1 554	1 552	2
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	71	9 330				9 401	9 287	-43	-43	-114	-392	278	114
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	2 070	87 995		-2 070		87 995	87 995	0	0	0	-36	36	0
3:14 Gentekniknämnden	2 019	4 850		-1 875		4 994	3 198	-1 652	-1 652	-1 796	-1 941	145	1 796
4 Vissa gemensamma ändamål	26 506	157 514		-26 375		157 646	156 665	-849	-849	-981	-2 922	1 941	981
4:1 Internationella program	11 958	81 589		-11 958		81 589	81 029	-560	-560	-560	-560	0	560
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	542	32 186		-542		32 186	32 100	-86	-86	-86	-1 695	1 609	86
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	132	11 096				11 228	11 161	65	65	-67	-399	332	67

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	statens budget	anvisade medel (SB+ÅB)			tilldelade medel	tillgängliga medel
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	13 875	32 643		-13 875		32 643	32 375	-268	-268	-268	-268	0	268
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	546 876	16 667 948	52 400	-509 629		16 757 594	16 691 130	23 182	-29 218	-66 464	-298 993	232 529	66 464
1 <i>Kulturområdesövergripande verksamhet</i>	487 409	2 579 332		-473 227		2 593 513	2 534 625	-44 707	-44 707	-58 889	-132 352	73 463	58 889
1:1 Statens kulturråd	6 697	71 187		-2 427		75 457	73 436	2 249	2 249	-2 021	-4 156	2 135	2 021
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	471 553	532 082		-461 553		542 082	488 158	-43 924	-43 924	-53 924	-65 978	12 054	53 924
1:3 Skapande skola	6 522	201 464		-6 522		201 464	201 004	-460	-460	-460	-6 503	6 043	460
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	-591	45 153		-51		44 511	45 088	-65	-65	577	-775	1 352	-577
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	605	9 852		-605		9 852	7 446	-2 406	-2 406	-2 406	-2 701	295	2 406
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	1 597	1 700 935		-1 597		1 700 935	1 700 800	-135	-135	-135	-51 160	51 025	135
1:7 Myndigheten för kulturanalys	1 026	18 659		-473		19 212	18 693	34	34	-519	-1 078	559	519
2 <i>Teater, dans och musik</i>	962	1 481 422		-297		1 482 086	1 483 189	1 767	1 767	1 103	-9 400	10 503	-1 103
2:1 Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner		1 131 287				1 131 287	1 131 287	0	0	0	0	0	0
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	297	251 614		-297		251 614	251 613	-1	-1	-1	-7 549	7 548	1
2:3 Statens musikverk	664	98 521				99 185	100 289	1 768	1 768	1 104	-1 851	2 955	-1 104
3 <i>Litteraturen, läsandet och språket</i>	14 469	413 099		-9 196		418 372	420 124	7 025	7 025	1 752	-10 640	12 392	-1 752
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	9 196	205 735		-9 196		205 735	209 850	4 115	4 115	4 115	-2 057	6 172	-4 115
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	3 106	133 363				136 469	136 326	2 963	2 963	-143	-4 143	4 000	143

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)		anvisade medel (SB+ÅB)	tilldelade medel				
3:3	Institutet för språk och folkminnen	2 167	74 001			76 168	73 948	-53	-53	-2 220	-4 440	2 220	2 220
4	Bildkonst, arkitektur, form och design	153	112 207		-9	112 350	109 883	-2 324	-2 324	-2 468	-5 557	3 089	2 468
4:1	Statens konstråd	-253	11 347			11 094	10 896	-451	-451	-198	-538	340	198
4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	361	42 947			43 308	41 085	-1 862	-1 862	-2 223	-3 511	1 288	2 223
4:3	Nämnden för hemslöjdsfrågor	45	11 844		-9	11 880	11 847	3	3	-33	-112	79	33
4:4	Bidrag till bild- och formrådet	0	46 069		0	46 069	46 055	-14	-14	-14	-1 396	1 382	14
5	Kulturskaparnas villkor	1 353	592 232		-38	593 547	593 654	1 422	1 422	106	-17 425	17 531	-106
5:1	Konstnärsnämnden	648	23 702			24 350	23 640	-62	-62	-710	-1 421	711	710
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	705	568 530		-38	569 197	570 014	1 484	1 484	816	-16 004	16 820	-816
6	Arkiv	-12 852	455 002			442 150	449 404	-5 598	-5 598	7 254	-9 246	16 500	-7 254
6:1	Riksarkivet	-12 852	455 002			442 150	449 404	-5 598	-5 598	7 254	-9 246	16 500	-7 254
7	Kulturmiljö	-3 947	1 035 877		0	1 031 930	1 037 069	1 192	1 192	5 139	-11 897	17 036	-5 139
7:1	Riksantikvarieämbetet	-1 338	291 835		0	290 497	294 654	2 819	2 819	4 158	-4 597	8 755	-4 158
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	-2 609	276 042			273 433	274 414	-1 628	-1 628	981	-7 300	8 281	-981
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning		460 000			460 000	460 000	0	0	0	0	0	0
7:4	Bidrag till arbetslivsmuseer		8 000			8 000	8 000	0	0	0	0	0	0
8	Museer och utställningar	30 978	1 810 273		-80	1 841 171	1 837 178	26 905	26 905	-3 993	-64 624	60 631	3 993
8:1	Centrala museer: Myndigheter	29 991	1 406 004			1 435 995	1 434 793	28 789	28 789	-1 201	-60 310	59 109	1 201
8:2	Centrala museer: Stiftelser		273 714			273 714	273 714	0	0	0	0	0	0
8:3	Bidrag till vissa museer		79 718			79 718	79 718	0	0	0	0	0	0
8:4	Forum för levande historia	907	50 757			51 664	48 953	-1 804	-1 804	-2 711	-4 233	1 522	2 711

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÅB)	tilldelade medel	tillgängliga medel			
8:5 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	80		-80		80		-80	-80	-80	-80	0	80
9 Trossamfund	277	98 519		-577		98 220	98 272	-247	-247	53	-2 902	2 955	-53
9:1 Myndigheten för stöd till trossamfund	-299	16 600				16 301	16 659	59	59	359	-139	498	-359
9:2 Stöd till trossamfund	577	81 919		-577		81 919	81 613	-306	-306	-306	-2 763	2 457	306
10 Film	0	553 444		0		553 444	553 444	0	0	0	0	0	0
10:1 Filmstöd	0	553 444		0		553 444	553 444	0	0	0	0	0	0
11 Medier	7 142	86 549		-6 797		86 894	78 404	-8 145	-8 145	-8 490	-8 490	0	8 490
11:1 Sändningar av TV Finland		9 671				9 671	9 671	0	0	0	0	0	0
11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen		3 488				3 488	3 488	0	0	0	0	0	0
11:3 Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	12	533		-12		533	529	-4	-4	-4	-4	0	4
11:4 Statens medieråd	345	24 401				24 746	24 048	-353	-353	-698	-698	0	698
11:5 Stöd till taltidningar	6 784	48 456		-6 784		48 456	40 669	-7 787	-7 787	-7 787	-7 787	0	7 787
12 Ungdomspolitik	3 679	372 370		-2 079		373 970	368 380	-3 990	-3 990	-5 590	-7 380	1 790	5 590
12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	1 600	59 690				61 290	61 001	1 311	1 311	-289	-2 079	1 790	289
12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	1 681	290 680		-1 681		290 680	285 382	-5 298	-5 298	-5 298	-5 298	0	5 298
12:3 Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	398	22 000		-398		22 000	21 997	-3	-3	-3	-3	0	3
13 Politik för det civila samhället	4 542	2 380 518	50 000	-4 542		2 430 518	2 428 215	47 697	-2 303	-2 303	-5 646	3 343	2 303

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel		
13:1 Stöd till idrotten	28	2 091 811		-28	2 091 811	2 091 835	24	24	24	-386	410	-24
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	1 462	52 164		-1 462	52 164	51 856	-308	-308	-308	-308	0	308
13:3 Stöd till friluftorganisationer		97 785			97 785	97 785	0	0	0	-2 933	2 933	0
13:4 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	0	15 000		0	15 000	15 000	0	0	0	0		0
13:5 Insatser för den ideella sektorn	3 052	123 758	50 000	-3 052	173 758	171 739	47 981	-2 019	-2 019	-2 019	0	2 019
14 Folkbildning	12 787	4 618 772		-12 787	4 618 772	4 619 028	256	256	256	-10 691	10 947	-256
14:1 Bidrag till folkbildningen	415	4 337 783		-415	4 337 783	4 337 783	0	0	0	0	0	0
14:2 Bidrag till tolkutbildning	12 364	48 831		-12 364	48 831	49 099	268	268	268	-4 615	4 883	-268
14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen		30 000			30 000	30 000	0	0	0	0	0	0
14:4 Särskilt utbildningsstöd	8	202 158		-8	202 158	202 146	-12	-12	-12	-6 076	6 064	12
15 Tillsyn över spelmarknaden	-75	78 332	2 400		80 657	80 262	1 930	-470	-394	-2 743	2 349	394
15:1 Spelinspektionen	-75	78 332	2 400		80 657	80 262	1 930	-470	-394	-2 743	2 349	394
UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	2 389 271	6 099 158	5 500	-2 365 594	6 128 335	5 949 851	-149 307	-154 807	-178 484	-219 287	40 803	178 484
1 Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet	2 381 518	5 824 739	0	-2 361 579	5 844 677	5 671 175	-153 564	-153 564	-173 502	-205 160	31 658	173 502
1:1 Bostadspolitisk utveckling	668	35 600		-668	35 600	34 120	-1 480	-1 480	-1 480	-1 480		1 480
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	11 616	12 500	-6 000	-11 616	6 500	973	-11 527	-5 527	-5 527	-5 527		5 527
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	41 496	43 000	-14 000	-41 496	29 000	521	-42 479	-28 479	-28 479	-28 479	0	28 479

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÅB)	tilldelade medel			tillgängliga medel
1:4 Boverket	9 726	288 029		-196		297 559	289 861	1 832	1 832	-7 698	-16 088	8 390	7 698
1:5 Statens geotekniska institut	11 405	54 369		-9 669		56 104	52 825	-1 544	-1 544	-3 279	-4 910	1 631	3 279
1:6 Lantmäteriet	8 673	721 241	20 000			749 914	730 404	9 163	-10 837	-19 510	-41 147	21 637	19 510
1:7 Energieffektivisering av flerbostadshus	380 865	350 000		-380 865		350 000	249 500	-100 500	-100 500	-100 500	-100 500	0	100 500
1:8 Investeringstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studenter	1 917 069	4 320 000		-1 917 069		4 320 000	4 312 970	-7 030	-7 030	-7 030	-7 030	0	7 030
2 Konsumentpolitik	7 753	274 419	5 500	-4 015		283 657	278 675	4 256	-1 244	-4 982	-14 127	9 145	4 982
2:1 Konsumentverket	8 833	171 338	-2 000	-3 746		174 425	167 073	-4 265	-2 265	-7 352	-12 492	5 140	7 352
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	-484	54 447	6 500			60 463	63 001	8 554	2 054	2 538	-509	3 047	-2 538
2:3 Fastighetsmäklarinspektionen	-865	31 951				31 086	31 481	-470	-470	395	-563	958	-395
2:4 Åtgärder på konsumentområdet	269	13 559	1 000	-269		14 559	13 996	437	-563	-563	-563	0	563
2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter		3 124				3 124	3 124	0	0	0	0	0	0
UO 19 Regional utveckling	1 374 945	4 534 201	56 000	-1 387 447		4 577 699	3 705 974	-828 227	-884 227	-871 726	-1 086 089	214 363	871 726
1:1 Regionala utvecklingsåtgärder	391 570	1 993 337		-402 096		1 982 811	1 677 659	-315 678	-315 678	-305 152	-399 810	94 658	305 152
1:2 Transportbidrag	-1 976	450 864	56 000			504 888	517 665	66 801	10 801	12 777	-2 428	15 205	-12 777
1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	336 333	1 440 000		-336 333		1 440 000	1 215 381	-224 619	-224 619	-224 619	-296 619	72 000	224 619
1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	649 017	650 000		-649 017		650 000	295 268	-354 732	-354 732	-354 732	-387 232	32 500	354 732
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	3 041 285	19 542 691	23 100	-2 651 569		19 955 507	17 879 779	-1 662 912	-1 686 012	-2 075 728	-2 217 900	142 172	2 075 728

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel			tillgängliga medel
1 Miljöpolitik	3 000 783	18 302 894	23 100	-2 608 466		18 718 311	16 645 499	-1 657 395	-1 680 495	-2 072 811	-2 177 790	104 979	2 072 811
1:1 Naturvårdsverket	2 501	620 648	9 000			632 149	623 172	2 524	-6 476	-8 977	-27 596	18 619	8 977
1:2 Miljöövervakning m.m.	22 170	391 714		-22 170		391 714	379 852	-11 862	-11 862	-11 862	-19 662	7 800	11 862
1:3 Åtgärder för värdefull natur	22 935	1 130 035		-22 935		1 130 035	1 126 861	-3 174	-3 174	-3 174	-9 174	6 000	3 174
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	421 966	1 087 568	-13 500	-422 905		1 073 129	703 087	-384 481	-370 981	-370 042	-382 042	12 000	370 042
1:5 Miljöforskning	4	96 825		-4		96 825	96 342	-483	-483	-483	-483	0	483
1:6 Kemikalieinspektionen	14 611	311 404		-5 669		320 347	323 326	11 922	11 922	2 979	-6 363	9 342	-2 979
1:7 Avgifter till Internationella organisationer	-2 667	285 631	18 600	-2 712		298 851	301 739	16 108	-2 492	2 888	-10 947	13 835	-2 888
1:8 Klimatbonus	505 358	5 955 000		-505 358		5 955 000	5 816 972	-138 028	-138 028	-138 028	-138 028		138 028
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	8 631	283 581				292 212	287 054	3 473	3 473	-5 158	-13 665	8 507	5 158
1:10 Klimatanpassning	16 201	140 000		-16 201		140 000	131 670	-8 330	-8 330	-8 330	-11 480	3 150	8 330
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	51 134	1 244 565	25 000	-51 134		1 269 565	1 215 646	-28 919	-53 919	-53 919	-53 919	0	53 919
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	70 092	169 100		-70 092		169 100	59 730	-109 370	-109 370	-109 370	-114 443	5 073	109 370
1:13 Internationellt miljösamarbete	7 584	37 400		-7 584		37 400	33 837	-3 563	-3 563	-3 563	-4 685	1 122	3 563
1:14 Skydd av värdefull natur	749	1 170 500	40 000	-749		1 210 500	1 207 117	36 617	-3 383	-3 383	-13 383	10 000	3 383
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	4 901	317 723	-6 000			316 624	316 877	-846	5 154	252	-9 279	9 531	-252
1:16 Klimatinvesteringar	257 064	3 055 000		-119 406		3 192 658	2 445 014	-609 986	-609 986	-747 645	-747 645	0	747 645
1:17 Klimatpremier	1 038 550	462 000		-802 550		698 000	443 479	-18 521	-18 521	-254 521	-254 521	0	254 521
1:18 Industriklivet	305 274	1 354 000		-305 274		1 354 000	1 069 793	-284 207	-284 207	-284 207	-284 207	0	284 207

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)			
1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	165 223	115 000		-165 223		115 000	54 052	-60 948	-60 948	-60 948		60 948
1:20 Driftstöd för bio-CCS	6 001	25 000		-6 001		25 000	9 879	-15 121	-15 121	-15 121		15 121
1:21 Kompetenslyft för klimatomställningen	82 500	50 200	-50 000	-82 500		200		-50 200	-200	-200		200
2 Miljöforskning	-2 601	1 239 797				1 237 196	1 234 279	-5 518	-5 518	-2 917	37 193	2 917
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	3 540	132 389				135 929	132 199	-190	-190	-3 730	3 971	3 730
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	-6 141	1 107 408				1 101 267	1 102 080	-5 328	-5 328	812	33 222	-812
<i>Äldre anslag</i>	<i>43 103</i>			<i>-43 103</i>		<i>0</i>				<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen (2022)	43 103			-43 103		0				0	0	0
UO 21 Energi	1 729 952	4 944 849	265 000	-1 742 305		5 197 496	4 426 229	-518 620	-783 620	-771 267	131 556	771 267
1:1 Statens energimyndighet	-1 392	452 970				451 578	452 790	-180	-180	1 213	13 589	-1 213
1:2 Insatser för energieffektivisering	2 833	397 000		-2 833		397 000	128 685	-268 315	-268 315	-268 315	16 100	268 315
1:3 Insatser för fossilfri elproduktion	1 430	21 000		-1 430		21 000	17 375	-3 625	-3 625	-3 625	630	3 625
1:4 Energiforskning	-36 950	1 417 723				1 380 773	1 411 323	-6 400	-6 400	30 550	41 113	-30 550
1:5 Energimarknadsinspektionen	3 447	209 401				212 848	209 164	-237	-237	-3 684	6 282	3 684
1:6 Elberedskap	61 691	453 000	100 000	-61 691		553 000	542 896	89 896	-10 104	-10 104	45 000	10 104
1:7 Avgifter till internationella organisationer	3 466	25 328		-3 466		25 328	25 119	-209	-209	-209	550	209
1:8 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m	5 729	155 000		-12 742		147 987	133 084	-21 916	-21 916	-14 903	6 090	14 903

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel				
1:9	Elsäkerhetsverket	1 545	73 427			74 972	73 081	-346	-346	-1 891	-4 093	2 202	1 891
1:10	Laddinfrastruktur	45 064	1 090 000			1 090 000	913 707	-176 293	-176 293	-176 293	-176 293		176 293
1:11	Biogasstöd	233 600	650 000			650 000	378 435	-271 565	-271 565	-271 565	-271 565		271 565
1:12	Gasprisstöd			165 000		165 000	138 867	138 867	-26 133	-26 133	-26 133		26 133
	<i>Äldre anslag</i>	<i>1 409 489</i>		<i>-1 381 478</i>		<i>28 010</i>	<i>1 704</i>	<i>1 704</i>	<i>1 704</i>	<i>-26 306</i>	<i>-26 306</i>		<i>26 306</i>
1:7	Energiteknik (2022)	1 354 406		-1 326 395		28 010	1 704	1 704	1 704	-26 306	-26 306		26 306
1:12	Kompensation för höga elpriser (2022)	55 083		-55 083		0				0	0		0
UO 22	Kommunikationer	14 418 072	78 952 417	35 500	-1 757 216	91 648 773	80 406 805	1 454 388	1 418 888	-11 241 968	-18 049 231	6 807 263	11 241 968
<i>1</i>	<i>Transportpolitik</i>	<i>13 467 326</i>	<i>76 658 228</i>	<i>36 500</i>	<i>-802 626</i>	<i>89 359 428</i>	<i>78 190 021</i>	<i>1 531 793</i>	<i>1 495 293</i>	<i>-11 169 407</i>	<i>-17 968 203</i>	<i>6 798 796</i>	<i>11 169 407</i>
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	8 052 039	34 468 391	-400	-104 447	42 415 583	34 172 781	-295 610	-295 210	-8 242 802	-11 681 262	3 438 460	8 242 802
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	4 396 956	30 950 890			35 347 846	33 054 778	2 103 888	2 103 888	-2 293 068	-5 388 156	3 095 088	2 293 068
1:3	Trafikverket	27 885	1 455 481			1 483 366	1 484 478	28 997	28 997	1 112	-42 552	43 664	-1 112
1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål		533 308			533 308	533 308	0	0	0	0		0
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur		62 284			62 284	62 284	0	0	0	0		0
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	2 233	151 013	3 900	-2 233	154 913	153 742	2 729	-1 171	-1 171	-2 421	1 250	1 171
1:7	Trafikavtal	157 272	1 098 000	33 000	-157 272	1 131 000	1 005 477	-92 523	-125 523	-125 523	-235 323	109 800	125 523
1:8	Viss internationell verksamhet	161	30 557		-161	30 557	30 423	-134	-134	-134	-134		134

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÄB)				Skillnad mot tilldelade medel
1:9 Statens väg- och transportforskningsinstitut		83 179				83 179	85 226	2 047	2 047	2 047	-448	2 495	-2 047
1:10 Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	115 141	550 000				665 141	681 640	131 640	131 640	16 500	0	16 500	-16 500
1:11 Trängselskatt i Stockholm	52 326	1 648 987				1 701 313	1 632 851	-16 136	-16 136	-68 462	-75 532	7 070	68 462
1:12 Transportstyrelsen	124 383	2 407 440		-66 849		2 464 974	2 485 975	78 535	78 535	21 001	-51 222	72 223	-21 001
1:13 Trafikanalys	2 933	70 527		-984		72 476	69 258	-1 269	-1 269	-3 218	-5 267	2 049	3 218
1:14 Trängselskatt i Göteborg	65 317	920 705				986 022	955 007	34 302	34 302	-31 015	-38 362	7 347	31 015
1:15 Sjöfartsstöd	218 609	1 600 000		-218 609		1 600 000	1 388 339	-211 661	-211 661	-211 661	-211 661		211 661
1:16 Internationell tågtrafik	9 711	95 000		-9 711		95 000	76 973	-18 027	-18 027	-18 027	-20 877	2 850	18 027
1:17 Infrastruktur för flygtrafiktjänst	121 660	351 000		-121 660		351 000	276 968	-74 032	-74 032	-74 032	-74 032		74 032
1:18 Lån till körkort	117 256	151 466		-117 256		151 466	30 075	-121 391	-121 391	-121 391	-121 391	0	121 391
1:19 Obemannad luftfart	3 444	30 000		-3 444		30 000	10 438	-19 562	-19 562	-19 562	-19 562		19 562
2 Politiken för informationssamhället	80 507	2 294 189	-1 000	-84 350		2 289 345	2 216 784	-77 405	-76 405	-72 562	-81 029	8 467	72 562
2:1 Post- och telestyrelsen	5 575	119 862	-500	-2 795		122 142	121 767	1 905	2 405	-376	-3 971	3 595	376
2:2 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	25 514	131 278		-25 514		131 278	107 225	-24 053	-24 053	-24 053	-24 053	0	24 053
2:3 Grundläggande betal tjänster	7 048	25 037		-7 048		25 037	17 511	-7 526	-7 526	-7 526	-7 526	0	7 526
2:4 Informationsteknik och telekommunikation	3 759	90 844		-3 759		90 844	79 555	-11 289	-11 289	-11 289	-11 289		11 289
2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	380	1 549 014		-11 740		1 537 655	1 531 028	-17 986	-17 986	-6 626	-6 626	0	6 626
2:6 Myndigheten för digital förvaltning	4 978	162 410	-500	-242		166 645	158 244	-4 166	-3 666	-8 401	-13 273	4 872	8 401

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Totalt tilldelade Medgivna medel		Utfall	Skillnad mot anvisade medel		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel				
2:7 Digital förvaltning	33 252	215 744		-33 252		215 744	201 454	-14 290	-14 290	-14 290	0	14 290	
<i>Äldre anslag</i>	<i>870 240</i>			<i>-870 240</i>		<i>0</i>				<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
1:20 Tillskott till Luftfartsverket (2020)	870 240			-870 240		0				0	0	0	
UO 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	2 465 789	19 373 352	959 450	-2 082 661	131 935	20 847 865	18 602 103	-771 249	-1 730 699	-2 245 762	-3 074 301	828 539	2 245 762
1:1 Skogsstyrelsen	16 538	533 764				550 302	557 218	23 454	23 454	6 916	-8 763	15 679	-6 916
1:2 Insatser för skogsbruket	164 082	594 373		-164 082		594 373	477 216	-117 157	-117 157	-117 157	0	117 157	
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	4 985	171 348	3 000	-27		179 306	182 900	11 552	8 552	3 594	-1 546	5 140	-3 594
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet		116 041				116 041	116 041	0	0	0	-3 481	3 481	0
1:5 Djurhålsövård och djurskyddsfrämjande åtgärder	-2	9 933				9 931	9 933	0	0	2	-295	297	-2
1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	37 187	133 349	174 000	-37 187	129 439	436 788	462 994	329 645	155 645	26 206	-4 528	30 734	-26 206
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	4 606	67 778		-4 606		67 778	63 432	-4 346	-4 346	-4 346	-4 346	0	4 346
1:8 Statens jordbruksverk	-1 782	740 665	16 000			754 883	758 973	18 308	2 308	4 090	-19 611	23 701	-4 090
1:9 Bekämpning av växtskadegörare	401	15 000		-401		15 000	14 981	-19	-19	-19	-469	450	19
1:10 Gårdsstöd m.m.	36 705	5 637 032	515 876	-36 705		6 152 908	6 573 091	936 059	420 183	420 183	-143 520	563 703	-420 183
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	65 564	149 000				214 564	143 621	-5 379	-5 379	-70 943	-85 843	14 900	70 943
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	25 934	27 200		-25 934		27 200	5 413	-21 787	-21 787	-21 787	-21 787		21 787
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	12 058	109 000		-12 058		109 000	72 495	-36 505	-36 505	-36 505	-36 505		36 505
1:14 Livsmedelsverket	-1 625	327 670	20 000			346 045	339 612	11 942	-8 058	-6 433	-16 263	9 830	6 433

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel				
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	23 765	204 160		-23 765		204 160	182 143	-22 017	-22 017	-22 017	1 740	22 017	
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	-2 313	46 913			2 497	47 096	51 787	4 874	4 874	4 691	4 691	-4 691	
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	641 929	2 068 306	-70 000	-569 153		2 071 082	1 440 130	-628 176	-558 176	-630 952	-686 817	55 865	630 952
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 116 271	1 468 013	70 000	-999 230		1 655 054	1 225 547	-242 466	-312 466	-429 507	-502 907	73 400	429 507
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	64 745	92 330	37 500	-64 745		129 830	100 136	7 806	-29 694	-29 694	-32 463	2 769	29 694
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	7 079	24 116		-7 079		24 116	17 913	-6 203	-6 203	-6 203	-6 203		6 203
1:21 Åtgärder på fjällägenheter		1 529				1 529	1 529	0	0	0	0		0
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	199	125 915		-199		125 915	117 262	-8 653	-8 653	-8 653	-8 653		8 653
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet		2 160 339				2 160 339	2 160 339	0	0	0	0	0	0
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	-142	738 664				738 522	719 731	-18 933	-18 933	-18 791	-40 950	22 159	18 791
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien		1 177				1 177	1 177	0	0	0	0		0
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	17 921	81 837		-17 921		81 837	66 156	-15 681	-15 681	-15 681	-15 681		15 681
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	10 183	21 000		-10 183		21 000	18 431	-2 569	-2 569	-2 569	-2 569		2 569
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	101 500	53 000		-101 500		53 000	6 845	-46 155	-46 155	-46 155	-46 155		46 155

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	anvisade medel (SB+ÄB)	tilldelade medel	tillgängliga medel			
1:29	Från EU-budgeten finansierade stödatgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	120 000	115 000			235 000	35 915	-79 085	-79 085	-199 085	-199 085	199 085	
1:30	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027		2 000 000	128 716	-7 886	2 120 830	1 507 766	-492 234	-620 950	-613 064	-613 064	613 064	
1:31	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027		1 538 900	64 358		1 603 258	1 171 376	-367 524	-431 882	-431 882	-431 882	431 882	
UO 24	Näringsliv	16 963 864	11 407 773	8 250	-13 544 846	14 835 041	7 639 916	-3 767 857	-3 776 107	-7 195 126	-7 401 850	206 724	7 195 126
<i>1</i>	<i>Näringspolitik</i>	<i>8 850 777</i>	<i>10 754 218</i>	<i>5 500</i>	<i>-6 646 865</i>	<i>12 963 630</i>	<i>7 362 270</i>	<i>-3 391 948</i>	<i>-3 397 448</i>	<i>-5 601 360</i>	<i>-5 801 868</i>	<i>200 508</i>	<i>5 601 360</i>
1:1	Verket för innovationssystem	3 066	281 929			284 995	286 058	4 129	4 129	1 063	-7 394	8 457	-1 063
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	-32 239	3 439 755	-62 500	-541	3 344 474	3 356 932	-82 823	-20 323	12 458	-90 734	103 192	-12 458
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel		834 268			834 268	834 268	0	0	0	0	0	0
1:4	Tillväxtverket	195 573	490 399	5 500	-167 563	523 909	508 872	18 473	12 973	-15 037	-29 748	14 711	15 037
1:5	Näringslivsutveckling	446 724	357 442	11 000	-146 724	668 442	325 596	-31 846	-42 846	-342 846	-347 284	4 438	342 846
1:6	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	-854	69 351			68 497	67 798	-1 553	-1 553	-699	-2 779	2 080	699
1:7	Turismfrämjande		104 613			104 613	104 613	0	0	0	0	0	0
1:8	Sveriges geologiska undersökning	-7 285	304 249	-1 000		295 964	303 398	-851	149	7 433	-1 694	9 127	-7 433
1:9	Geovetenskaplig forskning		5 923			5 923	5 923	0	0	0	0	0	0
1:10	Miljösäkring av olja- och gasanläggningar	981	14 000			14 981	15 341	1 341	1 341	360	-60	420	-360

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Totalt tilldelade Medgivna medel		Utfall	Skillnad mot anvisade medel		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel				
1:11 Bolagsverket	6 162	68 140	12 500	-6 162		80 640	80 640	12 500	0	0	-3 407	3 407	0
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien		8 327				8 327	8 327	0	0	0	0	0	0
1:13 Konkurrensverket	2 150	175 846	11 000			188 996	188 998	13 152	2 152	2	-5 273	5 275	-2
1:14 Konkurrensforskning	-201	10 804				10 603	10 757	-47	-47	154	-170	324	-154
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal		39 910				39 910	39 910	0	0	0	0		0
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	9 682	27 850	25 000	-9 682		52 850	33 445	5 595	-19 405	-19 405	-19 405	0	19 405
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 501 000	363 000		-1 000		1 863 000	212 000	-151 000	-151 000	-1 651 000	-1 651 000	0	1 651 000
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	-712	16 860	4 000			20 148	20 606	3 746	-254	458	-47	505	-458
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000	18 000		-18 000		18 000		-18 000	-18 000	-18 000	-18 900	900	18 000
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation		269 472				269 472	269 472	0	0	0	0	0	0
1:21 Patent- och registreringsverket	8 538	339 080				347 618	349 772	10 692	10 692	2 154	-8 018	10 172	-2 154
1:22 Stöd vid korttidsarbete	6 315 888	365 000		-5 912 888		768 000	-759 722	-1 124 722	-1 124 722	-1 527 722	-1 527 722		1 527 722
1:23 Brexitjusteringsreserven	384 306	750 000		-384 306		750 000	308 922	-441 078	-441 078	-441 078	-478 578	37 500	441 078
1:24 Elstöd		2 400 000				2 400 000	790 346	-1 609 654	-1 609 654	-1 609 654	-1 609 654		1 609 654
2 Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	8 432	653 555	2 750	-6 272		658 465	579 661	-73 894	-76 644	-78 804	-85 020	6 216	78 804
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	2 306	26 298		-1 527		27 077	25 973	-325	-325	-1 104	-1 892	788	1 104
2:2 Kommerskollegium	5 361	94 265		-2 616		97 010	94 122	-143	-143	-2 888	-5 715	2 827	2 888
2:3 Exportfrämjande verksamhet	1 956	313 367	9 750	-1 956		323 117	322 810	9 443	-307	-307	-307	0	307

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Utfall	Skillnad mot		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					Medgivna överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÅB) tilldelade medel				
2:4	Investeringsfrämjande	4	67 772			67 772	67 772	0	0	0	0	0	0
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	-1 364	20 517	5 500		24 653	26 023	5 506	6	1 369	-1 232	2 601	-1 369
2:6	Bidrag till standardiseringen		31 336			31 336	31 336	0	0	0	0	0	0
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	168	100 000	-12 500	-168	87 500	11 625	-88 375	-75 875	-75 875	-75 875		75 875
	<i>Äldre anslag</i>	8 104 655				1 212 946	-302 015	-302 015	-302 015	-1 514 961	-1 514 961		1 514 961
1:24	Omställningsstöd (2022)	609 307			-603 307	6 000	-16 343	-16 343	-16 343	-22 343	-22 343		22 343
1:25	Omsättningsstöd till enskilda (2022) näringsidkare	244 026				244 026	-290	-290	-290	-244 316	-244 316		244 316
1:26	Omsättningsstöd till handelsbolag (2022)	38 921				38 921				-38 921	-38 921		38 921
1:27	Evenemangsstöd (2022)	1 957 410			-1 957 410	0				0	0		0
1:23	Stöd till enskilda näringsidkare (2021)	150 000				150 000				-150 000	-150 000		150 000
1:24	Omställningsstöd (2021)	4 939 575			-4 189 575	750 000	-285 299	-285 299	-285 299	-1 035 299	-1 035 299		1 035 299
1:25	Researrangörslån (2021)	1 700			-1 700	0				0	0		0
1:26	Stöd till handelsbolag (2021)	20 000				20 000				-20 000	-20 000		20 000
1:27	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för (2021) vissa företag	18 835			-14 835	4 000	-83	-83	-83	-4 083	-4 083		4 083

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade	Totalt tilldelade	Skillnad mot			Skillnad mot	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp		
					Medgivna överskridanden (MÖ)	medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	anvisade medel (SB+ÅB)	tilldelade medel			tillgängliga medel	
1:28 Evenemangsstöd (2021)	124 881			-124 881		0				0	0	0		
UO 25 Allmänna bidrag till kommuner	75 597	157 545 359	359 265	-75 597		157 904 624	157 903 623	358 264	-1 001	-1 001	-207 327	206 326	1 001	
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	0	151 878 432				151 878 432	151 878 432	0	0	0	-45 563	45 563	0	
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	0	5 358 777	359 265	0		5 718 042	5 718 041	359 264	-1	-1	-160 764	160 763	1	
1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer		7 150				7 150	7 150	0	0	0	0	0	0	
1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	75 597	1 000		-75 597		1 000		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		1 000	
1:5 Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner	0	300 000		0		300 000	300 000	0	0	0	0		0	
UO 26 Statsskuld räntor m.m.	-4 499 849	13 155 200	21 987 510	-87 661		30 555 200	31 626 309	18 471 109	-3 516 401	1 071 109	-243 411	1 314 520	-1 071 109	
1:1 Räntor på statsskuden	-4 587 510	13 000 000	21 987 510			30 400 000	31 566 652	18 566 652	-3 420 858	1 166 652	-133 348	1 300 000	-1 166 652	
1:2 Oförutsedda utgifter	6 837	10 000		-6 837		10 000		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	0	10 000	
1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter	80 824	145 200		-80 824		145 200	59 657	-85 543	-85 543	-85 543	-100 063	14 520	85 543	
UO 27 Avgiften till Europeiska unionen	-1 482 639	45 869 852		-376 095		44 011 118	43 585 421	-2 284 431	-2 284 431	-425 697	-5 012 680	4 586 983	425 697	
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	-1 482 639	45 869 852		-376 095		44 011 118	43 585 421	-2 284 431	-2 284 431	-425 697	-5 012 680	4 586 983	425 697	
(A) Summa Utgiftsområden (UO 1–27)	83 172 864	1 251 870 933	31 969 711	-71 546 419		227 739	1 295 694 829	1 245 703 517	-6 167 416	-38 137 127	-49 991 311	-101 853 613	51 862 302	49 991 311
(B) Förändring av anslagsbehållningar exkl. UO 26		-4 302 992					-4 302 992	4 302 992	4 302 992	4 302 992	4 302 992			
(C) Förändring av anslagsbehållningar UO 26		-89 800					-89 800	89 800	89 800	89 800	89 800			
(D) Summa utgifter (A+B+C)	83 172 864	1 247 478 141	31 969 711	-71 546 419		227 739	1 291 302 037	1 245 703 517	-1 774 624	-33 744 335	-45 598 519	-97 460 821	51 862 302	49 991 311

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Totalt tilldelade Medgivna medel		Utfall	Skillnad mot anvisade medel		Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram- överförings- belopp	
					överskridanden (MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)		Skillnad mot statens budget	(SB+ÅB) tilldelade medel				
(E) Utgiftsområden exkl. statsskuld räntor m.m. (A+B-UO 26)	87 672 713	1 234 412 741	9 982 201	-71 458 758	227 739	1 260 836 636	1 214 077 208	-20 335 533	-30 317 734	-46 759 428	-97 307 210	50 547 782	51 062 420
(F) Riksgäldskontorets nettoutlåning		-52 379 301				-52 379 301	-11 472 531	40 906 770	40 906 770	40 906 770	40 906 770		
(G) Kassamässig korrigering		370 837				370 837	-10 383 367	-10 754 204	-10 754 204	-10 754 204	-10 754 204		
(H) Budgetens utgifter m.m. (D+F+G)	83 172 864	1 195 469 678	31 969 711	-71 546 419	227 739	1 239 293 573	1 223 847 620	28 377 942	-3 591 769	-15 445 954	-67 308 256	51 862 302	49 991 311
(I) Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten		359 856 000				359 856 000	360 859 914	1 003 914	1 003 914				
(J) Takbegränsade utgifter (E+I)		1 594 268 741	9 982 201			1 604 250 942	1 574 937 123	-19 331 618	-29 313 819				
(K) Marginal till utgiftstaket		70 731 259					90 062 877						
(L) Utgiftstak (J+K)		1 665 000 000					1 665 000 000						

Bilaga 3

Specifikation av ändringsbudgetar i statens budget

Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget 2023

Tusental kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU10 2022-12-21	Prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31 2023-02-08	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38 2023-03-23	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21 2023-06-20	Bet. 2022/23:FiU32 2023-08-17	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11 2023-11-29	Total summa
1	2:3	Riksdagens fastighetsanslag	210 000					40 000	250 000
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 760 438			-61 500			3 698 938
1	6:1	Allmänna val och demokrati	149 840			2 900			152 740
2	1:1	Statskontoret	108 272			-500			107 772
2	1:2	Kammarkollegiet	118 318			21 600			139 918
2	1:7	Konjunkturinstitutet	78 255			1 000			79 255
3	1:1	Skatteverket	8 199 362			-25 000			8 174 362
4	1:2	Säkerhetspolisen	2 060 983			50 000			2 110 983
4	1:6	Kriminalvården	13 383 310			300 000		450 000	14 133 310
4	1:11	Rättsliga biträden m.m.	3 961 357			-50 000			3 911 357
5	1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 333 554			291 000			1 624 554
5	1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	183 294			-5 000			178 294
5	1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 826					3 000	7 826
6	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	51 453 048	349 500	524 500	-976 000	345 000	60 000	51 756 048
6	1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 501 512			302 000		-45 000	1 758 512
6	1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	27 949 405	1 337 600	205 000	1 334 000	200 000		31 026 005
6	2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850			-25 000			481 850
6	2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580					10 000	37 580

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU10 2022-12-21	Prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31 2023-02-08	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38 2023-03-23	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21 2023-06-20	Bet. 2022/23:FiU32 2023-08-17	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11 2023-11-29	Total summa
6	2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	426 671					37 500	464 171
6	2:7	Statens haverikommission	49 611			25 000			74 611
7	1:1	Biståndsverksamhet	45 297 746					-10 600	45 287 146
9	1:4	Tandvårdsförmåner	7 367 141					180 000	7 547 141
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	18 128 486			-300		196 000	18 324 186
9	1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	511 409			40 000		137 000	688 409
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	1 257 451			50 000			1 307 451
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	45 422 161					350 000	45 772 161
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	809 604			800 000			1 609 604
11	1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 105 400			204 000			1 309 400
12	1:8	Bostadsbidrag	4 564 633			720 000			5 284 633
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	4 132 083			-100 000			4 032 083
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 591 264			50 000			7 641 264
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 926 037			-50 000			6 876 037
14	1:15	Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	1 000 000			-21 600			978 400
14	2:1	Arbetsmiljöverket	819 020			-2 500		-336	816 184
14	2:3	Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722			5 000		672	39 394
15	1:2	Studiemedel	19 738 606			247 000			19 985 606
15	1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	734 890			2 000			736 890

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU10 2022-12-21	Prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31 2023-02-08	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38 2023-03-23	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21 2023-06-20	Bet. 2022/23:FiU32 2023-08-17	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11 2023-11-29	Total summa
15	1:8	Centrala studiestödsnämnden	1 071 379					10 000	1 081 379
16	1:1	Statens skolverk	1 319 762			32 500			1 352 262
16	1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten	803 307			2 500			805 807
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 906 193			-27 500			3 878 693
16	1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	200 720					10 000	210 720
16	1:14	Särskilda insatser inom skolområdet	203 418			20 000			223 418
16	1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 994 422			500 000			4 494 422
16	1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	3 754 236			70 000			3 824 236
16	2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 869 222			10 000			1 879 222
16	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	1 003 999			-4 000			999 999
16	2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	578 029			300			578 329
16	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 380 846			-14 000		4 000	7 370 846
16	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	420 061			28 000			448 061
16	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 297 356					78 000	1 375 356
17	13:5	Insatser för den ideella sektorn	123 758			50 000			173 758
17	15:1	Spelinspektionen	78 332			2 400			80 732
18	1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	12 500			-6 000			6 500

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU10 2022-12-21	Prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31 2023-02-08	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38 2023-03-23	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21 2023-06-20	Bet. 2022/23:FiU32 2023-08-17	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11 2023-11-29	Total summa
18	1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43 000			-14 000			29 000
18	1:6	Lantmäteriet	721 241			20 000			741 241
18	2:1	Konsumentverket	171 338			-2 000			169 338
18	2:2	Allmänna reklamationsnämnden	54 447			6 500			60 947
18	2:4	Åtgärder på konsumentområdet	13 559			1 000			14 559
19	1:2	Transportbidrag	450 864					56 000	506 864
20	1:1	Naturvårdsverket	620 648			9 000			629 648
20	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 087 568			-9 000		-4 500	1 074 068
20	1:7	Avgifter till Internationella organisationer	285 631					18 600	304 231
20	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 244 565			25 000			1 269 565
20	1:14	Skydd av värdefull natur	1 170 500			40 000			1 210 500
20	1:15	Havs- och vattenmyndigheten	317 723			-6 000			311 723
20	1:21	Kompetenslyft för klimatomställningen	50 200			-50 000			200
21	1:6	Elberedskap	453 000					100 000	553 000
21	1:12	Gasprisstöd		150 000		15 000			165 000
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	34 468 391					-400	34 467 991
22	1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	151 013					3 900	154 913
22	1:7	Trafikavtal	1 098 000					33 000	1 131 000
22	2:1	Post- och telestyrelsen	119 862			-500			119 362
22	2:6	Myndigheten för digital förvaltning	162 410			-500			161 910

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU10 2022-12-21	Prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31 2023-02-08	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38 2023-03-23	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21 2023-06-20	Bet. 2022/23:FiU32 2023-08-17	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11 2023-11-29	Total summa
23	1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	171 348			3 000			174 348
23	1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	133 349			70 500		103 500	307 349
23	1:8	Statens jordbruksverk	740 665			16 000			756 665
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	5 637 032					515 876	6 152 908
23	1:14	Livsmedelsverket	327 670			20 000			347 670
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 068 306					-70 000	1 998 306
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 468 013					70 000	1 538 013
23	1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	92 330					37 500	129 830
23	1:30	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	2 000 000					128 716	2 128 716
23	1:31	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027	1 538 900					64 358	1 603 258
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 439 755	-50 000		-25 500		13 000	3 377 255
24	1:4	Tillväxtverket	490 399			5 500			495 899
24	1:5	Näringslivsutveckling	357 442			11 000			368 442
24	1:8	Sveriges geologiska undersökning	304 249			-1 000			303 249
24	1:11	Bolagsverket	68 140			10 000		2 500	80 640
24	1:13	Konkurrensverket	175 846			11 000			186 846
24	1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	27 850			25 000			52 850

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU10 2022-12-21	Prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31 2023-02-08	Prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38 2023-03-23	Prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21 2023-06-20	Bet. 2022/23:FiU32 2023-08-17	Prop. 2023/24:2, bet. 2023/24:FiU11 2023-11-29	Total summa
24	1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer	16 860					4 000	20 860
24	2:3	Exportfrämjande verksamhet	313 367			9 750			323 117
24	2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	20 517			5 500			26 017
24	2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000			-12 500			87 500
25	1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	5 358 777					359 265	5 718 042
26	1:1	Räntor på statsskulden	13 000 000					21 987 510	34 987 510
		Övriga anslag	862 412 479						862 412 479
		Summa	1 251 870 933	1 787 100	729 500	3 975 050	545 000	24 933 061	1 283 840 644

Bilaga 4

Beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden 2023

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2023-12-31
1 Rikets styrelse	6:5	Stöd till politiska partier	169 200	126 044
	8:1	Mediestöd	150 000	8 579
Totalt UO 1			319 200	134 623
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1:10	Bidragsfastigheter	100 000	52 303
	1:16 (2022)	Finansmarknadsforskning		85 802
Totalt UO 2			100 000	138 105
4 Rättsväsendet	1:17	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	476 000	431 290
Totalt UO 4			476 000	431 290
5 Internationell samverkan	1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50 000	0
	1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	180 500	116 783
Totalt UO 5			230 500	116 783
6 Försvar och samhällets krisberedskap	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	29 842 000	23 396 085
	1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	172 689 000	110 655 290
	2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	540 000	528 847
	2:4	Krisberedskap	3 350 000	814 847
	3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	150 000	123 423
Totalt UO 6			206 571 000	135 518 491
7 Internationellt bistånd	1:1	Bistandsverksamhet	115 000 000	81 841 173
Totalt UO 7			115 000 000	81 841 173
8 Migration	1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	840 000	813 080
Totalt UO 8			840 000	813 080
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	114 000	3 200
	2:2	Insatser för vaccinberedskap	589 000	156 000
	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	4 203 000	956 387
	6:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	2 200 000	1 542 040
Totalt UO 9			7 106 000	2 657 627
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	32 000	32 000
	2:1	Försäkringskassan	27 000	24 382
Totalt UO 10			59 000	56 382

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2023-12-31
13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	2:2			
		Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	39 300	39 298
	3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	40 000	42 603
	3:3	Bidrag för kvinnors organisering	48 163	0
Totalt UO 13			127 463	81 901
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 000 000	4 262 416
	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	18 000 000	14 649 297
	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	100 100	2 527
	1:7	Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	2 705 000	2 629 883
	1:8	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9 000	7 125
	1:11	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	33 212	33 212
	1:15	Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	64 000	466
	2:6	Regional skyddsombudsverksamhet	20 000	19 597
Totalt UO 14			27 931 312	21 604 523
15 Studiestöd	1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4 000	1 267
Totalt UO 15			4 000	1 267
16 Utbildning och universitetsforskning	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 874 745	1 812 518
	1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	36 500	33 050
	1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	2 786 000	2 786 000
	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	546 202	382 878
	1:12	Praktiknära skolforskning	72 100	70 709
	1:13	Bidrag till lärarlöner	2 426 000	2 425 905
	1:15	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	6 628 000	6 628 000
	1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 583 422	3 344 349
	1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	9 700 000	9 273 542
	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	26 127 000	22 194 774
	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	2 537 000	2 463 004
	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	4 600 000	4 054 464
	4:1	Internationella program	100 000	90 412
Totalt UO 16			61 016 969	55 559 605
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	225 000	143 155
	1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	11 000	10 338
	1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	45 000	0
	2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	183 000	170 256
	3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	45 000	35 372
	4:4	Bidrag till bild- och formområdet	35 000	19 800

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2023-12-31
	5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	250 000	238 591
	7:2	Bidrag till kulturmiljövård	90 000	71 244
	12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	262 000	262 000
	13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	40 000	35 195
	13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	15 000
	14:2	Bidrag till tolkutbildning	120 000	75 519
	13:5 (2021)	Insatser för den ideella sektorn		9
Totalt UO 17			1 321 000	1 076 479
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	12 500	0
	2:4	Åtgärder på konsumentområdet	19 700	6 159
	1:7 (2022)	Energieffektivisering av flerbostadshus		972 761
	1:8 (2022)	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande		4 712 452
Totalt UO 18			32 200	5 691 372
19 Regional utveckling	1:1	Regionala utvecklingsåtgärder	3 840 000	2 447 491
	1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	4 500 000	2 909 903
	1:1 (2017)	Regionala tillväxtåtgärder		80
	1:3 (2022)	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020		335 747
Totalt UO 19			8 340 000	5 693 221
20 Allmän miljö- och naturvård	1:2	Miljöövervakning m.m.	120 000	102 455
	1:3	Åtgärder för värdefull natur	900 000	438 395
	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	2 065 000	840 017
	1:5	Miljöforskning	102 000	49 156
	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	630 000	523 904
	1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 500 000	765 360
	1:13	Internationellt miljösamarbete	4 000	1 210
	1:14	Skydd av värdefull natur	80 000	2 929
	1:16	Klimatinvesteringar	5 000 000	4 720 913
	1:17	Klimatpremier	430 000	307 931
	1:18	Industriklivet	5 200 000	3 706 002
	1:19	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	165 000	17 770
	1:20	Driftstöd för bio-CCS	36 000 000	0
	2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	2 200 000	1 884 074
Totalt UO 20			54 396 000	13 360 116
21 Energi	1:2	Insatser för energieffektivisering	660 000	16 096
	1:3	Insatser för fossilfri elproduktion	30 000	586

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2023-12-31
	1:4	Energiforskning	3 300 000	2 068 401
	1:6	Elberedskap	2 000 000	1 862 139
	1:8	Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m	120 000	0
	1:10	Laddinfrastruktur	1 300 000	580 524
Totalt UO 21			7 410 000	4 527 746
22 Kommunikationer	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	130 918 874	93 382 672
	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	37 181 126	31 570 405
	1:7	Trafikavtal	3 500 000	2 663 149
	1:11	Trängselskatt i Stockholm	67 400 000	59 611 240
	1:14	Trängselskatt i Göteborg	18 800 000	12 024 265
	1:18	Lån till körkort	125 000	34 755
	2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	300 000	144 894
	2:3	Grundläggande betaltjänster	45 000	22 855
	2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	531 000	379 502
	1:16 (2021)	Internationell tågtrafik		177 300
Totalt UO 22			258 801 000	200 011 037
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1:2	Insatser för skogsbruket	130 000	52 755
	1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	120 000	52 233
	1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	20 000	5 460
	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 500 000	1 296 032
	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 800 000	1 754 481
	1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 600 000	1 139 474
	1:28	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	110 000	104 875
	1:29	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	350 000	163 122
	1:30	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	3 105 900	2 264 099
	1:31	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027	3 905 900	3 182 113
Totalt UO 23			12 641 800	10 014 644
24 Näringsliv	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	4 066 500	3 792 925
	1:5	Näringslivsutveckling	338 814	44 851
	1:9	Geovetenskaplig forskning	5 000	4 500
	1:14	Konkurrensforskning	9 750	9 690
	1:23	Brexitjusteringsreserven	200 000	0
Totalt UO 24			4 620 064	3 851 966
25 Allmänna bidrag till kommuner	1:4 (2022)	Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner		299 403
Totalt UO 25			0	299 403

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2023-12-31
Totalt alla UO			767 343 508	543 480 834
varav äldre bemyndiganden				6 584 615

Bilaga 5

Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter

Slutbehandlade granskningsrapporter

Rapport nr	Namn	Skrivelse nr
2023:1	Etablering av myndigheter utanför Stockholm – små regionala bidrag utan äventyrad effektivitet på lång sikt	Skr. 2022/23:125
2023:2	Polisens hantering av mängdbrott – en verksamhet vars förmåga behöver förstärkas	Skr. 2022/23:129
2023:3	Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2022	Skr. 2022/23:128
2023:4	Lex Maria och lex Sarah – statens arbete mot vårdskador och missförhållanden inom vård och omsorg av äldre	Skr. 2022/23:141
2023:5	Att släcka bränder – Polismyndighetens arbete med särskilda händelser riktade mot grov brottslighet	Skr. 2022/23:127
2023:6	Digitala tjänster till privatpersoner – stora utvecklingsmöjligheter för statliga myndigheter	Skr. 2023/24:7
2023:7	Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället	Skr. 2023/24:22
2023:8	Regeringens styrning av samhällets informations- och cybersäkerhet – både brådskande och viktig	Skr. 2023/24:26
2023:9	Det nationella smittskyddet – inte anpassat för en storskalig smittspridning	Skr. 2023/24:39
2023:10	Förändrade inkomstskatteregler 2011–2023 – bristfällig redovisning till riksdagen	Skr. 2023/24:42
2023:11	Uttjänta solcellspaneler och vindturbinblad – statens insatser för en effektiv hantering	Skr. 2023/24:49
2023:12	I väntan på vård – ineffektiv statlig styrning för kortare köer	Skr. 2023/24:48
2023:13	Reduktionsplikten – risker för genomförande och effektivitet	Skr. 2023/24:44
2023:14	Samhalls samhällsuppdrag – styrning och organisation i behov av förändring	Skr. 2023/24:51
2023:15	Statens åtgärder för utveckling av elsystemet – reaktiva och bristfälligt underbyggda	Skr. 2023/24:58
2023:16	Lätt att göra fel – systemet för ersättning för höga sjuklönekostnader	Skr. 2023/24:69
2023:17	Subventionerade anställningar – att motverka fel i ett system med allvarliga risker	Skr. 2023/24:82
2023:18	Statens hantering av markinträng – värdering och beslut om ersättning	Skr. 2023/24:106
2023:19	Systemet för återkallelser av uppehållstillstånd	Skr. 2023/24:121
2023:20	Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata	Skr. 2023/24:118
2023:22	Nödnumret 112 – statens och SOS Alarms hantering av larm	Skr. 2023/24:123
2023:23	Läkemedelsförskrivningen – statens styrning och tillsyn	Skr. 2023/24:122
2023:24	Regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2023	Skr. 2023/24:96
2023:25	Nationell plan för transportinfrastrukturen – lovar mer än den kan hålla	Skr. 2023/24:135
2023:26	Svart på vitt – rotavdragets kostnader och effekter	Skr. 2023/24:125
2023:27	Business Sweden – styrningen av Sveriges export- och investeringsråd	Skr. 2023/24:127

Anm.: Riksrevisionens rapport RiR 2023:21 avser Riksbankens tillgångsköp som regeringen inte svarar på.

Bilaga 6

Tabellsamling

Tabell 1 Utfallet för statens budget 2019–2023

Miljarder kronor

	2019	2020	2021	2022	2023
Inkomster	1 055,5	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9
Statens skatteinkomster	1 109,4	1 037,4	1 235,1	1 308,1	1 318,1
Övriga inkomster	-53,9	-38,8	-43,8	-22,0	-75,1
Utgifter m.m.	943,6	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8
UO 1–25 och 27	990,7	1 171,5	1 216,0	1 210,8	1 214,1
Statsskuldsträntor m.m. UO 26	22,2	19,6	-1,3	27,2	31,6
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-66,9	21,3	-97,0	-110,9	-11,5
Kassamässig korrigerig	-2,4	6,8	-4,3	-4,5	-10,4
Budgetsaldo	111,9	-220,6	77,9	163,6	19,1

Tabell 2 Inkomster i statens budget 2019–2023

Miljarder kronor

Inkomstår	2019	2020	2021	2022	2023
Statens skatteintäkter	1 122,1	1 079,3	1 218,7	1 294,4	1 328,2
Periodiseringar	-12,7	-41,9	16,4	13,7	-10,2
Statens skatteinkomster	1 109,4	1 037,4	1 235,1	1 308,1	1 318,1
Inkomster av statens verksamhet	35,3	46,1	43,3	71,9	55,8
Inkomster av försäld egendom	0,0	0,8	0,0	0,9	0,1
Återbetalning av lån	0,8	0,7	1,1	1,4	0,4
Kalkylmässiga inkomster	14,2	16,2	17,8	18,2	19,9
Bidrag från EU	12,6	14,2	14,6	15,6	18,3
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-116,7	-116,9	-120,6	-130,0	-169,6
Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statens övriga inkomster	-53,9	-38,8	-43,8	-22,0	-75,1
Inkomster i statens budget	1 055,5	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9

Tabell 3 Den offentliga sektorns skatteintäkter 2019–2023

Miljarder kronor

Inkomstår	2019	2020	2021	2022	2023
Skatt på arbete	1 265,6	1 250,5	1 329,1	1 400,6	1 474,9
<i>Direkta skatter</i>	660,8	668,7	694,3	724,1	746,3
Kommunal skatt	748,2	766,1	806,4	852,5	891,9
Statlig skatt	56,3	50,3	56,3	60,7	55,9
Jobbskatteavdrag	-126,8	-128,1	-131,8	-146,3	-159,4
Husavdrag	-15,3	-16,8	-18,9	-19,1	-18,0
Övrigt	-1,6	-2,8	-17,8	-23,8	-24,0
<i>Indirekta skatter</i>	604,8	581,8	634,7	676,5	728,5
Arbetsgivaravgifter	588,6	594,9	629,3	669,5	707,7
Egenavgifter	11,1	11,7	11,5	11,8	12,0
Särskild löneskatt	49,4	50,8	51,9	58,3	65,6
Nedsättningar	-3,7	-35,0	-15,4	-17,3	-8,3
Tjänstegruppliv m.m.	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Avgifter till premiepensionssystemet	-41,1	-41,3	-43,2	-46,4	-49,1
Skatt på kapital	282,2	271,8	355,9	365,6	356,1
Skatt på kapital, hushåll	69,6	66,0	104,6	92,9	71,6
Skatt på företagsvinster	153,4	149,3	183,6	193,0	199,9
Avkastningsskatt	5,3	5,6	6,7	8,3	18,9
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	34,4	34,6	36,1	38,6	39,7
Stämpelskatt	12,3	12,7	15,5	15,8	10,3
Kupongskatt m.m.	7,2	3,6	9,4	17,0	15,7
Skatt på konsumtion och insatsvaror	592,7	604,5	651,0	692,6	718,8
Mervärdesskatt	461,3	467,9	511,0	559,6	559,4
Skatt på tobak	11,9	11,9	11,9	12,8	11,0
Skatt på etylalkohol	4,5	5,2	5,6	5,5	5,6
Skatt på vin m.m.	6,1	6,6	6,5	6,4	6,6
Skatt på öl	4,3	4,5	4,7	4,6	4,9
Energiskatt	52,2	52,6	53,8	44,7	43,5
Koldioxidskatt	22,2	20,4	21,9	21,2	22,7
Övriga skatter på energi och miljö	5,2	6,1	5,4	8,1	35,8
Skatt på vägtrafik	20,7	21,6	22,5	22,5	22,1
Övriga skatter	4,4	7,7	7,7	7,2	7,2
Skatt på import	6,9	6,2	7,3	9,3	7,9
Restförda och övriga skatter	15,1	7,1	-6,7	10,2	8,5
Restförda skatter	-5,0	-10,0	-16,1	-13,7	-13,0
Övriga skatter	21,0	17,1	9,4	24,5	21,5
Totala skatteintäkter	2 162,3	2 140,0	2 336,6	2 478,3	2 566,2
Avgår EU-skatter	-6,9	-6,2	-7,3	-9,3	-7,9
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 155,3	2 133,8	2 329,2	2 468,9	2 558,3
Avgår kommunala skatter	-766,8	-785,4	-827,1	-873,9	-914,4
Avgår avgifter till ålderspensionssystemet	-266,5	-269,1	-283,5	-300,5	-315,7
Statens skatteintäkter	1 122,1	1 079,3	1 218,7	1 294,4	1 328,2

Tabell 4 Utgifter i statens budget 2019–2023

Anslagen har fördelats till de utgiftsområden som de tillhörde i statens budget 2023.

Utgiftsområde	Andel i procent av de takbegränsade utgifterna					Miljarder kronor				
	2018	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
1 Rikets styrelse	1,1	1,0	1,1	1,1	1,2	15,0	15,7	16,4	17,6	18,3
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	16,6	17,0	16,9	17,3	18,9
3 Skatt, tull och exekution	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	11,5	12,1	12,5	12,8	13,4
4 Rättsväsendet	3,8	3,5	3,7	3,9	4,4	49,4	53,0	57,2	61,5	69,8
5 Internationell samverkan	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	2,3	2,1	1,8	3,4	2,2
6 Försvar och samhällets krisberedskap	4,6	4,2	4,5	5,4	6,1	60,5	63,0	70,5	83,5	96,0
7 Internationellt bistånd	3,4	3,1	3,1	3,0	3,0	44,2	46,5	47,5	46,2	46,5
8 Migration	0,9	0,6	0,5	0,8	0,8	11,8	9,6	8,2	11,7	12,0
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	6,1	6,8	8,9	7,6	6,9	79,6	101,8	138,0	118,2	108,8
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	7,5	7,9	7,3	7,3	7,0	97,9	117,9	113,1	114,3	110,6
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	2,6	2,4	2,5	3,0	3,6	34,5	36,7	38,0	46,3	56,4
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	7,4	6,7	6,5	6,5	6,5	97,3	99,9	101,1	101,1	101,7
13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	1,0	0,6	0,4	0,3	0,3	13,4	8,5	6,2	5,4	4,5
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	5,9	5,8	5,9	5,0	5,1	77,0	87,2	91,9	78,4	79,8
15 Studiestöd	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	22,8	25,1	26,6	25,5	25,3
16 Utbildning och universitetsforskning	6,0	5,5	5,9	6,0	5,9	78,5	83,0	91,4	93,0	93,0
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1,2	1,4	1,5	1,3	1,1	15,8	20,4	22,7	19,7	16,7
18 Samhällsplan., bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	0,2	0,3	0,3	0,5	0,4	3,1	3,8	5,2	7,7	5,9
19 Regional utveckling	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	3,3	3,2	3,2	3,4	3,7
20 Allmän miljö- och naturvård	0,7	0,7	1,1	1,3	1,1	9,4	11,0	16,7	20,7	17,9
21 Energi	0,2	0,2	0,2	0,8	0,3	2,3	3,4	3,4	12,6	4,4
22 Kommunikationer	4,5	4,3	4,6	4,7	5,1	58,6	65,2	72,1	72,9	80,4
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1,6	1,3	1,3	1,4	1,2	20,8	20,0	19,6	21,9	18,6
24 Näringsliv	0,6	4,0	2,0	0,7	0,5	7,3	60,4	30,4	10,3	7,6
25 Allmänna bidrag till kommuner	9,2	10,5	9,9	10,1	10,0	120,1	158,0	153,2	157,0	157,9
26 Statsskuldräntor m.m.						22,2	19,6	-1,3	27,2	31,6
27 Avgiften till Europeiska unionen	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	37,7	47,2	52,3	48,2	43,6
Summa utgiftsområden						1012,9	1191,1	1214,7	1238,0	1245,7
Ålderspensionssystemet vid sidan av SB	24,3	21,9	21,6	22,3	22,9	317,6	329,4	334,6	347,9	360,9
Takbegränsade utgifter	100	100	100	100	100	1308,3	1500,8	1550,6	1558,7	1574,9
Budgeteringsmarginal	3,3	16,1	9,3	4,8	5,7	42,7	242,2	144,4	75,3	90,1
Utgiftstak för staten						1351	1743	1695	1634	1665

Tabell 5 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget 2019–2023

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
Transfereringar	816 387	838 547	864 943	837 699	685 380	-22 160	-2,6
<i>varav till</i>							
Hushållssektorn	365 902	358 768	349 356	342 315	316 298	7 134	2,0
Kommunala sektorn	265 846	281 416	300 260	271 763	211 204	-15 570	-5,5
Företagssektorn	64 273	73 996	88 397	102 839	51 165	-9 722	-13,1
Ålderspensionssystemet	26 064	25 681	25 790	24 999	21 675	384	1,5
Statliga ideella organisationer	7 644	7 295	7 172	6 441	6 080	349	4,8
Internationell verksamhet	86 658	91 392	93 967	89 343	78 957	-4 734	-5,2
<i>varav till EU-institutioner</i>	<i>43 585</i>	<i>48 240</i>	<i>52 262</i>	<i>47 193</i>	<i>37 683</i>	<i>-4 654</i>	<i>-9,6</i>
Konsumtionsutgifter	322 164	305 626	291 744	265 854	253 508	16 538	5,4
<i>varav</i>							
Löner inklusive sociala avgifter	184 609	173 980	169 302	158 995	148 380	10 629	6,1
Omkostnader för konsumtion	97 935	94 830	85 361	73 319	72 626	3 105	3,3
Lokaler	25 677	23 204	22 091	21 257	20 076	2 473	10,7
Sociala naturaförmåner	13 943	13 611	14 991	12 283	12 425	331	2,4
Investeringsverksamhet	61 955	51 630	46 638	44 089	39 913	10 325	20,0
Räntor	31 613	27 256	-1 020	19 995	22 720	4 357	16,0
<i>varav</i>							
Räntor på statsskulden	31 567	27 088	-1 388	19 463	22 126	4 479	16,5
Finansiella transaktioner	13 584	14 901	12 443	23 422	11 359	-1 317	-8,8
Summa utgiftsområden	1 245 704	1 237 960	1 214 747	1 191 059	1 012 879	7 743	0,6

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 6 Realekonomisk fördelning – Utgiftsområden inom statens budget realekonomiskt fördelade för 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Trans- fereringar	Konsumtions- utgifter	Investerings- verksamhet	Räntor	Finansiella transaktioner	Total
1 Rikets styrelse	1 947	15 796	-18	65	514	18 304
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 217	3 563	9	2	128	18 919
3 Skatt, tull och exekution	29	12 706	89	9	605	13 438
4 Rättsväsendet	623	65 751	853	144	2 401	69 772
5 Internationell samverkan	1 762	409	4	0	5	2 179
6 Försvar och samhällets krisberedskap	3 647	67 700	24 979	-177	-162	95 987
7 Internationellt bistånd	42 305	3 782	9	-7	422	46 511
8 Migration	4 971	6 837	19	3	169	11 999
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	94 057	12 852	29	73	1 823	108 833
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	99 947	10 040	4	57	570	110 618
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	55 663	667	31	2	64	56 427
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 665			0	0	101 665
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	3 909	576	1	0	5	4 490
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	65 152	14 437	7	-16	262	79 842
15 Studiestöd	23 487	1 115	0	147	586	25 335
16 Utbildning och universitetsforskning	37 128	54 139	311	-526	1 915	92 967
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 493	3 052	23	7	117	16 691
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	4 569	1 328	3	2	48	5 950
19 Regional utveckling	3 230	350	0	3	123	3 706
20 Allmän miljö- och naturvård	11 778	5 906	116	2	77	17 880
21 Energi	2 583	1 783	4	-2	59	4 426
22 Kommunikationer	10 743	30 747	35 447	214	3 255	80 407
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	12 769	5 477	30	45	280	18 602
24 Näringsliv	4 225	3 151	6	-1	259	7 640
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 904					157 904
26 Statsskuldräntor m.m.				31 567	60	31 626
27 Avgiften till Europeiska unionen	43 585					43 585
Summa	816 387	322 164	61 955	31 613	13 584	1 245 704

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 7 Realekonomisk fördelning – Transfereringar till hushåll 2019–2023

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
2	1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	15 132	13 819	13 711	13 583	13 369	1 313	9,5
7	1:1	Biståndsverksamhet	4 146	4 284	4 539	4 528	4 196	-138	-3,2
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	96	467	444	125	35	-371	-79,5
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	28 937	28 522	28 534	27 981	28 592	415	1,5
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	44 538	42 535	39 478	38 786	34 657	2 003	4,7
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	42 219	38 106	36 687	38 117	39 341	4 113	10,8
11	1:1	Garantipension till ålderspension	26 150	17 387	14 044	14 386	13 175	8 763	50,4
11	1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	8 597	8 923	9 360	9 966	10 382	-326	-3,7
11	1:3	Bostadstillägg till pensionärer	13 628	11 899	10 595	10 414	9 196	1 728	14,5
11	1:5	Inkomstpensionstillägg	6 051	6 133	2 035			-82	-1,3
12	1:1	Barnbidrag	32 972	33 306	33 389	33 326	33 175	-334	-1,0
12	1:2	Föräldraförsäkring	43 290	43 746	43 180	42 326	41 200	-457	-1,0
12	1:3	Underhållsstöd	2 703	2 726	2 692	2 636	2 700	-23	-0,8
12	1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	4 329	3 759	3 550	3 617	3 633	569	15,1
12	1:8	Bostadsbidrag	4 255	4 126	5 019	5 284	4 606	129	3,1
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	32 282	31 308	41 370	38 395	25 074	974	3,1
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknads- politiska program och insatser	321	284	434	428	980	37	13,0
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	1 045	1 516	1 645	1 728	1 803	-471	-31,1
14	1:12	Bidrag till lönegarantiersättning	1 915	1 279	830	2 986	2 063	635	49,7
14	1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	905	1 011	1 347	2 288	3 563	-106	-10,5
15	1:1	Studiehjälp	4 311	4 318	4 340	4 269	4 237	-7	-0,2
15	1:2	Studiemedel	14 830	14 507	15 603	14 773	12 971	323	2,2
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	107	405	837	1 015	98	-298	-73,5
17	5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	504	734	830	423	411	-230	-31,3
17	10:1	Filmstöd	553	628	949	553	561	-75	-12,0
17	13:1	Stöd till idrotten	2 039	2 738	3 876	3 472	1 953	-698	-25,5
17	14:1	Bidrag till folkbildningen	4 338	4 829	4 769	4 461	4 298	-492	-10,2
20	1:8	Klimatbonus	5 817	6 905	4 810	2 078	1 280	-1 088	-15,8
21	1:12	Gasprisstöd	135					135	
21	1:12	Kompensation för höga elpriser (2022)		8 682				-8 682	-100,0
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete	-19	76	446	838		-95	-124,6
		Övriga anslag	19 777	19 809	20 013	19 533	18 748	-32	-0,2
		Totalt	365 902	358 768	349 356	342 315	316 298	7 134	2,0

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 8 Realekonomisk fördelning – Transfereringar till kommuner 2019–2023

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1	6:1	Allmänna val och demokrati		297	7	3	238	-297	-100,0
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	4 056	3 201	1 654	2 315	3 277	855	26,7
8	1:9 (2019)	Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m fl.					195		
8	1:9 (2022)	Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina		500				-500	-100,0
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	34 295	32 887	31 851	30 041	28 428	1 409	4,3
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	14 590	26 595	47 826	24 531	8 338	-12 004	-45,1
9	1:8	Bidrag till psykiatri	1 679	1 631	1 731	1 784	1 839	47	2,9
9	1:11	Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna	2 952	2 967	2 972	2 896	1 610	-15	-0,5
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	-4 383	-4 423	-4 400	-4 453	-4 417	40	-0,9
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	9 444	8 773	8 096	1 407	546	672	7,7
9	4:6	Statens institutionsstyrelse	485	423		211		62	14,7
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	825	378	554	316	676	448	118,5
10	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	591	562	1 428	1 401	1 716	30	5,3
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	33	4 046	4 379	6 904		-4 013	-99,2
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	3 166	3 924	4 573	6 991	11 817	-759	-19,3
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 137	1 875	3 712	2 279	2 684	-738	-39,4
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	2 266	2 255	2 347	2 412	2 550	11	0,5
14	1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	831	703	548	707	418	129	18,3
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 364	3 665	3 635	2 111	1 944	-1 301	-35,5
16	1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	4 979	4 268	3 657	3 707	4 353	710	16,6
16	1:11 (2020)	Fler anställda i lågstadiet				894	1 790		
16	1:13	Bidrag till lärarlöner	3 446	3 470	3 531	3 418	3 343	-23	-0,7
16	1:15	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	5 870	5 814	5 543	4 374	3 136	56	1,0
16	1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	4 117	4 927	4 358	3 101	2 205	-810	-16,4
16	2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 711	2 056	2 641	2 590	2 617	655	31,9
19	1:1	Regionala utvecklingsåtgärder	526	524	369	379	382	2	0,3
20	1:3	Åtgärder för värdefull natur	520	974	900	494	414	-455	-46,7
20	1:17	Klimatpremier	90	349	66		26	-259	-74,3
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	356	-8	942	642	1 041	364	-4 370,3
22	1:11	Trängselskatt i Stockholm		45	934	107	639	-45	-100,0

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
22	1:18 (2022)	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik		985	3 018	2 873		-985	-100,0
22	2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	628	270	181	53	19	358	132,8
25	1:1	Kommunalekonomisk utjämning	151 878	151 223	148 511	120 809	110 539	656	0,4
25	1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	5 718	4 893	4 717	4 662	4 506	825	16,9
25	1:4	Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner		299				-299	-100,0
25	1:4 (2020)	Stöd med anledning av flyktingsituationen				3 000	5 000		
25	1:5	Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner	300	300				0	0,0
25	1:5 (2020)	Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden				29 486			
25	1:6 (2022)	Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering		300				-300	-100,0
		Övriga anslag	10 377	10 471	9 980	9 317	9 334	-94	-0,9
		Totalt	265 846	281 416	300 260	271 763	211 204	-15 570	-5,5

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 9 Realekonomisk fördelning – Transfereringar till företag 2019–2023

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1	8:1	Mediestöd	985	1 070	994	1 468	644	-86	-8,0
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	540	542	983	494	451	-2	-0,3
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 494	7 467	9 952	10 094	1 090	-5 974	-80,0
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	846	934	1 688	1 211	1 195	-88	-9,4
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	14 605	14 489	14 474	14 150	14 551	117	0,8
14	1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	3 886	3 260	2 816	2 987	4 207	626	19,2
14	1:15	Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	540					540	
16	1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 585	2 518	2 267	1 826	1 401	67	2,7
16	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	1 007	1 153	1 057	528	3	-146	-12,6
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	163	856	2 016	1 162	94	-694	-81,0
18	1:7	Energieffektivisering av flerbostadshus	232	1 065	69	53	23	-833	-78,2
18	1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	4 277	4 983	3 578	2 221	1 590	-706	-14,2
20	1:17	Klimatpremier	350	209	58	106	53	141	67,3
20	1:18	Industriklivet	1 021	549	238	151	36	472	86,0
21	1:7 (2022)	Energiteknik		75	327	326	-147	-75	-100,0
21	1:10	Laddinfrastruktur	868	528				340	64,4
21	1:11	Biogasstöd	356	204				151	74,0

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	1 457	1 473	347	573	387	-16	-1,1
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	934	372	13	-473	-131	562	150,8
22	1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål	533	369	188	188	188	164	44,5
22	1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 505	1 506	-28	-4	-5	-2	-0,1
22	1:15	Sjöfartsstöd	1 388	1 331	1 182	1 227	1 564	57	4,3
22	1:17	Infrastruktur för flygtrafiktjänst	277		122			277	
22	2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	823	1 290	1 528	192	80	-468	-36,2
23	1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	320	150	372	95	68	170	113,1
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	6 572	7 438	6 945	7 188	7 361	-866	-11,6
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 066	4 616	2 823	2 765	4 228	-3 549	-76,9
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 096	2 968	2 593	3 623	2 990	-1 872	-63,1
23	1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	86	9	233	152	162	77	809,3
23	1:30	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	1 502					1 502	
23	1:31	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027	1 168					1 168	
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 745	1 878	1 889	1 656	1 627	-133	-7,1
24	1:3	Institutens strategiska kompetensmedel	834	997	1 069	759	747	-163	-16,3
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete	-643	-379	7 092	33 865		-264	69,7
24	1:23	Brexitjusteringsreserven	305					305	
24	1:23	Stöd till enskilda näringsidkare (2021)			2 057	339			
24	1:24	Elstöd	761					761	
24	1:24	Omställningsstöd (2021)	-285	-439	9 932	5 677		154	-35,1
24	1:24	Omställningsstöd (2022)	-16	1 391				-1 407	-101,2
24	1:25	Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare (2022)	0	276				-276	-100,1
24	1:27	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag (2021)	0	7	949	1 194		-7	-101,2
		Övriga anslag	9 092	8 838	8 573	7 044	6 706	254	2,9
		Totalt	64 273	73 996	88 397	102 839	51 165	-9 722	-13,1

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 10 Realekonomisk fördelning – Lön inkl. sociala avgifter 2019–2023

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1	4:1	Regeringskansliet m.m.	5 940	5 712	5 500	5 201	4 928	229	4,0
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 707	2 627	2 848	2 360	2 143	81	3,1
2	1:15	Statens servicecenter	491	460	394	380	428	32	6,9
3	1:1	Skatteverket	6 626	6 460	6 550	6 296	5 896	166	2,6
3	1:2	Tullverket	1 764	1 659	1 572	1 463	1 370	105	6,3
4	1:1	Polismyndigheten	26 733	24 092	22 971	21 192	19 013	2 642	11,0
4	1:3	Åklagarmyndigheten	1 741	1 568	1 476	1 389	1 275	173	11,0
4	1:5	Sveriges Domstolar	5 327	4 977	4 826	4 583	4 384	350	7,0
4	1:6	Kriminalvården	9 229	7 765	6 928	6 195	5 810	1 464	18,9
6	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	20 736	18 438	17 387	16 482	15 695	2 298	12,5
6	1:11	Försvarets materielverk	1 574	1 010	924	787	743	563	55,8
6	2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	935	854	867	863	767	81	9,4
7	1:1	Bistandsverksamhet	1 231	1 320	1 735	1 115	1 046	-89	-6,8
8	1:1	Migrationsverket	3 407	3 176	2 921	3 118	3 233	232	7,3
9	1:1	Socialstyrelsen	528	494	513	523	444	34	6,8
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	594	918	408	1 311	253	-324	-35,3
9	2:1	Folkhälsomyndigheten	414	411	404	349	304	3	0,8
10	2:1	Försäkringskassan	7 113	7 042	6 893	6 718	6 305	71	1,0
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	5 790	5 765	5 754	5 281	5 450	25	0,4
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser	20				1 250	20	
16	2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 422	1 442	1 446	1 286	1 182	-20	-1,4
16	2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 460	1 496	1 544	1 446	1 379	-36	-2,4
16	2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 532	1 545	1 583	1 441	1 407	-12	-0,8
16	2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 165	880	963	812	671	285	32,3
16	2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	775	707	849	715	672	67	9,5
16	2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 141	1 125	1 164	1 070	945	16	1,4
16	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 034	3 972	3 915	3 570	3 478	62	1,6
19	1:3	Europeiska regionala utvecklings-fonden perioden 2014–2020	118	167	184	215	32	-50	-29,6
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	2 942	2 610	2 565	2 337	2 057	332	12,7
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	4 297	3 992	3 946	3 768	3 440	305	7,6
23	1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	1 306	1 319	1 415	1 287	1 206	-13	-1,0
24	1:4	Tillväxtverket	340	567	512	274	197	-227	-40,1
		Övriga anslag	61 175	59 409	58 344	55 163	50 978	1 766	3,0
		Totalt	184 609	173 980	169 302	158 995	148 380	10 629	6,1

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 11 Realekonomisk fördelning – Konsumtion per utgiftsområde 2019–2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1 Rikets styrelse	15 796	14 751	14 022	12 918	12 766	1 044	7,1
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	3 563	3 351	3 073	3 076	2 886	211	6,3
3 Skatt, tull och exekution	12 706	12 101	11 883	11 485	10 953	605	5,0
4 Rättsväsendet	65 751	57 992	54 326	50 422	46 795	7 759	13,4
5 Internationell samverkan	409	375	364	366	360	34	9,0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	67 700	62 526	52 516	47 765	46 534	5 174	8,3
7 Internationellt bistånd	3 782	3 856	4 271	3 217	3 068	-74	-1,9
8 Migration	6 837	6 865	5 815	6 349	7 266	-29	-0,4
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	12 852	13 351	15 297	12 387	9 790	-500	-3,7
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	10 040	9 681	9 461	9 322	9 078	360	3,7
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	667	698	705	661	528	-30	-4,3
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn							
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	576	579	582	501	546	-3	-0,6
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	14 437	14 547	14 996	12 523	14 461	-109	-0,8
15 Studiestöd	1 115	1 069	921	939	905	46	4,3
16 Utbildning och universitetsforskning	54 139	53 128	52 799	49 753	46 650	1 012	1,9
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	3 052	3 063	3 030	2 978	2 744	-12	-0,4
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 328	1 306	1 324	1 270	1 252	22	1,7
19 Regional utveckling	350	369	397	447	204	-19	-5,2
20 Allmän miljö- och naturvård	5 906	7 527	7 005	5 795	5 534	-1 621	-21,5
21 Energi	1 783	1 907	1 516	1 464	1 462	-124	-6,5
22 Kommunikationer	30 747	27 719	28 363	24 522	22 582	3 028	10,9
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	5 477	5 366	5 392	4 860	4 581	111	2,1
24 Näringsliv	3 151	3 498	3 688	2 832	2 564	-347	-9,9
25 Allmänna bidrag till kommuner					1		
26 Statsskuldsräntor m.m.							
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	322 164	305 626	291 744	265 854	253 508	16 538	5,4

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 12 Realekonomisk fördelning – Transfereringar per utgiftsområde 2019–2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1 Rikets styrelse	1 947	2 315	1 988	2 407	1 810	-368	-15,9
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 217	13 835	13 728	13 588	13 391	1 382	10,0
3 Skatt, tull och exekution	29	29	34	24	27	1	2,4
4 Rättsväsendet	623	545	408	377	329	78	14,3
5 Internationell samverkan	1 762	3 001	1 413	1 699	1 972	-1 239	-41,3
6 Försvar och samhällets krisberedskap	3 647	2 358	1 434	1 460	1 575	1 290	54,7
7 Internationellt bistånd	42 305	42 312	43 161	42 646	41 153	-7	0,0
8 Migration	4 971	4 700	2 189	2 991	4 329	271	5,8
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	94 057	102 636	122 369	89 149	69 714	-8 580	-8,4

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	99 947	103 859	102 806	107 273	88 144	-3 912	-3,8
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	55 663	45 552	37 238	35 946	33 920	10 110	22,2
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 665	101 067	101 068	99 939	97 315	598	0,6
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	3 909	4 856	5 589	7 970	12 753	-948	-19,5
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	65 152	63 511	76 508	74 187	62 174	1 641	2,6
15 Studiestöd	23 487	23 067	24 148	22 555	20 456	420	1,8
16 Utbildning och universitetsforskning	37 128	37 571	36 466	31 206	29 842	-443	-1,2
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 493	16 522	19 458	17 300	12 963	-3 029	-18,3
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	4 569	6 349	3 820	2 470	1 758	-1 780	-28,0
19 Regional utveckling	3 230	2 907	2 778	2 669	3 027	323	11,1
20 Allmän miljö- och naturvård	11 778	12 981	9 411	4 937	3 627	-1 203	-9,3
21 Energi	2 583	10 679	1 804	1 881	766	-8 097	-75,8
22 Kommunikationer	10 743	10 570	11 206	8 319	6 125	173	1,6
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	12 769	16 183	13 903	14 786	15 787	-3 414	-21,1
24 Näringsliv	4 225	5 876	26 517	46 762	4 687	-1 651	-28,1
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 904	157 022	153 235	157 964	120 051	881	0,6
26 Statsskuldräntor m.m.		3	1	2		-3	-100,0
27 Avgiften till Europeiska unionen	43 585	48 240	52 262	47 193	37 683	-4 654	-9,6
Summa utgiftsområden	816 387	838 547	864 943	837 699	685 380	-22 160	-2,6

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell.13 Realekonomisk fördelning – Investeringar per utgiftsområde 2019–2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1 Rikets styrelse	-18	118	-24	3	-1	-136	-115,2
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	9	5	6	3	8	4	87,2
3 Skatt, tull och exekution	89	137	55	35	52	-48	-35,3
4 Rättsväsendet	853	763	438	463	554	90	11,8
5 Internationell samverkan	4	1	1	1	1	3	292,5
6 Försvar och samhällets krisberedskap	24 979	18 019	15 612	12 850	11 364	6 960	38,6
7 Internationellt bistånd	9	11	9	9	6	-2	-17,4
8 Migration	19	7	7	7	9	12	172,1
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	29	28	24	21	22	1	3,9
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	4	11	11	7	15	-7	-63,7
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	31	34	31	8	7	-3	-8,2
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn							
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	1	1	2	1	1	0	40,1
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	7	8	4	12	5	0	-5,3
15 Studiestöd	0	1	0	0	0	-1	-73,8
16 Utbildning och universitetsforskning	311	357	297	292	204	-46	-12,9
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	23	23	70	18	23	0	-1,0
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3	5	2	3	5	-2	-39,2
19 Regional utveckling	0	0	0	0	0	0	-90,8
20 Allmän miljö- och naturvård	116	148	247	154	220	-32	-21,7

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
21 Energi	4	4	3	2	1	-1	-19,7
22 Kommunikationer	35 447	31 908	29 791	30 124	27 379	3 539	11,1
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	30	33	37	36	27	-2	-7,1
24 Näringsliv	6	9	14	39	11	-3	-36,4
25 Allmänna bidrag till kommuner							
26 Statsskuldräntor m.m.							
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	61 955	51 630	46 638	44 089	39 913	10 325	20,0

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 14 Realekonomisk fördelning – Ränta och finansiella transaktioner per utgiftsområde 2019–2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2022–2023	Procentuell förändring 2022–2023
1 Rikets styrelse	579	391	405	420	393	188	48,0
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	130	149	115	336	311	-19	-12,8
3 Skatt, tull och exekution	615	574	562	511	488	40	7,0
4 Rättsväsendet	2 545	2 196	1 996	1 761	1 701	349	15,9
5 Internationell samverkan	4	4	4	4	4	1	13,0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	-339	638	955	954	1 040	-977	-153,2
7 Internationellt bistånd	415	17	22	653	14	398	2 304,7
8 Migration	172	157	214	232	243	15	9,4
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1 896	2 149	279	217	65	-253	-11,8
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	626	790	773	1 297	635	-163	-20,7
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	66	57	42	37	31	9	16,1
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	0	0	0	0	0	0	-31,7
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	5	11	39	44	79	-6	-56,0
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	246	310	438	432	331	-65	-20,8
15 Studiestöd	734	1 342	1 519	1 565	1 454	-609	-45,3
16 Utbildning och universitetsforskning	1 388	1 910	1 788	1 712	1 836	-521	-27,3
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	124	125	124	120	99	-1	-0,8
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	50	53	42	36	37	-3	-6,3
19 Regional utveckling	126	81	48	67	85	45	56,5
20 Allmän miljö- och naturvård	79	83	62	64	65	-4	-4,8
21 Energi	57	43	72	52	45	14	32,2
22 Kommunikationer	3 470	2 680	2 737	2 202	2 518	790	29,5
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	325	353	299	338	389	-28	-7,9
24 Näringsliv	258	891	188	10 774	41	-633	-71,1
25 Allmänna bidrag till kommuner							
26 Statsskuldräntor m.m.	31 626	27 152	-1 299	19 590	22 174	4 474	16,5
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	45 197	42 157	11 422	43 417	34 079	3 040	7,2

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Tabell 15 Antal statligt anställda 2019–2023 (kvinnor respektive män)

Antal ¹	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	128 549	132 559	135 756	139 741	144 183
Män	115 028	118 272	121 170	122 317	125 142
Summa	243 577	250 831	256 926	262 058	269 325

¹ Anställda med en omfattning på understigande 40 procent av heltid ingår inte.

Källa: Arbetsgivarverket.

Tabell 16 Antal statligt anställda 2019–2023 fördelade på åldersgrupper och kön (procentuell andel)

Antal och procentuell fördelning

Ålder och kön	2019	2020	2021	2022	2023
–34	58 300	60 966	62 150	63 360	65 178
Kvinnor	50,9	50,8	50,6	50	52,2
Män	49,1	49,2	49,4	50	47,8
35–44	64 470	65 662	66 859	67 951	69 582
Kvinnor	54,7	54,7	54,6	54,5	55,1
Män	45,3	45,3	45,4	45,5	44,9
45–54	66 131	67 552	68 803	69 381	70 192
Kvinnor	53,6	53,7	53,9	54,2	54,7
Män	46,4	46,3	46,1	45,8	45,3
55–	54 676	56 651	59 114	61 366	64 373
Kvinnor	51,5	51,8	51,9	51,8	51,9
Män	48,5	48,2	48,1	48,2	48,1
Summa	243 577	250 831	256 926	262 058	269 325

Källa: Arbetsgivarverket.

Tabell 17 Antal statligt anställda 2019–2023 fördelade på sektorer och kön (procentuell andel)

Antal och procentuell fördelning

Sektorer och kön	2019	2020	2021	2022	2023
Affärsverk ¹	11 647	12 460	12 858	13 168	14 221
Kvinnor	39,5	39,9	40,3	40,8	41,4
Män	60,5	60,1	59,7	59,2	58,6
Univeristet ²	61 535	62 787	63 681	64 230	64 505
Kvinnor	54,4	54,6	54,9	55,4	55,8
Män	45,6	45,4	45,1	44,6	44,2
Försvar ³	22 984	24 168	24 563	25 150	26 313
Kvinnor	18,8	20,6	21,4	22,4	23,7
Män	81,2	79,4	78,6	77,6	76,3
Övrig verksamhet ⁴	147 411	151 416	155 824	159 510	164 286
Kvinnor	58,4	58,3	58	57,4	58,5
Män	41,6	41,7	42	42,6	41,5
Summa	243 577	250 831	256 926	262 058	269 325

¹ Affärsverk och infrastruktur.

² Universitet och högskolor.

³ Försvarsmakten.

⁴ Omfattar bl.a. miljö, teknik och jordbruk, men även arbetsliv, omsorg och utbildning samt länsstyrelser, Regeringskansliet och stabsmyndigheter.

Källa: Arbetsgivarverket.

Bilaga 7

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter

De myndigheter som ingår i årsredovisningen för staten finns med i nedanstående förteckning. Eftersom förteckningen anger de myndigheter som de finansiella dokumenten omfattar, ingår inte nämndmyndigheter och liknande vars ekonomiska utfall redovisas av en annan myndighet.

Affärsverket svenska kraftnät
Allmänna reklamationsnämnden
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverket
Arbetsmiljöverket

Barnombudsmannen
Blekinge tekniska högskola
Bokföringsnämnden
Bolagsverket
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten

Centrala studiestödsnämnden

Diskrimineringsombudsmannen
Domarnämnden
Domstolsverket

E-hälsomyndigheten
Ekobrottsmyndigheten
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimarknadsinspektionen
Etikprövningsmyndigheten
Exportkreditnämnden

Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Finanspolitiska rådet
Folke Bernadotteakademin
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Fortifikationsverket
Forum för levande historia
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Förvarshögskolan
Försvarmakten
Försvaresunderrättelsesdomstolen
Försäkringskassan

Gymnastik- och idrottshögskolan
Göteborgs universitet

Havs- och vattenmyndigheten
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Inspektionen för vård och omsorg
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Institutet för mänskliga rättigheter
Institutet för rymdfysik
Institutet för språk och folkminnen
Integritetsskyddsmyndigheten

Justitiekanslern
Jämställdhetsmyndigheten

Kammarkollegiet
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konstnärsnämnden
Konsumentverket
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungliga slottsstaten
Kustbevakningen
Kärnavfallsfonden

Lantmäteriet
Linköpings universitet
Linnéuniversitetet
Livsmedelsverket
Luftfartsverket, affärsverk
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län

Malmö universitet
Medlingsinstitutet
Migrationsverket
Mittuniversitetet
Moderna museet
Myndigheten för arbetsmiljökunskap
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för digital förvaltning
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för kulturanalys
Myndigheten för press, radio och tv (myndigheten har bytt namn 2024-01-01 till Mediemyndigheten)
Myndigheten för psykologiskt försvar
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för stöd till trossamfund
Myndigheten för tillgängliga medier
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för totalförsvarsanalys (myndigheten startade 2023-01-01)
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Myndigheten för yrkeshögskolan
Mälardalens universitet

Nationalmuseum
Naturhistoriska riksmuseet
Naturvårdsverket
Nordiska Afrikainstitutet
Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Patent- och registreringsverket
Pensionsmyndigheten
Polarforskningssekretariatet
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen

Regeringskansliet
Revisorsinspektionen
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Riksbankens grundfond
Riksdagens ombudsmän, JO
Riksdagsförvaltningen
Riksgäldskontoret
Riksrevisionen
Rymdstyrelsen
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Rättsmedicinalverket

Sameskolstyrelsen
Sametinget
Sjöfartsverket, affärsverk
Skatteverket
Skogsstyrelsen
Skolforskningsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Spelinspektionen
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering
Statens centrum för arkitektur och design
Statens energimyndighet
Statens fastighetsverk
Statens försvarshistoriska museer
Statens geotekniska institut
Statens haverikommission
Statens historiska museer
Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten
Statens institutionsstyrelse
Statens jordbruksverk
Statens konstråd
Statens kulturråd
Statens maritima och transporthistoriska museer
Statens medieråd (upphör som eget redovisningsobjekt då myndigheten inordnas i Mediemyndigheten 2024-01-01)
Statens museer för världskultur
Statens musikverk
Statens servicecenter
Statens skolinspektion

Statens skolverk
Statens tjänstepensionsverk
Statens veterinärmedicinska anstalt
Statens väg- och transportforskningsinstitut
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms konstnärliga högskola
Stockholms universitet
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Säkerhetspolisen (redovisas i begränsad omfattning)
Södertörns högskola

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Tillväxtverket
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets plikt- och prövningsverk
Trafikanalys
Trafikverket
Transportstyrelsen
Tullverket

Umeå universitet
Universitets- och högskolerådet
Universitetskanslersämbetet
Upphandlingsmyndigheten
Uppsala universitet

Verket för innovationssystem
Vetenskapsrådet

Åklagarmyndigheten

Örebro universitet
Överklagandenämnden för studiestöd

Bilaga 8

Ordlista

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Det är avsikten med innehavet, och inte tillgångens natur, som är avgörande för om tillgången ska klassificeras som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. Med stadig-varande bruk eller innehav avses tillgångar som innehas i mer än ett år. Anläggningstillgångar delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Anskaffningsvärde

Utgiften för en tillgångs köp eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska räknas in samtliga utgifter för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Anskaffningsvärdemetoden

En metod som används för att redovisa och värdera anläggningstillgångar i balansräkningen. Metoden innebär att en anläggningstillgång initialt tas upp till anskaffningsvärdet. Det bokförda värdet minskar sedan löpande under tillgångens nyttjandeperiod med avskrivningar och nedskrivningar. Se även Kapitalandelsmetoden.

Anslag

Utgiftspost på statens budget som riksdagen fattar beslut om. Riksdagens anslagsbeslut innebär att regeringen bemyndigas att under viss tid och under vissa villkor använda anvisade medel till de av riksdagen angivna ändamålen. Anslaget anvisas av riksdagen till regeringen. Därefter tilldelar regeringen anslagsmedel till myndigheter. Regeringen kan underindela anslagen i anslagsposter och delposter. Samtliga anslag i statens budget är ramanslag. Se vidare Ramanslag.

Anslagsbehållningar

Kvarstående anslagsmedel på ramanslag vid budgetårets slut. Se vidare Ramanslag. Totalt tilldelade medel beräknas som summan av anvisade medel enligt statens budget för ett aktuellt budgetår och kvarstående medel från tidigare år, s.k. ingående anslagsbehållningar. De tilldelade medlen kan förändras under budgetåret, dels genom anvisade eller minskade medel på ändringsbudget, och dels genom indragningar enligt regeringsbeslut. I budget-propositionen och vårpropositionen görs en prognos över förändringen av anslagsbehållningar för de kommande åren. Detta redovisas under posten Minskning av anslagsbehållningar.

Anslagskredit

Ett tillåtet överskridande på ett ramanslag som förs över till kommande budgetår och som därmed minskar totalt disponibelt belopp. Se vidare Ramanslag.

Anslagssparande

Outnyttjade medel på ramanslag, som inom vissa gränser får överföras till kommande budgetår. Se vidare Ramanslag.

Ansvarsförbindelser

Befintliga förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras, eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Ansvarsförbindelser

benämns i vissa fall eventalförpliktelser, bl.a. i flera internationella redovisningsrekommendationer, men detta har inte alltid exakt samma betydelse. Ansvarsförbindelser redovisas ”inom linjen” i (anslutning till) balansräkningen men de tas inte med i balansräkningens beloppskolumner och räknas inte in i balanssumman. Garantiåtaganden utgör de största ansvarsförbindelserna i staten.

Avgift

Ersättning som betalas för en motprestation. Om inget annat har beslutats ska avgifter inom staten beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader, såväl direkta som indirekta (full kostnadstäckning).

Avsättning

Post på balansräkningens skuldsida för förpliktelser som är osäkra till belopp och/eller tidpunkt då de ska infrias. Detta till skillnad från poster som redovisas som skulder, som i princip är säkra såväl till belopp som till tidpunkt för infriande.

Balansräkning

Dokument i årsredovisningen som visar den redovisande enhetens ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och kapital. Tillgångs- och skuldsidans summor är lika stora.

Beredskapstillgång

Tillgång som innehåser för civilt eller militärt beredskapsändamål. Tillgångar för civilt beredskapsändamål kan utgöras av t.ex. läkemedel och räddningsutrustning.

Beställningsbemyndigande

Tillstånd som en statlig myndighet behöver för att få ingå ekonomiska åtaganden som kommer att belasta framtida anslag.

Bidrag

Ersättning som lämnas eller mottas utan direkt motprestation. Däremot kan villkor finnas för erhållande av bidraget. I statlig redovisning sammanfaller begreppet vanligen med transferering. Se även Transferering.

Bokföringsmässiga grunder

Princip som innebär att inkomster och utgifter hänförs (periodiseras) till den räkenskapsperiod de hör till och intäkt- respektive kostnadsförs. Avgörande är när en prestation utförs eller när resursförbrukning sker, inte när den faktureras eller regleras likvidmässigt.

Bokfört värde

Det värde som en tillgång eller skuld är upptagen till i balansräkningen. Det kan avvika från marknadsvärdet eller anskaffningsvärdet. Bokfört värde benämns i vissa sammanhang som redovisat värde.

Bruttonationalinkomst (BNI)

Summa av bruttonationalprodukten och faktorinkomster till och från utlandet, t.ex. löner, aktieutdelningar, räntor.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år.

Bruttoredovisning

Redovisningsmetod som innebär att inkomster och utgifter, intäkter och kostnader eller tillgångar och skulder redovisas var för sig, dvs. de kvittas inte mot varandra. Motsatsen är nettoredovisning, vilket innebär att endast skillnaden mellan respektive begreppspaar redovisas, dvs. de kvittas mot varandra. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto.

Budgeteringsmarginal

Skillnaden mellan statens utgiftstak och de takbegränsade utgifterna i statens budget och ålderspensionssystemet. Se vidare Utgiftstak för staten och Takbegränsade utgifter. Denna marginal utgör en buffert för högre utgifter än beräknat. Under den period som utgiftstaket omfattar kan såväl den samhällsekonomiska utvecklingen som konsekvenserna av redan fattade beslut bli annorlunda än vad som förväntats. Det kan t.ex. bero på högre arbetslöshet, lägre BNP-tillväxt eller högre utgifter till följd av beteendeförändringar.

Budgetunderskott

Ett negativt saldo i statens budget som uppkommer då utgifterna är större än inkomsterna. Ett budgetunderskott är per definition lika med statens lånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Budgetöverskott

Ett positivt saldo i statens budget som uppkommer då inkomsterna är större än utgifterna, vilket innebär att staten kan amortera på statsskulden. Se vidare Statens budgetsaldo.

Derivatinstrument

Ett samlingsnamn för ett flertal olika finansiella instrument som bl.a. används av Riksgäldskontoret för att hantera kurs- och ränterisker avseende statsskulden. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och skuldbytesavtal (eng. swaps).

Effektivitetsrevision

Riksrevisionens granskning av effektiviteten i den statliga verksamheten. Granskningen ska främja ett effektivt verkställande av politiska beslut och användande av skattemedel.

Eget kapital

Skillnaden mellan det bokförda värdet av tillgångarna och skulderna i en balansräkning, dvs. nettoförmögenheten eller kapitalbehållningen. Det egna kapitalet i ett företag består av det kapital som ägarna satsat med tillägg för vinster och avdrag för förluster som stannat i företaget. I årsredovisningen för staten benämns det egna kapitalet Nettoförmögenhet.

Ekonomisk händelse

Alla förändringar i storleken och sammansättningen av statens/myndigheternas tillgångar, skulder eller kapital. Dessa förändringar beror på statens/myndigheternas ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar samt uppkomna fordringar och skulder. Ekonomisk händelse kan jämföras med begreppet affärshändelse som används i näringslivet.

Eliminering

Ett moment i upprättandet av en konsoliderad redovisning/koncernredovisning. I årsredovisningen för staten innebär eliminering att fordringar och skulder samt

transaktioner mellan myndigheter (även affärsverk) liksom därmed sammanhängande orealiserade vinster tas bort för att ge en rättvisande bild av statens ekonomiska resultat och ställning.

Elstöd

Elstöd är ersättning som betalas till de svenska elkonsumenterna för de höga elpriserna. Se även beskrivning av begreppen Kapacitetsavgifter och Flaskhalsintäkter.

Finansiell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som utgörs av t.ex. aktier, andra andelar och obligationer där syftet med innehavet är varaktigt. Se även Anläggningstillgång.

Finansiellt sparande

Skillnaden mellan reala inkomster och reala utgifter för respektive sektor i nationalräkenskapssystemet. Den offentliga sektorns finansiella sparande, dvs. sparandet för staten, kommunerna och ålderspensionssystemet, är ett viktigt mått i den ekonomiska politiken. Se vidare Överskottsmål.

Finansieringsanalys

Dokument i årsredovisningen som visar tillförda och använda medel i statens verksamhet. Finansieringsanalysen visar hur statens likvida ställning på total nivå, dvs. statens nettoupplåning, har förändrats under året. Förändringen delas in i avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Se vidare Statens nettoupplåning.

Flaskhalsintäkter

Benämningen flaskhalsintäkter används i årsredovisning för staten för intäkter som används för att finansiera statens kostnader för lämnat elstöd.

Fordringar

Post på balansräkningens tillgångssida. Fordringar delas upp på kortfristiga och långfristiga. Kortfristiga fordringar är fordringar som förfaller inom ett år. Långfristiga fordringar utgörs av fordringar som förfaller efter mer än ett år.

Förenklad substansvärdering

Aktier och andelar i hel- och delägda företag värderas enligt förenklad substansvärdering. Metoden innebär att statens andel av företagets eget kapital tas upp som en tillgång i balansräkningen. Årets andel av företagets resultat redovisas sedan i resultaträkningen. Även affärsverkens hel- och delägda företag redovisas enligt förenklad substansvärdering.

Förutbetalad intäkt

Inkomster från varor eller tjänster som bokförts under året men som ännu inte levererats till köparen. Beloppet tas upp som skuld i bokslutet för att intäktsredovisas kommande år när prestationen utförs.

Förutbetalad kostnad

Utgifter för varor eller tjänster som bokförts under året men som ännu inte levererats från säljaren. Beloppet tas upp som tillgång i bokslutet för att kostnadsredovisas kommande år när prestationen erhålls. Exempel är hyror som ofta betalas kvartalsvis i förväg.

God redovisningssed

Utgångspunkt för bokföring som finns uttryckt i lagar, förordningar, övriga regeringsbeslut samt av ESV utfärdade föreskrifter och allmänna råd och utfyllande tolkningar av dessa bestämmelser.

Immateriell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som saknar fysisk substans. Det är huvudsakligen utgifter för utveckling samt licenser för datorprogram och liknande rättigheter som tas upp (aktiveras) som immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen. En av förutsättningarna för att aktivera dessa utgifter är att de beräknas bli av väsentligt värde för verksamheten under kommande år. Se även Anläggningstillgång.

Inbetalning

Ekonomisk händelse då pengar överförs från en ägare till en annan. Den kan avvika från tidpunkten för intäkt eller inkomst.

Indragning

Åtgärd enligt vilken regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas. Bestämmelser om detta finns i budgetlagen (2011:203) och anslagsförordningen (2011:223).

Inkomst

En ekonomisk händelse genom vilken ett värde av finansiell natur tillförs myndigheten. Till skillnad från intäkt kan inkomst avse flera redovisningsperioder och behöver inte öka myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens intäkter, inkomster och inbetalningar.

Inkomsttitel

Inkomstpost på statens budget där myndigheten redovisar inkomster (i generell mening, dvs. även intäkter och inbetalningar) som den inte själv får disponera, exempelvis skatter. På inkomsttitel redovisas sådana statsinkomster som inte är specialdestinerade för en viss verksamhet utan kan finansiera vilka utgifter som helst.

Inleverans

Att mot inkomsttitel och/eller till statens centralkonto i Riksbanken redovisa respektive betala medel som inte får behållas av myndigheten. Vanligen avser det inbetalning av skatter, överskott från verksamheten eller offentligrättsliga avgifter.

Interna mellanhavanden

Transaktioner och andra poster (fordringar, skulder etc.) inom exempelvis en koncern. I årsredovisningen för staten är interna mellanhavanden de transaktioner och andra poster mellan de myndigheter som ingår i den beslutade avgränsningen av staten.

Intäkt

Det bruttoinflöde av ekonomiska fördelar eller servicepotential som uppstår i verksamheten under en period och som ökar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet inkomst kan intäkt ses som inkomsten hänförd till den tidsperiod under vilken den har upparbetats eller blivit intjänad, dvs. periodiserad inkomst.

Kapacitetsavgift

I årsredovisningen för staten används begreppet kapacitetsavgifter för inbetalade avgifter från elbolag och för de intäkter som finansierar Affärsverket svenska kraftnäts

kostnader för att reducera kapacitetsbrister i transmissionsnätet. Kapacitetsavgifter uppstår vid prisskillnader mellan elområden i dagen-före-marknaden.

Kapitalandelsmetoden

En av flera metoder för att konsolidera dotter- och intresseföretag. Enligt kapitalandelsmetoden redovisas en investering initialt till sitt anskaffningsvärde. Det bokförda värdet ökas eller minskas därefter med företagets vinster eller förluster, för att avspegla myndighetens andel av företaget. Se även Anskaffningsvärdemetoden.

Kassamässig redovisning mot statens budget

Redovisningsprincip som innebär att redovisning mot anslag och inkomstitlar på statens budget görs vid betalningstillfället.

Kassamässig korrigerig

Skillnaden mellan å ena sidan saldot mellan anslag och inkomstitlar på statens budget och å andra sidan saldot mellan ut- och inbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken. När redovisning mot anslag görs kostnadmässigt eller utgiftsmässigt kan kassamässiga korrigeringar uppkomma mellan månader och år, om tidpunkten för redovisning mot anslag inte sammanfaller med betalningstidpunkten. För anslag kopplade till ett räntekonto, vilket gäller de flesta förvaltningsanslag, påverkas posten i stället av skillnaden mellan redovisning mot anslag och anslagsmedel överförda till räntekontot. En kassamässig korrigerig uppkommer även när tidpunkten för redovisning mot inkomstitel inte sammanfaller med betalningen. Vidare förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och omvänt, som leder till kassamässiga korrigeringsposter. Utfallet av den kassamässiga korrigeringen räknas fram som en restpost, men det går att urskilja och även göra prognoser på vissa delposter.

Konsolidering

Del i upprättande av en koncernredovisning. Konsolidering i staten innebär att myndigheternas resultaträkningar och balansräkningar läggs samman, efter det att de interna mellanhavandena mellan myndigheter eliminerats.

Kostnad

Kostnad är en utgift som redovisas i den period den förbrukas, dvs. en periodiserad utgift.

Löptid

Den period under vilken en skuldförbindelse gäller.

Medgivet överskridande

Rätt att, med vissa begränsningar, överskrida ett anvisat anslag. Se vidare Ramanslag.

Nationalräkenskaperna

Ett internationellt jämförbart system för statistisk redovisning av hela samhällsekonomin som tas fram enligt regler som är gemensamma inom EU. Ekonomin delas upp på olika sektorer såsom staten, kommunerna, hushållen och företagen. Nationalräkenskaperna används bland annat för beräkningar av BNP. Se vidare Bruttonationalprodukten (BNP).

Nettoförmögenhet

Skillnaden mellan statens tillgångar och skulder. Om statens skulder är större än tillgångarna innebär det att nettoförmögenheten är negativ. I näringslivet motsvaras nettoförmögenheten av eget kapital.

Nettokostnad för statsskulden

Kostnad för förvaltning av statsskulden, enligt Riksgäldskontorets definition. I nettokostnad för statsskulden ingår finansiella kostnader och intäkter i Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhet.

Omsättning

Ett företags totala försäljning under en viss period (exklusive moms). I staten menas vanligen de totala intäkterna från skatter (på myndighetsnivån anslag), försäljning, bidrag och andra intäkter.

Omsättningstillgång

Tillgång i balansräkningen avsedd att omsättas i verksamheten, antingen genom försäljning eller förbrukning. Omsättningstillgångar är oftast avsedda att innehas kortare än tre år.

Option

Ett finansiellt instrument som ger rätten att köpa eller sälja en underliggande tillgång vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Termin.

Periodavgränsningspost

Skuld- eller fordringspost som periodiserar utgifter eller inkomster till kostnader eller intäkter vid avslutningen av en redovisningsperiod. I årsredovisningen för staten består periodavgränsningsposterna av upplupna och förutbetalda kostnader respektive intäkter samt oförbrukade bidrag.

Periodisering

Fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt).

Ramanslag

Anslagstyp som innebär att kvarvarande medel får överföras till påföljande år som anslagssparande och att anslaget får överskridas genom utnyttjande av anslagskredit. För myndigheterna är storleken på tillåtet anslagssparande och anslagskredit begränsad genom generella regler och särskilda beslut.

Realekonomisk fördelning

Fördelning av utgifter i konsumtion, investering, ränta och transferering. Syftet med den realekonomiska fördelningen är dels att ge underlag för nationalräkenskaperna, dels att bättre kunna analysera statens budget. De statliga inrapporteringskoderna (S- koderna) utgör basen för den realekonomiska fördelningen.

Redovisning mot anslag och inkomstitlar

De utgifter myndigheterna har redovisat mot anslag respektive de inkomster de har redovisat mot inkomstitel. Begreppen utgifter och inkomster har här en generell betydelse. Redovisning mot anslag och inkomstitlar kan avse såväl kostnader/intäkter som utgifter/inkomster och även betalningar. Se Utgift respektive Inkomst.

Resultaträkning

Del av årsredovisning som i sammandrag visar hur kostnader och intäkter fördelar sig på olika poster och ett saldo av dessa. Saldot benämns årets överskott/underskott och är inget mått på effektivitet eller måluppfyllelse.

Revisionsberättelse med standardutformning

Revisionsberättelse med standardutformning lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk och att årsredovisningen ger en rättvisande bild.

Revisionsberättelse med reservation

Revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen innehåller felaktigheter som är väsentliga (enskilt eller sammantaget), men som inte är av avgörande betydelse för årsredovisningen. Detta kan bero på felaktig eller utebliven information som kan leda till att en beslutsfattare riskerar att fatta felaktiga beslut baserat på informationen i årsredovisningen.

Revisionsberättelse med avvikande mening

Revisionsberättelse med avvikande mening lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen innehåller felaktigheter som är väsentliga (enskilt eller sammantaget), och som har en genomgripande påverkan på årsredovisningen. Detta kan bero på felaktig eller utebliven information som kan leda till att en beslutsfattare riskerar att fatta felaktiga beslut baserat på informationen i årsredovisningen.

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig lämnas när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och bedömer att möjliga effekter och upptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande.

Revisionsberättelse med upplysning

Riksrevisionen lämnar en revisionsberättelse med standardutformning men vill ändå genom upplysningen lyfta fram viktig information som den vill fästa läsarens uppmärksamhet på.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter (även affärsverk), statliga bolag, vissa fonder och eventuellt andra låntagare, som utgör en post på utgiftssidan i statens budget. Posten ingår tillsammans med posten Kassamässig korrigerings i statens budget för att budgetsaldot ska motsvara statens lånebehov med omvänt tecken. Se även Kassamässig korrigerings.

Räkenskapsår

Den period som en årsredovisning omfattar vilken normalt utgörs av 12 månader. Statens räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

Rättvisande bild

Årsredovisningens delar ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och den ekonomiska ställningen. I normalfallet förutsätts att information som lämnas med tillämpning av god redovisningssed också ger en rättvisande bild.

Rörelseresultat

Resultat i ett företag före finansiella poster, bokslutsdispositioner och skatt.

Skuld

En befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars reglering förväntas leda till ett utflöde av resurser. Skulderna i statens konsoliderade balansräkning visar statens förpliktelser mot andra. Skulder är i princip säkra till sitt

belopp och tidpunkten för infriande, till skillnad från poster som redovisas som avsättningar.

Skuldbytesavtal (eng. swaps)

Ett derivatinstrument som används av Riksgäldskontoret för upplåningen i utländsk valuta eller för förvaltning av kronskulden. Swapptransaktionerna innebär att Riksgäldskontoret byter kronor mot utländsk valuta och under swappavtalets löptid erhåller fast ränta i kronor och betalar rörlig ränta i utländsk valuta (kron/valutaswappar). Därutöver kan swappar användas för att byta räntevillkor, t.ex. från fast till rörlig ränta. Se även Derivatinstrument.

Skuldskötselinstrument

Statsskulden mäts inklusive skuldskötselinstrument, dvs. de derivat Riksgäldskontoret använder i statsskuld förvaltningen. Se Derivatinstrument.

Statens budget

En plan för huvuddelen av statens inkomster och utgifter avseende ett budgetår (tidigare benämnd statsbudgeten). Statens budget består av anslag, inkomsttitlar samt Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost, vilket sammantaget ger statens lånebehov. Riksdagen fastställer budgeten och anvisar medel till regeringens förfogande för olika ändamål under anslag. Ofta används statens budget och dess saldo för att beskriva statens verksamhet. Anslagsmedel kan även anvisas och minskas på ändringsbudget under löpande budgetår i samband med den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen.

Statens budgetsaldo

Skillnaden mellan inkomster och utgifter på statens budget, vilket överensstämmer med statens lånebehov (med omvänt tecken). En kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida gör att denna överensstämmelse uppnås. Om saldot är negativt föreligger ett budgetunderskott och därmed ett lånebehov, vilket ökar statsskulden. Ett positivt saldo, vilket är detsamma som ett budgetöverskott, innebär en amortering av statsskulden.

Statens lånebehov

Statens behov av att låna pengar under en viss period. Summan av alla kassaflöden till och från staten kallas nettolånebehov. Nettolånebehovet överensstämmer med statens budgetsaldo (med omvänt tecken). Detta åstadkoms genom att en kassamässig korrigeringspost och Riksgäldskontorets nettoutlåning ingår i statens budget. Staten måste även låna för att betala tillbaka lån som löper ut. Summan av nettolånebehovet och förfallande lån kallas bruttolånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Statens nettoupplåning

Statsskulden (exklusive orealiserade valutakursförändringar) och statens övriga upplåning. Värdeförändringar hänförliga till statsskulden omfattas inte av detta begrepp. Ett negativt saldo innebär att staten har gjort en nettoamortering. Saldoraden i finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten visar förändringen av statens nettoupplåning under året. Se även Finansieringsanalys.

Statliga affärsverk

Myndigheter under regeringen med affärsdrivande verksamhet och större ekonomisk rörelsefrihet än vanliga statliga myndigheter. År 2023 fanns tre affärsverk: Luftfartsverket, Sjöfartsverket samt Affärsverket svenska kraftnät.

Statliga kreditgarantier

Ett statligt borgensåtagande som oftast gäller såsom för egen skuld. Med det menas att borgenären (långivaren) kan kräva att skulden ska betalas av borgensmannen (i detta fall staten) utan att först kräva betalning av gäldenären (låntagaren). En kreditgaranti är kopplad till en viss kredit.

Statsobligation

Ett räntebärande värdepapper som ges ut av Riksgäldskontoret. Räntan på statsobligationer är fast under hela löptiden och betalas ut en gång per år. Det finns nominella och reala statsobligationer. De reala statsobligationerna är skyddade mot inflation. De har en fast real ränta plus en ersättning för den faktiska inflationen under värdepapperets löptid.

Statsredovisningen

Den centrala redovisningen för staten (tidigare benämnd riksredovisningen). Informationen används för att kunna planera, följa upp och styra den statliga verksamheten. Statsredovisningen ligger till grund för årsredovisningen för staten inklusive utfallet på statens budget, men även för statistik om statens finanser och budgetprognoser.

Statsskulden

Summan av samtliga lån som tagits av Riksgäldskontoret för statens räkning. Riksgäldskontoret förvaltar statsskulden. Upplåningen på den svenska marknaden sker främst i form av statsobligationer, statsskuldväxlar och premieobligationer. Den utländska upplåningen sker huvudsakligen via skuldbytesavtal (kron/valutaswappar). Även upplåning via statsskuldväxlar i utländsk valuta (commercial papers) och direkt på utländska kapitalmarknaden förekommer. Statsskulden påverkas förutom av statens budgetsaldo, även av orealiserade valutakursförändringar, tillfälliga placeringar samt direkta nedskrivningar vid inleverans av statsobligationer.

Statsskuldränta

Räntan på statsskulden. Räntorna på statsskulden redovisas i huvudsak kassamässigt (vid betalning) på statens budget. Förutom den kassamässiga redovisningen mot anslag, redovisas räntekostnader enligt bokföringsmässiga grunder i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Skillnader uppstår mellan dessa redovisningsmetoder beroende på bland annat orealiserade räntor, valuta-förändringar och kursdifferenser. Utgifterna för statsskuldräntorna ingår inte under utgiftstaket.

Statsskuldväxel

Räntebärande värdepapper med kort löptid som Riksgäldskontoret ger ut. Statsskuldväxeln har inga räntebetalningar under löptiden. Avkastningen är skillnaden mellan slutbetalning och det pris som statsskuldväxeln har köpts till. Normalt är löptiden tre, sex eller tolv månader.

Takbegränsade utgifter

Summan av alla utgifter inom det fastställda utgiftstaket. De takbegränsade utgifterna omfattar dels utgifterna på statens budget (utgiftsområde 1–27) exklusive statskuldräntor (utgiftsområde 26), dels utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De takbegränsade utgifterna avser faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att myndigheternas utnyttjande av anslagsbehållningar och anslagskrediter ingår.

Termin

Ett finansiellt instrument som ger skyldighet att köpa och sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Option.

Tilldelade medel

Summan av ingående anslagsbehållningar, statens budget, ändringsbudget, indragningar och omfördelningar. Se vidare Anslagsbehållningar.

Tillgång

En resurs som en myndighet eller staten har kontroll över till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

Tillgängliga medel

Summan av tilldelade medel, anslagskredit och medgivet överskridande. Se vidare Tilldelade medel, Anslagskredit och Medgivet överskridande.

Transferering

Överföring av ekonomiska medel för statens räkning utan krav på motprestation men vanligen enligt vissa villkor. Transfereringar i staten utgörs främst av utbetalningar av bidrag och försäkringsersättningar.

Underliggande saldo

Statens budgetsaldo justerat för tillfälliga och extraordinära händelser. Det finns ingen entydig metod att definiera vilka transaktioner som ska klassificeras som tillfälliga eller extraordinära. Därför är det väsentligt att samtliga sådana poster specificeras i utfallsredovisningen. Exempel på en sådan händelse är en försäljning av statligt aktieinnehav.

Uppbörd

Betalning som en statlig myndighet mottar för statens räkning och överför till statens centralkonto utan att disponera. Uppbörd är till allra största delen skatter och ska redovisas mot en inkomsttitel på statens budget. Se även Inkomsttitel.

Upplupen intäkt

Intäkt som avser tjänster som utförts eller varor som levererats under året, men inte fakturerats senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Sådan intäkt tas upp i resultaträkningen med motposten upplupen intäkt i balansräkningen.

Upplupen kostnad

Kostnad för t.ex. varor och tjänster som mottagits under redovisningsperioden, men där man inte fått fakturan, senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Ett annat exempel är skuld till personalen för inarbetad semester. Sådana kostnader tas upp i resultaträkningen med motposten upplupna kostnader i balansräkningen.

Utbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, dvs. när ersättning utges. Den kan avvika från tidpunkten för kostnad och utgift.

Utdelning

Den del av ett företags vinst som delas ut till ägarna.

Utgift

Ekonomisk händelse genom vilken ett värde av ekonomisk natur lämnar myndigheten, vanligtvis i form av det ekonomiska värdet av de resurser som anskaffas. Utgiften uppstår vid anskaffningstillfället, vilket i normalfallet likställs med den tidpunkt då faktura mottas för en levererad vara eller tjänst. Till skillnad mot kostnad kan en utgift avse flera redovisningsperioder och behöver inte minska myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet har även en generell betydelse och används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens kostnader, utgifter och utbetalningar.

Utgiftsområde

En indelningsgrund för anslagen i statens budget. I budgeten finns 27 utgiftsområden vilka är reglerade i riksdagsordningen. Varje anslag på statens budget ingår i ett utgiftsområde.

Utgiftsramar

Ramar för utgiftsområden på statens budget som beslutas av riksdagen inom den s.k. rambesluts-modellen, vilket är en ”uppifrån- och nedmetod” för budgetering. Den innebär att riksdagen i ett första steg tar ställning till utgiftstaket, därefter utgiftsramar för de 27 utgiftsområdena och slutligen de enskilda anslagen.

Utgiftstak för staten

En högsta nivå för statens utgifter för ett visst år som normalt fastställs tre år i förväg av riksdagen. Skillnaden mellan utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna utgör budgeteringsmarginal. Utgiftstaket för staten beslutas i nominella termer och tar hänsyn till en viss beräknad prisutveckling under perioden.

Utomstatliga transaktioner

Transaktioner mellan staten och en annan part som ligger utanför den beslutade avgränsningen av staten, t ex kommuner, privata företag, hushåll, statliga bolag och stiftelser eller utländska organisationer. Se även Interna mellanhavanden.

Valutareserv

De tillgångar i utländsk valuta som omedelbart kan disponeras för betalningar till utlandet. Sveriges valutareserv förvaltas av Riksbanken.

Valutarisk

Risken för förändringar i växelkursen på den aktuella utländska valutan mot den svenska kronan.

Årets över- eller underskott

Den sista raden i statens resultaträkning, som visar skillnaden mellan redovisade intäkter och kostnader. Motsvarande uppgift finns i balansräkningen i noten till rubriken Nettoförmögenhet.

Årlig revision

Riksrevisionens granskning av årsredovisningar och underliggande redovisning i syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande.

Granskning görs även av om ledningens förvaltning står i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter och särskilda regeringsbeslut. Riksrevisionen lämnar varje år revisionsberättelser avseende myndigheterna till regeringen och revisionsberättelse avseende årsredovisningen för staten till regeringen och riksdagen.

Återanskaffningsvärde

Den utgift som skulle uppstå för en tillgångs förvärv eller tillverkning om anskaffning skulle ske vid räkenskapsårets utgång.

Ändringar i statens budget

Ändring av budgeten som riksdagen beslutar om under pågående budgetår. Riksdagen kan besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag för innevarande år. Detta sker som regel i samband med riksdagens beslut om den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen. Se vidare Statens budget.

Överskottsmål

Budgetpolitiskt mål för den offentliga sektorns finansiella sparande.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2024

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Billström, Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Roswall, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottnér, M Persson, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestränd, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsrådet Svantesson

Regeringen beslutar skrivelse 2023/24:101
Årsredovisning för staten 2023